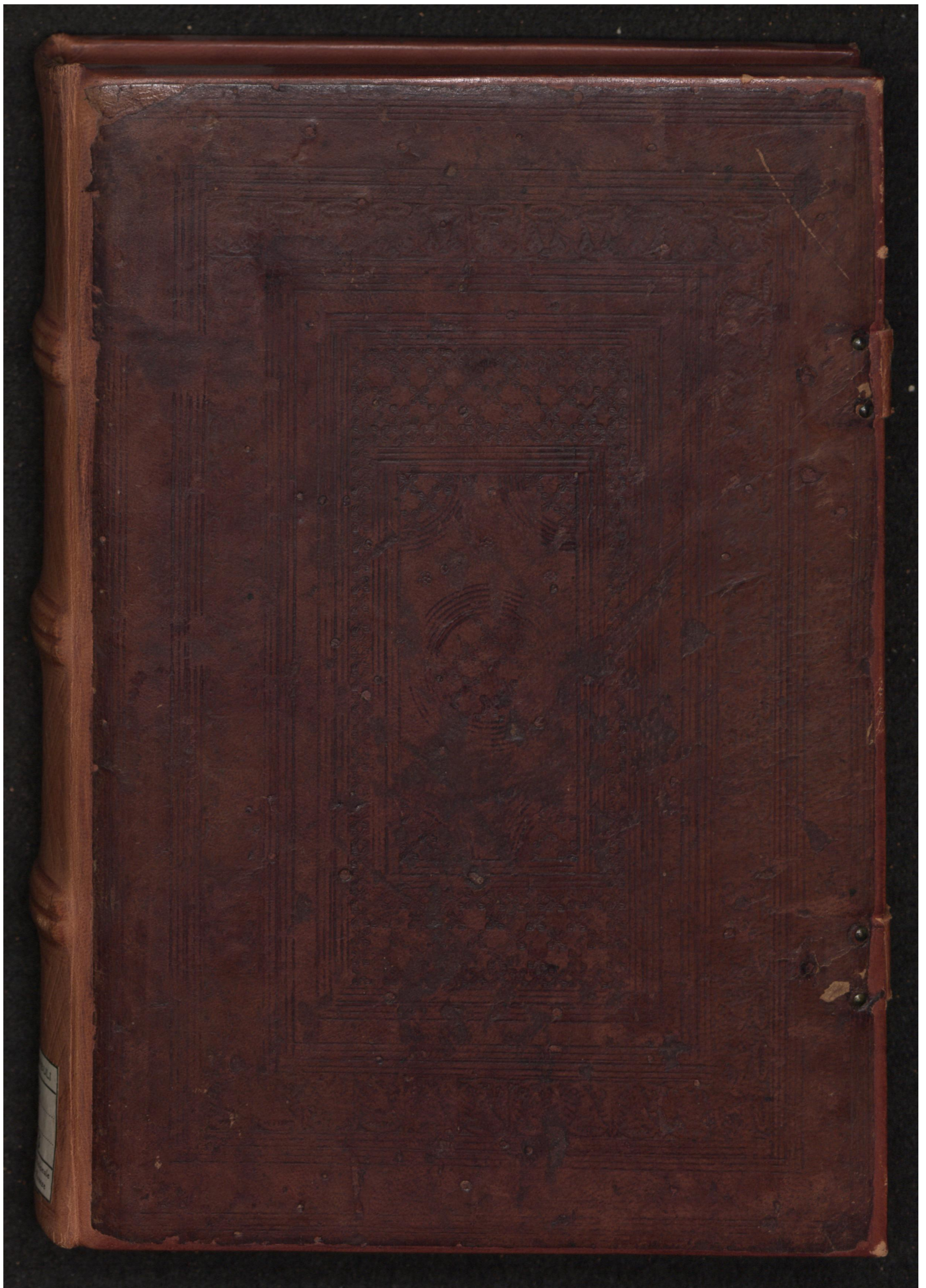
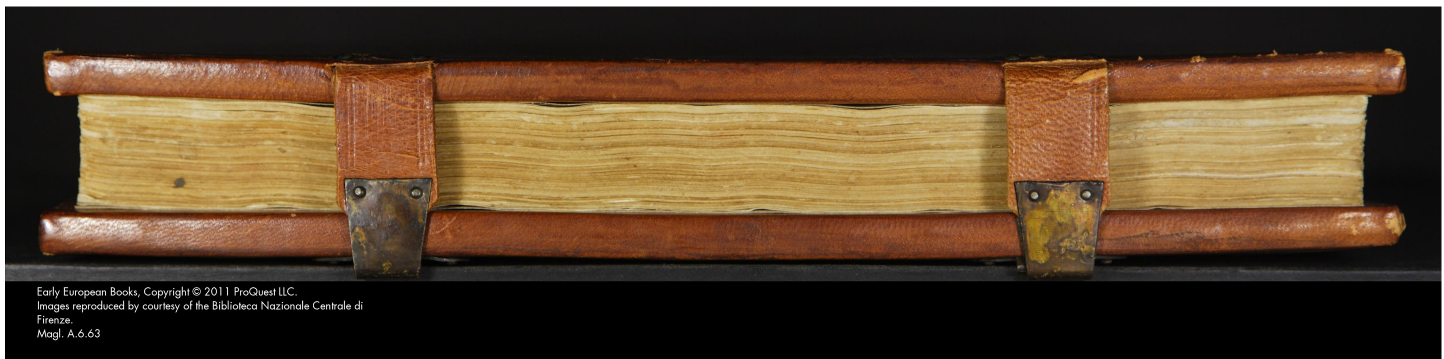

INCUNABULI
A
6
63
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

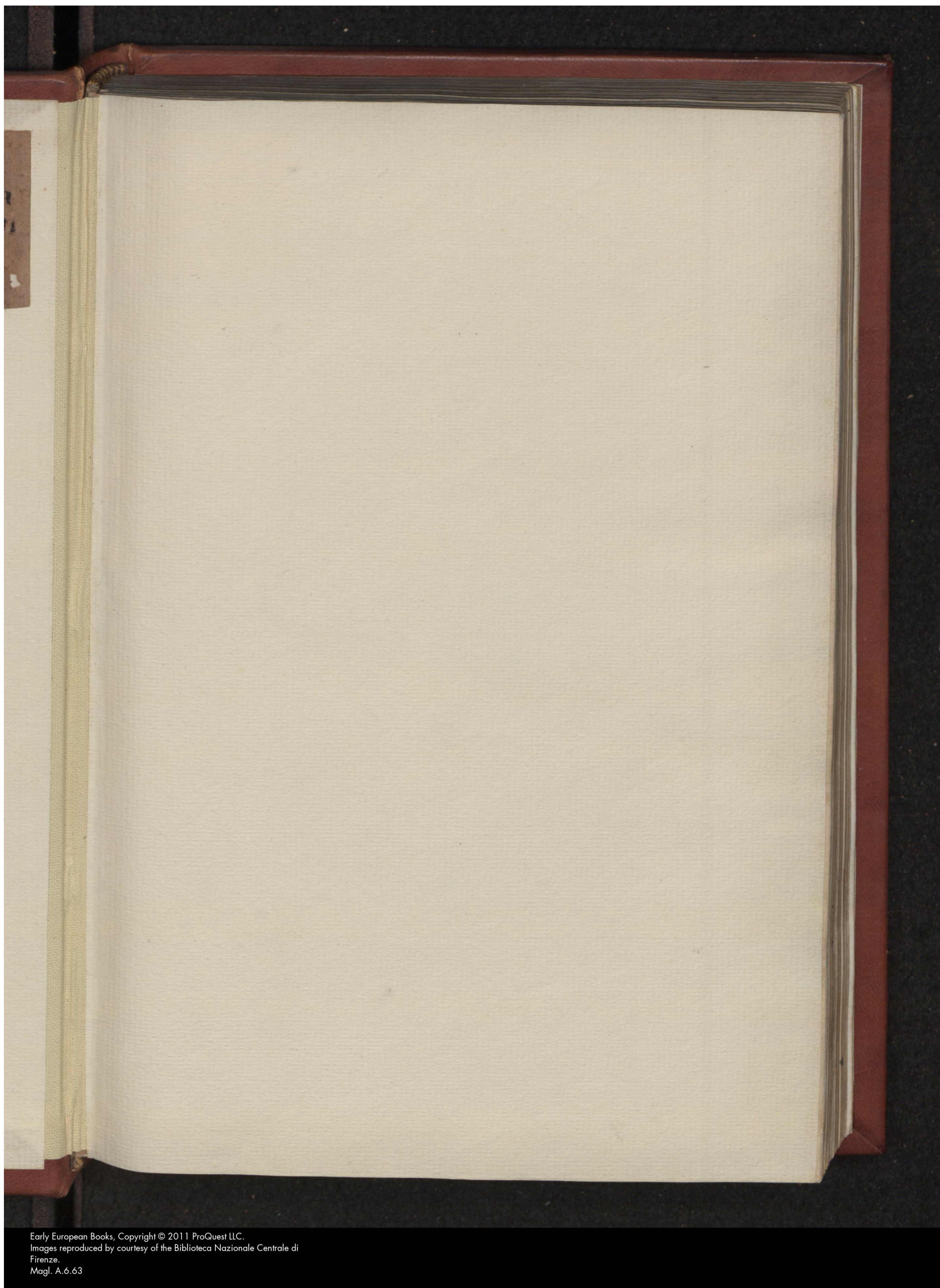

ANTONI
NI
Summula
Confession
Ven.
1473

INCIPIT SVMMVLA CONFESSIONIS VTILISSIMA IN QVA AGITVR QVOMODO SE HABERE DEBEAT CONFESSOR ERGA PENITENTEM IN CONFESSIONIBVS AVDIENDIS: QVAM EDIDIT REVERENDISSIMVS VIR AC IN CHRISTO PATER. D. FRATER ANTONINVS ARCHIEPISCOPVS FLORENTINVS ORDINIS FRATRVM PREDICATORVM.

DEFECERVNT scrutãtes scrutinio ps. 63. Scrutiniũ q̃dẽ est confessio ĩ quo & penitens scrutatur conscientiã suã & confessor cum eo. Scrutãs ĝ est cõfessor qui in hoc põt tripliciter dficere. Quia uł ꝑ malitiã absoluẽdo quem scit non posse: uł ꝑ ignorantiã nesciẽdo discernere inter leprã & leprã: & quẽ possit uł nõ possit absoluere: uł per infirmitatẽ cõcupiscentie inde sumẽdo occasiões malorũ ex auditu: dũ icaute se ħt. Vñ Aug⁹ đ peni. di. 6. c. i. Caueat spũalis iudex ut sicut nõ cõmisit crimẽ nequitie. ita non careat munere sciẽtie. Ex q̃bus ũbis inuiẽ ꝙ cõfessor siue sacerdos debꝫ habere illa tria ex auctoritate Augustini ꝑallegata. Prĩo potestatẽ ĩ foro cõscietie ut. s. sit iudex spũalis. Scđo conseruare puritatem uite sue: ne cõmittat crimẽ nequitie. Tertio hr̃e sufficientem sciẽtie claritatem: ut non careat munere scientie.

Capitulũ primũ de potãte seu auctoritate cõfessoris: & q̃s possit: uł ñ possit audire ꝯfessiões.

NOtãdũ ꝑ est ꝙ nõ sacđos &si possit audire cõfessiones in casu mõtis non tñ absoluere põt. ał si absoluit ut sacerdos idicatie ẜm quosdã icurrit irreg̃laritatẽ sicut si celebraret. hoc tñ ẽ dubium. qa nõ est ĩ iure expssũ: sicut de celebrante. Vñ nõ uidetur irreg̃laris. ex de sen. exco. c. Is qui. libro. 6. Ibi eñi dicitur ꝙ nõ icurrit q̃s irregularitatẽ ꝑꝑ aliquod dlictũ: q̃ñ nõ est ĩ iure expressũ: & cõfessus tali nõ sacđoti teneẽ iterũ cõfiteri. rõ est qa solis sacerdotibus dictũ ẽ. Quorũ remiseritis peccata zc̃. Io. 20.

Nec tñ a quolibꝫ sacerdote põt quis absolui. sed a proprio: aut altũ de licẽtia ei⁹. Vñ dr đ peni. & remi. in. c. Oĩs. ꝙ quilibꝫ semel ĩ ãno confiteaẽ oĩa peccata

ſua proprio ſacđoti. & de pe. di.6.c. Placuit.rō ē qa nō pōt qs ſoluere uł ligare eū qui ſibi confitetur: niſi habeat iuriſdic-tionē ſup eū. Si aūt ſit propꝰus ꝑlatus:& nō ſacerdos: ſicut cu-ratus:& epiſcopꝰ: nō ſacerdos pōt abſoluere ꝑ aliū cōmitten-do hoc alteri.

Sed nota ꝙ ꝓprius ſacđos alit̃ ĩtelligitur:cū dr̃ ꝙ quilibet đb; cōfiteri ꝓprio ſacđoti: & aliter cū dicitur.ꝙ de licentia ꝓprii ſacđotis pōt alteri confiteri:nā ꝑ cāu dr̃ proprius ſacerdos q-cūq; hēt poteſtatē abſoluendi ordinariam uł delegatā:ſiue ſit cōmūis: ſiue ſit ſingłaris. quia actor ſequitur forū rei.ſed ē in ellectione eius quē forū de mł-tis ſequatur:niſi ſit actio realis ĩ qua ſequit̃ forū rei de q̃ agit̃. Et quia ĩ foro penitentie idē ē actor & reus.inde eſt ꝙ idem ſe ipſū pōt accuſare corā quocū-que confeſſore de omnibus:qui illum poſſit abſoluere đ crimie ubicūq; cōmiſſo.qa huiꝰi abſo-lutio non reſpicit territorium: ſicut alia ratione rei uel delicti. Propt̃ qđ dicit Hoſti. ꝙ quili-bet hēt tres ſacđotes ꝓprios ordinarie ſ.curatū de cuius pā-rochia eſt:epūm ſuum:& papā. Sed ĩ ſcđo cāu ꝓprius ſacerdos de cuiꝰ licētia pōt alteri cōfite-ri intellr̃ ſtrictiꝰ ille qui de iure ſuo ordiario hoc hēt nō ex cō-miſſione.& ſic intelligit̃.c.Oĩs equiuoce loqui de proprio ſacđ-dote ſꝫm oēs.nā cōſtat ꝙ ad im-plendū illud ꝓceptū de cōfitē-do ſemel ĩ āno oĩa peccata ſua ꝓpo ſacerdoti:ita ſufficit confi teri uicario curati:ſicut ipſimet curato.Et tamē ad cōfitēdū al-teri nō ſufficeret accipere licē tiā ab eiꝰ uicario.ſic ſufficeret ab ipſomet curato. Vnde re-ſpectu primi uicarius eſt pro-prius ſacerdos. ſed non reſpe ctu ſecundi: Vnde &ſi poſſit quis confiteri uicario curati. tn̄ ipſe uicarius nō pōt dare licen tiam illi ꝙ alteri ↄfiteat̃. Hec Pet.de pał.in.4.di.17.

Capłm ſecundum de ordĩario confeſſore quo ad ecckiaſticas perſonas & clericos.

SCiendum eſt ꝙ papa qa nō habet ſupiorē a chriſto nec a cōcilio q̊-q̃.hēt ꝓpriū cōfeſſorem quem duxerit elligendum qui aucto ritate xp̄i pōt eum abſoluere: uł ligare in foro penitētiali:nō aūt ĩ foro exteriori.qa ip̄e non pōt ligari uinclo excōicationis a quo indigeat abſolui:& pp̄ h̄ nō opꝫ a chriſto ſibi cōmitti.

Quia tamē pōt ligari uīculo peccati sicut & alii. propterea ī/diget remedio sicut & alii. quia nec xp̄us dimisit eū sine reme/dio. ideo hoc cōcessit ut sicut a pricipio qlibet poterat quēlibȝ uolētē se sibi subiicere absolue/re. ita & nūc quo ad illū q nulli est subiectus sicut papa. Si ūo excōmūicat⁹ eligat ī papā anq̄ cōsentiat superiorē hēt a q̄ ab/solui pōt. sed si pri⁹ assētiat ab/solui postea non pōt: sed nec ī/diget. qa nulli legi subest. Vn̄ lex positiua que arcet excōmu/nicatū a cōmunione fideliū: & pceptione: & collatiōe sacramē/toꝝ ipȝ nō ligat ꝑpt̄ qd̄ excōu/nicatio nō ipedit electū: nec el/lectionē ipsam.

Qui uero sūt de familia pape hēnt sūmū pn̄iarium propū sa/cdotē cū papa qa nulli alii sub/sunt. Sec⁹ est autē d̄ capellanis eius qui p mūdū sunt dispersi: q pp h̄ nō sūt ab aliis exempti.

De Cardinalibus.

DE cādinalib⁹ aūt q sūt ep̄i ipsi nō minus hēnt q̄ alii ep̄i q. s. libere possūt eligere. Idē si sūt legati. qa sunt p̄lati: ul' exēpti. Si uero sit simpli/ces cardinales nec ep̄i nec lega/ti. dicit Hosti. eos nō hēre nisi papā: & sūmū pn̄iariū. & q̄uis imediate sunt sub papa: & p cō/sequēs exēpti. nō tamē possunt sibi eligere cōfessorē sine ipius aut sūmi pn̄iarii licētia. qa non sunt p̄lati: sed coadiutores p̄la/ti: & pastores: licet sit p̄sbiteri cādinales. & ideo tuti⁹ ē q hēat licētiam a papa.

Familia ūo comēsalis eoꝝ de li/centia eorūdē cardinaliū possūt sibi eligere cōfessorē. qa de con/suetudīe sūt subditi eis siue sa/cerdotes sīt: siue nō. Vel forte sūm⁹ penitētiari⁹ qa est quasi curat⁹ respectu oīū māsionario rū curie pape quorū ipse papa ē q̄si ep̄s ꝑp⁹. hec Pe. pal. ī. q.

De Patriarchis: & aliis.

PAtriarce: archiep̄i: ep̄i hēt propos sacerdotes suos ī/mediate supiores: ut ep̄us archi/ep̄um: ille primatē: ille patriar/chā: ille papā. & hoc nisi sit exē/pti. nihilomin⁹ oēs isti possunt sibi eligere cōfessorē. ex̄ de pe. & remis. c. fi. Qui possunt eos absoluere nō solū de occultis: sȝ ēt̄ de manifestis: & notoriis ēt̄ archiep̄o inuito: & ēt̄ a uīculo excōunicationis maioris: & mi/noris: & mutare uota: & relaxar̄ iuramēta. & oīa alia ꝑpter q̄ n̄ esset cōsulēda sedes ap̄lica. licȝ Hosti. dicat cōtrariū: & illud cō trariū teñt fr̄ Bātho. ī pisanella.

Confeſſio.3. §..16. Nec obſtat ꝙ in illo.c. fi.nō fit mētio niſi de abſolutiōe a pectis. quia cuȝ ītētio pape ſit ipis epis quibꝫ ē graue ſēper ad archiepuȝ recurrere:& grauiꝰ ad papā.ita ꝓuidere eis ꝑ cōfeſſorē ab eis electum ſicut ꝓuiſū eſt inferioribꝫ epōrū ꝑ ipſos epos. Ideo de ōi peccato & uīculo de quo poteſt epus abſoluere inferiorē. & electus ab eo pōt ipuȝ abſoluere & in ōni caſu ī quo pōt eps diſpēſare cū īferiori: & ille cū epo. qa ibi eadē ratio & idē ius. Et ſicut bene dicit Hoſti. Iſtud ꝓui legiū nō ꝑdit ꝑ hꝫ ꝙ uenit romā quia ibi nō diſtīguit ubicūꝙ ſit Sed ſi deſinit eſſe epus: puta qa cedit loco & dignitati forte ꝑdit ꝓuilegiū datū epis .qa ipe ñ plus hēt epi dignitatē. Si uero cedit loco & nō dignitati non ꝑdit . Ratio quā aliq probāt ꝙ cōfeſſor ab epo ellectꝰ nō pōt eū abſoluere a uīculo excōis eſt. qa nō hēt potātē niſi ex ellectiōe epi . Sed ad hoc rñdet ꝙ nō ab epo eligēte: ſed a iure cōmittēte hēt ptātē ille ſicut qui eligūt ab illis qui ꝑ lr̃as pñiariorū hent ꝙ poſſint ſibi eligere cōfeſſorē ab ipis pñiariis: nō ab eligētibꝫ hēt auctoritatē. Sicut cū epus cōmittit fr̃ibus quos ꝓor eligit ipſi ſūt cōmiſſarii p̄latorū nō eligentiū. Et qđ ēt dicūt ꝙ ſi ille ellectus ab epo ī cōfeſſorē eſſet excōicatus minori nūꝙ cū eligeret ad hoc poſſit abſoluere. qa ligatꝰ minori licȝ poſſit cōferre ſacramēta: nō tñ eligi. rñdet ꝙ ñ ualȝ iſtđ. qa ītelligr̃ đ electiōe ad dignitatē. imo & ſi quādo ab epo eligat cōfeſſor eſſet tūc ābo ipe & ellectus ligati maiori adhuc nō īpediret factū: dūmō qñ ellectus ille qui abſoluit nō ſit ligatꝰ maiori nec ſuſpēſus. hec Pe. de pal. in.4.di.17.q.3.

Prelati exēpti hent ſimile ꝓuilegiū cū epis in eligēdo libere cōfeſſorē. nā ex quo ſūt exēpti & prelati ſicut mlti ſunt abbates: ex hoc ipſo hent iſtud ꝓuilegiū quia graue eſſet eis ſēper adire papā nouū pro licētia cōfitēdi. Si autē ſic ſūt exēpti ꝙ nō p̄lati nō hēt iſtud ꝓuilegiū ꝟbi gr̃a. Omēs ſubditi collegii exēpti ſeculares: ul regłares qđ eſt exēptū ī capite & ī mēbris hi enī īmediate ſuis p̄latis cōfiteri pñt . nō aliis ñ de licētia iporū. Si aūt ſic ſūt exēpti ꝙ citra papā nec decanū nec ꝑpoſitum hnt q heat curā ipoꝝ. & ad hoc non poſſunt ſibi eligere: ſed petūt hoc ipū a papa. uel eius

pñiario: cũ alias nullus possit eos absoluere.

Abbatissa qd possit i spũalib9.

SImiliter nulla abbatissa q̃uis iura epalia exerceat ponẽdo offiales. n i h̃ heat spale puilegiũ q̃tũcũq; exẽpta non põt hoc habere. qa nõ est p̃lata cũ ñ heat claues iurisdictiõis & q ei9 officialꝭ excõicat quod p se ipsa nõ põt. nõ est auctoritas ipius: sed pape. Similꝭr qcũq; p̃est quibuscũq; ex cõmissione alteri9 & est delegat9 nõ potest dici p̃lat9. unde q̃tũcũq; exempt9 qa tñ nõ est prelat9 nõ h̃et hoc puilegiũ. puta subpor in religione: uel prior nõ cõuentualis: aut cõuentualis sub abbate nõ per electionẽ sed ab ipo abbate ex cõsilio seniorũ positus uꝭ istitut9: nisi forte qñ mortuo abbate uꝭ pore ipsi fuĩnt q̃si ordinarii. quia tũc actio subrogata h̃et puilegiũ ei9 in loco cuius subrogatꝰ. sed prior q per electionem canonicã instituitꝰ prelat9 est. & ideo si ẽ exẽpt9 h̃et idẽ puilegiũ pp quod nõ op; q confirmãs det sibi ptãtem eligẽdi cõfessorẽ: sicut nec cõfirmãs uel cõsecrãs epum. Nec obstat decretalꝭ ne pro dilatiõe. ex̃ de pe. & re. Istud enĩ puilegiũ de eligendo cõfessorẽ equalꝭ cõcedit epis & minorib9 prelatꝶ exẽptis. Vnde cũ epi licet ĩmediate subsint archiep̃is: nihilomin9 sine eoꝶ licẽtia h̃ possũt et̃ qui sũt ñ exẽpti. ergo & priores hoc pñt lic; subsit abbatib9: uel maiorib9 sine licẽtia eorũ cũ sint ordinarii. Si autẽ sunt ĩ dignitate cõstituti: nõ tñ prelati: sicut cantor: thesaurarius: sacrista: & h̃mõi persone nõ h̃ent puilegiũ q̃uis exẽpti. Si ũo essẽt p̃lati sed nõ essent p̃lati in foro pñiali sicut sũt archidiaconi q̃ pari ɔcurrẽtes cũ epis i foro causaꝶ adhuc nõ puto eos h̃ere hoc puilegiũ. sed solos p̃latos. hoc dico qui h̃ent curã aĩaru;. Sicut autẽ dixi de epis q q̃diu sunt epi quo ad digitatẽ retinẽt hoc puilegiũ: ita & de istis q̃diu sũt ĩ prelatiõe. & similꝭr qui electus ab eis põt agere cũ eis absoluẽdo & dispẽsãdo qcquid potest ep̃us si ei subessẽt. Sic elect9 ab epo põt tãtũ q̃tũ archiepus excepto in sẽtẽtia lata a supiori ɔ eos. puta ab ãchiepo cõtra sufraganeũ suũ: ab abbate contra priorem conuẽtualẽ sibi subditum ab h9mõi enĩ nõ põt absoluere electus talis cõfessor.

Quicũq;. n. põt eligeꝛ uno electo siue mõtuo siue ñ mõtuo põt aliũ mutaꝛ ad placitũ & eo ipo q

talis qui pōt eligere cōfiteṫ alicui: uideṫ ipsū eligere: qa pl⁹ est factis & mētis ītētiōe eligere ꝙ ūbis. 3. q. 6. c. i. & ꝺ maio. & obedi. c. Legebaṫ. Hec Pe. ꝺ pal. ū s.
Inferiores prelati non exēpti si subsunt īmediate epo: ip3 solum hent cū supiorib⁹ ꝓ proprio sacerdote. Sicut abbates: decani: ꝑpositi. & archiepi rurales. curati uero decanos rurales & epm: qñ ille decanat⁹ ē ānexus cure. Sir pores qui sunt sub abbatib; illis: subsūt & epis. non prelati ūo sub sunt īmediate suis curatis: siue ab batib;: siue ꝑoribus: siue decanis: qñ sunt de collegio. uel sīplicib⁹ curatis: qñ ī ꝑochiis suis cōmorāṫ.
Clerici ūo chorales subsūt ei q ꝑest choro. siue sit cātor: siue succintor in extioribus. Sed ꝙtū ad forū conscientie solus decan⁹ uideṫ curat⁹ eoꝝ. Hec Pe. de paℓ. ubi supra di. 17.

Capitulū tertium cui debeant laici ordinarie confiteri.

IMperator ꝑm Hosti. ꝺ antiqssia ꝯsuetudie ꝯfiteṫ capelanis suis. s3 sicut dr̄ ex̄ de pe. & remissionibus. c. 2. li. 6. Nulla consuetudine ītroduci pōt: ut ꝑt ꝓprii sacerdotis licētiam aliquis possit sibi eligere cōfessorē ñ ꝺ licētia pape.
Rex het epum siue archiepum ī cui⁹ ciuitate est sedes regni. diciṫ aūt sedes uel metropolis regni nō in qua pl⁹ moraṫ: sed inungitur: & coronatur.
Pricipes minores si hent sub se ciuitates plures: siliṫ a sede ꝑncipali ducat⁹: uℓ comitat⁹. domiciliū sortiūṫ. Sed si hent unā ciuitatē alia ꝑncipaliorem ab utroq3 epo uel metropolitāo licētiā cōfitēdi capiāt ꝑm Hosti. Sed h nō est ueꝝ ꝙtū ad metropoltanū: qa null⁹ subdit⁹ suffraganeorū est ei subdit⁹ īmediate ñ quādo uisitat. s3 solū ipi suffraganei. Vñ cū dñs illarū ciuitatū in tpalib; ita subsit epis in spūalib; ac si esset seruus: sicut dñus castri subest in spūalib; curato. Ideo sicut metropolitan⁹ ñ poss3 dare licētiā confitedi hōini henti domos in diocesi suffraganeoꝝ. ita nec ꝑncipi.
De illo uero ꝑncipe q het dñiū in diuersis diocesib;: sed nō sup ciuitates uideṫ ꝙ ipe multo magis ab ipis epis petere debeat h .s. in cuius diocesi het ꝑncipaliṫ dñium: uel ab utroq3 si equalr̄ ī duab;. Nam absurdu3 esset ꝙ a tot curatis heret petere: quot in suo dñio īcluduṅṫ.
Domini ūo qui in eadē diocesi in diuersis uillis hent dominium si ī una hnt principale dñium in

qua ñ ſit niſi una parochia tãtũ
ſiue un⁹ curatus tãtũ illi uidet̃
ſubeſſe. Sed qñ nullũ ħet dñiuꝫ
ĩ illa uilla que ſub ſe nõ cõtinet
pl̄es parochias maxĩe ſi una nõ
eſt pncipalior altera :tũc nulli
curato ſubeſt:ſed ĩmediate epo.
Si ũo ĩ una uilla ſit pncipale do
miũm in qua nõ eſt ñ una paro/
chia tãtũ:uł ſũt multe & una pn
cipał curat⁹ illi⁹ ẽ ſibi ꝓpri⁹ ſa
cerdos citra epum .
Balliui ſi nullibi ħerẽt mãſioneꝫ
ñ ſecũdũ ꝙ aſſiſtere reqrũt mõ
huc:mõ illuc diſcurrũt :ubiqꝫ ꝯ/
fiteri pñt:uel epis ciuitatũ:uł cu
ratis ĩ q̊rũ parochiis hoſpitiũ eli
gunt . Si ũo pncipalr̃ alicubi d/
gũt:ibi curatũ ħẽt illũ ĩ cui⁹ paro
chia hoſpitiũ ſuũ ſitum eſt.& ſic
de prepoſitis.lꝫ ħeant domos pa
rẽtum ex̃ balliuã:& ſeneſchaldiã:
uł ppoſituram.qa p ħ officiũ q̃ſi
cõtrahẽdo ſortiũť forũ.
Ceteri uero Burgẽſes: & alii lai/
ci nõ ĩ poteſtate cõſtituti illis cu
ratꝶ ſubſũt ĩ q̊ꝶ parochiis degũt
pncipalr̃ . Vel ſi ĩ duabꝫ equałr
in qua tũc manẽt qñ cõfiteri uo
lunt illi⁹ parochie ſũt.hec Pe.d
pał . Regularit̃ g̊ cõfeſſio fiẽda
eſt ꝓprio ſacdoti.uñ dicit Inno.
in.c. Ois. ex̃ de pe. & remiſ.Si
quis alieno ſacerdoti iuſta decã
cõfiteri peccata ſua uoluerit:licẽ
tiã prius poſtulet.& obtineat a
ꝓprio ſacerdote cũ alr̃ ipſe non
poſſit ſoluere:uł ligare .hec ibi.
Capłꝫ quãtuꝫ ĩ q̃ notãť octo ca
ſus ĩ qbꝫ quis põt alteri cõfiteri
q̃ꝫ ꝓpo ſacerdoti ſine ei⁹ licẽtia.
Et nota ſcd̃ꝫ Pe.pał.caſus
octo in quibꝫ quis poteſt
alteri cõfiteri q̃ꝫ ꝓprio ſacerdo
ti ſine eius licentia quos ponit
Hoſtienſis in ſumma.
Prim⁹ pp indiſcretionẽ ſacdotꝭ
proprii & ſub hoc caſu cõphen
diť qñ ipſe ſacerdos propus eſt
ſollicitator ad malũ:uł reuelatõ
cõfeſſionis: uł eſt tał ꝙ ex con
feſſione ĩminet piculũ cõfitenti
uel cõfeſſori . In hoc igiť caſu
dicit Hoſti.ꝙ eo ipſo ħt licẽtiaꝫ
a iure aliũ adeũdi de pe.di.6.c.
Placuit . Sed alii dicũt ꝙ tũc
debet petere licẽtiã ab eo uel a
ſupiori.qa.c.Omnis dicit ꝙ qñ
ex iuſta cauſa uoluerit alteri cõ
fiteri:petat licẽtiã a propo ſacr̃
dote . Et q̃uis quidã hoc ĩtelli
gant ñ ex culpa ſua hoc proce
dat.uideť tamen melius ẽẽ ſi ħ
ſit ex culpa ſua.qa culpa ſua nõ
debet alteri nocere puta ſupio
ri . Sicut propo ſacerdote mõ
tuo :uł exõicato :nõ eo ipſo lꝫ
ire ad alium:ſꝫ opꝫ recurrere ad
epum :ſi ſuperior adiri nõ põt
uel ẽẽ ſi eſt eque defectuoſus tũ

qa ad papã nõ est facil recurs⁹ eo ipso ad alium ire potest.
Quãdo ḡ pp⁹ sacẽdos oĩo ĩdiscre t⁹: & inept⁹ ē: & q tũc nõ põt adiri sine licẽtia petita: uel saltẽ cũ licẽtia petita & ñ obtẽta. põt ire ad aliũ dico aũt petita. qa & si sit ĩdign⁹ audire: nõ est tñ ĩpotẽs cõmittere. & in hoc. s. ꝙ dꝫ petere licẽtiã ab ipso: uel ire ad superiorẽ. Cõcordat Tho. Pe. Alber. Inno. & Vul. Quod si negaꝛ ab eis licẽtia: tũc dñt pdci ꝙ idẽ iudiciũ est de eo qđ & de illo qui nõ hẽt copiã cõfessoris Vnde magis debꝫ eligere laico ꝯfiteri: nec ĩ h trãsgrediꝛ pcepta ecclie. quia precepta iũris nõ se extẽdũt ultra charitatẽ: nec ẽt fit ĩiuria sacerdoti. qa puilegiũ meretur amittere qui cõcessa sibi abutiꝛ potestate.
Sed Pe. de pal. dicit ꝙ tũc põt libere ire ad aliũ ut patꝫ s. Et si nõ posset aliũ hẽre: & necessitas ĩmineat. dicũt pdicti doctores ꝙ cõfiteaꝛ peccata sua in genere sine eo de quo posset malum prouenire.

Secũd⁹ casus.

Secũd⁹ casus est est quando parrochianus trãstulit domiciliũ suũ qa tũc desinit esse parrochianus primi sacerdotis: & fit parrochian⁹ illius ad cui⁹ parrochiaꝫ se trãstulit. Sed si in duabꝫ pãrochiis hẽret domũ: & in una maneret tẽpoꝛ estiuali: ĩ alia ũo tẽpore hyemali: utrobiq; sortiꝛ forũ: nõ simul: sed successiue: hꝫ ꝙ hitat modo hic: mõ illic. & hic tũc reccipiat sacramẽta ubi tũc habitat. alias ibi.

Tertius casus.

Terti⁹ casus est cũ est uagabũdus: nec hẽns: nec petẽs domicilium tũc iste põt cõfiteri cuilibꝫ curato: uel epõ ĩ cui⁹ parrochia est ĩmo ẽt nõ curato uideꝛ qa nulli subdit⁹: sed subdit se cui uult. Nam õis sacerdos ptãteꝫ hẽt ordinis: & iurisdictionis ex sua ordinatione. Sed subditos hẽt solũ eos qui se ei submittũt ñ ꝙ secũdũ iura qui se semel alicui submisit: factus est eius pãrochian⁹: nec põt se aliis submittere quousq; de primo se subtrabat siplr: nisi de uolũtate illius. Vñ diciꝛ ex de pe. & re. c. fi. pmittim⁹ eligeꝛ. q. d. iure dino licebat eis eligeꝛ. sed electi õe eis subtracta pmittim⁹ rlaxãtes retẽtionẽ ꝙ possit eligere Vñ ĩ dicto. c. Placuit đ pe. di. 6. diciꝛ. Sine cõsẽsu ei⁹: cui pmo se cõmisit. & postea cui penitẽs cõfessus est.

Quartus casus.

Quãt⁹ casus ē si q̃rit domiciliũ

q̄ se cōferat q̄min⁹ se alibi h̃eat Et de peregrinis quidē dictū ē ꝙ si sine licētia curatoꝝ & epo rū profecti sūt:nil ꝑuilegii h̃nt ī hoc. Si aūt de lr̃ia epoꝝ & cu ratoꝝ profecti sunt:eo ipo h̃nt lr̃ia īt̃ptatiuā ꝯfiteri.cū sic ꝯfes siōe digne peregrinari neq̄ant. Si ēt̄ supueniat pasca: cōmuni/ care possūt pp eandem licentiā īplicitā:& de casu epali absol/ ui.qa eps n̄ retinēdo sibi aucto ritatē licentiādo ꝑegrinos ex h̃ ipo uidr eis dare licētiā cōfiteri de casibꝫ epalibꝫ sicut curatus d̄ parrochialibus.

De mercatoribus aūt si nusquā h̃rent domiciliū.nisi semp seq̄n do nūdinas. Idē iudiciū ē ꝙ de uagabundis.& idē si in loco suo tenēt hospitiū: sed nō declināt illuc in pasca cōiter. non enim tūc uidenť sibi h̃re domiciliuꝫ q̄ ad sacramta. Et idem de fami lia pricipis:uł balliui qui nūq̄ ī eodē statu permanēt .ex quo li cet ipsi teneāt hospitium alibi nec tn̄ illuc declināt nisi ad ho/ ram .isti uagabūdi cēsētur. Idē de familia epi laica qa nō sic h̃t ius in ea sicut cardinales . Sed si essent de diocesi ipsa de eius licētia cōfiteāť . Si autē de alia ex quo ei⁹ hospitiū diuiserunt qa per diocesim uagāť respectu illi⁹ diocesis uagabūdi reputāť ut de licētia epi illius:uel cuius/ libet curati ad cuius parrochiā ueniūt cōfiteri possūt. Cōcor/ dat in hoc.s.ꝙ peregrini:nego ciatores:& alii uiatores si nō ha bēt licētiam a suis curatis :uel epis:uel sic lr̃ia eorum iť arripi unt no possūt absolui ab aliis . Inno.Hosti.& Vuł.

Quit⁹ casus.

Quint⁹ casus est rōne delicti. 6.q.3.c.Placuit.qđ quidā dicūt eē ueꝝ tūc solū qn̄ pp h̃ ē excōi cat⁹ qa si eēt excōicat⁹ a ṗlato lo ci illi⁹ pp illđ peccūꝫ sic ꝯsueuit fieri ī furtꝭ & h̃mōi quoꝝ igno ranť auctores .mittēdus est tał ad excōmunicatorē absoluēdus ab eo.sed si peccatū est occultū & propť hoc nō sit excōicatus pōt đ hoc cōfiteri ꝓprio sacer/ doti ut dicit in sūma pisana . Franc. Zaba.refert Landul.te/ nere ꝙ curati :& ēt̄ fratres ad/ missi ad audiēdū cōfessiones sꝫ formā clemētine Dudū possūt audire:& absoluere peccata cō/ missa non solum in diocesi: sed ēt̄ ex territoriū diocesis : dum tn̄ ꝯfitētes se possit illis cōfiteri .i.ꝙ sint illius diocesis:uel par/ rochie quo ad curatos.

Sext⁹ casus.

Sext⁹ ratione studii ut scolares

ēt si nō sit moraturi nisi p an-
num ī studio :uł quia nō hent
plus de spatio uel ab epo : uel
capitulo de cui⁹ licētia ibi sūt:
uel qa sic disponūt :uel de par
rochia in parrochiā mutatur.
De illis uero secularib⁊ qui ue-
niunt de oī parte regni ad par
lamētū parisius:cū rex reputet
se fiscū nō recognoscēs supiorē
in toto orbe uidet̄ ꝙ ibi possit
cōfiteri epo:& curato in quorū
pārochiis domos cōducūt.sicut
olim ī tēpore īperatorū rome
erat ibi coīs patria.& quicūꝗ il
luc ueniebat:hebat iudicē suum
.s.ptorē pegrinū.Sed ꝯrium ē
uerū .s.ꝙ nō pn̄t absolui ratiōe
parlamēti si nō hent licētiam a
suis prelatis .quia rex parisius
nō het ptātē in spūalib⁊ :nec ī
ceteris partib⁹ regni .
Epus autē pōt in spūalib⁊ soli
sue diocesi :Solū enī rome ubi
est sedes pape in spūalib⁊ oībus
est patria cōis:sicut eccłia cathe
dralis oib⁊ de diocesi . unde in
curia romana sicut curato suo
sūmo pn̄iario de omni loco mū
di pōt cōfiteri:& penitētiariis
simplicib⁊ sicut uicariis sui curati

Septim⁹ casus.

Septim⁹ casus est rōne necessi
tatis:qn̄ esset in mortis articulo
tūc oīs sacerdos ab eccłia nō p-
cisus auctoritate fit prop⁹ sacer
dos.ex̄ de offi.ordi.c.Pastoralis
ex h qd het̄ de ꝯse.di.4.c.Sāctū
uidetur ꝙ ēt laic⁹ ī h⁹mo di ne-
cessitate possit ēt excōicatū re-
conciliare eccłie : si nō est ipse
pcis⁹:nō tn̄ pōt absoluere a pec
catis audiēdo cōfessiōes .
Octau⁹ casus quē ponit Hosti.
est si sacerdos nō prop⁹ ponat
spem ī ratihitiōe ꝑprii sacerdo
tis.ſʒ ut dr̄ in sūma pisana & he
ne .Iste cas⁹ cōit̄ nō tenet̄ cuius
rōnē assignat Pe.de pał.Nulla
enī ratihitio cōfirmat sacramē
tum quod nullū fuit. qa &si nō
in sacramētis ratihitio saltē pa
pe ualere pōt.qa illā solēnitatē
mutare pōt: sicut de eccłia per
nō epm dedicata sola ratihitiōe
pape dedicata uel recōciliata re
putatur.ex̄ de cōsecra.eccłie.c.
Aqua .tn̄ in sacramētis ualere
non pōt .quia illa papa mutar̄
non potest .qa rła iuris est ꝙ
ratihitio retro trahit̄ :& māda-
to cōpatur .qn̄ solo mādato &
a pncipio res agi pōt .in talib⁊
aūt locū non het: qn̄.s.essentia
sacramēti deficit .quia tūc totū
iterandum est .
De essentia aūt absolutionis est
ptās iurisdictionis:quā ptātem
erga talem non habet ex hoc
ponit spē in ratihitione .

Quis possit cõmittere: & quis non audientiam confessionum Capitulũ quĩtum.

NOta ẜm Pe. de pal̃. ĩ. q. di. 17. ꝙ oĩs sacerdos ꝓpri⁹ qui iure ordinario potest audir̃ confessionẽ: potest hoc ipʒ alteri cõmittere. qa ẜbet causam meri ĩperii. & quia qcũqꝫ p electionẽ ẜbet curã aĩaꝝ est ordinari⁹. iõ oĩs tal̃ põt licẽtiare quẽlibꝫ subditũ cure sue altĩ ꝯfiteĩ. Item ordinari⁹ est quicũqꝫ ex officio sibi ãnexo hoc ẜbet lʒ nõ sit per electionem.

Item gerẽs uicẽ curati per legẽ uel consuetudinẽ: sicut fact⁹ por per abbatẽ qui uiuente abbate erat delegat⁹ nõ potẽs subdelegare eo mortuo uel ãmoto eius uices in oĩbus obtinẽs est quasi ordinarius delegat⁹ quãtum ad ẜ. unũ licẽtiar̃ põt sibi subditos de confessione.

De Archipresbitero.

Archipresbiter ciuitatꝭ de quo iura loquũẽ: uideẽ ꝙ sit ordinarius sicut si esset prebẽda sacerdotal̃ cui ex officio esset ãnexuʒ officiũ audiẽdi cõfessiones illoꝝ de diocesi ex̃ ciuitatẽ. & multo magis si de ciuitate. Sed si penitẽtiari⁹ nõ ẜbet hoc officiũ ex sua prebenda: sed ex cõmissiõe uiue uocis epĩ: qui reuocat qñ uult. quia iudiciũ soluiẽ uetante eo qui iudicare iussit talis ẽ delegat⁹: & nõ ordinarius.

De Archidiacono.

Archidiaconus lʒ sit iudex ordinarius de cõsuetudine: nõ tñ in foro cõscientie nisi sit sacerdos & tunc audit ex cõmissiõe. undẽ ñ põt subdelegare.

De Legato.

Legat⁹ est ordinarius in utroqꝫ foro. unde sicut in exteriorib⁹ dat iudices delegatos: & habet suos penitẽtiarios.

Sũmus penitẽtiari⁹.

Sũm⁹ penitẽtiarius est ordinarius in spũalibꝫ tãtũ. unũ ẜbet penitẽtiarios suos: & cõcedit ẽt licẽtiã eligẽdi confessorẽ. Sed siplices pñiarii pape ꝗuis sint ꝺlegati pape qui sol⁹ eos ponit nõ sũmus penitẽtiari⁹: possunt quidẽ oẽs audire de toto mundo. sed non possunt sumere adiutores: nec ẽt dare licẽtiã eligẽdi cõfessorem.

Decanus.

Decan⁹ ruralis qui ẽt archipresbiter uocaẽ si iste decanatus ẽ ãnex⁹ alicui cure spãli reputaẽ ordinari⁹ in parrochiis sui decanat⁹ post epũ. Supracuratus uideẽ ẽt ordinarius curatoꝝ: & sic curati de licẽtia eius: nõ solũ epi possunt cõfiteri. Si autem

ep9 :seu archidiacon9 cõfert il-
luȝ decanatũ modo huic modo
illi curato uideť delegatio. & h
respectu cõium casuũ . Nã re-
spectu casuũ epaliũ: tã de curato
q̃ꝓ de decano quibꝫ de spali gr̃a
cõmittit absoluere. de illis uideť
distiguẽdũ an sit retẽti de iure:
uł cõsuetudine: & tũc in illis nł
lum ius ħeret de se iferior epo
Vñ cuicũq3 illos cõmittit aucto
ritate delegata illos absoluit.
Item nota ꝙ ptãs iurisdictionis
est una apud plures: & nõ apud
quẽlibȝ insolidũ : tũc nõ põt q-
libet per se eã cõmittere sine ꝯ-
sensu alioꝝ. Sed ꝙ omẽs tãgit
ab oĩbꝫ debet approbari. Vñ si
capitulũ sede uacãte gerat uices
epi in tp̃alibꝫ : nullus de capło
ẽt decan9 põt ponere officialẽ
sine cõsensu alioꝝ: sed capłȝ de
cõsensu maioris partis.
Potestas autẽ absoluẽdi a pecca
tis una & eadẽ põt esse apđ plu
res: & nõ penes unũ: sicut penes
capłȝ sede uacãte qñ ħet pote-
statẽ ei9 in spũalibꝫ: dico q̃ꝓtum
ad cõmissionẽ. ñ q̃ꝓtũ ad executi
onẽ. qa cõfessio soli ẽ fiẽda. Vñ
totum capłm: non unus canoni
cus ponet pñiariũ. Sed qñ iuris-
dictio perfecte: & insolidũ rema
net apud quẽlibȝ. tũc quilibȝ eo
rum cui uult potest cõmittere.

& minor sine maiore. multo ma
gis econuerso.
Et quia potestas absoluẽdi que
est apud curatũ papã : & epum
non est una. sed quilibet potest
per se audire sine cõsẽsu alteri9
ita ẽt quilibet eoꝝ sine consẽsu
alterius potest cõmittere alteri
Vnde uicari9 curati sine licẽtia
epi potest audire cõfessionẽ illo
rum. s. qui sũt subditi curatoruȝ
& ñ alioꝝ. & młto magis eꝯu̾so
. s. de licẽtia epi audire eorũ cõ-
fessiones q sũt subditi curatorũ
sine licẽtia: uel cõsẽsu eorũ.
De hoc extat bullata declaratio
Clemẽtis: & Alexãdri. post cui9
bullationẽ nullus parisi9 dixit
ꝯ̃riũ. Qui autẽ ex cõmissione
solũ audit cõfessiones: nõ potest
alteri cõmittere audiẽtiam con-
fessionum.
Quomõ: & qñ curat9: uł p̄sbi-
ter parrochiał possit dãe: uł de-
negare licẽtiã alteri ꝯfitẽdi sub-
dito si petat illã. Capłȝ sextũ.

N Ota ẜm Pe de pał. ĩ. q.
di. 17 ꝙ si parrochianus
petat licẽtiã alteri cõfitẽdi ideť
minate: nõ det curat9. ñ sit ueri
simile ꝙ peitẽs nõ eligeret nisi
eque bonuȝ: uel meliorẽ. Si ũo
noĩat sibi aliũ de quo uerisł e est
ꝙ sit eque bon9: uł melior ad ꝯ-
fessionẽ audiẽdaȝ: ñ neget. quia

fote ħet pccũ3 qđ erubescit cõfi teri sibi: & pri⁹ moreretur sine cõfessione: ꝙ sibi cõfiterẽ.
Si ũo apparet ꝙ nõ ẽ eque bo/nus: aut per famã: aut per uisũ sue persone ꝑ cõuersationẽ ꝑso naꝝ sibi ꝯfitẽtiũ q̃ min⁹ religio se cõuersãt. & tũc siplr̃ debet ne gar̃ inotescẽdo ꝙ ille nõ põt eũ absoluere qđ tñ intellĩe cum il/le ad quẽ uult accedere pãrochi an⁹ nõ ħet auctoritatẽ ñ ex cõ/missione ip̃i⁹ curati declarando ẽt ꝙ ipse ẽ parat⁹ eũ audire. si tñ est tal̃ ꝙ ad hoc sit sufficiens ul̃ ẽt ꝙ est paratus sibi dare u/nũ aliũ loco sui in quo casu be/ne uideat ut det sibi ad hoc suf/ficiẽtẽ. Nã si isufficiẽtẽ daret. sibi iputarẽ detrimẽtũ qđ inđ sequereẽ oui sue. qa ſm iura. q parũ diligẽti socio suã rẽ custo/diendam cõmisit: facilitati sue imputare debet si periit. Si au tem ille petit⁹ a parrochião: ul̃ diffamatus ħet ptãtẽ supioris. puta qa est uicarius ep̃i: uel cõ/fessor deputatus in ordine mi/norum uel predicatorũ & ħmõi nõ ꝑꝑ hoc ꝓhibẽđ⁹ est simpl̃r. quia iudex mal⁹: uel delegat⁹ ñ perdit iurisdictionẽ suã. sed de/bet dicere petẽti nõ expedit ti bi ut tu uadas ad illum: uel ad a/liũ: nec ibidem đ uolũtate mea nec assensu: nec licẽtia. Sed ip̃e habes ptãtẽ ab alio maiore. uñ nõ possum tibi prohibere. sed paratus sum te audire uel ꝑ uica rium: ul̃ exneũ idoneum: & ħ3 ħ soluit instãtia illius regule. s. ꝙ nõ põt esse pastoris excusatio si lupus oues comedit: & pastor nescit. quia hoc uerũ est qñ pa stor scire debet: & põt. Et lic3 aliquis semper debeat reputar̃ alium meliorẽ se simpl̃r: nõ tñ quãtum ad oĩa. puta quãtũ ad officium hoc uel illud. Itẽ sus piciones ħere possum⁹ nõ ad iudicãdum proximum: sed ad cauẽdum nobis. Nam si uideo pauperem non iudicabo furem. tñ ne forte sit fur: custodiã rem meã ab eo: & sic in ꝓposito. tñ si contrarium nõ appareat plus debet homo presumere de his quos papa: uel ep̃us per totam diocesim prefecit: ꝙ de se q de/putar̃ ad unã paruã pãrochiã.

De r̃ligiosis q nõ possũt audir̃ cõfessiones sine licẽtia prelati sui capitulum septimũ.

NOta ꝙ religiosus nõ de/bet audire cõfessiones ẽt illorũ qui ħent licẽtiam sibi eli/gẽdi cõfessorem quemcunqꝫ ẽt si haberent a papa sine licen/tia & auctoritate sui superioris. quia sine suo superiori uelle: &

nole non habet. patet hoc per simile. ex de elec. c. Si religios⁹. li. 6. ad hmoi officiū. Ubi dicitꝗ electioni de se facte nō deb; nec potest assentire sine licentia supioris sui. Sed ubi papa nominati eligit religiosū ad aliqd officiu; pficit noscere psone idustriā. un nō reqrit alteri⁹ licētia: siue p inqsitiōe: siue pro pdicatione: siue pro andiētia confessionū: siue p platiōe: siue alio quocūq officio. Sed ex hoc ꝙ papa daret alicui licētiā ꝙ posset sibi eligere quēcūq ēt religiosu; pro audiēdo cōfessiōes: ul p predicatiōe. ex ista tali licētia nō dz rligios⁹ audir ꝯfessiōes ul pdicar sine licētia sui supioris: ul plati uel abbatis. argumētū ad h. ex d Iude. c. Q; sit laudabile. Si tn in dicto casu audiret religiosus sine licētia sui supioris: uel prelati: teneret absolutio. ita ꝙ non esset reiterāda tal cōfessio. ꝗuis malefaceret talis sic audiēdo. Pe. de pal. ū s. q. 4.

De potestate audiēdi cōfessiones attributa fratrib predicatorū: & minorib a iure per textū clemētine Dudū. §. 2. de sepul. quomō fieri possit: & quomodo exponit. Capitulū octauū.

Nota textū clemētine Dudū. §. 2. d sepulturis. Ubi dr. Statuim⁹ & ordinam⁹: ut i sigulis ciuitatib & diocesib i qbus loca fratrū ordinis predicatoꝝ: & minoꝝ cōsistere dignoscūt: & in ciuitatib: diocesib: & locis ipsis uicinis in quib loca hmoi nō hent magistri: priores prouīciales ordinis predicatorū aut eorū uicarii: & generales puinciales: ministri: & custodes minoꝝ ad presētiā prelatorum eorūdē locoꝝ se cōferāt p se: uel p fratres quos ad hoc idoneos fore putauerit humilit petituri. Ut fratres qui ad hoc electi fuerint in eorū ciuitatib: & diocesibus cōfessiones suoꝝ subditorū ꝯfiteri sibi uolētiū audir liber ualeant: & hmoi cōfitētib prout sm deum expedire cognouerit pnias iponere salutares: atq eisdem absolutionis bnficiū ipēdere de licētia: gra: & beneplacito eoꝝ. Deinde pfati magistri puīciales: & ministri ordinū pdicatorū eligere studeāt personas idoneas: & suficiētes: uita probatas: discretas: honestas: atq pitas ad tam salubre ministerium exequendū quas sic ab ipsis electas represētēt: ul faciāt repntari prelatis. Ut de ipsoꝝ licentia gratia: & beneplacito i eorū ciuitatib: & diocesib hmoi psōe sic electe cōfessiones audiāt sibi

cōfiteri uolētiū: & īponāt pñias salutares: & bñficiū absolutionis īpēdant prout supius est expressum ex civitates: & dioceses in quibꝫ fuerit deputate. per q̄s eas: & nō per prouīcias uolumꝰ deputari: cōfessiōes nullatenus audituꝛe. Numerus autē personaꝝ assumēdaꝝ ad hꝰi officium exercēdū esse debet prout uniuersitas cleri: ac populi multitudo: uł paucitas exigit eorūdem. Et si idē prelati petitā licētiam ꝯfessionū audiēdarū cōcesserit illā prefati recipiāt cū gratiarum actiōe. Qꝫ si forte dci ꝑlati quēcūq ex hꝰi fratribꝫ pñtatis eisdē ad hꝰi officiū nolēt h̄ere: uł nō ducerēt admittēdū esse: āmoto uel subtracto loco ipsius silr̄ eisdē ꝑsentādus possit aliis subrogari. Si ūo idē prelati prefatis fratribꝫ ad cōfessiones ut ꝑmittit̄ audiēdas electis hꝰi exhiber̄ licētiā recusauerit. nos extūc ipsis ut cōfessiones sibi cōfiteri liber̄ uolētiū: liciteq audir̄ ualeāt & beneficiū absolutiōis īpēdere gratiose cōcedimꝰ d̄ apl'ice plenitudine potestatis. Per hꝰi aūt cōcessionē neq̄q intēdimus ꝑsonis: seu fratribꝫ ipsis ad id taliť deputatis ꝑtātē in hoc īpēdere ampliorē q̄ in eo curatis: seu parrochialibꝫ sacerdotibꝫ est a iure cōcessa. nisi forsā eis ecclīaruꝫ ꝑlati uberiorē in hac parte gratiam spālē ducerēt faciēdam. Petituri. Pau. pōt peti hec licētia a prelatꝫ ex suū territorium qa ē uolūtarie iurisdictiōis. Custodes. glo. priores ĝ cōuētuales quo ad predicatores: & guardiani quo ad minores hoc nō possunt. Humilr̄. Pau. Si petatur ista licētia aspere nō uidet̄ satis factū cōstitutiōi. & ideo iterum esset r̄petēda pp omissionē forme. Ministri. glo. Nota q de uicariis priorum prouīcialiū: & de custodibꝫ nō repetit de quibus premisit licet ĝ illi petitionem possint facere de qua premisit: nō tñ electiōeꝫ d̄ q̄ hic loquit̄. Presētari. glo. ĝ personalis presētatio fieri dꝫ. nā dicitur ꝑses qui prebet̄ sēsibꝫ corporis. Facit de pe. di. i. in ꝑncipio. Idē dicit Pau. sup ꝟbo represētent. Exigit. glo. Si ūo epus cōtēdat cū fratribꝫ dicēs minorē numerū sufficere: recipiat eps numerū qui sibi uidet̄. de reliquis recurrat̄ ad arbitriū boni uiri. i. iudicis. ff. de ꝟbo. obli. l. Continuꝰ. Cōcesserūt. glo. quā licētiā sine causa reuocar̄ no possūt. c. Decet de reg. iur̄. li. 6. Subrogari. glo. Si nō recipit̄ iusta decausa. qa. s. nō est tal' qualis

supra describit sibi iputet :qui malū elegerūt .& sic posset oēs recusare cū nō sūt apti.sʒ si sine causa :hoc succedit licētia pape. Recusauerūt.glo.Si ñ rcusat ex presse.sed nō dat nec negat uidet ꝙ locū hēret hoc ꝑuilegiuʒ post trinā monitiōeʒ:ul reqsiti orē p.c.i.ex de sup. ne.plato. Volētiū.glo.forte nō itellexit d religiosis q scdm statuta suorū ordinū platis suis cōfiteri dbēt Libere.glo. denotat ꝙ nō est necesse hēre licētiā sacerdotis ꝑrochialis.cui⁹ cōtrariū dicit Io.mo . sed ei non statur. Impartiri.glo.absoluti ġ nō hēnt necesse ulteri⁹ cōfiteri ꝓpo sacdoti nec obstat.c.Oīs.i pricipio d pe.& re.qa illud itellr de eo qui alteri nō est confessus legitime Io.mo.dicebat cōtrariū.sed male dixit. Idem Pau.s.ꝙ absqȝ licētia parrochial sacerdotis pōt qs alteri cōfiteri. nec tñ ex hoc seqt ꝙ sit curati isti .rō est fm glo.qa nec ipsi fratres sūt astricti ad executiōeʒ :ul exercitium istorū actuū:nec fideles sūt astricti ut in his ad eos recurrāt. Itē nota ut dr in sūma pisana & bñ.ꝙ pōt ep⁹ acceptare fratres ad audiētiā cōfessiōum:& h sine solēnitate pdicta pſētatiōis si uult cōittēdo eis iurisdictiōeʒ suā.qa et sine isto ꝑulegio posset eis dare licētiam audiēdi.

De effectib⁹ qui sequūt ex cōmissione audiētie cōfessiōis alteri facte .Capl'm nonū.

EX cōmissione aūt alteri facta de audiētia cōfessionuʒ siue pdicto mō:siue ꝑ aliū modū sequūtur isti effect⁹.ut dicit Pe.d pal.in quarto di.17. Prim⁹ qdē .qa tal cōmissarius pōt audire:& absoluere alteri⁹ licētia minime reqsita .nec ille qui uult cōfiteri tenet petere licētiā a propo sacerdote .ar .effi cax.ex.de procur.c.Is qui.li.6. Nec obstat ꝙ curat⁹ dʒ cognoscere uultū pecoris sui.nā uultū exteriorē poterit cognoscere sicut & p⁹ & et itueri: & cōriger fraterna cōrectiōe:& paterna ad monitiōe sicut pri⁹ .& q̄tū ad exteriorē uultū attinet ñ min⁹ honeste uiuūt q cōfitēt fratrib⁹ q̄ qui cōfitēt secularib⁹ curatis. Quātū ūo ad iteriorē uultū melius poterūt reddere ratōem de cōfessis fratrib⁹ & hmōi: q̄ d cōfessis sibi:ul suo uicario.qa de iteriori uultu pārochianoꝝ q se respuerūt :& sine licētia sui uicariū pape :ul epi elegerūt .nō hēnt reddere rōnē.qa per eū ñ stetit quomin⁹ eos audiret:& instrueret.sed per supiorem q eis

coadiutores dedit :& per parro
chialē q eū elegit.ħ Pe.d pal.
Dicit ēt Tho.ꝙ ſi alicui cōceda
tur ptās a ſuperiori iudice cōfeſ
ſioēs audiēdi pārochianorū ali
cui⁹ curati.ex hoc nō fit illi p̄iu
diciū .qa ptās iuriſdictiōis nō ē
cōmiſſa alicui in fauorē ſui :ſed
ad utilitatē proximi & populoꝝ
& dei honorē. Idē ēt tenet Io.
an.ī.c.Si ep̄us de pe.& re.lī.6.
in p̄ma glo. Idē ēt tenet Io.an.
in cle.Dudū de ſepul .ut ſupra
patuit .ſ.ꝙ nō teneat̃ petere li
cētiā a ſuo curato qui uult ipſis
fratrib⁹ cōfiteri . Idē tenet ex
preſſe Pau. Vñ glo. Ber.que ħ
dicebat dānata fuit tāq̄ falſa p
Clemētē .4.in quodā p̄uilegio
qđ īcipit Qu dā temere.
Secūdus effect⁹ hui⁹ cōmiſſio
nis ħʒ dctūʒ Pe ē ꝙ cōmiſſari⁹
pōt audire ꝯ ꝓhibitiōes alteri⁹
p̄lati in q̊ eſt diferētia īt̃ ſupio
rē:& īferiorē nā īferior ꝯ īhibi
tioēʒ ſupioris ñ pōt alicui ꝯitteř
ſicut nec p ſeipſū audire eū ita
ꝙ poſſit eū ſuſpēdere ab audiē
tia cōfeſſionū p aliū :ſicut pōt
per ſemetipſū:& eꝯūſo aūt ꝯ īhi
bitōem īferioris ſupior pōt ita
cōmittere :ſicut pōt audire eo
īuito . Similit̃ ſi eſſēt duo cura
ti de pari:& uterq̄ īſolidū un⁹
ꝯ īhibitioēm alteri⁹ pōt audire:&

cōmitteř.qa par ī parē nō ħet
īperiū . Quādo g̊ īferior ꝓhi
bet ne ſubdit⁹ cōfiteat̃ cuicūq̄
ſine ſui licētia dʒ excipe :ñ ſupi
ori :ul ei⁹ uicario.al temere a
git.ñ loqueret̃ talib⁹ q bñ ſciūt
ꝙ nō ītēdit :ul nō pōt ꝓhibeř
qn cōfiteāt̃ tales ſupiori ſuo. Si
cut in r̄ligionib⁹ cū p̄or ꝓhibet
ne quis ꝯfiteat̃ de tali peccato.
ſine licentia ſui . Certū eſt oīb⁹
ꝙ nō ītendit qn poſſit cōfiteri
magiſtro ōdinis:ul ꝓuīciali:uel
eoꝝ uicariis.qa ſi ꝓhiberet ſpu
erem⁹ ei ī faciē.& mlto magis
ſubprior q nō pōt dare licētiaʒ
alti cōfitēdi cū ſit uicari⁹ homīs
q̄diu p̄ō uiuit .ſi īhiberet ne qs
ſine ſui licētia ꝯfitereť.zč.deriđ
reť . Sed mōtuo:ul āmoto p̄oř
uices ei⁹ gerit per cōſtitutioēs.
uñ reputat̃ ordinari⁹ . Curat⁹
g̊ ꝓhibēs ſubdito ſuo ne alii ꝯ
fiteat̃ :dʒ excipe ep̄um:papā le
gatū:ſūmū pñiariū: & archiep̄ʒ
dū uiſitat:& ħentes ab eis pote
ſtatē.Ep̄⁹ ūo ñ dʒ excipe oēs p̄
dictos :ñ ſeipſū: & ſic qlibʒ ex
cipiat ſuos ſuperiores a tali ꝓ
hibitione .
Terti⁹ effect⁹ h⁹ cōmiſſ oīs eſt
ꝙ teneť curat⁹ ei eucbariſtiā mi
niſtrař:& ēt alia ſacramēta.ex q̊
dicit ſe cōfeſſū illi q potuit euʒ
abſoluere:nec ē abſurduʒ ꝙ det

eucharistiā illi cuiꝰ tn̄ ꝯsciaꝫ ig/
rat. sed cū eque bona & tuta cō/
scia: imo tutiori pōt eū coīcare
qui cōfessus est sine sui licentia
h̄nti ptātē: sicut illū ꝗ cōfessus
ē de licētia sua: uł sibi. qa nec
ēt uicariꝰ curati releuat sibi cō/
fessioēm cū idē curatꝰ dat illi cō
munioēm. un̄ equalr̄ scire debꝫ
cōsciētiā cōfessi uicario supꝰioris
sicut scit cōsciaꝫ tał cōfessi uica
rio suo. Et debꝫ curatꝰ ꝓ̄sumer̄
ꝙ meliꝰ cōfessꝰ ē ꝗ cōfessꝰ ē ei
q̄ꝫ papa: uł epꝰ elegit ī ꝯfessorē
ꝑ totū mūdū: uł diocesim suaꝫ
ꝙ̈ ꝗ ꝯfessꝰ ē illi quē elegit ipse
ꝓuidēdo de ipso suis subditꝭ cū
epꝰ nō debeat h̄ cōmitter̄ n̄ ui
ris potētibꝯ ope: & sermone. ut
d̄ offi. ōdi. c. Int̄ cetera: uł ēt ꝙ̄
ei ꝗ cōfessꝰ ē illi quē elegit ip̄e
ꝓpo ābito de licētia curati gn̄a
lis: & h̄ n̄ cū esset excōicatꝰ uel
notoriꝰ pc̄tōr. nā tūc an̄ꝙ̄ det
eucharistiā dꝫ ei clare cōstare de
absolutione ab h̄mōi.
Quātꝰ effectꝰ ē ꝙ pc̄tā cōfessa
h̄nti talē cōmissioēꝫ nō tenet̄
iteꝝ cōfiteri ꝓprio sac̄doti ut d̄/
clarat Io. 22. in ex̄uagāti q̄ inci/
pit. Vas electionis.
Quītꝰ effectꝰ ē ꝙ ꝑ hāc cōmis
sioēꝫ fit iudex qui pꝰ nō erat.
Cū. n. ad absoluēdū reqrat̄ ptās
ordinis: & iurisdictiōis. lꝫ ab h̄ē/
te ōdinē: & iurisdictioēꝫ: uł iuris
dictioēꝫ tātū possit hec audiētia
cōmitti h̄nti ordinē. lꝫ nō h̄eat
iurisdictionē puta siplici sac̄do
ti ita nō curato: sicut curato. nō
tn̄ eꝯu̇so. Sac̄dos nō curatꝰ po
test hoc cōmittere: uł curato: uł
sacerdoti. & rō diūsitatꝭ est. qa n̄
eq̄lr̄ hee due ptātes trāsfūdūt̄.
Hn̄s. n. ōdinē ex sola cōmissiōe
nō trāsfert ordinē: sed solū ordi
natio sacramētał transfert. siue
sit iudex. siue nō. sed iurisdictio
ab h̄ēte eā ordinarie: sola cōmis
siōe trāsfert̄ īdifferēt̄ ꝓuato ꝗ nł
lā h̄ebat: & ei ꝗ h̄ebat aliquā sed
nō istā respectu istiꝰ.
Sextꝰ effectꝰ ē ꝙ ꝗ audit cōfes/
sioēm nō iure suo perdit ptātē
suam: delegāte mōtuo: uł āmo/
to: & idē forte est ip̄o excōicato
uł suspēso. n̄ ī cōfessiōe iā īcho/
ata quā audiuit. extūc q̄i ex iur̄
suo: sicut ēt perdit ptātē illo re
uocāte. qa soluit̄ iudiciū probi/
bente illo qui iudicare iussit.
Vn̄ sicut ep̄o mōtuo uł trāslato
officialis cessat in causis. sic debꝫ
cessare pn̄iariꝰ ī cōfessiōibꝯ audi
ēdis. n̄ ꝙ absoluere dꝫ de pc̄tīs
iā auditis glo. in. c. Gratū. & Re
latū de offio. & ptā. iudi. dele. qa
mādatū expirat ꝑ mōtē māda/
toris. Similr̄ si dedit cōfessorē
monialibꝯ expirat ptās. n̄ esset

rector eaꝝ cui ex offi̇o q̄i ꝑorat⁹ uł rectorie eſſ; audiētia annexa & tūc eſſet q̄ı ordinari⁹. Vidreť tñ ꝙ ñ ſilr̄ ita expiraret ptās delegati delegāte excoīcato: uł ſuſpēſo: ſicut mōtuo: uel āmoto. qa i ꝑmo caſu retinet delegās iuriſdictioē; l; nō uſu; . in ſcdo aūt neutrū retinet.
Ad h aūt ꝙ delegat⁹ utať iuriſdictiōe reqriť ꝙ delegat⁹ i delegādo qdē hēat iuriſdictioēm & uſū ei⁹ qa delegare ē uſ⁹ iuriſdictiōis: ſed poſtq̄ delegauit non reqriť ꝙ hēat uſum. qa uſ⁹ ei⁹ nihil facit. ḡ zc. Poſſ; tñ dici ꝓbabilr̄ ꝙ ſi ep̄⁹ nō exiſtēs excoīcat⁹: uł ſuſpēſ⁹ iſtituit offi̇alē: uł pñiariū: & poſtea excoīceť nihilomin⁹ uterq; pōt ꝓcedere in offi̇o ſuo. qa utiť uice ei⁹ qui iuriſdictioe; hēt l; nō uſū p ſe. Si aūt iā erat excoīcat⁹ offi̇alis nil agit. qa īſtitutio uł cōmiſſio non tenuit. De pñiario ũo uideť ſec⁹. qa ēt nō ſacerdos: uł ñ cōſecrat⁹ qui min⁹ hēt q̄ excoīcat⁹ cōmittere pōt qa nō min⁹ eſt cōmiſſio q̄ permiſſio. quia iure ſuo ſacerdos audit cōfeſſionē: & cōmittēs tm̄ ē cauſa ſine qua non pp parrochiaꝝ diuiſionē: & eccłie ꝓhibitioē;. qñ aūt cōmittēs moriť: uł āmoueť non ē dr̄ia inť cōmiſſariū i foro pñiali aut iudiciali. quia utriuſq; ptās expirat q̄tū ad negocia ñ īcepta
Capłm decimū d̄ dr̄ia iť fratres pñtatos ꝯm formā cle. Dudū. & dr̄ia inter ſacerdotes curatos.
Fratres predicatores hēt ꝑuilegiū ꝙ epis mōtuis q ipſis ſuā dederūt auctē;: uł ꝯmiſerūt: pñt uti ea auctē quouſq; fuerit ꝓuiſū eccłie de paſtore. Itē nota ꝙ p iſtos effect⁹ nō hēt cōmiſſio effectū i ꝑſonis ōdinū ꝛ̄probatoꝝ de quib⁹ diciť i. c. i. d̄ religi. do. lī. 6. h Pe. de pał.
Nota ulti⁹ dr̄iā; iť p̄dcōs fratres ſic p̄ſētatos: & curatos. nā p̄dicti fratres ex tali p̄ſētatioe: & cōmiſſione poſſūt audire oēs parrochianos oīum curatoꝝ illi⁹ dioceſis ũ ſūt p̄ſētati: ſed nō aliaꝝ dioceſū: & ñ poſſūt h cōmittere alicui. Sed curati nō poſſūt audire ī q̄tū curati ñ parochianos ſuos tm̄: alios nō. ñ cū licētia epi̇ uł curatoꝝ eoꝝ: & poſſūt h cōmittere alteri. ſ. audire ſuos parochianos. Nota ēt aliā dr̄iam ꝯm Lan. & Fran. zaba. i cle. Dudum. nā curati poſſūt audire cōfeſſiones: & eoꝝ uicarii ſibi ſubditoꝝ in dioceſi ſui epi̇: & ēt ex̄ dioceſim. ſed fratres electi & p̄ſētati ꝯm formā cle. Dudū. de ſepuł. de qua ſupra nō poſſūt audire ſeu abſolueř ex̄ dioceſim ũ

sũt p̄sẽtati:& si sec⁹ fieret q̄uis cõfessi possẽt ex ignorãtia excusari .tñ quo ad eccl'iã nõ essent absoluti .lȝ si cõstaret eis deberẽt iterũ cõfiteri eis:& ĩfra diocesiȝ absolui a p̄dictis. Sȝ si sine p̄dctã solẽnitate cõmitterẽt frat bus ab ep̄o ul' a curatis auctoritas audiẽdi cõfessiões siplicit' : tũc possent ẽt ex diocesi audire sicut alii uicarii eorũdẽ. De casib⁹ ep̄is r̄seruat. nec curati:nec dicti fratres presẽtati possũt absolue re .nisi in q̄tũ fuerit a diocesanis concessum .

De casib⁹ multiplicib⁹ ep̄o res/uatis de qb⁹ agit ĩ fine clem̃. Dudum. de sepul'. cap'm. ii.

SCiendũ q̄ uarie sũt opinioẽs doctorũ ĩ dictis casib⁹. Aliq eni ponũt plures:aliq pauciores . Vnde materia ipsoꝝ casuũ ñ ẽ bñ clara. & ĩ sũma Pisana dr̃ q̄ Bñdict⁹ papa. ii. in exuagãti iter cũctas declarauit q̄t tuor esse casus ep̄ales de iure . Prim⁹. s. peccatũ clerici per q̄d ĩcurrisset irregularitatẽ. Secũd⁹ d̄ ĩcẽdiariis. Terti⁹ d̄ pccõ p q̄d ĩducẽda ẽ solẽnis p̄nia. Quãt⁹ de excoĩcatis maior excoĩcatiõe. Itẽ declarauit qnq̄ esse cas⁹ ep̄is reseruatos de approbata consuetudine. Prim⁹ ẽ peccatũ homicide uolũtarii . Secũd⁹ ẽ peccatũ falsarioꝝ. Terti⁹ ẽ peccatũ uiolãtiũ eccl'iasticã libertatem . Quãt⁹ est peccatũ uiolãtiũ eccl'iastica ĩmunitatẽ . Quit⁹ est peccatũ sortilegoꝝ:diuinatoruȝ & ĩcãtatoꝝ. Quãuis aũt dicta exuagãs fuerit reuocata p cle. Dudũ . ex de sepul'. tñ q̄tũ ad dictos cas⁹ nil inouatũ fuit. & si alia ibi ꝯtẽta sit. & sic uidẽ q̄ adhuc illi remaneãt:& addĩ ĩ Pisanella q̄ possunt nihilomin⁹ ep̄i ĩ suis ep̄atib⁹ casus eis reseruare . ꝓut uidẽ eis expedire . sicut possũt cõstitutiões facere & multo magis cõciliũ synodale:ul' ꝓuinciale a quoꝝ sẽtentiis religiosi nõ ualẽt absoluere . Io. An. ĩ. c. Si ep̄⁹ de pe. & re. in glo. 3. li. 6. p̄dictis casib⁹ addit post crimen enorme:& publicũ homicidiuȝ: & sortilegium :oppresioneȝ pueroꝝ ẽt ex casu : Incestum:Corruptioẽm monialium: Coitum cum brutis:Matrĩmonium clãdestine ꝯctũ:ul' ꝯ ĩterdictũ eccl'ie Periuriũ: Falsum testimonium Blasphemiã dĩ:& sãctoꝝ. Hosti. ũo ĩ sũma ponit oẽs p̄dictos casus :& addit peccũȝ ꝯ naturã. & ẽt q̄dlibȝ enõme q̄d pãticularis ul' gñal' cõsuetudo reseruat ĩp̄is ep̄is in quib⁹ aliqñ ep̄i remittũt peccatores ad sedẽ ap̄licam ꝑꝑ enõmitatem criminuȝ:& ad

terrorē alioꝝ .hec Hosti. Ego tñ nō legi adhuc esse aliqđ peccatū ꝑcise ita enōme a quo non possit absoluer̄ ep̄s subditū:duȝ tñ nō h̄eat aliq̄ sētentiā excōis ānexā :q̄uis aūt possit absoluer̄ si aliquādo ad curiam mittant benefaciunt .

Vuł.durañ.& Speculator ī reptorio suo ultra ꝑdictos casus addit alios.s.Deflorātes ꝟgines ui oppssas uł seductas.Cōtrahētes post uotū castitatꝭ emissū. Fornicationē cū iudea :uł saracena. Cōcipiētē ꝓlē ꝑ adulteriū :quā uir credit suā . Procurātē aborsū:uł sterilitatē ī se:uł alio . Contrahētes matrimoniū post spōsalia iuramēto firmata . Cognoscētem carnalr̄ baptizatam ab eo :uł cuius cōfessioēȝ audiuit Tenētē ad baptismū:uł ꝯsīmatoēȝ filios uł filias ex̄ necitē.Baptizātē ꝓpos filios ex̄ neciteȝ. Verberātē patrē uł matrē : Et Vsurarios . & tādē sic cōcludit. tot casus ponere nihil aliud est q̄ sac̄dotū ꝑtātē restrīgere que eis plenarie data est a christo . Vñ breuiter dico sacerdotes oīa posse quo ad foꝝ spūale.que nō sunt spālr̄ in iure ep̄is reseruata & que nō sunt ipsis sacerdotibꝫ directe uł ꝑ aliquā cōsequētiaȝ īterdicta.Arg̊.c.At si.ex̄ de iudi.&.c. Nuꝑ.de sen.exco. Hoc tñ fateō .ꝙ ubicūq̄ fuerit alqđ graue delictū uł enōme supioris est iudicium r̄qrēdū .& idē dico ī oībꝫ casibꝫ in qbꝫ est gñał consuetudo eccłie ꝙ sint ipis episcopis reseruati .

Conclusio Io.đ Lignano.

Io.de Lignano ī declaratiōe q̄ȝ facit sup.c.Ois.đ pe.& re.ꝓbat & concludit ex dictis īmediate ꝑ Vuł.& Specu.& ex cle.Dudū Fratres ꝑdicatōes:& minores ꝑ sētatos ꝓ audiētia cōfessionum posse absoluer̄ ab oībꝫ casibꝫ peccatoꝝ.exceptis ꝑcise illis q ī iur̄ reseruāt̄ ep̄is .Sed a casibꝫ quos ep̄i sibi reseruāt:uł de consuetudie sue diocesis:uł ex suo bñplacito:uł ꝑ cōstitutiōes suas synodales uł ꝓuīciales posse absoluer̄ ēt si ep̄i dictos casus nō cōcedāt & ꝓbat sic cle.Dudū de sepuł . statuit ꝙ dicti fratres nō possit absoluere ñ a casibꝫ a quibꝫ possunt curati absoluere q eis ꝑmittunt̄ a iure ñ ipsi ep̄i uelēt aliqđ plus cōferre eis . Sed & Vuł. dicit ꝙ nō obstat ꝙ doctores ponāt młtos casus ep̄is reseruatos. curati eniȝ possūt absoluere ab oībꝫ occultis q̄ nō sunt ī iur̄ ep̄is reseruata :& nō sunt ipsis sacerdotibꝫ directe uł ꝑ aliquā cōsequētiā interdicta. Licet ḡ ep̄i

possit reseruarẽ ctos cas⁹ q̃ d iurẽ
cõpetũt iferioribꝫ:ñ tñ hoc pos
sũt siplr̃ ñ i duobꝫ casibꝫ scꝫ Vulꝫ.
duplr̃.s.directe .s.cũ aliq fuerit
legitime in crĩe dep̃hensi:ꝙ me
rito furit tali ptãte puãdi . Se
cũdo indirecte .s.p aliquã conse
quẽtiã .ut cũ aliquis cas⁹ euene
rit ĩ quo ad utilitatẽ coẽm expe
diat ꝙ talẽ casũ retineat:& nõ
aliter .25.q.2.c.De eccl̃iasticis.
Nõ aũt expedit utilitati cõi re
seruare tot cas⁹.sed h̃ est ponerẽ
laqueos in uia salutꝪ.Sed si aliqs
pur uelit defẽdere plures casus
posse ep̃os rationabilr̃ reseruarẽ
quo ad sacerdotes pãrochiales
cũ sint de foro ep̃oꝝ:& eorũ ꝯ
stitutiõibꝫ subiecti:tñ hoc non
possunt facere ep̃i erga p̃dictos
fratres qui exẽpti sunt:nec eoꝝ
ordinatiõibꝫ subiecti.ut ex̃ d ex
cess.p̃la.c.Nimis praua.Cũ g̊ ñ
possint dicti fratres absoluerẽ a
casibꝫ reseruatis in iure ep̃is .ut
dr̃ in dicta cle.Dudũ.g̊ possunt
ab oĩbꝫ aliis absoluere:vꝫ de cõ
suetudine reseruatꝪ pticularis lo
ci:uel synodali cõstitutiõe unuꝫ
negãdo aliud tacẽdo cõsẽsit.di.
.25.c.Qualis.nec possũt prelati
dictã cõcessioẽm reuocare:uel d
falcare nec directe negãdo lñiaꝫ
audiẽdi.qa nihilomin⁹ h̃nt eã
p cle.Dudũ.nec ĩdirecte p̃hibẽ
do pãrochianos ne cõfiteãt eis.
ex̃ de puile.c.Quãto .nec p re
tẽtioẽm multoꝝ casuũ.qa fieret
in fraudẽ legis:qd̃ fieri nõ debꝫ.
ut .c.Cõstitut⁹.de cõces.p̃ben.
Sileat g̊ Io.mo.hic q dicit ꝙ
si ep̃⁹ põt artare ptãtẽ ordina
riã curatoꝝ.põt multomagis ar
tare ptãtẽ ex̃ordinariã ipsorum
fratrũ.qa qd̃ p supiorẽ cõceditẽ
per ĩferiorẽ artari:uel reuocari ñ
põt.ut di.21.c.Inferior . Ad cõ
stitutioẽꝫ aũt cle.de puile.reli.
ubi dr̃ ꝙ a casibꝫ õdinariis reser
uatꝪ queq̃ absoluerẽ ñ p̃sumant.
respõdẽdũ est ꝙ hoc ĩtelligẽdũ
ẽ de casibꝫ ĩ iure reseruatꝪ .sicut
ĩtẽdit cle.Dudũ .nõ aũt p cõsue
tudinẽ uel statuta alioꝝ p̃latoꝝ.
qa illa remouet papa in dcã cle.
Dudũ.a qbꝫ possũt dicti fratres
absoluere .& p consequẽs uidetẽ
qcqd dicatẽ p modernos uel ãtiq̊s
de talibꝫ casibꝫ p ep̃os reseruatis
totũ reuocatẽ p cle. Dudũ.spãlitẽ
q̃tũ ad dictos fratres . Si.n.cõ
stitutio posterior licet nõ faciat
mẽtioẽꝫ de priori ipsã reuocare
noscatẽ.c.Licet.de cõsti.li̊.6.mul
to magis reuocare debẽt dcã do
ctorũ si ĩ cõtrariũ promulgentẽ.
Hec Io.de Ligna.
Sed Fran.zaba.post Landul.di
cit ꝙ de casibꝫ ep̃alibꝫ nõ põt da
ri doctrina cum dependeat ex

cõstitutiõib) ipsoꝝ epoꝝ & doctrina. Et ꝗuis Landul. dicat ꝙ hñs irregularitatẽ quã solus papa tollere põt ñ põt absolui a peccato añ dispẽsatiõeꝫ. Fran. zaba. dicit ꝯriũ. s. ꝙ põt absolui a peccato remanẽte macula ĩregularitatis.

Quia ġ nõ est claꝝ qui sũt cas⁹ epis reseruati in iure cõi. iõ tutior uia est ĩ hmõi ꝙ fratres si possũt sciant ab epo quos casus uult sibi reseruare. & de illis nõ se ipedire. oẽs ũo alios cas⁹ sibi faciãt cõcedere.

Certũ ẽ aũt ƀꝫ oẽs ꝙ absolutio ab excõicatiõe maiori reseruatᷓ epis. Itẽ dispẽsatõ: uꝉ cõmutatio uotoꝝ. Itẽ relaxatio quorũdã iuramẽtoꝝ. Dispẽsatio ũo ĩcerto rũ an ptineat ad epꝫ: uꝉ ad aliũ hes supra in. 2. pãte sũme. tĩ. de resti. c. q. & ibi diffuse.

Frãc. zaba. in cle. Dudũ. ĩ glo. super ũbo cõcessa. dicit glo. Io. an. Landuꝉ. Pauꝉ. Stepha. & Zen. tenere ꝙ epus possit reseruare casus de quib) curati poterãt añ hãc cõstitutiõeꝫ Dudũ. absoluerᷓ. ita ꝙ reseruatio preiudicet fratrib). idest ꝙ ẽt nõ poterũt tũc ab ipsis reseruatꝭ casib) absolue. qđ ẽ ꝯ h qđ hic dicit Io. đ Ligna. Et ĩtellᷓ ista reseruatio casuum ꝑpaliũ de actib) exteriorib) cũ ef fectu & nõ đ ĩteriorib). uꝫ si qs desiderauit uꝉ ẽt ꝗsiuit aliũ occidere. istud homidiũ cordis nõ ẽ de casib) reseruatis epis.

Dicit ẽt Pe. de paꝉ. ꝙ ĩcestus q cõmittitᷓ a pueris q no hñt usũ rationis nõ est đ reseruatꝭ epis. qa nec per hoc tollᷓ uirginitas: nec causatᷓ affinitas.

Capꝉꝫ. 12. de sacerdote q absoluit aliquẽ a casu a quo nõ potest absoluere.

Et nota ꝙ si ꝯfessor qcũqꝫ aliqꝫ absolueĩt đ aliq̃ pccõ a quo ñ põt: siue qa ẽ reseruat⁹ epo: siue qa nullã hñt auctẽꝫ ꝗuis grauitᷓ peccet. ꝑcipue qñ absoluit sciẽtᷓ: uꝉ ex ignorantia iuris crassa. tñ ex hoc nõ ĩcurrit aliqꝫ cẽsurã: uꝉ excõicatõeꝫ: siue sit cleric⁹ secularis: siue religios⁹. talis absoluẽs ƀꝫ Fran. zaba. & Zen. Sed tenetᷓ illũ quẽ sic absoluit auisare de errore suo si cognoscit uel põt ĩuenire. ille tñ quo ad deũ excusatᷓ dũ hoc ignorat. Et qđ dictum est ꝙ cõfessor dꝫ illuꝫ auisare quẽ absoluit cũ nõ possꝫ intellᷓ qñ fieri nõ põt sine scãdalo notabili. vñ in cõcilio Basilieñ. qdã multũ periti hita sup hoc collatiõe dixerũt ꝙ taꝉ confessor petat auctẽm a superiori sup hoc casu a quo nõ potuit absoluere. & tñ absoluit. qua hita

uocet illū quē absoluerat :cū nō posset. & p aliquē modū cooptū interroget de aliqb9 que sib i ē ɔfess9 qi uolēs se meli9 iformar ac si plene nō intellexiss3. & si q̄ alia criminalia postea cōmisit. & sic ab oib9 itez absoluat d̄ tūc alias auditis & pri9. Vel si magnū scādalū ex hoc timeret. sic ꝙ p̄dict9 modus seruari nō posset absoluat absētē si ab ultima cōfessione credit pseuerasse talē i gratia. aut ut aliis placuit: cu3 ex hoc timeret notabile scādalū eueniri: cōmittat christo sūmo sacerdoti. p̄serti qn̄ multitudo est sic neglecta: ul multū distat a loco ū ē cōfessor.

Sed si religios9 absolueret aliquē ab aliqua sn̄ia excōis: suspēsionis: ul interdicti in iure posita icidret i excōicatōe3: a qua nō posset absolui citra sedē ap̄licā cle. Religiosi. de puil. Sec9 si absolueret a sn̄ia hois. qa tūc non icurreret f3 Pau. q̄uis grauiter peccaret. Sed clici seculares ab soluēdo a sn̄iis iuris: q̄uis & ipi malefaciāt: nō tn̄ aliquā icurrūt censuram.

Cap3. i3. an i gnāli cōcessione cōtineat spālis.

NOta ēt ꝙ ut dicit Io. an. sup .c. Tua nob9. i glo. ex d̄ offi. uic. Si ep9 dedit uicariū gnāle3 & in mādato aliquid expressit de his que requirūt spāle mandatu3. sequuta gn̄ali clausula. & oīa alia que per nos possumus. ēt si mādatū exigāt spāle f3 Hosti. satis uidē ꝙ tal ēt possit spālia ad instar procuratoris. sec9 si aliquid de spālib9 non fuisset ibi expressum. hec Io. an.

Quod uidet intelligedū q̄tū ē de ꝟtute ūbo4: & in foro cōtētioso. nā si in foro cōscie alit ɔstaret de itētiōe ɔferētis auctē3 ꝙ ille itēderit hoc. ēt si nō expssisset aliquid i gn̄ali cōcessione itelligeret spālia. 22. q. 5. c. Humane. & hoc idē dici pōt de auctoritate data ab epo cōfessorib9. qa. s. dicēdo. do uobis auctē3 meā in cōfessiōe. nō intellr pp hoc cōcessisse cas9 suos n̄ alicui cōstaret. ꝙ p hec uerba gn̄alia itēdit casus suos cōcedere: sed dicēdo istū & illū: & oēs alios meos cas9 tūc itellr totū dedisse.

Cap3. 14. quid possit penitētiarii curie romane.

ET nota ꝙ penitētiarii minores i curia possūt absoluere unūqꝗ ueniētes ab oib9 casib9 peccato4: & sētētiis epis reseruatis. habēt. n. auctē3 q̄i epalem in foro pn̄ie: & maiorē q̄ ad q̄sdā cas9 excōis: & dispēsationis. Sūmus ūo pn̄iari9 adhuc

h̄et maiorē in pluribus aliis ca-
sib⁊ excōis:& dispēsatiōis.

Capl̄m.ic.quid fiēdū qñ cōfes-
sor nō ītellig it penitētē.

N Ota ūo ꝙ cū ꝯfessor ñ ītelli
git pēitētē:aut expiētia lin-
gue:aut ex dōmitione:aut ex dis-
tractiōe mētis ad alia applicate:
uel ex alia causa ħꝫ Io.neapo .in
quolibꝫ .ꝙ cū sacramentalis cō-
fessio p̄exigat cōfessionē .cōfes-
sio uero īportat reuelatioēꝫ que
nō pōt esse relatiōe uniꝰ.s.cōfi
tētis & pceptione alteriꝰ.s.con
fessoris .qa si alterū istorū defi
cit ī prefato casu credo de illo
peccato nō esse factā cōfessioēꝫ:
& p cōsequēs nō īpendi absolu
tionē .hec ille .. Si tñ nō h̄ facit
& cōfessꝰ qdē de hoc nō perpē
dit absolutꝰ ē corā dō:nec teneť
iterare quousqꝫ nesciat illū non
percepisse:seu intellexisse peccā
sua .& hec uera sūt de peccatis
grauib⁊ .i.mortalib⁊ que sūt de
necessitate cōfitēda .nō autē de
uenialib⁊ ad que quis nō teneť
de necessitate:& ubi talia modi
ca raro obaudiūť ab eo qui ali-
as cognoscit personā.

EXPLICIT Prima pars q̄
fuit de ptāte seu auctē cōfesso-
ris. Incipit secūda ps q̄ erit de
sciētia ipsiꝰ q̄ erit duplex.p̄mꝰ
§.s.ꝙ duplex est clauis ōdinis
.s.sciētie:& potētie.

D Icto de potestate cō
fessorū .nūc uidēduꝫ
est de ipsorum scīa.
Est.n. duplex clauis
ordinis .s.clauis sciētie:& clauis
potētie. Vñ christꝰ Petro di-
xit. Tibi dabo claues regni celo
rū.Math.16. Nota tñ ꝙ ista sci
entia nō dr̄ clauis :sed ipsa ptās
discernēdi :atqꝫ examinādi: siue
cognoscēdi in foro cōscīe:& po
testas d̄terminādi:seu diffiniēdi
causā.i.ligādi :& soluēdi dr̄ cla-
uis potētie. Ista ūo duplex po
testas ē una in essentia :sed du-
plex in effectu. Scīa aūt acq̄sita
nō est clauis :sed bñ iuuat uti
claui.& de his clauib⁊ habes.di.
.20.per totum.

Quāta scīa r̄qrať ī ꝯfessiōe. §.2.

D E q̄ntitate scie cōfessoris.
q̄ntā.s.oporteat eum h̄ere
peritiaꝫ dicit Augꝰ de pe.di.6.
.c.Oportet ut spūal̄ iudex sci-
at cog̊scere quicq̄d dꝫ iudicar̄.
Dicit Tho. in.4.di.17.in expo
sitiōe littere. hec scīa & si nō sit
maior.tñ debet esse tāta ut sciat
discernere īter peccatū :& non
peccatū:& peccatū mōtale:& ue
niale :& si in aliquo essꝫ dubita-
tio sciat dubitare .ut possit ad
peritiores recurrere. Alb.aūt
.4.dicit ꝙ ñ teneť sacerdos scire

discernere ñ in cõi que sit capitalia :& que mortalia cõia:& q̃ uenialia ex gñe .sed hec nesciens dicit idẽ:puto ꝙ peccat mõtalr̃ talr̃ audiẽdo :& eũ ĩstituens plus peccat q̃ꝙ ipse:& eũ ꝑmitẽs ĩstitutũ mĩstrare :si sua ĩtẽst talẽ probibere . Dicit ẽt ꝙ in perplexis casibꝫ sacerdos eccł'ie pãrocbiał dꝫ esse ita discret⁹:ut talia difficilia esse sciat :nec esse procedẽdũ ĩ eis sine superioris cõsilio:uł auctẽ .hec Alb.in.4. Vuł. durañ.ĩ sũma sua dicit ꝙ quotiẽs cõfessor se ĩgerit ad cõfessiones audiẽdas.totiẽs se offert ad respõdẽdũ de quolibꝫ:& ĩterdũ de casibꝫ inopinatis :& alias ĩauditis :& questiõibꝫ seu casibꝫ ualde ꝑplexis.Debꝫ g̊ cõfessor scire discernere int̃ pcc̃a & dr̃ias peccatoꝝ . Vñ scire dꝫ cõfessor si ea que exprimit sibi penitẽs sint pcc̃a uł nõ .puta An bella prĩcipũ:& ĩpoꝝ exactiões sint licita uł ne :& utrũ cõtract⁹ qui fiũt sit liciti:uł illiciciti.& qñ ad r̃stitutioẽꝫ teneat̃: & qñ nõ.& an ei debeat ꝓhiber̃ cõmunionẽ :uł concedere.qa si cõfessor iudicat licitũ qđ ẽ illicitum tã cõfessor q̃ꝙ penitẽs ĩ fouẽã cadũt .ñ forte ꝓbabilis ĩg̊ratia eũ excuset.puta si h̃et aliquẽ doctorẽ autẽticũ:& famosũ

cui⁹ opinioni ĩnitit̃ . Vñ si ꝯfessor nõ est expert⁹ ĩ casibꝫ ita ꝙ nec nouit dubitare nec per se iudicare cũ periculo aĩe sue audit cõfessiones .hec Vuł.
Pe.de pal.in.4.di.19.oñdit maiorẽ sciam requiri in eo qui se ĩgerit :q̃ꝙ in eo qui ponit̃ ad hoc a superioribꝫ suis ex obediẽtie ĩiunctione .& de ꝓ põt ĩtellĩ dictũ rigorosũ Vuł.durañ.de ꝓ dictũ Tho.& Alber . Dicit enĩ ipse Pe.Omnis sacerdos h̃et clauem sciẽ :& potẽtie.i. auctẽm discernẽdi :& potẽtiã ligãdi :& soluẽdi.lꝫ multi ñ h̃eant sciãꝫ debitã & ęuerso . Multi nõ sacdotes h̃ent sciam qui nõ h̃ẽt auctoritatẽ discernẽdi. scđi quidẽ sine peccato :sed primi cũ peccato suo si hoc procurarẽt. alias si iuiti ponerẽt̃ excusati sunt .si proposuerũt ĩpedimẽtũ nec sũt auditi . Mun⁹.n.i.iudiciũ iudicãdi necessariũ est .& põt ad h̃ cõpelli.s.ad offm̃ iudicãdi.& ad ꝓlationẽ carẽs scĩa :& tũc non peccat .sicut in religionibꝫ ꝯsuetum est fieri .Et qđ dicit Gre. ꝙ si ĩdign⁹ ẽ nõ debet obedire & si dignus debet obedire. intelligẽdum est de illo qui habet deffect⁹ qui sũt iuris.vꝫ irregularitas .& tũc nõ dꝫ obedire nisi ab eo per dispẽsationẽ moueat̃.

alias tenetur r̄ligiosus obedire. alioqn quilibꝫ religiosꝰ bonꝰ q reputaret se indignū refugeret & sic soli idigni promouerētur & ponerētur.
Qui uero nō coactꝰ sed spōte accipit ptātē siue prelatiōis: siue audiēdi cōfessiones nō hens sufficiētē sciam peccat. Sed q iui tus & coactꝰ nō accipit: sed susci pit nō peccat. unñ sine peccato ab inscio heri: & suscipi pōt. sꝫ accipi nō pōt ptās iudicādi sine peccato. hec Pe. Si tñ i eo essꝫ tāta ignorātia ꝙ oīo ineptꝰ essꝫ qa nec ēt scit que Tho. & Alb. dicūt supra. credo ꝙ nō excusa reť a peccato. ēt si ex obīa iniūcta poneret se ad id ad qd oīo ineptꝰ ē cū periculo aīaꝝ.

An ꝯfessor teneať scire an peccata i cōfessiōe audita sit mōtalia uł ueuialia. §. 3.

Utrū autēꝫ cōfessor teneať scire de oībus que sibi dicūtur in confessiōe an sint mortalia uł uenialia.
Henricꝰ i quolibꝫ. sic respōdendo distinguit. Peccata sūt in duplici gnē. Quedā sūt peccata quia ꝓhibita. qa si nō essēt ꝓhibita nō essēt peccata. ut sunt oīa que sūt de iure positiuo. ut audire missā die dominico. semꝑ in āno cōfiteri & cōicari: & hꝰi Et talia teneť qlꝫ cōfessor scire ñ heat cām rōnabilē que eū excuset. ut si forte tēpore ꝓhibitionis erat in terra lōgiqua uł i carcere. Alia sūt peccata nō qa ab hōine ꝓhibita. sed quia de natura sui mala sūt ēt si nō ꝓhibeať. & hoꝝ quedā sūt capitalia ut Sup̄bia. Luxuria. zč. Hec enī sūt q̄i elemēta & p̄ncipia que ď necessitate quēlibet cōfessorem scire oportet.
Quedā uero sūt peccata q̄ sunt species peccatoꝝ capitaliū: ut illa que recipiūt horū predicatione. ut fornicatio: & ebrietas. & hmōi. Fornicatio ūo luxuria q̄dā est. & ebrietas quedā gula. & horū peccatoꝝ spēs: quedā sūt q̄ iportāt malū de substātia sui actꝰ: eo ꝙ stati noīata heant annexū malū ut fornicatio. & de talibꝫ ēt cōfessor scire teneť utꝝ sit mōtalia: uł nō. ut uenialia.
Quedā ūo de substātia sui actꝰ nō hent deformitatē: sꝫ ex libidine faciēte. sicut cogn̄scere uxorē ꝓpam nō est peccatū de se. tñ posset qs uxorē cū tāta libidine cognoscere ꝙ esset peccatuꝫ mōtale ut si eā cognosceret: si ēt nō esset uxor eiꝰ. & de talibꝫ nō opꝫ. ꝙ cōfessor sciat utrū sit mōtalia: uł ueuialia. quia nec ꝯsitētē frequēter scire opꝫ.

Alia sunt pccã que sũt filie peccatorũ capitaliũ: ut illa peccata quoꝝ fines t̃minãt: & ordinant̃ ad fines capitaliũ sicut dolus: & acquisitio rei iiuste: & de talibus peccatis frequẽt̃ opiniones sunt ꝯrie int̃ doctores: & de talibꝫ ñ tenet̃ siplex curatꝰ nõ ordinariꝰ scire utꝝ sit mõtalia: uł nõ. Curatꝰ autẽ ordinariꝰ ut ep̃us: & archiep̃ꝰ: & ceteri alii supiores p̃lati tenẽt̃ scire. qa ipsi sũt purgatores: & tenẽt alios purgari facere & illuminare: & ideo tenẽt̃ scire nouũ: & uetus testamentũ. hec ille.

Caueat aũt ꝯfessor ne sit p̃reps ad dãdã sẽtẽtiã de mortali qñ nõ est certꝰ & clarꝰ. & ubi i aliqua materia uarie op̃iones sunt ꝙpluriũ & solẽniũ doctoꝝ. utꝝ sit licitũ uł illicitũ. sicut de non soluẽdo decimas ubi nõ est consuetudo. parati tñ sũt ad dãdũ si eccł'ia peteret qđ quidã dicũt eos esse i statu dãnationis. ut Inno. Alii ũo dicũtꝙ nõ. ut Tho. Io. an. & Archi. & de ẽptiõe iuriũ mõtis Florẽtie: uł ip̃restiti uenetoꝝ qđ quidã dicũt esse usuram. alii licitũ dicũt: & multis hmõi. Cõsulat tñ sep̃ ꝙ tutius est a talibꝫ abstinere. ex̃ de spõ. c. Iuuenis. nõ tamen cõdẽnet ꝯ̃riũ faciẽtes: seu ꝯ̃riã opinionez tenẽtes. nec pp̃ h̃ dneget absolutionẽ. Sed ut dicit Vuł. dicat cõfessor ꝙ illud faciẽdo nõ ẽ tutũ sed dubiũ: & ideo bñ sibi p̃uideat. Si aũt oĩo cõscia cõfessoris dictaret illđ esse mõtale. & nõ possꝫ cõsciam deponere qđ tñ debꝫ: ad cõsiliũ sapiẽtũ recurrat: & nullo mõ dꝫ facere ꝯ̃ cõsciam. qa peccaret mortalr̃. 28. q. i. c. Deiceps. § ex his iuncta glo. Sed cũ illud tale esset ꝯ̃ cõmunẽ opiniõez doctoꝝ. & cõit̃ sic seruat̃ a sapiẽtioribꝫ. ꝙuis aliquẽ doctorem audiret ꝯ̃riũ tenere nõ dꝫ illi de leui adherere.

Quomodo uero quis debeat deponere i hoc cõsciam erroneaz uł scrupulosã hes supra in p̃ma p̃te. ti. 2. c. De cõscia.

Qñ iterãda est confessio in sex casibꝫ. § q.

SCire ẽt tenet̃ cõfessor q sunt illi casus i qbꝫ tenet̃ quis iterare cõfessionẽ. & sũt q̃tuor s̃ꝫ Pe. de pał. duo ũo sunt ex parte cõfitẽtis.

Primꝰ s̃ꝫ Pe. Tho. Ray. Hosti. & oẽs alios. s. qñ adũtẽter tacet aliqđ qđ ẽ mõtale: uł credit: uł p̃babilr̃ dubitat esse mõtale. ex uerecũdia: uł alia causa iiusta tũc ẽt mõtalr̃ peccat cõmittẽdo fictioẽz in sacramẽto: & notabilẽ irreuerẽtiã. & iterare tenet̃ talẽ

cõfessionẽ. Si tñ talis cõfitetur eidẽ cui & pꝰ:& ille h̃et ĩ memoria peccata eiꝰ sufficit dicere illud occultatũ & illã fictionẽ ꝑm Vuł.durañ.imo ẽt si nõ h̃eret ĩ memoria .ut pꝫ ĩ fine.q.casus. Sed si dimitteret ex aliq̃ iusta causa.puta qa ꝓbabilr̃ dubitat eũ sollicitatẽ ad malũ de quo cõfitetur:uł reuelatorẽ cõfessionis:uł dicẽdo id:cũ sit cõfessor manifestaret peccatũ qđ audiuit .puta si ĩiuste absoluit .cũ nõ debeat: & in his casibꝫ nõ h̃endo copiaꝫ nisi talis cõfessoris cui cõfitẽdo aliquod ꝑdictoꝝ sequeret̃. tũc satꝭ uidet̃ ꝙ sit excusatꝰ. Dicit ẽt ꝑdictꝰ Durañ ꝙ si ex ĩgrãtia crassa & suppina aliqđ retinuit mõtale.qa noluit cogitare đ suis peccatis .tenet̃ totũ iterare. Secꝰ si ex ĩgrãtia ꝓbabili .quia tũc solũ illud qđ dimisit.
Secũdꝰ est ꝑm Tbo.& Pe.qñ ñ ĩpleuit pẽitẽtiã seu satisfactioẽꝫ ĩiũctã ꝓ mõtalibꝫ ex cõtẽptu:uł ex negligẽtia & ẽ oblitꝰ eiꝰ.si.n. eiꝰ recõdaret̃ adhuc posset ꝑficere.& tũc ꝑficiẽdo iterare nõ tenet̃:& ꝑcipue qñ nõ est sibi ꝑfixus terminꝰ quẽ nõ possit trãsgredi.q̃uis sibi sit declaratũ ĩ q̃ ipsã debeat facere:uł ĩ alio tẽpore ipsã supplere.eo ipso autẽ ꝙ facit sibi ꝓpositũ nõ ĩplẽdi penitẽtiã sibi ĩiũctã ꝓ mõtalibꝫ ex negligẽtia :uł cõtẽptu .peccat mõtalit̃ qa tenet̃ ad illã sub ꝑcepto. Secꝰ ũo est de pñia ĩiũcta ꝓ uenialibꝫ ad quã nõ tenet̃ de necessitate ꝑm Tbo. Idẽ si pñiaꝫ ĩiũctã ꝓ mõtalibꝫ dimitteret ex impossibilitate:puta infirmitate:& h̃mõi.Posset tñ pñia iniuncta ab uno cõfessore mutari ab alio cui ꝯfiteret̃ ẽt sine audiẽtia peccatoꝝ illoꝝ ꝓ qbꝫ erat ĩposita ꝑꝫ Pe.de pał.đ h̃ ĩfra uiđ.
Tertiꝰ casꝰ ꝑm Pe.Tbo.Ray. & Hosti.ẽ ex pãte ꝯfessoris.qñ vꝫ notabilr̃ ẽ ignorãs sacerdos: ita ꝙ nescit discernere ĩter mõtale & ueniale de cõibꝫ peccatis & ꝑcipue cũ penitẽs h̃et casus intrĩcatos & difficiles.Cõcordat Durañ.& addit & h̃ ñ penitens sit peritꝰ:& ĩstruat cõfessorẽ. Cũ aũt uadit ad eũ quẽ scit idiotã & ĩgrãtẽ tenet̃ iterare.hec Durañ.Quod uidet̃ ĩtelligẽduꝫ qñ põt h̃ere aliũ sufficiẽtẽ.nã si aliũ h̃er̃ ñ põt & mł̃to magis qñ est ĩ periculo mõtis põt & debꝫ cõfiteri ei quẽ h̃et.Vñ Augꝰ.dicit de pe.di.6. Qui uult cõfiti ut ĩueniat gratiã sacerdotẽ q̃rat sciẽtem soluere & ligare.
Quãtꝰ casꝰ est ex pte cõfessoris.Est aũt ĩ ĩpotẽtia absoluẽdi ꝑm Pe.Tbo. Ray. & Hosti.qđ

pōt esse dupliciter ꝫm Pe. de pal. & Durañ. Vel qa ħet ptātē artatā absoluēdi .qa.s.ab aliqb₉ pccis nō pōt absoluere supiore reseruāte sibi illos:& tñ ab ill̄ d̄ facto absoluit. Et cōfessus illi cū ei cōstat teneť iteꝝ cōfiteri .nō qdē oīa ꝫm Pe.de pal. sed illa tm̄ de quib₉ nō potuit absolueř: aut hoc ē qa nullā hūit ptātē.& hoc qa nō erat sacerdos.ꝙuis ř/putareť.ul̄ qa ñ subdit⁹:ul̄ qa ī/trusus:aut qa excōicat⁹:ul̄ suspē sus ab offīo ħmōi. & absolut⁹ a tali cū illi hoc cōstat teneť iteꝝ cōfiteri.qa realř nō est absolut⁹ ꝙuis ignorātia facti excuset euȝ in cōspectu dei ac si esset absolut⁹ dū nescit ꝫȝ Tho. ī quolibȝ . Sed Pe.d̄ pal.i.q.di.17.q.6. sic distiguit & notabilř.qa aut īpe/dimtū qd̄ ħet absolues ē iuris diuini ul̄ humani. Si iuris diuini vȝ.qa nō fuit baptizat⁹ tal̄:uel nō ordinat⁹.& ī hoc casu abso/lut⁹ a tali teneť iterū cōfiteri ħ scito.nec papa possȝ de ꝯrio dispēsare . Si uero īpedimētū est iuris humani.puta qa suspēs⁹ ē ul̄ excōicat⁹.& ħmōi.tūc īpedi/mētū aut ē notoriū aut occultū. Si notoriū.puta qa maīfeste ul̄ publice ūberauit clericū .ꝑꝑ qd̄ est excōicat⁹ notorie aut mani/feste itrus⁹.s. ꝑꝑ cōcessioēȝ secu

lariū posit⁹ in eccl̄ia curata: & nō ꝑ canonicā cōcessionē ꝑꝑ qd̄ titulū nō ħet:nec ptātē sup pa/rochianos illius eccl̄ie.& talis ꝯ fess⁹ isti teneť iterū ꝯfiteri hoc scito .Si ūo īpedimetū est occl̄tū. tūc aūt cōfitēs scit illud īpe/dimētū:aut nescit.si scit cōfitē/do illi teneť iteꝝ cōfiteri:& peccat mōtalř cōicādo illi ī diuinis. Sed si nescit īpedimētū. qd̄ ēt aliis occultū est & hoc igr̊ātia facti.puta qa ꝑcussērat clericū nl̄/lo uidēte:tūc nō teneť iterare. Argumētū ad hoc de scīa serui q liber putabať publice q̄ rata ē Sed si hoc nesciret igr̊ātia iuris puta qa scit illū ꝑcussisse clericū sed credit nihilomin⁹ ipsū posse audire cōfessioēs nō excusať ꝑꝑ hoc qn teneať iterare cōfessionē.ꝫm Pe.de pal.

Quit⁹ cas⁹ i quo quis teneť iterare cōfessionē ꝫm Pe.de pal.ū supra.ē īpedimētū ex pāte cōfitētt scitū:ul̄ oblitū:ul̄ ignoratū ꝓbabilř.puta qa erat excōicat⁹ maiori:ul̄ minori excōicatiōe.lȝ nesciret:& cū postea sciuit teneť iteꝝ ꝯfiteri absolut⁹.qa ligat⁹ excōicatōe absolui ñ potuit a pec/catis.& ꝓbabilis ignorātia ꝑser/uat a culpa & a pena irregulari/tatis :sed nō facit eū nō esse ex/cōicatū. ꝑꝑ qd̄ si tūc eligereť.

ut sibi beneficiũ cõferret :ĩgrã tia nõ faceret ꝙ sibi aliquod ius acqreret.c. Apłice.ex̃ đ cłi.ex cõ.mi. Est autẽ min⁹ capax sacramẽtoꝝ a quoꝝ participatiõe directe excludiť ꝙ̃ ꝗ̃rũcũq̃ꝫ aliorum & iõ absolutio nulla .Et dicit idẽ Pe.ꝙ ĩ hoc casu et̃ in aliis ĩ quibꝫ quis teneť iterare confessionẽ si cõfitereť eidẽ:ñ opõteret iterare pccã explicite:sꝫ solũ ĩplicite .dicẽdo peccaui ĩ illis que alias uobis dixi.sicut si nulla fuisset absolutio de facto .
Dillata.n.absolutio ꝑ multos dies fieri põt.et̃ si ipse oblit⁹ fuerit dũ tñ pñiã ei p⁹ inotuerit. qa si nõ taxasset pñiã tũc opõteret ad memoriã reducere ut moderareť iuste ꝑꝑ qđ remittẽs ad epm̃ si nõ absoluat dꝫ pñiã ĩnotescere :quã post reditũ absoluens ĩiũgit dicẽs .facias qđ tibi dixi.qa ligare nõ debuit anteꝙ̃ solueret.ita & ĩ ꝓposito.ħ Pe . Vuł.et̃ dicit ꝙ pñia nõ requirit tatã cõtinuitatẽ agẽdoꝝ & dicẽdoꝝ:sicut alia sacramẽta . Sed ĩ una die põt fieri pars cõfessiõis & ĩ alia die altera .uel ĩ una die cõfessio audiri:& ĩ alia ĩpẽdi absolutio & ĩiũgi penitẽtia pccõꝝ. Sext⁹ casus ẽ qñ qs facit cõfessionẽ ĩ mortali :seu sine ꝓposito abstinẽdi .sed qa iste casus ħet uarias opiniones & satis difficiles sic đclarabiť ĩ sequẽti. § .
An ualeat cõfessio ab ĩcõcto facta ut eã itaŕ nõ opõteat . § .ç.

Una ex cõditioibꝫ cõfessiõis est ꝙ sit lachrymabił.i.cũ doloŕ seu displicẽtia đ pccĩs saltẽ ₰m rõnẽ . Vñ querũt doctores. Vtrũ cõfessio facta a nõ cõtrito .qa.s.nõ dolet sufficiẽter:uł nõ ꝓponit se abstinere a pccĩs ualeat ita ꝙ ñ teneať eã iterare. & rñdet Pe.de pał.in.4.di.17. ꝙ ad arg.hoc ẽ triplex mod⁹ dicẽdi. Prim⁹ ẽ ꝙ nõ ualet ad remissionẽ cłpe nec pene:nec tũc: nec recedẽte fictione.uñ & tunc teneť iterare .& hec opio Goff. ĩ quolibꝫ.Ray.& Hosti.ĩ sũma. Bonauẽ.in.4.Durañ. Rob. Olchot. Vincen.ĩ speculo histori . Secũd⁹ mod⁹ dicẽdi est ꝙ tał ꝯfessio ualeat ad remissiõeꝫ culpe qñ ĩpenitẽs cõfiteť & absoluit. lꝫ tũc nõ recipiat fructũ cõfessionis .tñ recedẽte fictiõe recipiet .sicut dŕ de baptismo:& rõbui⁹ forte est .qa sicut ĩ baptismo ĩprimiť caracter ad quẽ recedẽte fictiõe seqť gr̃a .ita ĩ pñia ĩprimiť qdã ornat⁹ ad quẽ recedẽte fictiõe sequiť gr̃a. Et hec ẽ opinio Pe. Tho. Ricar.in.4 . Io.& Ber.in glo.uideť et̃ esse de pe.di.i.c.Mẽsurã. § .sequenti.

Dicit enĩ ꝙ nõ ẽ necesse ꝙ pccã
q̄ semel sacerdoti cõfessi sumus
eadem denuo confiteamur.
Est & tertiꝰ modus dicẽdi cõcõ
dãs ãbas. Aut.n.talꝭ nõ hꝫt iten-
tionẽ cõfitẽdi sacramẽtaliter:&
absoluẽdi.sed deridẽdi. aut hꝫt
ĩtẽtionẽ cõfitẽdi.In ꝑmo casu ñ
liberat̃ a ꝑcepto diuino de cõfes
sione.qa sine ĩtẽtioue nõ põt su
scipi essẽtia sacramẽti qđ consi-
stit ĩ uisu.uñ tenet̃ iteꝝ ꝯfiteri.
Si aũt ĩtẽdit tũc distĩguẽdũ est.
qa ĩtẽdens ĩplere preceptum &
suscipere uerum sacramentũ qđ
ecclia cõfert:aut nullã hꝫt pñiaꝫ
de suo pccõ aut aliquã:Si nullaꝫ:
tũc pñie sacramtum nõ suscipit
qa ptãs hꝰi sacramẽti essẽtialis
que cõsistit in actu suscipientis
est actꝰ ĩterior .uñ sine eo nõ ẽ.
sicut nõ essꝫ matrĩoniũ:si qs ĩtẽ
deret uerũ sacramẽtũ suscipere
nõ tñ cõsẽtire ṅ ĩ cãnalẽ copulã
& ad tẽpꝰ.Sed si aliquã hꝫt pñiã
de pccis suis:tũc iterũ distĩguẽ-
dũ est.qa aut talẽ hꝫt pñiã ꝙ suf-
ficit cũ sacramẽto.puta attritus
accedit ad cõfessionẽ ex q̊ fit ibi
cõtritꝰ ui clauiũ.uñ fugat̃ fictio:
& sic nõ hꝫt dubiũ .qa & sacra-
mẽtũ suscipit & effectũ eiꝰ.s.re
missionẽ pccõꝝ.uñ nõ tenet̃ ite
rare.& similr̃ ĩmo fortiꝰ si acce
dit cõtritus.Si ũo hꝫt talẽ pñiã
ꝙ nõ sufficiat cũ sacramẽto ad
gratiã.qa nec ẽt attritꝰ accedit.
tũc est uera opinio Tho.s.ꝙ re
cedẽte fictiõe tũc ĩcipit ualer̃ cõ
fessio:& nõ tenet̃ cõfiteri ṅ ficti
onẽ suã .puta si hũit quẽdã do-
lorẽ ĩpfectũ.sed ñ sufficiẽter di-
scussissꝫ cõsciaꝫ suã.putabat aũt
discussisse q̄tũ sufficiebat :uel si
dolebat de pccõ ꝑterito nõ pro
ponẽs cauere ĩ futuro aut eꝗuso:
uel dolor nõ erat maximꝰ sicut
debebat:ipse tñ ꝭꝫ cõsciaꝫ suã ñ
erat fictꝰ lꝫ ꝭꝫ ueritatẽ essꝫ:& sic
nihil celauit qđ crerđet mõtale.
& ꝑ cõsequẽs ꝭm suũ iudiciũ cõ
currebãt oĩa que erãt necessaria.
postea aũt certificatꝰ de errore
sue cõscie penitet đ illo đfectu.
Põt igit̃ opinio Tho.multꝭ mo
dis saluari. uno modo loquẽdo
de eo q fictꝰ est ꝓuatiue nõ po-
sitiue .qa.s.hꝫt dolorẽ:sed ita ĩ-
perfectũ ꝙ nec cũ sacramẽto a-
ctu suscepto sufficit ad cõtritio-
nẽ nihilominꝰ tñ hãc ĩpfectio-
nẽ q̄ est fictio nõ cõfitet̃ .quia
credit esse sufficiẽter dispositꝰ:
& sic nõ scient̃ celat peccatũ qđ
fuit in hoc .qa.s.nõ examinauit
cõsciãꝫ suã sicut debuit.& sic qđ
erat error iuris diuini nõ tollit
fictiõeꝫ respectu ultimi effectꝰ
sacramẽti.qa ĩprobabilis.vñ nõ
excusat .sed tñ eo ipso q̊ error

tollit fictionē que excludit essen
tiā sacramēti:unū uerū sacramētū
fuit .tali ḡ qui ueꝝ sacrū susci/
pit :ornat⁹ iprimit̄ :sꝫ gr̄a non
dat̄.sed postea qn̄ reddit ad cor
& recolit se nō bn̄ fecisse debitū
suū ex neglīa sua oblitū.tūc ici/
pit ualere cōfessio:& nō tenetur
cōfiteri illa q̄ p⁹ cōfessus fuit si/
cut fict⁹.qa nō fuit dimidiata ex
ītētione:sed solū illā fictioēꝫ te/
net̄ iterū cōfiteri .Si aūt fuisset
fictio positiue.qa.s.nō dolet: &
sciēter celat fuisset cōfessio nl̄la:
ul̄ si cōfess⁹ fuisset nō debuissꝫ
sibi dari absolutio : sꝫ si data ei
fuit . dubiū ē utrū ornat⁹ sit ī/
p̄ss⁹ q̊ casu Tho. n̄ pōt ītelligi.
Scđo mō pōt ītelligi opi. Tho.
qn̄ est positiua fictio q̄tū ad h
ꝙ nō dolet nec ꝓponit abstine
re.tūc ista fictio nō occurrit sibi
ut cōfitēda:nec actu cogitauit ꝙ
teneat̄ eā cōfiteri .tūc enī sicut
đ pccō qđ occurrit qđē.sed non
credit ꝙ sit pccūꝫ :aut ꝙ sit mō
tale & de necessitate cōfitēdū :
pinde ē ac si fuisset oblit⁹ p ne/
gligētiā:nec fecisset debitū suū
descrutādo cōsciam suā ī quo ca
su solū illud cōfitēdū est .& est
uerū sacramētū .lꝫ sit hic īgran
tia iuris diuini. & hoc mō pōt
sustineri dictū Tho .22.di.ar.i.
in solutiōe ultimi arg. ubi dicit
ꝙ ignorātia iuris diuini nō excu
sat a fictione & sic talē uocat fi/
ctū .Tertio modo pōt sustine
ri opio Tho.loquēdo de illo q
cōfitet̄ eidē cui p⁹. & tūc n̄ opꝫ
iterare cōfessionē p̄mā factā ei:
lꝫ fictā ē̄t si ipse sacđos nō reco
leret pccā p⁹sibi dicta.qa nec qn̄
cōfessio ītegra ē opꝫ ꝙ recolat
actu a p̄ncipio usq; ad finē & ma
xie qa h sufficit .s. absoluere ab
oib; & īiūgere pn̄iā ꝓ fictiōe:&
ꝓ aliis ꝙ tūc faciat pn̄iā sibi īiū
ctā .Itē paulopost dicit idē īpe
Pe. de pal̄.ꝙ cū cōfitēs exp̄mit
fictionē suā.puta dicit se nō pos
se:ul̄ nō uelle ꝓponere abstine
re ī futurū quē absoluit sacđos.
q̄uis nullo mō debeat absolueṙ.
alias peccaret abutēs claui :nec
ualeret sibi tūc illa absolutio.tn̄
ex quo ītēdit absoluere & sacra
metū uerū cōferre:uidet̄ ꝙ cōfe
rat:& si tūc nō h̄et effectū pp il/
li⁹ īdispositiōem .h̄ebit tn̄ po /
stea qn̄ cōteret̄:ul̄ ex expectati
one :ul̄ dispositione:ornatu ma
nēte. Et si dicat̄ ꝙ q̄uis sit ibi
fōma n̄ tn̄ materia.ḡ n̄ est sacra
mētū .mat̄ia.n.ē pccōr cōtrit⁹.
Dicēdū ꝙ qn̄ sibi sua fictio nō
occurrit ut cōfitēda .tūc nō est
cōfessio dimidiata. & qn̄ suā di/
cit fictionē cū aliis peccatis est
ꝯfessio integra:& sic mat̄ia p̄fecta

cui materie pōt ipmi fōma qd si fiat uerū sacramētū erit ꝙuis fi eri nō debeat: sicut sacerdos hēs hostiā sup altare pollutū nō deberet quidē celebrare: si tn̄ celebrādo uerba pferret eucharistia uera esset. pccōr. n. est materia sed imūda n̄ sit saltē attt⁹. ul' ꝯfessio sine attiōe est materia imūda. hec Pe. de pal'.

De attritiōe & cōtritione.

ET qa dictū est de cōtritiōe & attritione quō penitēs super ipsis debeat istrui a cōfessore. Ideo de ea clari⁹ dicēdū est. Nota ḡ ẜm Tho. in. 4. di. 17. ꝙ dña est iter attritionē & cōtritionē. nā attritio ipōtat quādā displicētiā de pccis: sed ipfectā. unde attritū. i. aliquo modo tritū. sed cōtritio ipōtat perfectā displicētiam de pccis. vn̄ cōtritū. i. simł' totū tritū. & i puluerē redactū. Est aūt cōtritio ẜm Pe. in. 4. di. 17. dolor uolūtarie assūpt⁹ p peccis cū pposito cōfitēdi: & satisfaciēdi uolūtarie. & ẜm eūdē ea. di. opꝫ ꝙ cōtritio hēat de omni pccō mōtali. & rō est. qa in ōi pccō mōtali ē actual' aūsio uolūtatꝭ a deo. & qa ꝯria ꝯriis curāt. iō opꝫ ꝙ in ōi remissio ne pccōrū sit actual' cōūsio ad deū. & aūsio a pccō. & h̄ dicit cōtritio. De pccis aūt oblitis sufficit ꝯtritio gn̄al' cū conatu ad recordandū & dolēdū. dolere ēt debet d̄ obliuione pccōꝝ que cōtigit ex neglia. Si aūt querat̄ si spālis cōtritio de q̄libꝫ pccō reqat̄: ul' sufficiat una gn̄alis p oibꝰ. sic respōdet. Tho. i. 4. di. 17. ꝙ ꝙtuꝫ ad pricipiū cōtritionis. s. cū qs de pccis suis cogitās dolet. & si nō dolore cōtritionis saltē dolore attritionis opꝫ ꝙ sit spāl' dolor d̄ pccis que qs hēt in memoria. sꝫ ꝙtū ad terminū q est dolor iaꝫ gr̄a iformatus: sufficit ꝙ sit una cōis contritio de ōibꝰ. tūc enim mot⁹ ille agit ūtute oīuꝫ dispōnū precedētiū. & qa nemo scit utrū hēat grām q̄ reqrit ad cōtritionē. iō nemo pōt esse cert⁹ de sua cōtritiōe. nec p cōsequēs d̄ remissione. Et dicit Ricar. i. 4. di. 17. ꝙ si cōfitēs i peccato mōtali est attrit⁹ de suo pccō ut probabilr̄ possit presumere se esse dispositū nō peccat absolutionē recipiēdo. imo frequēt̄ uirtute clauiū p susceptionē absolutiōis fōmat̄ sua attritio & fit cōtritio. Itē nota ꝙ duplex est cōtritionis dolor ẜm Tho. & Pe. in. 4. di. 17. s. itellectual' q est q̄dam pfecta detestatio pcci ẜm rationē. & dolor sēsibil' q est dolor excitat⁹ in parte sēsitiua cum alteratione: & afflictiōe cōporis.

Prim⁹ dolor reqrit de necessita te ad remissionē pccī & ille ēt so lus est sufficiēs. quia sicut pccūȝ mōtale sufficiēter cōmittitur ꝑ solū actū uolūtatis :& ꝑ cōplacē tiam deliberatā ratioīs .ita suffi cient destrui pōt per detestatio nē uolūtatis:& displicētiā rōnis & h ē ēt in ptāte nr̄a ꝓsupposi ta gratia.

Secūd⁹ dolor .i.sēsibil ēt ualet ad remissionē pcci:sed nō est ne cessari⁹ .sed de pfectiōe cōtriti onis .nec ē in ptāte nr̄a ēt pre suppoita gratia . Itē dolor ītel lectual nō pōt esse nimi⁹ .sicut nec charitas a q̄ ꝓcedit pōt esse nimia.sȝ sēsibil pōt esse nimius. & iō opȝ ꝙ sumat ꝑ mēsura d bita ad cōseruationē subiecti.si cut ex ieiuniis & aliis corporis afflictionib⁹. Itē nota ſm Tho. in .4.di.17.ꝙ uera cōtritio sēp dȝ p̄manere in hitu.i.ꝙ sēp debȝ hēre istā dispōnē ꝙ qñ recōdat de pccis cōmissis hēat displicē tiā .saltē ſm rōnē. Itē ſm Pe. in.4.di.17.dolor maiō ītellectu alis dȝ esse de maiori pccō hitu alit:nō actualr̄.si cōsideret pccā in cōi inq̄tū sūt offensa dei . sed ēt in spāli dolor dȝ esse ma ior de maiori pccō. qa maioreȝ rōnē doloris hēt mai⁹ pccūm . Dolor ūo sēsibil cōueniens ēt ē ut sit maior de maiori:q̄uis nō sit de necessitate . Itē ſm Tho.in q̄libȝ .& Inno.Cōtt⁹ dȝ magis diligere deū q̄ seipsū .cl̄pa aūt est ꝯ deū .pena ūo ē ꝯ seipsum. Ideo dȝ ꝯtrit⁹ eligere poti⁹ oēȝ penā sustinere q̄ deū offēder . Descēdere aūt ad hāc penā :uel ad aliā nō tenet. imo faceret fa tue descēdēdo ad ista pāticula ria:ul aliū sup h sollicitādo.

Sexdeci cōditiones que reqrūt in oī bona cōfessione.

Ponit aūt Tho.ī.4.di.17. ꝙ cōfessio bona debȝ hēre sexdeci cōditioēs que ī his cōti nēt uersibus .

Sit siplex:humilis: cōfessio pu ra:fidelis :

Atq; freq̄ns:nuda:discreta:libēs uerecūda .

Integra:secreta :lacbrymabilis: accelerata .

Fōtis:& acusās:& sit parer pata.

Sit simplex.i.nō recitet ī cōfes sione n̄ id qd ptinet ad declara tionē sui pccī :& ēt q̄titatē :& nō alie historie misceāt .

Sit humil ut se miserū ac pec catorē cog̃scat sine fictione .

Pura.i.recta ītētiōe.i. ut nō re putet bon⁹:ul laudet ab hōib⁹.

Fidel .i.uera :& sine ulla falsita te .ut nō dicat q̄ nō fecit .ul ēt hēat fidē de remissiōe pccōrum

suo⁊ si uere ipsū penitet.
Atq̄ frequēs.i.sepe cōfiteatur. istud tñ est de bñ esse cōfessiōis & nō de necessitate.
Nuda ut.s.nō īuoluat obscuritatē uerborū:sed dicat uerba ut itelligat pccū suū cū circūstantiis saltē necessariis.
Discreta.ut maiora cū maiori pōdere dicat:uel nō plura simł:sed distīcte loquēdo:& dicendo nume⁊:si fieri uł scire pōt. Vel ēt ut discreto & sufficiēti ac perito cōfessori ꝯfite aꝛ pccā sua.
Libēs.uolūtaria.ñ coacta timoꝛ ūbo⁊.ut pueri:uł timore penarū tpraliū:uł īfernaliū ṗncipalr.
Verecūda.ut erubescat:& nō se iactet:uł mēte gl'iet pp seculi uanitatē aliquā.& ṗcipue ibi cōfūdaꝛ ratione.respectu diuine maiestatis offēse.
Integra.ut nihil retinea t de his q̄ cōmisit:ṗcipue de mōtalib9.
Secreta.ut nō publice sed occulte sacerdoti dicat pccā sua q eū possit absoluere.
Lachrymabił.ut doleat de peccatis cōmissis & detesteꝛ ea saltem intellectu rationis.
Accelerata.ut q̄ citi9 pōt cōmisso pccō ꝯfiteaꝛ.h tñ ē đ bñ esse.
Fortis.ut nihil dimittat pre uerecundia.
Et accusās se:& nō alios. nec in ꝯfessiōe se excusꝫ:& alios icłpet.
Et sit parere parata.i.adīplere pñiā sibi īiūctā:& facere ea que hēt necessario facere.ut aliena restituere si hēt & hmōi.

Explicit pars.2.que ē de Scīa que reqriꝛ ī cōfessore. Incipit pās.3.de bonitate cōfessoris.Et ꝑ qualiꝛ cōfessor duo dꝫ hēre.s. timorē dei.& zelū aīa⁊. §.i.

De bonitate ꝯfessoris in se:& in exercitio tał officii.Dicit Aug. de pe.di. 6.c. Qui uult cōfiteri. Sacerdos añ queꝫ statuiꝛ oīs langō ī nullo illo⁊ sit iudicād9 q̄ in alio iudicare ē prōpt9.Iudicās enī aliū q est iudicādus ꝯdēnat seipū.cog'scat igiꝛ se & purget ī se qđ uidet alios sibi offerre. Curet ut a se proiiciat qcqd in alio dānosū repit.aīaduertat qdē qđ diciꝛ.Qui sine peccato ē uestrū zc.iō.n.liberauit peccatͤcē.qa nō erat q ꝓiiceret lapidē.quō lapidaret q se lapidādū cognosceret.null9.n.erat sine pccō ī q̄ itellr oēs fuisse reos.nā uenialia pccā sēp remittebāꝛ p cerimonias. Si qđ g̃ peccatū in eis erat criminale erat. Deteriores g̃ ī h sūt sacerdotes se ṗ9 ñ edificātes illis q dñuꝫ obseruabāt īsidiis. Aug9. Scđꝫ.n. Tho.& Alb.audiēs cōfessiōeꝫ cū

9ſcia mõtal' pcci mõtalr̃ peccat. tñ effectũ ſacramẽti cõfert cũ ſacramẽto:ſi ñ eſt pciſ⁹ uel ſuſpẽſ⁹ ꝙtũcũqȝ alias mal⁹. Vñ Aug. .i.q.i.c.Dictũ eſt a dño.Nuĩ.ad Aaron. Vos ponite nomẽ meum ſup filiis Iſrael:& ego domin⁹ bñdicã eos ut grãm traditã p miſteriũ ordinati traſſũdãt hoibꝫ .nec uolũtas ſacerdotũ prodeſſe ul' obeſſe põt .ſed meritũ bñdictionẽ poſcẽtiũ. Quod aũt dicĩt ea.q.Remiſſionẽ pccõrum nõ dãt auari:& ſimilia.itelligĩt ſ̃m glo.ul' ſiplr̃ de pciſis: ul' ſi itelligãt de toleratiſ .tales ñ dãt ex merito uite.i. non ſunt digni dare.

Duo q̃ dꝫ hr̃e cõfeſſor.

d Ebꝫ aũt cõfeſſor pcipue hr̃ duo.ſ.tiorẽ:uñ fiat ẽcũſpect⁹ & zelũ aĩaꝝ uñ ſit ſollicit⁹ circa ea que neceſſaria ſũt.Quãtũ ad pmũ cõſiderare dꝫ ꝙ ipſe ẽ mare eneum i tẽplo dñi .ubi lauabãt ſacdotes:& leuite aĩalia offerẽda in ſacrificiũ. vñ ex imũdiciis a qbꝫ illa abluebãt efficiebãt imũdi. Vñ Greg.i paſtoralibꝫ dicit ꝙ fit plerũqȝ ut anim⁹ paſtoris audita tẽptatiõe ouis .& ipe tẽptet̃. & iõ cũ timore & tremore debꝫ poni:& ñ ſe igerere :& cũ leuitate & cũ riſibꝫ iſtare. Vñ in figurã Moyſes.ut dr̃ Exo.38. fecit labiũ eneũ de ſpecul' mulierũ in q̃ lauarẽt ſacdotes ſancta ſctoꝝ igreſſuri:& ſignificat ſcripturã ubi ſũt exẽpla ſãctarum aĩaꝝ ad quã debꝫ ſepe iſpicer̃ ad uidẽdũ maculas ſuas & itelligẽdũ inſidias diaboli. Vñ ſubdit Greg.ubi ſ̃.hec neq̃ꝙ ſũt timẽda paſtori ,qa deo pẽſãte cũcta ſubtilr̃.tãto facili⁹ liberat̃ quis a ſua:ꝙto miſericõdi⁹ tẽptatõe fatigat̃. Quãtũ ṽo ad zelũ dicit Greg.ꝙ nullũ ſacrificiũ ita deo acceptũ eſt.ut zel⁹ aĩaꝝ:& fructum hmõi oñdit Iaco.c. 5.ũ p⁹ pmulgatioẽs cõfeſſionis dicit. Qui cõũti fecerit pccõrẽ ab errore uie ſue :ſaluabit aĩam ei⁹ a mõte.& charitas operit multitudinẽ peccatoꝝ.

Nõ aũt min⁹ trahũt ad deũ p 9feſſionẽ aĩe.qñ diligẽt̃ fit ꝙ p pdicatores moderno tẽpore .ut expiẽtia docet. debꝫ g̃ nõ tãdar̃ qui uocat̃ ad hmõi.

Quomõ ſe hr̃e debeat cõfeſſor erga penitẽtẽ.& de qbꝫ iterrogãdũ eſt i cõfeſſiõe.& ibi ũſ⁹ decẽ pceptoꝝ decalogi.& ũſ⁹ ſeptẽ peccatoꝝ mõtaliũ.& ꝙ i cõfeſſione tria debꝫ obſeruare iterrogãdo cõfeſſor. §.2.

d Icit Aug. de pe .di.6 .c. .i. poſt mediũ dicẽs.Diligens iqſitor ſubtilis iueſtigat.

ſapiēter:& q̄ asťute iterroget a
peccatore q̧ forſitā igrat uel pre
uerecūdia uellet occl'tare.cogni
to aūt crīe uarietates ei⁹ nō iue
ſtigare dubitet:& locū & tēpus
zc̄.quib⁹ cognitis adſit beniuo/
lus parat⁹ corigere:& ſecū on⁹
pōtare.dulcedinē i afflictiōe:pi/
etatē in alteri⁹ crīe .diſcretionē
in uarietate.adiuuet cōfitētem
orādo :& alia ꝓ eo bona faciē/
do .ſēp iuuet leniēdo.cōſolādo:
ſpē ꝓmittēdo.& cū op⁹ fuerit
ēt icrepādo .doleat loquēdo.in/
ſtruat operādo. ſit pāticeps la/
boris ſi uult eſſe pticeps gaudii
doceat pſeuerātiā.hec Aug⁹ .
Ex his uerbis Aug.patꝫ q̧ nō
ſufficit audire cōfeſſionē eoꝝ q̄
ſibi dicūť a pccōre & ipſū nō i/
terrogar̄ :n̄ eſſet pſona i his bn̄
perita & ſciētiata q̄ ſufficiēť ſcit
dicere q̄ opꝫ. Sed cū pſone cōiť
ſit groſſe i iſtis:ēt ille q̄ ſūt i aliis
negotiis mūdi:ul' ſciētiis acuti.
Ideo ꝑmittēdū ē dicer̄ unicuiq̧
id qd̄ uult:& eo ordine quo ul't.
& de pccis q̄ ꝑ ſe ſufficiēter di/
cit nō eſt iteꝝ īterrogand⁹: ne
moleſtes eū i quo nō oportet.
Sed ſi aliqd̄ n̄ bn̄ itellexiſſꝫ pci/
pue de mōtalib⁹ faciat ſibi iteꝝ
declarare.ut melius intelligat.
De his uero que nō plene dixit.
puta qa nō dixit circūſtātias ne/
ceſſarias:ul' numeꝝ.iterroga euꝫ
de his ut plene dicat q̄tum eſt
neceſſariū .De illis uo pccis q̄ n̄
dixit .nec ſcit per ſe dicere in/
terroga eum .

Quo ordine fieri debeāt iter/
rogatiōes:& de quib⁹ .

SEd Ray. & Hoſti.ī ſūma
dicūt q̧ iterrogatiōes fie/
ri debēt de ſeptē uitiis capitali/
bus: & eorū ſpēb⁹ filiab⁹.de qb⁹
hes ś diffuſe i.2.pāte ꝑ totū.nō
tn̄ eſt interrogādū de oīb⁹.ſꝫ pl⁹
& min⁹ ſc̄m cōditionē pſonarū
Sicut aūt q cōfiteť n̄ hēt neceſſe
tenere magis unū ordinē q̄ aliū
dicēdo pccā ſua .ita nec cōfeſſō
īterrogādo.tn̄ ad meli⁹ memo/
rie cōmēdādū.de qb⁹ debꝫ intro
gare.& de quib⁹ iā introgauit ne
apli⁹ hēat ēplicare .cōgruū ē te
nere aliquē ordinē .& ſi placet
īterrogare de decē pccis q̄ cōti/
nēť in iſtis uerſib⁹ .
Vnū cole deū. Nec iures uana ꝑ
ipſum.Sabbata ſāctifices. Hōas
in honore parētes. Non occiſō
eris.Fur.Mechus. Teſtis iniqu⁹
Non ulli nuptā. Nec rē cupies
alienā. Declarationē horū ūſuū
habes infra .
Poſt uero īterrogationē ſup de
cē pcepť̄ cōueniēs erit īterroga
re ſup ſeptē uitiis capitalib⁹ q̄
hoc ūſu cōtinēť.

Vt tibi sit uita sep saligia uita.
In ista dictiõe Saligia sũt septẽ lr̃e a qb9 icipiũt noia septẽ capitaliũ uitio4.per.S.ũo itelligr Superbia sub qua cõprehẽdit Vanagl'ia.per.A. auaritia. per.L. fetida luxuria. per.I.inuidia. p G. gula.per.I. ira.per. A.accidia. Sed añq interroget d peccatis p9 querat de excõicõne maiori .& si iuenit eũ aliqua sñia ĩretitũ.si h̃et auctẽm sup hoc absolnat p9. Si uero nõ h̃et auctẽm remittat ad eũ qui potest eũ absoluere .

In ĩtrogationib9 fiẽdis tria debent obseruari .

THo. in.q. dicit q cõfessõ tria deb3 obseruare ĩ interrogatõib9 fiẽdis .

Primũ ẽ q ñ ĩtroget oẽs d oĩb9 sed ĩtrogẽt psone de pccis q cõsueuerũt reperiri ĩ hoib9 illi9 cõditiõis & stat9. Vt stipẽdiarii d rapinis & icẽdiis.Cl'ici de symonia : & horis omissis: Adulescẽtes de luxuriis & h̃mõi. Vnde a pncipio cõfessiois decẽs est interrogare cõfitẽtẽ de cõditiõe sua: d exercitio: & statu. an cl'ic9:an laic9:an solut9:ul' 9iugat9 & h9i ut prudẽti9 inde possit formar interrogationes . Et qtum est tẽporis q fecerit ultimã cõfessionẽ. & si fecit pñiã sibi iniũctã: & utrũ in statu gratie : ul' pcci mortalis .Secũdũ qd deb3 obseruare cõfessor ẽ ut iterrogenẽ ipi a remotis de peccatis & ĩ gñe nõ ĩ ultia specie & mõ pccati subito. Vt si nesciebat tale peccatũ coĩtere illd adiscat . & sic iducat in tẽtationem.Verbi gratia Si fateẽ se coĩsisse uitiũ luxurie ñ stati iterroget 9fessor si seip3 suis maib9 polluit & h9i:s3 ita paulati ĩtroget d mõ & circũstãtiis talis pcci coĩssi & h9i . Tertiũ ẽ q ĩ peccatis carnalib9 ñ dscẽdat nimis ad pticulares circũstãtias nõ neceĩas qa h ẽ seip3 ĩ tẽtationẽ ĩducere & ad ĩuẽtionẽ pccõrum docere eos qui ignorãt . & aliqñ postea talia refferũt ĩ plateis in derisũ & scãdalũ sacdotũ.Vbi gratia.Si uir fateẽ poluisse mulierẽ ex uas debitũ . nõ ulteri9 querãt cõfessores ĩ qua parte cõporis & quõ.qa iã h3 ultia3 spẽ3 pcci .alias ũo turpitudines quas miseri homies ĩueniũt :ipsimet si uolũt exprimãt .

De circũstãtiis pccõ4.& ibi uersus earũ .& q circũstãtie sunt ĩ qncuplici specie..§..3.

SEd nota q cõfessor nõ solũ deb3 ĩtrogare de mortalib9 .sed ẽt de circũstãtiis que aggrauãt:ul' alleuiãt. Vnd Inno. in.c.Ois.de pe. & re.dicit . Sit

discret⁹ sacdos:& caut⁹ ut mor̃
periti medici supīfūdat uinū :&
oleū uulneribꝰ sauciati diligēter
inqrēs pccā:& eorū circūstātias
qbꝰ diligēt̃ & prudēter īquisitis
ītelligat quale ei debeat ꝑbere
cōsiliū :& cui⁹mōi remediū de-
beat adhibere diuersis utēdo ex
pimētꝫ ad sanādū egrotū.ħ ibi.
Ad illud facit qđ dicit Aug⁹.đ
circūstātiis pccōꝝ de pe.di.ꝯ.c.
Cōsideret qualitatē cris:ī loco:ī
tēpore:ī perseuerātia:ī ꝑsone ua
rietate .quali hoc fecerit ītētiōe
& ipsi⁹ uitii multiplici executi
one.Oīs ista uarietas cōfitēda ē
& deflēda .Dolēdū est nō soluꝫ
qa peccauit .sed qa se uirtute:&
gr̃a ꝓuauit.doleat aliorū uitā in
suā fuisse cōruptā .s.suo exēplo
& cōmodū qđ dedisset ꝓximo
suo exēplo bono .doleat de t̄sti
tia quā ītulit bonis peccādo :&
de letitia quā eis nō adhibuit.ħ
Aug⁹.Que oīa ītellige ꝭꝫ ꝙ de
clarāt̃ hic .Illas aūt circūstatias
q̄ trahūt pccūꝫ ī alterā spēꝫ.opꝫ
necīo cōfiteri ꝭm Tho.Alb.&
alios doctores.Alias.n.circūstā-
tias ꝯfiteri cū sint pccā uenialia
ꝑfectiōis ē ūtutis nō tn̄ ē neces-
sariū .Pe.de.paꝉ.ī.q.di.16.dicit
ꝙ numer⁹ circūstātiaruꝫ cōpre-
hēdit̃ hoc ꝟsu. Quis quid ubi
ꝑ q̊s qbꝰ.s.auxiliis cur q̊tiēs q̊mō

quādo. Ray.ūo addit octauā .s.
q̊tiens .& ubi .in ꝟsu dr̃ qbꝰ au-
xiliis ipse dicit ꝑ quos .Dicit̃ g̊
quis pro uarietate ꝑsonaꝝ:& sta
tus:etatis:sapiētie:& ordinis .&
sic fuit grauissimū pccūm Ade.
qa q̃to grad⁹ altiō tāto cas⁹ gra
uior:& īgratitudo maiō.Quid.
Vtrū malū qa prohibitū :uel ex
gn̄e suo .Vtrū mōtale uꝉ uenia-
le :an occultū:uel manifestū .&
q̃tū ad hāc ꝯditiōeꝫ graui⁹ fuit
pccūꝫ Chayn q̃ Ade.q̃titas.n.
grauis homicidii grauior ē pccō
gule :uꝉ supbie.Vbi.qa ī loco sa
cro graui⁹ peccat̃ .Per quos.qa
traxit alios ad peccādū qđ ē ꝓp
um diaboli:uꝉ quos posuit me-
diatores ad malū ꝑpetrādū. qa
pccōꝝ illoꝝ ē pāticeps.uel cū q
bus.pro qbꝰ.& ꝯ quos .Quoti-
ens.nō solū q̃tū ad cōsuetudinē
sed et̄ q̃tū ad numeꝝ q numer⁹
refert̃ ad actionē.nō ad obiectū
actionis.ꝟbi gr̃a.Si hō in īiusta
cōtrectatiōe accipiat saccū ple
nū mille florenis .ē tm̄ unū fur
tum .Si autē tres florenos acci
piat diūsis actibꝰ successiue erūt
tria furta .qa in ipso actu ē pec
catū sēp essētialit̃ .& ideo n̄ pōt
unū in pꝉibus actibꝰ. Cur.an ex
īfirmitate :uel ignorātia :uꝉ ela
tione.uel q̄li ītētione fecerit.qa
mōtalia pccā trahūt spēꝫ a fine.

ideo hoc diligẽt̃ est explicãdum Qui.n. furat̃ ut mechet̃ .magis dicẽd⁹ est mechus ꝙ fur .& tñ unũ pccũm est in uno actu .sed hẽs plures deformitates. Quomõ naturali: uł inaturali .qa sẽp est graui⁹ in eodẽ gñe .s. agendo ꝙ patiẽdo. Quãdo. si i sacro tẽpore .puta diebꝫ festiuis: uł alio tẽpore .& de pseuerãtia i pccõ.

Circũstãtie pccõꝝ cõfitẽde sũt in multiplici gñe.

AD declaratione hmõi .s. qñ circũstãtie pccõꝝ sũt confitẽde sic dicit Pe. de pał. Circũstãtie sũt i qncuplici gñe. Prime sũt q̃ ñ alleuiãt nec agrauãt .sicut ille q̃ nullã ĩportãt cõueniẽtiã uł discõueniẽtiã ad rõnẽ nec ex se nec ex suspitiõe .ut furari cũ manu dexra uł sinistra & istas cõfiteri ẽ supfluũ .Secũde sũt q̃ alleuiãt. s. que ĩportãt ↄueniẽtiã. ut facere malũ ex bona ĩtẽtiõe uł ĩgrãtia. & istas cõfiti ẽ ĩpfectũ ñ tieret scãdalũ ↄfessorũ. Tertie sũt que ĩpõtãt discõueniẽtiã ex suspitiõe. ut furari młtũ & istas cõfiteri est pfectũ .quia aggrauãt pccũꝫ. ñ ĩmineret periculũ sui uł cõfessoris: uł alterius tertii. Sed qa ñ mutãt spẽꝫ. nec aggrauãt in ĩfinitũ nõ est necessariũ eas cõfiteri ẟm Tho. Sed Pe. dicit ꝙ ꝗuis ista sit cõis opinio. tutior tñ est alia. s. ut cõfiteatur eas. s. cũ notablr̃ aggrauãt. ut furari cẽtũ multo graui⁹ ẽ ꝙ furari unuꝫ. Quãte sũt q̃ aggrauãt & mutãt spẽꝫ: ñ tñ i ĩfinitũ grauãt ut qñ utrũqꝫ ẽ ueĩale .uł qñ pmũ ẽ mõtale scduꝫ ueniale. ut in spẽbꝫ gule quarũ una aduenit alteri. & sũt qñqꝫ ueniales. & qñqꝫ mõtales: & istas cõfiteri ñ est necessariũ .nec illud ẽ ↄ̃ h qđ dicit Tho. & cõit̃ alii .s. ꝙ q̃ mutãt spẽm necessario sũt cõfitẽde qa loquit̃ de illis q̃ sũt mõtalia. rõ aũt quare nõ est necessarium eas cõfiteri ẽ ista q̃re circũstãtia ẽ cõfitẽda necessario .nõ qa mutat spẽꝫ. ut patꝫ i ueĩali. sꝫ qa mutat in ĩfinitũ. ut pꝫ ĩ mõtali. Sed circũstãtia nõ mutãs in ĩfinitum nũꝗ aggrauat i ĩfinitũ. qa ĩtẽdit penas: & nõ extẽdit. extẽsio. n. ẽ infinita. nec põt crescere. sed ĩtẽsio est finita & sẽp põt crescer̃. Nulla g̊ talis que nõ mutat: seu aggrauat in ĩfinitũ ẽ necessario cõfitẽda .Quĩte mutãt & qñqꝫ aggrauãt in ĩfinitũ. ut qñ ueniali actui. puta ad gulã studiose ppa ratã addit̃ ebrietas: uł notabilis ãticipatio hore ĩ ieiuno sĩe causa. Sed utrũ in religioso sit mõtale qđ alteri ẽ ueĩale. dicẽdũ ꝙ non. puta dicẽdo ũbũ ociosuꝫ & h⁹i. nisi spẽm mutaret. qa nuber̃: uł

uelle nubere .q̄d secularib⁹ nō ē pccūm si hoc fiat causa ꝓlis generāde: uł ueniale pp uoluptatē est mōtale religioso ꝓfesso: cłico: uł ordinato. qa sacrilegiū est nō autē ꝑmi mot⁹ luxurie: furti uł īuidie . qa null⁹ uouet se non bituꝝ ꝑmos mot⁹ q nō sūt in nr̄a ꝑtāte . ħ Pe. de pał.

Circūstātie que trahūt pccūm ad aliud gen⁹ sūt cōfitēde .

ET nota ẜꝫ Tho. i q̄dā epł̄a ꝙ ille circūstātie dicūt trahere pccūꝫ ad aliud gen⁹ . & iō đ necessitate cōfitēde que ħet spālem repugnātiā ad aliq̄d ꝑcepto rū diuine legis . Sicut furtū simpłr r̄pugnat huic ꝑcepto. Non furtū facies . Si ūo fiat furtū ī loco sacro circūstātia loci illa repugnātiā ħet ad aliud ꝑceptoꝝ q̄d est de ueneratiōe sacramētoruꝫ & addiť noua species pccī. & sic de aliis .

Peccatū cōmissū die festo trahiť ad circūstātiā aliā .

DIcit Nicho. đ lyra sup Exo. ꝙ pccūꝫ mōtale cōmissū die festo ħet spālē repugnātiā ad illud de sāctificatōe festoꝝ: & sabbati. qa magis ē opus ẜuile op⁹ pcci ꝗ op⁹ manuale . Op⁹ aūt ẜuile ibi ꝓhibeť . & sic est mōtale ultra ꝓpā deformitatē sue materie. ex hoc q̄d cōmittiť in die festo ħet aliā defōmitatē quam opꝫ cōfiteri. & i fine dicit idem Tho. ꝙ illud q̄d dr̄ circūstātias nō trahētes pccūm ad aliud genus : siue spēꝫ nō esse de necessitate cōfitēdas : nō esse referēdū ad numerū pccōꝝ & ei⁹dē spēi. qa numerū teneť cōfiteri si pōt qa nō est unū sed multa. & hoc nota diligēter.

NOta tertio ꝙ cū cogitatio cū deliberatiōe rōis ī actū pccī mōtalis. s. deliberādi illum actū agere: ēt absq ope sit peccatū mōtale. iō ad sigulas pccōꝝ spēs post pccā opis . ītroga ēt đ pccis cogitationū illi⁹ pccī tm̄. & de pccis oris : & cum opus alicui⁹ pccī & deliberatio mētis ad illud agēdū absq ope sit ei⁹dē spēi spālissime. sed differt ẜꝫ mai⁹ min⁹. uł pfectū & īpfectū qa. s. mai⁹ pccūm est ī ope ꝗ in sola cogitatiōe. iō ēt de circūstātiis h⁹i cogitationū ītrogādū ē: puta Si dicit penitēs se cōfessisse cogitatioib⁹ luxuriosis. qa hoc pōt esse multipłr: & ī diūsis spēbus . iō ītrogeť đ qualitate ipaꝝ cogitationū. ut si đliberauit tale pccūꝫ cōitte cū soluta. qa tūc fōnicatio est . si ipse solut⁹ ē : aut cū cōiugata . qa tūc adulteriū est . aut cū cōsāguinea . qa tūc īcest⁹ est: & sic de aliis luxurie spēbus:

& aliorũ uitiorũ .

Peccatũ diuidit̃ ĩ tria.

PRo aliquali declaratiõe ꝑ dictorum .nota qđ dicit Tho.i.2̃.q.72.ꝙ pccũm diuidit̃ per h̃ ta.s.pccũʒ cõdis:oris:& o/ pis.nõ sicut ꝑ diũsas spẽs cõple tas.sicut differũt spe.bos.& leo. & capra. sed sicut ꝑ diũsos gra/ dus pcci.sicut dom⁹ ĩ fũdamẽtũ diuidit̃ in parietẽ & tectũ sicut in spẽs ĩcõpletas. Consumatio igit̃ pcci ẽ ĩ ope.uñ pccũm opis h̃et spẽm cõpletã.sed ꝑma ĩcho atio eius ẽ q̃i fũdatio ĩ cõde. Se/ cũd⁹ grad⁹ ei⁹ est ĩ ore ſm ꝙ ħo. ꝓrũpit facile ad manifestan dum cõceptũ cõdis. Terti⁹ gra/ d⁹ ẽ ĩ cõsumatiõe opis .Patʒ ğ ꝙ hec tria ꝑtinẽt ad unã ꝑfectã spẽm cũ ab eodẽ motiuo ꝓce/ dãt .Iracũd⁹.n.ex eo ꝙ appetit uĩdictã p⁹ turbat̃ ĩ corde.scđo ĩ ũba cõtumeliosa ꝓrũpit .t̃tio ꝓ cedit ad facta ĩiuriosa ut pcussio nẽ:& h̃mõi.& sic đ aliis q̃buslibʒ ut luxuria. Nec tñ sic ĩtelligẽdũ ẽ pccã cõdis esse spẽs ĩcõpletas q̃i nõ sit mõtalia .ĩmo qñ ĩ eis ẽ cõsẽs⁹ deliberatiu⁹ ad act⁹ q̃ de se sũt pccã mõtalia tales cogita tiões sũt pccã mõtalia. & si non ita grauia sicut pccã opis ut di/ ctũ ẽ .& qñ sũt simul cogitatio cũ locutione & ope unũ ẽ pccũʒ ut patʒ de luxuria & aliis pccis. qñ uero q̃dã tp̃e deliberat for/ nicari:& alio tp̃r diũso & distãti fornicat̃ sũt duo pccã mõtalia. De delectatiõe ũo morosa aliq̃d dicet̃ suo loco .

Regule qnq̃ cognoscẽdi pccũʒ mõtale a ueniali .

AD cog̃scẽdũ ũo qñ pccũʒ ẽ mõtale uł ueniale nota quinq̃ regulas .

Prima ẽ qñ amor:uł affectio ad aliquã creaturã.s.se uł aliã tãtuʒ crescit:uł est tã magn⁹ ꝙ in eo cõstituit̃ ultim⁹ finis.i.ꝙ nec a/ ctu:nec h̃itu ordinat illã creatu rã :aut eius dilectionẽ :aut ẽt se ipsũ ſm deũ.& uellet cũ tali cre atura cõtẽtari:& nõ curaret deũ offẽder aut ei⁹ p̃cepta trãsgredi ꝑꝑ illã creaturã.ita ꝙ ibi ẽ aliq̃ł cõtẽpt⁹ dei:si nõ fõmalis tñ int̃ ꝑtatiu⁹ .& est fruitio creature . q̃a p̃ponit̃ creatura deo .vñ cũ aliquis uellet hic cũ creatra sẽꝑ manere nõ curãdo de et̃na beati tudine .lʒ nõ sit sẽꝑ rudes de h̃ ĩterrogãdi :uł tẽptãdi .tñ tał a/ mor creature sẽꝑ est pccũm mõ tale .Quãdo aũt aliquis diligit aliquã creaturã plusq̃ deũ sʒ ꝑꝑ hoc nollet deũ offẽdere aut eo carere nec ei⁹ amicitiã ꝑdere.ta lis amõ creature ẽ pccũʒ mõtale. Secũda regula satis cõcordat cũ

pcedēti .s.cū notabilr ꝯ dilecti
onē ꝓximi aliqd cōmittit̄.tūc ē
mōtale pccū̄.qn̄ uero nō :tūc ē
ueniale .qn̄ ūo aliqd fit ꝯ dilect
ioēꝫ dei pōt attendi penes h qd
repugnat charitati ul aicitie quā
debem⁹ ad deū hr̄e sup oia .qn̄
aūt aliqd fit ꝯ dilectionē ꝓximi
potest attēdi penes ista pcepta
legis nature.s.qd tibi nō uis fie
ri:alteri ne facias.& qd tibi rōna
bilr̄ & ex dbito uis fieri alt̄i faci
as:& pōt et̄ attēdi penes scādalū
actiuū: qd ego ifero ꝓxio meo
p mala exēpla.sꝫ iq̄tū ipōtat ali
quid ꝯ dilectiōem:ul q̄tū sit il
lud scādalū ad hoc ꝙ sit mōtale
nō pcise detmiatū ē.qa i modico
facere ꝯ ꝓximū nō est mōtale.
aut in puo scādalizare .vn̄ qlibꝫ
attēdat seipū qd sibi uellet fieri
& qd sibi nollet fieri:& p qd fac
tū & n̄ factū soluer̄ it se:& ꝓximū
suū amicitiā quā simul hent.

Tertia rl'a qn̄ omittūt̄ ꝯ pceptū
dei & eccl'ie :ul legis nature :ul
supioris q̄ precepta sūt de neces
sitate salutis ul ꝯ uotū publicuꝫ
ul priuatū:ul ꝯ iuramētū licitū
& tūc est mōtale pccūm.qn̄ ūo
citra tūc nō ē mōtale .

Quāta rl'a cū aliqd fit:ul cōmit
tit̄: ul oittit̄ ꝯ ꝯsciaꝫ ūe:ul false
ditātē aliqd pccūm mōtale ul ꝯ
cōsciaꝫ formidātē ꝓbabilr :uel
dubitatiue an aliqd pccūꝫ sit mō
tale .tūc sēp est mortale si con
scia n̄ sit sufficiēt̄ istructa .

Quita rl'a de actib⁹ int⁹ manē
tib⁹ qn̄ quidē solā het cogitatio
nē de aliquo q̄tūcūq̄ turpē :uel
malā absq̄ cōplacētia seu delec
tatiōe ul ꝯsēsu.tūc nūq̄ ē pccūꝫ
mōtale uel nullū:ul ueniale .qn̄
uero e cōsēsus i actū.q essꝫ pec
catū mōtale .tūc sēp est pccūm
mōtale.qa de⁹ uolūtatē pro fa
cto acceptat.qn̄ aūt cū cogitatō
ne:aut ꝯplacētia ē delectatō mo
rosa i aliquo turpi spālr̄ in libi
dinosis .tūc est mōtale ꝰꝫ dictū
Aug.esto ꝙ nō sit cōsēs⁹ i actū
ꝰꝫ h dictū Aug.iudiciū ē d pccis
iteriorib⁹.ad qd et̄ facit distictio
supra posita de sēsualitate & ra
tione.& de pccis pueniētib⁹ &
sequētib⁹ deliberatiouē .Appli
cādo igit̄ septē uitia capitalia q̄
nō sēp sūt mōtalia .sed sūt ma
le radices in hoīe ex quib⁹ oriūt̄
septē uenialia .

Que debeat seruare & scire ꝯ
fessor utilia & necessaria in ipso
exercitio cōfessionis. § .q.

Ultra excōnē iuris cōis sci
at cōfessor si penitēs icidis
set in sētētiā cōstitutōis synoda
lis.iō dꝫ iuestigar̄ de cōstitutōib⁹
illi⁹ diocesis.si quas heret:ul et̄
ꝓuītie :ul legatōnis .ut melius

possit penitētib; ꝓuidere. Dili gēť querat de numero pcc̄i q̄tiēs icidit in id uł illud. qa hoīes sepe trāseūt illud leuiť. & de cī cūstātiis necessariis: & de pccō qđ alteri iā rite cōfess⁹ est non queras cū nō teneať n̄ i casu i q̄ teneť cōfessionē itare. đ q̄ plene s̄ in ti. ꝓcedēti & nō solū đ pec catis ope ꝑpetratis. sed ēt de pccis cōdis & de numero eorū: que ꝑsone pāuipēdūt iterrogā dū est. Et qa f̄m Tho. i. 2. pec catū cogitationis & opis i eadē materia sūt uni⁹ & eiusdē spēi. s; differūt f̄; magis & min⁹. qa . s. pccū; opis ē graui⁹ pccō cō dis. Ideo ēt iťrogādū ē de spē: & circūstātiis necessariis pccōrū cordis. Vbi grā. Si dicit se i mē te solū deliberasse mulierē cog sceř. iťrogādū ē utrū solutā: uł nuptā: ūginē: uł aliā: & q̄ die. & h̄ q̄ ipsi faciūt illud pccūm esse diūse spēi. Et si mulier facias eā ex trāsuerso stare: nec faciē ei⁹ aspicias. qa facies earū uēt⁹ est urēs ait ꝓpheta. Sed nec uiru; decet frequēť aspiceř i facie: ne eū erubesceř facias ultra q̄ op;. uirosq; graues & sapiētes dulci⁹ & urbani⁹ op; repheđeř. rusti cos grossos: ac idiotas duri⁹. ne pccā sua puipendāt ex leuitate f̄mois. Stiulatos ūo ex doloř: & đsperatiōe. q̄tūcūq; pccā ɔmis sa sit grauia cōfortare & anima re expedit iducēdo exēpla: Da uid. Magdalene. Pauli. Petri. La tronis & h̄mōi. induratos & se excusātes aggrauare pccā eorum ostēdēdo eorū pericula exēplo Ade. Saulis. Iude & h̄mōi q̄ se ipos desperarūt.

Nota f̄; . M. Vbe. li. de of. ordi. q̄ illorū cōfessiōes p⁹ sūt audiē de. & libēti⁹ qui magis īdigere putāť uł qa raro uenire solent: uł qa sūt exťnei. uł qa sūt i ma iori statu. uł de quoꝝ cōfessiōe sperať utilitas futura.

Quomō se h̄ere debeat cōfessō audiēdo mulieres.

IDē dicit đ audiētib; muli eres. caueat ne nisi i publi co audiāt: & n̄ ab aliq̄ uidanť. nec mł̄tū imoreť: n̄ q̄tū necessitas cōfessionis reqrit: & eis q̄ nīs fre q̄nť ɔfiti uolūt assignet ċtū tp̄s ex q̄ qđ ipas n̄ audiāt: nec aliis col loqis se eis exponat: & sēp duris ūbis & rigidis utať circa illas po tius q̄ mollib;. h̄ ille. Et h̄ ɔ̄ illos q̄ q̄ttidie audiūt mł̄ierculas: & faciūt eis lōgas ṗdicatōes: uñ a mittūt mł̄tū tp̄ris: & scādalū seqť cōiť i ipis & i populis.

Qualis & q̄ta debeat iiūgi sa tisfactio seu penitētia a cōfessoř peītētib;: & qualiť se h̄re debeat

pñias iniũgẽdo.

Nota q̄ p quolibꝫ pccõ mõtali erat regularit̃ septẽnis pñia iniũgẽda seu ĩponẽda .ut hẽt.22.q.i.c.Predicãdũ i glo.& .33.q.2.c.h ipsũ.&.§.seq̃nti.qd̃ seruabat̃ antiquit⁹.& ista septẽnis pñia magis uł min⁹ aspera ꝫ uarietatẽ crĩnũ maioꝝ uel minoꝝ & c̃cũstãtiaꝝ & ꝯpũctionis erat. qa ut dicit Hiero⁹. Apud deũ nõ tm̃ ualet tẽporis mẽsura q̄ doloris .nec tãtuꝫ abstinẽtia ciboꝝ q̄ mõtificatio criminũ. d̃ pe.di.i.c.Mẽsura.Sed hodie penitẽtie oẽs sũt arbitrio cõfessoris taxãde ꝯsideratis circũstãtiis criminũ & p̃sonaꝝ.& hmõi.ex̃ de pe.& re.c.Deus qui.Dicit ẽt Leo papa.26.q.7.c. Tempora plenitudinis tue moderatis ãbitrio sũt cõstituẽda . put cõũsoꝝ aĩos prospexeris esse deuotos . Ray.Vuł. & Specuł.i suo reptorio hoc tenẽt .& gñalis cõsuetudo sic se het .nec ẽ ꝯ id quod dicit Greg⁹.de pe.di.ç.c.Falsas pñias .dicim⁹ que ñ ꝫm auctẽꝫ sãctorũ patrũ p q̃litate criminũ ponũt̃. hoc.n.intellꝫe ꝫm Ray . cũ sine necessitate rõnabili dit̃terẽt̃ pñie antiq̃t⁹ taxate .nam ultra illã cõem pñiam septẽneꝫ p q̃libet mõtali pccõ i gñe ponũt̃ alie pñie maiores uel minores pro certis pccĩs . put hetur ĩ diũsis capłis decretaliũ & decretorũ.q̃ qa cõit̃ ñ dãt̃ hic ñ pono que pleni⁹ hẽnt̃ i sũma cõfessorum li.3.ti.34.q.125. ti. de pe. & re.ubi ponũt̃ cas⁹.46.d̃ h⁹i . Est autẽ satꝫ rõnabilis causa nõ dãdi hmõi penitẽtias indispositio penitẽtiũ .& ẽt aliq̃n nõ sufficeret tẽp⁹ uite. Nã ut Ray.& Hosti.dicũt. debet cõfessor talẽ dare pñiã quã uerisiłr credat illũ ĩplere .ne ipsã uiolãdo deti⁹ sibi cõtigat.q̄ si magna pccã cõmisit .& dicit se penitere. sed ñ posse aliquã durã pñiã facer̃.animet eũ ad hoc cõfessor ei oñdẽdo grauitatẽ pccõꝝ.& p ꝯseq̃ns pñiã penarũ sibi pp hoc debitarũ. & sic tãdẽ iniũgat ei pñiam quã libẽter suscipiat.& si sacerdos nõ põt gaudere de oĩmoda purgatõne ei⁹.saltẽ gaudeat q̄ liberatũ a gehẽna trãsmittit ad purgatoriũ.Itaq̄ ut dicit Hosti. Cõfessor nullomõ dꝫ pmittere pccõrẽ desperatũ a se recedere. arg.26.q.6.c.Presbit̃.sed poti⁹ ĩponat ei unũ pater nr̃:uł aliud leue.& alia bona que fecerit uel mala q̃ tolerauerit sit ei i pñiaꝫ Cõcor.Tho.ĩ hoc.Hoc tñ sane intellꝫe.vꝫ si ipsũ alias penitꝫ.& dicit se paratũ facere qd̃ dbet sꝫ h onus pñie sufferre non posse.

tũc ꝑꝑ hoc ꝙ tũcũq; deliquerit.
nõ deb; dimitti ſine abſolutõe:
ne ſe deſperet. Sed ſi dicit ſe ñ
poſſe dimittere odiũ uł caſte ui
uere :uł alienũ nõ uelle reſtitu-
ere :uł artẽ dimittere quã ſine
mõtali pccõ exercere nõ põt:uł
aliud hmõi:cũ poſſit .nullo mõ
deb; abſolui ſꝫ Tho.Pe.đ pał.
Alb.qa ut dicit Greg9.ii.q.3.c.
Tũc uera ẽ abſolutio ſacerdotis
cũ interim ſeqꝰ arbitriũ iudicis.
.2.q.i.c.De9 oĩpotẽs. qui nũꝙ
abſoluit .de pe.di.i.c. Neminẽ.
Sacꝰdos aũt nullã deb; cõmitteꝛ
falſitatẽ ĩ ſacramẽtis ueritatꝫ. vñ
& de pe.di.ç.c.Fratres noſtros
ãmonem9.ut falſis pñiis aĩas lai
corũ decipi nõ patiãꝛ .falſas pe
nitẽtias dicit cũ ſic agiꝛ de uno
ut nõ recedat ab altero. Verũ ſi
tał pccũm pur uult cõfiti deb;
audiri ei9 cõfeſſio .ut diciꝛ exꝰ đ
pe.&.re.c.Q2 qdã.& ſibi aliqd
debet ĩiũgi.ñ tñ abſoluẽdo eu;:
ſed ei declarãdo ꝙ ꝑꝑ h nõ eſt
abſolut9.ſ; tñ ſatiſfaciat ꝑcepto
ecclie ãnualis cõfeſſionis fiẽde .
& hõteꝛ eũ ꝙ faciat õe bonũ qđ
põt .ut deus cor ei9 illuſtret ad
pñiã.ut dr̃ de pe.di.ç.c.Falſas .
& ſic nõ eſt dimittẽd9 ſine ꝯfeſ
ſiõe ne deſperet.qđ ſi ĩſtet pro
abſolutiõe oſtẽdẽdo ſcãdalũ :&
deſperatõnẽ ſi nõ abſoluaꝛ.nul
lo mõ deb; ei aſſẽtire .licet tñ
ei declarare ꝙ fieri nõ põt: nec
iuuaret eũ. Et ſi ꝑmanet ĩ ſcan-
dalo.nõ eſt curãdũ. qa ẽ ſcãdalũ
phariſeorũ .ii.q.3.c.Inter ũba.

Qualr̃ ſe hẽre debeat cõfeſſor
pñias iniũgẽdo penitẽtib;.

IN ĩponẽdo pñias ne uile-
ſcat auctãs ecclie .ãbitreꝛ
cõfeſſor .& ne ptãs clauiũ cõtẽ-
naꝛ.de pe.di.i.c.Sũt qui ãbitrãꝛ
.ço.di.c.Abſit.&.c.Si quis ꝑpo
ſtera .min9 malũ eſt ſi pur cõti
gat errare ꝙ erret dãdo minus
ꝑuam ꝙ nimis magnã .ut dicit
Chryſo9.26.q.8.c. Alligãt. qa
ut ibi dr̃.Meli9 ẽ reddere rõne;
deo de nimia miſericõdia ꝙ de
nimia ſeueritate .Si.n.eſt beni-
gnus de9: ut qd ſacꝰdos ułt eſſe
auſterus .exẽplũ hem9 a chriſto
ut dicit Ray. Qui nulli nũꝙ gra
uẽ ĩpoſuit pñiã: ſed dixit. Vade
& ãpli9 noli peccare .& ad hoc
maxime deb; attẽdere cõfeſſor
excidere ab eo cauſas & occaſio-
nes pccõꝝ.puta ſi ꝯũſatio ei9 cũ
aliquo :uel aliqua eſt occaſio ei
alicui9 ruine deb; ĩponeꝛ ſibi ꝙ
dimittat ſi põt & hmõi.de pe.
di.3.c.Satiſfactio. Aliqñ ĩponeꝛ
põt ei loci mutatõnẽ qui ei eſt
ad ſcãdalũ ſi fieri põt.di.8i.c.Va
let.aliqñ tñ res ſic ſe hent ꝙ fi-
eri nõ poteſt.

Cõtraria pñia debet imponi delicto.

I Tem ĩponẽda est pñia cõtraria ad malũ qđ ꝯmisit ꝑ Ray. vꝫ Supbo opa humilia. Guloso ieiuniũ. Auaro elemosyne & hmõi. qa cõtraria cõtriis curatur. de pe. di. 2. c. 2. Quod itelł e si creditur illũ uelle: & posse pficere. hoc. n. ẽ ad bene esse iponer magis istã ꝙ illã. Itẽ si est negligẽs ad audiẽdũ ũbũ dei sibi põt iiũgere ꝑm Ioħ. ꝙ audiat certuꝫ numerũ pdicatõnũ. Debꝫ tñ cauere cõfessor ne det talẽ pñiam p quã fiat alteri ꝑiudiciũ. puta si seruo iniũgat lõga pegrinatõ uł ieiuniũ ꝓlixũ. ita ꝙ ei⁹ dñus recipet detrimẽtũ de seruitio suo. Si ẽt iponeret uxori ut daret multas elemosynas. dabit de bonis uiri: si parafrenalia ñ ħt.

Pro pccõ occulto nõ debꝫ dari manifesta pñia.

I Tem pro pccõ occulto ñ est maifesta pñia iiũgẽda. s. talis ut possit inde oriri aliq̃ suspitio pcci cõmissi.

E T nota ꝑm Io. an. sup cle. Dudũ. de sepul. sup ũbo audire. ꝙ pri⁹ debꝫ sacerdos imponere pñiã ꝙ facere absolutõneꝫ a pccis. qđ ꝓbat ex ipso textu. cle. q̃ pri⁹ loqt̃ de pñia iiũgẽda. postea đ absolutõe. tũ ẽt ex rõe qa cũ absolutõ sit cõplemẽtũ: & fõma i pñia: p⁹ debet esse satisfactio q̃ ẽ pãs mãlis pñie: saltẽ in actuali ꝓposito. ut expssa satisfactiõe q̃ debet ĩponi per sacdotẽ acceptet eã penitẽs sicut cõfess⁹ ẽ: & doluit. & ide sequit̃ absolutõ. Sed cõriũ dicit̃ esse de cẽsi. c. fi. ubi dr̃ ꝙ archiepi pñt in uisitatõe absoluere: & pñias iponere. ĝ hoc de necessitate nõ ꝓcedit. Quia tñ coit̃ fit cõriũ ut. s. p⁹ absoluat̃: & postea iiũgatur pñia. q̃mõcũqꝫ fiat: uł ante: uel post sufficit. Presuppoĩt. n. cõfessor illũ hẽre ꝓpositũ eã faciẽdi ꝙ sibi iniũget cũ ipsũ peniteat. Secũdũ Ioħ. si penitẽteꝫ absoluis cui⁹ gñalẽ ꝯfessionẽ audiuisti. absoluas eũ: & a pñiis oblitis iniũctis ab aliis sacerdotib⁹. & si aliquarũ pñiaꝝ iniũctarum memõ sit ꝙ nõ ipleuerit eas: si iudicaueris expediẽs ꝯmittes eas nisi esset ĩ casu a quo nõ posses absoluere.

De pmutatõe pñie hes s̃ tĩ. pcedẽti. c. fi. ũ ẽt młta đ satisfactõe.

Memoriale dicẽdũ penitẽti circa pñiã fiẽdã.

Q Autũ est ẽt sibi declarare & pmitteř ꝙ si aliq̃ die ex obliuiõe: uł negligẽtia dimitteret pñiã ĩpositã puta ieiuniũ: uł orõnes: & hmõi. ꝙ possit alia

die cõmutare.
Et ꝫm Pe. de pal. cõsulẽdũ ẽ di uitib9 & nobilib9 ꝙ querãt pãti cipatõnẽ bonoꝝ ꝙ̃ fiũt ĩ religi onib9: ĩ quib9 sũt & plures pena litates ꝙ̃ alibi: & magis deo acce pte. & ꝙ in pñiam ĩponat eis ꝙ nõ solũ que faciẽt ꝑ seipsos: sed ẽt que procurabũt ab aliis. & oĩa quoꝝ spal̃r sũt ꝑticipes.
Dicit ẽt Pe. de pal. ĩ. q. ꝙ debet cõfessor cũ minorẽ pñiã debito ĩponit: ĩnotescere ei ꝙ illa pñia sibi ĩposita nõ est digna: ne de cipiat̃ putãs sufficere. sed ꝙ de beret ꝓ q̃lib3 mõtali septẽne3 agere pñiã: quã si hic nõ ꝑficiet in purgatorio luet. Si tñ ꝑ illa3 declaratõnẽ crederet eũ ĩcidere ĩ despatiõnẽ. ñ d3 sibi h̃ dicere.
Quid fiẽdũ qñ penitẽs nõ cõfi tet̃ pccũm aliquod mõtale qd̃ 9 fessor scit esse ĩ eo.

De cõfitẽte autẽ qui non 9fitet̃ aliquod mõtale qd̃ nouit de eo cõfessor ex eo ꝙ nõ reputet illud pccũm. dicit Gof. in quolib3. 9. ꝙ si est certũ illud esse mõtale. tũc quicũꝙ cõfessõ debet ei facere cõsciam de eo: cũ 9fessor ordinet̃ ad utilitatẽ ei9. Sed utilitas eius est ꝙ sciat sta tum suũ. nec debet eũ absoluer̃: sed reputare eũ ĩdignũ: & ĩdispo sitũ ad recipiẽdũ absolutõnẽ dũ manet ĩ tali statu. Sed si dubiũ est utrũ sit mõtale. & opiniones sũt doctorũ diũse. v3 utrũ sit li citũ emere reddit9 ad uitã. tũc autẽ cõfessor ẽ ordinari9 ei9. ita ꝙ tenet̃ cõfessiõnẽ ei9 audire: & tũc si sit opiniõis illi9 ꝙ illud ñ sit pccũm deb3 eũ absoluere si pl̃r. Si autẽ credit ꝙ sit pccũm debet ei facere 9sciã ꝙ cõfitẽs se diligẽt̃ ĩformet de illo fcõ utru3 sit pccũm. sed dato ꝙ ille non uellet recognoscere illud esse pccũ3. nihilomin9 ex quo ẽ or dinari9 tenet̃ eũ absoluere. nec debet eum reputare inhabi lem ad absolutõnẽ. qa hoc ex er rore: & nõ ꝓterua opinione ꝓ cedit. Ordinarius autẽ absoluẽ do debet sequi cõe iudiciũ eccl̃ie nõ suũ. Si autẽ sit cõfessor dele gat9 qui ĩ nullo tenet̃ cõfitẽti ñ uelit. si credit illud esse mõtale nõ debet eũ absoluere. qa ex me ra uolũtate depẽdet ut absoluat ul̃ dimittat. debet. n. sequi ꝓpũ iudiciũ ĩ absoluẽdo: & peccaret si absolueret. hec. Goff.
Sacerdos dr̃ soluere ul̃ ligar̃ ꝗ plicit̃. & de modo & forma ab soluẽdi. §. 6.

Nota tãdẽ ꝫ Ray. ꝙ sacdos dr̃ soluere ul̃ ligare tripl̃r. Vno mõ ꝑ ostẽsiõnẽ. ĩ. oñdẽdo solutũ ul̃ ligatũ. dico cũ absoluit̃.

lз.n.ſit pccõr p cõtritionẽ a deo absolut⁹:tñ i facie eccłie adbuc manet ligat⁹.& ſic itelłr.c.Quã tulibз.de pe.di.i.Alio mõ ligat ſacdos dãdo pñiã ad quã obligat pccõrẽ & ſoluit .cũ penã ſibi d̄bitã dimittit :uł ad ſacramẽta ad mittit.de pe.di.i.c.Młtiplex . Tertio mõ p excõnẽ :& abſolutõnẽ ab ea.ii.q.3.c.Nemo ſit.tñ ſit ſз Pe.abſolutõ a pccis realr p myſteriũ ſacdotis nõ qdẽ pncipalr & auctatiue.qa boc ẽ ꝓpũ dei de pe.di.i.c.Verbũ.Nec ſolũ oſtẽſiue.qa & boc faciebãt ſacramẽta ueteris legis:ſiue teſtamẽti. nec ſolũ deprecatiue. qa ſic magis abſolueret bon⁹ laic⁹ ꝙ mal⁹ cleric⁹ .nec ſolũ p cõtritõnẽ ꝯfitẽtis.qa tũc nũꝙ qs efficeret ibi de attrito cõtrit⁹.Sз opat iſtrumẽtałr abſolutõ ad remiſſionẽ diſponẽdo ad grãm .& ñ opponat obſtaculũ ſit de attrito cõtrũ & iã cõtrio adauget grãm.Hec Pe.de pał.cui ꝯcor.Tbo.& ſit bͣ uirtute clauiũ que dicũt plures i effectu.qa una eſt ptãs diſcernẽdi:alia diſiniẽdi.Vna tñ ẽ eſſecialit.ſ.ptãs iudicãdi i foro aĩe collata a dño & i aĩa ipſſa ĩdlebilit p ſuſceptõnẽ ſacdotii .bec Pe . Secũdũ ũo Ray.nota ꝙ triplex ẽ iudiciũ .ſ.dei.Petri.& celi. In prio abſoluit pccõr p ꝯtritionẽ.

In ſcdo.ſ.iudicio Petri.i.confeſſionis p abſolutõnẽ. ſi tñ p⁹ ſit abſolut⁹ a deo ſaltẽ õdie.alioqn nõ .vñ dr.24.q.i.c.Manet Pet puilegiũ.qñ ex eqtate fert iudiciũ .In tͣtio.i.iudicio celi.i.curie celeſtis abſoluit p approbatõnẽ de pe.di.i. Alio mõ :& aliis ũbis dr triplex iudiciũ .Primũ dei.Secũdũ Petri i eccłia militãti .Tertiũ ſurſũ i eccłia tͣupbãti Primũ eſt q̃ de⁹ mũdat aĩã i ꝯtritiõe .& bͣ pcedit reliq̃ duo.ſ. tẽpore dignitate:& effectu.eſt eni ille qui claudit :& nemo apit.apit:& nemo claudit.Secũdũ qd ſeqt poſt illũ ẽ iudiciũ ſacerdotꝫ q auctẽ clauiũ ligat :uł ſoluit eo modo q̃ paulo añ dictũ ẽ. Tertiũ qd ſeqt eſt iudiciũ approbatõis.ſ.celeſtꝫ curie & ãgeloꝝ Fõma ũboꝝ abſoluẽdi penitẽtẽ

Dicit Pe.de pał.ꝙ homo qa ĩgorat utꝝ ũꝙ fecit unã pfectã cõfeſſionẽ .expedit ꝙ i õi cõfeſſiõe ſacramẽtali :poſt oĩa ſua pccã ſpecialr enumerata ſequat gñał clauſula.ſ.de oĩb3 aliis mõtalib3:& uenialib3 cõfeſſis:& nõ cõfeſſis:ac oblitis .dico meaз culpã .& ſic ſequit abſolutõ. & ſic ualebit ad remiſſionẽ culpe: & pene ẽt mõtalis & ſcite ac ẽt oblite ad quã tñ nõ tenebat. ał ſpãli ꝯfiteri iteꝝ .qa.ſ.ſufficiẽt

cōfessus est.

De forma & ui uerbo℞ q̄ req̄rūt in absolutōne.

FOrma autē absolutōis ꝑ₃ Tho. in tractatu de fōma absolutioīs est hec q̄tū ad substantiā. Absoluo te. & cōsueuit addi ego: & a pccīs tuis. & si nō diceret̄ subītelł ꝑeret̄. qa. n. ī sacramētis ūba h̄ēt efficaciā & institutionē tenēda sūt determiāta ūba cōsonātia īstitutōi diuīe dicēti. Quecūq₃ solueritꝭ. & ista ūba cōueniūt. ego te absoluo. Idem Inno. & Hosti. De ista: & aliis fōmis diūsis absolutōis ab excōe: & pccīs dicet̄ īfra ī fine interrogatorii. Solet autē papa aliqñ tātā facere grām q̄busdā: ut ab oībus cēsuris & penis sipłr iuris: & ab hoīe latꝭ possit absolui ī foro saltē cōscie: & tūc cōfessor pōt ista fōma uti quā a curia rōana habui: & usus sum.

Fōma absolutōis ab oīb₃ cēsuris: & penis: tā a iure q̄ ab hoīe latꝭ.

DE plenitudine ptātꝭ apłice cui⁹ auctē₃ ꝑ pn̄ti gero. Absoluo te ab oīb₃ cēsuris eccłiasticis sn̄iis & uīculł excōnū: suspēsionū: & īrdicti tā ab hoīe q̄ a iur̄ latꝭ necnō ab oīb₃ negligētiis: & defectib₃ cōmissis ī sacramēto℞ administratōe officiis actib₃ tuis: ułr noīe tuo factis supplēdo d̄ solita apłice sedis clemētia oēs defect⁹ eorūdē. Aboleo & oē₃ maculā īfamie & īhilitatꝭ v̄ncūq₃ ꝯtractis: dispēsoq₃ tecū sup oī irregularitate: symonia ī ordine: & beneficio actiue uel passiue q̄cūq₃ occasiōe uł causa: ēt circa te in colatiōe ōdinū & aliorū sacramētorū cōtractis seu cōmissis. Restituo & h̄ilito te ad statū: famā honorē: & executōnē offiō℞ eccłiastico℞ quorūcūq₃: ac ad oēs gradus dignitatū & honorū ad bn̄ficia eccłiastica h̄ita: & h̄enda & tibi: & his q̄ h̄es de nouo ꝓuideo relaxādo tibi fruct⁹ q̄s male ꝑcepisti: seu lesa cōscia ex eisdē ac alia que in ludo ex successione ac alias ad te ꝑuenert̄ q̄ subiacēt restitutōi uage ī fōma plenissia. In noīe p̄ris & filii & sp̄⁹. s. amē. Si aūt aliqs dubitat an ꝑ istis spāł exigat̄ forma absoluēdi necessaria q a sede apłica h̄ent ꝑuilegiū q̄ in articulo mōtꝭ dūtaxat semel possit absolui. & h̄ere plenā remissiōe₃ oīum suorum peccaminū. i. a culpa & a pena. ut alii exꝑmūt. reqritur ꝑ₃ q̄ a magistris tā ī cōcilio cōstātiensi q̄ basiliēsi dictū fuit q̄ nō. S₃ sufficit q̄ ea oīa & sigula faciat pro q̄b₃ ꝑfata īdulgētia dat̄ ꝓut in bullis uł ꝑuilegiis taliū exprimitur. nec putet aliqs q̄ qñ in

articulo mōtis fuit semel absolutus plenarie & usus est semel illo puilegio ꝙ postea in alio articulo mōtis uti illo iterū ualeat. ñ papa latiorē auctēm daret. q̄ꝫ dat qn̄ ponit ꝙ i articulo mōtis dūtaxat semel. & ita rn̄sū ē i cōcilio cōstātiēsi alio a clarissis uiris pluribꝫ de hoc reqsitis. Nec mirū qa priuilegiū d̄ idulgētiis tantū ualet uel dat q̄tū sonat ñ autē extēdi debet ultra.

Quid fiēdū qn̄ cōfessor absoluit peitētē d̄ q̄ nō debuit.

Sed qd de cōfessore q absoluit cōfitētē de quo nō debuit aut ex ignorātia uł uere cūdia uł festinatōe uł hmōi. & cōfessō postea experit̄ se errasse nūquid tenet̄ cōfitēti h̄ dicere. Rn̄det̄ ẜm oēs ꝙ cōfess⁹ excusat⁹ ē & corā deo absolut⁹ iteri ꝙ nescit lꝫ cōfessor nō dicat. qd ḡ faciet. Collatio facta fuit de h̄ cū multis notabilibꝫ doctoribus theologie i cōcilio basiliēsi. Nā quidā dixerūt ꝙ cōfessor debet auctēꝫ a supiore ipetrare absoluēdi eū. & si sie magno scādalo fieri pōt: uocare nō absolutū: & sibi dicere ac eū absoluere p⁹ auditā ɔfessionē. uł si magnū scādalū tieret̄ absoluat eū absētē si ab ultima cōfessione adhuc sperat̄ esse i gratia. Aut & aliis placuit si notabile scādalū tieret̄ sūmo sacdoti deo cōmittat & solā ɔdignā pn̄iā ꝑ ei⁹ negligētia peragat cōfessor. ꝑserti qn̄ multitudo sic est neglecta. uł multi eorū distāt a loco ubi ē ɔfessor.

Quid de cōfessore qui nō itelligit penitētē.

Quid et̄ sētiēdū ē de eo qui cōfitet̄ & cōfessor ñ itelł̄it eū aut ex dōmitōe: aut ex ipitia uel distractōe nimia uł sił̄i cā. Respōdet Ioh̄. de bar. theolog⁹ antiqu⁹ doctor i q̄libꝫ. suis. Sacramētał absolutō iō exigit cōfessionē. oīs ũo cōfessio iportat ꝛuelatōnē q̄ ñ pōt eē sie relatōe uni⁹ & pceptōe alteri⁹. cū ḡ alterū istorū deficiat. s. pceptō sacerdot̄ i prefato casu de illo peccato nō credo esse cōfessionē. & p ɔn̄s nec ipēdi absolutōnē. h̄ ī. Sed istud uidet̄ debere itelligi ubi obaudita sūt pccā grauia q̄ sūt de necessitate salutis cōfitēda. non de aliis que cadunt sub cōcilio. & ubi talia modica obaudiūt̄ raro ab eo q ał noscit ꝑsonā.

An penitēs teneat̄ iterare pn̄iā ei iniūctā in pccō mōtali factā in toto: uł i parte. & an dicta pn̄ia taliter facta ei ualeat in foro militāt̄ ecclie. §. 7.

Utrū ũo pn̄iā seu satisfactōnē ipositā ꝑ absolutōnē debitā

ĩ pccõ mõtali factã uł ĩ toto uł ĩ parte teneaṫ hõ iterare. Sup h ſũt uarie opiones. In hoc tñ oẽs cõcõdãt ꝙ ſatiſfatio facta ĩ mortali ita ñ ualet ſicut nec alia opa facta ĩ mõtali ualẽt in foro dei ad tollẽdũ uel minuẽdũ debitũ pene ꝑ pccĩs ad quod ordinatur oĩs ſatiſfactio. qa cũ nõ ſit ĩ amicitia cũ deo nõ põt eſſe acceptũ tale opus ipi deo ſic factum. Sed utrũ ualeat ĩ foro eccłie militãtꝭ. ita ꝙ nõ teneaṫ eã iterare. In h eſt uarietas opinionũ. & aliqui dicũt ꝙ teneṫ itãre. qa cũ ñ potueĩt ſatiſfacere d̃o. nec ẽt potuit ſatiſfaceṙ ſacerdoti q ĩ pſõa d̃i illud ſibi ĩiũxit. Sed Pe. tarã. & Ioh. pi. uidẽṫ ſiplr̃ dicere ſine diſtictõe ꝙ tał ñ teneṫ iteraṙ tales ſatiſfactões. qa ſatꝭfecit ĩ foro eccłie militãtis ĩ quo date ſũt & ubi nõ iudicaṫ de diſpõe ĩtiori. Idẽ uidẽṫ ſẽtire Vincen. ĩ ſpeculo hiſtoriali. li. 9. Et. d. Annibal. ĩ. 4. & ꝑ iſta opiniõe uideṫ ſatꝭfacere ĩpoſitõ ſeptẽnis pñie. q regularit̃ fiebat ꝑ q̃lꝫ mõtali ãtiquitꝰ. ut. 22. q. i. c. Predicãdũ. Et ueriſimile eſt ꝙ ĩ tãto ĩtuallo aliqd̃ mõtale cõmittebãt. vñ ſi opõtuiſſꝫ itãre fuiſſꝫ laqueũ ipõneṙ aĩabꝫ. Tho. ũo cũ Alb. in. 4. diſtiguũt de ſatiſfactõe. dicit enĩ ꝙ q̃dã ſatiſfactões ĩ quibꝫ remanet aliquis effectꝰ ĩ ſatiſfaciẽtibꝫ ẽt poſtq̃ actꝰ ſatiſfactõis trãſit ut ĩ ieiunio remanet cõporis maceratio: uł deliberatõ: & ex elẽoſyna ſubſtãtie diutõ. & tales ſatꝭfactioẽs ĩ pccõ ñ opꝫ iterare. qa q̃tũ ad illud qd̃ ex eis remanet ꝑ pñiã ſequẽtẽ accepte ſũt. Alie ũo ſũt ſatiſfactões que nõ relinquũt effectũ in ſatiſfactõe. poſt q̃ trãſit actꝰ ſicut in orõe. & hmõi. Actꝰ. n. ĩtior qui totalr̃ trãſit nullo mõ uiuificaṫ. uñ opꝫ ꝙ tales ſatiſfactões ĩteṅt. Eadẽ opinionẽ tenet Pe. de pał. magis declarãs. dicit. n. ꝙ ĩ ſatꝭfactõnibꝫ hẽtibꝫ effectũ derelictũ pꝰ opꝰ. ut elemoſyna ꝑuatõnẽ eris Ieiuniũ cõporis debilitatõeꝫ & hmõi. ſi poſtea peniteat: & pſeueret. Sicut baptiſmał caracṫ hẽt effectũ recedẽte fictõe. ſic & iſtud derelictũ ex ſacramẽto qd̃ opaṫ ex ope opato ĩcipit ualere ex ſequẽti eiꝰ approbatõe & ſacerdotꝭ ratihitõe. cũ illũ uere penitet: & nõ ex ſiplici uiuificatõe qa opꝰ opãs mõtuũ nũq̃ uiuificatur. & ſic illa pñia ſatiſfacit. ñ ſolũ ĩ foro eccłie: ſed ẽt ĩ foro dei q̃tũ ad illud derelictũ. ut ñ opõteat iterare: ſicut ieiuniũ elemoſyna: & hmõi. Sed ſi nõ hẽt effectũ derelictũ. ut orõ. tał penitẽtia facta ĩ mõtali nullo mõ

satisfacit. qn hic uel alibi opōte at satisfacer̄. qđ uider̄ itelligēdū in foro dei . qa nec rōe ipsi⁹ op is cū facit. nec rōe derelicti cum postea penitet eū: cū nō hēat ef fectū derelictū : sed i foro ecclie satisfacit. qa ñ est necesse eā itar̄ si uult esse i statu salutis. postea penitēdo. sicut necesse habebat ipsā iplere cū fuit sibi iposita . Vnde idē Pe. dicit paulo supius ꝙ qñ hō ē đ oīb; cōtritus & cō fess⁹: & accipit pñiā cū absoluti ōe: si recidiuās pagat eā i mōtali ipse quidē se liberat ab iniūctō ne sacdot̄: nec icurrit pccū3 ino bediētie qđ icurreret si eā ñ pfe cisset. qa nō est forti⁹ uīculū ꝯ fessiōis ꝙ dei: uel ecclie . Sed in mōtali existēs iplēdo pceptū di .s. de bonore parētū: ul' pceptū ecclie ut đ ieiunio & đ elia ab il lo absolute se liberat. ĝ zč. h Pe. Cū ĝ pñia iniūcta ordinet̄ ad tollēdū ul' diminuēdū debitū pe ne tēporalis. talis qui pñiā sibi i positā nō hēte effectū derelictū ut orōes. pfecit i mōtali. si reūti tur ad pñiā : & tādē morit̄ i sta tu gratie . ex q̊ illā nō iterauit: cū p ipsā nil sit solutū de debito pene tēporal': soluet eā in pur gatorio . nisi p alia bona hic sa tisfaciat . Q si nō reūtat̄ ad pe nitētiā q pñiā pfecit i mōtali ꝙ cū ꝙ siue hēte effectū: siue ñ hen tē derelictū soluet illud debitu3 in iferno sēp: sicut ille q morit̄ cū mōtalibus & uenialib; de ut̄s ꝙ soluet penā eternā i iferno . Q3uis .n. p ueniali debeat̄ pe na tēporalis que finē hēt . tñ p accidēs ē ꝙ ueniale puniat̄ i ifer no pēa etna. s. rōe stat⁹ qa i infer no nulla ē redēptio . nō. n. ē ille stat⁹ expiādi culpā ad quā seq̄t̄ pena . & iō sēp remanēte culpa uenialı: durat & pena . Ita tenet Tho. in. q. di. 22. Sed de pena tēporali debita p mortali post cōtritionē . Pe. de pal'. sic decla rat i. q. Peccator postꝙ ē deo r̄ cōciliat⁹ ē debitō pene finite: ñ qual'rcūꝙ soluēde : s3 i statu gr̄e in q̊ solū ē đo accepta. aloqn est debitor pene tāte: ꝙ tā meretur culpa. & illa ē ifinita. Vñ pccōri p se debebat̄ qdē pena ifinita si erat i mōtali. s3 mutata fuit i tē poāle supposito ꝙ pseueraret i amicitia . acceptauit. n. deus ab solutōnē a pena eterna : & iposi tōnē pene finite sub cōditōe: si i gratia fieret . Et si querat̄ q̄re de⁹ magis acceptauit absolutō nē a culpa sine cōditiōe ꝙ abso lutōnē a pena. dicēdū ē ꝙ culpa trāsit & macula trāsit : & gratia i momēto aduenit. sed satisfactō futura ē. Futuris autē sol3 ꝯditō

apponi:nõ aũt p̃sẽtib; nec p̃tit ul' si apponat:certa ẽ.qa si est ĩ gratia p tũc nõ põt esse sie gr̃a. Ideo remissio culpe fit sine ꝯdi ctõe:uel fit sipl'r. qa cõditõ exi stit. Vñ sicut p sacramẽtũ ñ re mitteret cl'pa ñ adeẽt gr̃a.sic nec postea p satisfactõnẽ remittit̃ pe na nisi adsit gr̃a. Talis ḡ dimissa cl'pa puniet̃ in ĩferno pena ĩfita nõ pp cõmutatõnẽ finite in ĩfi nitũ.sed qa debitor ẽ pene ĩfite ex quo nõ soluit penã finitã sub cõdictiõe qua debuit.sicut pdens p̃uilegiũ cleri ĩcidit de foro me riti ad forũ sãguis.sic q decliat forũ eccl'ie ĩcidẽs ĩ mõtale ad fo rũ iustitie exteriant ĩuenit penã eternã.Hoc qd̃ dicit Pe.uidet̃ ĩ telligẽdũ de eo qui p̃niã ĩiũctaꝫ nõ hẽtẽ effectũ derelictũ factã ĩ mõtali:scito ab eo:ul' de quo du bitabat: cõtẽnit iterare:ul' ẽt cũ credit ul' dubitat se debere itare ex negligẽtia dimittit:& ex la bore recusãs hic & ĩ purgatorio facere emẽdã deo. Sed si qs di mittit iteratõeꝫ tal' p̃nie ex ĩpos sibilitate.qa ei defficit tẽpꝰ:uel credit se eã fecisse ĩ statu gratie uel si fuerit ĩ mõtali cognito ab eo:ul' ẽt si scit se eã fecisse ĩ mõ tali iterare facit p aliũ quem cre dit bonũ:ul' ẽt si nec p se nec p aliũ iterat credit sibi sufficere ad salutẽ ꝙ ĩpleuit sibi iniũctã iten dẽs ꝙ hic minus fecit satisfacere in purgatorio.& sic deo facere emẽdã p hm̃õi omissionẽ tal' ñ dãnat̃. Vñ & ipse Pe.dicit di. .45.q.2.ꝙ q facit p̃niã ĩiũctã in mõtali ꝓ se pro tãto ñ tenet̃ ita re. qa põt ĩ purgatõio satisfacer̃. Et si dicat̃ ꝙ uidet̃ ĩcõueniẽs ꝙ tãtũ qs puniat̃ ꝓ pccõ dimisso sicut pro nõ dimisso.qa pena et na: & sic nõ uidet̃ ĩ aliquo ꝓfu isse cõtritio & cõfessio. Respõ det Pe.ꝙ lꝫ tãtũ puniat̃ extẽsiue nõ tñ itẽsiue.sicut pro uno pccõ ita diu ꝙ̃ p mille sꝫ nõ tã acerbe. Si ẽt partẽ p̃nie fecit.s.ĩ statu gr̃e.& unꝰ dies remãsit ꝓ illa die et̃na luet penã si nõ penitet. tñ nõ tã acrbe ac si nũꝙ̃ cõtritꝰ nec cõfessus essꝫ.nec ĩ aliq̊ satisfecissꝫ al' pccũm rediret.hec Pe.

Remediũ tutiꝰ siue cõsiliũ dã dũ penitẽti q̃lit̃ pficere debeat p̃niã sibi ĩiũctã.& que p̃nia de beat sibi dari securior.

NOta tñ ꝙ dũ qs facit p̃niã sibi iniunctam: si labat̃ in mõtale.ꝙuis bonũ sit ꝙ̃citiꝰ cõ fiteri.tñ cũ p solã cõtritionẽ pec catũ dimittat̃ & gr̃a restituat̃ ꝙ̃ cito ipse cõterit̃ ẽt añꝙ̃ cõfiteat̃ ꝓsequẽdo dictã p̃niã ẽt si sit tal' p̃nia q̃ nõ reliquat effectũ post se ĩ foro dei realit̃ satisfacit.qa in

statu gr̄e est. vn̄ i nullo tenet̃ it̄are. Ad tollēdū autē oē dubium tuti⁹ uidet̃ ꝙ cōfessor: & si dat p̄nias diutinas det p̄nias ut ieiunioꝝ et̄iaꝝ pegrinatōnū & h⁹i. put reqrūt pccā. nō tn̄ iniūgat diut̄nas p̄nias orōnū. & pcipue bis d̄ qb⁊ pōt dubitāi d̄ rc̄idiuo.

De celatōe ꝯfessiōis: & d̄ p̄nia sac̄dot ꝯfessionē reuelāt. §.8.

Notat Tho.i.q.di.21. Q̄ audiēs cōfessionē tenet̃ celare audita in ipa. qa i sacramēti id qd̄ gerit exteri⁹ ē signū eius qd̄ gerit iteri⁹. vn̄ sicut de⁹ hōi ꝯfitēti tegit pccūm iteri⁹. ita & sac̄dos dꝫ celar̄ exti⁹. un̄ tāꝗ uiolatō est sacramēti reuellatō cōfessionis. Est & alia rō qa.s. p h̄ hoīes magis trahūt̃ ad cōfessionē & siplici⁹ cōfitēt̃. un̄ & si ex hoc aliqd̄ piculū futuꝝ imineret & hoc solū sciret p cōfessionē. ut de heretico q corūpit fideles ul̄ de mat̄mōio illicito qd̄ aliq uolūt ꝯhere: ul̄ de pditiōe ciuitati fiēda. nō pp hoc debet reuelari ꝯfessio ad ipediēdū malū. ut qdā dixerūt. sed falsū est. Debet aūt monere eos q cōfitēt̃ ut obuiēt ul̄ d̄sistāt. & p̄lato dicere ꝙ uigilet sup gregē suū: & h̄mōi sine ulla reuelatōe. Hec Tho.

Quod si iudex iqreret ab aliq an sciat aliqd de illa mat̄ia p cōfessiōnē: ul̄ p aliū modū. Dicit Vul̄. ꝙ si nō pōt alio mō d̄clinare iniquū iudicē. pōt rn̄dere. nihil ide scio: qd̄ subitel̄r ut hō. uel et̄ nihil scio p ꝯfessionē. qa subitel̄r tibi reuelladū. Sic exponit̃ illud Math.24.c. De die illo & hora nemo scit. nec fili⁹ hoīs & subitelligit̃ reuelādū uobis. Pōt & hoc uariare hō. cū nō adducit̃ i testionīū nisi ut homo. & iō absꝗ lesione cōscie pōt iurare se nescire id qd̄ scit tatū ut de⁹. Sed neꝗ et̄ ꝫ Pe. de pal̄.i.q..di.21. p licētiā uel pceptū cuiuscūꝗ supioris scūꝫ et̄ pape sub pena excōis n̄ lꝫ reuelare cōfessionē. qa sigillū cōfessionis ē d̄ iure dīno: & de necessitate sacramēti. Papa aūt lꝫ aliqn̄ dispēset in pceptis diuinis ut i uotis: q̄rū redditio est d̄ iure diuio. nō tn̄ pōt dispēsare in sacramēti. s. ut qs nō baptizet̃ uel ꝯfirmet̃ uel n̄ cōfiteat̃. & qd̄ dcūꝫ est celatōeꝫ cōfessiōis esse d̄ necessitate sacramēti nō sic itellr̄ ꝙ sit uerū sacramētū: et̄ si ipsa cōfessio nō celaret̃. qa utiꝗ esset sacramētū et̄ si sac̄dos r̄uelaret. qa nec sic ē d̄ necessitate ꝙ deus tegat: qd̄ si nō satisfaciat: d̄us nō tegit: sꝫ reuelat ad penā: aut si accedat fictus: d̄us n̄ tegit. & nihilomin⁹ sac̄dos tenet̃ celare. sꝫ dr̄ celatio ꝯfessionis d̄ necessitate

ſacramēti. qa natura ſacramēti necesſitat eū ad celādū: natura dico & ꝙtū ad id qđ est ſacramētū qđ fit ī occulto ſolus cū ſolo. & ꝙtū ad id qđ est ſacramtū & res. ſ. pñia iteriō q̄ ēt ē occl'ta & ꝙtū ad rē tm̄ que est remisſio pccōꝝ ꝑ quā tecta ſūt pccā. Nota ſꝫm Pe. de pal'. quia qđ dicit Tho ꝙ occl'tatō cōfesſiōis est đ esſētia ſacramēti nō ſic est ītelligēdū ꝙ ſit eiꝰ materia uel fōma eius. ſed ꝙ ē de natura eiꝰ obligatō ad occl'tatōnē: ſicut ſi dicerēmꝰ đ esſētia leuis ē ferri ſurſū ul' de esſētia matⁱmonii ē reddere debitū. i. obligatō ad ipū. Est aūt pccūm mōtale reuelare ꝯfesſionē. qa ē ꝯ ius diuinū & poſitiuū. uñ & grauit' punit' ab eccl'ia.

Pñia ꝯfesſōis ꝯfesſionē ṙuelantꝭ.

SAcerdos reuelās cōfesſionē de iure antiquo debet deponi: & toto tēpore uite ſue igⁿominioſus ꝑegrinari. de pe. di. 6. c. Sacⁱdos. Sed ſecūdū. c. Oīs. de pe. & re. debet deponi. & ad agēdā ꝑpetuā pñiā ī mōasterio arto ītrudi. Sed ſꝫ Hosti. faciet pñiā certo tēpore. & exiñ aliaꝫ. Sed h̄ pñia īponēda ē q ñ qs ī iudicio cōuicit' de hoc ul' fatetur de iure. nā al' ī foro pñie uidet' eē arbitraria. ſicut ꝓ aliis pccīs. Quis autē posſit cōfesſor de licētia penitētis manifestare eiꝰ pccūm alteri ſꝫm Tho. & Pe. ñ. tñ debet uti licētia tali. ṅ ad euitādū aliquod malū. tenet' tñ ille cui aliqd reuelat' de licētia peītētis illud celare. ṅ fōte pccōr uelit ꝙ ille abſolute & libere ſciat. Licētia tñ quā dat penitēs cōfesſori de reuelatōe pcci ꝙtūcūq̄ gñal' nō ītelligit' niſi ad bonū ꝯfitētis ſꝫm Pe. de pal'. Sed nota ſꝫm eūdēꝙ ſi iudex diceret alicui capto ꝓ maleficio da licētiā cōfesſori ꝙ dicat ſi tu es cōfesſꝰ đ hoc ul' de illo nō tenet' dare. nec ex hoc ꝯ eū đbꝫ h'ri ſuſpitio đ delicto. qa forte hoc facit ꝑꝑ uitādū ſcādalū. ſed & ſi daret licētiā: ſic licētiatꝰ debꝫ dicer' pccūꝫ illud ſi esſet cōmisſū. Itē ſi p̄cipiet p̄latꝰ alicui ꝯfesſori ꝙ diceret ſibi pccūm alicuiꝰ qđ ē oīo occl'tū. ēt ſi cōfesſꝰ dedisſet licētiā illi ꝙ diceret ñ tenet' dicere: neq̄ obedire ut reuelet illud. qa p̄latꝰ nō est iudex occultoꝝ. īmo ēt ſi cōfesſꝰ esſꝫ diffamatꝰ đ illo pccō: & ꝑ īfamiā ꝑueniret illđ ad cognitionē iudicis ꝙuis ipſe ꝯfesſꝰ īterrogatꝰ a iudice: ſiue p̄lato teneret ſe maīfestare. tñ cōfesſor eius ēt h'ita licētia ab eo dicendi. nō tenetur dicere iudici ſibi p̄cipiēti ut dicat. ēt ſi ſcit nec đbꝫ. qa fori ñ ſūt ꝯmiſcēdi

.s.pñiał:& cōtētios9 .Sed si cō
fessor scit pccūm alicui9.nō solū
p cōfessionē:s3 ēt p aliū modu3.
puta qa uidit uł audiuit p tale3
& talē modū pōt dicere ꝙ illud
uidit uł audiuit.dūmō ñ dicat se
scire illđ p ꝯfessionē:nec refert
utrū p9 p cōfessionē audiuerit.
& postea p aliū modū sciuerit:
& eꝯūso .In q̊ casu.s.si p9 sciuit
pccū3 añ cōfessionem nō op3 ꝙ
ꝓtestet se nō r̄cipe illud ī cōfes-
sione .qa sine ꝓtestatōe pōt di
cere ꝙtū scit ex̄ cōfessionē: nec
tñ d3 hoc dicere sine magna cā
& rōabili.Itē ꝭm eūdē Pe.cū cō
fessio nō auferat cōfessori ius su
um: nec ꝯferat ei ius nouū ī alio
foro qcqd uidet̃ cōfessori faciē-
dū uł omittēdu3 ꝓ bono ipsius
ꝯfitētis:uł ꝓ bono cōi pōt facer̄
uł omittere dūmō pp hoc ñ re
uelet̃ cōfessio ad qđ solū obliga
tur.l3 alias illud nō esset scūrus.
Vñ si p cōfessionē p̊oris:uł alte
ri9 scit abbas ꝙ nō expedit p̊o-
ri tenere monasteriū:& sit talis
q ał ad libitū pōt āmoueri. ex-
pectet q̊usꝙ sine nota reuelatō-
nis possit eū āmouere.& tūc sta
tī āmoueat. Cū.n.ex audiētia cō
fessionis nō obliget̃ ad aliqd ñ
ad celādū. & si obligaret̃ ad ali-
qd ħ ess3 ad medēdū aīe penitē
tis sicut medic9 absꝙ tñ r̄uelatō

ne cōfessiōis.ex q̊ aliquē in cura
suscipit: tenet̃ sibi dare r̄mediū
ꝯ̄ recidiuū.& sic ī ꝓposito ꝙ̄cito
pōt āmouere āmoueat quē ēt si
ne hoc āmouere poterat.
Si aūt tał erat q nō sie iusta cā
āmoueri poterat cū audiētia cō-
fessiōis nullū ius sibi p̄beat ī alio
foro ī q̊ nō cōstet sibi ut iudici:
āmoueri nō pōt.Idē Tho.
Itē qa p̄lat9 licētiā ītrādi ciuita-
tē siue uillā subdito dar̄ pōt ad
libitū:uel negare.l3 ał nō ess3 ne
gatur9 pp piculū qđ ex sola ꝯfes
sione nouit: negare pōt. dū tñ
ex ħ suspitio nō oriat̃.In occłto
tñ sēp monere pōt illū q ꝯfess9
est .qa ħ nō est reuelare cōfessi-
onē .Similr curat9 pp cōfessio
nē pōt negare cōionē qñ eā dar̄
ał tenet̃ ut ī pascate.ał sic dicēs:
tibi nō teneor nūc dare :nō obi-
iciēs de crimine cōfesso.nō pp ħ
dr̄ reuelare ꝯfessionē.S3 si alicui
cōq̄rēti ꝯ̄ suū parrochialē sacdo
tē. qa nō uult sibi dare eucbari-
stiā .ip̄e sacerdos corā aliis dice-
ret ꝙ ħ facit. qa ħet pccūm a q̊
nō pōt absoluere.& ip̄e nō uult
ire ad ep̄ū .ħ ess3 reuelare cōfes-
sionē:ꝙuis ipse nō ītēderet hoc
qa grauitatē pccī exp̄ssit.ħ Pe.
Et idē ē cū dicit se audiuisse quē
dā noīando eū: & nō absoluisse.
Similr̄ de ep̄o q p cōfessionem

nouit cõruptõez moial̃ q̃ petit
bñdictõnẽ. qa aut ẽ cas⁹ ĩ q̊ te-
netur: & tũc negare nõ debet. qa
si p̱ ꝯfessionẽ eiusdẽ sibi cõstat:
nõ tñ sibi cõstat ut iudici ĩ illo
foro ĩ q̊ sicut ab ordinario mõa
sterii petit monial̃ bñdictõnẽ.
& q̃lꝫ ꝑ seipsa. Si autẽ h̃ scit p̱
cõfessionẽ ei⁹ q uidit ul̃ q eã cõ
rupit. nõ sufficiẽt cõstat: ẽt si ex
cõfessionẽ dicat. uñ negare ñ dꝫ.
Si autẽ alr̃ scit. nõ tenet̃ bñdi-
ctionẽ ĩptiri: & põt sine reuela
tione cõfessionis negare ita cõfi
tẽti sicut ñ ꝯfitẽti. & qđ dictũ ẽ
đ bñdictõe monialiũ. s. ꝟginuꝫ.
Idẽ ẽ đ bñdictõne abbatissaꝝ ũ
ꝟgines cõit̃ bñdicũt̃ ẜm q̊sdã q
dicũt. ꝙ lꝫ aliq̃ possit eẽ abbatis
sa uidua. sicut Paula mat̃ Eusto-
chii. tñ absurdũ eis uidet̃ ꝙ mo
nialib⁹ bñdictis possit abbatissa
ꝑesse carẽs illa bñdictõe. sicut ẽt
ẜꝫ iura ꝓfessis ñ dꝫ nouitia ꝑferri
ĩ abbatissã: imo nec ꝓfessa tacite:
nec expꝑsse. đ elec. c. Indẽnitatib⁹
in ꝑncipio. li. 6. qa tñ qđ ñ ẽ ꝓhi
bitũ cõcessũ ẽ. iõ uidet̃ ꝙ bñdicõ
abbatissarũ q̃rũcũꝙ nõ reqrat ũ-
ginitatẽ magis q̃ꝫ abbatũ: cũ nõ
sit iure cautũ. sicut de bñdictõe
ꝟginũ. Pe. de pal̃. Sil̃r qa hõ
h̃et liberã electõnẽ p̱ solã cõfessi
onẽ. lꝫ p̱ solã cõfessionẽ sciat ali-
quẽ ĩdignũ ad ꝑlatõnẽ ad quã eli

gr̃ q̃ꝫ al̃ putabat dignũ ñ dꝫ eli-
ger̃ ex ꝯsciã sibi sic dictãte. qa e-
ligẽdo sciẽt̃ dignũ: ul̃ ĩdignũ ne-
gociũ gerit it̃ ip̃ꝫ & đuꝫ. Vñ põt
ẽt ex his q̃ scit ut de⁹ iudicar̃. ita
& ĩ ꝓpoito. sꝫ bñ putarẽ ꝙ pate
ret̃ peãs iuris. puta ꝙ essꝫ ꝓuat⁹
iure eligẽdi: & a fructib⁹ p̱ tẽniũ
suspẽs⁹: q eligeret illũ quẽ scit
ut de⁹ ĩdignũ: sꝫ nescit ut hõ. qa
de his q̃ scit hõ: ut de⁹: solũ deũ
h̃et ultorẽ: ñ hõiez & h̃mõi. Pe.
Quãuis aũt dimidiãdo ꝯfessionẽ
nõ sit ibi sacramẽtũ. tenet̃ tñ sa-
c̃dos celãe. qa ps ẽ sacramti. Pe.

Qui tñeãt̃ ad sigillũ ꝯfessiõis §. 8

Dicit Pe. de pal̃. ubi s̃ ꝙ ad
celãdũ cõfessionẽ tenet̃ is
q cõfitet̃ licite: ul̃ illicite. media
te: ul̃ ĩmediate. Vñ & nõ sac̃dos
q ĩ casu necessitat̃ audit de mõ-
talib⁹ & uenialib⁹. Itẽ it̃pres quẽ
ꝑ se penitẽs adbibet. Itẽ q casu
audit. Itẽ cui de licẽtia cõfitẽt̃ re
uelat̃. Itẽ q se cõfessorẽ figit. Itẽ
q latẽt̃ abscõdit⁹ cõfessiões au-
dit: qđ ẽ sacrilegiũ. & ĩiuriã facit
sacramẽto. Itẽ cõfessor añq̃ ab-
soluat. & ẽt qñ nõ absoluit tene
tur celare. Itẽ nota ꝙ cũ qs reci-
pit aliqd sub sigillo cõfessionis:
q̃ꝫuis ei ñ fuerit ꝯfess⁹ dicẽs illđ.
tñ debet ita secretũ tenere ac si
h̃eret ĩ cõfessiõe nõ qdẽ rõe sa-
cramẽti qđ ibi nõ est. sed rõne

ꝓmissi.si ꝓmisit illđ sic celare.
ħ ẜm Tho.& Pe.de paꝉ. Dicūt
tn̄ Tho.& Pe.ꝙ hō nō dꝫ aliqd
đ facili recipe i ꝯfessiōe. Addidit
q̊ꝗ Pe.de paꝉ.ꝙ q tradidit:uel
accepit i cōfessiōe aliqd qđ nō ē
ꝯfessio uidꝫ facere irreuerētiā sa
cramto cū nil sit eq̄ celādū eo qđ
sciť i cōfessiōe. Simꝉr cū qs acce
pit ab aliq̊ cōsiliū recōmēdās ut
illud teneat secretū teneť ad ce/
lādū.& frāgēs qđlibꝫ istoꝝ sigil
loꝝ:siue secreti:siue cōfessionis
peccat mōtaꝉr. Ea tn̄ q̄ qs reci/
pit sub sigillo cōfessiōis & nō i
cōfessiōe:nō plꝰ obligāt q̄ꝙ si qs
iurat tenere secretū aliqd. Vn̄ cū
aliqs.qn̄ iurat celare aliqđ malū
qđ maīfestādo eū aliis possit īpe
diri:& illud malū auferť. ut ꝓdi
tio aliq̄ & hmōi:teneť manifesta
re nō obstāte iuramto.22.q.4.c.
Int̄ cetera. Ita & qđ accepit sub
sigillo ꝯfessiōis:& n̄ i ꝯfessiōe.
Ad q̄ se extēdat sigillū ꝯfessiōis
.§.fi.

DIcit Tho.i.4.ꝙ directe nō
n̄ ad illa q̄ cadūt sub sacra/
li cōfessiōe. Indirecte aūt n̄ solū
se extēdit ad ea q̄ audiuit sub cō
fessiōe ut pccā.sꝫ oīa alia ꝑ q̄ pos
sit pccōr:uꝉ pccūꝫ depħēdi. vt
si diceret ꝙ nō absoluit eū. vꝉ ta
lē cuiꝰ īpdimētū coḡuit ꝑ cōfes
sionē solū.nō est taꝉ uxō .nihil/
ominꝰ alia ēt q̄ i cōfessiōe dicūť
nō ꝑtinētia ad cōfessionē sūmo/
ꝑe sūt celāda.tū ꝑꝑ scādalū:tum
ꝑꝑ ꝓnitatē q̄ ex cōsuetudie seq
tur ad dicēdū audita ī cōfessiōe.
Tho. Pe.de paꝉ. meliꝰ ꝓseqť
istā māꝫ dicēs ꝙ directe & ṗnci
paꝉr peccata ꝯfessa & circūstātie
īq̄ꝙtū hꝰi : & ꝑsona ťtia cū q̄ qs
ꝯfiteť se peccasse cadūt sub sigil
lo cōfessiōis lꝫ qdā ħ negēt đ ꝑ/
sona cū q̄ qs cōfiteť se peccasse.
qđ tn̄ ipse reprobat:& qn̄ ꝑ lo/
cutōnē de pccis cōfessis pōt de/
ueniri ꝑ se:uꝉ ꝑ accn̄s directe uꝉ
īdirecte:uꝉ ꝑ quēcūꝗ aliū moūꝫ
ī aliquā cognitōeꝫ uꝉ dubitatōeꝫ
uꝉ opīatōeꝫ uꝉ suspitōeꝫ đ ꝯfessi
ōe:uꝉ īq̄ꝙtū pōt ei eueire đtrimtū
in aīa:siue i cōꝑe:siue ī fama pos/
sessioībꝰ uꝉ aīcis:uꝉ pōt ꝑꝑ ħ scā/
dalū i ppꝉo gn̄ari:uꝉ ꝯfessio ma
gis odiosa uꝉ nimis dilata:uꝉ ma
gis onerosa:uꝉ minꝰ p̄ciosa r̄pu
tari:dꝫ cōfessō ab hꝰi locutioībꝰ
abstineř. & qa raro uꝉ nūq̄ꝙ pōt
cōtigere qn ex reuelatōe pccōꝝ
ī ꝯfessione scitoꝝ:& nō ꝑ aliā ui
am possit seq aliqđ đ p̄dcis īcō/
ueniētibꝰ.q̄ꝙuis forte nullū ꝯtin/
gat:dꝫ mꝉtū cauere ꝙ nō dicat
pccā audita i cōfessiōe q̄ꝙtūcūꝗ
gn̄aꝉr loq̄ť uꝉ q̊mō dicat.ħ Pe.
Et magr̄ Vmbertꝰ dicit ꝙ cauē
dū ē ne ūq̄ꝙ dicat qs ī sermōe uꝉ

alia locutõe. Ego audiui hũc ca/
sũ i cõfessiõe: nec ũq̃ ẽt dʒ dicer
q̃ i illa abbatia uł castro uł uil/
la: uł ciuitate i qbꝫ audiui cõfessi
ones fiũt mł'ta pccã & hmõi. qa
pp h credũt siplices q̃ h sit rue/
lare cõfessionẽ. q̃uis nõ reuelet
p talia ũba. Ne ex hꝰi locutõne
posset pccũʒ alicuiꝰ dephẽdi. di
cẽdo aũt. Iste ẽ mihi cõfessꝰ sua
pccã: ñ ẽ reuelare. qa nil ponit i
palã. qa si dixerimꝰ qa pccũʒ ñ
hemꝰ zc. Sed dicẽdo sibi fuisse
ɔfessũ de magnis & mult pccis
h ẽ reuelare cõfessionẽ fm Pe.
Bona aũt alicuiꝰ opa q̃ qs scit ex
cõfessiõe. puta qa ẽ ũgo: uł qa
nũq̃ peccauit mõłr & hꝰi lʒ dice
re. ñ qa ex h q̃ unꝰ laudat̃ d̃ hꝰi.
q̃i alteriꝰ pccũʒ reuelet̃ cũ nõ la
udat̃ de eodẽ. qa q̃d de uno dr̃ d̃
alio negat̃. di. 25. c. Quał. Vñ si
de duobꝫ cõfitẽtibꝫ dicit cõfessõ
q̃ ẽ ũgo. essʒ stati suspitio q̃ aliũ
si idẽ nõ diceret. Vñ Pe. d̃ pał.
ista dicit. & magr̃ Vmbertꝰ di
cit sipłr abstinẽdũ ab hꝰi locu/
tõibꝫ addẽs ẽt q̃ cõfessõ dʒ caũe
ne ũq̃ p aliq̃d genꝰ pcci ostẽdat
cõfitẽti minorẽ familiaritatẽ: uł
signũ minoris dilectõis. Alia q̃
dicũt̃ i cõfessiõe nec pccã: nec ua
lẽtia ducere i maifestatõnẽ cõfi/
tẽtis puta q̃ i tali terra sũt bõa
uina ñ cadũt sub sigillo ɔfessiois

Quid fiẽdũ qñ cõfessor idiget
cõsilio sup uno casu.

N Ota ẽt q̃ qñ cõfessor idi/
get cõsilio alteriꝰ ñ hẽat li
cẽtia a cõfitẽte de p̃sona maife/
stãda dʒ loq̃ ita obscure: & caute
& a remot ut nullo mõ ɔsulens
ũq̃ possit imaginari de p̃sona.
Vñ dʒ cõsiderare p̃sonã & tẽpꝰ
idoneũ. nã qs audierit unũ cł'icũ
aduenientẽ si ɔfessor uadat subito
ad iterrogãdũ d̃ aliq̃ symoĩa: &
hmõi. ñne sat pbabiłr & q̃i uio
lẽt̃ hebit ille suspicari d̃ illo cł'i/
co? & iõ i hmõi magna cautela ẽ
adhibẽda. Q̃ si cõfessor nesci/
ret uł nõ possʒ casũ exp̃mer̃ sup
q̃ idiget cõsilio qn ille cõsultõ i/
telłeret p̃sonã. & illa nõ uult sci
ri dʒ ire ad aliũ p cõsilio. q̃ si ali
um sufficiẽtẽ hẽre nõ põt. nõ se
itromittat. Vñ Pe. de pał. dicit.
Si nõ possʒ cõfiteri pccũʒ ppũ
ñ dicẽdo aliq̃d pccũʒ p q̃d mai/
festat̃ cõfessio alteriꝰ. nõ dʒ ill̃d
cõfiteri. ẽt si esset mõtale qa suf
ficit tũc cõtritio cũ pposito ɔfitẽ
di qñ ip̃e hebit copiã tał sacdot
cui ill̃d pccũʒ suũ cõfitẽdo ñ ma
nifestet̃ alt'iꝰ cõfessio. Ratio ẽ qa
fõtior ẽ obligatõ ad celãdũ q̃ ad
ɔfitẽdũ. Si qs aũt i ɔfessiõe reue
lat d̃bita sua: & credita sua & hꝰi
& qñ: & ã sacdos possit ał reuela
re. uid d̃ hac mã plene i. 3. pte sũe.

EXPLICIT Tractat⁹ de cõfes
sore. Incipiũt vndeci excões re
seruate sedi apl'ice. tã a iure q̃ p
ꝓcessũ: siue p exuagãtes. & bre
uit' r̃collecte. Deiñ sequũt' excões
reſuate epis uni⁹cuiusq̧ diocesis

DE iniiciẽtibꝫ man⁹ uiolẽtas
ul' temerarias ĩ cl'icũ ul' re
ligiosũ ul' mõialẽ: ul' alterã reli
giosã ꝑsonã papal' ẽ absolutõ: si
ĩiuria ẽ enõmis. hui⁹ tñ declara
tõnẽ uide ĩ. 4. ꝑte ĩ tĩ. de excõni
bꝫ. & 17. q. 4. c. Si quis suadẽte
diabolo. ĩ decretis.

De ĩcẽdiariis eccl'iaꝝ ul' alioꝝ lo
coꝝ sacroꝝ ul' religiosoꝝ: ul' cite
rioꝝ ẽ papal' excõicatio: postq̃
sũt denũciati. sʒ p epm põt ab
solui añ denũciatõnẽ. de hac uid
ĩ. c. Cõq̃sti. & ĩ. c. Tua nos. ex̃ de
sen. exco.

De effractoribꝫ p̄dictoꝝ locorũ
sacroꝝ q ẽt postq̃ fuerit denũ
ciati ẽ absolutõ papal'. sʒ añ d̄nũ
ciatõnẽ est epal' absolutõ. ex̃ de
sen. exco. c. Cõq̃sti.

De ĩcẽdiariis alioꝝ locoꝝ nõ sa
croꝝ d̄ cõsulẽtibꝫ aut fautoribꝫ q
tales nõ sũt excõicati a iure cõi:
sʒ sũt excõicãdi. Si tñ fuerit ex
cõicati aliq̃ iure ꝑticulari. puta
excõe synodali ul' ab hoĩe & fu
erit d̄nũciati ẽ papal' absolutõ.
uide d̄ h ĩ. c. Tua. d̄ sen. exco.

De falsãtibꝫ lr̃as papales ul' falsis
sciẽt' utẽtibꝫ. ex̃ de crĩe fl'i. c. Du
ra. De apponẽtibꝫ manũ ad cõri
gẽdũ ẽt mĩmã lr̃ã: ul' pũctũ mi
mũ ĩ his lr̃is. except' his qbꝫ ẽ cõ
missũ. ẽ papal' absolutõ ł ʒ Ho
sti. p sẽtẽtiã curie latã.

De figẽtibꝫ nouã heresi ul' iã dã
natã seq̃ntibꝫ. 4. q. i. c. i. & . 2. ex̃ d̄
here. c. Ad abolẽdã. & nũc ẽ cas⁹
papal' p exuagãtẽ Mãtini q̃nti.
ut pʒ ĩ ꝓcessu ipsi⁹ ãnuali.

De scismaticis: & p̄cipue d̄ seq̃n
tibꝫ scisma Petri d̄ luna: & succes
sorũ ei⁹ & fautoꝝ ipsi⁹ scismat'
ẽ papal' absolutõ p ꝓcessũ curie.

De credẽtibꝫ receptatõibꝫ defẽ
soribꝫ & fautoribꝫ hereticoꝝ est
papal' absolutõ. & quõ ĩtelligãt'
ista noĩa. uid̄ ĩ sũma. tĩ. d̄ excõibꝫ
ĩ. 4. ꝑte sũme.

De cõmittẽtibꝫ symõiã siue ꝓ
õdinibꝫ: siue ꝓ bñficiis uel offĩis
ul' p̄laturis eccl'iasticis: ul' ꝓ in
gressu ĩ religionẽ: ul' ꝓ aliis spũ
alibꝫ ẽ absolutõ papal' p exuagã
tẽ Mãtini q̃nti. uide d̄ hac ĩ. 2.
ꝑte sũme. tĩ. d̄ Symõia.

De faciẽtibꝫ pactũ ul' ꝓmissioẽʒ
ul' recipiẽtibꝫ ex pacto ul' ꝓmis
siõe occl'ta ul' maĩfesta aliq̃d ẽt
ꝑuũ ꝓ aliq̃ iustitia ul' gr̃a ꝓ alio
ul' ꝓ se ĩ causis iudicialibꝫ: seu ꝓ
lr̃is obtinẽdis ab apl'ica sede. est
papal' absolutõ per exuagãtem
Bonifacii octaui.

De sciẽt utẽtib talib gr̃iis uł lit teris sic obtẽt est absolutõ pa pał p exuagãtẽ Bonifacii.
De pirats & qbuscũq; alios ĩ mari depdãtib ẽ papał absolutõ p pcessũ curie.
De ĩpediẽtib: dpdãtib: uł iuadẽtib adducentes uictualia seu alia ad usũ roãe curie necessaria: uel ne talia deferãt: aut adducãt ad curiã: & d dfẽdẽtib talia faciẽtes ẽ absolutõ papał p pcessũ curie.
De capiẽtib: detinẽtib: depdãtib romipetas & pegrinos ad urbẽ romam accedẽtes. tã causa deuotõis q̃ pegrinatõis. & silr ĩ ea morãtes & recedẽtes ab ipsa ẽ absolutõ papał p pcessũ ãnuale q fit ĩ curia. Et silr de dãtib 9silũ & fauorẽ ad talia supdcã faciẽdũ ẽ papał absolutõ p pcessũ.
De põtãtib arma: eq̃s & alia necessaria ad ĩpugnãdũ christianos uł trãsmittẽtib: seu galeas & naues uẽdẽtib. uel ĩ piraticis sãracenoꝝ gubernatõnem exercẽtibus uł dãtib auxiliũ cõsiliũ: & fauorẽ ĩ dispẽdiũ t̃re sãcte. ex d iudeis. c. Ad liberãdã. & ẽ cas⁹ papał p exuagãtẽ Clemẽt. & p pcessũ curie.
De põtãtib ẽt uictualia: & alia q̃cũq; mercimoĩa ĩ Alexãdriã uł ĩ alia loca sãracenoꝝ: t̃re egypti: uł mittẽtib ĩpa uł d suis põtub ut eis d̃ferant̃ exhẽtib uł exhi pmittẽtib: aut dãtib auxiliũ & fauorẽ & ẽ papał p pcessũ curie.
De põtãtib pdicã uł aliq̃ mõ pdictoꝝ & ad h opãtib ad oẽs terras soldano subiectas ẽ papał absolutõ p exuagãtẽ Clemẽt.
De eũtib ad t̃rã scãz ẽt causa deuotõis seu uoti sine licẽtia sedis apłice. & ẽ absolutõ papał put repi ĩ libro pñiarie sũmi pñiarii: q & ipse h põt.
De ĩsecutorib cãdinaliũ hostilit̃ & ẽ excõicatõ papał p. c. Felicis de penis li. 6.
De bãniẽtib epos: uł capiẽtib & ĩsecutorib: uł h fieri mãdãtibus aut facta ab aliis rata hẽtib uł ĩ his dãtib cõsiliũ & fauorẽ: uł sciẽt tales defẽdẽtib ẽ papał absolutõ p. c. Si qs. d peĩs. ĩ cle.
De exẽterãtib uł frustra cõcidẽtib: seu decoq̃re uł ĩcidere: aut ossa de cãnib euellere psumẽtibus cuiuscũq; defũcti. ut ei⁹ ossa ad ptes alias deferãt ẽ papał absolutõ p exuagãtẽ Bonifacii.
De occupãtibus uł detinẽtib uł hostilr̃ discurrẽtib p se uł p aliũ directe uł ĩdirecte sub q̃cũq; ti. uł colore ciuitates terras: loca uł iura ad romanã ecc̃łiã ptinẽtia: & adherẽtib: fautorib: ac defẽsorib eoꝝ ẽ absolutõ papalis p pcessũ curie.

De his q occaſione ſn̄ie excōnis
ſuſpēſiōis uł ītdicti late dāt licē
tiā eos grauādi q eā tulerūt: uel
ſuos ī pſonis reb9 uel bonis illo
rū q̊rū occaſiōe late ſūt: uł q eas
obſeruāt: uł q taliť excōicat̄ cōi
care uolūt. n̄ licētiā ipſā ītegre
reuocēt. Siłr q dicta licētia uſi
fuerit uł ēt ſine licētia h̄ fecerit
ſuo motu excōnē īcurrūt. ī q̄ ſi p
māſit p duos m̄ſes ē papał abſo
lutō. uid̄ d̄ hac ī. c. d̄ Dn̄is. ī. 2. pte
De his q cogūt aliquē celebrar̄
ī loco intdcō uł ad audiēdū ꝯuo
cāt excōicatos uł ītdictos uł ꝓhi
bēt ītdictos uł ꝓhibēt eis ne mo
niti exeāt. & de his q moniti n̄
exeūt. cle. Grauis. d̄ ſn̄ia exco.
De his q īponūt ī terris ſuis no
ua pedagia & ē excōicatio papał
p ꝓceſſū curie.
De laicis recipiētib9 ī rōana cu
ria lr̄as dn̄i pape d̄ manu alicui9
n̄ d̄ manu dn̄i pape uł bullatoꝝ
uł nūcii recipiēt̄ d̄ manu p̄dcōꝝ
Excōnes papales ꝯcernētes re
ligioſos: religioſaſq̧.

D E clicis & religioſis īducē
tib9 ad uouēdum iurādum:
uł ꝓmittēdū d̄ eligēdo apud eos
ſepulturā: uel ut eā ulteri9 non
mutēt iaꝫ electā excōicatio ē pa
pał p cle. Cupiētes. de pe.
De religioſis q abſq̧ ſpāli licē
tia ꝓpi ſacdotis ſolēnizarēt ma
triōia aut miſtrarēt ſacramētuꝫ
eucharistie uł extreme unctōis.
cle. i. d̄ puil. re. ē excōicatō papał
De religioſis q excōicatos a cāo
ne abſoluūt a caſib9 nō cōceſſis
aut q abſoluūt a ſn̄iis p ſtatuta
ſynodalia uł ꝓuīcialia ꝓmłgata
aut abſoluūt a pena & a culpa ē
excōicatō papał p cle. i. d̄ pui. re.
De īqſitorib9 hereticorū q odio
gr̄a uł lucro & amore ꝯ iuſtitiaꝫ
& cōſciaꝫ omiſerint ꝯ quēpiā ꝓ
cedere: uł ipſā hereſi alieis īpo
nerēt: aut īponerēt ꝙ īpediret
offiūꝫ ſuū ē excōicatio papał p
cle. Multoꝝ de here.
De mēdicātib9 ꝓfeſſis q trāſeūt
ad aliquā religionē monachaleꝫ
excepto ordine cātuſiēſiū. & reci
piētib9 tales ſciēť ē excōicatō pa
pał p ꝯſtitutōnē Mātini factam
cōſtantie.
De clicis ſciēť & ſpōte cōicātib9
excōicat̄ a papa ī diuīs ē excōicō
papał ſꝫ Hoſti. Iſta excōicatō tn̄
h̄t dubiū. ex̄ d̄ ſē. ex. c. Sigīficauit
De pticipātib9 ī crīe pp qd̄ aliqs
eſt excōicat9 aliq̄ p̄dcāꝝ excōnū
ē excōicatō papał p. c. Si cōcubi
ne. ex̄ d̄ ſen. exco.
De his q abſoluūť ab aliq̄ p̄dicta
rū excōnū citra ſedē apłicā. pť ꝙ
ī āticulo mōtis: q tałr abſoluti ſi
n̄ ſe repſētēt ꝙcitius pūt ei a q̊
pn̄t abſolui uł mittāt ꝓ abſołtōe

reincidũt ĩ eandem .s. papalem excõnẽ p.c. Eos.đ sen.exco.lĩ.6.
Excões epis ex iure reseruate.

De ũberãtib⁊ clicos: rligiosos uł moĩales seu talib⁊ man⁹ uiolẽtas iniiciẽtib⁊ seu temerarias ẽ epał excõicatõ si fiat leuis iiuĩa talib⁊ p.c. Perueĩt.ex đ sen.exco.
De his q initunť ordiatõib⁊: seu alienatõib⁊ a scismaticis factis est epał.p.c.i.ex đ scisma.
De his q usurpãt đ nouo uacãtiũ ecclia⁊ mõasterio⁊ uł alio⁊ piorũ loco⁊ custodiã seu guardiã: titulũ aduocatõis seu desẽsiõis q̃ pprie sũt noĩa patronat⁹ uł ipo rũ loco⁊ uacantiũ bõa occupãt: uł regalia.i.collectã q̃ fit rõe regis uł ĩperato⁊ seu tributũ regi debitũ.ut.c. Gñali.đ elect. li.6.
De clicis uł mõachis ĩpo⁊ locorũ uacãtiũ q hoc fieri pcurãt. & hec excõicatõ cũ pori heť: excõicatõ ẽ epał p.c. Gñali.đ elec.i.6
De his q ab ecclíis: uł psonis ecclíasticis p se uł p aliũ suo noĩe uel alieno p psonis uł reb⁊ q̃s ñ cã negociatõis đferũt uł đferri faciũt seu trãsmittũt exigũt aliqđ pedagiũ uł guidagiũ ẽ excõicatõ epał p.c. Q̃zq̃.đ censi.lĩ.6.
De his q fecerĩt statuta ꝯ libertatẽ ecclie & q scripserit ea: & q sũt ptãtes: cõsules: rectores & ꝯsiliarii loco⁊ ũ dicta statuta: seu ẽt ꝯsuetudĩes edite sũt: uł seruate & q seruare ea fecerit & lꝫ ea iudicauit uł q ĩ publicã formã redgerint iudicata ẽ excõicatõ epał p.c. Nouerit de sen.exco.
De rectorib⁊ ciuitatũ faciẽtibus exactões ĩdebitas clicis rligiosis uł ecclíis eorũ.si postq̃ fuerint moĩti ñ đsistãt ẽ epał excõicatõ p.c. Non minus ex đ imu.eccł. &.c. Adũs⁹ cõsules.
De his q absolutõnẽ ab aliq̃ excõicatõe uł reuocatõneꝫ eius suspẽsiõis uł ĩđdicti extõquẽt p ui uł p metũ.nꝫ ualꝫ absołtõ: sꝫ ĩcurrũt nouã excõeꝫ ẽ epał excõicatõ p.c.i.de his q̃ ui met⁹ fiũt li.6.
De his q p assasinos .i.q̃sdã ĩfideles q ex falsis suis opiõib⁊ đ facili mittebãť ad occidẽdũ christianos: & q ĩtfici fecerint uł mãdauerit aliquẽ christianũ: ẽt si mõs nõ fuerit subsecuta. & đ receptatorib⁊ & desẽsorib⁊: & occultatorib⁊ eo⁊ ẽ excõicatõ epał per.c. Pro humãi đ hoici.li.6.
De ptãtib⁊: capitaneis: rectorib⁊ ꝯsulib⁊ iudicib⁊ ꝯsiliariis. & aliis offialib⁊ q statuta faciũt: scribũt: uł dictãt p q̃ qs cõpellať soluere usras uł solutas ñ repetere ẽ epalis excõicatõ.cle. Ex graui.de us.
De his q occasiõe sñie excõnis uel ĩterdicti late dãt licẽtiã grauãdi illos q tulerũt eas uel suos

in ꝑsonis uel reb9 .hic tñ cas9 ẽ
ep̄al' usq3 ad duos mẽses ab ĩcur
siõe s̃nie.ab iñ ũo ẽ papal' excõi
catõ p.c.Quicũq3 d̄ sẽ.exco li.6
De his q iudicãt statuta edita ĩ
fauorẽ usurarioꝝ:& q h̃ent sup
hoc ptãtẽ.ñ statuta ipsa deleue-
rĩt:aut si ea ꝑmiserĩt obseruari .
Vñ illi q faciũt capl'a cũ iudeis
ut dñi:& cõitates continẽtia ꝙ
possit fenerari:& ꝙ nõ possit re
peti ĩ iudicio usure extõte ab eis
& h̃mõi uidẽt̃ ĩcidere ĩ hãc excõ
nẽ. & dñi q ea faciũt: & ciues q
cõsulũt.cle.Ex graui de us̃ .
De his q cõcedũt rep̄salias ꝯ̃ p-
sonas eccl'iasticas spãl'r aut gñal-
lit̃ ẽ ep̄al' excõicatõ p.c. Si pig-
ratões de ĩiur .& dã.da.li.6.
De rectorib9 secularib9 ul' qbus-
cũq3 offiãlib9 eoꝝ q cog̊scerẽt d̄
crie heresis:aut captos liberarẽt
ul' diocesanoꝝ ul' iq̄sitoꝝ offiũ3
ĩpedirẽt ẽ ep̄al' p.c. Vt iq̄sitõis
de here.li.6.
De his q sciẽt̃ cõtrahũt matr̃mo
nia ĩ casib9 nõ cõcessis & ꝓhibit̃
cõsãguĩtat̃ & affĩtat̃:& d̄ ꝯ̃hẽti
bus cũ moĩalib9 est ep̄al' .ut cle.
Eos de cõsãgui.& affi.
De dnĩs tp̄ralib9 q subditis ĩt̃di-
cũt ne p̄lat̃:ul' ꝑsõis eccl'iasticis
qcq̄ uẽdãt ul' emãt ab eis bladũ
molãt:panẽ coquãt & h̃mõi ob-
seqa exhibere p̄sumãt ẽ ep̄al' ex
cõicatõ p.c. Eos.d̄ imu.eccl'.li.6.
De his q ĩpediũt qn corã iudici
bus eccl'iasticis ul' legatis ul' õdi
nariis ĩ casib9 q ad eos ptinẽt illi
q cõq̄rũt̃ iustitiã possit obtiner̃
excõicatõ ẽ ep̄al' p.c.Quoniam
de ĩmu.eccl'.lĩ.6 .
De his q cõpellũt ĩpetratões lr̃a
rũ apl'icaꝝ ul' alios recurrẽtes ad
foꝝ eccl'iasticũ ĩ causis q̄ de iure
ul' ãtiq̄ cõsuetudie ad ip̄ũ ptinẽt
ul' ad desistẽdũ ul' litigãdũ d̄ eis
ĩ foro suo seculari grauãdo iudi-
ces eccl'iasticos ul' ĩpetrãtes seu
litigãtes seu uolẽtes corã eis liti
gare:ul' grauãdo ꝓpiq̊s eoꝝ ul'
capiẽtes res ul' eccl'ias taliũ: uel
q̊cũq3 alio mõ.dcõ c.Quoniã. ẽ
ep̄al'. & simil'r de dantib9 consi
liũ & fauorẽ:& auxiliũ ad oĩa p̄-
dcã ĩ duob9. §.p̄cedẽtib9 .
De his q p̄latos capl'a seu alias
ꝑsonas eccl'iasticas cõpellũt ad
submittẽdũ laicis ul' ad alienãdũ
bõa ĩmobilia seu iura eccl'iaꝝ.&
sil'r laici q us̃pãt sibi illicite h9i
& si ñ d̄stiterit postq̄ fuerit ad-
moĩti ẽ ep̄al' excõicatõ p.c. Hoc
ꝯsultissĩo.d̄ re.eccl'.nõ.alie.li.6.
De his q figũt fraudulẽt̃ aliquẽ
casũ p quẽ aliqs iudex mittat ad
aliq̃3 mulierẽ ꝓ testĩonio ẽ excõi
catõ ep̄al' p.c.Ml'ieres.d̄ iu.li.6.
De his q uocãt̃ ad dirigẽdas mo
niales ĩ electõib9 ñ abstineãt ab

bis p q̄ posset discordia nutri ē excōicatō epal p.c. Indēnitatibus.de elec.li.6.
De bis q grauāt clicos ul alias psonas ecclasticas ad q̄s spectat aliqua electō p eo q rogati seu alias iducti:eū p q̊ rogabāt seu iducebāt noluerūt eligere ul cōsāguieos eoꝝ aut ipas ecclas seu loca bñfii seu aliis bōis spoliādo seu alias iiuste psequēdo.c. Sciat cūcti.d elec.& ē epal excōicatō.
De bis q loquūt secrete ul mittūt scriptas ul nūciū alicui cādiali q̄n sunt reclusi occasione electōnis pape ē epal excōicatō per.c. Vbi piculū de elec.li.6 Et d dōmis & rectorib & offial b qui iminēte dcā electōe nō suāt ipā cōstitutōnē p.c. Vbi piculū.
De bis q pcurāt q 9suatores dati se itromittāt de bis q̄ ñ licēt i. de aliis q̄ de maifestis iiuriis:& uiolētiis ē excōicato epalis p.c. Statuim9.de offi.dle.li.6.
De dñis rectōib ad regim̄ urbis rome & electis:& fautōib q fecerit 9 9stitutōnē sup b fcāꝫ ē epal excōicatō p.c.Fūdam̄ta d elect.
De electis magris:doctorib uel scholarib tractātib cū aliq̊ ciue bononiēsi d cōducēdo hospitiū irreqsitꝫ iqlinis ñ tp9 9ductōnis fuerit elapsū ē epal excōicatō p .c.Ex rescripto.ex̄ d locato.
De doctorib seu magris q sciēt illos religiosos q diserūt bitū docēt lras.s.legē:ul pbisicā est excōicatō epal p.c. Vt piculosa.ne clici.ul mo.li.6.
De dñis ul rectorib tēporalib q ñ fecerit obsuari ea q̄ statuūt 9 isecutores cādinaliū seu alicui9 d failia eorū ul pape ē excōicatō epal p.c Felicis.d pe.li.6.
De bis q ipediūt uisitatōes monialiū ul canonicaꝝ.si moiti nō desistāt ē epal excōicatō p cle. Attēdētes.de statu.mo.
De ipugnātib lras pape añ coronatōeꝫ ei9.& ē Bñdci pape.ii.
De qbusdā mlierib q̄ bigbine dicūt & de religiosis fauētib eas in illo statu.& erāt iste ētū bitū assumētes nulli obiaꝫ pmittētes nec renūciātes ppis :nec tlā bētes lꝫ qbusdā religiosis spālr ibereāt.d bere.c. Ad nrā.Nec itleligūt sub noie ille q̄ ēt bigbie:ul uestite dicūt d pñia beati Dñici. ut patꝫ i declaratōe Iobis.22.& idē dr de ttio ordie bti Frācisci: imo ex illa cle.uidēt dici bigbie ille excōicate q̄ bēt illos errores ibi positos q cū sapiāt heresi ē hodie fōte cas9 papal.& ē 9 tales bigbinas.
De bis q absoluti ab excōne i articulo mōtꝫ ul pp aliud ipedim̄tū ñ repsētāt se q̄citi9 cōmode

pñt ei a q̃ d̃bebãt absolui.qa rei cidũt i eadẽ.d̃ sen.exco.c.Eos.
De pticipãtibꝫ cũ excõicato i crie pp qd̃ ẽ excõicat⁹ dãdo ei ꝯsiliũ & fauorẽ.c.Si ꝯcubie.d̃ sẽ.exco.
De his q absoluũt a sede apłica: uł legatꝯ.& iiũgũt eis ꝗ se ṙpñ tẽt õdinariis uł ał suscepti pñiã & passis iiuriã:seu ał obligati eis qbꝫ sciẽt satisfaciãt:si h̃ nõ faciũt cũ pmũ cõmode poterũt .qa re icidũt i eadẽ sñiã dcõ.c.Eos.
De illis q cõtumacit̃ asserũt rõa nã ecc̃łiã nõ esse caput oiũ eccłi arũ nec ei tãꝗ capiti esse obedi ẽdũ.di.i9.c.Nulli fas.
De his q sepeliũt cõpora i cĩte riis tp̃re itd̃ci i casibꝫ nõ ꝯcessis a iure cle.Eos.de sepul.
De his q excõicatos publice:aut noiatĩ itd̃cõs uł usurarios mãifestos sciẽt sepeliũt i citeriis dcã cle.Eos.
De cłicis q maĩfestis usariis ad exercẽdũ fen⁹ domos locãt: uel alio titulo cõcedũt ẽ excõicatio epãł p.c.Vsuꝝ.de us.
De eo q nõ ẽ elect⁹ a duabꝫ pti bus cãdialiũ & se gerit p papa .c.Licet.de elec.
De mõacis:& canoĩcis regłaribꝫ archidiaconis:decaĩs:p̃positꝯ plebaĩs:cãtoribꝫ & aliis cłicis psõa tũ h̃entibꝫ:aut ẽt qbuscũꝗ p̃sbi teris q audiũt leges:uł phisicã ẽ
epãł excõicatõ p.c.Nõ mag̃pe ne cłi.uł mo.
De religiosis q tẽrarie ubicũꝗ h̃itũ sue religiõis dittũt excõica tio est epãł p.c.Vt piculosa.ne cłici.uł mo.li.6.
De ṙligiosis q accedũt ad studia ñ a suo p̃lato cũ cõsilio maioris partis cõuẽt⁹ licẽtia sibi sit ꝯces sa dcõ.c.Vt periculosa.li.6.
De religiosis q decimas d̃bitas eccłiis sibi approprient uł uśpãt: siue q nõ pmittũt solui ec cłiis decimas d̃ aĩalibꝫ failiarũ: & pastorũ suoꝝ uł alioꝝ imiscẽ tiũ ipsa aĩalia gregibꝫ eoꝝ tales si nõ h̃ent admĩstratõẽs & bñfi cia sũt excõicati.si h̃ẽt sũt suspẽ si.ñ reqsiti destiterit ifra mẽseꝫ cle.Religiosi.de deci.& ẽ epãlis excõmunicatõ.
De mõachis & canoĩcis regulari bus nõ h̃ẽtibꝫ aliquã admĩstratõ nẽ q se cõferũt ad curas pncipũ sie licẽtia suoꝝ p̃latoꝝ ut dãnuꝫ aliqd̃ iferãt suis prelatꝯ aut mõa steriis:& q sie licẽtia ãma tenẽt ifra septa mõasterii ẽ epãł ex cõicatõ.p cle.Ne i agro d̃ sta.mo.
De religiosis uł moĩalibꝫ pfessis & cłicis i sacris ordibꝫ cõstitutis q cõtrahũt matrĩoĩũ d̃ fcõ ẽ ex cõicatõ epãł cle.Eos.d̃ ꝯsã.& affi
De iq̃sitoribꝫ hereticoꝝ q p̃tex tu officii iq̃sitõis qbusuis modis

illicite pecuniā extōquēt: uł sci-
ent bōa eccłiaꝝ ob delicta cłico
rū fisco eccłie applicāt nec pñt
absolui ṅ qbus extorserit pł̄e sa
tisfecerit de pecuīa ē epał excōi
catō.cle.Nolētes.de here.

De religiosis q nō ꝑuāt īt̃dictuꝫ
qđ ꝑuat scā mat̃ eccłia rōana. ut
cle.Ex frequētibꝫ.đ sen.exco.

De religiosis q cōfitētibꝫ sibi ñ
faciūt cōsciāꝫ sciēt̃ de decīs soluē
dis.tales ab offiō p̄dicatōis sūt su
spēsi.donec cōmode possīt faci-
ant eis ꝯsciāꝫ. & si īteri p̄dicant
sūt excōicati epali excōe. Et silr
de religiosis q dicūt aliq̃ ūba ut
retrahāt audiētes a solutōe đcīa
rū ē epał excōicatō p cle.Cupi-
ētes.de pe.

De r̄ligiosis m̄dicātibꝫ q domos
ad ꝸitādū: uł loca de nouo reci-
perēt aut de nouo recepta muta
rēt: uł alienarēt.c.i.De excessi.
p̄la.in clemētinis.

De fr̄ibꝫ mīoribꝫ q tēpore īt̃dcī
recipiūt ad diuīa fratres uł soro
res de t̃tio ordine scī Frācisci est
ēpał excōicatō.c. Cū ex eo. de
sen exco.ī clem̄tis.

Ingrediētes mōasteria moīaliuꝫ
ordīs p̄dicatoꝝ ex̃ casꝰ necessa-
rios q declarāt̃ ī ꝯstitutōibꝫ suis.
puta ad dādū sacramēta īfirmis
ad medēdū eis.ad reparandū e-
dificia & ꝸmōi nō ꝸita licētia a
papa uł a magistro ōdīs sūt ex-
cōicati nec pñt absolui ṅ a papa
uł a magistro ordīs uel ab alio
cui fuerit ꝯcessa tał absolutō ut
patꝫ ī bulla ipsiꝰ ordīs cuiꝰ bul-
le trāsūptū uidi ego.

Ingrediētes mōasteria mōialiū
ordīs mīorū ex̃ casꝰ necessarios
cōcessos ī cōstitutōibꝫ suis sine
licētia pape uł mīstri ordīs ex-
cōnē diocesanis reꝑuatā īcurrūt
put audiui a qbusdā fiđ dignis.

Nota ꝙ ab excōibꝫ q̄ fiūt ab ho
mīe: siue a iudice r̄łarit̃ nō pōt
qs absolui ṅ a suo excōicator̃: uł
ab ꝸente plenariā iurisdictōnem
sup eū uł a supiori suo ṅ ī articu
lo mortis.

Itē nota ꝙ fratres p̄dicatores &
uolētes īgredi eorum religionē
possūt absolui a p̄latis ipsiꝰ ōdi
nis a sñiis excōis: suspēsiōis & ī-
t̃dicti.latis ab hoīe: uł a iure sal-
tē ab illis q̊rū absolutō reꝑuatur
epō. De mat̃ia oīū supradictaꝝ
excōnū tā pōtifici sūmo: q̄ꝫ epis
uniuscuiusꝙ diocesis tam a iure:
q̄ꝫ p ex̃uagātes: & ꝓcessꝰ curie.
Vide pleniꝰ & clariꝰ ac difusiꝰ
si uis uidere ī titulo đ Cēꝭis ec-
cłiasticis ī q̃rta pte mee sūme.
siue ꝯpillate p me fratrē Anto-
ninū archiepū Florētinū. & sic
ē finis oīū casuū ti sūmo pōti-
fici q̄ꝫ epis reꝑuatorū.

PRimo notãdũ ē q̄ sũt due
spēs excōnis.s.maioris: &
mioris .Excōicatō maior sēp ē
pccũm mōtale :& tal' pmo ē se-
pat⁹ a deo & nō pōt cō icare p
aliq̄ utilitate aīe sue. Scđo ē sep-
at⁹ a scā eccl'ia.i.a cōione & pti
cipatōe fideliũ.except his casib⁹
q sup̄ specificati sũt.& sũt qnq̄
ī qb⁹ ipse excōicat⁹ nō pōt pti-
cipare qui cōtinēt̄ i hoc uersu.
Si p đlictis anathema qs efficiat̄.
Os.orar̄.uale.cōmuīo.mēsa negat̄.
Qui sic ītelligũt̄.Os.i.locutio.
Orare.i.oratō cũ aliis ī ecclesia.
Cōio.i.cōunicatō sacramētorũ.
Vale.i.salutatio.Mēsa.i.cibus &
pot⁹.Excōicatō ũo minō aliqñ ē
mōtale pcũʒ:aliqñ ueīale.sʒ añq̄
dicat̄ qñ sit mōtale ul' ueīale.No
to p⁹ q̄ nouē moīs hō pōt īcur-
rere excōnē minorē.Prīo qñ qs
pticipat cũ excōicato excōicatōe
maiori aliq̄ illoꝝ mōrũ supi⁹ di
ctorũ.Scđo qñ qs cōmittit sacri
legiũ.sicut q furat̄ ī eccl'ia ul' in
ea illicitũ qd facit.Tertio qñ qs
ē public⁹ cōcubīari⁹ ul' fōnicatō
Quarto qñ qs acceptat aliq̄ʒ ecc
l'iã a laico & illã sic tenet.ut.26.
.q.2.c.Si qs .Quīto qñ qs ē sy
mōiacus q ē ēt excōicat⁹ excōne
maiori.Sexto fʒ q̊sdã qñ ī bello
īiusto ɔ̄ christianos exercet qs
ãtē balistaꝝ:aut sagittaꝝ.Septīo
oppr̄ssiōes īopũ & paupũ publicā
p̄dōes:publici usarii:meretrces q
oēs lãgo mō loq̄ndo pñt dici ex-
cōicati p q̄to taliũ oblatōes ñ đ-
bēt aditti ad altãe scũʒ dñi.Octa
uo illoꝝ qb⁹ denegat̄ eccl'iastica
sepultura .sicut sũt illi q moriũt̄
ī tōmēt q dato q̄ penitētes mo-
riāt̄ nō ponũt̄ ī cīterio. Sil'r ēt
dr̄ de illis q nō cōicāt sel' ī ãno
sie necessitate & cã.ut.c. Oīs de
pe.& re.Nono oēs publici pec-
catores. Oēs aũt cas⁹ sup̄dictos
poīt Inno.Ray. & Hosti.& ī q̊-
libʒ p̄dcōꝝ casuũ pōt absoluere
siplex sacdos & ep⁹.p̄tq̄ fōte ī
symoīa & excōe maiōi.In pmo
ğ casu.s.ī participatōe cũ excōi-
catt maiori excōne pōt hō pec-
care mōtal'r & ueīal'r. Mortalit̄
tripl'r.Prīo qñ pticipat ī eodeʒ
crīe pp qđ ipse ē excōicat⁹ dã-
do cōsiliũ auxiliũ:& fauorē :rōe
cui⁹ pccũʒ cōmittit̄.Secũdo qñ
pticipat cũ excōicato ī aliq̊ alio
crīe mōtali ab illo pp qđ ipse ē
excōicat⁹. Sed ī pmo casu nota
q̄ participãs cũ excōicato ī eodē
crīe ut dcũʒ ē īcurrit excōnē ma
iorē.sʒ ī scđo mō cadit tãtũ ī mi
nori excōicatōe: ēt si mōtaliter
peccat. Tertio q cōicaret cũ ex-
cōicato maiōi excōicatōe ī sacra
mētis.puta accipe cōpus christi
cũ eo:ul' sacros ordines incurrit

excõicatõnē mīorē peccat tñ mõtalr. In aliis aūt casib⁹ suꝑdictis nō peccat qs ꝑticipādo cū excõicatis. ñ ꝑ quāto aliqs ī cõtēptu ꝑcepti & ꝓhibitõis facte audacī cū excõicato & ad libitū ꝯūsareī aut ī salutādo: aut ī loquēdo sine necessitate: aut ī orādo ul' cõicādo. Sʒ nota q̄ sacdos recipiēs aliquē excõicatū maiori excõe ad offīūʒ ecclie: aut ad sacramēta: aut ad ecclīasticā sepulturā. nō solū mõtalr peccat. sʒ subito ē suspēs⁹ ab admistratõe & sibi ē intdictꝰ itroit⁹ eccle ꝗusqꝫ sit absolut⁹: & efficiī ꝗ irregularis. & si talr itdict⁹ moriaī nō dʒ poni ī citerio. nec dʒ ꝑp tiorē sacdos ꝺ sistere qn talē excõicatū expellat de ecclīa. qa ñ excusaī rõe timoris. ñ tal' esset timor q posset cadere ī cõstātē uirū. tūc. n. ꝭm ꝗldā excusaī ab ītdcõ. Hosti. aūt dicit q̄ beat⁹ erit tal' sacdos si se ꝑpāet ad mātyriū. Nota igiī quō h̄uisti q̄ ī nouē casib⁹ hõ cadit ī excõnē mīnorē: rõe cui⁹ sepat⁹ ē ab effectu sacramētorū. & quātū ad deū. Nā peccūʒ mõtale aīaʒ sepat a deo. & excõicatus quõcūqꝫ ē ī pccõ mõtali: ꝑterq̄ ꝑticipando cū excõicato maiõi excõicatõe ī loquēdo: salutādo: orādo: cõicādo & cõmedēdo. ī q̄bus caib⁹ ꝭʒ Thō. hõ ñ peccāt mõtalr. ñ ꝑp cõtēptū. dato q̄ excõicatõnē īcurrat. & iõ q ē ī peccato mõtali quõcūqꝫ alr est excõicat⁹ ēt q̄tū ad ecclīā ē sepatus ab effcū. .i. a grā: & sacramētꝫ. qa null⁹ q ē ī pccõ mõtali cū sit īdispositꝰ pōt cõseq grāʒ ꝑ⁹ sacti pōt tñ ītrare ī ecclīa: stare ī offīo diuino. & ēt pōt cū aliis ī aliis ꝑticipare: sʒ nō pōt pacē ī ecclīa recipe. cū pax ipsa sit loco ꝯmuniois. Sed hec oīa pleni⁹ h̄ent ī decretꝫ & decretalib⁹: & ī sūmis iõ cū expedit uidre quere diligētius ī ipsis.

Postꝗ ille q uult cõfiteri dixit ex se ea q̄ uoluit de pccīs suis si nō dixit sufficiēt: qꝺ ꝗ sep accidit iterrogādus ē plē ꝺ his q̄ nō dixit ꝓut uiꝺbiī for expediēs. Si ūo modicū ul' minꝰ dixit potes ītrogaī ꝭʒ ōdinē īfra positū. vʒ. ꝑmo de decē ꝑceptis. postea de uitiis capitalibus nō aūt oēs de oib⁹. sed de ill' q̄ solēt ī talib⁹ repiri. & nō solū ꝺ istis pccīs ītrogādi sūt. sʒ ꝺ oibus circūstātiis pccoꝝ ꝓut s̄ satis ē ōnsū. Nō tñ ē necesse ꝺ q̄lʒ peccato mõtali oēs circūstātias ꝑdictas ꝯfiteri: sʒ solū illas q̄ trahūt pccūʒ ī aliā spēʒ q̄. s. h̄ent spālēʒ defõmitatē oppositā alicui ꝑceptorū. Sʒ & de numero pccõrū mõtaliū. .s. q̄tiēs mõtale pccūm

cõmissũ ẽ ĩ q̃lib3 pecc̃oꝝ ſpe di-
ligẽt ĩtrogãdũ ẽ.

INCIPIT prima ps ḋ modo ĩtrogãdi penitẽtes a cõfeſſõe ſ̃3 decẽ p̃cepta legis. Primũ precep tũ cõtinet tria capl̃a. p̃mũ.

Vnũ cole deũ. circa hoc p̃mũ p̃ceptũ ſic potes ĩtrogare. & p̃mo de uotis.

De uotis.

Nota ſ̃m magiſtrũ ſñiaru3 di. 18. ꝙ uotũ ẽ teſtificatio q̃dã p̃miſſiõis ſpõtãee q̃ fit ḋo de his q̃ dei ſũt. & fieri db3. Vl̃ breui⁹ ſ̃3 Tho. Votũ ẽ p̃miſſio deo facta de aliq̃ qḋ ſit deo acceptũ ad qḋ reqrũt̃ tria. ſ. ḋliberatõ uolũtatꝫ: p̃poſitũ: & p̃miſſio. ultimũ orit̃ ex ſc̃do. ſc̃dũ ex p̃mo

Si trãgreſſ⁹ eſt ſeu omiſit iplere aliqḋ uotũ licitũ: & ſi adũtẽt̃ cũ poſſit: ẽ ſẽp mõtale: & totiẽs q̃tiẽs frãgit. Sec⁹ ſi ex obliuiõe ul̃ qa nõ potẽat ut ĩfirm⁹ ieiunare & h⁹i.

Si uouit ſe aliqd mali ſcũru3: ut uidictã ul̃ maioris bõi ĩpeditiuũ ut nõ ĩgredi religionẽ ħ ẽ mõtale: & ſine aliq̃ diſpẽſatõe d3 illḋ ĩfrĩgere.

Si nimis tardauit ĩplere pp qḋ a memoria excidit oĩo: ul̃ ueit ad ſtatũ ñ ualẽdi ĩplere cũ pri⁹ potuiſſ3 mõtale uidet̃. Idẽ qñ dimiſit p̃poſitũ ĩplẽdi: cũ tñ poſſ3. alias mora ĩplẽdi uotũ: qñ ſibi ñ p̃fixit tp̃s ñ uidet̃ mõtale ñ mora eẽt ualde nimia: & ñ ex ħ ei ĩmineret piculũ ñ ualẽdi ĩpler̃. ut de uoto ĩgrediẽdi religione3 cũ tñ nõ hẽret cã3 legiptia3 cogẽtẽ dilatõis tũc et̃ ẽ mõtale.

Si fecit uotũ ḋ re licita ut ḋ elemoſyna ieiunio & h⁹i. ſ3 ob malũ finẽ puta ut poſſit facere uĩdictã adulteriũ & h⁹i mõtale peccatũ ẽ nec tenet̃ illḋ impelere.

Si fecit uotũ abſtinẽtie & h⁹i & dubitat utꝝ poſſit ĩplere ul̃ nõ & ſic diſpẽſatiõe ul̃ cõmutatõe ſupioris cũ poſſit facil̃r recurrere ad eũ ul̃ ad cõfeſſorẽ ſuũ pro cõſilio frãgit. mõtale uidet̃.

Nõ tñ ꝙ uiri poſſũt ĩritãe uota uxorũ. ſ. abſtinẽtie pegrinatiõis: elemoſyne & acceſ⁹ ad talẽ locũ & maxĩe uotũ elemoſynaꝝ ſi ñ hñt ñ dotẽ abſq̃ alia ſupioꝝ diſpẽſatiõe. & ſi fiat tal̃ ĩritatio et̃ ſie cã rõnabili a uiro ãmõ nõ tenet̃ uxõ ĩplere talia uota. Dubiũ ẽ ḋ uoto hyeroſolimitão. qa ħ in fauorẽ fidei emittit̃

De ĩritatiõe uotoꝝ ĩpubeꝝ & filiorũ familias & religioſoꝝ. uide in ſc̃da pte ſũme. ti. ultio.

Si ħens uotũ caſtitatꝫ: ul̃ religionẽ ĩtrãdi & matr̃moiu3 cõtraxit. mõtale ẽ: & nõ põt cõſumare illud abſq̃ mõtali pccõ. qa adhuc

pōt illud īplere: & debet añ cō
sumatōnē matrimonii. post cōsu
matōnē ūo reddere tenet debi
tū ēt īterpretatiue petēti. Sȝ exi-
gēdo sēp peccat mōtal'r. unñ ɔsu
lēdū esset ei petere sup hoc dis-
pēsatōnē a papa ħȝ Vul'. possȝ
ēt ep̄us dispēsare. n̄ esset tal' cō
tinēs: & obſuās ipsū.
Si fecit uotū stultū & īratōabi-
le. ut ieiunare ī dñica die ul' ñ pe
ctiar caput: ul' lauar ī sabbato: &
h9i mōtale nō est: sȝ ꝓhibēdus
est illud īplere.

De uoti trāsgressione.

Et nota q̄ a trāsgressiōe uoto
rū pōt d' iur cōi & ɔsuetudie
ɔfessō absoluere. qa nō ē d' casib9
reſuatt. Sȝ de dispēsatōe & ɔmu
tatōe uotoꝝ ñ pōt se ītromitter
sie spāli cōissiōe diocesanoꝝ. uel
alteri9 q possit illā dare.
Epi aūt ī oīb9 pñt cōmutare uel
dispēsare. n̄ ī uoto castitatt ul' re
ligiōis & trib9 uott pegriatōis. s.
hyerosolitani: ad scūm Iacobū:
& ad limīa ap̄lorū. i. Romā ī q
bus uotis papa ul' sūm9 pñiari9
soli dispēsāt ul' cōmutāt.
De uott hes ī scđa pte sūme.

De supstitōib9 c. scđū.

Si fecit ipse uel fieri fecit
aliqđ maleficiū seu iux ul'-
gare malias ī qb9 sēp fiūt īcāta-
tōes occulte ul' maīfeste: deōnuȝ
īuocatōes. qđ sēp ē mōtale & di
gnū mōte corporali.

De īcātatōib9.

Si fecit ul' fieri fecit ul' ꝓcura
uit aliq̄ꝑ īcātatōnē cū sacram̄
talib9 eccl'ie. ut aqua baptismali:
ul' oleo scō & h9i. ob saītatē ul' ali
am cāȝ ē mōtale & grauissimū.

De adoratōe creaturaꝝ.

Si adorauit aliq̄ꝑ creaturam
faciēdo orōnē ad eā. ut ad
lunā: solē & stellas cū ꝑmo appa
rēt & h9i ē mōtale pccūȝ.

De diuinatōib9.

Si fecit ul' fieri fecit aliquā
diuīatōnē ad īueniēdū fur
ta ul' ad sciēdū occulta ul' futuꝝ
qđ sibi cōtigere pōt ē mōtale.

De arte notoria.

Si didicit artē notoriā ul' us9
est ea ad sciēdum aliq̄. uel si
us9 ē arte nigromātica. mōtale
ē. & si hēt librū īducēd9 ē ut eū
cōburat. al' nō ē absoluēd9. sicut
ē liber Almadel. Sexiphoras: &
alii libri cōburēdi sūt. quia mor
tale ē uti eis.

De cōstellatōib9.

Si ex cōstellatōib9 ul' plāett
sub qbus nat9 ē aliqd iudi
cauit detminate de cōusatōe ei9
Idē si ex phisonomia. Credere
enī hoīnē ex fato ul' cōstellatōe
ul' ɔplexiōe cogi ad bonū ul' ad
malū ē hereticū.

De sortib9.

SI us9 ē sōtib9 diuinatoriis qđ est mōtale. ex leuitate aūt ueniale.

Si dedit aliqđ turpe uxor uiro ad comedēdū uł alři ut amaret eā uł fecit uł dixit aliqd turpe ad h9i. est mortale. īterrogāduʒ ē quid fuit illud.

De īcātatōibus.

SI fecit uel fieri fecit aliquā īcātationē ob sanitatē cōsequēdā. & qñ hoc fit sciēdo eē ꝓhibitū ē mōtale cōit. qñ ūo ex sīplicitate fieret putādo esse bonas orōes uideť ueniale. Sʒ si nolet ī futurū abstinere negāda est ei absolutō. qa ex obstinatōe & malitia uideť esse mōtale. & īťrogādū ē de ūbis qbus utūť & de obseruātiis quas addūt.

De breuib9.

SI fecit uł fieri fecit uł us9 est breuib9 q̄ cōiter sūt suꝑstitiosa ex ūbis uł carta in qua fiūt uł mō īponēdi uł ꝑ ōtādi uł tēpore scribēdi: & iuēta supstitione earū īponēdū ē ꝙ cōburāt & si nolēt nō sūt absoluēdi. quia tūc ē mōtale. Si ūo putabāt talia esse licita tāq̄ orationes. ueniale uidetur.

De obseruatōib9 tēpoꝝ.

SI obseruauit unam diem magis q̄ aliā ī ñ icipiēdo aliqđ tāq̄ malū. ut dies egyptiaticos: uł diē ī quo occurrit decapitatio scī Ioannis baptiste: uel diē ascēsiōis ī colligēdis herbis. & h9i ueniale uideť. qñ ex sīplicitate hoc fit. siue scribēdo aliq̄ uel portādo ad suspēdēdū ī aliq̊ loco. si sīpłr credit ueīale est. si ūo hec crederet aīo obstiato tūc mōtale essʒ talia obseruare.

De sōniis.

SI obſuauit sōnia faciēs aliquas orōes & obſuatōnes & postea ex his q̄ sōniat uolēdo đ futis & occłtis iudicare & ꝑnūciař mōtale ē. ał aūt sie obſuatiōe adiūcta adhibere fidē nimiis sōniis pccūm est. & si ex se nō sit mōtale tñ ꝑiculosū ē. quia sic diabol9 multos decipit.

Si ex effusiōe olei de lucerna uł cracitatōe aliquaꝝ auiū uł ululatu canū uł magnitudīe & cōtīuitate uētoꝝ & h9i estimauit aliquid mali euēturū qđ fatuū ē.

Si existimauit mulieres cōūti in gatas uł alia aialia. & ire de nocte & suggere sāguinē puerorū & h9i. qđ ē īpossibile ñ deo. & iō fatuū ē credere. De hac mařia diuinatōnū: īcātatōnū & oīū supstitionū uide luce clari9 ī decretꝫ. 26. causa ꝑ totū.

De blasphemia młtiplici deiꝫ & sāctoꝝ. c. 3.

SI blasphemauit deũ. vȝ dicẽ
do eũ nõ esse iustũ: & oĩa
iiuste disponere: & esse accepta-
torẽ psonarũ uł nõ uidere q̄ fi-
unt uł nõ curare đ actibꝫ hõinũ
uł pditorẽ: uł sine merito pũir:
& flagelare eũ: uł ñ posse istud
uel illud facere & h9i. qđlibꝫ ho
rũ ẽ mõtale cũ aduertit quod di
cit & ĩtelligit.
Si blasphẽauit deũ uł aliquẽ sã-
ctũ q̄ ppe dr̄ maledictio. ut ma-
ledict9 sit zc̄. ut fit ex ira sẽp ẽ
mõtale si adũtit ipsa ũba.
Secũdũ p̄ceptũ đ iuramẽ & piu
riis. & h̄et c. duo. Primũ.

NEc iures uana p ipsum.
p̊ de piurio. Si iurauit ĩ
aliqua curia corã iudice
mẽdaciose mõtale ẽ q̄tũcũq; ał
hẽret iustã causã & q iducit ad h̄
aduertẽť ut iudex aduocat9: pcu
rator & h9i. mõtałr peccat.
Si iurauit ẽt ex̃ iudiciũ ĩ cõi ser
mone quacũq; ex causa uł leui-
tate uł utilitate uł iocositate uł
qualicũq; mõ nõ solũ ad scã dei
euãgelia & p corp9 christi & sã-
ctorũ. sed ẽt p fidẽ: p deũ. si de9
me adiuuet. p ẏginẽ mariã: per
crucẽ: p aĩmã suã & h9i. hoc sẽp
ẽ mortale quãdo aduertit se iu-
rare & falsũ dicere. & totiẽs q̊ti-
ens sic iurãdo adũtit.
Si iurauit aliqd pro certo de q̊
dubitat utrũ sic sit mortale ẽ. &
p̄cipue iurãdo ĩ iudicio.
Si iurauit ppetrare aliquid qđ ẽ
mortale. ut facere uĩdictã: nõ di-
mittere cõcubinã: seruare ĩiusta
statuta: tenere secretã iniq̃ȝ con
iuratõnẽ mortałr peccauit. nec
debet illud ẏuare.
Si iurauit tenere secretuȝ aliqđ
qđ ẽ tractatũ ĩ ꝯsilio: uł aliud qđ
nulli ẽ nociuũ. si aduertẽť maĩfe
stat peccat mõtałr ip̄e & q sti-
mulat eũ ad manifestãdũ sciẽs il
lud esse secretũ.
Si iurauit ẏuare statuta alicuius
ciuitatis uł uniũsitatis aliqđ sciẽ
ter ex illis trãsgrediẽdo statutis
peccat mortaliter.
Si tñ aliqđ statutũ ẽ abrogatũ p
cõtrariã cõsuetudinẽ. qa quotti-
die p oẽs fit cõtrariũ & diu. nõ
uideť piur9 si nõ ẏuat illud eoq;
ñ h̄et ui statuti. di. 4. §. Leges.
Si iurauit p aliquẽ modũ oppro
briosũ p dei mẽbra uł scõꝝ. ut
faciũt ribaldi mõtałr peccauit.
qa blasphemia r̄putať. 22. q. i. c.
Si qs p capillũ.
Si pmisit se aliqd facturꝫ licitũ
ĩ bonorẽ dei uel aliorũ sãctoꝝ: si
non ĩtẽdebat obẏuare mõtaliter
peccauit. Si aũt ĩtẽdebat obser
uare sed ueniẽte termio q̊ debꝫ
ĩplere nõ seruat pmissũ. cũ tñ
posset: licet cũ ĩcõmoditate sua

peccauit mortal͞r. n̄ ille cui pro misit an̄ terminū relaxet iuram̄tū: qđ facere pōt si ꝓmissū i illi us utilitatē tm̄ cedat. nā si i utilitatē aliorū uł i honorē dei & sāctorū nō pōt ille relaxare: sꝫ ad epꝫ uł papā pertinet relaxatio uł cōmutatō. si autē nō pōt implere excusat̄ a peccato ꝓ tunc cū nō potest.

Si qs ēt ꝓmittat cū iuramēto se aliquid factură qđ nō est alicui⁹ iportātie boni uł mali ut mater de ūberādo filiū uł đ bibēdo: uel nō: & hmōi uidet̄ ueniale iuratio & piuratō.

Si iurauit sine causa rōabili ꝓ qbuscūq minimis dicēdo ēt ueritatē ueniale est: n̄ faceret i cōtēptū: & iducēd⁹ ē ut abstineat ꝓpter piculū periurii.

Si iduxit aliquē ad iurādū: quez oio credebat falsū iuraturū mortal͞r peccauit. n̄ esset iudex hoc faciēs ex officio suo secundum iuris ordinem.

De adiuratōe. c. 2.

DE adiuratōe q̄ ē iducer̄ aliq̄ꝫ ad aliqd faciēdū ob iuocationē alicui⁹ rei sacre. & si ē per modū coactōis itēdēs eū obligare p modū iuramēti ad aliqd faciēdū. ut ad supiores & alios in quib⁹ nō hēt ptātē. ē mōtale. sicut adiuratō Cayphe ꝯ dn̄um. Ad sibi subditos ūo ē licita ex casu quo liceret eis pcipere alias nō. & tūc adiurat⁹ tenet̄ illđ facere uł dicere. al͞r esset mōtale sicut trāsgressio precepti.

Si adiurauit plātos: uł socios: uel iferiores. p modū depcatōis itē dēs reducer̄ ad iuram̄tū ad aliqd boni faciēdū: nō est malum uel ueniale.

Si leuit̄ & sine causa ē adiuratus nō faciēs illud nō peccat. Tho.

Si adiurauit demōes p modū pcis uł ad fiēdū aliqd ab eis uł aliquid obtinēdū auxilii est mortale. n̄ qs faceret ex fāiliari ꝯsilio spirit⁹ sācti: uł n̄ ex quadā sipli citate querēs ab obsessis a diabolo sꝫ p modū coactōnis licet eos adiurare ne nobis noceāt.

Si adiurauit creaturas irratōabiles ne diabolus eis utat̄ i nostrū nocumētū. lꝫ. Si autē ut demon opet̄ i eis mortale est ut icātatores serpentiū.

Si i cātilenis & turpib⁹ fabulis miscuit deū & scōs & i narratōibus turpib⁹ & amatoriis ē mortale. alias ueniale nisi faceret in cōtēptū dei.

Tertiū pceptū de obseruatōne festorū cōtinet duo. c. Primū.

SAbbata sactifices. Quia q̄tū ad đterminatōnē dierum istud pceptū est de

iure positiuo.iō hic āneĉtere potes de ieiuniis ecclie & de auditione misse.
Primo ğ si fecit aliqđ manuale op⁹ diebꝫ dñicis & festiuis: uel al' precept ab ecclia ex̄ necessitatē .qa mōtal'r peccauit si per notabile spacium. sec⁹ si fueret aliqua pūcta. Si ūo ex necessitate vꝫ qa hostes expectāt ul' ueniūt iundatōnes aquarū & h⁹i. tunc licere remouer blada & supellectilia & hmōi.& debēt obseruari de uespera i uespera.i.de sero ad sero.de.ɔse.di.3.c.Pronūciandū.& hic requirit magna prudētia i cōsulēdo.
Si uēdidit ul' emit diebꝫ festiuis nō comestibilia de die i diē. ut panē:uinū:caseū:carnes & h⁹i. mortaliter peccauit.
Si p modū negociatōnis nō in casu magne necessitatis. In nūdinis tñ ex quo prelati eccliaꝝ tolerāt. si nō dimittūt audire missā ƒm Pe.de pal'.uidēt excusari q mercāt i diebꝫ festiuis. s.a peccato mortali.
Si fieri fecit aliqđ predictorū a suis filiis:discipulis:seruis:laboratoribus sie necessitate. peccat motal'r mādās & exequēs. Si tñ mādās seu magister ul' patronus nō hēt necessitatē. sed discipul⁹ eius ul' seru⁹ ul' rustic⁹ hēt necessitatē.ita q alit' nō posset uiuere.ul' qa discipul⁹ nō obedit aliqñ magistro i his diebꝫ uēdēdo ul' faciēdo aliqđ exercitiū eius artis ꝑ aliq̄ tēpore. Et nec iste nec alius de illa arte ul't cōducere eū secū & aliud exercitiū nescit facer.uidēt ipse excusari. Nā si i obsequiū eccliarū paupcularū aliqñ licet aliquid laborare diebꝫ festiuis ƒm doctores. q̄to magis licet pro sustētatōne uite ei⁹ i necessitate.tuti⁹ tñ essꝫ eligere aliquā artē si possꝫ.
Similit' de scriptoribꝫ ꝑ pretio & cōficiētibꝫ istrumēta & iudicātibus & faciētibus lōgas dietas nō causa cupiditatis:sed necessitati.qa nō bñ alit' pōt fieri.
De barbitōsoribus & hmōi. Medicinalia autē sēp licet facere & medicari & talia uēdere.
Si per totū diē festiuū uacauit ludis:uenatōibꝫ:aucupiis:choreis & aliis uanitatibus mūdi. Freqnter eni i his occurrūt mortalia peccata & si đ se ista nō sit mōtalia. Qꝫ ēt mortale peccatum diebus festiuis cōmissū sit grauius patet .& ideo de hmodi cōfitendum est.

De auditione misse diebus dñicis:& festiuis.

SI nō audiuit totā missā diebus illis: sed omisit. uel

ex cōtēptu uł ex cupiditate lu-
crādi uł causa eūdi ad solatiū uł
ad cōuiuia: seu ex negligētia uel
ignorātia crassa. mortałr pecca-
uit. & totiēs quotiēs dimisit.
Idē si audiuit sed nō totā dimit-
tēdo notabilē partē. de. cōse. di.
.i. c. Missas. Sec⁹ uero est si mo-
dicā partē misse dimisit.

Q̃ aūt qs audiat ī pārochia sua
uel alibi missā ppā de die uł aliā
audiēdo uel nō ītelligēdo uerba
uel nō audiēdo. qa submisse dr̄.
uel audiat alibi: seu a cōcubina-
rio uł symoniaco & h̄mōi. uł n̄
symoniaco & cōcubinario ex q̊
prelati nō prouidēt super h̄mōi
nō uidēť siplices sollicitādi. sed
dimittēdum cōscientiis eorum
ubi talia habūdāt secūdum Pe.
de pał. & Vuł. durañ.

Dimittēs uero auditionē misse
ex īfirmitate uel ex tali occupa-
tione quā nō potest dimittere.
ut seruire īfirmo uel alia iusta ca-
usa. puta quia manet in castris
excusatur.

Excusātur ēt puelle que dimit-
tūť a parētibus domi nō tamen
eūtes ad choreas: uidue ēt que
manēt ī domo clause per men-
ses nō excusātur. secus si p dies
.iç. uł p mēsem.

De obseruatione ieiuniorum
capitulū. 2.

SI quis dimisit ieiunia ecclie
uł quadragesime: quattuo
tēporū: & uigilias festorū chri-
sti ac apostolorū & sāctoꝝ post
.21. ānū peccat mortalit̄ nisi ha-
beat causā legitime eum excusā-
tem uł saltē existimet se haber̄
puta cū est satis debilis uel uid-
tur sibi esse propter qd̄ credit
nō posse ieiunare sine notabili
corporis detrimēto: licet secūdū
uarietatē possit talis nō uidetur
de facili cōdēnādus de mortali
ex quo parat⁹ erat obedire pre-
cepto si credisset se posse. aliter
est mortale. & totiēs quotiens
dimisit aliquē diē ieiunii qlibet
eni dies est sub uno peccato. &
iñ .21. ānū īducēdi sūt iuuenes
ad ieiunādū. sed ēt īterrogāduz
est de numero dierū quos dimi-
sit: & qua decausa.

Si uero notabiliter anticipauit
horā comedēdi. puta circa horā
tertiā sine causa legiptima nō ē
ieiuniū. unde & mortale. hora
autē cōgrua est esse nonā. tarda-
re autē post nonā ñ ē uitiū. nisi
fiat ex superstitione.

Si cū ieiunauit ex statuto ecclie
uł ex uoto: uł ex iniūctione con-
fessoris comedit de sero frustrū
panis uł de płib⁹ fructibus: aut
cōfectionibus uł de uno gener̄
tātum: sed in magna quantitate

ieiunium fregit.
Si uero aliquid cōfectionum su mit i parua quantitate non sol uit ieiuniū. nisi fieret in fraudeȝ ad nutriendum sed sumēdo ali quid fructuū: per modum medi cine. ne scilicet uinū lauet stoma cū. nō uidetur esse malū.
Potest autē quis in die pluries bibere sumpto prandio & non frangit ieiunium. nisi fiat i fra udem. ut dcūm est.
Debiles & multum laborantes itinerantes: peregrinantes pre gnantes ac nutrientes pauperes & hmodi. quomodo & quando a ieiunio excusentur. uide ple nius in summa.

Quartum preceptum de bo nore parentum & habet duo capitula. Primū.

Habeas in honore paren tes. quere p̊. Si dixit uer ba cōtumeliosa uł oppro briosa parentibus: mortaliter peccauit. & multo magis si ūbe rauit ēt leuiter.
Idē si parentes irrisit.
Si blasphemauit uel maledixit ipis defunctis & uiuis.
Si nō obediuit eis i licitis ex cō temptu peccauit mortaliter ēt in paruis rebus. secus si ex ne gligētia in rebus non multum ponderis.
Si nō prouidit necessitatibus eorum cū posset mortale ē.
Si nō impleuit legata facta ab eis ad pias causas. sed multum distulit propter īcōmoditatem cū tn̄ posset peccauit mōtalr.
Si nō reuerenter se habuit: sed cōtempsit uł dure locutus ē: uł prouocauit ad irā: uel nō suppō tauit eos: uł diligenter nō pro uidit. ueniale ē.

De gubernatione familie. c. 2.

Si nō prouidit magnis ne cessitatibus uictus & uesti tus filiorum: uxoris: seruorū cuȝ posset ex auaritia uł crudelitate mortale est.
Item si propter hoc illegipti mos filios misit ad hospitale uł seruos qui sibi bene fuerūt.
Si nō adhibuit diligētiā ad hoc ut boni essent: & mādata dei & ecclesie obseruarent ut de con fessione cōione auditione misse de honestate & hmodi. & si no tabilē i hoc cōmisit negligentiā nō curando uel nō corrigendo. mortale est: uł ueniale graue.
Si dixit uxori uerba cōtumelio sa uocādo scortum & hmodi. uł uerberauit aspere sine causa ra tionabili sȝ ex īiuria mortale ē: secus si alias ei dura & aspera u̾ ba loquitur.
Si uxor contendit cum uiro in

licitis rebus nolēs obedire ex h̄
prouocans eum ad blasphemā/
dum deum uł sāctos:uel ad aliud
grāde icōueniens mortale ē si ē
occasio data ad hoc.
Si uir permittit uxorem facere
uanitates aut ornatus:uł tripu/
diatus & h̄modi.& alia multum
prouocātia ad lasciuiam.mōtale
uidetur .si uero nō uidetur mul
tū excessus ueniale.
Mater que mittit filias ad cho/
reas & alias mūdi uanitates: &
nō ducit ad missam confessionē
cōmunionē peccat mortaliter.
& nō uī posse excusari a mōtali.
Si dominus uel domina nō p̄/
uidit necessitatibus corporalib9
seruorum & ancillarum & infir
mos mittit ad hospitale & non
curat de honestate eorū: uel nō
dat eis habilitatem ad cōfitēdū
cōmunicādum: audiēdi missam
cū possit uel facit in festis labo/
rare.mortale ē i quolibet hoꝝ.
Si nimis dure uł nimis remisse
alias se habuit in gubernatione
familie in quo omnes deliquūt
ēt perfecti cōmuniter ueniale ē
.di.25.c.Qualis.

Quintum preceptum de ho/
micidio.c.unum.

NOn occisor eris. & primo
quere Si occidit extra or/
dinē iuris aliquem uolūtarie uel
preter ītentionem a casu dando
operam rei illicite.ut i ludo no/
xio.ut ad saxa uel ēt rei licite sꝫ
nō adhibēdo debitam diligētiā:
ut proiiciendo tegulas de tecto
mortale est. & casus episcopis
reseruatus.
Item si ex necessitate euitabilis
& ēt ineuitabili ad quam perue
nit ex culpa.puta quia adulter
est īuentus a uiro mulieris adul/
tere qui ut mortē euaderet euꝫ
occidit .interrogandum est de
causa homicidii.
Si iudex occidit aliquem īnocē/
tem secūdum iura uel aliquem
nocentē sed preter ordinem iu
ris uel secūdum processum ordi
narium .sed nō habens legipti/
mū dominium: uel habēs pote/
statem:sed nō ex iustitia sed ex
uindicta uel auaritia uel crudeli/
tate.& est casus episcopalis.nisi
in ultimo pūcto.
Si mulier grauida quesiuit abō/
sum p medicinas uł labores uel
per alium modum ēt si nō seq̄t
effect9 est mortale in eā & in q̄
cūq; ꝯsulente & operāte ad hoc
nō tamē est casus episcopalis.
Si uero sequitur effect9 & pu/
erperiū erat formatū in utero.
homicidiū est i ea & in coopan/
te & cōsulente.unde cas9 episco
palis est .In aliquibus ēt locis si

nõ sequitur effectus per synodales cõstitutiones ẽ episcopalis & alicubi est excõmunicatio.
Si occidit mater filium uel filiã spõte ad occultãdum crimen suum grauissimũ est:& multo pl⁹ si nõ baptizatum
Si pater filiã uł frater sororem fornicãtẽ.si uir uxorẽ:si uxor uirũ ꝓpter odiũ uel amoẽ ad aliquẽ aliũ.Si fili⁹ patrẽ uel matrẽ ex ira uel auaritia:uel fratrẽ frater grauissima sũt & digna magna penitẽtia & epõ reſuata.
Et nota ꝙ episcopi solẽt cõiter eos mittere qui ire possũt ꝓ casu homicidii ad pñiarios curie ad terrorem icutiendum.Si tamen uolũt possũt absoluere tales per se uel per alios .ideo pape nõ reseruatus.
Si mater uel nutrix suffocat filium uł filiã quẽ tenet iux̃ se inaduertẽter oppmẽs eũ mortale est pp negligẽtiã & ẽ epalis.
Si mulier grauida preter itẽtionẽ abortitur:si cõmisiſſꝫ ibi notabilẽ negligẽtiã. puta quia nimis saltauit.uel qa nimis inordinate laborauit. uel pp iordiatas lasciuias nõ esset absq̧ mortali peccato.
Idẽ in uiro uł alio percutiẽte eã uñ hoc sequit̃.Secus uero si nõ esset in causa.

Si quis ẽt nõ occidit tñ mutilat aliquod mẽbrũ uel reddit iutile aliter ex̃ ordinẽ iuris uł uulnerat.uel alias ꝑcutit aliquẽ ex iiiuria peccat mortałr.
Itẽ si iiuste icarcerat: uł tenet ꝑ uiolẽtiã ne liber possit abire. ñ faceret ꝑ pũctũ tẽporis ad ipediẽdũ malũ eius.
Si clericũ hẽtẽ tãtum primaꝫ tõsurã est excõicatus.
Si quis uerbo uł mãdato.s.mãdãdo ꝑsuadẽdo cõsulẽdo ratificãdo uel icitãdo coopatur aliqđ ꝑdictorũ uł mortẽ uł corporalẽ lesionẽ peccat mortałr:ẽt si nõ sequatur effectus. Sed si sequit̃ effect⁹ grauius ẽ & si ꝑcussit uł hmõi icarceratus esset clericus: uł religiosus i quolibet ꝑdictorum casuũ percutiẽs uł icludens ẽ excõicat⁹ nisi esset prelat⁹ ei⁹ qui hec faceret cã corẽctõis.
Et ubi i predictis.s.mãdato cõsilio cooperatõe uł facto si essꝫ enõmis iiuria facta clerico uł religioso nõ potest absolui citra sedẽ apostolicã uel legatum uel sũmũ penitẽtiarium.
Sec⁹ ũo si ñ essꝫ enõmis iiuria.
De hmõi materia habes diffuse in.q.parte sũme.
Enormis iiuria dr̃ qñ ad mutilatõnẽ mẽbri seu effusionẽ sãguis magnã.s.ꝑ uuln⁹ illatũ ꝑcessuꝫ

fuerit. Aut si i epum uel in abbatē propum man⁹ uiolēta iiecta sit. ut. c. Cū illorū. d̄ sē. exco. Aut. n. dr̄ enōmis arbitrio boni uiri ex circūstātiis locorū: tēpoꝝ personarū. ut Insti. de iur. nāli. . §. Atrox. Vel si est facta religioso. qa nō absoluit talis citra sedem apostolicā uel legatū ei⁹ uel ei⁹ sūmū penitētiariū. Sec⁹ uero est si nō esset enormis.

Si quis itfecerit uł mādauerit uł fecerit iterfici aliquē christianū per assassinos ēt si n̄ seqt̄ effcūs ē excōicat⁹ & deposit⁹ oī gradu ordine & dignitate seculari: uel ecc̄łiastica. & similr̄ receptor: & deffēsō hmōi assassinorū. c. Pro humani. de homi. li. 6. Dicūtur assissini quidā heretici. uide d̄ h in. 4. pte sūme. ti. i.

Si quis desiderat mortē alteri⁹ deliberata rōe i malū alteri⁹: siue ex odio: siue iuidia: siue ex auaritia ut hēat eius bona uel ex luxuria. ut aliā accipiat: uł ex superbia ut i p̄latiōe succedat: uel ex accidia ne hēat causā gubernādi eū: uł ut sit magis liber & n̄ hēat cōripiētē: i quolibet horū ē mortale. Sec⁹ autē si hoc desid̄rat ne ipsemet uel ille deū āpli us offēderet uł ne peiō efficeretur aut ne bonis p̄sonis uel ecclesie dei noceat. sicut tyrāni.

Si uero qs ex ipatiētia & ira p̄cutit seipsū iiuriose peccat mōtalit̄ & si cl'ic⁹ sit ē excōicat⁹. secus si ex zelo deuotiōis ad rep̄mēdā carnē uł tēptatōes. nō tn̄ licet abscidere aliqd̄ mēbrū. ał peccaret mortalit̄ & efficeretur irregularis. & si est clericus essꝫ excōmunicatus.

Si occidisset uł uulnerasset aliquē i loco sacro essꝫ sacrilegium & ecclesia uiolata.

Si per uiolētiā ēt si sit officialis eduxerit malefactorē uł debitorē de loco sacro uł fecerit capi eum peccauit mortał'r.

Si fecit uł fieri fecit torneamētū uł aliud spectaculū ubi sit p̄iculū uite mortale pccūꝫ ē.

Sextū preceptū de Luxuria actuali & spēbꝫ ei⁹. c. unū.

NOn mechaberis. Luxuria actualis q̄ cōmittit̄ extra matrioniū sēp ē mōtale peccatū i oībus spēbus suis que oēs hic ponūt̄. qa distīcte opōtꝫ eas cōfiteri: uł itrogar̄ cōfitētes si a seipsis nō dicūt nł'o mō tn̄ necesse ē introgare de his oībus n̄ necessitas cogat. ne qs adiscat qd̄ nescit sꝫ put cōuenit p̄sonis que cōfitētur. & cum habet̄ ultima species nō est ultra descendendū ad alias particulares circūstātias nō necessarias & cauto

ac honesto modo i̅trogādū̄ ē.
Si cognouit solut⁹ solutam que dicitur fornicatio: & si est meretrix ul' serua sua ul' alteri⁹: ul' uidua & et̄ si tales i̅duxit ad pecc̄ū.
Si tenuit cōcubinā & quāto tēpore. qa ultra fornicationē est ibi scādalū proximorū. quia publicū. lʒ sit fornicatio.
Si uirginē deflorauit extra matrimoniū qd dicitur stupruʒ: & si seduxit eā ꝓmittēdo ducere i̅ uxorē cogēdus ē i̅ foro cōscientie uel ducere eā i̅ uxorē sibi: ul' eā dotare si potest. & i̅iuriat⁹ ē parētib⁹ eiusdem si h̄ nescierūt.
Si ip̄e solut⁹ coḡuit uxorē alt̄i⁹: uel ip̄e uxorat⁹ coḡuit solutā qd dicitur adulteriū. & est duplex quando uterq̄ ē cōiugat⁹.
Si i̅tulit uiolētiā alicui quod dicitur raptus. & si cōtra uolūtatē parētū graui⁹ est.
Si nupte ul' uirgini uel moniali grauissimū est.
Si cognouit cōsiguineam suam ul' cōsanguineā uxoris sue usq̄ ad quartū gradum cōsāguinitatis ul' affinitat̄: & dicitur i̅cest⁹.
Idem de muliere que p̄mittit se cognosci a cōsāguineo uiri sui.
Si cū moniali scelus ē operat⁹: ul' cū habēte professionē castitatis: & dicitur sacrilegiū. Idem si mulier cū clerico: religioso: p̄lato cōdiato. & h̄modi.
Si cognouit cōmatrē ul' quā tenuit ad baptismū filiā spiritualem ul' chrisma: ul' quā audiuit i̅ ꝯfessiōe. & dr̄ i̅cest⁹ ul' sacrilegiū.
Idē de muliere que cū cōpatre se miscuit uolūtarie.
Si per semetipsū uigilās & uolūtari⁹ se poluit & dicit̄ mollicies: siue manibus ꝓpriis ul' aliis modis. de modo nō ē i̅trogādū.
Si cū masculis operatus est turpitudinē uel femina cū femina uel uir cū muliere extra uas debitum: & dr̄ uitiū sodomiticū.
Si cū brutis operatus ē nephas & cū qb⁹ & dr̄ uitiū bestialitat̄.
Si diebus festiuis aliquod horū operat⁹ est. qa grauius est. s̄m aliquos ūo necesse est confiteri h̄modi circūstātiā. quia mutat speciē peccati.
Si in eccl'ia ul' i̅ loco sacro aliqd predictorū cōmisit. qa dicitur sacrilegiū & per hoc uiolat̄ eccl'ia. & si istd̄ esset maifestū essʒ recōcilianda eccl'ia.
De pecc̄is ūo que cōmittūt̄ i̅ ꝯiugio. s. tactib⁹ & actib⁹ i̅honestis & osculis ac uerbis. & h̄modi. dicetur i̅. c. de luxuria.
Nota tn̄ q̄ de iure cōi pecc̄ā luxurie n̄ sūt reſuata ep̄is nec pro aliquo illoꝝ ē lata sn̄ia excōicationis a iure. Sʒ cōit̄ p synodales

cōſtitutōes epoꝝ aliquos ex di
ctis caſibꝫ ſibi magis rſeruāt. ut
īceſtū: ſacrilegiū. ſ. cū monialibꝫ
aliqui ūo epi uitiū beſtialitatis.
alii ēt uitiū ſodomiticū: & q̄daꝫ
alia ī qbꝫ eſt lata ſnīa excōicatō
nis ꝑ ſynodales conſtitutōes. &
iō quere ī dioceſibus ī qbus au
dis cōfeſſiones.

Nonū p̄ceptū de luxuria men
tali & eiꝰ ſpēbus. c. unū.

ET nota ꝙ cogitatōes cō
mittēdi aliquod pccūꝫ lu
xurie que ſūt cū cōſēſu rōnis ſē
per ſūt peccata mortalia. & ꝯͣ h
p̄ceptū. nō deſiderabis uxorē ꝓ
ximi tui & ſūt diuerſarū ſpērūꝫ
ſicut ſūt opera carnalia licet nō
ita grauia mōtalia ſicut opꝰ ex
terius cōmiſſū. & cū dicit peni
tens ſe hūiſſe cogitatōes quibus
ex rōe cōſēſit. īťroget cōfeſſor
erga quas perſonas & cū quibꝰ
habuerit. qa ſi erga cōiugatā eſt
adulteriū. Si ad ſolutā & ipſe ſit
ſolutus ē fornicatō. Si cū cōſan
guinea. eſt īceſtus. Si cū maſcu
lo. eſt ſodomiticū. Si cū uirgine
exͣ matrimoniū. eſt ſtuprū. Si
cū religioſa ē ſacrilegiū. Si ꝑ ui
olētiā ē raptꝰ. Inťrogādū ēt eſt
q̊tiēs hūit hmōi cogitatōnes ad
aliquā. qa totiēs peccauit mor
taliter.
Si ꝑ īteruala tēporū hoc fecit
uꝫ ex rōne deſiderat fōnicari cū
aliqua. poſtea uero ſe occupat ī
aliquo negocio uł cogitat de gu
bernatōe domus & hmōi. & ex
inde iterū deliberat fōnicāi pec
cat denuo mōtalr̄. & ſic deīceps
Sed ſi cōtinue uerſať ī tali cogi
tatōe per horas. unū tātū pccūꝫ
eſt. ſꝫ tāto grauiꝰ q̄to diutiꝰ ꝑ
ſeuerat cogitādo.
Itē ſi mutat cogitatōnes de una
ꝑſona ad aliā uł ad diūſā ſpēm
cū eadē perſona deliberās per ſe
de qualibꝫ ſēꝑ de nouo peccat
mōtalr. Vñ ſi cētū mulieres ui
deret unā poſt aliā & ad quālibꝫ
ſpālr animū determiat. cētū mō
talia cōmittit. Secꝰ ſi una cogi
tatōe hoc appetit. qa unū eſt ha
bens defōmitatē tot pccōꝝ.
Inťrogādū ē ſi diebꝫ feſtiuis diſ
currit per ecclias procādo muli
eres: & ſi phylocatꝰ ex aliqua ſe
cutus ē eā: & quāto tēpore. quod
dicit̃ de uiro Idē dicēdum eſt đ
muliere erga uirum.
De delectatione moroſa ī cogi
tatōe ſupra dcūꝫ ē ī. c. đ Luxuria
Si mulier cōtētať hēre amatōes
& cū ꝑpēdit aliquē uł aliq̊s ꝓca
ri: uł eā amare carnalr. ponit ſe
ad feneſtram uel uadit per aliq̄ꝫ
locum ut uideatur ab eo uel po
nit ſe in eccleſia: uel alio loco pu
blico ubi diſcurrunt iuuenes ad

procañ: mõtale est: et si nõ appetat peccare cũ talibus qa occasionẽ ruine prestat. extra de iiuri. & dam. da. c. si.

Septimũ preceptũ De furto nõ faciẽdo & de usura q̃ diũsis mois fit & hẽt .8. capitula.

FVrtũ nõ facies. De usurpatione rei aliene. q̃ in h precepto ꝓhibet nota ꝙ i oĩb⁹ ĩfrascriptis spẽbus est mõtale peccatum & tenetur ad restitutiõez ei a quo res capta est. Q̃z si ille ignorat ul' nõ ĩuẽitur paupib⁹ erogãda ẽ & nõ solũ q accipit. sz etiam heres eius si tñ d bonis ei⁹ ad eum puenit. .c. Michael. ex de usuris.

Circa usuram q̃re primo.

SI mutuauit pecuniã nũeratã ul' aliqd eorũ q̃ usu cõsumũt: ut frumẽtũ: uinũ: oleum: & h⁹i ĩtẽtiõe aliqd recipiẽdi ultra suũ capitale: & illd p' qd accepit teneẽ restituere.

Si mutuauit sup pign⁹ rei mobil': puta uestis eq: & huiusmõi uel immobilis ut domus agri & h⁹i. & iteri accipit usũfructum pigneris dum ali⁹ tenuit pecuniã suã usura est. Excipit tñ casus qñ gener accipit possessionẽ i pignus a socero suo q̊usq₃ dat sibi dotẽ: & sustiet onera matrimõii nutrẽdo uxorem suã. ex de usuris. c. Salubrit.

Si posuit pecuniã penes mercatorẽ ul' artificẽ cũ ĩtentione aliqd ꝑcipiendi utilitatis lz nõ fiat pactũ de hoc. sz poit ĩ discretione eius uolẽs ĩ oĩ cãu capitale suum saluum usura est.

Sed si uult ita pticipare de dãno sicut de lucro tũc lz et cum pacto: & in hoc solẽt et offendere mulieres de dotibus suis: & dicũtur uulgarit' dpoita sz ẽ usura. c. P'riq₃. 14. q. 3. ĩ tex. & glo.

De socedis animaliũ.

SI in socedis aĩaliũ pecoꝝ bouũ & h⁹i ita paciscit' ut capitale sit saluũ ẽ usura: sz si ñ est saluũ sz nimis grauat una ps ñ est usura: sed iniustitia.

Si in emptiõe fructuũ terre: ul' aliarũ rerũ ex eo ꝙ añ p aliq̊s mẽses q̃ recipet fructus ul' alias res soluit p̃tium & pp hoc emit min⁹ iusto p̃tio: ul' si ualebat decẽ emit pro nouẽ: usura ẽ. Secus si faceret h. qa ũisimil' p't põt etiã min⁹ ualere q̃ illd qd soluit v₃ octo.

De uenditione ad terminũ

SI uendidit ad credentiã seu terminũ pãnos laneos lineos de serico ul' alia q̃cũque maiõi p̃cio q̃ ad cõtantos qa si uẽdidit sic pl⁹ iusto p̃cio rõne dilatõis usura est. Si uero

nõ uẽdidit pꝛ iusto ꝑtio:ſꝫ nõ uult facere ita bonum forũ ei ſicut illi q dat pecuĩaꝫ nũeratã ſibi ñ ẽ uſ᷑a. Tho. & ex̃ d̃ uſ᷑is. c. Nauigãti. &. c. In ciuitate tua.

De cambiis.

SI fecit cãbia miuta puta de uno floreno aureo ad monetã: uꝉ econũſo accipiẽdo aliqd ſm cõeꝫ curſũ ñ ẽ illicitũ. Si fecit cãbia realia ꝑ lrãs de loco ad locũ & nõ ficta ẽ licitum moderatũ lucrum. Si fecit cambia que uulgarit dicuntur ſicca. ut per uenetos a libre de groſſi: uſura eſt. qa realꝛ eſt ibi mutuũ ſꝫ ſub ſpe lucri. h frequẽtant florentie. Si tutor & curator pupillorũ: uel procurator: & factor cuiuſcumq pecuniam pupillorum uꝉ ꝑſonorum dedit ad uſurã ĩ utilitatẽ illorũ. ultra peccatum mortale cõmiſũ ĩ caſu q̃ illi nolĩt uꝉ nequeãt reſtituere. qa illi q hũerũt utilitatẽ pricipalit tenẽt. ſꝫ ñ reſtituẽtibꝫ illis tenẽt ꝑcuratõ tutor & curatõ & hꝰi. Si qs emit agrũ uꝉ domũ mꝉto maiori ꝑtio q̃ ualeat: intẽdens q uenditõ reemat ab eo deducẽs hoc ĩ pactũ: & ipe ĩtiꝫ fructꝰ recipiat uſura paliata ẽ.

De mutuantibus ſub ſpe.

SI qs pp pecuniã mutuatã aliquando petit uel ſperat pricipalꝛ hẽre ab eo aliquod obſequiũ uꝉ utilitatem que ꝑtio poſſit eſtimari. ut opa laboratoꝝ uꝉ boũ ad coleñ terras uꝉ mutuatoẽꝫ iumẽtoꝝ: uꝉ aliqd donũ: uꝉ ut ꝑcuret ei officium uꝉ beneficiũ ecclaſticũ uꝉ ſeclare. Vel q det ſibi pp hoc plus de fructibus t̃re eius quã colit uſ᷑a eſt. Et qñ pp h ñ ab eo cui mutuauit: ſꝫ ab alio ut a dño uꝉ a coĩtate recipit utilitatẽ exide dꝫ illd paupibꝫ erogãe

De accipientibꝫ ad uſurã.

SI quis accepit mutuo ad uſ᷑ã nõ ad ꝑuidendũ ſue neceſſitati: ſꝫ ut det ipe ad uſ᷑ã uꝉ ludat: uꝉ aꝉ male utat pec cat mortalꝛ. Idẽ ſi eũ iducit q alꝛ ñ erat feneratus. Pe. d̃ palꝛ.

De faciẽtibꝫ ſtatuta ĩ fauorem uſurariorum.

SI fieret ſtatutũ ĩ aliqua ciuitate: uꝉ caſtro: uꝉ loco q uſure ſoluãt: uꝉ q ſolute nõ poſſint repeti: aut repetite nõ debeãt reſtitui excõicati ſũt q faciũt hꝰi ſtatuta: & q iudicant ſecundũ ipa. Vñ illi qui faciunt capla cũ iudeis. ut dñi & coĩtates continentia q poſſit fenerari. Vel q nõ poſſit repeti ĩ iudicio uſ᷑e extorte ab eis & hꝰi uidẽt incidere

in hac excõicatioẽꝫ.Dñi uero q̃ h̃ faciũt & ciues q̃ h̃ cõsulũt ex̃ d̃ us̃is clemẽtia.Ex graui. Capitulum.2.

DE emptiõe ũo denariorũ mõtis ut florẽtie:uel im⸗ prestitoꝝ ut uenetiis:uel loco⸗ rum ut Ianue:qa aliq ponũt ꝯ⸗ ctũ eẽ usariũ:alii ũo nõ.s.ꝯriũ tenentes.iõ nemini cõsulas ut faciat ꝯctũ :factũ ũo si potes ĩducere ut pꝰ mõtẽ ipiꝰ uel u⸗ niꝰ altiꝰ fiiat & satisfaciat cõi⸗ tati uel d̃t paupibꝫ.bonũ erit. Si ũo nõ uult adherens opi⸗ nioni ꝯrie.nõ facile cõdẽnes: qa in hꝰi ſm doctores nõ est p̃cipitãda sñia.de his:& aliis supradictis hẽs in scda ꝑte sũ⸗ me. ti.2.de usuris.

De fraudulentia q̃ multis modis cõmittitur.c.3.

DE fraudulẽtia q̃ fit:uel in rei substantia uendẽdo unã rẽ ꝑ alia:ut uiũ liphatũ ꝑ puro.cãnes pecudĩas ꝑ castra⸗ ti.cera: & arõata cũ aliis mi⸗ sturis uel ĩ q̃titate dãdo men⸗ suras & põdera dimĩuta.puta ũcias nouẽ ꝑ libra uel ĩ q̃litate ut rẽ prauã ꝑ bona ut pãnum ferrũ coriũ aromata aĩalia de⸗ fectuosa fructꝰ & hꝰi: & ĩ his si notabilr dãnificauit proxi⸗ mũ peccauit mõtalr & tenet̃ ad restitutionẽ.Si parum nec plus ĩtẽdẽs: ueĩalr:& paupibꝫ erogetur.

Si uẽdidit rẽ aliq̃ mlto maio⸗ ri p̃tio q̃ ualebat ſm coẽꝫ es⸗ tiatioẽꝫ illiꝰ tẽporis adũtenẽ peccauit mõlr & tenet̃ ad re⸗ stitutionẽ si ꝓximꝰ notabilr ledit̃.secꝰ si paꝝ .Idẽ si emit mĩori p̃tio q̃ ualeat ex igno⸗ rãtia uenditoris. Si fraudauit iustas gabellas:& pedagia te⸗ netur coitati restituere si mlt⸗ tũ uel etiã parũ: sꝫ tñ ĩtendẽs multũ mortale est.

De falsificatione .c.4.

SI quis falsificauit aliqd ĩstrumẽtũ uel falso sciẽt̃ utitur ultra mortale tenet̃ ad oẽ dãnũ qd̃ iñ sequit̃.

Si quis falsificauit lr̃as papa⸗ les: uel falsificatis sciẽt̃ utitur est excoĩcatꝰ cuiꝰ absolutio pape reseruatur.

Si quis ex falsa cã suggesta q̃ exp̃ssa nõ obtinuisset bñficiũ qd̃ recepit.licet nõ sit excoĩ⸗ catꝰ. tñ tẽet̃ ad restutitoẽꝫ e⸗ iꝰ qd̃ sic recipit:seu ad renũ⸗ ciationẽ bñficii:uel reassigna⸗ tionẽ & huiusmodi.

Si quis falsificauit monetas ultra peccatũ tenet̃ ad resti⸗ tutioẽꝫ.Idẽ si falsis sciẽt̃ utitur & et̃ ipe q ĩ hꝰi fuit deceptus

Si qs falsat mẽsuras: uł põde ra ciuitatꝫ uł coĩtatꝫ: uł falsis sci ẽt utiť: ultra mõtale teneť ad re stitõnẽ & oium dãnoꝝ ind̃ se- qntiũ. Si qs falsat lr̃as p̃latorũ: uel sigilla: uł aliorũ. ultra mor- tale teneť ad satisfactionẽ oiuꝫ dãnoꝝ iñ seqntiũ. Idẽ d̃ f̃lsificã- te libros uł alias scripturas ĩ dãnũ alioꝝ. Et nota ꝙ ꝯ falsifi cãtes instrumẽta uł cõstitutio nes ꝑ synodales lr̃as uł alia in aliqbus locis lata ẽ s̃nia excõis.

Excõmunicatio papalis.

SI qs in bullis papalibꝫ ap põit uł rẽouet unã lr̃aꝫ uł pũctũ ꝭꝫ Hosti. ẽ excõicatꝰ ex- cõicatiõe papali q̃ fit ĩ curia: nã ĩ iuř cõi nõ hẽť: & h̃ si bulle hñt uigorẽ. nã si expirassꝫ earũ ualõ puta qa erat gratia ad tẽpꝰ & expirasset si totũ radereť. nõ ĩ- curreret qs excõmunicationẽ nec ĩ aliq̃ penã. Ricardus.

Capitulũ qntũ de iniustitia q̃ fit in iudicio.

DE iniustitia uero q̃ fit a iudicibꝫ assessoribꝫ aduo- catis ꝓcuãtoribꝫ: & notariis: & de quibꝫ debẽt ĩterrogari di- cetur infra.

Si officialis qcũq; dat ĩiustã sẽ tentiam scienť uł ex ignorãtia crassa & supina teneť pãti lese ad satisfactioẽꝫ oĩs dãni. ñ satis- faciat ille ꝑ q̃ ẽ lata sentẽtia. & similř assessor uł alius q ad hoc coopať: & peccant oẽs mõtalř.

Aduocatꝰ & procurator q sciẽ ter defendit ĩiustã cãꝫ: Si obti neãt similř teneť parti lese ad satisfactionẽ ĩsolidũ. Si nõ sa- tisfaciat clientulus. Idem si ꝑ- didit iustã causam ex ignorãtia crassa uł negligẽtia.

Accusator & testis scieť ꝓcedẽ tes ꝯ aliquẽ falso: teneť d̃ oĩ dã no ĩpi accusato: & peccãt mõta ł̃r. Domini q grauãt subditos ĩ collectis ĩiustis teneť ad restitu tionẽ & d̃ uitiis eoꝝ d̃ qbꝫ sũt ĩterrogandi hẽs ĩ. 3. pte. c. 2.

De furto capitulum sextũ.

SI quis rẽ aliq̃ occłte inui to dño nõ solũ abstulit ab extraneo sꝫ etiam filius parẽtibꝫ: uxor uiro: seruus dño: discipuł magistro: socius socio: cõsãgui neus cõsanguineo: furtũ ẽ. si est qd nõbłe dãnũ. unde & mor- tale. & teneť ad restitutionem.

Secꝰ si qd minimũ: ut aliquos fructus & q̃trinũ & huiusmõi.

Si rẽ sibi mutuatã retinuit: uł aliã rẽ altiꝰ ueniẽtẽ ad manꝰ eiꝰ nõ restituit furtũ fecit. nisi ille tãtũdem brẽt de suo c̃titudiałr quod non uult restituere.

Si ĩueta q̃ nõ hñt ꝑ derelicto non restituit: sed sibi retinuit:

& si post iqsitionē nō reperit cui⁹ sunt iuēta: dꝫ paupib⁹ erogare. alias esset mōtale. n ipi ut indigenti darentur.
De thesauris inuentis multum stat ꝯsuetudīi. Si usus ē pignere ad sui utilitatem ꝯ dn̄i rei uolūtatē. Si usus ē re cōmodata ad aliū usū ꝙ fuerat cōmodata. uel re ꝺpōita sine licētia ꝺponētis nisi p̄sumat dn̄ꝫ rei eē contētū tenet h⁹mōi ꝺ illa utilitate.
Si religiosus dedit de bonis mōasterii sine licentia supioꝝ bita uł p̄sumpta. Idē si aliqd occulte recipit: uł retinet: qꝺ ē mōtale & ꝑpetari⁹.
Si prelat⁹ expēdit bōa eccłie in ṫpes usus deputata reparationi eccłie: uł paupib⁹: uł bona monasterioꝝ: peccat mōtaliter.
Si aliqs recipit a religiosis aliquid sine cā rōnabili: uł pro ṫpitudīe: uł lucri acqsitione: uł cā amicitie & parētelle sine aliqua indigentia.

De sacrilegio qꝺ cōmittit circa res sacras. c. 7.

DE sacrilegio qꝺ est circa res sacras. Si iposuit: uł dedit sup hoc consiliū ut iponerētur collecte cłicis siue ecclesiasticis p̄sōis nō bita licētia a romano pōtifice & si secut⁹ ē effectus ultra mortale tenet ad restitutionē: & nisi post admoitioēꝫ desistat ē excoīcat⁹.
Si fecit: uł fieri fecit statuta ꝯtra libertatē eccłiasticā: uł cōsuluit fieri: ultra mōtale tenet de dānis factis: ēꝗ excōicatus ipse: necnō scriptores: & iudicantes secundum ea.
Si usurpauit patrōatū de nouo alicui⁹ eccłie uacātis: uł monasterii: uł locorum piorū: uł bona ipoꝝ locorū uacantium est excōmunicatus.
Si abstulit res sacras ut calices & paramēta de loco sacro aut rē sacrā de loco nō sacro & furās i eccłia res nō sacras.
Si effregit locū sacrū ut portas eccłie: uł locū religiosum: uł pōtas cōuētus ultra peccatum & obligatoēꝫ ad restitutionē tenet de iiuria & de dāno & est excōicat⁹. & an̄ denūciatoēꝫ pōt absolui a diocesano. Post denūciationē uero solū a papa uł p̄niario. c. Cōq̄sti. ex de sn̄tia excōicatiōis.
Si fecit incēdiū studiose i loco sacro uł religioso. idē iudiciū est. sicut de effractore. ut dicto. c. Peruenit. Incendiarii aūt alioꝝ locorū de iur̄ cōi nō sūt excoicati. In aliqb⁹ āt locis sic ꝑ synodales cōstitutiones.

Si legata facta ecclesiis ul' aliis piis locis aut paupib' ñ soluit integre: & si nimis differt peccat mōtal'r: ñ ĩpossibilitas eũ excuset: & alicubi ē excoicatio synodal'.
Si cl'ic⁹ recipit bñficiũ symoniace ultra uitiũ symonie oẽs fruct⁹ illi⁹ bñficii furtiue accipit & tenetur ad restitutioẽȝ.
Si ꝑlat⁹ eccl'ie ex dolo ul' lata culpa amittit bona eccl'ię tenet̃ ad restiutõeȝ.
Si ñ dedit laic⁹ decias ũ ↄsuetũ ē dare: tenet̃ ad restitutionẽ.

De rapina uiolēta .c.8.

Rapina ē q̃ñ res ĩiuste aufert̃ p̱ uiolētiã. Si rẽ alti⁹ rapuit ultra mõtale & restitõnẽ ad quã tenet̃ debȝ etiã petere ueniã si cõmode põt de ĩiuria uiolenter illata.
Si q̃s ē pirrata ꝑdãs ĩ mari q̃s cũq̃ ĩdifferẽt ultra mõtale & restitutõnẽ ad quã tenet̃ ē excoĩcat⁹ papali excoĩcatiõe. ut pȝ p̱ ꝓcessũ q̃ fit ãnuati in curia cõtra h⁹i. Sec⁹ uero est đ illis q̃ faciũt h̃ ꝑcise cõtra illos cũ q̃b' hñt bellum.
Si q̃s ē depdatus roĩpetas: ul' eũtes: ul' redeũtes ab urbe rome: ul' depdat⁹ est põtantes necessaria ad usũ curie est excõmunicatus a papa.
Si ĩ bello ĩiusto depdat⁹ ē ẽt inimicos ultra mortale & restitutioẽȝ nõ debȝ absolui nisi disponat ĩ illo & ĩ oĩ alio ĩiusto nunquam se reperire.
Si ĩ bello iusto abstulit ab amicis sic faciũt stipẽdiarii ul' ab eccl'iis iniicoꝝ tenet̃ r̃stituer̃.
Si ĩuasit hostil'r: ul' discurrit p̱ t̃ras eccl'ie ultra peccatũ: & restitutioẽȝ ē excoĩcat⁹ excoĩcatione papali p̱ ꝓcessũ curie annuale. Nota q̃ oẽs dãtes cõsiliũ ad aggredien̄ siue sumen̄ aliq̃đ bellũ ĩiustũ sine q̃rũ cõsilio nõ fuisset factũ: ul' fieri ñ poterat tenet̃ ĩsolidũ đ oĩb' dãnis ĩd secut̃. h̃ Ray: & alii. Si ꝑticipauit ĩ crĩe rapĩe: ul' furti ul' alti⁹ ĩiuste dãnificatiõis in aliquo ĩfrascriptoꝝ modorũ: q̃ cõtinet̃ ĩ his ũsib'.
Iussio. consilium. consensus. palpo. recursus.
Participans: mutus: nõ obstãs: nõ manifestãs. tenet̃ ĩsolidũ. i. ĩ totũ de õi dãno secuto q̃usq̃ isti q̃ passus ē satisfactũ sit.
Intellige tñ h̃ cum distinctiõe vȝ ad ꝑmũ ũsũ de tali iussione ul' cõsilio: ul' consensu coopatiõis: ul' palpo. i. adulatiõe: ul' recursu. i. receptiõe latronum ul' reꝝ ablataꝝ tali dico adulatiõe & recursu q̃ sine h⁹mõi

nō fuisset facta rapina: uł dam nū. Alias nō teneret ñ in q̄ntū puenisset ad eū de re rapta: uł de q̄nto dāno fecissꝫ cū suis: uł q̄ntū pł fuisset factū pp aliqđ p̄dictorū abeo factorum.

Quātū ad ł̄m ūsū nota q̄ non obstās nō maīfestās & ēt mutus teneť qñ sunt officiales & possūt impedire dānū & non faciūt. alias nō teneť ad restitutioēꝫ lꝫ peccēt si possūt impedire dānū & nō faciūt Tho. in. 4. di. 22. Pet. & Alber.

Itē ēt pła dicit uł pła de his refferūť sup. c. Sicut dignum de homicidio. Quātū ad pticipatioēꝫ istud fieri pōt młtipłr. Vno mō coopando cum aliis ad rapieñ & tūc ad illud teneť qđ recipit: uł damnificat si nō fuit ī cā pricipali: uł quasi. Scđo mō recipiēdo p uiā do ni de rapina & ad illđ tenetur qđ recipit. Tertio mō p cōsumatioēꝫ rapine ut uictus uesti tꝰ & hꝰi: sicut famuli raptorū & famuli usurarioꝝ: uł ipsoꝝ usrariorū: q hñt oīa de rapīa: uł usura: & teneť ad illđ qđ cōsumūt. Quāto mō p dotationē ut maritꝰ qui sciebat socerum nō hr̄e ñ bona rapta & usaria nō pōt recipe dotē & si recicipit teneť restituere. Si autē filia remāet uidua teneť restituere dotē qa đ alieō ē. sꝫ si ne sciebat eē. tūc diūsa ē opinio inť doctores. Vtrū teneat maritꝰ eiꝰ ł filia. sꝫ filia uidr teñri

Quīto p ēptioēꝫ rei rapte uł furtie & si scieť fecit ob sui utilitatē ultra mōtale teneť ad restitutionē si īueit dñꝫ rei. Si ūo non repit paupibꝫ erogare teneť: uł p̄tiū eiꝰ: ēt si iā ꝯsūpsisset. Si ūo ignoranter siue ignorātia iuris siue facti a peccato pōt excusari. Sꝫ qñ scit te neť ad restitutioēꝫ: si nondum distraxit. ēt sine p̄tio petito a dño rei: sꝫ repetat a uēditōe si pōt. Idem de oibꝫ q successiue emerēt rē hanc ñ puꝰ distraxerit illā rē qa bōa fide distraxerūt uendendo: nō teneť ipsi sꝫ emēs eā. De hac mā uide in. 2. parte sūme.

Qui īpedit aliū īiuste a cōsecu tione alicuiꝰ officii: uł bñficii: uł officii ecclīastici: uł seclaris ubi sibi erat iā ius acq̄situ. teneť ad satisfactōēꝫ talis dāni. Si aūt nōdū erat sibi ius acq̄sitū: sꝫ erat ī uia acqreñ teneť ad ā bitriū boni uiri q̄ntū pōt illđ dānū ī ipō dubio estiari. Simi łr & q deiicit īiuste aliquē ab obtēto iuste: uł ałr procurat eūci sicut cū iuste p̄cedit Tho.

in .q.
Qui ifert dãnũ quod in specie restitui nõ potest ut mutilatõ mẽbri:cũ q̃ ille lucrabatur vꝫ manũ i scribẽdo.uirgitatẽ alti auferẽdo ꝑcipue ꝑ uiolẽtiam: & seductionẽ:mõtẽ iferẽdo ali cui q solo labore nutebat faili/am:sciẽt dãdo ad uecturã uł uẽ dẽdo equũ claudicãtem:uł alr nociuũ & ñ illi idicãdo:uñ em/ptori seqẽ nocumẽtũ teneẽ sa/tisfacerẽ d h9i ad ãbitũ bõi uiri
Si mulier suppõit sibi alienũ pãtũ:uł cõcepit đ adultio ne/sciẽte uiro teneẽ uiro de oibus expẽsis factis filio putatio & cõsãguineis:& filiis:uł aliis he redibꝫ de hiis que ꝑuenerunt ad eã bonis. Nõ tñ teneẽ mu/lier illa manifestare factũ cum ꝑiculo uite sue. Ray.sꝫ qũo a/geñ sit .uide i secũda ꝑte sũme ti.de restitutionibꝫ.
Si existẽs camerari9 siue the/saurari9 coitat9 q uulgarit dr camerlingus seu notarius seu aliqđ hñs officiũ ꝑ q̃ ẽ sufficiẽt salariat9 & nihilominꝰ ab his ꝑsonis cũ qbꝫ exeqẽ officiũ su/ũ puta faciẽdo cedulas:& h9i . aliqđ exigit usurpatio est.nec puto q excuset eũ cõsuetudo sicut nec a rapia .pp hoc enim statuũt salaria ne petat ab il/lis.uñ & peccat & dꝫ paupibꝫ erogari. h dico qa difficile es/set dare tale qđ ꝑpriis ꝑsonis cũ qđ modicũ sit .ar.iq.q.ç.c. Non sane .
Si cũ pecuniis coitatis q̃s hẽt i deposito negociaẽ.& si qđ cũ eis lucraẽ ꝑ ɔtract9 usrarios te/neẽ restituere usras ei a quo ac/cepit.Si ũo ꝑ cõtractũ licitum uideẽ teneri coitati saltẽ pro parte. uł partẽ paupibꝫ ero/gare tenetur .
Si qs igressũ i religiõeꝫ educit uł ꝑ uiolẽtiã uł ꝑ ꝑsuasiones : ultra peccatũ mõtale cõmissũ ẽ excoicat9 cũ uiolẽtiã ifert ꝑ/sone:& teneẽ illũ uł aliũ indu/cere ad religionẽ i satisfactio/nẽ. Vel teneẽ ipe igredi si nõ hẽt ipedimẽtũ ẽm.Pet. & Io. De eo ũo q oio itẽdit ingredi religionẽ sꝫ nõdũ ingressus re/uocaẽ ꝑ aliquẽ ab illo ꝑpoĩto : idẽ dicũt qdã:qñ.s.ñ ex cã iusta puta qa i illa religiõe male ui/uiẽ.sꝫ ex cã rationabili.

Decimũ ꝑceptũ de deside/rio habẽdi res alienas.c.unũ

ALtra peccatũ opis iiu/ste usurpatiõis diũsaꝝ spẽꝝ de qbꝫ dictũ ẽ:ẽt itrogañ est de desiderio hñdi cĩca res alienas hñdas seu acq/rẽdas iiusto mõ:qđ desideriũ

siue cogitatio si ē cum cōsensu rōis & alicui⁹ rei notabil' sēp ē peccatū mōtale eiusdē spēi cui⁹ est op⁹ illi⁹ iniuste acqsitōnis. Sicut ubi glosa desiderans hr̄e p usuras ē spēs usure. Si p rapinas ē rapina. Si p uiā occultā ē furtū. Si rē sacrā: est sacrilegiū: & sic d aliis. iō īterrogan̄ est qmō desiderauit rē alienā ut hēat spēs peccati q necessaria ē cōfiteri. In his tn̄ peccatis cōdis nō tenet ad restitutōez. Nota et cū qs aliquē dānificat pximū i minio: si hēt ppoitū dānificādi i mlto si posset peccat mōtalr. Unde emētes & uēdētes qncūq parati sunt decipe pximū i mlto si possunt cōmode. mōtalr peccant licz actu i modico decipiant.

Octauū pceptū. Nō eris testis iniquus. De mēdacio. c. i.

DE medacio. Si dixit mēdaciū pniciosū. i. q sit cōtra honorē dei ut i his que sūt fidei ul dānū notabile pximi spūale: ul tēporale mōtale est sm Tho. 2. 2. & ubi glo. Si dixit fōnicationez ul usurā n̄ eē peccatū mōtale.

Si negat q ipe: ul ali⁹ debz dare pximo suo qd ipe nouit: & h⁹ i. si dixit mēdaciū i iudicio itrogat⁹ a iudice: piur⁹ ē: & mōtalr peccauit scdz beatū Tho.

Si dixit mēdaciū i confessione de necessario cōfitēdis mōtale est. Idē si i pdicatione studiose. mōtale ē: n̄ ex subreptione ul subita locutiōe īpremeditate.

Si psona q dicit mendaciū et officiosū est psona auctoritatis & magne reputatiōis seu pfectiōis: posset p accidēs tale mēdaciū esse mōtale si īde seqret graue scādalū in mētib⁹ hoīuz.

Si dixit mēdacium iocosū. i. cā solatii: ul offiosū. i. ad utilitatez aliquā conseqndā spūalem: ul tpalē sine nocumēto alti⁹ sēp ē ueiale peccatū: Tho. 2. 2. q. 3.

Si dixit fl'm testioniū q aliquē i iudicio: ul accusauit iiuste: ultra mōtale peccatū tenet de oī dāno leso: & et ad restitutionē fame ut. s. dicat se fl'm dixisse. sz postq ille ē pūit⁹ nō tenet pp piculū qd ei īmineret.

De detractione. c. 2.

DEtractio ē p quā aufert fama alti⁹ & multiplr. Si qs imponit alti aliqd falsū qd sit notabile: mōtale ē. & tenet ad restitutionē fame: n̄ ex hoc īmineret ei magnū picl'z Tho. 2. 2.

Si ad peccatum alterius quod narrat addidit aliquod notabile ultra peccatum tenetur ad

restitutionē fame ñ ex h̄ īmie ret ei magnū piculū. Tho. 2. 2.
Si ad peccatum alti⁹ qđ nārat addidit aliqd nōbile ultra pec cūȝ teneť ad restitutioēȝ fame si illđ dcūȝ īportat īfamiā.
Si peccatū alti⁹ mōtale cū eēt occultū ad diffamādū manifestauit aliis peccauit mōtal̄r: & teneť ad restitutioēȝ fame īqtū pōt. ñ illđ crimē postea per aliā uiā esset publicatū.
Si peccatū alti⁹ occl̄tū manifestauit nō ītēdēs diffamar̄: ul̄ al̄ nocere sȝ ex qdā loqcitate. ñ uideť mōtale ñ p accidēs: vȝ si ex hoc seqreť diffamatō illius puta qa audiētes publicāt.
Si accusauit ī iudicio: ul̄ denūciauit p̄lato crimē alti⁹ nō zelo iustitie. sȝ ex maliuolentia peccauit mōtal̄r: sȝ ad restitutionē fame non teneť seruato ordine iuris.
Si fecit libellos famosos .i. cedulas siue scriptas ī detractiōē alti⁹ ponēs in loco publico ut legāt: aut cantiones & h⁹i mōtal̄r peccauit & teneť ad restitutionē fame.
Si peccatū alti⁹ ēt manifestū nārat ex odio & ītētiōe noceñ pccāt mōtal̄r sȝ ad restitōē fāe non teneť. Si aūt ex loqcitate nārat peccat uenial̄r.

Si defect⁹ alioȝ q sūt peccata uenialia coīť recitauit ex loqcitate: ul̄ aliq īdignatiōe: ñ ē mōtale peccatū ñ ex hoc ītēderet ēt diffamare. Si significauit peccatū alti⁹ mōtale & occl̄tū p̄lato: ul̄ pentib: cōfessori: ul̄ aliis q sūt psone maťe: ut possit meli⁹ puideri. qđ p̄cipue hēt locū cū timeť de recidiuo: ñ ē peccatū sȝ chāitas.
Nota tñ cū qs teneť ad restitutioēȝ fame si falsū dixit: dȝ dicere his qb dixit se fl̄m dixisse: nec excusať: qa sit ei uerecundia magna. Si aūt dixit uerū nō dȝ dicere illis se falsū dixisse qa eēt mēdaciū sȝ iīuste & male dixisse.
Si qs nārat crimē alti⁹ prout audiuit dicens se audiuisse sic ab eo dici lȝ occultū ex loqcitate: ul̄ leuitate non uidetur mōtale. nec teneť ad restitutioēȝ fame: ul̄ si ē dubium.
Si qs bōa facta ab alio dixit mala ītētōe eē facta vȝ pp hypocrisī & supbiā & h⁹i ītēdēs eū īfamare peccat mōtal̄r. Idē si negat bona facta ab aliq. Si etiā tacet bona q̄ scit cū ē necessariū ad liberandū pximū.
Si audiuit īfamatiōes & diffamatiōes alioȝ. Nā si h̄ facit qa delectať de īfamia eorū pccat

mõtaľr. Si aũt hoc facit qa đ/
lectať de loq̃citate ſʒ diſplicet
ei infamatio alioꝝ non uiđtur
mõtale. In p̄latis aũt q poſſũt
h⁹i ꝓhibere & nõ faciũt mor/
tale uiđr. di. 25. § Alias aũt Ea
demum in gloſa.

De auaritia q̄ ē primum ui/
tiũ capitale.

Incipit ſcđa ps i q̄ tractať đ mõ
ĩterro gãdi penitẽtes a ꝯfeſſõe
đ ſeptẽ uitiis capitalibꝫ & eoꝝ
ſpẽbus. & ꝑmo de Auaritia &
hẽt capľa .9. Titul⁹ ꝑm⁹

AVaritia tripľr perpe
trať. ſ. ĩiuſte acq̄rẽdo:
tenaciter retinẽdo: &
ĩordĩate amãdo: hẽtq꜕ mľtas
ſpẽs. Prim⁹ mod⁹. ſ. ĩiuſte ac
q̄rẽdi de q̊ ſupra dictũ ē ĩ capi
tulo. Nõ furtũ facies. reſtãt tñ
alique đ qbꝫ diceť. Secũd⁹ mo
d⁹ retinẽdi tenaciť. & Tertius
. ſ. amãdi ĩordĩate poſtea ĩferi/
us ponentur.

De ſymonia .c. i.

SYmonia q̄ ē cĩca ſpũalia
& ē ſẽp mõtale peccatũ
ĩ oĩ caſu. Nota ꝙ pecunia q̄ re
cipiť ſymõiace: nõ dʒ reſtitui
ei q dedit: ſʒ de neceſſitate dʒ
paupibꝫ erogari: uľ illi eccľie
ĩ cui⁹ ĩiuria data eſt. Si dedit
pecuĩaʒ: uľ aliq̄d aliud qđ p̄tio
poſſit eſtĩari. ꝓ bñdo aliq̊ ſa/
cramẽto uľ baptiſmo: euchãiſtia
bñdictione nuptiarũ: pñia: õ/
dĩatione criſmate: & ex̃ma un/
ctione: q̃ſi p̄tiũ hui⁹ ſacramẽti:
cui⁹ ſignũ qñ dať: ut p̄tiũ: & fit
pactio cũ dãte. Idẽ p̄ſumiť qñ
negať ſacramẽtũ ſi nõ dať pecu/
nia: ſymonia ē: nec excuſat ꝯſu
etudo. Sec⁹ uero ē ſi dat ut ele
moſynã & gratis nõ coact⁹ ſed
ſpõte & ad ľuañ conſuetudinẽ
non exactus.

Si cľic⁹ exiſtens accepit aliq̄d
tp̄orale ꝓ aliquo ſacramento
dato uľ dando ut pretiũ ei⁹: uľ
qa aliť nõ dediſſet ſymonia ē.
Si dedit aliq̄d qđ p̄tio poſſit
exiſtĩari ꝓ aliq̊ bñficio eccľia/
ſtico ſĩplici: uľ curato obtinẽdo
ſymoniã cõiſit: ſʒ ſoluẽdo taxã
curie: & bullas ñ reputať ſyõia
Si ꝓ aliq̊ bñficio eccľiaſtico: uľ
dignitate bñda aliqđ tp̄ale de/
dit ſymoniã cõiſit: & Idẽ de ꝯfe
rẽtibꝫ bñficia & officia h⁹i pro
tp̄alibꝫ. Si emit: uľ uẽdidit ali/
q̃ꝫ capellã eccľie ſymonia eſt.
Si emit: uľ uẽdidit ſepľturam
eccľiaſticã ſiue ſepulchrũ ubi
poniť cadauer: ſiue officium ec/
cľiaſticũ ſymoniã cõmiſit.
Si patron⁹ exiſtẽs ꝓ pecunia
elegit: uľ p̄ſẽtauit ĩſtituẽdũ ſy
moniã cõmiſit.
Si emit: uľ uẽdidit aliquod ius

patronat⁹ alicui⁹ capelle: uł ec
cłie symonia est.
Si porexit pces carnales ꝑ ali
quo idigno ordiãdo uł bñficiã
do symõia ẽ: si itẽdit ut p̃latus
rõne pcũ pricipałr assẽtiret.
Si fuit mediator ad ꝓcurañ al
ti aliqđ spũale: ut bñficiũ: ordi
nẽ: & h⁹i ꝑ aliq̃ tp̃ali. Si con
duxit aliquẽ ad p̃dicañ pactõe
pecũie & h⁹i symoniã cõisit. &
siłr p̃dicator q ħ mõ accepta
uit symoniã cõisit.
Si filiã uł cõsãguineã uł seruã
misit ad monasteriũ pactione
facta de c̃ta q̃titate ꝑ igressu
mõasterii symõiã cõisit: necñ
moiales ñ fõte mõasteriũ eẽt
adeo tenue q̄ ñ sufficeret illi
ꝓuidere. De symoniis cłicoꝝ.
uide i t̃tia pte .c. de clericis. De
hac ũo matiã symõie hẽs pleni
us i. 2. pte titulo p̃ de symonia
per totum.

De proditione .c. 2.

PRoditio frequẽter ex aua
ritia fit. Si prodidit ciui
tatẽ: uł castrũ: uł p̃sonã inimi
cis ultra mõtale teneť de õni
dãno ide secuto. Si ꝓdidit res
alti⁹ iiuste auferẽtib⁹ idem. Si
ꝓdidit secreta alti⁹ iiuste ultra
mortale teneť đ dãnis iñ secu
tis. Secus si secreta iniq̃ ut cõ
iuratiões & tractat⁹ ꝯ ciuitatẽ.
uł nocumẽta p̃sõaꝝ maifestat.
qa tũc bñ facit & faceř teneť.
Si recepit aliqd sub sigillo cõ
fessiõis: sꝫ nõ i ꝯfessiõe: si reuel
lat peccat mõtałr. ñ illđ esset
qd iniquum cui possit obuiare
manifestãdo. & si de hoc ppẽ
dit qñ ꝓmisit peccauit mõta
łr. sꝫ nec dꝫ tenere secretũ qa
ẽt tunc peccaret. Si legit lr̃as
alti⁹ clausas uiđr mõtale: ñ po
neret spẽ i ratihabitione mit
tẽtis uł ei⁹ cui mittitur.

De acceptõe p̃sonarũ .c. 3.

SI accipit p̃sonã in iudicio
uꝫ qa magis audit unam
p̃sonã q̄ aliã: uł credit uni ma
gis q̄ alti nõ ꝑuato ordine iu
ris uł magis declinat ad unã p
tẽ q̄ ad altã rõne amicitie: &
h⁹i posset esse mortale.
Si i distribuẽdis bñficiis: uł of
ficiis eccłiasticis: uł secularib⁹
admittit idignos peccat mõta
łr & teneť de dãnis iñ secutis
personis.
Si i faciẽdis cedulis q̄ uulgariť
dicũť scrutinia scienť admittit
idignũ: uł q ꝓhiberet admit
ti uł excludi dignum peccat
mortałr.
Si in distribuendis onerib⁹ uł
iponẽdis collectis ciuitatis sciẽ
ter grauat aliqꝫ ꝯ uł ultra đbi
tũ uł alleuiat peccat mõtałr

& si solũ ex ei⁹ defiatiõe fieret talis distributio: teneẽ dãnificatis de dãno. Sec⁹ uero ẽ si ponũẽ cũ eo pl'es alii.
Et si cũ bẽr3 distribuer elemosynas alicui⁹ societatis ul' testamẽti & h⁹i ñ fidel'r distribuit: & si dedisſ3 ñ idigẽtib9 ultra mõtale teneẽ ad restitutionem.

De turpi lucro .c.q.

SI iudex accepit pecuniã ut iudicaret. aut bene iudicãet aut ñ iudicãet: aut iiuste iudicaret peccat mõtal'r & teneẽ illã restituere danti: ñ dedisset ut male iudicaret: qa tũc teneẽ dare paupib9. Idẽ de teste ꝑ testiõio falſo ferẽdo qa peccat mõtal'r & teneẽ restituere.
Si fecit istrumẽtũ i fraudẽ usarum ut notari⁹ peccauit mõl'r & mercedẽ quam accepit: d3 paupib9 erogarẽ. Si fuiuit usario i ãte usaria peccauit mõl'r & si bõa usarii eẽnt obligata restitutiõi ñ posſ3 retiere salarium: s3 deb3 restituere creditorib9 usarii: alias aũt posſet: S3 illud dare d3 paupib9 de honestate tñ: ñ de necessitate: ñ ipe esſet pauper.
Si recepit pecuniã ꝑ ẽpitudie ut meretrix uel mala mulier d3 illã paupib9 erogare: nõ tñ de necessitate: s3 de consilio honesto.
Si qs facit aliquã artẽ: ul' ãtificiũ cui⁹ usus ut plurimũ est ad mõtale. ut facere taxillos: ul' cãtas & h⁹i peccat mortal'r. nec d3 absolui ñ dispõat illud dimittere. Lucrũ uõ ex h factũ d3 paupib9 dare ex cõsilio nõ ꝑcepto. Si dieb9 festiuis emit: ul' uẽdidit negociãdo ñ fõte i nũdis: ul' fecit cõtract⁹ al' nõ necessarios tũc: ul' scripsit ul' fecit aliqd manuale ꝑ lucro ultra peccatũ: ẽm aliquos d3 illud lucrũ paupib9 dare & h potı⁹ uidetur de honestate ꝙ de necessitate.
Si tpre mesſiũ: ul' uindemiaꝝ emit bladũ: ul' uinũ. ul' fruct⁹ ut alio tpre uendat carius non existẽs talis rei negociator: neq pp aliq3 honestũ finẽ. s3 pp cupiditate ẽpe lucrũ ẽ: ñ tñ teneẽ i aliquo.
Si accepit aliqd ut aliquez eligeret ad dignitatẽ aliq tpralẽ ul' officiũ secl'are ul' uendidit h⁹i officia secl'aria ẽpe lucrũ ẽ: nõ tñ teneẽ ad restitutionẽ aliquam.
Si mercator: ul' alius põtauit. ul' põtari fecit ferrũ ligna: & qcunq mercimõia ad tras infideliũ nõ hñs licẽtiã apl'icã: ẽ excõmunicat⁹ excõmunicatõe

papali : ĩcurritq̃ alias pēas. ut hēs ĩ q̃rta pte ti. p totum. Id3 de dātib; ĩ b auxiliū & cōsiliū.
Si negociator exercet negociatiōes nō ad aliquē finē hōestū v3 gubernare familiā utilitatē patrie & h9i. s3 pricipal̃r ob imēsā cupiditatē cōittit turpe lucrum. Nō tamē tenet̃ de necessitate dare lucrū paupib; s3 unā ptē d̃ cōsilio & honestate.
De ludo mltiplici. rubrica. c. v.
LVd9. si lusit ad taxillos ul̃ cãtas: ul̃ ad aliū ludū fōtune. Si uicit p fraudē: ul̃ p falsos taxillos: ul̃ mēdaciose tenet̃ illd q̃d sic uicit restituere amittenti ultra mōtale cōissū: ñ sit quid parum.
Si uicit ab eo q alienare nō potuit: ut s̃uo: religioso: uxore: filiofamil̃ & h9i tenet̃ restituer̃ his q hñt curā illoꝝ: & ē mōtale si ē quid notabile. & si ex cupiditate acquirendi ludit.
Si p mltā ĩportunitatē traxit aliū q ñ itēdebat ludere: ul̃ retiuit uolētē recedere ultra mōtale tenet̃ illi si ē qd notabile.
Si acq̃siuit seu uicit p ludū h9i ĩ locis ubi ꝓhibet̃ lud9: & mãdat̃ fieri restitutio siue legib; ĩpialib;: siue municipalib;: & s̃uat̃ q̃tū ad utrũq̃. d3 tũc fieri restitutio illi q amisit. secus si leges ille sunt abrogate p q̃riã cōsuetudinem.
Si uicit p ludū ĩ aliis casib; exceptis p̃dictis: nō tenet̃ illi restituere q amisit: q̃uis possit elemosial̃r si sit paup elargiri: sed d3 paupib; erogare de honestate & ꝯsilio: s̃m aliq̃s tenet̃ de necessitate q̃d tutius ē. non opōt3 tñ tales stringere ita ad c̃tã restitutiōe3 sicut ĩ furtis usa & h9i. Scd3 ũo Ray. sũt q̃dã psone qb; idistincte tenetur q̃s restituer̃ q̃cq̃d ab eis lucratus fuerit ĩ alee & taxiloꝝ ludo uidelicet: furiosi: ꝓdigi: miores .25. ãnoꝝ & maxie pupilli. Itē mētecapti: surdi: muti: ceci: & q ppetuo mōbo laborãt: q̃a tales reb; suis supesse. i. ꝓuidere nō possũt: ꝓpter q̃d dãdi sunt eis tutores & curatores. Idē uidet̃ diceñ de s̃uis mōacis & cetis claustralib; & filiisfãilias q nō hñt peculiū castrēse ul̃ q̃si: & de uxore que nō hēt bona parafrēalia: & etiã de adminiftratorib; reꝝ ecc̃liasticaꝝ que sũt paupū: & de similib; psōis. tamē tales pecunie nō sũt restituēde eas pdētib;: s3 tutori: curatori: patri: monasterio: domio: marito: ecc̃lie: & h9moi. De restitutiōe taliū uid pleni9 ĩ sũma in. 2. pte de restitutiōe

ludi. De aliis uõ q̃ cõtigũt ĩ lu/
dis ut fraudes blaſphẽie amiſ/
ſio tẽporis & h⁹i habes ĩ capi/
tulis aliis.

De inquietudine .c.6.

I Nqetudo circa tẽporalia
acqrẽda & cõſuanda. Si
hũit ĩmſã ſollicitudiẽ circa h⁹i
& pp h diſit aliqd neceſſiũ ad
ſalutẽ ut miſſã & h⁹i ẽ mõtale.
Si uõ nõ dimiſit neceſſaria ſ
remiſſior fuit q̃ ad ſpũalia uẽia
le ẽ. Si habuit nimiã ſollicitu/
diẽ circa h⁹i ex pua cõfidẽtia
auxilii dei ĩ ſe ñ ẽ mõtale. ſ ui/
det uenial ẽ. ẽ tñ mltũ ĩpediti/
uũ deuotionis & alio bono
ſpiritualium.

De ĩhumãitate retiendi te/
naciter. c.7.

A Varitia ĩ retinẽdo tẽacit.
ſeu ĩhumãitas nõ faciẽdi
elemoſias cõporales ĩdigẽtib
qñ põt h ũſu continetur. ſ.
Viſito: poto: cibo: redimo: te/
go: colligo: condo.
Si hñs ſupflua q̃ ad nã & q̃ ad
decẽtiã ſtat⁹ ſui p ſe & familia
ſua nõ ſubuẽit neceſſitatib ali
orũ ẽt nõ exmis: ſ magnis q̃s
nouit mortale eſt.
Si hñs de ſupfluo q̃ ad nãã &
ſi nõ quo ad decẽtiã ſtat⁹ p ſe
& familia ſua nõ ſubuẽit paupi
b ĩ exma neceſſitate q̃s nouit
mõtale coĩt iudicat. ſ hic op
mlta cõſiderare ad bñ ĩtelligẽ/
dũ. uide d h in ſecũda pte ti. p.
Si nõ ſubuẽit ĩdigẽtib de ĩdu/
ſtã & ãte ſua cũ potuit. ut me/
dicus medẽdo: & uiſitãdo infir/
mos paupes ſine ſalario. Aduo
cat⁹ ĩ aduocãdo: pcurator pcu
rando & h⁹i uidet mortale.
Si qs ñ ſubuẽit paupib neceſ/
ſitates exmas patiẽtib: cũ poſ
ſet: ul tãdauit dare: & exaſpa/
uit paupes ueniale eſt.
Si parauit paupibus nimis ſũ/
ptuoſa: ul nimia q̃ſtuãtibus ſie
cã ĩdigẽtib⁹: ul utẽtib⁹ male e/
lemoſynis peccatũ ẽ poti⁹ q̃
meritum.
Si laborãtib p eo ĩ q̃cũq mĩi/
ſterio nimis diſtulit dare eis
mercedẽ: ultra cõuẽtõnes fcãs
cũ tñ poſſit ſoluere: poſſ eſſe
mõtale ſi ĩcurreret graue dãnũ
l ſcãdalũ. idẽ ſi aliqd dfraudauit

De auaritia amandi res ĩor/
dinate. c.8.

N Ota q ſi quis res ẽt iuſte
acqſitas ita ĩõdiate amat
ut ĩhereat ei ut fini: cui⁹ ſignũ
ẽ qñ pp eas nõ amittẽdas eſſet
parat⁹ facere ꝯ aliqd pceptoꝝ
dei peccat mõtal r: qa pl's dili/
git creaã q̃ deũ. Si aũt nullo
mõ uellet facer ꝯ ſalutẽ ſuã pp
h⁹i tpralia: q̃uis ĩõdiate afficiat

seu amet ea ueniale est.

De prodigalitate contraria auaritie .c.9.

SI supflue expēdit suā substātiā ul' i edificiis sūptuosis ul' i eqs: ul' i ɔuiuiis d'litiosis ul' frequētib⁹: ul' palestris: ul' ludis: ul' ornamētis: ul' ēpitudinib⁹ & pcipue mulierꝝ: ul' i ensenils: ul' hystriōib⁹ & h⁹i peccatū ē: & qñ ē nōbilis excessus sꝫ ē sine cōsēsu ē ueniale: ul' nl'lū ēt de re nōbili sc'dꝫ ꝓpōtionē sui stat⁹ ē mōtale: ul' i modico ē ueniale. Descēdere aūt ad ptic'laria: puta deīmiare qñ est mōtale: ul' ueniale nō de facili pōt dari iudicium ɔtum a quo cognoscatur.

De Inuidia q̄ ē.2. uitiū capitale. Titul⁹ .2. de iuidia & ei⁹ spēb⁹.4. & habet capl'a .4.c.i.

INuidia ē tristitia de aliēo bono inq̄tū desiderat̄ ut dimīutiuū ꝓpe excellētie: & si sit ex cōsēsu ratōnis mōtale ē: n̄ esset de aliq̄ re pua: sicut puer q iuidet alt'i puero ꝙ hēat plures fruct⁹ & h⁹i. Sꝫ si sit secūdū motū sēsualitatis: & cū displicētia rōnis ē ueniale: ul' nl'lū ēt de re notabili. Interrogañ ē ḟm statū de h⁹i iuidia. s. si p̄latus alt'i p̄lato iuidet de maiori p̄latione: uel dignitate. Si est officialis de maiori & digniori officio. Si doctor de maiōi sciētia & cōcursu. Si scolaris d' acutiori igenio alt'i⁹ scolaris. Si ciuis de maiori honore & reputatiōe alt'i⁹. Si spūalis de maiōi fama alt'i⁹ Si mulier d' alt'i⁹ mārito filiis ōnamtis pulchritudie & h⁹i. Si ātifex d' ātificiis ātis sue & lucro & sic de aliis. Si qs cū dolet de bono ꝓximi sui: non ex eo ꝙ ille hēat. sꝫ de deffectu suo quia ipe illo caret cōtēt⁹ tñ ꝙ ꝓxim⁹ hēat: non ptinꝫ ad iuidiā. & sil'r si doleat de bono inimici ex hoc solū. qa timet iñ sibi nocumētū nō ꝓprie pertinet ad iuidiam.

De odio & aliis filiab⁹ inuidie & primo de odio .c.2.

SI hūit odiū ad deū qa flagellauit eum: ul' ipediuit mala desideria ei⁹: ul' alia decā mōtale ē. Si hūit odiū ad ꝓximū desiderās malū ei⁹ ut malū & si ē malū nōbile qd illi appetit rōne deliberata mōtale est: siue malū sit i psōa: ul' fama: ul' substātia: ul' alio mō. sec⁹ aūt si nō cōsēsit rōne: ul' sit qd non multum damnosum.

Si uo desid'rauit malū alt'i⁹ vꝫ. īfīitatē i bōū ei⁹ ut. s. bon⁹ efficiat̄: ul' ne peior: ul' ne aliis noceat nō ē odiū. Interrogādum

& iustigan e h caute. na laici oez displicetia solet appellar odiu q tn n est n mo dicto. Itē odiu 9 unu reputat tm unu peccatu: Sz nota q sicut i aliis sic i isto. Quoties reuocado iiuria mti d nouo huit odiu ad illu cu cose su rois toties peccauit motal r. Introgan e et de tpre. s. qtu p seuerauit & quo freqnt odiuit. Itē q dimittat omne odium: sz opz: imo no debz illi petere ue nia que odiuit: si peccatu e oc cultu: n publice cu ubis: ul aliis modis offendisset.

De susurratiōe q e pōere dis sessiōes it amicos ppt malam intentionem .c.3.

SI qsiuit pōere discodia it amicos: ul cosanguineos dicēs malu uni d alto: ul egtra: ul referēs studiose q possunt causare h9i qa motale e. & nu r9 erga socru: & socr9 erga nu ru solent his uacare. Si dixit aliq uba unde ōta est discordia inter amicos: ul consaguineos: sz nec hoc itēdēs: sz incaute: de se no e motale sz posset eē rō ne scandali.

Si qs itendit dissoluere malas amicitias: ul 9usatiōez alicuius cu aliis ne decipiat cogruis re mediis no e malum.

De exultatiōe i adusis .c.4.

SI uidēs dana euēire: & ma la his qb9 iuidit: ul odiu hēt: letat deliberato aio de ma lo illi9 motale e. Sec9 aut si no deliberato anio. Letari aut de malo inimici n iqtu malu ei9 sz iqtu no potit nocere: ul al iiuste eu oppmere potest esse sine peccato.

De tristitia in prosperis.

DE tristitia in pspis q hoc differt ab iuidia qa trista tur de bono pximi: & pp hoc cogitat quo male hēat: & desi derat. sz cotigit sepe q no pa tit ille dana q ei appetit sz ma gis pspat: & de hoc tristat. & e motale ubi e 9sēs9 rationis.

De Ira q e itiu uitiu capitale tit9s iti9 & habet .c.2.

IRa e appetit9 uindicte & uitiu capitale: & freqnt miscet cu odio. Si pp aliquem defectu i se: ul i alto comissum desideraut uindicta seu puni tiōez quocuq ut p se: ul a deo. ul ab alio itēdēs solu satisfacer aio suo irato. & e motale qn. s. solu itēdit puitōez pt ōdie rois si notabile malu e & cu 9sensu rōis. al ueiale. ut ira quottidia na i gubernatōe failie. Si ira t9 in seipm pp aliquē defectu ībatur 9 se ueniale est coit. Si irat9 9 deu pp aliqd flagellum

murmurat ĩ cõđ:uꝉ ore ĩpatiẽt
ferẽs:& põt eẽ mortale & ue/
niale ꝭm mõuꝫ ĩpatiẽtie.

De Indignatiõe & alis filia/
bus Ire .c.2.

SI ĩdignat⁹ ꝯ aliquẽ nõ ua
lẽs audire eũ:uꝉ uidere re
putãs eũ ĩdignũ eo ꝙ ſibi diſ/
plicuerit cũ debuit ꝭuire poti⁹
ẽ uẽiale cõit:& ſi pp ħ retinet
ſibi loq̃llã:uꝉ aliũ ſignũ oñdit
diſplicẽtie qa auferẽda ſũt pp
ſcãdalũ ꝓxĩoꝝ & opĩiõeꝫ odii.

De tumore mentis.

SI excogitauit diũſas uias
& modos ad uĩdicañ ſe đ
ĩiuria & his ĩplicauit m̃tẽ cogi
tatõibꝫ alĩcatiuis ꝭm ꝓceſſum
põt eẽ mõtale & uẽiale

De clamore.

SI ex ira clamauit ꝯ aliquẽ
ĩordĩate & ꝯfuſe & furio/
ſe loq̃ndo eſt ueniale cõiter.

De contumelia.

SI dixit alĩi ũba cõtũelioſa
uꝉ ĩiurioſa ĩpõtãtia uitia:uꝉ ob/
ꝓbria aĩo ĩiuriãdi notabiꝉr. ut
uocãdo eũ ꝓditorẽ: uꝉ inbone/
ſtam pſonã & dicendo mala de
parẽtibus & h⁹i mõtale eſt.
Si dixit ũba obprobrioſa faĩlie
ſue:uꝉ diſcipulis:uꝉ ſibi ſubdi/
tis cã correctiõis :ſi fit mõ de/
bito & hõeſto ẽ ſine peccato :
uꝉ cõiter ẽ uẽiale: ṅ ĩfamatoria
dicerꝫ & ſeq̃ret ſcãdalũ magnũ

De blaſphemia:& maledic/
tione creaturarum.

SI blaſphemauit aĩo deli/
berato aliquẽ ut ꝑcuteret
tali maledictiõe ĩ malũ eẽt mõ/
tale ṅ hoc affectaret in emẽda/
tiõeꝫ ei⁹. Si ũo ħ nõ deſidera/
uit ꝭm rõeꝫ ſꝫ ſecũdũ ſubitum
motũ ire ei⁹ cui⁹ ſignũ ẽ qa ſi
ħ cõtigeret ualde doleret:ſicut
fit a parẽtibꝫ cõit uẽiale ẽ.
Si maledixit creaturas irrõna/
biles qa ſi fecit in deteſtatõnẽ
creatoris:uꝉ ĩ dãnũ dñi ei⁹ eſt
mõtale. aꝉ uẽiale: & ocioſũ. Si
blaſphemauit anĩas defunctoꝝ
ſuoꝝ parẽtũ:uꝉ alioꝝ hoĩuꝫ:ui/
deṫ mõtale qa uiđr ĩtẽdere no
tabile malũ. Idẽ cũ ſeipſũ ma/
ledixerit ex impatiẽtia. Si blaſ
phemauit diabolũ malũ eſt qa
ocioſũ ſaltẽ. De maledictione
đi & ſãctoꝝ dictũ ẽ ſ̃ ꝑ ꝑcepto.

De rixa.

DE rixa ꝑ quã ex ira ſe ĩuicẽ
hoĩes ꝑcutiũt.i.cũ fit aĩo no
cẽdi:uꝉ ĩiuriãdi:ut ĩ adultꝭ ẽ mõ/
tale ĩ icipiẽte. Idẽ ĩ ꝓſeq̃nte aĩo
uĩdicatiuo. ſec⁹ ſi aĩo đfẽdẽdi ſe
tm̃ uꝉ ẽt ad exercitiũ ut pueri.

De ſeditione.

DE ſeditõe q̃ eſt qñ una ꝑs
ciuitatis inſurgit ꝯ aliam
ex pãte ei⁹ qui iniuſte mouet

ē mōtale cū oib⁹ seq̄cib⁹ ei⁹: & tenet de oib⁹ damnis inde secutis alteri parti. Ex pte aūt ei⁹ qui resistit seditiōi iniuste mote ꝗ se: uel bonū ciuitatis: nō ē ſm se peccatū. nisi misceāt odia & uidicatōnes ꝓut cōiter accidit. Q nō ex resistētia alteri parti seq̄rēt multa pericula & mala cedēdū eēt. uel nō euaderet multa peccata q̄ i conflictu partiū sequerēt.

Si q̄s ēt ita partialis ē ut guelphus & gibelin⁹ seu aliter partialis ita obstinato aīo ꝙ appetit exterminiū alteri⁹ ptis seu exiliū p fas & nefas: parat⁹ etiā in malis seq ptē suā nō ē sine mōtali & i malo statu pditionis.

De bello.

SI q̄s mouet bellū iniustū mōtaliter peccat: & oīs qui dat auxiliū cōsiliū & fauorem similiter mortaliter peccat. De dānis aūt q̄ ibi fiūt: & d restitutiōib⁹: & qd sit iustū: uel iniustū bellum Vide i tertia pte .c.2.

De hōicidio dictū ē supra .c.5.

De accidia q̄ ē q̄rtū capitale uitium. titulus .9. & habet .c.5. Primum .c. de eadem.

ACcidia impōtat tediū bn̄ operandi.

Si ita ꝯtristat⁹ & tediat⁹ ē ꝙ hūit i hōrorē bona diuīa: & in abhōminatiōez spūalia: & opera bōa ad q̄ tenetur ut p̄cepta dei: & eccl'ie: & h⁹i q̄n adest cōsēsus rōis ē mōtale. sz si hēt talē motū tm̄ ſm sēsualitatē cum displicētia rōis ē uēiale.

Si ita ꝯtristat⁹ ē de mōte ꝯsanguinei: uel alio cāu ꝙ pēitet eū bn̄fecisse: uel ꝓpōit amplius nō benefacere mōtale est.

Si ita ꝯtristatur ꝙ uellet nūq̄ fuisse creat⁹ a deo seu nō eē nat⁹ i mūdo: uel eē sicut brutum aīal: uel mori q̄uocūq̄ siue bene siue male dispositus: dummō hic exiret talis tristitia cū ꝯsēsu rōnis est mortale.

Si ēt ita ꝯtristatur de aliq̄ cāu adūso ꝙ icurrit grādē ifirmitatez ꝓp nimiā tristitiā pdens sōnū dimittēs cibū: & h⁹i uidr mōtale q̄n pōt se iuuare ꝗ h⁹i.

Si ꝯtristatur ex ꝯsideratione bonoꝝ q̄ hn̄t alii: q̄b⁹ ipe ē p̄uat⁹ uilipēdēs oīa sibi data a deo: & nō sumēs tediū bn̄ opādi ſm cōsēsū rōis: illa accidia ē cōiter uēiale: & i psonis spūalibus reperit.

Si ꝯtristatur ex hoc ꝙ bōa ꝓposita q̄ fecit sepe frāgit: ex hoc icurrit tediū bn̄ opādi: q̄si sibi uideat nō posse pficere accidia ē i spūalibus incipiētibus deo seruire.

Si ex freq̄ntia tētatōū attēdat i laborādo: & resistēdo uēiale ē

si tñ resistat i icipiētibus contingit sepe.
Si attediat i bonis opibꝫ:ul' bñ opādo:orādo:legēdo:audiendo lectiōes:ul' p̄dicatiōes aut dicēdo officiū & h⁹ı.ñ tñ dimittit q̄d necessitate fiēda cōit' ē uēiale: & satis ēt i spūalibꝫ repitur. Si tristat' de aliq̄ defectu magis ex eo ꝙ apparet defectuosus corā hoībꝫ q̄ corā deo accidia est: & freq̄nt' ueniale procedēs ex superbia.

De filiabus accidie .c.2.

DE filiabꝫ accidie. In quibꝫ difficile ē cognoscere qñ ibi sit peccatum mōtale ñ cum miscet' cū aliq̄ peccato ut cum omittit' aliq̄d p̄ceptū ñ d̄pmat ita mētē ꝙ tollat charitatē dei & proximi.

De desperatione.

SI despauit de mi̇ricordia dei existians nō posse:ul' nō uelle ei pācere ēt reūtenti ad pēitētiā:ul' nō posse abstiēr a peccatis cū adiutorio dei est mōtale sc̄dꝫ deliberatiōeꝫ & cōsēsū.sec⁹ si sc̄dꝫ aliquē impulsū tentationis.
Si despauit se nō posse euader' aliq̄s mi̇rias mūdi:ul' picula pp que decreuit se occidere ē mōtale:& si aliq̄d ad hoc fecit ml' to magis.

De malitia.

SI cōtēpsit diuīa: & spiritualia bōa ex tristitia aggrauāte mētē mixta cū accidia mōle ē. Si aūt ꝯtēneret & refugeret ea p q̄ possꝫ uitare pcūꝫ. qa tūc ptiet ad blasphēiā i spiritū sc̄tūꝫ ut ifra dicet'.

De pusilanimitate.

SI subtraxit se ab illis bonis ad q̄ erat apt⁹ tiore deficiēdi ut a ieiuniis ab igressu religiōis:a p̄latiōe iiūcta ab officio p̄dicatiōis:& audiētia ꝯfessiōis iiūcte & h⁹ı ē cōit' ueiale ñ eēt p̄ceptū i eo q̄d dittit'.

De rancore.

SI hūit i displicētiam & te diū cōrigētes eū pp correctionē ē uēiale ñ illos odiret & tūc odium ē mixtum.

De ociositate que procedit ex tedio.

SI stetit ociosus nihil boni opās cōporale:ul' spūale: uñ amittit tēp⁹ irrecupabile uid'r uēiale ñ ex ocio addat' aliq̄d uitiū quod freq̄nt' accidit. & q̄nto tepore stetit ociosus.

De torpore seu pigritia bene operandi.

SI fuit tard⁹ ad bñ opādū licꝫ illd̄ fecerit tard⁹ ad ecclīā ad orādū ad elemosynas dādū:& h⁹i cōit' ē ueniale.ñ ex

tarditate omitteret p̄ceptū ut qa cito ñ subuēit patiēti ex̄mā necessitatē cū tenet̄:ut īfirmo. uñ seqt̄ mors & h⁹i tūc ē mōle

De euagatione mentis.

SI hūit distractiōez mētis ī orōne:& fuit ī cā:uł cum uolūtate euagat̄:uł audiēdo p̄/dicatiōez & diuina:m̄te cogita/uit uana & īutilia ē cōit ueniale ñ addat̄ aliqđ spāle peccatum uł p totū officiū ad qđ obligat̄ ex p̄cepto: uł audit noua: uł si loqt̄ īutilia:uł ex tedio mutat loca hic ī ñ:uł distrahit sēsus & m̄bra diūsiōde ē ueīale coiter.

De negłia seu tepiditate.c.3.

QVe ē remissio uoluntatis circa ea q̄ dz facere. In hac q̄tidie oēs offēdūt sz ueia/lit nisi omittat̄ aliqđ necessariū Si fuit negligēs circa opa mi/sicōdie spūalia q̄ h̄ ūsu ⁊tinēt̄. Cōsule castiga dimitte solare fer ora.

Nota ꝙ sub cōsulo cōphēditur doctrīa:& docere ignorātē p̄ci pue ad salutem utilia.

Si fuit negligēs ad adiscen̄ ne/cessaria ad salutē:ut p̄cepta dei & eccłie generalia.qa h⁹i igno rātia nō excusat:uł ad eūdū ad p̄dicatiōez & utile ē iniungere idiotis ut p̄dicatiōes aliq̄s au/diat. Si fuit negligēs ad ꝓcurā/dū sibi sacram̄ta & sue familie. & si ex negłia & dilatiōe mor/tua ē ples sie baptismo ē mōle. Si ifim⁹ mōtuus ē sine ⁊fessio/ne & coīone:uł ex̄ma unctione cū ex negligētia crassa ꝓcedit. uidet̄ mōtale: uł graue ueniale ſm ꝙ pl⁹ ille īdigebat

Si fuit negligēs ad ꝓcurañ sa/cramētū ⁊fīmationis. Si iterū fecisset dar̄ sacram̄ta baptismi ⁊firmatiōis:uł ōdinē scient̄ sa/crū: ē mōtale & ⁊hit̄ irregłari/tas ī suscipiēte. Si fuit negligēs ad fratnā cōrectiōez cū tenet̄. vz đ peccato occulto & mōtali & ī ñ spabat emdationez: illi⁹ tūc eēt mōtale dimittendo oīo illā.ueiale uero retādādo:uł de his q̄ nō sūt mōtalia.

Si nō fuauit ordinē debitū in fratna cōrectiōe:uł nimis aspe uł tp̄r:uł loco īdebito pcūz ē.

De negligētia cōfessiōis.c.4.

SI omisit ad min⁹ semel ī āno ⁊fiteri uł ex negligē tia:uł ignorātia mōłr peccauit Sec⁹ si ex īpotētia vz qa ñ hēt copiā cōfessoris:sz si postea cū hēt copiā ⁊fessōis ñ suppleuit defectum mortale est.

Si fecit cōfessionē fictā sciēter dimittens aliqđ mōtale:uł qđ dubitabat:uł credebat eē mōta le eē si ñ esset mōtale mōtałr

peccat:& tenet itare ꝯfessioẽꝫ. Si dicit se eẽ ꝯtritũ ꝺ oibꝫ pec catꝭ & dispositũ ad abstineñ & satisfacieñ cũ hoc nõ itẽderet mortaliter peccauit & tenetur iterare confessionem.

Si pñiaꝫ sibi iiũctã ꝑ mõtalibꝫ ex negligentia omisit facere: peccauit mõtalr:& tenet itare ꝯfessionẽ:si ẽ illiꝰ oblitꝰ pñie.

Si sciet ꝯfessus est ei quẽ sciuit excoĩcatũ:ul suspẽsũ:ul ñ habẽ tẽ auctoritatẽ. puta qa symoniace accepit bñficiũ:ul qa intrusꝰ ẽ p laicã potãtẽ:peccauit mõtalr:& tenet itar cõfessioẽꝫ

Si ꝯfessus ẽ i excoĩcatiõe maiõi existẽs quã nesciuit ipe nec cõfessor eiꝰ: absolutus tñ fuit a peccatꝭ:opꝫ iterũ ꝯfiteri.qa nõ fuit capax absolutiõis tunc pp excõmunicationem.

Si cõfessus ẽ ei q nõ hẽt sufficiẽtẽ sciẽtiã peccat & si fuit adõ ignorans ꝙ nesciuit discernere peccata eius ꝑcipue coĩa tenet iterare cõfessionẽ.

De negligentia circa cõmunionem .c.v.

SI omisit coĩcare semel in ãno.s.i pasca resurrectionis post ãnos discretiõis peccauit mõtalr ñ fuisset legitime ĩpeditꝰ:ut qa alitatꝰ stõaco: ul excoĩcatꝰ q̃rẽs tñ absolõnẽ:ul ꝺ licẽtia ꝓprii ꝯfessoris p aliq̃t dies differret.& ĩ hꝰmõi casibꝫ dꝫ suppler defectũ quãdo põt.

Si ñ coĩcauit ieiunꝰ ita.s.ꝙ pꝰ mediã noctẽ aliqd sũpsit ꝑ mõꝫ cibi:ul potꝰ peccauit mõtalr. ñ eẽt grauit ĩfirmꝰ. qa tũc lꝫ.

Si coĩonẽ sũpsit cũ staret cum ꝓposito alicuiꝰ peccati mõtalis:ul cũ eẽt excoĩcatꝰ h sciẽs: ul ignorans ignorantia crassa: peccauit mortaliter.

Si non cõfessꝰ de aliq̃ mortali peccato cõmisso:ul adũtẽt ex uerecũdia:ul iadũtẽter pp indiscussionẽ cõsciẽtie:ul ex igñrãtia crassa & supĩa sũpsit cõmuionem peccauit mõtalr.

Et nota ꝙ si qs oittit ꝯfessiõeꝫ ul coĩonẽ i tpre statuto conari debet cõfessor ut iducat eũ ad suppleñ defectũ:ñ sit oio ñ bñ dispositus.

Itẽ cũ repit aliquẽ ꝺditũ uitiis ẽpibꝫ & aliis usq ad finẽ q̃dragesie:cautũ uidet ne subito admittat eũ ad coĩonẽ.sed ꝓlonget sibi tempus per aliquas ebdomadas. De aliis uero defectibꝫ q coittũt circa coĩoneꝫ & missã. uid ĩ ẽtia pte ꝺ clicis.

Si exñs excoĩcatꝰ maiori sciẽt pãticipauit audiẽdo diuina ĩ eclliis:aut sacramẽta ꝑcipiendo peccauit mõtalr.

Si pticipauit i crimie cu aliq pp qd ille cu q pticipauit erat excoicat9: vz qa uberauit clicu ut.c. Si cocubine. de sententia excoicationis. Vel si aliqs clic9 subiicit se alicui laico uberadu ad placan eu de iiuria sibi illata clic9 ille efficit excoicat9. qa pticipat i crimie cum uberate pp qd e excoicat9 & motale e ut.c. Cotigit de sen. exco.

Si exns excoicat9 maiori sciet pticipauit cu aliis fidlib9 et ex diuina pcipue i bis q cotinetur boc uersu.

Os: orare: uale: comunio: mensa negatur.

Et si fecit ex coteptu cotra pbibitioez supio4 peccauit motalr. al ueniali: & efficit excoicat9 miori a qua pot absoluere ois q bet eu audire in cofessione.

Excipiut tn qnq casus i qbus licet pticipare cu excoicatis. q cotinet i boc usu.

Vtile. lex. huile. res ignorata necesse. Hec anathema qde faciunt ne possit obesse.

Quos uide in .q. pte summe.

Quitus titul9 de inanigloria habet. z. capla. Prmu.c. de Inanigloria.

De inanigloria q e quintu capitale uitiu ipotas iordinatu appetitu laudis humae seu iordinata cplacetia eius cui offert. & cu fit aliqd op9 pricipalr pp laudz ppa amittit ei9 merces & peccuz icurrit: & itrogan e fm statu hoinu d diusis materiis i qb9 hoies qrunt sibi laude. vz a doctore de scientia: & doctrina. a scolari de igeio: & disputatioe. a rectore de regimie. a mulieribus de ornatu & huiusmodi.

Si qsiuit laude: & gloria d ope peccati mortalis mortalr peccauit. si secudu ratione deliberata b egit. sec9 si fz mouz sensualitatis: ul et si de aliq ueiali gloriatur.

Si opa sua d genere bono4: ut ieiunia: eleosyne & h9i qsi oia ad laudem huana fecit: motale uidr: cu ibi cotituit fine. secus si aliqd ho4 aliqn. Si ita iodiate accepit laudz d aliq ope q pp ea coseqnda parat9 erat facere g aliqd pcepto4 peccauit mortalr. In aliis at casib9 vr ueiale.

De immodestia ornat9. c. 2.

De imodstia onat9 q pcedit freqnt ex iaiglia: lz et ex aliis causis possit pcedere. & pcipue mulieres iuuenes de b itrogande sunt. s. de ornatu capillo4: fuco4. gema4 uestiu. ptiosaru. & foderatis: & caudis

earũ:& planelis nimis altis: & coronis capitis & h⁹i:ĩ qb⁹ aliquãdo ẽ mortale aliqñ ueniale.
Si usus:uł usa est fucis: uł aliis ornamẽtis ad oñtationem & ĩanẽgłia3:si de h⁹i supbiuit: uł głiata ẽ. mortale ẽ.si tãtã dlectationẽ hũit ad laudẽ & głiã illã ꝙ nõ curauit trãsgredi mãdata dei: & ecclesie.
Si usus:uł usa est fucis & aliis ornamẽtis ad inducẽ hõines ad sui cõcupiscẽtiã ex matrioniũ mortale ẽ idubitatum.
Si ita iordiate delectat ĩ h⁹i ita ꝙ ẽt si sciret hoies ex sui ornatu scandalizari.idẽ trahi ad sui cõcupisẽtiã nõ curans de ruina ꝓximi mortale est.
Si ad cõplacẽdũ uiro suo uł ad inuẽieñ uirũ si ẽ inupta: uł ne despiciat ab aliis: uł ex aliq̃ leuitate usa ẽ fucis:uł aliis ornamẽtis supfluis de se nõ ẽ mõtale s3 poti⁹ ueniale.ñ hic sit notabilis excessus ĩ h⁹i ut possit iudicari de occasiõe data alioꝝ ruine: & nõ tm̃ accepta qd ẽ difficile iudicare.
Si hũit nimiã diligentiã & studiũ & tp̃us ad ornañ se:uł fecit excessũ ĩ põtatã uestiũ ultra suu3 statũ:uł ꝯditionẽ: uł nõ ẽm morẽ patẽ:uł uestib⁹ nimis delicatꝭ peccatum est.

Capitulum. 3.de filiab⁹ inanisglorie. Et prio.d̃ hypocrisi.

SI siulauit sãctitatẽ hr̃e ꝑ ieiuniũ orõnẽ & h⁹i cum mal⁹ eẽt si h̃ egit ad cõseq̃ndã laudẽ hũanã ꝯstituẽs ibi finem mõtale ẽ.ał ueniale .ñ aliud uitium adiungatur.
Si simłauit sãctitatẽ ꝑ hypocrisi itedẽs aliqd qd̃ sit ꝯ honorẽ dei:uł utilitatẽ ꝓxi̇i.ut seiar errores:adipisci idign⁹ ecc̃łiasticã dignitatẽ.decipe ei3 ꝓximũ tp̃raꝉr:uł spũaꝉr mõtale est.
Si simłauit sc̃titatẽ exñs mal⁹ ut dẽt ei elẽosie sicut sc̃tõ uiro: uł ꝓcuratiões ecc̃łiaꝝ ut c̃retãi & similia mõtaꝉr peccauit.
Si simłauit maiorẽ sãctitatẽ q̃ hũit:uł occultauit suũ defectu3 ad edificationẽ ꝓxiorum nõ ẽ peccatũ:uł leue ueniale ẽ:aut si h̃ facit ob aliquã uanitatẽ:uł ianẽgłiam est ueniale.

De iactantia.

SI laudauit seipum d̃ aliquo opere peccati mõtalis mõtaꝉr peccauit. Si aũt de ope uẽiali ueniaꝉr peccauit q̃tum est de se.
Si laudauit se de aliq̃ ope bono v3 de ꝟtute:de sciẽtia:de industria:uł diuitiis:uł potentiis & h⁹i ex supbia & ianigłia mõtale ẽ uł ueniale ẽm radicẽ ipius

ſupbie: uł ianiſglie uñ ꝓcedit. Si laudauit ſe ꝯtẽnẽdo alios ut phariſeus publicanũ mõtale ẽ. Si aũt ex aliq̃ leuitate: uł utilitate ꝯſeq̃nda uẽiale: uł nullũ ẽ.

De Ironia.

SI uiliſicauit ſe ũbis: uł factis plꝰq̃ ſẽtiat in ſeipo: inmẽte dicẽs aliq̃ mala de ſe q̃ in ſe nõ cognoſcit ueniale eſt & dicitur ironia.

De Contentione.

SI qs ꝯtendit aduſus aliũ ꝯ ueritatẽ ſciẽt i rebꝰ alicuiꝰ ĩpõtãtie mõtale ẽ. ſecꝰ i rebꝰ puis: & iadũtẽt. Si ꝯtẽdit ꝓ ũitate: ſ3 nimis iordiate coĩt ẽ ueniale. ſ3 poſſet ibi eẽ tãta iõdinatio q̃ rõe ſcãdali ſeq̃nt eſſet ibi mortale.

De diſcordia.

SI bñs tractare aliq̃ cum aliis i cõi nolit ꝯcõdari cũ aliis d̃ bis q̃ ordinãt ad honorẽ dei: uł ꝓxioꝝ utilitatẽ. ex eo q̃ male afficiẽ ad eos: uł ut oñdat ſe plꝰs ſcire q̃ alii mõtale ẽ. ſecꝰ ãt ſi nõ cõcordat. v3 qa ſibi uidr eẽ magis ſꝫm deũ & rõne3: qd̃ ipe itẽdit: qa tũc uł ñ ẽ peccatũ: uł leue ñ ſit nimis ptinax.

De pertinacia.

SI fuit ptinax i ſẽtẽtiis ſuis diſcrepãs a cõi ceĺoꝝ ꝯſilio: uł iudicio cõiẽ ẽ uẽiale piculoſũ: & inductiuum erroris.

De ſingularitate nouitatũ.

SI fecit ſigłãitates: uł nouitates i ꝯũſatiõe uite: uł ueſtibꝰ: uł cerionis: uł aliis adiuẽtionibꝰ peccatũ ẽ: & ſi adinuẽit aliq̃ malam ꝯſuetudinem: oĩa ei imputantur.

De Inobedientia.

SI nõ obediuit ſupioribus ſuis ſpũalibꝰ: uł tpralibus legibꝰ canonicis: uł ciuilibꝰ rõnabilibꝰ: & ſi qdẽ trãſgreditur ſupioꝝ ordĩationes hñtes uĩ pceptiut qñ mãdãt ſuari uerbo: uł ſcripto i ỽtute ſacte obediẽtie: uł ſub pena excoĩcatiõis: uł cãceris: uł aliis penis grauibꝰ: & hꝰi eqpolẽtiis peccauit mõtałr. In aliis ũo ordiatiõibꝰ ſimplr factis trãſgrediẽdo ẽ ueĩale ñ fiat ex cõtẽptu. qa tũc mõtale q̃tumcunq̃ leuibus.

De gula. 6. ti. & łt. c. 3. Priũ3. c.

GVla eſt ſextũ capitale uitiũ & ĩpõtat ĩõdiatũ appetitũ ſeu delectatõnẽ circa cibũ: & potũ.

Nota qnq̃ ſpẽs ſeu mõs q ꝯtiẽtur i h ũſu. Pre ꝓpe laute nimis ardẽt ſtudioſe. Si comedit: uł bibit ex horã debitã ſie rõnabili cã & urgente.

Si ẽ uſus cibis: uł potibꝰ lautis nimis: & delicatꝭ ultra ꝯditionẽ

sui stat⁹. aҏr eiꝫ decet cõedere ifĩmũ ꝙ sanũ: ciuẽ ꝙ rusticũ.
Si cõedit: uƚ bibit ĩ nimia q̃ti tate ẜm exigẽtiã sue ꝯplexiõis qđ eni uni pax ẽ: nimiũ ẽ altĩ.
Et pꝭs cõedere ĩ die ieiunii ꝙ alia die nõ ẽ de se malũ ꝑ una comestione.
Si cõedit: uƚ bibit cũ nimio ardore gule seu cũ nimia ꝯplacẽtia cõtentus magis satissacere delectationi gule ꝙ necessitati prouidere.
Si adbibuit: uƚ adbiberi fecit nimiũ studiũ & diligẽtiã circa cibaria delicata p̃parãda ut cũ uariis saporibꝫ & diũsis mõis. & h⁹i. In his oibꝫ spẽbꝫ: uƚ mo dis gule tũc ẽ mõtale. qñ delec tatõ gule q̃rit̃ ut finis: pat⁹ face re ꝯtra p̃cepta ut satisfaciat đ lectationi gule. Vel cũ cõedit usq; ad crapulã: uƚ uomitũ adũtet̃. sicut fit a plerisq; i cãnisꝑuio: uƚ utit̃ aliq̃ cibo ex q̃ uerisimiƚr credit icurrer̃ magnã lesionẽ psõe. In aliis ũo casibus cõiter est ueniale.
Si cõedit cãnes ĩ q̃dragesia: uƚ ĩ aliis ieiũiis ecc̃ƚie: uƚ i. 6. feria aut i sabbato ꝑ totũ ãnũ ñ urgẽte cã necessitatis uƚ ifĩmitatis peccauit mõtaƚr si sine cõsilio medici.
Si us⁹ ẽ lacticiniis tp̃re q̃drage sie sie cã ifirmitatis & đ cõsilio medicie peccauit mõtaƚr. In aliis ũo ieiuniis ecc̃ƚie ẜuari potest mos pat̃e q̃tũ ad usũ lacticiniorũ qui mos si nõ appareat tutius est abstĩere.

De ebrietate.

SI bibit usq; ad ebrietateꝫ adũtens se nimis bibere: uƚ potẽtiã uini sufficiẽtẽ ad iebriañ: uƚ de h dubitãs ꝓbabiƚr peccauit mõtaƚr: sec⁹ si ignora uit potẽtiã uini. ut Noe.
Si fuit cã iebriatiõis alt̃i⁹ adũtenter iducẽdo ad nimiũ potũ: uƚ ponẽdo sal ĩ uino & h⁹i: mõtaƚr peccauit. sec⁹ si fecit causa medicine.
Si iduxit aliquẽ ad frãgeñ ieiuniũ ecc̃ƚie sine cã legiptiã suis ꝑsuasioibꝫ peccauit mõtaƚr.
Si iduxit pueros & iuuenes ad lambacitates & tabernas: & h⁹i ut pũtat ad ẽpia. Si freq̃ntauit tabernã sie cã rõnabili: uƚ cõuiuia dissoluta peccatum ẽ.

De insensibilitate.

SI abstinuit se nimis a cibo & potu: & aliis necessariis uite ꝑp qđ icurrit ĩfirmitatem cõit̃ est ueniale: ñ fiat notabƚis excessus: & addat̃ obstinatio ꝯ admonitioẽs ex h⁹i defectu. q̃a tũc uidet̃ mõtale rõne ꝑiculi ĩde sequentis.

De filiab⁹ gule & primo de Ebitudine .c.3.

SI ex fumositatib⁹ iordinate cõestioĩs: & pot⁹ icurrit scurrilitatẽ seu ĝssitiẽ itellect⁹: & ex h ieptitudiez intellect⁹: ul ieptitudinem legendi orandiq; ẽ ueniale cõit.

De loquacitate.

SI nimis locut⁹ ẽ seu dixit ũba ociosa & sie necessitate: & rationabilitate cõmuniter est ueniale.

De scurrilitate.

SI fecit actus seu gestus iordiatos: & si sit ꝓuocãtes ad libidiez ex matrioiu3 ẽ mõtale. Si ũo ad dissolutionẽ ul leuitatẽ ut uẽtositatẽ: & h⁹i ueniale est.

De Inepta letitia.

SI hũit ieptã letitiã: & uãa3 i ludis: & iocis coĩt uẽiale ẽ ñ addat aliqđ uitium.

De Choreis.

CHoree q̄ fiũt cũ iordiata letitia sunt mõtalia quiq; mõis. Prio cum fiũt ex libidie. Scđo cũ fiũt i eccłiis qa sacrilegiũ ẽ. Tertio cũ fiũt a cłicis: & religiosis cũ mulierib⁹ rõne scãdali. Quãto cũ fiũt ex ianigloria: ul uana letitia tã iordiata ꝙ ibi ꝯstituat̃ finis. Quito cũ tales chõrizãtes nõ curãt de scãdalo ꝓximi est mortale. In aliis aũt casib⁹ coĩt ẽ uẽiale. Posset tñ qñq; eẽ mõtale: nec de facili de h⁹i põt dari iudiciũ.

De Immunditia.

DE imũditia q̄ põt itelligi cũ qs imũde comedit: & eẽt ueniale ꝑcipue si ex h ꝯtur bat alios: ul qa uomitũ facit. & si h facit qa nimium cõedit: ul qa auidi⁹ cõedat peccatũ ẽ. sec⁹ si causa medicine. Vel potest itelligi đ imũditia polutioĩs q̄ ꝯ accidit i sõis ñ iputat̃ ad pcũ3 S3 peccatũ põt eẽ i cã ei⁹ .s. si ꝓcessit ex crapula: ul turpi cogitatiõe ꝑcedẽti: ul ex negligẽtia: ul ẽt post uigiliã recolẽs de ipa imũditia bita i sõnis ẽ ꝑib⁹ delectat̃: & si ẽ ꝯsẽsus rõis đ h⁹i ẽpi delectatiõe ẽ mõtale ul uẽiale: ul nullum si ex aleuiatione nature.

De imũditia seu polutione procurata.

Nota ꝙ si qs qđ agit hac itẽtione principał́r ut polutioẽ3 hẽat siue uigilãdo siue dõmiendo mõtał́r peccat. ẽt si facit cã sãitatis. Si aũt ipa polutio ẽt ꝯtigat i uigilia ꝑter uolũtate3 & sie ꝓcuratiõe nõ ẽ mõtale.

De luxuria titulus. 7. & hẽt .c.2. Primum.

LVxuria ẽ septimũ capitale

uitium: sed quia supra in preceptis dictū ē satis de spēb; ei⁹ ī ope ac ēt ī cogitatiōe oī: illis omissis uideñ ē de qbusdā aliis ptientib; ad ipā luxuriā: & delectatioē morosā: & p̄.

Si tetigit aliquē: uł aliquā: uł osculat⁹ ē libidiose ex ꝯiugium mortalit̄ peccauit: ēt si nō seqt̄ turpis actus. nā talia exercitia ī ope ipo ꝓ uno peccato hñt cū ope ipo. s; tāto grauius q̄to in h⁹i cōcurrunt pł'ra si aūt fiant diu̇sis tp̄rib; diu̇sa sūt peccata.

Si scripsit lr̄as: uł portauit: uł misit: uł recepit cōtinētes amatōia & ꝓuocatia ad lasciuiā adūtent̄ mortał'r peccauit.

Si fecit cātioēs: uł cātauit: uł legit: uł audiuit ūba lasciuie: uł t̄pia delectabił'r ad ꝓuocañ se: uł alios ad lasciuiā mōtale ē.

Si associauit aliquē quē sciuit ire ad ꝑcañ: uł t̄piter ageñ: uł ad facieñ serēatas: uł matutiatas peccauit mōrtał'r.

Si fuit mediator īt' aliquos adh⁹i t̄pia: uł posuit aliquos mediatores iter se & iter alios: & h⁹i peccauit mortał'r. Itē si recepit ensenū: uł donū qdcūq; uł misit ex amore libidinis.

De delectatione morosa.

DE delectatōne morosa qd̄ uitium rep̄it in tepidis: & mł'tū negligētib;. Nam feruidi subito cogitatiōes expellūt noxias: & frigidi desideriis operis acquiescunt.

Si hūit cogitatōnes imūdas: & cārnales ī qb; trahit morā post q̄ rōne perpēdit ꝑ delectatōnem ipā cogitādi h⁹i peccauit mortaliter.

Nō solū qñ qs cogitationibus luxurie rōne ꝯsēsit deliberās facere malū si adesset cōmoditas s; ēt nolēdo op⁹ ꝑpetrare. sed nō curādo ipas cogitatiōes libidinosas expellere postq̄ ꝑpendit. s; ī eis uolūtarie imorando peccauit mortał'r.

De filiabus luxurie. c. 2.

DE filiab; luxurie de qbus nō op; mł'ti; ītrogare qa difficile ē itelligere ñ cū mistura aliorū uitioꝝ. & p̄ma ē cecitas mentis.

DE cecitate m̄tis si fuit ita mēte occupatus circa mūdana & carnalia q' nesciuit de deo cogitar̄: uł d̄ reb; sp̄ūalib;

De precipitatione.

DE p̄cipitatiōe si fuit preceps: & subit⁹ in opibus suis sie cōsilio: & examinatione mētis debita agens.

De inconsideratione.

DE icōsideratione si fuit īcautus ī fcis suis non bñ

iudicans circa occurrētia.

De inconstantia.

DE icōstātia: si i eo qđ deliberauit boni agere fuit icōstās & mutabilis ex passiōe.

De amore sui.

DE amore sui: si nimis se ipsū dilexit q̄rēdo corporis delectatiōes: & cōmoditatē & huiusmodi.

De odio dei.

DE odio dei: si habuit deū uł legem ei⁹ i displicētia qa ꝓhibet ꝯcupiscētiā: & h⁹i.

De amore uite pn̄tis.

DE amore uite pn̄tis: si nimis amauit uitā istā pn̄tē ꝑp uoluptates cārnis qbus ē dedit⁹: Ita amare uitā pn̄tē ꝙ aliqs uellet hic ꝑpetuari ꝯm Pet. est mortale.

De horrore futuri seculi.

DE horrore futuri seculi: si hōrorē hūit ad uitā futāʒ De aliis ūo q̄ ꝑtinēt ad uitium luxurie circa cōiugiū: uide ifra de coniugatis.

De supbia titulus.8.& habet.c.duo. Primum.

SVpbia ꝯʒ Gregoriū ē regina oīum capitaliū uitioꝝ: & ē uitiū młtū subtile: & difficile ad cognoscēdū: & cōsistit i appetitu iordinato ꝓprie excelētie: & hēt q̄ttuor spēs siue mōs de qbus potes iterrogarī ꝑut uidebiē expedirī si tn̄ penitēs itelligat.

Si bōa naťalia spūalia: uł tpralia q̄ habuit sibi attribuit: & a deo non recognouit.

Si bona ipa a deo recognoscēs meritis suis pricipałr se accepisse estimauit: vʒ ꝑp sua ieiunia orones: & h⁹i. Si ea bona q̄ nō hūit sibi attribuit: uł plusq̄ hūit cum existiat se hr̄e młtū humilitatis charitatꝫ patientie: & h⁹i cū non habet.

Si reputauit se meliorē eē ceťis alios cōtēnēs: i q̄lʒ borū mōꝝ pōt esse mōtale: uł ueniale ꝯm ꝙ ratione cōsētiť: uł non.

De filiab⁹ supbie.c.2.& Prio de derisione.

DE derisiōe q̄ aliquādo ꝓcedit ex supbia.

Si irrisit sacr̄a: & alia diuina uilipendens ea aut sanctos uiros: aut prelatos: aut deo seruire uolētes ut sic retrahat eos: peccauit mortaliter.

Si irrisit itēdēs ex hoc iiuriā & uilificatiōeʒ: uł notabilē ꝑtbatiōeʒ ei⁹ mōtałr peccauit. sʒ si ex leuitate: uł cā ioci sec⁹.

De ambitione.

DE ambitiōe q̄ ꝓcedit ex supbia & iportat iordiatū appetitū bonoris: & młtum

repitur in prelatis:& dominis.
Si desiderauit aliq̃ dignitatē:
uł bn̄ficium curatum rōne deli
berata ꝑncipałr ꝑꝑ honorē:uł
dignitatē:uł utilitatē tēporalē
peccauit mōtałr.
Si d̄siderauit dignitatē: uł bn̄/
ficiū ecc̄łiasticū:uł seculare ad
qd̄ ē idign⁹:uł iept⁹:vꝫ qa cri/
nos⁹:& h⁹i peccauit mōtałr.
Si desiderauit:uł q̄siuit ad h⁹i
ꝑuenire etiā faciendo ꝯ ꝑcepta
mortale est.
Si q̄siuit honorē d̄ q̄cūq; re ita
īordiate q̄ ibi cōstituat finem
mortale ē. In aliis uero casibus
uidetur ueniale.

De presumptione.

PResūptio q̄ ꝓcedit ex su/
ꝑbia cōsistit ī h̄ q̄ hō po/
nit se ad ea q̄ sunt supra uires
suas:uł nō ꝑtinēt ad cōditionē
suā:ut secłaris ad iudicañ cłicos
uł eos q nō sūt sibi subiecti:uł
de his de qbus nō hēt ꝑtātem
peccauit mortałr.
Si posuit se ad facieñ ea exerci
tia ad q̄ non erat aptus uñ pōt
seq spūale:uł tēprale dānū alti:
ut medic⁹ ignar⁹ medicine:uł
aduocat⁹ ignar⁹ ad aduocañ:iu
dex ad iudicañ:confessor ad au
dieñ cōfessiōes & h⁹i:peccauit
mortałr. sec⁹ aūt si cōpetēter
in arte illa peritus erat.

Si ꝑsumēs de ꝟtute sua expo/
suit se ꝑiculis peccatoꝝ: ut ua/
dēs ad loca ihōesta:uł freq̄ntās
cōuersationē mulierū leuium &
h⁹i:ubi de facili potest labi in
mōtali peccato. mōtale uid̄r.
Si nimis de se ꝑsumēs nō ꝓui/
det necessitatib⁹:uł ꝑiculis oc/
currentib⁹ spūalib⁹: uł tēpralib⁹
expectās effectū miraculosum
a deo. s. ut eū sanet ifirmū sine
medico & medicinis:uł mini/
stret ei cibū sine labore ē mor/
tale: & d̄r temptare deū.

De temeraria iudicatione.

SI facta alti⁹ q̄ dubia sunt:
quo aīo fiāt ī malā ꝑtem
itꝑretatus ē seu iudicauit & sie
signis sufficiētib⁹ idicātib⁹ ma/
litiā alti⁹ deliberate iudicauit
aliquē de peccato mōtali. mor/
taliter peccauit. Si ūo iudica/
uit de ueīali ueniałr peccauit.
Idē si iudicauit de mōtali. sed ñ
deliberato animo.

De curiositate.

SI fuit curios⁹ circa cogni/
tionē itellectiuā ut q̄rēdo
scire q̄ sūt supra capacitatem
suā. vꝫ de t̄nitate. de ꝑdestina/
tione:uł q̄rēdo scire a qb⁹ non
d̄bet ut a demoniis:uł ꝑ sortes
uł q̄rēdo scire parū utilia:& di
mittēdo magis necessaria:uł
q̄rēdo scire solū ad scieñ:& ñ

ad deū cogſceñ: uł ad aliq̄ utilitatē peccatū ē q̄nq̄ mortale q̄nq̄ ueniale.
Si fuit curioſus circa uſ⁹ ſēſuū .ſ. oculis aſpiciendo: auribȝ audiendo: naribȝ ad odorañ: guſtu ad guſtañ: tactu ad tāgeñ ſine neceſſitate: uł utilitate. ſȝ ſolū delectatione ſenſuali: peccatū ē coit̄ ueniale: & q̄nq̄ pōt eſſe mortale.
Si repit ſe in ſpectaculis ad uidēdū ut tōneamta paleſtra: currere ad brauiū & h⁹i. nā ſi ī h ſit piculū mōtis ſp̄ualis: uł tēporalis: ut q̄ñ ſūt ſpectacula repreſētatiua t̄pitudieȝ: uł cū recipet notabilē leſionē corporis ē mōtale: & mł̄to magis i exercēte: & p̄bēte occaſionē i h⁹i ſpectaculis. ał ē ueniale. ñ pp h aliqs ita delectatur q̄ mens ei⁹ auerteret a deo ita: vȝ q̄ patus eēt tranſgredi mandata dei: & ecc̄łie ut illa aſpiceret: uł faceret. Et h idē itelligo de q̄cunq̄ peccato qd̄ de ſe ē ueniale. qa p hūc mōuȝ pōt effici mōtale.

De ingratitudine.

INgratitudo repit̄ i oī peccato mōtali: ſȝ ut cīcūſtātia aggrauās ip̄m: qa ubi hō dȝ ſēp ſuire deo: eū offendit. Eſt ēt unū ſpeciale peccatū ıq̄tum .ſ. recipiēs bñficia a deo: uł ab hoīe ea ñ recognoſcit. recogitat & regratiat̄ & recōpenſat̄: uł q̄ pei⁹ ē uilipendit bñficia recepta: uł murmurat de eis: uł iiuriat̄ bñfactori: coīter aūt repit̄ mixtū cū aliq̄ genere peccati: q̄ñ mōtale q̄ñ ueniale ē.

De ſcandalo.

DE ſcandalo qd̄ q̄nq̄ nō ē peccatū ſp̄ale: ſȝ circūſtātia aggrauās pcūȝ ıq̄tū: vȝ ex dicto: uł facto alt̄i⁹ ñ recto dat̄ alt̄i occaſio ruine ſp̄ualis. & hoc ē ſcādalū: & ſi h ītēdat eſt cı̄cūſtātia aggrauās peccatū & mutās ſpēm. uñ ē neceſſaria confiteri q̄ñ ē taleqd̄ ūiſił̄r trahēs ad ruinā peccati mōtalis: & p̄cipue cū h ſeq̄t̄. Si aūt h ītēdat .ſ. ducere aliquem ex dicto: uel facto ſuo ad aliq̄ ruinā ē mōtale: & ſp̄ale peccatū ſi ītēdat inducere ad mōtale. ał ueniale.

De adulatione.

ADulatio q̄ coīter ē ſcādalizatiua: & cōſiſtit ī h q̄ qs ūbis: uł factis ſuis iordiate q̄rit placere aliis ad bñiuolētiā captandā: & ſi ī malo adulat⁹ ē criminał̄r. puta laudās aliquē d uīdicta facta: uł turpitudie: & h⁹i eſt mortale.
Si adulaı̄: uł laudat aliq̄ȝ ītēdēs eū decipe notabił̄r i t̄palibȝ: uł ſp̄ualibȝ ē mōtale: Sec⁹ ſi aliqd

iustũ ĩtẽdit ab eo hr̃e : uł quid paruũ recipe p modũ doni ut hystriones.
Si nimis laudauit aliquẽ ex q̊ ille sumpsit occasionẽ supbie: uł inanisgłie. coĩter ẽ ueniale. & põt ẽt aliqñ eẽ mortale. Si ũo laudauit aliquẽ ad eũ excitañ magis ad ꝟtutẽ: uł ad cõfõtañ eũ ĩ tbulatioĩbꝫ: & tẽptatõnibꝫ: & obſuatis debitis circũstantiis ẽ ꝟtuosũ & meritoriũ. alias ueniale.

De blasphẽia ĩ spiritũ sãctũ.

DE blasphemia ĩ spm sanctũ q̄ ꝓcedit ex malitia: vȝ ĩq̃tũ qs ñ ↄtẽnit: uł refugit ea cogitare mẽti occurrẽtia p q̄ possit retrahi a peccato: & hᷓt sex spẽs. s. Presũptio. Despatõ Inuidẽtia fraterne gr̃e. Impugnatio ueritatis agnite. Obstĩatio: Impenitentia. De his uero ĩtrogañ ẽ ꝓut uideť & coĩť non repiť ñ in młtũ sceleratis. Presũptio aũt diciť hic cũ qs p̄sumit de dei miꝭicordia existĩãs ꝙ pãcat sibi ad bñplacitũ suũ: uł ꝙ saluet eũ ꝑseuerãtẽ ĩ peccato. Despatio aũt cum credit deũ nõ posse: nec uelle sibi pãcere ẽt penitẽti: uł uolẽti saluari. Impugnatio ueritatis agnite diciť cũ qs ↄ̃dicit ueritati fidei quam nouit. Inuidẽtia fraťne gr̃e est cũ dolet qs de gr̃a dei & gloria crescẽte ĩ hoĩbꝫ. Obstĩatio cõfirmat uolũtatẽ suã ĩ peccatis coĩssis. Impẽitẽtia aũt dr̃ cũ qs ꝓponit firmiť ẽt ĩ futurũ non penitere.

De scismate.

DE scismate hᷓ pcũȝ cõitťtiť cuȝ qs recedit ab obedĩẽtia romãe ecclie sumẽs sibi aliud caput: uł sequẽs aliquẽ canonice ñ electũ: & sẽp mõtale est. & excoĩcatõ ↄ̃ tales: ñ forte cũ essẽt duo quorũ qlibet hr̃eť p sũmo pontifice a suis seq̃cibꝫ & nesciť clare quis sit canonice electus. In hᷓ eĩȝ uidẽtur popłi excusari si nõ sũt ptiaces sȝ pati illi adherere quem sciũt uere eẽ electũ canoĩce. Si ĩnittiť ordiatioĩbꝫ: uł alienatioĩbꝫ factis a scismaticis excoĩcat⁹ est. ex̃ de scisma. c. i.

De ĩfidelitate paganoꝝ hereticorum.

DE ĩfidelitate paganoꝝ hereticoꝝ: uł iudeoꝝ quoꝝ qđlibet ẽ grauissimũ peccatuȝ ducẽs ad dãnationẽ: nõ opȝ hoc dicere inť hos. Soli eĩȝ heretici sũt excoĩcati. Sȝ & cũ aliis p̄cipue iudeis ñ dȝ hr̃i domestica ↄũsatio: & p̄cipue idiote. Potes circa h⁹ı ĩtrogare ꝓut tibi uidr̃. s. Si habuit aliqđ dubiũ ĩ his

que ſũt fidei vꝫ de ſacramento altaris & h9i. & ſi de h hẽt diſplicẽtiã ñ ẽ curañ. Si aũt uolũtarie: & ſponte dubitat: eſſet mortale.

Hereticus qdẽ ẽ excoĩcat9: & ñ pōt abſolui citra ſedẽ apřicã. ut pꝫ i ꝓceſſu curie. Itẽ receptõ credẽs: uł fautõ heřticoꝝ ẽ excoĩcat9. ex d here. c. qcũꝗ. li. 6.

Incipit. 3. & ultima ps in qua tractaĩ de mõ ĩtrogandi ſtatus diũſos pſonaꝝ. & ꝓ ad cõiugatos. c. 1. & hẽt. § .23.

Nunc ũo formãde ſunt. introgatõnes ptinẽtes nõ ad oẽs: ſꝫ ſolũ ad qſdã ſtatus hoĩuꝫ. & ꝓ ad cõiugatos: ĩtrogandi ſũt nõ oẽs: ſꝫ ꝓut uideĩ. Si de facto ꝯxerũt i aliq caſu ꝓhibito mõtale ẽ. qa ꝯ ꝓhibitõeꝫ: niſi ignorãtia facti ꝓbabił eos excuſaret.

Sꝫ ſcieñ ẽ ꝙ ſũt q̃dã ĩpedimẽta q̃ ĩpediũt matřmoĩuꝫ ꝯhẽdũ: & dirimũt iã ꝯtractũ qa nullũ ẽ. qđ ĩtelligeñ ẽ qñ dicta impedimẽta pri9 inť eos ĩueniũť ꝙ ſit ꝯctũ matrĩoniũ: & ea ꝯtinẽtur ĩ iſtis uerſibus.

Error: cõditio: uotũ: cognatio: crimen.
Cultus: diſparitas: uis: ordo: ligamen: hõeſtas.
Si ſis affis. ſi fõte cobiř neqbis.
Hec ſociãda uetãt cõnubia: facta retractant.

Pro horũ aliq̃li breuiſſĩa declaratiõe. Nota ꝙ error intelligiť de pſona: nõ de fortuna uł bonitate. cũ. ſ. qs ꝯhit cum Berta credẽs eẽ Caterinã. cũ qua. ſ. intẽdebat cõtrahere. Cõditio intelligiť de cõditione ſuili. ſ. cũ qs ꝯtrahit cũ ſua credẽs eã eẽ liberã. Nã ſi liber ꝯtrahit ſciẽť cũ ſua tenet matrĩoniũ: & ſiłr ſi contrahit ſeruus cum libera credẽs eẽ ſuã. Idem uidř ſi ſuus cũ ſua. lꝫ crederet eẽ libera.

Votũ. ſ. ſollẽne p ꝓfeſſiõeꝫ tacitã: uł exp̃ſſã alicui religioni approbate: tał etiã eẽt excoĩcat9.

Cognatio q̃ ẽ triplex. ſ. nataŀ. ſpũalis. & legalis. nataĺis diciť cõſãguinitas: & h hẽt tres lĩeas: . ſ. aſcẽdẽtiũ. ut př: & au9 & h9i. đſcẽdẽtiũ. ut fili9: nepos & h9i. collaťaliũ. ut fřes: ſorores & h9i. & habet quelibꝫ linea quattuor grad9 excluſiue: p̃cipue collaťales. nã ĩter aſcẽdẽtes: & deſcendẽtes uidř eẽ ppetua ꝓhibitio: hic eſt eť excoĩcatio.

Cognatio ſpũalis hẽt eť tres gradus: & ꝯtrahiť ĩ baptiſmo: & cõfirmatione. Prim9 ẽ iť tenẽtẽ ad baptiſmũ: uł ꝯfirmatõnẽ: & eã q̃ tẽeť: q̃ đr paťnitas: uł filiatio Secundus eſt iť přeꝫ: &

matrē cānalē ei⁹ q tenet: & eū
q tenet cū uxore ei⁹: & dicitur
cōpatnitas. Terti⁹ ē īter filios
naturales ei⁹ q tenꝫ: & illā q̄ te/
net: & dicit fratnitas.
Cognatio tertia. ſ. legalis q̄ fit ꝑ
adoptionem hēt tres lineas: uł
grad⁹. Prim⁹ ē īt ipm adoptā/
tē: & filiā quā adoptauit: ac ēt fi
liā ipi⁹ adoptati. Secūd⁹ ē int
uxorē adoptātis: & ipm adop/
tatū: ac ēt uxorem adoptati. &
ipſū adoptātē. Tertius eſt int
filios natales: & legiptimos a/
doptantis: & ipm adoptatum.
& h tātū cū ipi fili ſunt ī pote/
ſtate patris.
Crimen iſtud qd hēt dirrimer
ꝯtractū & īpedire ꝯhen̄ ītelli
gitur tm̄ d duobꝫ crinibꝫ ī duo/
bꝫ caſibꝫ. Primus eſt cū młr
machinatur cū effectu ī mōteꝫ
uxoris alti⁹ ut hēat illū in uirū.
uł eꝯtra uir ī mortē alteri⁹ uxo
ris: ut hēat illā in uxorem ⁊c.
Secund⁹ cū qs dat fideꝫ alicui
ꝯiugate ducere eā ī uxorē poſt
uiri ſui mortē: & cū iſta promiſ
ſione ſeqt adulterium.
Cultus diſparitas. ut ſi fidelis
ꝯtrahat cū iudea: uł pagana ꝑ/
manēte ī infidelitate. ſec⁹ ſi ꝯ/
heret cū heretica. nam tūc te/
net: ſꝫ cohabitare nō debēt: ſi
eſſet ei ꝑiculū īcurrēdi ī hereſi:

& peccauit mōtałr ꝯhēs ꝯ tali.
Viſ. uiolentia. ſ. abſoluta īpedit
& dirriit & ſiłr uiolētia ꝑ me/
tū q pōt cadere ī cōſtantē uirū:
& continetur ī hoc uerſu.
Stupri: atq; ſtatus. uerberis:
atq; necis. n̄ poſtea d īuito ef/
ficiatur uoluntarius.
Ordo. ītelligitur d ordīe ſacro
.i. ſubdiaconatu. & ſupra. & ta
lis ꝯhens eēt excoīcat⁹. Greci
ī ſacris uti pn̄t contracto ſꝫ nō
poſſunt contrahere.
Ligamen. i. ſi ſit alti ligatus ꝑ
cōiugiū ēt ꝑ uba de pn̄ti nōdū
ꝯſumatū. nā tał nullo mō pōt
alti matrimoniałr copulari: niſi
ille cū quo ꝯxerat ꝓfiteat ī ali/
q̄ religionem. Et ſi recederet
un⁹ ꝯiugū ita q̄ ꝑ młtos ānos
alt nihil audiret de eo. nō lice/
ret alti contrahere n̄ ſciret de
morte ei⁹.
Honeſtas. i. publice honeſtatis
iuſtitia q̄ orit ex ſponſalibꝫ ꝯc/
tis cū aliq̄: cū qua poſtea non
ſeqtur matrioniū ꝑꝑ mortē: uł
alia cām: nā cū nulla ꝯſāguinea
illi⁹ uſq; ad quartū gradū con/
trahere poteſt.
Affinitas ē ꝓximitas q̄ ꝯhitur
ꝑ eū q duxit uxorē: & oēs con/
ſanguineos uxoris uſq; ad q̄rtū
gradum: & uxorē ipaꝫ: & oēs
conſanguineos uiri ei⁹ uſq; ad

q̃rtũ gradũ nec illa mulier põt
ↄ̃here cum aliquo.
Et nota ꝙ affinitas ↄ̃hitur etiã ꝑ
fornicariũ coitũ:ita ꝙ ille q fõ/
nicatᷣ cũ aliq̃ nõ põt ↄ̃here ma/
trioniũ cũ ↄsanguinea aliq̃ ei⁹
usq; ad q̃rtũ gradum: neq; illa
mulier põt cõtrahere cũ aliquo
cõsãguineo fornicantis cum ipsa
usq; ad q̃rtũ gradũ & sciẽt cõ/
trahens i h⁹i gradibꝫ affinitatis
ẽ excoĩcatus. Sic fõte coire ne/
quibis.
Impotẽtia exercẽdi actũ cõiu/
galẽ q̃ põt ꝓueire: ul' ex frigi/
ditate naturali:ul' ex maleficio:
ul' idispositione mẽbri genita/
lis uiri:ul' mulieris. De his oĩbꝫ
impedimẽtis hẽs plene ĩ q̃rta
pãte sũme tĩ. Sꝫ nota ꝙ ñ opꝫ
nec expedit ĩtrogare oẽs cõiu/
gatos sigilatim de his impedi/
mẽtis:sꝫ de illis tm̃ de qbus pos
sit ꝑ̃sumi hr̃i:& ꝑcipue de ĩpe/
dimẽto criminis:ul' cognatõis:
ul' publice honestatis: sꝫ m'to
magis de affinitate. Si tñ quis
cognosceret cõsãguineã ei⁹ cũ
qua iã ↄ̃xit ꝑ uerba de p̃nti: &
m'tomagis si iã cõsumauit ma
trimõiũ: matrĩoniũ qdẽ tale ñ
diuidiẗ:sꝫ amittit ius petendi
d̄bitũ:ita ꝙ petere ñ põt absq;
mortali peccato:teneẗ tñ red/
dere exact⁹. Idẽ de muliere q̃
ꝑmittit se cognosci a cõsanguĩ
neo uiri sui. Si ũo anq̃ ↄ̃xit per
ũba de p̃nti cũ aliqua cognouit
cõsãguineã ei⁹ ita ꝙ semẽ admi
sit ĩtra claustra pudoris: ñ põt
iã hr̃e illã:& si iã cõsumasset cũ
illa nõ tenet matrĩoniũ:nec in
h̄ põt dispẽsari ↄ illa ñ ꝑ papã.
Vnde añ dispẽsationẽ sẽp pec/
cat mortal'r exigẽs:& reddens:
debitũ sciẽs dictũ ĩpedimẽtũ.
Alẗ ũo cõiugũ nesciẽs excusaẗ
d̄ peccato ex ĩgr̃atia facti pro/
babilis. d̄ his & oĩbꝫ aliis qñ ca/
sus occurrit:uid̄ plẽius ĩ sũmis.
Si ↄtraxit matrĩoniũ clãdstĩe
q̃ mortale ẽ ꝑꝑ ꝓhibitionem
eccl'ie. Si hñs uotũ siplex cõti/
nẽtie ↄtraxitq; matrioniũ pec
cauit mõtal'r: ñ sit dispensat⁹
a papa pri⁹:& teneẗ adimplere
uotũ usq; ad cõsumationẽ ma/
trionii. nã ĩpo ↄsumato ĩpotẽs
fit ad implendũ:& exactus oĩo
teneẗ reddere exp̃sse:ul' ĩnpre
tatiue petẽti: sꝫ exigere ñ põt
sine dispẽsatõe.al' pccãt mõl'r.
Si ↄ̃xit cũ aliq̃: ul' m'r cũ aliq̃
ꝑ ũba d̄ futuro:& post matrĩo/
niũ cũ aliq̃ cõtraxit:ul' de futõ:
ul' d̄ p̃nti mõtal'r peccauit. ꝑꝑ
fractã fidẽ. ñ de cõmuni cõsẽsu
mutuo se absoluerit: qd fieri d̄/
bet ꝑ iudiciũ eccl'ie. Vel ñ aliqs
septem casuũ supuenerit: qbus

solui pñt sponsalia: qs habes in summis.
Si post matrimoniũ ꝯtractũ per ũba de pñti ꝯtraxit cũ aliq̃: mõtalr peccauit. nec tenet matrimonium. etiã si eẽt cõsumatum: & filios genuisset: sꝫ opõtet redire ad primũ. n̄ ille cũ quo pꝰ ꝯctũ ẽ: igressus eẽt religionem ibideꝫ professus: ul n̄ cum eo papa dispẽsassꝫ i secũdo: i q̊ tñ ſm theologos dispẽsare ñ põt: sꝫ qa difficile ẽ disputare de potestate pape si sie subreptione obtenta ẽ: forsitan trãsire põt.
Si ꝯxit matrimoniũ: ul filios: ul filias iũxit matrimonio añ etatẽ legiptimam qa ꝓhitũ est. Etas aũt legiptia ſm iura est ĩ duodecio anno: si ẽ femia. in q̃rtodecio: si ẽ masculus. s. ad ꝯbeñ p ũba de pñti. & ad ꝯsumandũ matrimonium.
Si ꝯsumauit matrimoniũ ante bñdictionẽ nuptiarũ ẽ mõtale ubi. s. ꝯsuetũ ẽ bñdici nuptias. qa ꝯ ꝓhibitioeꝫ ecclie. & hic aduẽteñ ẽ q̃uis sponsi ñ ꝯsũent matrimoniũ cum sponsis añ bñdictionẽ. i mltis tñ locis mltas ẽpitudies: & cõruptellas faciũt cũ eis: illas uisitando. uñ ĩtrogãdũ ẽ de his ubi ista repiũt.
Si celebrauit nuptias tpre ꝓhibito ab ecclia. qa mõtale est. Tp̄ra aũt ꝓhibita sũt ista. s. ab aduẽtu usq; ad epiphaniã. & a septuagesia usq; ad octauã pasce. & a tribꝫ diebꝫ añ ascẽsionẽ usq; ad octauam pentecostes exclusiue.

De actu: & peccatis cõmissis in eodem.

SCiendũ ẽ q͂ i actu h̃ cõiugali aliq̃ fiũt ubi est dubiũ utrũ sint mõtalia an uenialia. Aliq̃ uõ sunt q̃ sũt nanifeste mõtalia. aliqua in qbꝫ ẽ ueniale. aliqua ĩ qbꝫ nullũ peccatum.
Prio qdẽ mõtale est si exerceat talis actus ex͂ uas debitũ: ul etiã si ĩtra uas debitũ tñ nõ suscipit semen ad euitãdũ generatõnẽ. Si ex tactibꝫ ĩpudicis ex͂ actum matrimonii seq̃r pollutõ ĩ altero ipoꝝ. Si exercẽs actũ ꝯiugalẽ habet appetitum deliberatum ad aliam.
Si se hẽt ad eã ita ĩordĩato affectu ĩ actu ꝯiugali: ac si nõ eẽt uxor eiꝰ. q͂ ẽt opꝰ cãnale ageret cũ illa: ul alia. difficile tñ ẽ hoc discernere & cognoscere.
Si alĩ alti oĩo exigenti denegat debitũ sine cã legiptia. pp q̃d exigẽs ĩcurrit ĩcõtinẽtiam: ul graue scandalũ. Esset aũt cã legiptia si notabılr fieret notabile nocumentum ꝑsone: ul

cõiugis:ul ꝓlis ĩ utero. Vel qa ex adultio cõmisso ꝑdidit ius petendi debitũ:ul ẽt si in loco sacro peteret. qa sic loc⁹ uiolaret:ul ẽt in publico qa ꝯtra debitã honestatẽ. Nõ ẽ aũt legiptia cã oio denegãdi debitũ petẽti ĩ die ieiunioꝝ: ul festorum sollẽniũ: ul ira quã hñt adiuicẽ ꝑ parum tempus.

Dubiũ de mortali qñ qdẽ ſuat uas debitũ:sed modus ĩdebitus. puta si lateralr:ul a parte posteriori accedat ad uas debitũ: ul mlr supgrediat̃ uirũ:ĩ qbus mõis:& p̄cipue ĩ ultimo aliqui dicũt esse mõtale. Alii uero ut Tho.& Alber.dicũt ꝙ ñ ẽ mõtale de se:sȝ põt eẽ signũ mortalis cõcupiscẽtie.nec ꝑ h̄ ĩpedit̃ generatio:& si nõ ita apte ꝓcreent̃.uñ ĩ h⁹i noli p̄cipitar̃ s̄ntiaȝ nec denegare absolõnẽ ꝑseuerãti ĩ h⁹i.Sed detesteris: & ꝓhibeas quãtũ potes. qñ ũo h̄ ẽt fieret p̄.& secundo mõ pp periculũ aborsus forte tũc eẽt sine peccato.

Dubiũ ẽt de mortali ẽ tp̄re m̃struoꝝ:& p̄cipue in exigente sciẽte talẽ defectũ.quẽ qdã ponũt eẽ mortale p̄cipue qñ non ẽ q̃si ꝯtinuus sȝ cõsuet⁹ ut mẽsati. Alii dicunt ꝯ̃riũ ut Pe. de pal.& h̄ opio ẽ coĩor. Vñ nec pp h̄ deneges absolutõnẽ.sȝ ꝓhibeas q̃tũ potes de exactione exigẽti: & exactũ admõeas ut nõ assẽtiat exigẽti ṅ ex hoc timeat̃ de eius ĩcontinentia.

Dubiũ ẽ ẽt de exigẽte debitũ a ꝯiuge ꝑmanente ĩ adulterio: siue occulto:siue manifesto qd̄ ip̄e nouit. Hoc qdã dicunt esse mortale in exigente qa facit ꝯ̃ cõstitutõnẽ ecclie.ut notat̃.32. .q i.c.Si qs uxorem.& hoc firmat̃ ĩ sũma pisana.Sed ĩ sũma confessorum. & archidiaconus ĩ ro.so. mitigãt hũc rigorem excipiẽtes caũȝ:ut h̄ cũ faceret exigẽs ad ꝓuideñ incõtinentie sue. Sȝ Pet.de pal. mltomagis mitigat hũc rigorem: ut cũ nõ sperat̃ emẽdatõ ex h̄ ꝑmanẽte ĩ adulterio sȝ poti⁹ detioratõ ñ peccat exigẽs saltem mortalr. Veniale aũt ẽ cũ exigit̃ act⁹ ꝯiugal.& si debito ſuato uase & mõ.tñ pricipalr ĩtẽtiõe delectatioĩs ꝯseq̄nd̄: ita tñ ꝙ stet ĩtẽtio ĩfra limites matrĩonii. Si exerceat̃ act⁹ cõiugalis pp sanitatẽ corporalẽ peccatũ ẽ.qa nõ ad hũc finẽ ordĩatũ est.ueniale tñ puto eẽ peccatũ. In sollẽĩtatibus: & ieiuniis exigere debitũ aliqua ĩfirmitate.s. concupiscẽtie ductus:sine contẽptu tñ sacri temporis: ul ecclastice

exhõtatõis ueīale ē s̄ʒ Tho. & Ray. sʒ reddēs nō peccat cū timet de īcōtinētia: ul' scandalo cōiugis. peccaret aūt si negaret oīo. In tp̄re ūo pregnatiōis exigere ueniale ē. si tn̄ nō ē p̄iculum aborsus: reddere ūo nullum peccatum ē.

Añ purificationē post ptū exigere s̄uatis aliis circūstātis non uidr mortale s̄m Vul'. Redderē ūo nō uolūtarie: nullū. Exigere ēt: ul' reddre debitū añ igressum eccl'ie post partū de se nō uidtur pccūʒ: & possūt ml'ieres intrare eccl'iaʒ añ q̄dragesimū diē absq̧ peccato: in q̊ tñ ē s̄uāda ꝯsuetudo patrie. Actus īpudici q ibi exercēt non ptinentes ad opꝰ: sʒ ad exercitiū dlectatōnis. ut tactus: & oscula: & hꝰi inordiate: coīter sūt ueīalia. q̄uis ibi posset eē tāta actuū īordiatio q̧ posset eē pccūʒ mōtale. Sine peccato aūt exercet actus ꝯiugalis cū fit cā ꝑlis suscipiēde: ul' ēt cū fit cā reddēdi debitū s̄uatis tñ aliis debitis circūstantiis. Dʒ tamen exactꝰ oīo reddere: & precipue uir uxori. nō solū exp̄sse: sʒ ēt p signa petēti: nec uir debet uxorē aūte ne petat pp periculū. Fit ī t̄tio mō s̄m aliquos sine peccato. s. cū fit cā uitāde fōnicatiōis in se ul' in coniuge sua.

Interrogatōnes fiende circa statum matrimonii.

Circa p̄dicta sic p̄nt fieri intrógatōnes & p̄. Si usus est matrīonio extra uas debitum.

Si aliqd fecit ad euitañ ꝑlē mō īdbito lʒ ī uase debito: & qūo. Si utēdo matrīonio hūit itentionē ad aliā. Si tp̄re m̄struoꝝ exegit: ul' reddidit. Si ī diebus festorum: ul' ieiunioꝝ. Si tp̄re pregnatiōis p̄cipue ꝓpe pātū: ul' añ purificatōnē post partū. Si exegit: ul' reddidit a p̄manēte ī adulterio. Si pricipal'r cā delectationis: aut alia: & qua cā: & circa hꝰi iudicañ ē d̄ peccato mōtali: ul' ueniali iuxta p̄dicta. ut pʒ ī summis. Si oīo negauit d̄bitū petēti. Si ex̄ actꝰ cōiugii p tactꝰ secuta ē pollutio ī alt'o ip̄oꝝ. Si excoīcatꝰ aliq̄ uinculo ꝯxit matrīoniū. s. excoīcatione maiori peccauit mortal'r: & p̄cipue qñ sciuit: & hoc qa ptīcipauit ī diuinis. s. sacram̄to matrimonii. Idē uidr de mīori excoīcatione: si eā nouit qa sepat a susceptione sacramentorū: & matrīoniū est unum ex sacramentis ecclesie.

Si exñs ī peccato mortali ꝯxit matrimoniū uidtur mōtale. qa

sacramētū suscipit in mortali scient: pcipue ūo uidet mortale ↄhendo p ūba de pñti. qa ibi ē essentia sacramēti. Si ↄtraxit cū aliqua psona p ūba de pñti: ul de futuro nō itēdēs hre illū: ul illā i coniugē: sȝ tātū copulā carnalem extoq̄re mōtalr peccauit. & q̄uis non sit ibi realr matrioniū: cogend9 tñ ē i foro consciētie illā ducere: ul alr illi satisfacere. maxīe si ē secuta copula: i q̄ tñ cāu ecclia iudicaret matrioniū: & cogeret illū: cui obedire tenet. Si uir nō puidit uxori & familie de necessariis: ñ tñ supfluis. Si nimis eā exasꝑauit minis: ūbis: ul factis. Si zelotypus: & ex h nimis suspectosus contra ea fuit: ul nimis remissus i cura eius.

Si uxor iobediens: & ↄtētiosa & sui sensus fuit erga uirū. Si nimis iculta: & negligēs circa gubernationē dom9. Si irreuerens & discola ad soceros: & cognatos. Si nimis dedit de reb9 uiri pētib9 suis: ul paupib9 pl9 q̄ debuit. Si dedit licētiā uiro coeundi cū aliis mulierib9 cum pegrīaret ē mortale. Si mlr ñ uult sequi uirū trāsferentē domicilīū ad qd tenet: nisi eam traberet ad peccatum: aut dubitaret de mōte sua: aut eēt uagabūd9.

Si uterq̄ filios educauit ī tiore dei: & i obediētia mādatoꝝ ei9.

De pricipib9 rectoribus: & baronibus. c. 2.

Circa pricipes rectores & barones seculares sic possūt fieri īrogationes: & put fuerit expediēs ꝭm ↄditionem psonaꝝ: & p̄.

Si p usurpationem: & iniusto titlo obtiuit dignitatē regimē ul dñiuȝ ciuitat: ul castri quia mortalr peccauit: & semp in ipo manet. dū tenet h9i usurpationem: ñ postmōȝ titlȝ sibi iustificasset. nec ibi añ iustū titlȝ pōt exercet iudicia sie mōtali.

Si ambitiosus fuit ad dignitates: & regimen nis aspirās. & si ītendit negligere iustitiā ad reqreñ amicos ut sic pmaneat in dñio mortalr peccat.

Si prelatis ecclīasticis: ul aliis supiorib9 suis nō fuit obediens & admonitiones: & correctiones ab eis factas non sustinuit patiēter: & si cōtēpsit mortaliter peccauit.

Si sententias excoīcationis: ul īterdicti non curauit: aut sic ligatus diuinis se ingessit qd est mortale.

Si pp crimē eius ciuitas ē īterdicta qd ē sibi ad mai9 iudiciū.

Si pp excoīcationem latā in se

iudices: uł actores: uł miſtros
grauauit. quia ultra mortale eſt
excoĩcatus.
Si d̄ factis: aut defectib⁹ eccłia-
ſticaꝝ pſonarũ ad eũ nõ ptinẽ-
tib⁹ ſe ĩtromiſit: uł trahẽdo ad
ſuũ iudiciũ & h⁹i: peccauit mõ
tałr. Et ſi cepit: uł cape fecit: uł
pcutere: uł ĩcarcerare cłicos: uł
religioſos et̃ delinquentes eſt
excõmunicatus ſi non hũit ꝑus
licẽtiã a p̄lato ſuo.
Si electionem alicui⁹ malitio-
ſe impediuit: uł ꝑ uiolẽtiã aliq̃
ĩtromiſit: uł ſi grauauit aliquod
monaſteriũ: uł collegium eo ꝙ
nolebat eũ eligere ꝓ quo ro-
gabat ẽ excoĩcat⁹ ultra mõtale.
Si prohibuit ſubditis ne uend̄-
rẽt cłicis neceſſaria: uł eis pa-
nẽ coq̃rẽt ex q̊ non hũit ab eis
quod uoluit.
Si patronatus ecclıarũ de no-
uo ſibi uſurpauit: uł bona uacã-
tiũ ecclıaꝝ aut mõaſterioꝝ ul-
tra mortale ẽ excoĩcatus.
Si poſuit talias: uł collectas: uł
alia grauamĩa cłicis: uł aliis pſo-
nis ecclıaſticis ſine lĩia pape:
ſi nõ deſiſtat poſt ãmonitionẽ
eſt excoĩcatus.
Si fecit ſtatuta: uł leges ꝯtra li-
bertatem ecclıaſticã: uł iudica-
uit ſm ea: uel dedit conſilium
ad h⁹i: uł non rẽouit ſi potuit.

ultra mõtale pccũꝫ ẽ excoĩcat⁹.
Si noua pedagia inſtituit non
habens auctoritatem a ꝑncipe
ſup ħ. Vel antiqua ſeu noua pe-
dagia augmentauit: excoĩcatus
ẽ. Secus ſi fecit ħ cũ licẽtia pri-
cipis: & cã rõnabili: & ñ tenuit
ſtratã publicã ſecurã ut d̄buit.
peccauit mortałr. & tenet̃ ad
reſtitutionem.
Si a cłicis: & religioſis thelo-
neum padagiũ ſeu gabellã ac-
cepit ꝓ his que deferunt: uł d̄-
ferri faciũt nõ cã negociationis
grauiter peccat: & ẽ excoĩcat⁹.
Quãuis aliq ut Ioħ. cal. hãc nõ
admittant. qa nõ ẽ recepta: &
papa ſcit. & tolerat: ĩmo ip̄e
facit in t̊ris ſuis. Sed tutius ẽ ut
obſeruetur.
Si publicos uſarios alienigẽas
& ñ iñ oriũdos ad fen⁹ exercen̄
ĩ ciuitatib⁹ ſuis admittit: uł ad
miſſos iñ c̃tũ tp̄us nõ expellit
ẽ excoĩcat⁹. Et idẽ. Si ciuis exi-
ſtens dedit ad ħ conſilium: uł
fauorem. ħ uerum ẽ ſi talis ẽ p-
ſona ecclıaſtica hñs. ſ. dominiũ
tp̄rale. nã dñs ſeclaris nõ ẽ ex
coĩcat⁹: ſꝫ excoĩcandus. c. Vſa-
rũ. de uſr̃. li̊. 6. Nõ tñ ep̄i: &
s̃ ĩcurrũt. ſꝫ alii. Itẽ ſi ciuis exi-
ſtens dedit ad hoc ꝯſiliũ: uł fa-
uorem.
Si nauigantes ĩdiſtĩcte d̄p̄dat⁹

est: uł depredari fecit: uł hoc factū noie suo ratū hūit ut pirata excoīcatus est excōmunicatione papali.
Si nauigātes expoliauit: uł res eorū ad portus terrarū suarum a mari d̄latas sibi apropauit: qd̄ ē rapia: & excoīcat⁹ ē ł₃ aliq̄s.
Si icēdia fecit: uł fieri fecit: diruit: uł fregit eccł'ias: uł loca religiosa ē excoīcatus: & si essꝫ denūciatus esset casus papalis.
Si emunitatē eccł'iaꝝ uiolauit. vꝫ faciendo capere hoīes in eis pp debita: aut malefícia ī eccł'ia uel locis p̄uilegiatis sacrilegiū cōmittit: & pōt excōmuīcāi: & ē mortale. Sec⁹ esset si ꝯbustores eccł'iaꝝ illuc fugientes: uł uiolatores eccł'iaꝝ. qa tūc ꝓpt̄ h̄ nō gaudēt īmūitate eccł'iaꝝ.
Si eccł'ias: uł p̄sonas eccł'iasticas: siue p̄uilegia earū uiolauit ut mł'ti tyrāni faciunt.
Si fecit rep̄salias: uł pmisit fieri aut ab antiquo cōsuetas fieri fecit ꝯ p̄sōas eccł'iasticas ē excōmunicatus: nisi illas reuocauerit īfra mēsē. c. Et si pignoratioēs de iiuri. & dā. da. Vtrū aūt liceat facere rep̄salias ꝯ laicos Vid̄ ī tria pāte sūme: tit'lo secūdo.
Si ad eccł'ias in q̄bus patronus fuit n̄ posuit idoneos: uł n̄ representauit. s₃ ieptos: & idiotas: uł cōcubinarios: & alios malos presētauit: uł subditos suos eccł'iaꝝ patronos tales elliger̄ aut suos p̄ntare p̄suasit sic mōtaliter peccauit.
Si recepit pecuniam ut aliquē p̄sentaret cū esset patron⁹: uł suplicaret pape: uł epo ꝓ bn̄ficio alicui ꝯferēdo symoniā cōmisit: uł ēt absqꝫ pecuia si pōrexit p̄ces ꝓ idigno ē mōtale: & symoniacus.
Si fuit fautor: uł defēsō hereticorū aut ēt scismaticoꝝ peccauit mortał'r: & est excoīcat⁹.
Si impediuit uolentes recurrere ad forū eccł'iasticū sup cās q̄ ad ip̄m forū ptinēt. ne. s. corā eccł'iastico iudice h⁹i cause agitēt: uł ad h̄ dās ꝯsiliū auxiliū: uł fauorem est excoīcatus.
Si bellū assūpsit iiuste: uł fuit adiutor iiuste bellantis. qa oīa mala q̄ ide sequūt ei reputāt ad culpā: & tenet̄ ad restitutionē oīu₃ dānorū iñ seq̄ntiū: & h̄ n̄ ad adiuuañ eū teneret̄: & ꝓueñ: v₃ qa miles aut ei⁹ uasallus: talis ei₃ adiuuans cū ē dubium. an bellū sit iustū excusat̄. 23. q i. c. Quid culpat̄. nō aūt excusaret̄ si sciret bellū esse iniustum.
Si consuluit existens in officio coītat̄ q̄. s. assumat̄ iiustū bellū tenet̄ ad oīa mala: & damna n̄

ꝓponeret̃ i cõsilio materia mõ falso tãq̃ eẽt iustũ: tũc eiꝫ igno rantes uidẽt̃ excusari. De mate ria belli: & qñ iustũ dicat̃: uide ĩ sũma ĩ. 3. parte ti. ꝯo.

Si ĩdiscretos & tyrãnos officia les fecit seu ꝑposuit terris suis tenet̃ de dãnis: & malis eorum si sciebat eos esse tales. Secꝰ si ignorabat: ṅ cũ audisset: nõ re mouerit eos si potuit.

Si ĩiustas exactiones seu collec tas ĩposuit: rapinã coĩsit. & que dicat̃ ĩiusta talia seu collecta: & quomõ satisfacere debeat: uide in. 3. parte. ti. 2.

Si posuit iudeos in officiis pu blicis qđ probibetur. 17. q. 4. c. Constituit.

Si ea q̄ sũt cõmunitatis appro priauit sibi vꝫ syluas. s. & cãpos & hꝰi mortal̃r peccauit: & te net̃ ad restitutionẽ.

Si liberos hoĩes ĩ ꝯuos sibi sub iecit. xp̄iani enĩ nõ pñt redigi ĩ ꝯuitutẽ: rõne: belli: uł ẽt capti non pñt licite emi in ꝯuos. Vel empti uendi: & emi ab aliis nõ possunt. Sꝫ ĩfideles bñ redigũt̃ ĩ ꝯuitutẽ & emi & uendi pñt. capti ĩ iusto bello: q si postea ef ficiãt̃ xp̄iani: nõ tñ ex h̄ liberãt̃ a ꝯuitute: q̃uis sit piũ h̄ facere.

Si a đcedẽtibꝫ sic filiis accepit bona ĩpoꝝ nõ ꝑmittẽs eos tes tari: & legare ad placitũ. ṅ talis patria hẽret talẽ subiectionem a tempore cuiꝰ nõ ẽ memoria in contrarium.

Si nimis uĩdicatiuus fuit. Si ho micidia mutilationes ĩcarcera tiões uulnera & hꝰi seua sie iu stitia: uł cũ iustitia: sꝫ ex odio: & uĩdicta fecit ꝓcurauit: uł ꝑmi sit: & hꝰi grauia sunt mõtalia.

Si tõneamta: uł duella fieri fe cit: uł ꝑmisit: uł ludos: uł spec tacula piculosa aĩe: uł corpori. ut ꝓiicere lapides adinuicẽ: uł rep̄sẽtatiões turpitudinũ fieri fecit: uł ꝑmisit: & nõ ꝓhibuit. si sine graui scandalo potuit re mouere mortal̃r peccauit di. 83. c. Error.

Si leges statuit q̃s ñ debuit: uł potuit q̄ s. iniquas: mortaliter peccauit.

Si nimis durus fuit ad dispẽsã dũ: uł ꝑceñ ĩ qbꝫ potuit. Vł eꝰ nimis facilis ad ꝑceñ đliq̃ntibꝫ ĩ p̄iudicium iustitie: & utilitatis cõmunis.

Si feuda uasallis suis absq̃ iu stitia denegauit: uł ꝯuitiũ ĩdebi tum ab eis exegit aut fidem ñ seruauit.

Si ip̄e existẽs uasallus altiꝰ nõ fuit fidelis dño suo ut debuit. ꝯꝫ q̄ ĩ iuramto fidelitatis exp̄mit: uł obsequium debitũ ñ p̄stitit

ul' aliq̄ iniuriā fecit dn̄o.s.alie/
nādo feudū aut diminuendo:ul'
aliqđ h⁹i mōtale est & tenetur
de damnis .
Si tutelā alicui⁹ sibi cōissā nō
fidelit' egit:sȝ bona illius ꝯsūp/
sit:& dissipauit mōtale ē:& te/
netur de damnis .
Si in t'ra sue iurisdictiōis susti/
nuit iiustas mēsuras aut iiusta
pondera:aut iiusta ꝑtia rerū ue
naliū scient':mortale ē:& teneri
uidet' si cōmode pōt obuiare .
Simil'r peccat si inducit : ul' su/
stinet malas ꝯsuetudies aut cor/
ruptelas .
Si tolerauit aut sustinuit pu/
blicos usarios iñ pp h recipiēs
ċtā quottā:ul' sūmā ānuati:mor
tale ē:& tenet' illud sic acceptū
restituere nō usario:sȝ credito/
rib⁹ ei⁹ a qb⁹ use sunt extorte
secundum Tho.
Si pignus aliqđ hūit cui⁹ fruc
tus nō ꝯputauit i sorte usa est.
Et de aliis spēb⁹ use si i aliqua
offēdit : ul' fuit pticeps de qb⁹
supra in ea pte ti.de usis.
Si penas:ul' emēdas in pecuniā
pp cupiditatē: ul' odiū non pp
correctionē deliquētiū accepit.
ul' ultra debitū extōsit: ul' pe/
nas cōporales: aut mortis i pe
cuniariam pp auaritiā ꝗ iustitiā
cōmutauit mōtale est.

Si pmisit i t'ris suis latrones in/
ualescer':ul' maliciose eis fauēs:
ul' ex auaritia nolēs expēdere .
ad securandā patriā mōtale est
& tenet' de dānis:& rapinis fac
tis si cōmode poterat obuiare.
Si iustitiā uendidit:ul' munera
iniq̄ accepit.s.ꝑ admīstratiōe
iustitie: ul' alias iiustitiā fecit i
iudicādo:ul' fieri fecit mōtale ē.
Si fidē ꝓmissā uiolauit ēt ini/
mico ñ pus ille uiolasset mōta
le ē.Si obsides suos ñ liberauit
mōtale ē.Si uiduas:& pupillos
ꝯtra oppressores nō defendit
cū potuit.Si treugas ñ suauit.
Si nimis sūptuosus fuit : & cu/
riosus i uestitu:& apparatu eq̄/
rū:& familie cū canib⁹ :& auib⁹:
edificiis: ꝯuiuis.nā ut possit fa/
cere h⁹i pōpas emūgūt popu/
los usq̄ ad sanguinē facientes
multa iniusta .
Si fecit edificari domos suas.
ul' laborar' i agris suis: ul' uineis
ul' ligna portari per rusticos:ul'
colonos & nō soluit eis plene đ
labore suo ñ ad h ex debito te/
nerēt. Vl' si dieb⁹ festiuis fecit
ꝓ se laborare mortale ē : sicut
i prio cāu.qđ tñ mlti faciūt:&
male nec subditi debēt obedir'.
Si nimis se occupauit i uenatō/
nib⁹:& aucupiis:ul' qđ peius est
subditos in his grauādo iducēs

ad h9i:& qd pessimum in dieb9 festiuis & nō auditis diuinis ut missa pp qd dominus peccat mortal'r:& omnes: & ipe reus est omnium.

Si pp discursus i h9i destruxit segetes alioꝝ tenet eis de dāno ul' pmisit accipe:ul' fecit de blado:& feno alioꝝ a suis pp eq̄s suos tenetur de dāno. Idē & de aliis fructibus.

Si hystrionib9 superflue dedit:ul' nimis turpia repsentātes i curia nutriuit:ul' ɔcubinā:ul' ludētes ad aleas:& h9i que oīa sunt damnabilia.

Si de castitate familie sue non curauit: sꝫ ihoneste se hn̄tes cū feminis & masculis retinuit. nec correxit eos cū posset mōtaliter peccauit. Si uero sit cōiugatus interroga de his q̄ hn̄tur i cap̄ precedenti prout uidebit fore expediēs.

De Iudicibus .c.3.

Circa iudices seu quecunq̄ hn̄tē potestatē ordiariā: ul' delegatā:ıqren̄ ē p̄. Si iurisdictionē: aut potestatē recepit symoniace. ut si iudex eccl'iasticus: aut ul' patiue:qa ul' pata potestas nō dat auctoritatē. un̄ iudicādo peccaret mōtal'r. Si excessit fies mādati siue potestatis sue peccat mortal'r:si sciēt: ul' ex ignorantia crassa.

Si officialis:ul' iudex alius tiore:odio:cupiditate: ul' amore.. ul' aliq̄ cā iniq̄ tulit sn̄tiaꝫ adūtēter mortale ē & tenet ad oē itesse pāti lese. & si ille ꝓ q̊ d̄dit sn̄tiaꝫ nō uult satisfacere:ul' nō pōt qm̄ principal'r ipe tenetur. dꝫ. Ray.

Si p ignorantiā crassā ipe tulit iniq̄ sn̄tiaꝫ i iudicio aīe tenetur & peccat ut pri9. Ray. qa d̄buit scire se isufficiētē & n̄ iudicare.

Si p negligentiā: qa sufficiens erat. & si laborasset ad ıqren̄:& legendū ueritatē iuenissꝫ:sꝫ neglexit h̄ agere tenet ut prius. Min9 tn̄ agitur cū eo q ex ignorantia crassa q̄ cū eo q ex malitia. & hoc hēt locū i iudice ordinario nō delegato. Si delegatus iudex iudicauit bona fide: & de cōsilio peritorū tulit iiquā sn̄tiaꝫ nō uidet peccar̄ aut teneri ad restitutionem leso: tū quia necessitate obedientie iudicauit: tum qa sepe ex certa sciētia delegātis assumit:qa est ignarus iuris:qa bon9 uir:quod ē uerū:n̄ i q̄rendo ɔsiliū fuisset negligēs aut cl'pabil': tunc eiꝫ peccat:& tenet ad restitutōnē. Vul'. Si assessō iducit iudicē ad ferendā iniquā sn̄tiā excusatur qdē iudex si simplex est:& hēt

bonam ꝯſciētiã.ſ.credēs ſñtiã
eē iuſtã: & ſi nõ fuit ĩ cl̃pa eli-
gēdo aſſeſſorē qa bon⁹ & ſuffi
ciēs coĩt credbat:ſʒ aſſeſſõ pec
cat mõtal̃r:& tenet̃ ad ſatiſfac-
tõnē leſo:ſiue doloſe:ſiue ıgno-
rant̃ ĩducat iudicē ad iudicandũ
ınıuſte .Ray.
Si iudex ignar⁹ iuris ſecũ ducit
aſſeſſorē q coĩt nõ reputat̃ ſuf-
ficiēs: ul̃ iniquus:ſi de conſilio
eius fert iniqnã ſñtiã lʒ credat
iuſtã utꝗ; mortal̃r peccat:& te-
net̃ ad reſtitutıonē ĩſolidũ .
Si accepit pecuniam in iudicio
qđ põt eē qnꝗ; mõis : & ſemp
uidet̃ mortale . Prĩo ſi accepit
ut male iudicaret ꝯ̃ iuſtitiã:& ꝯ̃
ꝯſciētiam : & tũc illa pecũia dʒ
dari ei ĩ cuı⁹ iniuriã data eſt .i.
.q.i.c.Iubemus. Secũdo ſi acce-
pit ut bene iudicaret. Vl̃ ut iu-
dicaret:& daret ſñtiã. Vl̃ ſi ac-
cepıt ut ñ iudicaret cũ đberet
iudicare. Vl̃ ut nõ male iudica-
ret. In bis.ç.caſibus dʒ reſtitui
ei qui đdit.ii.q.3.c. Nõ lʒ.Ray.
ſed ſm Vul̃.ĩ foro pñie poteſt
paupibꝫ erogari ſicut: & alia t̃-
pia lucra.de ꝯſilio tñ.
Si iudex nullo mõ uoluit ferre
ſñtiã cũ deberet: & pp h̃ aliqs
amittit ius ſuum mortale ē : &
tenet̃ illi reſtituer̃ litis eſtima-
tıonem.Ray.23.q.ç.c. Admini
ſtrationes .
Si ıudex accepit aliqd a ptibꝫ:
unde nota ꝙ ordĩari⁹ nıbil põt
accipe ēt expēſas ñ moderata
enſenia ſpõte oblata.ut eſculē-
tũ:& potulētũ.di.i8.c.De eulo-
giis. Delegat⁹ poteſt recipere
moderatas expēſas qñ.ſ.ē pau-
p:ul̃ qñ opʒ eũ exire:& eqtare
pro exaĩnatione cauſe:ul̃ ꝓ aſ-
ſeſſore ſm glo. Si aũt papa ali
cui cãm delegauit.nõ uidet̃ ꝙ
aliqd poſſit petere nec ēt ex-
penſas ſi ſua ſibi ſufficiũt: niſi
oporteat eum exire : ul̃ pluſꝙ̃
domi expendere.Ray.& Vul̃.
Si iudex eccl̃iaſticus ordĩarius
ul̃ delegatus cõtra ꝯſciētiã:& ꝯ̃
iuſtitiã:& ĩ grauamē alti⁹ ptis
ĩ iudıcıo qcꝙ̃ facit p gratiã:ul̃
p pecuniam ĩcurrit ſuſpēſionē
ab executione officiı p annum
cõdemnãd⁹ ad eſtiationē litis :
de qua uide ĩ quarta pte.titulo.
Sı ıudex eccl̃iaſtıc⁹ excoĩs ſē-
tētiã:ſuſpēſionis:ul̃ intđicti ni-
mis de facilı fulminat: aut ſine
premiſſa admonitione: ul̃ ſine
ſcriptis:ul̃ al̃ ꝯtra ordinem iur̃
grauit̃ peccauit.đ bis.ĩ.q.pte.
Si iudex qcunꝗ; dilationes ali-
quas contra ius fecit:& ſi ordi-
nē iudiciariũ non ſuauit. Si ptē
altam ꝯtra ıuſtitiam grauauit.
Si reo fecit qſtiões:ul̃ poſıtões

ſeu īqſitiones ad quas reſpon
dere ñ tenebať. Si appellatio-
nes legiptimas nõ admiſit. Si
doloſe locũ appellandi dedit.
Si poſt appellationem legipti
mam nihilominꝰ ĩ eã ꝓceſſit.
Si in dubiis magnis ꝑitos non
cõſuluit. Si allegationes friuo
las admiſit. Si paupibus uidu-
is orphãis ñ ſubuenit: & ĩ aduo
catione nõ ꝓuidit: ĩ q̊libꝫ iſtoꝝ
uideť eſſe mortale cũ ſciẽť de-
linqt. Si iudex illicite relaxauit
penã debitã reo qđ fit triplicit̃.
Vno mõ qa ñ erat ſuppremus
iudex. ſ. pĩceps: nec ei publica
potãs ẽ plenarie coĩſſa: ſꝫ ut iu-
dicet ſcđm leges: & ſtatuta ciui-
tatis. Secũdo modo qa & ſi hẽt
plenariã poteſtatẽ: is tñ q paſ
ſus ẽ ĩiuriã nõ aſſẽtit ſibi reĩt-
ti ſꝫ uult reum puniri. Tertio
mõ qñ & ſi hẽt iudex plenariã
poteſtatẽ: & leſus uult reĩttere.
tñ nõ ẽ cã iuſta rei publice uti
lis: ſꝫ nociua. ſ. prebẽs incẽtiuũ
deliquendi. Tho. in quolibꝫ. &
peccat mortaliter.
Nota ꝙ q fingit fraudulenter
cãm aliq̃ꝫ ꝑ quã iudex aliqs ua-
dat: uł mittat ad aliq̃ꝫ młierem
ꝓ teſtimonio ferendo ẽ excoĩ-
catus. c. Mulieres. de iudi. lĩ. 6.
Si debitã penã auxit: uł minu-
it cũ nõ poſſit uł deberet: quã-
do poſſit uł nõ. Vide. in. tertia
pãte titulo. 3. Si ẽt mutare poſ
ſet. uide ibi.
Si iudicauit ſcđm allegata: & ꝓ-
bata cõdẽnans quẽ nouit ĩno-
cẽtẽ: q tñ utrũ peccet: uł nõ: uł
excuſeť uide ĩ. 3ª. ꝑte ſũme. tĩ. 3.
Si miniſter iudicis exñs execu-
tus ẽ iniquã ſentẽtiã: & iniuſtã:
ſi pro cto ſcit ĩnocẽtẽ ñ excu-
ſať a peccato. Ray. Secꝰ ſi dubi
tat. qa tũc excuſať ꝑꝑ obedien-
tiã. De ꝑtinẽtibꝫ ũo ad iudiciũ
hẽs ĩ. 3ª. ꝑte. titulo. 3. c.

De aduocatꝭ procuratoribus
& notariis. c. 4.

CIrca aduocatos ꝓcurato-
res: & notarios intrrogãdũ
ẽ p̊. Si poſuit ſe ad aduocandũ
cũ ꝓhiberet ĩ iure ſciẽter h̃ fa-
ciens uideť peccare. Probibeť
aũt ĩfideł: & excoĩcatꝰ excoĩca-
tione maiori: necnõ religioſus
ṅ ꝓ monaſterio: & de mãdato
ſui p̄lati. Sed & cłici in ſacris:
uł ẽt ĩ mĩoribꝫ: ſed & bñficiati
ꝓhibẽtur aduocare ĩ iudicio ſe-
culari ṅ ĩ cã ꝓpria: & ꝓ ecclia
ſua: uł pro cõiũctis: uł miſera-
bilibus perſonis. Sunt & alie
ꝑſone ꝓhibite de qbꝫ hẽť. 3ª. q.
. 7. §. Tria. Et ıť alios ꝓhibeť
ſodomita p̄cipue notorius de
iuř: uł de facto.
Iudex: uł aſſeſſor ẽt nõ põt eẽ

aduocatus in cā in qua ē iudex: nec clericus p exneis ɔtra ecclesiam suā. Ray.

Si aduocat⁹: uł pcuratō sciēter defendit cāʒ iiustā peccat mortał r: & tenetur alti parti de oī dāno iñ bito. Tho. ñ satisfaciat cliētul⁹ q prīcipał r tenet̄ si scit iiustitiā qñ .s. obtinet omnem uictoriam cause.

Si ūo ignorant̄ iiustā cām defē dit .s. putans iustā excusat̄ ₰m mōuʒ: & cōsuetudinē regionis: q̊ igrātia excusare pōt. Tho. Et si ex igrātia crassa peccat mortał r. Si i prīcipio credebat iustā: sʒ ī pcessu cause uidt iiustā: debʒ deesse: uł deserere eā: & ñ ulti⁹ pseq. ał peccaret: & si obtiet uictōiā cause tenet̄ leso ad satisfactionē. ñ dbʒ tñ eā prodr̄ adūsario: uł secreta sue cause reuelare: sʒ inducere clientulū suū ad cedeñ: uł ɔponēdū cū adūsario suo sie dāno adūsarii. Tho. dū aūt ē ei dubia usq ad finem lʒ pseq semp illā sine peccato. Vuł.

Si aduocādo us⁹ ē īdebito mō ₰m Ray. Si pduxit falsos testes: uł pduci fecit: uł corruptos. Si īduxit fłas leges. seu alias pbatōes fłas iuris: uł facti. Si mētit̄: uł mētiri fecerit: uł docet clientulū suū ī iudicio:

Si dilatōes ñ neccessarias q̄rat in grauamen ptiū. Si appellat scienter ɔtra iustā sentētiā ī q̊li bet horū uidr mortale. Si non fideł r cām foueat q̄tū iustitia suadet omittendo de ɔtīgētib9 ex negligētia: uł notabili igrātia ī q̊ posset esse mortale. Si pcaciter: aut dicendo ɔuitia: uł uociferando. Si pdidit secreta adūsario suo: & si p p̄dictū modū uicit iiustā cām tenetur leso de oī dāno iñ secuto. Si amittit iustā cām pp suā ifidelitatē: uł negligentiā: uł ignorātiā tenetur clientulo suo de oī dāno.

Si aduocatus nō prestauit patrocinium i iusta cā paupum: & miserabiliū psonarum. nā si nouit talē cām: & scit illū p se nō posse iuuari q nō hēt ad soluēdū: nec aliū uidet q uelit eum iuuare: pp qđ amittit cām tenetur gratis iuuare si pōt: alias uidet̄ mortale. Tho. & Ray.

Si īmoderatum salariū accipit de sua aduocatione. nā moderatum pete pōt: & aduocatus: & iuriscōsultus ut dicit Augu. i q. .q. ç. c. Non sane. qđ moderatū sumit̄ ex q̄tuor. s. ex quātitate cause. ex labor̄ aduocādi. ex scientia: & facundia aduocandi. ex consuetudie regionis. & ₰m h magis: & minus pōt accipere

ẜm Ray. uł ab initio cum facit pactū: uł ex post: facto cōpleto. Sȝ ex q̄ cā ē icepta necdum finita nullū dȝ facere pactū cū littigatore quē accepit i ꝓpriā fidem qa posset eē occasio magni piculi. 3. q. 7. §. preterea.
Itē nō licet pacisci de q̄tta cum aduocato: vȝ decima: uł cētesia sȝ de q̄ta licet moderate tn̄ ẜȝ iura. d̄ hac materia uid̄ plene i .3̄. parte summe. ti.
Si iurispitus exn̄s in cā quā nouit ĩiustā cōsuluit qūo obtineret mortale est. & si uicit̄ ex cōsilio eius tenet̄ leso de dāno.
Si ex ignorantia crassa male cōsuluit. Si non ꝯsuluit paupibus nō hn̄tibus ad soluen̄. Si nimis petiit. idem dicendum ē sicut de aduocato.
Si ꝓcurator exn̄s defēdit sciēt̄ ĩiustam cām. Si nō fideliter: & sollicite fouet iustā. Si paupibꝫ n̄ p̄stauit patrociniū. Si nimiū petiit salarium. idē dicendum ꝙ de aduocato.
Si notariꝰ exn̄s adūtēter falsauit istrumēta peccauit mōtałr & tenet̄ de oī dāno secuto.
Si malitiose occultauit iura alioꝝ seu istrumēta: & n̄ assignauit: aut destruxit: uł aliis dedit. ultra mōtale tenet̄ de oī dāno.
Si ex ignorātia notabili; uł negligētia male dictauit istrumēta: uł testamēta cū defectibus: un̄ oriūt̄ litigia: uł pdūtur bōa alioꝝ peccat mortałr. & tenet̄ de oī dāno leso ex inde.
Si fuit rogatꝰ i testamēt̄ eorū q nō erant sui sensus scient̄ tā ꝙ̄ usuȝ rōnis liberum hn̄tium. mortale ē: & tenet̄ de oī dāno lesis.
Si i istrumētis suis nō est usus sollemnitatibus legalibꝫ un̄ ualidant̄ ꝯtractus qa mortale ē: & tenet̄ de oī dāno. Si fecit istrumēta i fraudē usurū sciēt̄: mortale ē: & est piurꝰ. Si notarius i officio ē salariatꝰ sufficiēter a coītate: & accipit et̄ ab his ꝓ qbꝫ scribit lr̄as: gr̄as: & hꝰi: uł si n̄ salariatus a coītate accipit de cōsuetudie ꝓ labore suo ultra debitū: & eq̄tatē peccauit: & tenetur ad restitutionem.
Si diebus festiuis sine necessitate: sȝ ex cupiditate fecit istrumēta: uł copiauit: uł extendit scripturas cū posset differre. mōtale uidet̄. Si fuit rogatus. uł dictauit. uł redegit i script̄ statuta ꝯtra libertatē ecclīasticam mōtaliter peccauit. est ꝙ excōmunicatus.
Si notāius exn̄s epī ꝓ scribēdis noibus ordinādorum: uł littis ordinationum accepit pecuiaȝ

si salariat⁹ ē ab epo: symoniā cōmisit. Si uero nō salariatus satis accepit: ut de lucro accipe ordinator symonia ē. de q̄ uide plenius i. 2. pte. titulo. i. c. i.

De doctoib⁹: & scholāib⁹ c. 5.

Circa doctores: & scholāes inqrendū ē: & prio. Si docens publice leges: uł phisicā admisit ad lectionē suā sciēt religiosos: uł sacdotes seculares: uł alios clericos nō sacerdotes: sʒ i dignitate cōstitutos. qa excōmunicatus ē qñ aliquē pdictorum adūtenter admittit simul cū illis. c. Sup specula. ex ne clerici: uł monachi.

Si docens: aut legens in q̄cunq͛ facultate ēt in sacra theologia admittat religiosū exeuntem d̄ monasterio cū hītu ad audiēdū sine licētia p̄lati sui sciēter ē excoīcatus cū eo: qa pticipat i crimīe. Itē si cū licētia p̄lati sui: sʒ sine hītu ad lectionē recipit ꝺm Lappuʒ.

Si magisṫ: uł scholāis exñs bonoie tractat cum aliq̄ ciue bononiense de conditione hospitii irreqsitis inquiliniis ñ tp̄us ꝯductionis fuerit elapsū excoīcat⁹ ē. ex̄ d̄ loca. c. Ex r̄scripto. & hec excoīcatio non hēt locū nisi bononie.

Si qs ex eo pacto receptus est ī caoīcū ut scolas teneat symoniacus ē: uñ & mortale: sʒ uacāte p̄benda pōt ei annecti hoc onus docendi licite. Hosti. & Ber.

Si aliqd exigaṫ: uł ꝑmittatur ꝑ licētia docendi q̄uis ꝺʒ Hosti. ñ sit symoīa: ē tñ ꝯtra iura. uñ & mortale qd̄ pʒ ex pena pp̄ h̄ īposita: qa exactū restituituiṫ. & debent exactores officiis: & beneficiis expoliari ex̄ eo. c. pmo. Ray.

Si magister hēt bñficium: uł salarium sufficiens ꝑ docendo. si exigit a scholarib⁹. symoniā coīttit p̄cipue a clericis & paupib⁹ exigēdo qa uēdit doctrinā: & teneṫ ad restitutōnē. Hostiensis. Ray. Si aūt nō sufficit salariū ei. pōt exigere: si tñ sit idoneus i docēdo: ał nō. A paupibus aūt nō debʒ exigeṙ. oblata uero gratis semp pōt accipe: & multomagis si nullū hēt salariū pōt recipe collectā pro labore.

Si magister festum colendū d̄ iuṙ: uł de ꝯsuetudie ñ uult cōcedere ñ ꝑ pecunia: uł eꝯ nō colendū ꝯcedit colēdū ꝑ pecuia: symoniā cōmittit. Ray.

Si magisteriū iñ q̄rit ineptus: & ualde igrans: uł recipit: uidr esse mortale pp̄ piculum quod

seqtur. qa rōne magisterii dat̄ fides in qb; reqritur. uñ nocumētū ꝓxio seqtur ex consilio malo: & h̄ pcipue i theologica facultate: & admittēs tales sciet̄ ad magisteriū et̄ uidē̄ mortal̄r peccare.
Si q̄rit gradus: uł magisterium nō ad utilitatē aiarū: & dei honorem: s; ad sui sustentationē & honorem. ptiet ad ābitōē;. iō uide de ambitione qñ mortale est: uł ueniale. Si iñ querit exēptionē: uł diuitias: uł libertatē totū est dānabile. p̄sertim in religiosis.
Si docuit publice in theologia exñs i mōtali notorio peccauit mōtaliter. Petr⁹. Si sciētias ꝓhibitas legit: uł didicit ut nigromantiā: uł artē notōiam & h⁹i: mortale ē. uł si notabiliter ignorās se ad docendū posuit: & errores notabiles docuit est mortale.
Si nō adhibuit diligētiā ad ꝑfectum scholariū i scientia: & morib; quā d̄buit faciēs nimias uacationes: uł non utilia sed curiosa docens: uł de morib; eoꝝ nō curās nec ꝯpescēs i quo potuit. i h⁹i negligētiā notabil̄r cōmittens mortale ē.
Si uniuersitatis iuramenta non ipleuit: mōtale est peccatum.
Si se iactauit de doctrina: uel aliis detraxit se p̄ferendo: uł eis iuidit: uł sectas nutriuit int̄ scholares: uł scholares alt.⁹ doctoris ad se traxit iiuste: uł pō pose idutus ē. de qb; uid supra de h⁹i grauitate.
Si scholares nō fuerunt obedientes doctori i his i qb; tenēt̄.
Si rixas iter se fecerūt.
Si minus aptū elegerūt ad legēdū ex cā iiusta. Si dimiserūt ieiunia eccłiastica cū ieiunare possent: uł misse auditionē in festis: uł alia sacramēta.
Si contēdūt i disputatione cōtra ueritatē ne uideant̄ succumbere. Si supbiuit ex sciētia.
Si aliquē malū finē itēdunt ex sciētia sua: uł lucra iiusta curiositates ambitōnes: & h⁹i. Si sūt negligētes i studio. Si ꝑdūt̄ gi i expēdēdo. & de aliis iqrendi sunt ꝑut uidebit̄ expedire de dictis supra. in. i. pte. & in. 2.
Si nimis ād̄eter. studuit i libris gentiliū pp ornatū: min⁹ uacās studio utiliori: uł necessario: uł sacre scripture pcipue q̄ ad religiosos: uł i poeticis pp materiā tpē. qa istud ē mōtale. 37. di. c. Ideo prohibetur.

De medicis: & arōatāiis. c. 6.

SI posuit se ad p̄dicandū i medicina sine sufficienti

pitia.qa si pa₄:uł nihil studuit uidet̃ mo͞tale qa exposuit se piculo occide͞di hoīes.
Si pitus: & sufficiens existens omisit aliq̃d de co͞tine͞tibꝫ cĩca īfirmos quos he͞t ī cura ex negligentia.qa ex neglige͞tia notabili. unde secutu͞ est magnuꝫ nocume͞tu͞ ī īfirmu͞:uł seq pōt. male potuit excusari a mo͞tali.
Si u͞o pua neglige͞tia:ē ueīale. ut si nō uisitat īfirmos sollicite & hꝰi ubi tñ nō ē periculum.
Si dedit medicinam: uł co͞siliu͞ ꝓ salute corporis ī piculum tñ aīe pp q̄ ueniat qs ad peccatu͞ .i. ꝯtra precepta. puta ut fo͞nicet̃ qs ut euitet c͞tas īfīrmitates. uł medicinam dat pregnanti ad occide͞du͞ pueru͞ ꝓ conseruatione matris:uł potu͞ iebriante͞ & hꝰi mortałr peccat:& h͞ ꝓhibet̃ ī.c.Cum īfirmitas.extra de penitentiis.& remissioībꝫ.
Si seruauit preceptum factum medicis.s.q͞ īducāt īfirmos qñ p̄mo uocāt̃ ad uisitandu͞ eos ad co͞fessionem facieñ: qa oītte͞do h͞ s͞m doctores peccat mo͞tałr. ut dicto.c.Cum īfirmitas d͞ pe. & remissionibꝫ.
Si paupes īfirmos q̄s nouit ñ ualētes soluere nō uisitauit gratis. qa ad h͞ tenet̃:& e͞t soluere ꝓ eis medicias si pōt. ał morta le ē.di.83.c.i.& ī glosa sup uerbo. Inferas.
Si nimis largus fuit ad īduce͞du͞ debiles ad fra͞gendu͞ ieiunia ecclesie sine ro͞nabili cā.q͞d freq̄nter faciu͞t:nō ē sine peccato. Si u͞o e͞t sanīs disuad͞t ieiu͞ia eccłie dicens nociua esse: & sic inducunt ad frangeñ ieiunium sine cā mo͞tale ē.de.pe.di.i.c.Noli.
Si dedit medicinā dubiā sanationis: uł mo͞tificationis uidr mo͞tale:& ut dicit .c.Cum īfirmitas ex͞ de pe.&.re.potius dꝫ dimitti ī manibꝫ dei q͞ exponi pericło medicine.
De emulatione uero: & detractione quā faciunt medici īt͞rogandu͞ ē ꝑut he͞s supra.

De aromatariis.

SI ī co͞ponēdis medicinis nō ponunt q̄ ordinat medicꝰ cu͞ nō hn͞t:uł ita bona ut ē necesse. ī q̊ offendu͞t medici ñ faciētes ante se ꝯponi:nā si ex h͞ seq̄tur graue piculu͞ infirmo: uł nō opatur sanitatē quā fecisset:si bene fecisset illā mo͞tale ē:& e͞t ī medico si h͞ dissiulauit.
Si docent:uł uendu͞t ea q̄ procurant aborsu͞ ad illud facie͞du͞: uł ue͞du͞t uenena hiis q̄s credu͞t abusuros mo͞tale peccatu͞ ē.
Si sophisticāt aromata q͞d frequenter faciunt ponētes in eis

unū pro alio: uł ī electuariis sirupis spēbꝫ: & ꝯfectionibꝫ ī cereis: facientes malas misturas & uendentis ꝓ puris qa ultra peccatū tenetur ad restitutionē illis ad quos tales res uēdit: seu errogare paupibꝫ cū icerti sunt.

De nimiis ptiis: piuriis: & mēdaciis: & diminutis ponderibus q̄ faciūt iterrogādū ē ꝓut supra ī. c. de fraudulētia: & aliis uitiis ī pma parte. c. i.

De mercatoribꝫ cāpsoribus: & prosonetis. c. 7.

a A Mercatoribꝫ campsoribꝫ: & ꝓsonetis querendū ē.

Si misit nō solū arma: & lignamina sꝫ ēt q̄cunqꝫ mercionia ad alexandriā: uł ptes egypti: uł terras saracenoꝝ Soldano subiectas excoīcatꝰ ē excoīcatiōe papali. si n̄ hūit licentiā a papa d̄r ꝙ Veneti hn̄t.

Si negociant̄ non pp aliquē finem honestū puta sustentatōnē familie sue ex lucro moderato: uł pp sustētatōnem paupum: uł ꝓuisionē eorū ꝓ ciuitate necessariorū & hꝰi: negociāt̄ pp auaritiam: & ad thesaurizandū: est mortale peccatū si ī lucro cōstituūt finē: uł si itēdunt lucrum per fas: & nefas: si possunt.

Si cōposuit se cū aliis mercatoribus ꝙ nō uēdāt de aliquo minori ptio ꝙ̄ cōuētū fuit int̄ eos: qđ ē excessiuum: ut sic cogantur psone emere caro ptio pecūꝫ ē: & legibꝫ ꝓhibitū Hosti.

Si uēdūt merces ꝓ maiōi ptio ꝙ̄ ualeant: & ex eo ꝙ nō soluit. fecit ei t̄minum: sꝫ ēt mutuat ei pecuniam aliꝙ̄: uł am coīttit.

Si uendēdo mercātias suas puta lanā: uł pannos recipiēdo ꝓ pcio alia mercīonia puta sericū ꝓ arōatibꝫ: uł alia qđ uł garit̄ d̄r barato mł'to maiōi ptio uēdit sic ꝙ̄ si recipet pecuniā peccatum ē iiustitie: & mōtale .ṅ ille cui uendit ēt longe maiori ptio tradat res suas: tunc pōt unus excessus ꝯpensari cū alio si sunt quasi equales.

Si uēdēdo ad t̄miū plꝰ iusto ptio uendit ratione dilatiōis tm̄. & diūsis spēbꝫ cābiorum: & uariis mōis cābiorū uł aꝝ: & fraudulentiis ī ꝙ̄titate: & q̄litate: & substantia rerum. Int̄rogādū ē ꝓut hēs supra ī. c. de uł patiōe rei aliene.

Si fraudauit: uł fraudari fecit: uł alius ꝓ eo iusta pedagia seu gabellas mōtale ē: & tenetur ad restitutiōē. secꝰ si de īiustis: uł cum nō tenē̄t loca illa tuta a latronibus pp qđ hec soluuntur

pp defectum dominorum.
Si dedit falsas monetas: uł diminutas sciēt pro bois: uł eas diminuit ē peccatū: & tenetur. secus si accepit mōetas ualētes ī loco p eo qd ualent ibi: & mittēs ad aliū locū ubi plus ualēt plus petit.
Si faciens societatē cū aliis nō fideliter se hūit aliqua occulta lucra sibi soli retinens tunc ad satisfactionē tenet: n̄ ctus esset q socii tm̄dem occulte subtraxissent.
Si fecit p aliis securitatē cum fraudib: nā sine fraude assecurare merces p mare: uł p terrā & in q̄rere emolumētū plus: uł minus s3 quātitatē piculi non uidet illicitū cū subsistet piculo magno. Assecuratio uero pecunie p mōu3 satisfactōnis que uulgariter dicitur scripta: ubi nullū ē piculū: & dānum nō est tutū q̄tū ad cōscientiā. secus si sibi est periculū ibi.
Si accepit pecuniā aliquam sub noie depositi respōdēs sex: uł octo p cētenario: & cū illis pecuniis lucrat ipse mutuando: uł aliis illicitis q̄ctib ad rōnem.io. p centenario: & hi coīsit duo mortalia. unū ē accipiendo. aliud mutuando: & tenet d usura.
Si se itroīsit i barocholis ritrācolis: achafinis q̄ uocabula non declaro ob breuitatē: s3 de his uide ī sūma li.2.ti.qd malitie sit i eis. Achafinū dicitur qn̄ quis gerit negocia stipēdiariorum. Idem si domio4 laborans p eis: & cum mutuat eis pecunias: cū expendit. recipiēs īde certum lucrū: uł salariū: & q̄tū meretur labor p iustis causis pōt accipe. unde p bellantibus iiuste nō pōt accipe rōne mutui nihil plus: uł usra ē.
Si usus est piuriis: & mēdaciis emendo: & uendēdo q̄ solēt eē his cibus: & potus. Et de his dic ut supra ī pria pte in locis suis: & cū stat in tali pposito utendo mēdaciis: & piuriis: & dolis qn̄ occurreret sēp ē ī mō tali. Vn̄ nō ē absoluendus n̄ disponat abstinere ab illis. ubi est mortale. Itē si emit res raptas: uł furatas per mare: uł p terrā dic ut supra ī pria pte.c.2.
Si emit: uł uēdidit dieb festiuis absq3 necessitate. s3 pro cupiditate: uł fecit rōcinia libro4 uł fieri fecit suis discipulis. dic ut hēt supra. de obseruatione festorum.
Si fuit psoneta seu mediator q dicitur sensale q̄ctuū fraudulētorum scienter mortale est: & tenet leso satisfacere.

Si fuit mediator ɔtractus usurarii intendens utilitatem usurarii: & suã magisq̈ accipientis sub usura mortale ẽ: & si ipse iduceret ad mutuãdũ alios ad usuras q̄ h non cogitabãt uidetur teneri ad restitutionem.

Si mediator extat i aliis ɔtractibus ut uendẽdo domos equos: & alia anĩalia: & male cõsulit ẽptõi in eius dãnũ: uel sui utilitatẽ & uẽditoris peccat mõtaliter: & tenetur leso ad oẽʒ satisfactionẽ: & ecõuerso tenetur si i dãnũ uenditõis consuluit.

Si in fiendis matrionĩis utitur mẽdaciis: & hꝰi i notabile dãnũ ɔbentiũ peccat mõtaliter.

De artificibus: & mechaĩcis. c. 8.

SI fecit artẽ cuius opus est cũ pccõ: uel ad peccatum mõtale ut plurimũ: sicut facere taxillos. seruire usurariis i illa arte. Militi i bello iiusto. nauigio piratorũ. lenocinio. i tenẽdo baratariã: & hꝰi. opʒ q̄ dimittat ex toto artẽ aliter non est absoluẽdꝰ.

Si artẽ fecit cuiꝰ artificiũ põt eẽ ad bonũ: & malum finem. & usum: ut gladios balistas lanceas uenena & huiusmodi si uerisimiliter potest estiari q̄ ẽptor uelit ad malũ usum: nõ põt facere: uel uendere facta. ut pusa i iiusto bello. secꝰ si dubitat.

Si q̄ ẽt facit q̄ sũt ad malũ usũ quasi semp ut facere fucos. & serta: & hꝰi debet dimittere.

Si mẽdaciis utitur piuriis dolis. malis mẽsuris: uel põderibus.

Si festiuis diebus laborauit. Si n̄ ieiunauit cũ posset: moderando laborẽ de quibus dic ut supra i .i. parte. c. 23. & .9.

De lanificibus.

SI uẽdidit pãnũ lane lanifex minꝰ ptiose p pãno lane magis ptiose: & sub isto pretio: uel unius tincture p alia uel cũ aliquẽ defectũ hñte ac si nõ hñet nil minuẽs de ptio: uel si i festis fecit lanã tẽdere sine necessitate. Vel cũ nõ plene soluit laborantibus: & hꝰi. i his enĩ maius: & minus peccatum sm materiam.

De setariolo.

SI textoribus serici ptium sui laboris dat non i pecunia sʒ i rebus diũsis. puta panno serico tritico & hꝰi: & cũ ille n̄ idigeat illis opʒ eum uendere miori ptio q̄ ille recepit peccat mortaliter. & tenetur ad restitutionẽ de dãno n̄ a pncipio cũ eo sic cõuenerit q̄ daret de hꝰi tali ptio: tũc aũt n̄ uidetur dceptõ.

De tabernario: & hospite.

SI uendit unã spẽʒ uini p alia: uel lĩphatum p puro

uł ad clarificādū uinū fecit. aut
misit aliq̄ nociua corporib᷑: uł
ñ ddit pleās m̄ras: uł i taberna
tenuit meretrices: & ribaldos: uł
lusores ad taxillos: uł adūtent
ddit bis q̄s uidit iebriari pecca
uit i quibusdā mōtałr. in aliis
ūo uenialr: & teneť d dānis.

De macellario.

Si uēdidit cārnes cōruptas
pro sanis qd ē mortale si
unā spēm ꝑ alia. ut caprā ꝑ ca
strato: & hꝰi. uł diminutū pon
dꝰ. ut. ii. ūcias ꝑ libra peccauit
mōtałr: & teneť de dānis.

De pistore.

Si fecit panē nimis pōde
rosum ita ꝙ ementes sint
decepti: uł mioris ponderis ꝙ
debet: uł farinā bonā aliꝰ acce
pit: cū fecit panē: & posuit mi
nus bonā: uł cū nimio furfure.
peccauit: & teneť satisfacere.

De sutore pannorū.

Si qd restat sibi de serico:
uł pāno: uł tella: uł aliis sibi
datis ꝑ fiendis uestib᷑ sibi furať
illud si sit qd notabile. nisi ille
diminute dedisset sibi mercedē
laboris: & illd capit sibi ad sup
plendū tātū. uł ubi eēt i pacto.
Si noctib᷑: uł dieb᷑ solēnib᷑ abs
ꝙ magna necessitate laborat
uł si faciat nouas inuentiones
uanitatum.

De aurificibus.

Si utitur: uł si uendit aurū
uł argētū ăchimiatū ꝑ uero: uł
aurū minꝰ purum ꝑ magis pu
ro peccat: & teneť de damno.
Si emit calices sacros nō cōfla
tos ꝑ se qd prohibetur.

De cerdonibus.

Si uendidit unā spēm corii
pro alia minus bona in su
tularibus.

De fabris.

Si ferrū ꝑ calibe: uł malū
ferrum.

De locatoribus equorum.

Si scienter locauit equum.
defectuosum: uł piculosū
& hꝰi qlibet teneť ultra pecūʒ
de dānis. & sic discurrendum ē
per alias artes.

De hystrionibus.

Si hystrio fecit repsētatio
nes: & iocos i ūbis: uł fac
tis turpia cōtinētes: uł i eccle
siis: uł in diuinis officiis: uł tē
poribus idebitis ē peccatū. plꝰ
uł minꝰ graue ŝʒ q̄titatē.

De cytharizantibus.

Si musicus cytharizauit ad
cōgregatōnes illicitas: uł
i eccłia i organis pulsauit balla
tas puto mōtale in pulsante:
& procurante:

De ꝑuitorib᷑. & labōatorib᷑

Si ifideliter opati sunt. i. ñ

bono mõ ex ĩcuria : & negli-
gentia: uł non tm̃ q̃tũ cõmode
potuerunt peccatũ ẽ.

De agricolis: & rusticis.

SI credit explicite myste-
ria q̃ coĩt solẽizat eccłia.
ut ĩcarnationẽ: passionẽ : & re-
ſrectõnẽ. Si scit dominicã ora
tionẽ. De obſuatõne festorum
& ieiunioꝝ si tñ põt. De audi-
tiõe misse ĩ festis. De cõfessio-
ne: & cõmunione semel ĩ anno
fiẽda. Si recepit sacramtũ cõfĩ-
mationis : uł non quia tenet̃ si
potest.
Si tenuit ꝓpos filios ad baptis
mũ: uł cõfirmationẽ qđ ẽ ꝓhi
bitũ. De mẽdaciis uero : & piu-
riis: & blasphẽiis: & ebrietatibꝫ
interroga.
Si ad meret̃ces accessit. qđ ali
qui nõ credũt eẽ mortale : nec
tñ talis ignorãtia excusat eum.
Si decĩas nõ soluit saltẽ ſm cõ-
suetudĩem loci illius qa pecca-
uit: & tenet̃ satisfacere de p̄te-
rito si sac̃dos nõ remittit: uł et̃
oblationes ſm cõsuetudinẽ loci
nõ dedit. Si de excoĩcatione nõ
curauit: sȝ ingessit se diuinis : uł
contẽpsit uitare excoĩcatos qđ
est mortale peccatum.
Si nocuit p se: uł p familiã suã:
uł aĩalia. puta discurrendo per
sata aliorũ : uł mittendo: uł p-
mittendo aĩalia intrare ad pas-
cendum: uł si mutauit t̃minos
possessionũ. Vł arãdo adunat
de terra ꝓximi uicini agro suo
ĩ his peccauit ſm q̃titatẽ dãni
qđ intendit facere : & tenetur
satisfacere.
Si dolũ coĩsit ĩ agricultura : uł
notabilẽ negligẽtiã ĩ dãnũ pa-
troni ut non fimãdo terras: uł
cultiuando: uł seĩnãdo: uł recol-
ligẽdo fructus debito tp̄re pp
qđ deperierũt: uł boues nimis
fatigãdo uñ destruũt̃: & p̄cipue
ad lucrũ hñdũ suũ peccat: & te-
netur de damno.
Si tenẽs possessionẽ ad affic-
tum male tractauit. Vł si par-
tiariꝰ nõ respõdet dñis de q̃ti
tate tota debita: fingens se mi-
nꝰ rcolligisse tenet̃ dñis đ dãĩs.
Si aĩalia tenens ad socidam nõ
respõdet ex ĩtegro dãti đ lana:
caseo: & fetibꝫ: & hꝰi. In his est
pccũȝ mortale : uł ueniale ſm
q̃titatẽ dãni: & tenet̃ satisfacer̃.
Si diebꝫ festiuis laborauit: & p̄-
cipue tp̄re messiũ: & uĩdemiaꝝ
absq̧ magna necessitate: uł đ-
tulit ligna: uł uictualia dñis suis
mõtale ẽ. Si uacauit ludis: cho-
reis: & aliis uanitatibus. Si gu-
bernauit familiã ſȝ p̄cepta dei
& eccłie. De supstitionibꝫ : &
fłis opinioĩbꝫ q̃ solẽt habũdar̃

ĩ eis. Si hẽt uota q̃ ĩpleuit: uł ñ
De pueris: & puellis .c.
I Ngrẽdũ ẽ de mẽdaciis: & piuriis. De uotis nõ ĩpletis que tñ nõ obligãt si irritanť a pen tibꝫ ante annos pubertatis. De missa nõ audita ĩ festis. De cõfessiõe: & cõione fienda semel ĩ anno. De irreuerẽtia ad parẽtes: uł maiões. De rixis. Si uerberauit clicũ qa si ẽ doli capax excoĩcatꝰ ẽ. De furtis fcis ď rebꝫ parẽtũ: uł magistroꝝ suorũ. De detractionibꝫ: & turpibus ũbis auditꝭ: uł dictis libenter. De cõtumeliis adinuicẽ. De ĩuidia: & aliis prout uiďr plus: & minus ƀm etatẽ: & sensũ: pcipue de uitiis cãnalibꝫ cũ masculis: & femĩs: uł p seipos coĩssis uł adiuicẽ q̃ hodie abundãt in ĩpis pp malas societates. & occultant. Intrrogandi sunt cũ magna cautela & a longe ut non adiscant que ignorãt. Młto magis hoc ƥuandũ ẽ erga puellas de oibꝫ pdictis si credunt tunc habuisse usũ rõnis iudicãdũ est de mortali aut ueniali ƀꝫ regulas in .1. & .2. pte de illis.

De clericis ĩ cõmuni. c. ii.

C Irca clicos ĩ cõmũi. A q̃libet clico põt intrrogari cum uiďr expedire. ut qñ talis clicus ẽ ignotus.

Si accepit aliquẽ õdiẽ p symoniã qa p hoc peccauit mortałr & ẽ suspensus ƀm iura antiqua nec põt exeq susceptũ: uł promoueri ulterius. nisi prius per papã dispẽsetť. qď uerũ ẽ si ĩpe fuit ꝯscius symonie qa si ignorante eo. põt p aliũ ẽt dispensari. ałr eiꝫ sẽp peccaret mõtałr exequẽdo. nec excusat eũ iuris ignorantia. Hec Raymundus.

Si accepit aliquẽ ordieꝫ lꝫ non p symõiã tñ a symoĩaco ĩ ordine: uł dignitate siue occłto siue manifesto ẽ suspẽsus. & idiget dispẽsatione pape. sꝫ dũ ignorat factũ. s. eũ eẽ symoniacum excusať a peccato exequẽdo officia sua. sꝫ cũ c̃tificať non põt exeq sine dispẽsatione.

Si suscepit ordieꝫ a symoniaco ĩ ordie ꝯferẽdo. uł bñficio notorio sił ẽ suspẽsus. secꝰ si symonia nõ ẽ notoria. dũ ũo nescit excusať mõ pdicto. sꝫ ñ postea: qñ c̃tificať. sꝫ ĩdiget dispẽsatiõe pape. ał ñ põt exeq Ray.

Si recepit ordieꝫ hñs aliq̃ irregularitatẽ. ut hoicidii. mutilationis. illegiptiationis. & hꝰi si absq̃ dispensatione. peccauit mõtałr. nec põt exequi absq̃ dispẽsatione: ał peccauit mõtaliter.

Si recepit ordinẽ excoĩcatꝰ: uł

suspensus: uł interdict⁹ peccauit mortałr: & ñ hēt executōnē.
Si exeqt̃ officiū alicui⁹ ordinis ut cātando epistolā: uł legēdo euangeliū. ut diacon⁹ ĩ aliquo p̄dictorū irretitus sētētia peccauit mortałr ñ ignorātia facti eū excuset: & ē irregłaris Ray.
Si accepit ordinē i aliq̄ peccato mortali sciēt peccauit mōtałr: & quotienscūq₃ exeqt̃ officiū alicui⁹ ordinis ĩ mortali: ut acolitatū subdiaconatū diacōatū ministrādo aliqd̄ sacramētū sollēnit:ut baptizādo coīcādo: cōfessioēs audiēdo: & h⁹i. Tho. mortale est.
Si extitit public⁹ concubīari⁹: uł ał notori⁹ fornicator ē suspensus ab executione offiōrum suoꝝ: precipue a celebratione misse: & si exeqt̃ sic suspensus: efficit̃ irregłaris idigēs dispēsatōe pape. alias non pōt exeq Hosti.
Si nō pōtauit tonsurā ex leuitate: & lasciuia mortale uidetur.
Si se exercuit i negociis seclaribus negociando & h⁹i: uł si tenuit tabernas ibi mistrās: uł si lusit ad aleas: & taxillos: uł se imiscuit enormitatib₉: uł turpibus: uł tripudiis cum feminis.
Si usus ē officio ordinū sine debitꝭ ornamt̄: ut faciēdo subdiaconatū sie maipulo: diaconatū sine stola celebrando missā cū defectu alicui⁹ sacre uestis ordinate. s. casula: amictu alba & h⁹i uł nō ēt ĩ lapide sacrato aut ēt sie lumine: aut sie adiutorio: & sie missali: & h⁹i. qa ĩ qlib₃ hoꝝ ē mōtale peccatum: si sciēter dītit nec excusat iuris ig̃rātia.
Si existēs ĩ sacris ĩ subdiacōatu: & supra omisit horas cāonicas. qa ĩ ql₃ die q̊ omisit aliq₃ horā ēt beate ꝟginis cū posset peccauit mortałr. Si ex negligentia omisit. sec⁹ si ex obliuione: & tūc tenet̃ dicere qñ recōdat̃. aut si omisit ex ĩpotētia infirmitatis. & h⁹i decā.
Si dicēdo horas aliis exercitiis se occupauit māualib₉ ut faciēdo coqnā. & h⁹i: uidet̃ mortale qa ñ satisfacit p̄cepto ecclie.
Si mētē circa alia uagat̃ uoluntarie ñ curans. & sic q̄si p totū officiū uidet̃ mortale. sec⁹ si p̱pōit uelle attēder: & distrahit̃. s₃ cū aūtit displic₃ ei. Petrus.
Si recepit ordinē sacrū añ etatē legiptimā. s. subdiaconatum añ. 18. ānos Diaconatū añ. 20. & Sacdotiū añ. 25. & sufficit an n⁹ ĩchoat⁹ pecāuit mōtałr. nec d̄bet exeq añ etatē legiptia₃. si tñ faciat nō efficit̃ irregularis s̃m coēz opinionē. s₃ peccat.

Si sacerdos exñs coisit aliquã symoniã. puta audiẽdo ɔfessiones: ꝑ bñdo pecuniã aꝉ nõ audicturus. Baptizãdo: cõmunicando: Inungẽdo: uẽdẽdo sepulturas: & h⁹i mortale ẽ.

Si i cõfessione cõmunione: uꝉ i collatione sacramẽtorũ omisit debitã materiã: uꝉ fõmã: uꝉ ritũ i qlibꝫ hoꝝ ẽ mortale: siue ex certa sciẽtia facit: siue ex igrantia crassa: uꝉ notabili negligentia: nã iñ seqꝉ magnũ piculũ: & irreuerentia dei. Introgãdũ est eiꝫ d fõmis. s. baptismi: eucharistie: & alioꝝ sacramẽtoꝝ: que sũt maioris põdeis: si sciunt eas ꝗa hẽs infra. c. ultimo.

Si notoriis peccatoribꝰ dedit eucharistiã: uꝉ alia sacramenta non penitentibus.

Si occultis peccatoribꝰ quos ipse sciuit denegauit publice eucharistiã: uꝉ alia sacramẽta qꝛ in utroqꝫ uideꝉ mortale: lꝫ et ipi peccet petẽdo: & sumendo. Si celebrauit cũ mõtali nõ ɔfessio lꝫ ɔtritus mõtaꝉr peccauit: nisi aliqua necessitate istante: & sacdotꝭ copiã nõ hñte tũc sufficit ɔtritio: lꝫ si sine hic celebrauit mõtaꝉr peccauit. Thomas.

Si celebrauit nõ dictis matutis mõtale ẽ. Si dicẽdo missã nõ cõsecrauit putãs ex ħ euadere peccatum mõtale ẽ: & grauissimũ.

Si celebrauit ad faciendũ uenẽficia seu maleficia. Si nõ dixit ex itegro: lꝫ dimisit notabiles ptes misse ex ignorantia seu festinatione pcipue canonis. Si dicens ũba nõ itẽdit cõsecrare. Si nõ sũpsit sacramẽtũ. Si non ieiunus. Si plures missas i una die dixit i casu nõ cõcesso. Si ñ i azimo: lꝫ fermentato accipit. Si cũ hostia quasi corrupta: uꝉ uino acetoso: uꝉ quasi putrido. Si sẽp i missa occupatꝰ i uariis cogitationibꝰ uolũtarie: uꝉ non curãs fuit de attẽtione.

Si nõ posuit aquã cũ uino i calice ex igrantia: uꝉ certa sciẽtia i quolibet hoꝝ pdictorũ ẽ mortale. Si nõ diligẽter ſuauit eucharistiam sub sera pp qd aliqd pdiꝉ: uꝉ a muribꝰ deuoraꝉ.

Si nõ defert ifirmis apte: & cũ lumine mõ debito. Si euomuit sacramẽtũ pp ebrietatẽ: uꝉ ex uoracitate. Si nõ renouauit: ut debet pp qd efficitur putda: uꝉ marcida: uꝉ ũmes generantur. Si dedit ifirmo patiẽti uomitũ scienter. Si stilla sanguis cadit i trã: & i bis freqẽtꝰ ẽ mõtale lꝫ nõ sẽp. Si nimis raro celebrauit pꝑ se si non celebrauit in magnis sollemnitatibꝰ uidetur mortale secundũ Tho.

Si ꝓmisit alicui dicere missas
recipiēs eł ias:& nihil ītēdit fa
cere uidetur mortale.
Si hñs pollutionē nocturnam
die ꝑcedenti immediate ex cā
ubi fuit mōtale:uł dubitat fuis
se mōtale celebrauit ēt confes
sus uidetur mortale ꝺm Tho.
Vel ꝺm Pet. de pal.qñ sic in
cōtritus accedit ad celebrañ.
ueniale āt si ex cā ubi fuit ueia
le:ñ subsit necessitas.
Si audiuit cōfessionē alicui⁹ nō
auctoritatē ab aliq:si absoluit a
casib⁹ a qbus nō potuit.ut a re
seruatꝫ:siue ex ċta scientia: siue
ex ignorātia crassa.Si itromisit
se de dispensatione uotoꝝ :uł
absoluit ab excoīcatione maiōi
absq̄ spāli cōmissione.
Si potuit se ad audieñ ꝯfessiōes
oio igrans :& nesciēs discerne
re īter mōtale:& ueniale:& cō
munia mōtalia: ē mōtale.
Si absoluit quē īuenit excoīca
tū maiori:& a peccatis:qa non
pōt.Si absoluit eū q nō uult a
peccatꝫ discedere:uł satisfacere
quibus debet.
Si reuelauit peccatū auditū in
confessione cognoscēti cōfessū
illum sie licētia illi⁹.ī qlibet ꝑ
dictoꝝ uideť mōtale nec excu
sat ignorātia.Si nimis festīauit
ī audiēdo nō sufficieť ītrogādo.

Si ī pplexis casibus pitiores nō
cōsuluit. Si īcaut⁹ ī iungendis
pñiis qa:uł nimis graues:uł ni
mis pāuas dedit.Si ītrogauit ď
bis de qb⁹ nō debuit: uꝫ nomē
psōe cū qua peccauit:uł īcaute
in turpibus.
Si predicauit in peccato mor
tali existēs peccauit mōtałr:&
totiēs q̄tiēs sic predicat Tho.
Si ꝑdicat adūtenť mēdacia mō
tale ē Tho.Idē uiďr si scādalosa
unde cōcitat seditiōes ī popło.
Si ꝑdicauit idulgētias idiscre
tas. Si ꝑdicauit pp pecuniam
sibi ꝓmissā uł dādā:symoīa ē.
uñ & mortale. Si predicat pp
inanē gloriā ibi cōstituēdo finē
mortale est. Si ꝑdicauit sine li
centia.Si dixit nimis curiosa al
legādo poetas: & philosophos
frequenter.
Si fabulosa:& ꝓuocantia ad ri
sum:si ab h⁹i se ñ subtraxit cū
posset. & iiūgereť ei peccauit.
Si nimis familiaris ē cū mulie
rib⁹ ꝯuersando : uisitando eas ex
neccessitatē.pp qď multi scāda
lizanť:& ipe nouit.ħ posset eē
mortale. Si uisitauit monaste
ria:& qua decā.Si cognouit cā
nałr illā quā audiuit ī cōfessiōe
uł quā suscepit ad baptismū.
uł ꝯfirmatōne cōmatrē qď ma
ximū:& grauissimū est scelus:

coĩter reſuatũ epĩs. De aliis ũo inhoneſtatib⁹ iterroga prout uidebitur expedire.
Si ueſtes ſacras calices exſoria & alia ptinẽtia ad cultũ diuinũ nõ tenuit mũda: & decẽt apta ta pp magnã irreuerẽtiã poſſet eẽ mortale. Si bñdictionẽ mẽſe: & gratiaꝝ actiones nõ dixit. qđ dicere dꝫ. q. q. di. c. Nõ licet.
Si nõ fuit bñ modeſtus aſpectu aſpiciendo hĩc inđ mulieres: & uana qđ mltũ ſcandalizat pſonas: ſiłr i inceſſu: ſtatu: bitu: auditu: & h⁹i actib⁹.
Si nõ obediuit mandatis iuſtis ſuorũ ſupiorũ: & ſñtiis: & ſi cõtempſiſſet mõtale eſt. De aliis ũo peccatis mõtalib⁹ de qb⁹ hẽs i pma: & ſa pte ſupra. itrogañ ẽ ꝑut expedit ſꝫ q̃litatẽ pſoaꝝ.

De bñficiatꝭ canonicis. c. 12.

A Beneficiatꝭ canonicis. De oib⁹ iã dictis i caplo pcedenti poſſunt itrogari ꝑut credi põt ipſos in illis eẽ iuolutos: & ẽt de notatꝭ i hoc caplo.
Si beneficiũ ſiplex ſiue curatũ obtinuit p ſymoniã cui⁹ ipẽ fuit cõſcius: nõ põt ñ p papã diſpenſari ꝙ retineat. Si ũo ignorãte eo ſiue ſciẽte: ſymoniã coiſit talẽ opꝫ renũciare tali beneficio: ſi nõ diſpenſat. alr furtiue tenet. uñ ↄtinue ſtat talis i peccato mortali poſtꝙ hoc ſciuit quouſꝙ renũciet: nec facit fructus ſuos. ſꝫ tenet ruſtituere deductis expẽſis factis i utilitatẽ bñficii: & hoc maxĩe de ſymonia p munus a manu. Si aũt igrante eo poſſet ẽt p aliũ diſpẽſari nõ tñ p eũ cũ quo coiſſa ẽ.
Sed ſi ſymonia ẽ notoria ẽ ẽt ſuſpẽſus q̃ ad executionẽ ordinũ: ſed diſpẽſari põt p epũ ſi cũ eo non ẽ coiſſa ſymonia: ñ aũt ſi ẽ occulta ẽ ſuſpẽſus q̃ ad ordies: ſꝫ dũ tenet tale bñficium ẽ ſuſpẽſus quo ad ſe. qa ſic mõtali peccato ñ exeq põt.
Si recipit bñficiũ ſimplex: ułr curatũ p pces carnales. i. ꝑ idigno porrectas cũ eẽt male uite & h⁹i: ułr p obſeqũ tpꝛale factũ epo: ułr alii conferenti peccauit mortałr.
Si bñficiũ curatũ p pces ſuas recepit ẽt ſi alr dign⁹ ſit: qa tales pces eſtiant pro idigno. tamꝙ ambitioſo. & pſũptuoſo: coiſit ſymoniã. uñ mõtale ẽ ſꝫ Tho. forte tñ tenetur renũciare. Pro bñficio aũt ſiplici licet põrigere pces ꝑ ſe ſi alias ẽ dign⁹: ułr ẽt ꝑ beneficio in generali: & h itendens ad ſui ſuſtentatõnẽ: nõ ad curam nec magis curatũ petens ꝙ aliud.
Si q̃rit: ułr hẽt beneficium non

intendēs clericari:ſꝫ uxorari:&
intēdēs gaudere ꝺ fructibꝰ bn̄
ficii uidet̄ uꝪ̄patio rerū eccꝉia
rū:& ꝯ itētōnē dotātiū eccꝉias.
Et iō graue peccatum eſt.
Si nō fuit electus a patroīs: uꝉ
a collegio:& cōfirmatus ꝑ ſup
iorē ad quem ſpectat ſiue per
epūꝫ iſtitutus: ſꝫ de mādato:uꝉ
manu dn̄i tp̄ralis: uꝉ ꝑ potētiā
accepit:& ꝺr itruſus.qa fur ē:&
latro:nec pōt aliqd diſponere
i tp̄ralibus : uꝉ ſpūalibꝰ.un̄ nec
abſoluere nec ſacr̄a pōt dare pā
rochianis illiꝰ eccꝉie:ſꝫ i q̊libet
hꝰi actu peccat mortaꝉr.
Si renūciauit alicui bn̄ficio qꝺ
hēt eo pacto ꝙ det̄ ꝯſāguineo:
uꝉ ꝑꝑ pecuniā ſibi ꝑꝑ hoc da
tā ſymōia ē:& mōtale i utroqꝫ.
nec pōt iſte ſibi retinere tale
bn̄ficiū ſic ſibi collatū.
Si ꝑmutationē ſui bn̄ficii:uꝉ ec
cleſie fecit cū bn̄ficio altꝰ con
ueniēdo it̄ ſe abſqꝫ iudicio ſup
ioris ad quos ſpectat collatio
bn̄ficioꝝ ſymonia reputatur.
de his uide plenius i ſūma.
Si recepit bn̄ficiū exn̄s illegip
timꝰ abſqꝫ diſpēſatione qa cō
tra iura:iō tenere nō pōt. Pōt
aūt cū eo diſpēſare de ſimplici
bn̄ficio ep̄s:De curato uero:uꝉ
dignitate ſolus papa.
Si fuit electus ꝑ ſymoniā non
ualet electio:uꝉ ſi ip̄e aliquē ele
git ꝑ ſymoniā:uꝉ ad ep̄atū : uꝉ
canonicatū:uꝉ ad aliā eccꝉiā ut
clerici collegiataꝝ eccꝉiaꝝ: uꝉ
ſi aꝉ idignū ignorātē: & publi
ce malū elegit ad p̄laturā ex a
amicitia & hꝰi:mōtale: & gra
uiſſimū ē:& oīa mala q̄ ſequūt̄
ei imputantur.
Si male tractauit bn̄ficium ſeu
eccꝉiaꝫ ꝑmittēs eccꝉiaꝫ: uꝉ edi
ficia ruer̄: uꝉ poſſeſſioēs iculti
uari:& alias res ꝺperir̄ mōtaꝉr
peccauit : & tenetur ad reſtitu
tionē ſeu ſatiſfactionē ſi cōmit
tit notabilē negligētiā: & dānū
ſit notabile.
Si fructꝰ bn̄ficii n̄ bn̄ expēdit:
vꝫ ultra ſubuētioēꝫ ſuā ſubuē
endo paupibꝰ : ſꝫ dilapidauit in
cōuiuiis:& turpibꝰ : uꝉ ēt dedit
cōſāguineis nō idigētibꝰ mōta
le ē. ſecus ſi cōſāguinei indigēt
qa tūc pōt dari eis.
Si plura bn̄ficia hn̄tia curā te
net abſqꝫ diſpēſatione fur ē:&
latro.nā hn̄s bn̄ficiū cū cura ſi
recipit ſcꝺꝫ cū cura ip̄o iure ua
cat ꝑmū.c.De multa de p̄ben̄.
ex̄. & h̄ poſtqꝫ hūit pacificam
poſſeſſionē ſcꝺi:uꝉ hr̄e potuit.
& fructꝰ eius ꝑcepit.aꝉ nō ua
cat ꝑmū: vꝫ ſi fructꝰ ſcꝺi bn̄fi
cii cōcedūt̄ alteri ꝑ papā ꝑ illo
tēpore non uacat ꝑmum.ex̄ de

preben.li.6.c.Si tibi cõcesso.
Si habens prebendam haben-
tem dignitatem: & si non cu-
rã aĩaꝝ: si ꝛ̃cipit scd̃az sił̃r ua-
cat ꝑma.ex̃ de ꝑbeñ.c. De mł̃
ta.& ĩ isto casu:& ꝑori tenetur
ad restitutionem fructuum si
recepit.
Si hñs bñficiũ unũ uiolẽt̃ occu-
pat k̃z:uł̃ si sciẽt̃ se ĩtrudit. sił̃r
ꝑdit ꝑmũ:& si qđ hẽbat ius in
scđo ẽt̃ ꝑdit:& uacat illud k̃z.đ
ꝑ̄ben.c.Eum qui.li.6.Item non
põt qs hr̃e dignitatẽ cũ ꝑ̄bẽda
absq̃ dispẽsatione pape.
Quicũq̃ recipit ꝑsonatũ:uł̃ di
gnitatẽ:uł̃ officiũ:uł̃ bñficium
cui cura aĩaꝝ sit annexa si añ
obtiebat sił̃e. cũ sit ꝑuat⁹ ꝑmo
ut dictũ ẽ.si nõ dittit ꝑmũ abs
q̃ mora ĩ man⁹ ordiarii ĩ cui⁹
ep̄atu ẽ.ip̄o iure ẽ ẽt̃ ꝑuat⁹ k̃o.
& ẽ ĩhabilis ad sacros ordĩes:&
ad qđcunq̃ aliud bñficiũ ꝑ ex̃-
uagantez Iohis.22. Item absq̃
dispẽsatione ñ põt quis tenere
plures eccł̃ias:uł̃ ꝑ̄bendas que
tñ nõ hẽant curã aĩarũ ṅ ĩ.5. ca
sibus.Prim⁹ qñ sũt ita tenues
q̃ neutra illarum sufficiunt ad
sustentationem. Secundus si
una dependet ab alt̃a. Tertius
ꝑꝑ raritatẽ cł̃icorũ.Quartus si
eccł̃ia ẽ ãnexa ꝑ̄bẽde: uł̃ digni
tati.Quĩt⁹ si hẽt unã ĩtitulatã.

& aliã cõmendatã:sz talis cõmẽ
da de parrochiali eccł̃ia fieri ñ
põt.ṅ ei q attigerit uigesimũ
qntũ ãnũ.& sit sac̃dos. & tali ñ
põt coitti ṅ una ex euidẽti ne-
cessitate:uł̃ utilitate.& durat ṅ
ꝑ sex mẽses.ex̃ de elec.c.Nẽo.
ĩ.6.Si hẽt plures eccł̃ias:uł̃ ꝑ̄-
bendas hñtes curã aĩarũ absq̃
dispensatione pape fur ẽ:& la-
tro:& cõtĩue ĩ mõtali:nec epis
copus põt dispẽsare ĩ hoc.
Si ẽt̃ hẽt ꝑ dispẽsationẽ pape.
sz subreptitie.puta qa petẽdo
unũ tacuit de alio qđ habebat:
uł̃ dixit se habere legiptimam
etatem cum non haberet: &
huiusmodi.Idem iudicium est.
Si ꝑ dispensatioẽz ep̄i hẽt pł̃a
bñficia. sz siplicia:sz ad supflui-
tatẽ:uł̃ ẽt̃ ꝑ dispẽsationẽ pape
simplicia:uł̃ curata cũ unũ sibi
sufficeret k̃m statũ suũ nõ uiđr
tutus ĩ ꝯsciẽtia sua qa dissipatõ
ẽ:& nõ dispensatio.
Si accepit eccł̃iaz parrochialẽ
a quocũq̃ cũ non attigisset.25.
annũ absq̃ dispẽsatione pape
circa etatẽ nulla ẽ dispẽsatio.&
nullũ ibi ius hẽt.c. Lz canon.
de elec.in.6.
Si ĩfra annũ ꝯputañ a die assi-
gnationis sibi regimis eccł̃ie ñ
fecit se ad sac̃dotiũ ꝓmoueri.ẽ
ip̄o iur̃ ꝑuat⁹ eo.c.Lz canõ.Itẽ

tenet̃ pſonaꝉr reſidere in reſi-
dẽtia. Põt tñ ep̄us cã rationali
diſpenſare ad tp̄us tm̃. Sed de
ꝓmotione ad ſac̃dotiũ infra an
nũ nõ extẽditur ad eccꝉias col
legiatas hñtes curã: nec ad aſſũ-
ptos ad earumdẽ regimen. de
electi. c. Statutũ. li. 6.
Poſſũt et̃ ep̄i diſpẽſare cũ ip̄is
ꝗ habẽt: uꝉ habebũt eccꝉias pã
rochiales ut uſq; ad ſeptẽnium
lr̃aꝝ ſtudio ĩſiſtentes ꝓmoueri
nõ teneant̃ ṅ ad ordinẽ ſubdia
conatus: quẽ ṅ ĩfra ãnũ ſuſcipi-
ant ſunt ip̄o facto priuati tali
bñficio: & medio tp̄re p uica-
rios illis eccꝉiis ꝓuideaĩ d̄ elec.
in. 6. c. Cum ex eo.
Si hñs ꝗd̃cunq; bñficiũ ſiplex:
& ꝙtũcũq; paruũ ṅ dicit horas
oĩ die peccat mõtaꝉr omitten-
do ex negligẽtia et̃ ſi nõ ſit in
ſacris conſtitutus.
Si canonicus: uꝉ alius cꝉicus re-
cipit quotidianas diſtributio-
nes q̃ dant̃ ĩteſſentib⁹ horis cũ
nõ ĩtfuerit furtũ cõittit: & tene
tur ad reſtitutionẽ.
Si cũ nõ poſſit p ſe curã exer-
cere eccꝉie: non poſuit ibi loco
ſui idoneũ ꝗ bñ officiaret: ſed
malũ: & ignorãtẽ ꝗ ex ſuo malo
ſcandalizat. ut notorius forni-
cator: & luſor: & h⁹i: uꝉ ꝗ neſ-
cit miſtrare debite ſacramenta
& cõfeſſioẽs audire peccat mõ
taꝉr. qm̃ oĩa mala que ſequũtur
ei ĩputãt̃. Si uero ñ põt ĩueĩre
idoneum p ſe exerceat: uꝉ ſi nõ
põt alit̃ ꝓuidere renũciet.
Itẽ nõ lʒ p̄lato ſub p̄tio: uꝉ an-
nuo cẽſu ꝯcedr̃ uices ſuas ſeu iu
riſdictionẽ ꝗa ſp̃uale ẽ. ex̃ Ne
p̄lati uices ſuas. c. i. 2. & . 3. vʒ ſi
diceret. ꝯcedo ꝙ exerceas uices
meas: uꝉ talẽ iuriſdictionẽ: &
totũ lucrũ ſit tuũ: & dabis inde
mihi tantũ: illicitum eſt. ſʒ cõ
mittendo pure uices ſuas licet
ꝯſtituer̃ ei ſalãiũ. 12. q. 2. c. Cha
ritatẽ tuã. vʒ dicẽdo dabo tibi
tantũ ꝓ ſalario tuo. & totũ lu-
crũ erit meum. Innocẽti⁹ hec.
Si alienauit res eccꝉiaſticas: vʒ
mobilia bona. ut res ſacras: uꝉ
ĩmobilia: ut poſſeſſioẽs ſine ne
ceſſitate: uꝉ maiori utilitate: uꝉ
nõ ſuata forma iuris: & h⁹i gra
uiter peccauit.
Itẽ de exercitio cure aĩaꝝ q̃uo
ſe habuit in audiẽtia ꝯfeſſionũ:
in collatione alioꝝ ſacramẽtoꝝ:
ĩ uiſitatiõe ĩfirmoꝝ. p̄cipue ne
deficiãt eis ſacramẽta cũ expe
dit. In admonitione ſubdito-
rum. In correctione uiciorum
p̄cipue quo ad notorios pecca-
tores: cõcubinarios: tenẽtes ini-
micitias & huiuſmodi.
Si non ãmonuit nõ ꝯfitẽtes: &

nõ coĩcantes annuatĩ quãtũ potuit significãdo epo cũ nõ potuit: & hꝰi. nã oues ex negligẽtia pdite ab eo reqrẽt. d qb & aliis supradictis & hꝰi hẽs satt i tertia pte summe.
Si alienos prochiãos audiuit ñ hñs auctoritatem spãlẽ ipe: uł ipi. qa ñ põt eos absoluere.
Si emit aliquas res ĩmortales de fructibus eccłie qa tales debent rẽanere eccłie. uñ si emit noĩe altiꝰ ut sic posset dare: & legarẽ cui uellet fraus ẽ: & furtũ & ad restitutionẽ tenẽt.
Si ĩdulgẽtias p se dedit cum ñ posset: uł płes dixit hre eccłiã suã quã hẽat ob qstũ ẽ mõtale.
Si reliqas nouas exhibuit populo honorandas nõ approbatas ab eccłia. Si nimis facilis fuit ad dispẽsandũ i ieiuniis eccłie.
Si elẽosynas extorsit a populo & a subditꝫ ad q̃s ñ tenebanẽ
Si qstores dicere mẽdacia i eccłia sua pmisit: & qđ peiꝰ est si fecit pactũ cũ eis de q̃tta.
Si scđas nuptias bñdixit. Si pmisit xpianas nutrices ẽuire in domo iudeorum. Si sustinuit sortilegas: & diuiatrices: in sua prochia. Si pmisit ludos: uł malas consuetudines nõ obuiando q̃tũ potuit. Clerici uero q manifestis usariis alienigenis aut alias oriũdis de terris ipoꝝ adsenꝰ exercendũ domos locant: uł alio titulo concedũt ipo facto sunt excoĩcati ñ sint epi. de usuris. c. Vsarum. li. 6.
Clerici arcbidiaconi: plebani: decani: prepositi: cantores: & alii clerici psonatum hñtes: ac etiam sacerdotes qui audiunt ĩ scholis leges: uł phisicã post duos mẽses si ñ dimittũt hꝰi lectiones sunt excoĩcati. c. Super specula. ex̃ ne. cle. uł mo.
Clerici: & religiosi qui ĩducunt aliquẽ ad uouẽdũ: uł iurañ: uł fide ĩposita: seu ał pmittẽdum ut sepulturas apud eos eligãt. uł iã electã nõ mutẽt sũt excoĩcati nec possũt absolui ñ p papã: ñ i mortꝫ articło. clementĩa Cupientes. de penis. Idem de religiosis.
Clerici q sciẽt: & sponte pticipauerunt cũ excoĩcatꝫ a papa: & ipos i officiis receperũt sũt excoĩcati: & absolutio pape reẽuatur. c. Significauit. extra de sen. exco.
Falsãtes littas pape: uł słis sciẽnter utentes: uł remouẽtes ẽt unã litterã đ bullis pape sũt excoĩcati: & absołõ pape reẽuaẽ.
Clerici sepelientes ĩ eccłiis: uł cimiteriis eorum excoĩcatos a iurie: uł usarios maifestos: uł

noīati īterdictos tp̄re interdic
ti in cāibus non concessis sunt
excoīcati.cle . Eos. de sepultu.
Sepelientes uero: se occidētes:
ul' ī torneamētis morientes: &
h9i peccant mortal'r: nec sunt
excōmunicati.

De religiosis .c.iȝ.

Circa religiosos:& religio-
sas. Si sunt cl'ici:ul' ordīa
ti interrogari possunt de his de
qbus supradictū ē ī cap̄ de cle-
ricis ī cōi prout erit expediēs.
Si uero sunt bn̄ficiati ī eccl'iis
curat̄ de his hēs ī .c. p̄cedenti.
sȝ ēt ultra p̄dicta: ēt d̄ īfrascrip
tis que sunt propria eoꝝ dicen̄
est: & primo .
Si fuit receptus ad monasteriū
p symoniā mortale ē: si ūo fuit
symōia m̄talis tm̄:pn̄ia abolet̄.
si uero pactionalis qa.s. mona-
steriū exigit tm̄: al' nolebat eū
recipe :& igrediēs: ul' ppinqui
eius tm̄ dederunt: ul' minus p
ipo igressu:n forte cū mōaste-
riū ē ita tenue q̄ nō sufficit illi
puidere. Nā tūc oblat̄ sp̄ualib9
gratis.i.igressu licet petere:&
pacisci de tp̄ralibus de qb9 de-
beat uiuere:ul' dicere illi porta
tecū si uis cōedre mecū:f̄ȝ Ho-
sti.& aliq̄s alios. secus si mona-
sterium ē pingue : & potest illi
puidere: nō pōt fieri aliq̄ pac-
tō:ul' exactio absq̄ uitio symo
nie :tunc ultra peccatum : reci-
piens: ul' receptus : ul' recepta
debent expelli de illo monaste
rio ex̄ de symo.c. Quoiaȝ. Pōt
tn̄ ep̄us ī h9i dispensare.s. ut n̄
expellant̄ de monasterio. Ray.
& Vul'. p̄cipue repitur talis sy
moīa ī mōialib9 ubiq̄ terrarū.
nō sic uero ē de uiris religiosis.
Si igressus ē religionē nō pura
ītentione.s. seruiēdi deo:sȝ alia
decā:uȝ nō laborandi. Vl' si est
monialis qa nō potuit nubere:
& qa posuerunt parētes ipam
iuitā licet malefecerit. tn̄ pōt:
& debet mutare intētioēȝ.s. ut
ibi manere uelit ad s̄uien̄ deo.
& sic erit ī bono statu. al' erit ī
mortali. Sed si repit se ī mona
sterio dissoluto nō uiuente re-
gl'arit̄ querat si pōt mutare lo
cum cū dispensatione si indi-
get. qd̄ tamē ī moniali erit dif
ficile. qd̄ si nō pōt nō sequatur
turbā.i.alios:ul' alias ī malū:sed
seruet ipa ordinē suū si ad bo-
num non potest reducer̄ alios.
ul' alias.
Si igrediēs mōasteriū reticuit
ipedim̄ta que hūit ad illud sciē
t̄ .uȝ qa erat s̄uus:ul' hēbat oc-
cultā īfirmitatē . ul' altius reli-
gionis professus : coniugatus.
debitor ī m'l'tis:& h9i peccauit

mortal'r pcipue si sciebat tale ipedimetũ: & p illud nõ posse recipi ad religionẽ. Vl' de his ĩtrogat9 mẽdaciũ dixit: & põt: & debet de monasterio expelli si al'r puidere nõ põt.

Si hẽt uotũ religionis artioris añq̃ itret: laxiorẽ pus dz querer̃ dispẽsationẽ. si ẽt eẽt bona: & m'lto fortius post pfessionẽ in una religione non põt ad aliam transire eq̃lẽ: ul' laxiorẽ: & de mendicãte ordine ad mẽdicãtẽ: ul' de mendicantib9 ad monachalẽ trãsire nõ põt sine dispẽsatione pape ñ ad cartusiẽses.

Si iduxit aliquẽ ad religionem p symoniã: ul' p fraudes puta asserẽdo ibi obseruari regulã: qđ nõ fit: ul' dicẽdo se ad nihil obligari: & reticẽdo seũitates religionis q̃s ille nõ itẽdit seruare: & h9i peccauit mortal'r.

De illis qui ẽt uolentes igredi religionẽ aliquã i qua bñ uiuit: auertunt: ut trahant aquam ad suum molendinũ ifamãtes illos & crimina iponẽtes: suas aũt usq̃ ad tertiũ celũ extolentes: nõ euadere dãnationẽ ẽtũ ẽ. qa contra charitatẽ agunt 9 iustitiã: & 9 sacrã scripturã agũt.

De uoto paupertatis.

SI i religione exñs obseruauit paupertat; uotũ nihil retinens: ul' retinere deliberans. ẽ mõtale ei3 pprium hr̃e: & totiens q̃tiens illud pponit.

Dicitur aũt ppriũ qđ celatur priori suo. ut si hẽat: & teneat pecuniã: ul' uestẽ nesciente p̃lato: ul' si sciat tñ 9tra uoluntatẽ eius: & absq̃ licentia: ul' si de licentia ei9: & uoluntate tñ non paratus sibi tradere ad petitionẽ eius. s3 recusare si posset đ facto: & m'lto peius si non solũ mobilia: s3 ẽt imobilia ut redditr9 & possessiones retiet ut ppria: dans: uendens: & dissipãs. ut placet. nec p̃latus põt dare licentiam sic retinẽdi. nec papa põt in pprio dispensare. ex̃ de statu monachorum. c. Cum ad monasterium.

Si dedit bona monasterii siue cõuentus aut supiorũ licẽtia habita: ul' p̃sũpta. Si aliqd occl'te recipit: ul' tenet mortale est: & ppetas. Si repiens se i loco ubi ñ uiuitur i cõi pp qđ op3 eum sibi puideri de necessariis hẽt aliqua uestimẽta: ul' pecuniã: & aliqđ h9i cũ bona licentia: & bñ placito p̃lati adũtat diligẽter. Prio quidẽ ut p eũ nõ stet qui oia uelit ponere i cõi: si alii uelẽt: & ad h opatur q̃tũ põt. Secundo si hec non põt semp sit parat9 simpl'r ponere omnia:

& ꝯmittere in maībus ꝑlati. Tertio ut de hꝰi concessis nihil det sīe licētia supioris sui generalis: uł spāli ēt ī elemosynis ñ ī extrema necessitate. Quāto ut ñ thesaurizet nec supflua teneat nec delitiosa querat. nec mł'tū inquirendo solicitet. nec hēat īordiatū affectū ī hꝰi: & sic poterit transire si ī aliis bñ se hēat. secus si agēdo nō religiose: sꝫ laicał'r uiuit. Sed & cum ꝑdictis si posset locū iueīre ubi ī cōi uiuit meliꝰ ei eēt.

De uoto castitatis.

SI seruauit uotum castitatꝭ nō solū ab omni carnali ope: & ꝯtactu uenereo se abstinendo: sꝫ ēt ab oī locutione ĩpi & amatoria: & ab oī cogitatiōe īmūda deliberata: & ꝺlectatiōe morosa. qa in quolibet hoꝝ est mortale. ut dictū ē supra circa ꝑm: & nonum ꝑceptum. Est ēt sacrilegiū qꝺ grauiꝰ ē: & qa ad ista deuenitur ꝑ cōūsationē: & familiaritatē. iō īgreñ est si hēt domesticitatē cū aliq̊ si monialis. uł cū aliqua: si religiosus. & si hoc repit̃ eē ex̃ casū necessitatis ꝓhibēdus ē. ał nō absoluēdus qa quasi īpossibile ē ꝙ talis ñ īcidat ī ruinā. di. 32. c. Hospitiolū. & di. 81. ꝑ totum. Scandala etiam multa; & oblocutiones sequūt̃ ī populis. & hꝰi & iō ꝓhibendus ē: & cōsiguineorum ēt rarus sit accessus.

De uoto obedientie.

SI fecit ꝯ uotū obedientie qꝺ ē sēp mortale. & nota ꝙ nō sēp qñ quis agit aliqd cōtra regulā suā. uł transgreditur regulam: uł constitutiones: facit contra obedientiaꝫ. sꝫ quando facit contra ꝑcepta contēta ī regula & constitutionibꝫ suorū supioꝝ: uł qñ aliqd transgreditur ex contemptu ꝗtūcūꝗ illud sit minimū. Quādo uero ꝑlatꝰ: uł ꝑlata īiūgit aliqd fieri ꝑcipiendo: uł mandādo ī uirtute sācte obedientie: uł spūs sācti ut facias hoc: uł sub pena excoīcationis. & hꝰi illud dicit̃ ꝑceptum cuiꝰ trāsgressio ē mortalis. Idē eēt qñ ꝑlatꝰ aliqd mādaret subdito q̊mōcūꝗ loq̄ret̃ declarās sibi ꝙ intēdit obligare illum sub peccato mōtali ad faciendū illud. & ītellige si mandat. ꝙ nō sit illicitū. & tale qd qꝺ teneat̃ subditus ei obedire. Similł'r qñ ī regła: uł constitutionibꝫ ē aliqd ꝑceptorie mandatū: uł sub pena excoīcatiōis. uł sub pena carceris. uł sub pena grauioris culpe: uł ꝑ similē locutionē coīter cēset̃ obligare ad mōtale. ał aūt faciēdo cōtra

cerimonialia. ut frāgere silētiū: tarde uenire ad chorū: & h9i ē ueniale. n̄ qs faceret ex ɔtēptu. qa tunc mōtale. Cōsuetudo aūt ꝙuis nō sit ipe cōtēptus: tn̄ est īductiua cōtēptus: & iō caue ne assuescas alicui transgressioni.

De officio diuino.

SI dixit horas canonicas: & officiū defūctoꝝ qn̄ dꝫ dici. Nā religiosus ēt̄ si nō hēt ordinē sacrū tenetur ex ꝓcepto ad officiū: ꝑcipue si ē ꝓfessus. unū omittendo aliquā horā peccat mōtalr: & oi die qua omittit ex negligētia: nō aūt ex ꝓcepto teneť dicere istud: ul' illud: ꝙuis nec debeat ad placitū suū mutare officiū: sꝫ dꝫ dicere ſm ordiem suū. Si nō fuit cum aliis in eccl'ia: & nimis tādauit ad diceñ officiū. Si sōnolēť: ul' dormiuit: redicat ul' aliqd loco eius dicat: sꝫ si ꝑ maiōi pte dōmiuit totū reiteret. Si ibi icōpositus fuit: & oculis uagis. Si risit: ul' ridere facit: ul' aliq̄ leuitatē: ul' locutionē fecit non necessariā. Si mēte distractus ꝑcipue qn̄ nō aūtit. Si male legit: ul' cantauit: ul' īclinauit ex negligētia i q̄libet hoꝝ ē peccatū ueniale comuiter. Si elegit ꝑlatū ꝑ symoniā: ul' ēt̄ & si nō symoniace tn̄ idignū scieter. Si non illū quē iudicauit meliorē ad officiū illd: sꝫ aliū rōne amicitie: ul' alia ītentione mūdana mōtale ē. Si accusauit calūniose ꝑlatū: ul' sociū de aliq̊ criali: ul' testificatus est: ul' desistit ab accusatione īiuste: ul' al' īfamauit ꝑlatū: ul' subditū dicēdo crimialia de eis: ēt̄ si esset uera ītentione īfamandi mōtale est. Idē si secreta sui ordis reuelauit sine cā iusta: & rōnali. & qūo qs teneať ad restitutionē fame. in sūma i ħa pte difuse.

Itē si i uisitatione ꝑlatorū non reuelauit dicenda q̄ sūt ɔ̄ bone statē religionis de ꝑlatis. & sociis. & ꝑcipue qn̄ coiter sic seruať. & fit ꝓceptū a uisitatione. ut dicant que idigēt correctione. tunc eiꝫ omittere adūtēter que dicēda sūt ē mōtale pccūꝫ. debet tn̄ intelligi ꝓceptū ſuato ordie fraterne correctionis. unū oio occulta de qb9 pōt ꝑsūi emēdatō dici nō debēt. ubi aūt nō sperať emēdatio: & ꝑsumiť recidiuatō: ul' aliquod magnū scandalū dici dꝫ. nō tn̄ accusando si sufficiēť ꝓbari nō potest. qa tunc grauiter peccaret. sed simpl'r denunciando ꝑlato. ut patri si sperať ꝙ īn̄ ꝓuidbitur. Si fecit: ul' coopatus est ad aliquā conspirationē ɔtra ꝑlatos.

ul' īuenit: aut sectat⁹ ē ptialitates: & sectas ī monasterio: aut ꝯuentu: aut diuisiones. qa mortale ē: & crimia mūdanorum: ul' demoīoꝝ potiusq̄ religiosoꝝ.
Introgādi ēt sūt de. 12. abusiōibus claustri ſm Ray. q̄ secūdū Vgonē sūt iste. Prelatus negligens: Discipul⁹ īobediēs. Iuuenis ociosus. Senex obstiatus. Monach⁹ curialis: ul' causidic⁹: Hit⁹ ꝑtios⁹. Cibus exq̄sit⁹. Rumor ī claustro. Lis in choro. Dissolutio ī dōmitōio. Irreuērētia circa altare. In bis qn̄q̄ ēst mōtale qn̄q̄ uēiale ſm q̄litatē facti: & intentionē. Magna ēt ē abusio religiosum iurare in cōi locutione: ēt si dicat ueritatē: & ēt maledicere: & blasphemar̄. ēt si ex leuitate.
Introgādū ēt ē ꝑcipue de cerimoniis ꝑncipalib;: & de esu cāniū ex īfirmitatē. De lineis nō utēdis ad cānē. De lectis n̄ plumeis. De ieiuniis regl'e: ul' constitutionū. De obſuātia silētii ī ꝯtis horis: & locis. Ad q̄ oīa obligant̄ oēs monachi: & ēt pl'es religiosi: & mōachi sacti bn̄dicti. ex de statu mo. c. Cū ad monasteriū. & pl'es religiosi alioꝝ ordinū ex ꝯstitutionib; suis. Et licet ī bis ꝑlatus possit dispēsare. nō tn̄ pōt dissipare qd̄ ē ſ;
Ber. qn̄ sit absq̄ cā rōnabili: & urgente. al' peccatū ē dispēsati. & dispēsato pl⁹: & minus secūdū transgressionem.
Si ī obediēdo male se hūit: v; qa obediuit ī malo. puta dicēdo mēdaciū: ul' ex negligētia dimisit cōe mādatū: ul' tardus fuit ad obedieñ: ul' nō affectuose: s; q̄rulose: ul' dissolute: & nō cum maturitate. Si irreuerens cīca maiores egre sustinēdo reprebensores: & cū īdignatione cōmuniter ueniale.

De exercitio.

SI uacauit ocio qd̄ ē sentia. oīu; maloꝝ: & q̄tū. Si inutil'r expendit tpūs faciēdo ea que sūt nullius ualoris. Si fecit exercitia mūdanoꝝ. ut faciēdo bursas: uestes ope polimito recamationes: ul' linea reticulata & b⁹i: ul' confectiones nimis ꝑtiosas: ul' alia gulosa qa magnū peccatū: & abusio est ac occasio mltorū malorū: & iō ꝓhibēdū ē. boc malū ēt repitur in moialibus modernis.
Si conūsando fuit nimis leuis: ul' alios īducēs ad leuitatē: ul' risum ūbis gestibus: ul' solatiis q̄ aliqn̄ sine peccato fieri pn̄t ad recreatioē;: ul' subleuan̄ se: ul' alios ab accidia: raro tn̄ dec; b⁹i religiosos.

Si aliquando irrisit: uł gestiuit
qđ simiis ꝯgruit: & hystrionibꝫ
ñ religiosis. Si murmurauit cir
ca uictū: & uestitū. Si īpatiēter
tulit graues mores alioꝝ. Si se
grauē aliis reddidit.
Si singłaitatē q̄siuit ī cibo: uesti
tu: dormitu: & aliis uñ freq̄nter
orit̄ ī ipīs sup̄bia: & ī aliis mur
muratio: & īdignatio. Si fratrē
deliquētē nō fratñe admonuit:
uł defectus alioꝝ p̄lato non si
gnificauit ut adhiberet reme
diū ꝑuato tñ ordie fratñe cor
rectionis: in his coīt̄ ē ueiale.
Si murmurauit ꝗ sibi ꝯittētē tā
ꝙ īdiscretū. Si īpatiēt̄ se hūit
dure loquēdo cū q̄bus se nō ha
bet ītromittere. Si nō diligēt̄
tractauit res monasterii.
Si nimis tenax fuit ī dādo: uł si
nimis ꝓdigus: uł acceptor per
sonarum sine cā rōnabili dans
magis uni ꝙ alti de rebꝫ coībꝫ.
Si dedit q̄bus nō potuit: vꝫ qa
nō hēbat licētiā. Si ꝑmisit res
ꝑire ex negligētia: uł nimis so
licitus fuit pp hoc parū uacādo
sibi pp multiplicationem tp̄ra
liū qđ uitiū hodie młtū r̄gnat.
Si nō fuit solicitus ad adiscēdū
ea ad q̄ tenet̄ ꝭm regłaꝫ: & cō
stitutiones peccat. ex ignorātia
uero ēt transgrediens non ex
cusatur a peccato.

Si ē sacđos debet q̄rere scire
q̄ ꝑtinent ad debite celebrādū.
Si confessor q̄ ꝑtinēt ad illud
officium.
Si ī his ē negligēs p̄cipue cum
pōt grauiter peccat. sꝫ dꝫ etiā
frequētare legere scripturā. uł
doctores exponētes. uł alios li
bros d̄uotos. & utiles uñ īstrua
tur. & confortetur ad bonū.
Si legit curiosa. & inutilia. pp
qđ retrahit̄ a magis necessāiis.
uł doctores gētiliū. uł fictiōes
poeticas. & hꝰi qa pecūꝫ ē cu
riositatis. De ꝑtinētibus ūo ad
religionē hēs diffuse in .3. par
te summe. ti.

De oratione & confessione.

SI nō orauit ultra officium
diuinum ꝓuatī ꝓ se. & ꝓ
aliis ꝯsanguineis bñfactoribus
uiuis & defunctis. p̄cipue reco
mēdatis. ut dꝫ solicite. Si fre
quentauit cōfessionē & coīoēꝫ
ꝭꝫ regulā suā & morē. Mōachis
ūo nigris p̄ceptum ē ꝙ coīcent
semel ī mēse. Clemētia. Ne in
agro de statu. mo. Si ñ uacauit
meditationi. q̄ p maxīe īducit
deuotionē. Si fuit tepidus ī di
lectione dei: & ꝓximi nō ardēt̄
affectās honorē dei. & salutem
aiaꝝ ut decet. Si īgratus ad re
cogitañ & cognosceñ sua bñfi
cia. & recōpensañ deuote ipi

deo ꝼuiendo. Si nō ꝑparauit se
ad diuina ut debuit hec sūt pec
cata ī qbus q̄ttidie offendit d̄s
& ipeditur ꝓfect⁹ religiosis.

De amore parentum.

SI nimis cānal̄r dilexit ꝯsā
guineos nimis affectans
eoꝝ ꝓsperitatē: uł gaudens de
ea: aut ꝯtristat̄ nimis de adūsi
tate. Si nimis eos uisitat: uł q̄
rit: uł gaudet uisitari.
Si cū eis loq̄t̄ de secularibus q̄
nō expediūt: uł ēt cū aliis de
guerris: & h⁹i frequēter ītro
gat: & audit. Si ꝓ eis ꝓcurat
bn̄ficia eccl̄iastica: uł tpralia ñ
apt⁹ bn̄fiis ī qbꝫ possꝫ eē mōle.
De aliis uero uitiis coībꝫ .s. Ira:
Sup̄bia: Inuidia: & h⁹i uide su
pra ī p̄ma p̄te. De his ūo q̄ p̄ti
nēt ad regulā suā ipemet uide
at per se: & dicat.
Si penas aut p̄nias taxatas: uł
iiūctas a regl̄a: uł ꝯstitutioibꝫ:
uł a plato nō fecit: peccauit: si
ex negligētia. Si nullo mō eēt
parat⁹ facere ēt p̄lato p̄cipiēte
ēt mortale si nō itēdit ꝑficere
in uita: sꝫ q̄ ꝼuat iuitus facit: &
male cōtētus ē eē in religione
hypocrita ē: & ī statu dānatōis
Tho. Qui uocant̄ ad dirigēdas
moniales ī electioibꝫ: ñ abstie
ant ab his ꝑ q̄ posset oriri dis
cordia inter eas sūt excoīcati.

Religiosi: & clerici īducētes ad
uouen̄: iuran̄: uł ꝓmittēdum de
eligendo apud eos sepulturā:
uł ut eā ulterius nō mutēt iam
electā sūt excoīcati excoīcatō
ne papali. Clemētia. Cupiētes
de penis.
Religiosi q absqꝫ spāli lr̄ia ꝓ
prii sacdot̄ sollēnizarēt matri
monia: aut mīstrarēt sacramētū
eucharistie: uł ex̄me unctionis
excoīcati sūt excoīcatione pa
pali. Cle. p̄ma. de p̄ui. religi.
Religiosi q excoīcatos a cāone
absoluūt ī casibꝫ nō ꝯcessis: aut
q absoluūt a sn̄tiis ꝑ statuta sy
nodalia: uł p̄uicialia ꝓml̄gatis
aut absoluūt a pēa: & a cl̄pa sūt
excoīcati excoīcatione papali
ꝑ dictā. Cle. p̄mā. de. p̄ui. reli.
Inqsitores hereticoꝝ qui odio
gr̄a: uł lucro ꝯ iustitiā: & ꝯscien
tiam omiserit ꝯ quēpiā ꝓcede
re: uł ıpaꝫ heresi aliis iponere.
aut imponerent ꝙ officiū eorū
ipedirēt sūt excoīcati excoīca
tione papali. Cle. Multorum
de hereticis. Religiosi mēdicā
tes ꝓfessi trāseūtes ad aliquam
religionē mōachalem excepto
ōdie cātusien̄. & sil̄r recipiētes
sūt excoīcati excoīcatione pa
pali ꝑ ꝯstitutioēꝫ Mātini qnti
factam Constantie.
Cl̄ici sciēt̄ & spōte excoīcātes

excomūicatꝰ a papa in diuinis sūt excoīcati excoīcatione papali ſm Hoſti. iſta excoīcatio habet dubium.
Pāticipātes ī crimīe pp qd̄ aliqs ē excoīcatus aliqua p̄dictaꝝ & aliarū excoīcatōnū sūt excōmunicati p papā. c. Si cōcubie de ſen. exco.
Abſoluētes aliquē ab aliqua p̄dictarū excoīcationū citra ſedē apłicā p̄terq̄ ī mortis articulo q tał'r abſoluti ſi nō ſe rep̄ſentāt ei a q̄ poſſūt abſolui: q̄citi us poſſunt: uł mittant p abſolutione reicidūt ī eādē. ſ. excōmunicationē papalē. c. Eos de ſen. exco. in. 6.
Sepeliētes corpora ī cimiteriis tp̄re iīdicti ī caſibꝫ nō cōceſſis a iure ſūt excoīcati p excoīcatōnē epalē. Cle. Eos de ſepul.
Sepeliētes excoīcatos publice aut noīati intdictos: uł uſarios manifeſtos ſciēter ī cimiteriis. ſūt excoīcati dicta. Cle. Eos.
Cłici locātes domos maīfeſtis uſariis ad fenꝰ exercen̄ ſeu alio ti. cōcedētes ſūt excoīcati. c. Vſuraꝝ de uſur.. li. 6.
Nō electus a duabꝫ ptibꝫ cādialiū: & ſe gerēs p papa ē excoīcatus. c. Lz. de elec.
Mōachi: & canonici regłares: archidiaconi: decani: p̄poſiti: plebani cātores: & alii cłici pſonatum hn̄tes: aut quis p̄ſbiteri qui audiūt leges: uł pbiſicā ſūt excoīcati. c. Nō mag̃pe ne cłici: uł mōachi ſe rebꝫ. ſecu. ī mi.
Religioſi dimittentes ubicūq̄ bituꝫ ſue religionis: & accedentes ad q̄uis ſtudia litterarū ſine licētia p̄lati: aut cōuētus ſui ſūt excoīcati. c. Vt piculoſa. ne cłici uł monachi li. 6.
Religioſi q d̄cias d̄bitas eccłiis ſibi appropriāt: uł uſpāt: ſiue q nō pmittūt ſolui eccłiis decimas de aīalibꝫ familiaꝝ: & paſtorū ſuoꝝ ſi nō hn̄t admīſtrationē: & bn̄ficia ſūt excoīcati: ſi hn̄t ſūt ſuſpēſi n̄ reqſiti d̄ſtiterint: infra mſē. Cle. Religioſi de deci.
Mōachi: & canonici regłares n̄ hn̄tes admīſtrationē: & ſe ꝯferētes ad curias p̄ncipū ut dānū monaſteriis īferāt aut p̄latis ſine lr̄ia ſuoꝝ p̄latoꝝ ſiue q tenēt infra ſeptā monaſterii ſunt excoīcati. Cle. Ne ī agro. de ſtatu monachorum.
Religioſi necn̄ moīales pfeſſi ꝯhentes matrioniū: & alii cłici ī ſacris cōſtituti de facto. ſ. ſunt excoīcati. Cle. Eos de coſang. & affini.
Inqſitores hereticoꝝ q p̄textu officii īqſitionis qbuſuis modis

illicite pecuniã extorquent: uł sciẽter bona eccłiaꝝ ob delicta cłicoꝝ fisco eccłie applicãt sut excoicati. nec absolui pñt nisi plene satisfecerit illis a quibus extorserũt. Cle. Nolẽtes ex̃ de hereti.

Religiosi nõ ꝯuantes ĩtdcũꝫ qđ ꝯuat sãcta romana eccłia. Cle. ex freq̃ntibꝫ de. sen. exco.

Religiosi q cõfitẽtibꝫ sibi nõ faciunt cõsciẽtiã sciẽt de decimis soluẽdis tales ab officio p̄dicatiõis sũt suspẽsi donec cõmode possũt faciãt eis cõsciẽtiã: & si iteri p̄dicãt sũt excoĩcati. Siłr: & religiosi q dicũt aliqua ũba ut retrahãt audiẽtes a solutiõe dcíaꝝ sũt excoĩcati. Cle. Cupientes de pẽis.

Religiosi mẽdicantes q domos ad bitãdũ: uł loca de nouo reciperẽt aut mutarẽt: uł alienarẽt de nouo recepta. Cle. Cupiẽtes de. pe. Frẽs mĩores q tpre ĩtdicti recipiũt ad diuina frẽs: uł sorores đ tcio ordĩe sãcti Frãcisci sũt excomũicati. c. Cũ ex eo. de sen. exco. ĩ Clementinis.

A p̄latꝰ ĩ cõi ĩqrẽñ ẽ. p̄. c. iq.

SI legiptie assecutꝰ est dignitatẽ seu p̄lationẽ. an vꝫ aliqua irreg⁊aritate: uł sñia fuit irretitꝰ cum fuit assũptus ad p̄laturã ĩ qua nõ fuit dispensatꝰ. uł absolutꝰ: vꝫ si fuit bigamus. Si opatꝰ ẽ ĩ cã sanguis. Si illegiptimꝰ. Si excoĩcatꝰ: uł suspẽsus: uł notõius ꝯcubiariꝰ: quilibꝫ hoꝝ ħ sciẽs tenꝫ p̄laturã furtiue. uñ ẽ ꝯtinue ĩ mõtali. Nota ꝙ illegiptimꝰ ad dignitatẽ: uł bñficiũ curatũ: uł ꝑoratũ ĩ religione q creaẽ p electionẽ sine dispẽsatiõe pape ꝓmoueri non põt. Ex ꝑuilegio tñ magistri ordĩs cũ his põt dispensari ad p̄latas ĩ ordĩe p̄dicatorũ. de hoc hẽs ĩ. q. pte sũmeti. de censuris eccłiasticis.

Si rite: & absq uitio symoĩe fuit electꝰ: ꝯfirmatꝰ: & ordiatꝰ. Si ĩposuit p̄ces ꝓ se: uł ꝓcurauit ꝙ aliꝰ põrigeret p̄ces symonia ẽ: & si fuit symonia pactiõis ĩdiget dispẽsatiõe pape: & añq̃ sit dispẽsatꝰ tenꝫ furtiue dignitatẽ: đ ħ ĩ. 2. pte sũme. ti. de symonia: & ĩ oĩbꝫ q̃ hẽs supra ĩ. c. de bñficiatꝭ: & ĩ. c. đ clericis ĩ cõi potes ĩtrogare ꝑut erit expediens. Et si ẽ p̄latus religiosꝰ ĩtrogañ ẽ de his q̃ sũt ĩ. c. p̄cedẽti: & de aliis q̃ sequũt.

Si aliqđ maĩfestũ pccũ ĩ subditis dissimulauit: & non cõrexit: aut si nõ maĩfesta q̃ tñ ad eius notitiã aliquałr puenerũt. ultiꝰ nõ q̃siuit. si uero ex negligẽtia dimitteret puto mõtale quo ad

crimialia :si aūt ex aliqua rōne ut ad maius scādalū uitandū se c⁹. Si i capl̄o equ⁹ iudx ñ fuit. Si de rebus monasterii dilapidator fuit. Si supioribꝫ suis non obediuit. Si cās sibi a supioribꝫ cōmissas nō ſm cōsiliū pitoꝝ: sꝫ ſm acceptionē psōaꝝ determiauit. i oibꝫ his ē pccūꝫ mōtale :ul̄ ueniale ſm q̄titatē excessus: & malitiā: & negligētiā.

Si idignos: & nō idoneos i officiis posuit :& maxie ad curā aniaꝝ : & male uideť talis posse excusari a mōtali: si eos q̄s scit malos: & i mōtali pseueraŕ poit ad curā aiaꝝ cū pōt repellere. nec credo q̄ excuset paucitas .s. qa ñ iueniūť alii. & ēt si iste al̄ sit idustriosus ml̄tū: & bene officiet eccl̄iaꝫ in exterioribus. Idē cū sustinet tales si illos potest iuridice remouere.

Si posuit ad audiētiā confessionū notabiles igrātes: & ieptos: ul̄ crimiosos mortal̄r peccauit p regl̄aꝫ. Qui cām damni dat. Idē si talis tolerat cū possit remoueŕ ñ forte a supiori sit ad h̄ poiti. Sed quā curā de ipis hēbit cū ad sui dānationē exerceāt tales officiū audiendi cōfessiones: qūo aūt dicāť ieptus: ul̄ notabil̄r ignorās. hēs i su.

Si fuit nimis pōposus: & curiosus i edificiis eccl̄ie: ul̄ monasterii: i ornamētis: & h⁹i qđ ē ꝯ sentētiā Hieronymi: & Ambrosii. 12. q. 2. c. Aurū: & .c. Gloria epi: & ēt Bernar. Et tñ a modernis fiūt hodie ml̄te sup fluitates :& curiositates: & palatia ꝯ exēpla oiuꝫ sāctorū: & in his amittiť ml̄tū tp̄us: & deuotio ita ut cōpletis edificiis exhaustus uideať oīs sp̄ūs: & paupes itea moriūtur fame. quos de supfluis eorū teneń sustentare. 12. q. i c. Episcop⁹ ecclesiasticarum.

Si nimis fuit sollicitus circa tēporalia ex h̄ minus d̄bito uacās spiritualibus i se: & i subditis ut lectioni: orationi: admonitioni: utiq̄ peccatū ē plus: & minus ſꝫ q̄titatē excessus. Pricipalis eiꝫ ei⁹ cura dꝫ eē de sp̄ūalibꝫ.

Si p curias nimis discurrit litigādo cū scādalo boiuꝫ cū possꝫ p aliū mōuꝫ magis pacificū sua repetere: & si non tantū. Si iura: & p̄uilegia sue eccl̄ie ñ ſuauit: & defēdit: ut debuit. si i dispēsādo idiscrete se hūit: ul̄ qa nimis de facili: & sine cā rōnabili i ieiuniis dispēsauit. In esu cāniū i retinēdis rebꝫ ad usū. In pñiis taxatis ſm regl̄aꝫ: ul̄ cōstitutōnes. & h⁹i qa peccauit i ducēdo relaxationē: & rigorem

religionis eneruādo. Vn̄ beat⁹ Benedictus i regula dicit ꝙ de omni dispēsatione hēt reddere rationē. Si fuit nimis durus in dispēsādo cū debuit p̄cipue cū debilib⁹:& īfirmis & h⁹ı:nō ꝑ uidens eis. Si fuit exēplaris in īcessu moderato:hitu nō p̄tio so.in modestia gestus. In locutione rara graui.& fructuosa.ca uēs discōdias. pacē nutriēs:oēs patiēter uidēs & tolerās:sigla ritates uitās:coia seq̄ns cū pōt. nemini blādus: affabilis cūctis. Susurationes:detractiones: irri siones:cōfabulationes: maledic tiones:cōtētiones i se:& in suis eliminās. circūspect⁹ i oib⁹ nō delectat⁹ d̄ presidētia:ꝗ timēs de negligētia cū de sigl'is hēat reddere rationē sibi coīssis. Ita curā aliorū hēant ꝙ sui nō ob liuiscāt ut doc3.Grego. i pastorali. Si i corrigēdo fuit nimis remissus:uł nimis rigidus:utrū ꝙ cauēdū ē ut docet Gregori⁹ ī moralib⁹:& hēt 45.di.c. Disciplina:nā facilitas uenie i cēti uū p̄bet deliquēdi Amb 23.q. .4.c. Est iiusta:& aspitas nimie īcrepationis nec cōreptionē re cipit nec salutem.Leo.di 45.c. Cū beat⁹.&.c. L3 plerū ꝗ ea. di.Precipue uero cīca seniores d3 p̄latus i cōrigēdo se hr̄e būanū ut d̄r i illo.c.Nisi essent hı tuati i malo: qa tūc durius ꝺm Gregoriū.ut dicto.c.Disciplia. &.c. Licet plerūꝗ.&.c.Cū beatus.&.c.Penitudis tp̄ra .26.q. .7.&.c. Tanta.86.di. Si n̄ iduxit q̄tu3 potuit ūbo:& exēplo ad obꝯuañ oīa cerioīalia ordis sui. Si malas cōsuetudies seu cōruptellas regnare pmisit Si cōtra regulā: & decētiā religionis ēt quas iuenit iā iductas nō abstulit q̄tū potuit.ut uitiū ꝓprietatꝭ: discursū fru3 ad placitū:familiaritatē cū mulierib⁹: uł uiris.si ē mōacha collatioē3 rerū amicis:& consāguineis sie licētia:& rōnabili cā.esū carnium ubi nō d̄bēt cōedı. qd̄ ē uni ūsale oī monacho de cōse.di.5. .c. Monacho.& p̄cipue q̄ sūt ꝗ essentialia uota religionis nł̄lo modo deb3 pmittere:nec ēt ad receptōnē symoiacam moīaliū sicut hodie fit q̄si ubiꝗ. Qꝫ si nō pōt talia remouere . nec est spes i futurū dittat curā exēplo sācti Benedicti.7.q.1.c. Aduer sitas. circa fine3 i.c. fi.ea q.ał. nec qetē suā amittat:& tādē cū eis dānationē icurrat.qcūꝗ sit ille abbas:uł abbatissa:prior.uł priorissa:uł alias q̊cunꝗ noie cēseat.nec sufficit ꝙ plat⁹ corrigat uitia q̄ ip3 nosce ꝯtigerit.

ſꝫ debet diligēter agnoſcere:
uultū pecoris ſui conſiderando
uias ei⁹. Caueat aūt ne crimīa
ſibi delata in foro cōſcie: uł in
ſecreto iudicet de illis ī foro cō
tētioſo: ſeu ī caplo: ubi eiꝫ tan
tū maifeſta ſūt puniēda nec fo
ro miſcēda ſūt iudiciali. Si hēt
ſub cura monaſteriū moīalium
de qua materia dicet̃ ī caplo ſe
q̄nti. Si īdiſcrete fecit p̄cepta
ī qbꝫ multū dꝫ cauere n̄ ſit res
ardua: & ſi cogeret p p̄ceptū:
uł ſentētiā ad aliqd faciēdū: uł
diceñ ī quo nō eēt ei ſubditus:
uł nō deberet ei obedire. ut re
uelando peccatū occultū oīo eſ
ſet ei mortale. In iqſitione ūo
criminū: receptiōe accuſatioīs:
uł denūciatioīs: uł ꝓlatione ſē
tentie excoīcationis: & h⁹i nō
ſit p̄ceps. nō ꝓcedat p ſuſpitio
nē: ſꝫ p ꝓbationes: & modos
iuridicos: al' īcurreret graue pec
catū: & aliqñ ſñtiā excoīcatōis.
de his ī .q. parte ſūme.

Si p̄latus recipit aliquē ad or
dieꝫ mēdicātiū ad ꝓfeſſionem
añ ānū cōpletum ꝓbatioīs ſeu
nouitiat⁹: ē ſuſpenſus a recep
tione alioꝝ ad ꝓfeſſionē: & de
bitor pene grauioris culpe. uñ
mōtal'r peccat. ex d̄ regl'aribꝫ.
.c. Non ſolum. li. 6.

De epīs: & p̄latꝫ ſupiōibꝫ. c. 16.

Circa epōs: & alios ſupiōes
prelatos ſic poſſūt forma
ri ītrogatioēs. Si nō ſit talis lit
terature: & ſciētie ꝙ p ſe ſciat
explicare q̄ debꝫ: ad qd tñ tene
tur cū hēat alios ſup his īfōma
re: & dirrigere. Nā ſi bon⁹ coīt
ab hoībꝫ reputat̃: & ſufficiēs n̄
eēt neceſſariū n̄ eū audire: & ſi
de aliquo negocio nō ītelligit
eū confeſſor: uł dubitat pōt de
illo loqui ꝓ ſua ſerenitate: & ſi
tale qd ē ī quo uariāt opinioēs:
uł nō pōt dari c̄ta ſñtia reliq̄n
dū ē ſue cōſciētie. Idē diceñ ꝯ
alios clericos religioſos p̄latos:
& laicos pitos: & timoratos q
ſciūt dicere ſufficient' facta ſua.
Si ūo n̄ eſt talis: ſꝫ īdiget adiu
torio ītrogātꝫ inq̄tū cl'icus eſt
inqri ab eo pōt ꝓut expedire
uidet̃ de his q̄ hēs ſupra circa
cl'icos ī cōi: ut de officio dīno
d̄ celebratione: & admīſtratiōe
ſacramētorū: & mō & h⁹i.

Si aſſūpt⁹ ad ep̄atū ex religio
ne ītrogañ ē de his q̄ hēs ī ca
pitulo circa religioſos quo ad
ml'ta. nā adhuc tenet̃ ſuare ō
dieꝫ ſuū: n̄ in his q̄ nō patiūtur
officiū paſtorale. ut ſilētiū. ſo
litudo: & uigilie: & h⁹i. Inq̄tum
ūo bñficiat⁹ ſeu curat⁹ ē: & p̄la
tus introgañ ē de his q̄ hēs ſu
pra ī caplo cīca bñficiatos: & ſi

recepit dignitatē seu epatū ha
bens aliq̄ irreglaritatē: uł p sy
moniā: uł p itrusionē: dic ut i.c.
p̄cedēti in p̄nci deiñ introga de
bis que sequūt̄. q̄ sunt spūalia
cure: & officii pastoralis.

Si cōtulit ordīes sacros idebi-
te qd̄ ē unū i q̊ młtū offēdūt.

Si cōtulit p symoīaz: sʒ occulte
mōtałr peccauit. nō tñ ē suspē-
sus ex h quo ad alios: sʒ p symo
niam notoriam est suspensus
etiam quo ad alios. Sed in utro
que cāu ordīat⁹ ab eo ē suspen
sus: & īdiget dispēsatione.

Si cōtulit sciēt̄ nō hñtib⁹ legip
timā etatem mōtale ē. nec pōt
ip̄e dispēsare de etate.

Si cōtulit ordīes p saltū scient̄:
uł duos sacros simł: uł q̄ttuor
mīores cū subdiacōatu peccat
mortaliter.

Si cōtulit ordīes sacros ex̄ tē-
pora ordīationū motale ē. n̄ ex
dispēsatione pape: & ordīat⁹ ē
suspēsus. Mīores tñ ordīes con
ferre pōt dieb⁹ festiuis.

Si ī ordīatione omisit aliqd fa
cieñ: & si omisit aliqd de sub-
stātialib⁹ i qb⁹ īpmit̄ caracter.
opʒ totū itare ī alia ordīatione
q̄ttuor tēpoꝝ. si ūo est qd̄ non
substātiale. Sed de sīplici solē-
nitate nō dʒ iterari: sʒ suppleri
tm̄ omissuʒ ī ordīatiōe alia. nec
p̄us āte suppletionē iste ōdīat⁹
debʒ exercere officium. Peccat
ep̄us in h⁹i si ex c̄ta sciētia: uł
crassa ignorātia h facit. Idē uid̄
tur si ex notabili negligentia.

Si ōdīauit aliquē sīe lr̄ia sui sup
ioris sciēt̄ mōtale ē. & ē suspēs⁹
p annū ab ordīum collatione.

Si nō fecit fieri examinationē
de ordīādis. d̄ scia: etate: & mo
ribus: & h⁹i f̄m iura peccat mō
tałr. Idē si fieri fecit examina-
tōnē p īeptos ad h⁹i ōdīādos.

Si fieri fecit p tales quos estia
bat pp malā eorū cōsciētiā ad
mittere īdignos: si ad eū spec-
tat puidr̄ d̄ talib⁹: uł remediar̄.

Si sciēt̄ admittit īdignū quem
iuste repellere pōt. ut cōcubia-
riū: illitteratum: & h⁹i.

Si nō cōtulit sacramtū cōfirma
tionis qñ debuit. Soli eiʒ ep̄i
pñt illud cōferre: & ex̄ illud tē
pus solitū oī tp̄re anni. & hora
morituris pñt cōcedere. ne sīe
h moriāt̄ q̄uis sīe h saluēt̄. Cō
mittendo ergo magnā negli-
gentiā. ut p młtos annos credo
eē mōtale. Si nō dedit sacram-
tū f̄m debitā formā materiā. &
locū mortale eēt. Qꝫ aūt sit ie
iunus non ē necesse & si decēs.
& de iure. Si bis alicui dedit
sciēt̄ peccauit mōtałr uñ i hoc
dʒ eē caut⁹ ne itet. & ēt debet

adūteř ꝙ aliqs chrismat⁹ tene
at chrismaň ñ ꝯsāguine⁹ ſ ʒ ali⁹.
Si ī cena dñi nō ꝯſecrauit chriſ
ma:& oleū ſăctū ut debuit . qa
ĭnouanda ſūt talia.& ſi non ſer
uauit debitā mā ʒ & fōmā & ri
tū eccľie mōtale ē & b⁹ı .
Si ꝯſeruationes eccľiaꝝ: uľ al
tariū : uľ calicū & patenaꝝ &
bñdictiones ueſtiū ſacraꝝ non
fecit ut debuit ꝭm formā & ri
tū eccľie uľ ſi qd horū fecit p
ſymoniā mōtale ē . Idē de bñ
dictioib⁹ abbatū:& abbatiſſaꝝ.
Idē de recōciliatione eccľie uio
late.Moīalē quā nouit eē cōrup
tā nō de facili dʒ cōſecrare ī uĩ
ginē. nec tm̃ maīfeſtare crimē
ſi ē occultū: ſʒ mutare nomē uĩ
ginis ĭ caſtā ut ñ ppēdať.
Si cōtulit bñficia p ſymoniam
mōtale ē:& ſi p notoriā eſt ſuſ
penſus:ēt quo ad alios:ſecus ſi
p occultā qa nō ſuſpēſus. Si cō
tulit ſcięť ĭdignis bñficia ſiue
ſiplicia:ſiue curata mōtale eſt.
Idē ſi acceptauit a patronis p̄
ſētatū ĭeptū : idē ſi cōfirmauit
indignum .
Si cōtulit pľa bñficia ĭ cāu nō
cōceſſo uni : uľ pľa officia:aut
p̄bendas : aut dignitates : uľ ſi
cōſāguineis minus apť cōtulit
rōne cōſāguinitať poſtponēdo
aptiores mortale ē.

Si admiſit ad bñficia bñtia cu
rā aĭaꝝ ſeu ipa cōtulit nō bñti
bus :annū.24. mōtale eſt.
Si eccľiis de iure uacātib⁹ non
ꝓuidit de rectore ſicut uacant
curata bñficia data abſqȝ diſpē
ſatione pape his q nō attigunt
annū.25.uľ ſi ĭfra ānū non faci
ūt ſe ad ſacdotiū ꝓmoueri:ñ cā
ſtudii ſit omiſſū. de q̊ in capľo
circa bñficiatos ſupra.
Si eīʒ ĭfra ſex mēſes mēſes pri
mo poſt hoc non ꝓuidit non
pōt poſtea ſe ĭtroittere . alias
uľ paret qđ nō pōt. qa mōtale
ē :& non tenet talis collatio: &
ſic teneretur errorē ſuū maīfeſ
tare. Idē qñ recepto ꝭo bñficio
uacauit p̄mū: uľ ꝭa p̄bēda uaca
uit p̄ma de q̊ hēs ſupra:ſʒ plene
in .4. parte ſumme.
Si ordīauit aliquē cľicū ad or
dinem ſacrū ſine titulo: uľ bñ
ficio:uľ ſaltē patrīonio ſufficiē
ti qa ultra peccatū teneť ei ex
penſas facere q̊uſqȝ de bñficio
ſit ei ꝓuiſū:niſi aliqs epūs ħ ei
coīſiſſet dețminādo pſonā : qa
tunc ille coīttens teneť ad id đ
h⁹i de qb⁹ uide ĭ.4. pte ſu.ti.
Si ĭ uiſitatiōe non diligēť q̄ſi
uit de qb⁹ debuit p maxīe de ui
ta:& honeſtate ſacdotū offici
ātiū :& qūo ſe hēat ĭ admiſtra
tione ſacramētorū: & de forma

eorũ .Si bñ ꝓnunciāt . p̄cipue
baptiſma qd̄ ē magis neceſſa-
riũ.De audiētia ꝯfeſſionũ qũo
ſe hēant:qũo populũ admōeāt:
& i rebꝫ ecc̃ie p̄cipue altaris ꝙ
teneāt mũdas:Si aũt ĩueĩt ĩ hꝰi
notabil̃r excedere : & ꝑiculoſe
ſi non punit:& ꝓuidet ꝙ illi ſe
emēdēt:uł de alio:ſi iſte eſt in
corrigibilis:& oĩo ĩeptus : gra-
uiter peccat:& oĩa mala:& dam
na aĩaꝝ que iñ ſequũt̃ ei ĩputāt̃
ſi pōt obuiare: & nō facit .83.
di.ꝑ totum.
Si nō uiſitauit ep̄atũ ſuũ .ut de
buit.Si ĩ uiſitatione nimis ſũp
tuoſus fuit: & cum nimia faĩlia
& equitat̃is nimiis ultra p̄ſcrip
tũ nũerũ:uł ſi ip̄e:uł faĩlia eius
munera accepit: ſuꝑ q̊ ē ſp̄ālis
pena. de qbꝫ pł̃e ĩ.3.ꝑte ſu.
Si ſuſtĩet in officiis: & bñficiis
notorios ꝯcubĩarios q̊s dꝫ poſt
admoĩtionem : ſi nō dĩttāt : eĩt
bñficio ꝓuare:grauiter peccat.
Si pro aliis malis: & ſceleribus
maĩfeſtis nō punit.ut ĩ uſ̃is.lu-
dis tabernis aleis negociis ſecu
laribꝫ uenatōnibꝫ : ꝓditioĩbꝫ: &
hꝰi.In his eiꝫ non puniēdo ui-
det̃ male poſſe excuſari a mor
tali ñ ex hꝰi punitioĩbꝫ ſeq̄ret̃
ſciſma:uł magnũ ſcādalũ .di.i.
.c.Vt cōſtituerēt̃.Si laicos ſibi.
ſubditos notorios peccatores

q̊s ꝑ ſe nouit:uł ſibi ꝑ ꝓchia-
nos eorũ denũtiatos.ut adulte-
ros uſ̃arios inimicitias maĩfe-
ſtas exercētes nō corrigit ꝑ cē
ſuras :& alios mōs grauit̃ pec-
cat ñ omittat.qa nō ſperat̃ em̄-
datio : ſꝫ deťioratio eiꝰ . Sꝫ tñ
ħ nō uid̄r ſufficiēt̃ excuſare : ſꝫ
ħ aliud:ſi tieret̃ graue ſcādalum
ĩ aliis.di.44.c. Cōmeſſatiōes .
Si malas cōſuetudĩes q̄̃s repit
ĩ ſua dioceſi nō nititur auferre
ꝙtũ pōt ut uēdere: laborare:&
hꝰi ĩ diebꝫ feſtiuis non coĩcari
ſemel in āno: & cōfiteri & hꝰi:
tripudiare ĩ eccł̃iis. Permittet̃
uiolari eccł̃iaſticā libertatē:aut
ꝙ cł̃ici cōueniāt̃ ꝓ delictis : uł
ꝓ debitĩ ĩ iudicio ſeculari:uł ec
cleſiaſticā ĩmunitatē. ut ꝙ ex-
hāt̃ d̄bitores:uł malefactores ꝑ
uiolētiā de locis ſacris: & hꝰi ĩ
caſibꝫ nō cōceſſis:dꝫ eiꝫ ꝓhibe
re:& ſi poſt admoĩtionē nolunt
deſiſtere excoĩcare :& ꝑ coĩſſis
iā ꝓuire.ał peccat grauit̃ omit
tēdo ex tiore:uł negligētia.di.
.43.Sit rector: uł doctor.
Si fructus : uł redditus ep̄atus
ſui male expēdit dādo cōſāgui
neis ſuis: uł aliis nō ĩdigētibus
peccat grauiter: & ſi diſtincta
ſũt ea que deputāt̃ ad mēſā eiꝰ
ab aliis:& ſi ea que erogare dꝫ
cł̃icis:uł ad reꝑatōnē eccł̃ie:uł

paupibꝫ dat cōſāguīeis: uł aliis
amicis ſine ꝓbabili īdigentia
tenet̃ reſtituere illa qa rapinā
fecit. Et ſilr̃ recipiētes ab eo.
Si ū̇o ñ ſūt diſticta hec bōa cū
intelligāt̃ oīa coītti fidei ſue. ea
q̄ ſupfluūt ad uſū ſui: & familie
ſue cōueniēt̃ dꝫ paupibus ero
gare. alias nō dādo: paupibꝫ ſub
trahit. 12. q. 2. c. Aurū. & c. Glo
ria epi. Tho. Si grauauit ſuos
ſubditos ī īdebitis collectis. Si
fecit cłicos ſuos ſoluer̃ collectas
talias poſitas a dño tp̄rali: uł
gabellas ad eiꝰ īſtātiā.
Si ſpōte ip̄e d̄dit abſq lr̄ia rōa
ni pōtificis qa ꝓhibet̃. Si delic
ta cłicoꝝ: uł laicoꝝ. ut blaſphe
mātiū deū: uł ſāctos: Suffocan
tiū puulos ex īadūtētia & hꝰi:
puniuit magis pena pecuniāia
ex auaritia: & magis pp lucrum
q̄ ꝓ ſalute eorū ad refrenādū.
Si uiſitauit diocesī: uł uiſitari
fecit magis pp lucrū q̄ pp aīaꝝ
ſalutem.
Si aliēauit bōa epatꝰ ſui ſie li
cētia pape ī cāu īdebito ī quolꝫ
boꝝ eſt mortale.
Si iura aliaꝝ eccłiaꝝ ñ ſ̄uauit.
Si bona uacātiū eccłiarum ſibi
uſurpauit cū debeāt ſucceſſori
reſ̄uari. Si iuſta debita a p̄d̄ceſ
ſoribus ꝯ̄cta rōne eccłie non
ſoluit.

Si fructꝰ alicuius bñficii ad tē
pus accipit: uł partē ab eo cui
dedit uult hr̄e: ī q̊libꝫ boꝝ ē ra
pīa. Si ñ ſ̄uauit formā iūr circa
manifeſtos uſ̄arios: ſꝫ d̄ c̄ta q̄
titate ꝯtētus nō facta debita re
ſtitutione remittit ſibi: & ad ſa
cramēta: & ad ſepulturā admit
tit. Si ic̄ta paupibꝫ diſpēſanda
ī uſū ſuū ꝯūtit ſie neceſſitate.
Si ſñias excoīcatioīs d̄ facili pp
lucrū ꝓfert. uł abſolutioēs.
Si pmiſit q̄ſtuāios. uł alios pro
nūciare īdiſcretas īdulgētias: &
falſas qd̄libꝫ ē mōtale & graue:
Si exemptos ut p̄dicatioēs fra
tres: & miores heremitas ſācti
Augu. carmelitas: ſeruitas. ci
ſtercienſes: & alios hñtes ṗuile
gia exēptionis īiuſte moleſtat
nō ſ̄uādo eoꝝ p̄uilegia: uł ꝓ au
diētia cōfeſſionū nō admittēdo
ſibi pn̄tatos idoneos ſ̄m cle.
Dudū de ſepul. uł ſibi retiēdo
nimios cāus: uł icōſuetos ut q̊t
tidie hēant ire ad ip̄uꝫ: uł ad ali
um cogēdo: q̄tū ad id in q̊ ſunt
ṗuilegiati: uł eos ad iudicium
trahēdo cū ī nullo poſſit eos cō
ueīre ṅ ꝓ hereſi peccat grauit̃.
Si monaſteria monachorū: uł
mōacharū ñ exēpta nō diligēt̃:
& honeſte uiſitauit: & eos: uł
eas ad ſ̄uañ reglaꝫ īduxit d̄po
nēdo abbates: uł abbatiſſas: ꝓ

relaxatione cum expedit hñdo
curã de honestate eaꝝ: & ꝙ nõ
hẽant failiaritatẽ cũ clicis reli
giosis :uł laicis: ꝓuidẽdo de di
ligẽti clausura :& de confessore
securo docto: & bone cõsciẽtie
ꝓhibẽdo ĩgressũ symoĩacũ : &
cõuiuia femĩaꝝ que ibi fiunt: &
festa uana i cõsecratione eaꝝ.

In iudicãdo ĩ foro cõtẽtõso.

SI nõ tenuit uicariũ ꝑitũ:
& bonũ: p̃cipue qñ ex se
ñ hũit d̃bitã sufficiẽtiã iuris.
Si non ſuauit debitũ ordieꝫ iu
diciariũ. Si fuit acceptõ ꝑsõaꝝ.
Si d̃dit iiq̃s sñtias dic ut supra
ĩ.c. Circa iudices. Si ñ ſuauit d̃
bitã fõmã iuris ĩ ferẽdo sñtias
excoĩcatioĩs:suspẽsioĩs: & ĩt̃dic
ti.qa ultra pccũꝫ mõrtale ĩcur
rit ẽtã penã de qua ĩ.q. ꝑte sũ
me. p̃cipue ĩ causis matrĩmoĩali
bus opꝫ eẽ cautissimũ: & põde
rosũ circa diuortia. Si dedit li
cẽtiã dño tp̃rali :uł iudici ũbe
rãdi:uł ponẽdi ĩ patibulo: uł ĩ
carcerãdi : uł ał puniẽdi clicos
suos ṅ ĩ cãu ĩ q̊ eẽnt ĩcõrigibi
les ꝑ eũ qa efficit̃ cũ p̃dcĩs ex
coĩcatꝰ.c. Vt fame d̃ sen. exco.
Nemĩeꝫ dꝫ tñ ꝟberare maĩbꝫ
suis :nec tñ cũ expedit ꝑ laicũ:
sꝫ ꝑ clicũ dꝫ facere ũberare cli
cũ ſm iura:& a cãis sãguinũ dꝫ
abstĩere ope cõsilio:& mãdato.

Si hereticos diligẽt̃ nõ ĩq̃siuit
ĩ diocesi sua: & puĩuit ſꝫ iura.
Si testamẽta & ultĩas uolũtates
nõ fecit ĩplere: p̃cipue legata
facta ad pias cãs.
Si dispẽsauit ĩ uotꝭ: & iuramẽtꝭ
ĩ qbꝫ nõ potuit : uł si potuit tñ
ĩdiscrete: & sine cã rationabili
peccatũ ẽ graue.
Si absoluit a sñtiis a qbꝫ nõ po
tuit, ut pape reſuatꝭ:uł dispẽsa
uit ĩ irreglãitate d̃ q̃ ñ potuit.
Si exẽplaris fuit ĩ hitu ñ p̃cio
so :uł põposo supellectilibus ñ
argẽteis:& curiosus ĩ apparatu
domus:& ornatu nõ seclari :in
uictu sobrio nõ cõuiuali ṅ pro
pauꝑibꝫ. In uisitãdo ecclia‡. Int̃
essẽdo diuinis:& p̃cipue ĩ diebꝫ
festiuis. hec dꝫ facere ſm iura ĩ
sollẽĩtatibꝫ p̃cipuis cãtãdo mis
sã. dicẽdo officiũ deuote nõ cur
sim : ordiando ꝙ dicat̃ ĩ ecclia
sua debite. freq̃ntãdo orõnes ꝑ
uatas: uacãdo lectioni. di. 36. ꝑ
totũ: p̃dicãdo si scit:si nescit ꝓ
uidẽdo gregi suo de p̃dicatõibꝫ
utilioribꝫ nõ curiosis:& de con
fessoribꝫ:tenẽdo hõestã : & de
uotã failiã:sollicitus de eius salu
te : uitãdo mulierũ cõuersationẽ
sicut potest.
In exitu de domo raro ṅ ad ec
clesiã sepe cõferẽdo : & q̃rẽdo
ꝯsilia a ſuis dei qũo possit suo

gregi ꝓuidere. adulatioēs ut ue nenū abhōreat. paṫ uiduarum paupū orphanorū: & oppressorū existat: & cās eoꝝ sic expēsis expediri faciat. In iiuriis ꝓpis nō sit uidicatiuus: sꝫ patiētissimus: i ꝟbo & gestu nō subitus & iracūdꝰ: nemini mltū failiaris n̄ seruis dei supioribꝫ obediēs: equalibꝫ nō iuidēs. non gaudens de dignitate: & honore: sꝫ lugēs ꝓ exteriori occupatione & plebis offēsione. & si i oibus diligēt se hūerit: nil deo acceptabilius: Si ūo pfūctorie: & male. nil miserius: & damnabilius epi dignitate ut dicit Augu. di. .40. c. Añ oia.

De prelatis hēs mlta i. 3. pte sū. ti. Si per totum.

Epi & supra cōcedētes unā domū usariis maifestis alienigeīs ad fenꝰ exerceñ sunt ipō facto suspēsi. ex ð usu. c. Quāq̄ li. 6. Simil̄r si pmittit q̄ hꝰi usarii alienigene exerceāt fenus i tris eoꝝ subiectis iurisdictiōi n̄ ifra tres mēses expulerit eos suspēsi sūt. ut in dicto. c. Quanq̄. de usu. li. 6.

Qui se gerit ꝓ papa electus a miori pte q̄ a duabꝫ ptibus cardialiū ē ipo facto excoīcatꝰ. Et silr cardialis q pſūpserit nomiare talē papā. & silr oēs alii q talē recipent ꝓ papa. ex̄ de elect. c. Licet. li. 6.

Oēs clici: & religiosi ac laici siue failiares curie: siue alii qui aliqd pactū fecerit: uł aliqd magnū: uł puū: pmiserit: uł ꝓmissionē recepit ex pacto: uł ꝓmissione occulta: uł maifesta ddērit: uł recepint qd magnū: uł puum ꝓ aliqua iustitia: uł gra ꝓ se: uł alio i cāis iudiciariis: uł littis apostolicis: & quibuscūq̄ mōis ab aplica sede obtinēdū: ipo facto sūt excoīcati: In ex̄uagāti Bonifacii octauii: cuius absolutio pape reseruatur. hec hn̄t locū i curia romana. Io. an. & Anto de buto eā allegat.

De absolutione: & pn̄ie iniunctione. c. 16.

POstq̄ uero penitēs dixit ex se peccata sua siue ex interrogatione cōfessoris irrogātis peccata sua ut debuit tādē ɔcludat: In istis peccaui: & i mltis cogitatione: delectatione: locutione ope: & omissiōe: uł aliquo de hꝰmōi de quibus dico meā culpā. Cōfessor ūo introget eū: si sit talis de q̄ nō dubiteṫ. qa tunc supfluū: & irrisibile. Si ipe dolet de oibus peccatis ueialibus: & mōtalibus confessis: & si ppoīt firmiṫ ab illis abstiñe. seu ab oibus mōtalibꝫ.

Si ũo talis hēt aliq̄ restituer: uł famā: uł res: uł p iiuria satisface re & b⁹i. si ē parat⁹ facere q̄p ci tius pōt absq̧ dillatione aliq̄: q̄ restitutio q̄uo faciēda sit: & q̊ ordie quo ad c̄ta & ic̄ta. uide in .2. pte sūme ti. de restitutō nib⁹ p totū. Q̄ si dicat se nol le istud facere: uł nō posse. cū tñ possit nō ē absoluēd⁹. Tho. ut dr. ii. q. 3. c. Tūc ũa. pōt tñ si bi dici. Miſeat tui ꝛc̄. sed nullo mō. Ego absoluo te. Pōt ēt̄ ei iiungi aliqđ bonū faciēdū non tñ i penitentia: declarādo sibi ħ q̄p ifructuosa sit talis confessio ei & sine remissione peccatoꝝ. de pe. di. 5. c. Falsas. sꝫ si parat⁹ ē facere oia ad q̄ tenet. tunc si eēt aliqua excoicationis sñtia li gat⁹. si nō potes eū absoluere ab illa remitte eū ad epm: seu ad aliū q̄ possit absoluer. uł tu uadas ad pcurādū absolutionē p eo. & cū ē absolut⁹ ab excoi catione postea tu eū absolue a peccatis. & nō pus. Tho. Si aūt potes eū absoluere hñdo i hoc spālē auctoritatē. si nō absolui sti eū i pncipio qđ decēti⁹ fuit nec tamē ē młta uis si fiat i fie ꝯfessiois dūmodo fiat añ abso lutionē a pccis absolue eū per hūc mōuꝫ ut ifra.

Prīo exigeñ ē ab eo iuramentū ut sit parat⁹ stař mādatis ecclie que illi fiēt p illa cā. q̄ iuramen to p̄stito iiūgař ei hoc. s. si ici dit faciēdo ꝯtra aliquē canonē pponat nō amplius facere ꝯtra illū. Si uero p offēsa: uł dāno facto i aliū pmittat satisfacere q̄tū pōt. & ħ facto denudatis hu meris. cōfessor seu absoluēs cū disciplina: uł uirga pcutiat eū dicēdo psal. Miseř mei d⁹. uł aliū psal. penitētialē. dādo ic̄tū p quolꝫ uersu. postea ũo. Glo ria patri & sicut erat fitis. sub iūgit. Kiriel. Xpel. Kiriel. pr̃ nr̃. & ne nos. ℣. Saluum fac ſ uū tuū. Re. De⁹ meus sperātē i te. ℣. Esto ei dñe turris fortitu dīs. Re. A facie inimici. ℣. Ni hil pficiat inimicus i eo. Re. Et filius iniqtatis nō apponat noce re ei. ℣. Dñe exaudi orōnē me am. Re. Et clamor meu⁹ ad te ueiat. ℣. Dñs uobiscū. Re. Et cū spiritu tuo. Orem⁹.

Deus cui pprīū ē misereri sēp & parcere suscipe depcationē nraꝫ & hūc faũlū tuū quē sñtia excoicationis ligatū tenet mi seratio tue pietatis absoluat p xpuꝫ d. n. Auctoritate oipotē tis dei: & beatoꝝ apłoꝝ: Petri & pauli: & dñi pape: uł archi epi: uł epi mihi ꝯcessa: ego ab soluo te ab ħ uiclo excoicatōis

quã icurristi pp iiectionẽ manꝰ uiolẽte i clicũ: uł religiosũ: uł pp igressũ i mõasteriũ monialiũ i casu nõ cõcesso: & hꝰmõi. Et si pluribꝫ sñtiis ẽ ligatꝰ: est diceñ totiẽs ego absoluo te ab excoĩcatiõe quã icurristi pp talẽ: & talẽ cãm: & si pluries pp eãdẽ cãz diceñ ẽ totiẽs quotiẽs icurristi: totiẽs ego absoluo te: & restituo te sãctis sacramẽtis ecclie: & coĩoni & unitati fidelium: In noĩe patris: & filii: & spũs sãcti amẽ. ũberãdo eũ usqꝫ. amẽ. Nota tñ qꝫ ista forma ꝙuis debeat obseruari. ut hẽt ex d sen. exco. c. Nup nõ tñ ẽ ita necessãia qn siplici ϑbo fieri posset. fm. Pet. de pal. & Io. de lig. Sicut ergo excoĩcatio ferri potest siplici ϑbo ꝙuis nõ debeat fieri: sic & absolutio. ex de reg. iur. c. Oĩs res. s3 qñ fieret hꝰi absolutio i publico ut erga mulieres fõte tũc eẽt omittẽda huiusmõi uerberatio ne denudet peccatum.

Si uero qs pp rẽ ablatã alteri eẽt excoĩcatꝰ ꝙuis restitueret nõ tñ ẽ absolutꝰ: ñ iudex q cõtulit sñiã eũ absoluerit: & hoc declarãdũ ẽ psonis post absolutioẽ3 ab hꝰi. Vł si nõ ẽ aliqua sñtia ligatꝰ si hẽt aliquos casus pccõꝝ epõ reßuatoꝝ de qbꝫ ñ potes absoluere. nihiloĩnꝰ absolue eum ab illis a qbꝫ potes: sub hac forma. Si teneris aliq̃ uiculo excoĩcatiõis mioris ego absoluo te: & restituo sãctis sacramẽtis ecclie. In noĩe patris zc. Misereat tui zc. Filius dei ꝑ suã misericordiã te absoluat. & ego auctõitate qua fũgor absoluo te ab oĩbꝫ pccĩs tuis a qbꝫ possũ te absoluere. In noĩe patris zc. Peccata uero a qbꝫ nõ põt eũ absoluere exp̃mat. ei iponẽs ut hẽat recursũ ad epm: uł eiꝰ uicariũ pp hꝰi absołoẽ. & dicat ea sibi i cõfessione: uł si eẽt siplex: & nesciret ita bene exp̃mere factũ suum scribat cõfessor i cedula illud: uł illa si sũt pła ut illã portet penitens epõ: uł eiꝰ uicario sub hac forma: uł simili.

Latorẽ: uł latricẽ pñtiũ ꝓ hoĩcidio: uł incestu: tali gradu: & hꝰi coĩsso: absolueñ ũre paternitati trãsmitto. ut absołonis beneficiũ impẽdẽdo: & ei salutarẽ pñiã iiungẽdo ipm sancte ecclesie recõciliet. Q2 si epus: uł uicarius reĩttat eũ ad cõfessorẽ ipm auctoritate illiꝰ itu3 absoluat ab oĩbꝫ: & iponat pñiam ꝑ illo ꝓ q̃ nõdum iposuerat: & cautũ reddat illũ ne illã cedulã alteri legẽdã tradat. Vł ẽt ipe

confessor si põt uadat ꝑ eo ad epm pro auctoritate : si sibi uelit dare.
Si uo ille nõ hẽt cãuz de reſuatis: uł si hẽt :& cõfessor põt d oibꝫ absoluer̃ pmissa absolutõne ab excoicatiõe miori:& aliis ut supra. Misereat̃ zc̃ Filius di zc̃. Ego auctoritate qua fũgor absoluo te ab omnibꝫ pccis tuis. In noie pr̃is zc̃: & faciat tũc signũ crucis cũ dicit. i noie. sup illũ: nec ẽ necessaria manꝰ iposito: sup penitẽtẽ. imo nec decẽs ẽm Tho. ꝓcipue sup mulieres. magis eniz decet signatio crucis: & postea addat. Passio domini nr̃i Iesu xpi: & merita beate Marie ỽginis:& oiuz sanctorũ & sãctarũ dei merita: & qcqd boni feceris : uł ꝑponis facere. & mala que sustinebis sit t̃ i remissionẽ oiuz peccatorũ tuoꝝ que ỽba non sũt omitẽda qa sunt magne utilitatꝭ. s. oia hꝰi cũ heãnt ui satisfactiois ex ỽtute clauium & sic magis ualent Tho.

De pñia iiũgẽda penitẽti.

IN iiungẽdo uo pñiaz penitẽti h maxie attẽdẽdũ ẽ ẽm oẽs ut. s. talẽ des ꝙ credas eũ oio pficere ꝙtũcũqꝫ sit magnus pccõr:& ẽm Chryso. melius ẽ i hꝰi reddere rõnẽ de nimia mĩsicõdia ꝙ d niia iustitia 26. q. 8. c. Alligãt. Dãdo ẽt libertatem ꝙ cũ una die omittit. s. orõne iiuncta : uł ieiuniũ possit i alia die supplere. Si uo dubitat̃ de aliq̃ ne faciat pñiaz. puta ieiunium: dicas ꝙ faciat loco ieiunii elẽosynã : uł aliud. Orõnes uo ꝑsonis que de facili solẽt recidiare i mõtali: raro dãde sũt: uł ꝑ paucos dies dãd sũt. Ieiunia uo elemosie: & pegriationes & hꝰi: possũt dari ꝑ ꝑt̃s dies: qa hꝰi ẽt si fiãt i mõtali nõ sũt reiterãda qa ualent ꝙtũ ad effectũ quẽ post se reliquũt: post expletõnẽ in satisfaciẽte cũ qs reũtit̃ ad gr̃az Tho.
Querẽdũ ẽ ẽt a peitẽte si põt uł dubitat facere pñiaz sibi datã. qa tũc nõ eẽt dãda : uł commutãda : uł reittenda eẽt.
Declarãdũ ẽ ẽt peccatoribꝫ magnis: ẽz Hosti. ꝙ ẽm regłas ecclesie taxatas. 22. q. i. c. Predicañ ꝑ q̊lꝫ mõtali eẽt septẽnis pñia iiũgenda : & iõ nõ credat peccata sua leuia: qa parua dat̃ ei pñia. qa h fit ne eã dimittat. ꝙ eẽt ei mõtale:& opõteret ei ꝯfessionem it̃are si eẽt oblitus eius. Põt ẽt admoneri ꝙ faciat aliqd mẽoriale de pñia sibi iniũcta ut melius illius recordet̃. & si obliuisceret̃ ꝙ ad te reũtat̃

ul' si n̄ poss; bn̄ facer̄ illā tu cō mutabis eā sibi. Si ūo postea r̄cōdat̄ d̄ aliq̄ pccō crīnali.q̄ tūc fuit oblit⁹ si pōt tui hr̄e copiā. reūtat̄ ad te: q̄uis nō sit ei necessariū. Vl' uadat ad aliū : nec tenet̄ n̄ tātū illud dicere.

Si hēt uota q̄ n̄ pōt īplere : ul' dubitat: Si tu hēs ī hoc spālem auctoritatē dispēsa : ul' potius ī aliud piū cōmuta : si ūo non hēs auctoritatē reitte eum ad epm̄ : ul' eius uicarium.

Caue ēt ne iiungas pn̄iaȝ p quā fiat p̄iudiciū alicꝰ iuri: aut per quā dr̄ occasio ruine spūalis alicui: aut p quā possit maīfestari alti⁹ pccūȝ occultū. Cōfessum aūt q̄tū potes studeas ad cōtritionē īducere ūbis: sue anr̄ siue ī pcessu. siue post cōfessionē. ut non dicat peccata sua q̄si fabulas: s; cū detestatione : & ut ait Augu. Caute: & astute aliq̄n̄ ī/trogādo que credit illū ex uerecūdia occl'tare. Circa ūo turpia & cānalia peccata nō descēdas nimis ad pticulares cīcūstātias postq̄ hēt spēs sufficiēs peccati: & h⁹i a remotꝭ ītrogādo. ne adiscant hoīes malitias : & peccata que nesciūt. Tho. Admonēdū eū sup oīa. ut uitet malas societates. frequētet ɔfessionē. audiat sepe ūbū dei: q̄rat oratōmes: & pticipationes bonoꝝ q̄ fiunt ī religioīb: & īdulgētias.

De īfirmis. c. 17.

CIRca īfirmos sic agen̄ est. Aut eiȝ talis ē ī periculo mōtis: aut nō. dico aūt piculū mōtis nō solū qa ī ex̄mis cōstitutus : s; qa freq̄nt̄ ɔtigit hoīes mori ex illa īfirmitate: & medici dubitāt. In tali cāu pōt qlibȝ absolui a quolibȝ sacdote de q̄libet peccato: & a qualibȝ sn̄tia absq̄ alia licētia cū piculū ē in mora. Talis eiȝ īfirmus aut iam aīsit loq̄llā: ul' usū rōis puta qa iā freneticus aut nō: & ī p̄ casu si bn̄ uiuebat. ut bon⁹ fidelis: & frequētabat cōfessionē coīonē & h⁹i : si petierit sacramēta q̄uis ex īsperato ei talia acciderit. Vl' ēt si malus: & obstiatus diu p̄seuerās in pccīs: & diu nō cōfessus: si petiīt sacdotē ut cōfiteret̄: & ōn̄dit se uelle facere oīa q̄ d;: & ītea factus ē mut⁹ ul' freneticus: & piculū ē ī mora d; p̄suppōi ɔtrit⁹ & faciēte aliq̄ ɔfessiōē gn̄alē pro eo sicut fit ī pop̄lo sacdos faciat absolōneȝ ab oī sn̄tia: & pccō : & pōt iiungere circūstātib; aliqd pro eo facien̄ ul' heredib; aut cōsanguineis pro ei⁹ aīa si uolūt acceptare. Dein̄ debȝ dari eucharistia a pprio sacdote seclari: q̄uis nō sit com

fessus quia nõ potuit: uł ab alio sacdote seculari: nõ aũt religioso: si nõ hũit licẽtiã a ꝓpo sacdote: uł ep̃o. alias ip̃e religiosꝰ icideret i excoĩcationẽ papalẽ i h cãu: & h ueꝝ est ñ tiñeretur de expuitõe: uł uomitu eiꝰ: qa tũc nõ deberet sibi dãi eucharistia: sed ex̃ma unctio tm̃. imo ẽt si ñ potuit coĩcare: qa si pp frenesi nõ pmitteret se ungi: põt ligãi & sibi uiolẽt dari. Astãtib aũt ĩfirmo deb credi si perhibent testioniũ ꝙ petierit cõfessionẽ: & ostenderit signa cõtritionis. Si aũt nõ ẽ diu confessus: uł qa notorius peccator icurrit subito amẽtiã: & mutitatẽ: uł ĩfirmitatẽ nec prius: nec post oñdit signa cõtritiõis: nil ei dari deb nec sacramñta: nec ecc̃łiastica sepultura. Si ũo nec loq̃llã amiſit nec amentiã ĩcurrit: deb ab eo exigi pura cõfessio pccõꝝ plus: & mĩus ꝭm ꝙ patiẽ tp̃us. Nã si ẽ i ex̃mis: d ꝑncipalib ẽ ĩtrogañ p maxĩe iducẽdo eũ ad cõtritionẽ cũ spe uenie: s si nõ ẽ ita i ex̃mis: & uelet facere generalẽ cõfessionẽ de tota uita sua sicut mł̃ti ĩfirmi fecerũt: q̃uis nõ sit necessãium de his q̃ rite alias ꝯfessus ẽ iterare ꝯfessionẽ: admittẽda ẽ. & tandẽ absolutio ĩpẽdẽda ab oĩ sñtia excoĩcatõis & ab oĩ peccõ mõ supradicto ĩ cap̃ ꝑcedẽti: Ita tñ ꝙ si ligatus eẽt aliq̃ excoĩcatione a q̃ cõfessor ex̃ illud piculũ nõ potuiss absoluere d ei ĩiũgi ꝙ si euadat ĩfirmitatẽ: q̃citiꝰ cõmode põt pñtet se ei ad quem ordinarie spectabat absolutio illius excoĩcatiõis. ał si ñ faceret reĩcideret i eãdẽ excoĩcationẽ. ex̃ de sen. exco. c. Eos li. 6. Sed si erat detẽtus aliq̃ pccõ de casib ep̃o reꝭuatı: ñ op ꝙ ĩiũgat ei ꝙ post sanitatẽ ad ep̃m uadat ꝓ absolutione qa ad illud nõ tenet̃: s sufficit sibi illa absolutio.
Nota tñ ꝙ si talis esset uꝭariꝰ publicus ñ põt talis admitti ad cõfessionẽ coĩonẽ: & ad alia sacramñta: ñ facta ꝑus cautione de restitutione uꝭaꝝ: uł ꝓmissiõe ab heredib de hꝰi: & si i cãu ꝙ amisisset ip̃e loq̃llã: uł usũ rõis oñdat post signa cõtritiõis ꝭm formam iuris que hãtur in. c. Quanꝙ d usur. li. 6. His peractı non est pñia infirmo ĩiungenda qa eã facere nõ poss: s ĩnotescẽda ut d̃r. 26. q. 7. c. Ab infirmis. declarãdo sibi. talẽ tibi darẽ pñia si esses sanꝰ: q̃uis deberes facere mł̃to maiorẽ ꝭm regłas ecc̃łie: s qa ñ potes mõ: cũ eris sanꝰ facies h: uł illud: uł ueies ad me: & tibi dabo. Istud

tñ ultimũ nõ uidetur securum qa raro reũtũt pro pñia. Si ũo deus alit de te dispõeret: dittas p aia tua tm̃ p pñia.
Pot et iiungi amicis: ul 9sagui neis aliqd p pñia: si uterq̃ acceptat: & si credat q̃ satisfaciēs sit i statu grẽ. Sup oia eiz auisadus ē. ut si dz aliqd alicui: ul rõne maleficii: ul cõtractus: ul depositi: ul alit declaret bñ. ut nõ discedat cũ alieno ab h seculo. ne i etnũ dãnet. Et d̃ restitutiõe: & legatt ad pias cãs p ania sua ita disponat q̃ cito cogãt executores expedire: & nõ plõgare: sicut sepe & q̃ttidie faciunt. q̃ si nolet sufficiẽt dispo nere de restitutione fiẽda nõ ē absoluẽdus.
Exhõtād9 ē aũt ad 9tritõez simul. & cõfidẽtiã diuie misicordie exẽplo latronis ex meritis passiõis xpi. Si aũt hri nõ possit copia sacdott q̃uis bonuz sit hri i h9i periculis in mari: vz bello: ul ifiritate: ul mõte uiolẽta laico confiteri. tñ nõ ē necessariũ. q̃ si fiat: & qs euadat. teneẽ talis iterũ d̃ illis oib9 peccatt cõfiteri. qa non hẽbat ille claues ecclie. Si ũo ifirm9 nõ ē i piculo mõtt si hẽt cãuz excõmuicatiõis: ul peccata resuata epo dz cõfessõ ire: ul mittere ad epuz si põt p auctoritate p h9i: tñ mõ tali q̃ nõ pdat peccatorẽ. n pus ille sibi dederit licẽtiã noiandi eũ. Si ũo ifirm9 hẽt idulgẽtiã i articlo mortis a papa appropiquãte mõte sic potest fieri absolo post oia supradicta p dicta idulgẽtia.
Fõma absolõis i ãticlo mõtt.
MIsereat tui. zc. Auctoritate dñi nri Iesu xpi: & beatorũ apostoloꝝ Petri: & Pauli: & dñi nri pape. Ni. & sacte rõane ecclie: In hac pte ĩ 9cessa spãliter: et mihi cõmissa: cõcedo & do tibi plenãiam indulgẽtiã: & remissionem oiuz pccõꝝ tuorũ de qb9 ore cõfessus es. Nota hic an melius sit dicere de qb9 mõ cõfessus es: an de qb9 ore cõfessus es & corde cõtritus: q̃ nõ cõmisisti sub ptextu istius idulgẽtie inq̃tũ claues ecclie se extẽdũt. que qdẽ plẽaria indulgentia sit tibi in augmẽtũ ϗtutt et gratie: & acqsitionis uite etne. In nomine patris: & filii: & spũs sãcti amen.
Forma absolonis ab excõmunicatione minori.
EGo te absoluo a uinclo excõmunicatõnis quã incurristi pãticipãdo cũ excõmunicatt in cãu nõ 9cesso in loq̃la: in cibo: ul potu & h9i: &

r̄stituo te sactis sacramētꝭ eccl'ie. In noīe patꝛs:& filii:& spus.s.a. Nota ũo q̄ i absolōne ab excō muicatiōe maiori.dꝫ p̄ exigi iuramētũ ut.s.iuret stare mādatis eccl'ie q̄.s.fient ei ab absoluēte ꝓ tali materia:q̄ facto īponi ei debēt mādata rōnabilia.ut satisfaciat ei quē lesit:ul' dānificauit si pōt:si tñ ꝓ b'i ē excoīcatus: pcipue ei iniūgeñ ē .ne.amplius ueiat ꝯ illũ canonē.vꝫ si fuit excoīcatus pp uerberationē cl'ici: nō āpli' ꝟberet. Secũdo exutꝭ būeris absoluēdus debꝫ ꝟberāi cũ ũga dicēdo psalmũ. Miſere mei d':ul' aliũ psalmũ pñialem ad quēlꝫ ũsũ dādo unũ ictũ.Postea subiũgat. pr̄ nr̄.& ne nos. Saluũ fac ſuũ.zc̄.ꝓut pauloañ supra notatũ ē.Deus cui ꝓpꝫ ē miſeri zc̄. tādē hñs auctoritatē absoluat .sic dicēdo. Auctōitate oīpotētis dei zc̄. ꝓut supra plene dictũ ē.

Fōma absolutioīs a peccatis excoīcationis mioris.

SI teneris aliq̄ uiculo excōmuicatioīs:ul' pāticipationis a qua possũ te absoluer̄:ego absoluo te:& restituo te sanctis sacramētꝭ eccl'ie .In noīe patris. zc̄ .Dñs nr̄ Iesus xpus te absoluat.& ego auctoritate qua fũgō absoluo te a pccis tuis.In no.pa. Oīa bona que feceris: ul' facies & qcqd patis:ul' patieris sit t̄ ī remissioēꝫ pccoꝝ tuoꝝ oīuꝫ: & i augmētũ gratie.& pmum uite eterne amen.

Fōma sacramēti baptismatꝭ.

EGo te baptizo.In nomie pa.& fi. & spu. sa.a. Tho ī.q.ego: & amen.nō sũt de substantia sacramēti tñ dici debent ex statuto: & cōsuetudie eccl'ie. Sed si dubitat̄.Si es baptizat' ñ te rebaptizo. Si nō es baptizat' ego te baptizo. In nomie patris:& fi.& spu.san.a.

Fōma ꝯsecratioīs seu chrismatꝭ dande p epm.

COnsigno te signo crucis: & chrismo chrismate salutꝭ .In no.pa.& fi.& sp.san.a. In frōte det̄:& cũ chrismate cōsecrato ab epō.Tho ī quarto.

Absolutio a peccatis.

EGo absoluo te.a pccis tuis .In nomie pr̄is:& fi. & spi.san.amē.oīa ũo alia sũt ad bene esse Tho .

Fōma ex̄me ũctioīs :& pmo ad oculos.

PEr istā scāꝫ ũctioēꝫ: & suā piissiaꝫ miſicōdiā parcat tibi dñs qcqd p uisũ deliq̄sti.secũdũ ōdieꝫ fratrũ pdicatoꝝ:ul' sic ſm cl'ricos seclares qcquid uitioꝝ oculo deliquisti . Inũgo

oculos tuos isto oleo scificato In noie patris zc. Tho. i. q. sed sūanda ē por. s. Gregoriana: & fiēda ē unctio ī sex locis cōpōis ad min⁹. Prio in utrisq3 occulis dicēdo ut supra. Secūdo ī utrisque aurib3 dicēdo p istā zc. ut supra ad illud. Quicqd & exiđ sic deliqsti p auditū: uł aurium uitio deliqsti. Tertio in narib3 dicēdo: p istā zc. quicqd deliqsti p odoratū: uł nariū uitio đliqsti. Quāto ī ore clauso dicēdo p istā zc. qcqd p gustū đliqsti: uł qcqd oris uitio đliqsti. Quīto ī utrisq3 maīb3 ab intro ī palmis dicēdo p istā zc. quicqd đliqsti p tactū: uł tact⁹ uitio. Sexto. ī pedib3 ambob3 ī pāte superiori dicendo p istā zc. quicqd deliqsti p gressū: uł incessū: uł recessū: uł taliū uitio deliqsti. Clerici seculāes addūt septiu3 ad lūbos: q̄ fieri d3 ubi ē ɔsuetudo lic3 nō utaĩ ōdo p̄dicatoꝝ erga f̄res: & fit ī renib3 dicēdo p istā zc. quicqd lūboꝝ: uł p carnis uitio đliqsti: & dū fiūt ūctōnes dicāĩ hec ūba semel tm̄.

Forma ɔsecratiōis cōpōis xp̄i.

HOc ē ₰m Tho. ī. q. Hoc ē eī3 cōp⁹ meū. eī3 tñ nō ē de substātia cōsecratiōis nihilo min⁹ tñ nō d3 omitti. ał peccaret mortaliter.

Fōma ɔsecratiōis sāguīs.

HIc ē eī3 calix sāguinis mei noui: & et̄ni testamēti mysteriū fidei q p uobis: & p młtis effūdeĩ in reissōiē3 peccōꝝ. Oia eī3 ūba hec sūt de substantia ɔsecratiōis p̄ter eī3 ₰3 Tho.

Forma ordinū in p̊.

QVi cū sit. 7. ₰m Tho. ql3 hēt fōmā suā. Scien̄ ē ₰3 Tho ī. q. q̄ tūc īpmiĩ caracter seu recipiĩ ordo cū pōrectū instrumētū illius ōdis tāq̄ materiā ab ep̄o dicēte fōmā illius ordis tāgit manum ordinant⁹ ad illum ordinem.

Forma hostiarii.

ILlis q ordīant ad hūc ordie3 tradit ep̄us claues ecc̄łie dicēs. Sic agite q̄si reddituri deo rōnē pro his reb3 q̄ his clauib3 recludūĩ. Archidiacon⁹ ūo hostiū eccłie facit illos tāgeř.

Forma lectorat⁹.

HVic tradit ep̄us codicē đ q̊ lectur⁹ uerba. sicut pphete ut missale: uł epistolariū librū dicēs. Accipite & estote ūbū dei lectores hiĩi: si fideliĩ & deuote ipleuerit⁹ officiū: uestrū p̄tē cū his q ūbum dei ab initio ministrauerunt.

Forma exorcistatus.

HVic tradit ep̄us libellū in q̊ scripti sūt exorcismi: uł

illū ubi exorcizaṫ aq̄ bn̄dicta: uł aliū dicēs. Accipite: & cōmēdate memōie: & hētote ptātez iponēdi manū sup enurgiūnos: siue baptizatos siue cathecuios.

Forma accolitatus.

Huic tradit epus Ceroferariū.i. cādelabrū dicēs Accipite ceroferariū cū cereo: & sciatꝭ uos ad accēdēda luīnaria eccłie mācipati. Accipiat ēt urceolū uacuū ab archidiacono dicēte epo. Accipite urceolū ad effūdēdū uinū: & aquā in eucharistiā sanguis xpi.

Forma subdiacōatꝰ

Huic datˀ calix uacuus cum patena ab epo: & urceolꝰ cū aqua: & maili.i.bacili: & manutergio ab ārchidiacono dicēte. Videte cuiꝰ misteriū uobis traditˀ: & iō si usq̄ nunc fuistis tardi ad eccłiaȝ: amodo debetis esse assidui. Si usq̄ nunc fuistis somnolenti: amodo uigiles. Si usq̄ nūc ebriosi: amodo sobrii Si usq̄ nūc ihōesti: amō casti. Oblationes q̄ ueiunt ī altāi panes ꝓpositiōis appellātˀ. d ipis oblatioibꝫ tm̄ debent poi ī altari q̄tū possit poplo sufficere. ne aliqd putridū ī sacrario rēaneat. Palle ꝯo q̄ sūt in substratōia altāis ī alio uase debēt lauari. In alio cōpales: & palle.

Vbi aūt cōpales lote fuerītˀ: nł lum aliud liteamē ibidē dȝ lauari: Ipa aūt aq̄ dȝ ī baptisterio mergi. Ideo admōeo ut uos exhibeatꝭ ita. ut do placeř possitꝭ.

Fōma diaconatus.

Huic tradit epus librū euāgelioꝝ dicēs Accipite potestatē legēdi euāgeliū ī eccłia dei tā ꝓ uiuis q̄ pro defunctis: In noie dn̄i am̄. Itē epus ponit māū sup caput eiꝰ dicēs Emitte ī eū q̄sumꝰ spiritū scūȝ zc. Itē dat ei stolā dicēs. Accipite stolā. ut pȝ in pōtificali. In datōe tm̄ euāgłioꝝ libri fꝫ Thomā caracter ipmitur.

Fōma presbiteratus.

Huic epus tradit calicē cū patena ꝑparata.i.cū uino ī calice: & hostia ī patena; ał n̄ recipet caracterē fm Tho. Si n̄ eēt ꝑparata dicēs. Accipite potestatē offerre sacrificiū deo missaq̄ celebrare tā pro uiuis q̄ ꝓ defūctis: In noie dn̄i am̄. Itē ab epo ipoiť manꝰ sup ordinandū: & oēs sacdotes cū eo ibi pn̄tes dicēte ipo epo. Oremꝰ dilectissimi dn̄i zc. ut in pōtificali. Pet. de tarantasio dixit q̄ in ipositōe manuū ipmaṫ caracter. Primū tn̄ ueriꝰ ē: & cōmuiꝰ fm Tho.s.i pōrectiōe calicis ꝑparati. Itē iūgūť manꝰ

sacdotis: cum ordiatur ab epo dicēte. Cōsecrare: & sāctificare zc. Item aptat sibi stolam sup hūeros dicens. Accipite iugū dn̄i zc. Itē uestit eū cu casula. i. plāeta dicēs Stola inocētie zc. Nota ꝙ ꝙ si pmū fuerit omissū .i. pōrectio calicis pparati totū dꝫ iterari q̄si nihil sit factū. Si uo istud fuerit obseruatū: & aliqd de pdictis aliis fuerit omissū: nullo mō dꝫ iterari ordiatō: sꝫ qd̄ omissū est dꝫ suppleri ab epo i alia ordiatione: & iterū n̄ celebret.

Forma sacramēti matrionii.

NOn ē determinata. Est aūt fōma illa expressio ꝯsēsꝰ p uba unius i alterū cōiugū: ut accipio te i uxorē: ul accipio te i uirū. ul cū itrogatꝰ: si uult talē i uxorē ul uirū: & rn̄det ꝙ sic. ul si loq non pōt: p scripturā: ul alia signa expmētia consēsum.

Explicit tertia pās: & p ꝯseq̄ns totus tractatꝰ siue sūmula d cōfessore: cū itrogatioibꝫ fiendis Reuerēdissimi fratris Antonini. Florentie Archiepi.

EIVSDEM Incipit .c. i. de restitutoibꝫ i generē i q̄ ponūt. 20. manꝰ rapiētiū: q̄rum q̄libꝫ hēt qnqꝫ digitos seu modos: & sic sūt cētū mōi i qbꝫ fit restitutō: ul erogatō. ut pꝫ i. 2. pte sū. ti. 2

DE pria manu feneratoria pōt itelligi illud qd̄ hētur apoc. 17. Vidi mulierem sedētē sup bestiā coccineā. i. diabolū hn̄tē i manu eius poculum aureū. Hec mlier ē cupiditas q̄ i manu. i. i ope ulē hēt diuitias q̄s sitit. sꝫ n̄ extiguit eiꝰ sitis: sꝫ solū delectat i uidēdo. hec autē qnqꝫ mōs: sicut manꝰ hēt. 5. digitos. Et pmꝰ est in pignoribꝫ qn̄ .s. qs p mutuo alt̄i fcō rcipit pignꝰ ab eo rei mobilis ut uestimētū: seu lucrū eq seu bꝰi: aut imobilis. ut possessionē ex qua capit fructū siue lucrū nō ꝯputās i sortē ꝙ ulē ē: n̄ i cāu cum gener a socero: quousqꝫ hēat ab eo dotes sustinens onera matrmonii accipit possessionē ab eo i pignꝰ. ex d ulis. c. Salubrit. Et d h diffuse i. 2. pte sū. ti. i. c. Secundꝰ digitꝰ seu modꝰ ē in dpoitōibꝫ cū. s. qs dpoit pecuniā apud mercatorē: ul capsorē ut utat ea. saluo tn̄ capitali suo: & cū itentione pricipalr aliqd pcipiendi ultra sōtē nlla tn̄ fcā pactiōe sup h ēt ulē ē. 14. q. 3. Si feneraūis: & d h i. 2. pte sū. ti. i. c. Tertiꝰ modꝰ i emptioibꝫ: & uēditionibꝫ cū. s. uēdit mercos ultra iustū pciū ratione dilatiois tporis i soluēdo pciū: & h in se

rē illā itēdebat ꝟuare in futurū qñ tātū quātum uēdit: uł plus sperabat ualiturā. Similiter qñ emit rē min⁹ iusto: eo qđ antici pat tp̄us solutōis p̄cii añ ꝙ̄ reci piat mercē. utputa tp̄re ꝟis tri ticū recolligēdū. Et ħ ṅ dubiū eēt utrū plus min⁹ue sit res il la ualitura. đ ħ extra de uꝟis. c. In ciuitate. & c. Nauigāti. Et de ħ diffuse i. 2. pte sūme. ti. i. c.

Quāt⁹ in cāpsioibꝫ: & fictis as securatioibꝫ. ut i cambiis que di cūť p uenetias: & cambiis q̄ fiūt i romana curia ꝓ bulis: q̄ sūt ūe mutua cū uꝟa: & cū ipemet si bi satisdatō siūlat⁹: & uer⁹ mu tuator est. ar. iq. q. 3. c. Pleriq̄. Et de ħ i. 2. pte sū. ti. i. c.

Quitus i mutuis cū exp̄ssis lu cri pactioibꝫ siue i pecuīa siue i opibꝫ siue i aliis q̄ p̄tio possūt estiari. ar. iq. q. 3. c. Putāt. & de hoc i. 2. pte. sū. ti. i. c.

MANVS RAPTORIA. ē q̄ maifeste rapit aliena māu uio lēta. i. raptoria eripit paupem. s. deus Thobi. iç. & hēt. ç. digi tos seu modos.

Pri⁹ ꝯsistit i uꝟpatꝗ dñiis: ciui tatū: castroꝝ: & uilaꝝ ex qbꝫ oē emolumētū qđ iñ pcipit rapia ē

Scđ⁹ ē i taliis Iniustis qñ. s. dn̄s ciuitatꝗ impoīt collectas ultra debitū ꝯsuetudis: uł statuti: ſꝫ uitia īdebita opaꝝ exigit: & ñ soluit eis de labore: uł si ciuitas ē libera qñ nō ꝓ rata īponunt ciuibꝫ: sed nimis aliq̄s grauant.

Terti⁹ ē i pedagiis: & gabellis illicitꝗ. qñ. s. iponūt dñi traꝝ: uł ciues noua pedagia sie licen tia pncipis. Vł ēt si antiquata: uł noua cū lñia nō ꝟuāt uias tu tas cum tamen possent.

Quāt⁹ in latrociis ꝟrestibꝫ: uł maritis: uł piratꝗ q discurrūt p mare p̄dādo ex naufragio ēt i mare ꝓiecta sibi accipe ad ra pinā ptiet. Vł ēt de repsalus il licitꝗ. de qbꝫ. i. 3. pte. ti. 2. c.

Quit⁹ i psois capiēdis: & uen dēdis q̄ libere sūt seu xp̄iane. nā & si pagani: uł sarracei cap ti i bello iusto efficiāť ꝟui capi entiū. uñ & uēdi pñt ut ꝟui: & emi: nō tñ xp̄iani. debēt ergo istā restitui si possunt. ut dicit Augu. iq. q. 6. c. Si res. de bis babes i. 2. pte sū. ti. i. c.

MANVS FVRATORIA ē cū qs accipit occulte aliēa nes ciēte dño. apo. Qui furabať iā nō fureť: ſꝫ magis opeť manibꝫ suis. Fur uidr̄ opari maibꝫ alieīs iq̄tū accipit lucrū đ maibꝫ alie nis: & ħ man⁹ hēt. ç. digitos.

Prim⁹ ē i iuētoꝝ dtētione qñ. s. qs res alti⁹ iuentas q̄ nō hñť ꝓ derelicto sibi retiet. iq. q. q.

.c. Si qd: Et de h hes i.2. pte. ti.i.c.
Scd9 e i illicita pscriptione qn .s.qs pscribit aliena mala fide. sciens.s. illa ee aliena: nec aliq iusto ti. hiisse.c. Possesso. de reg. iur. i.6. d h hes i.2. pte su. ti.i.
Terti9 e in rei pignorate 9modate: ul deposiitate usu.s. qn domi9 rei no 9sentit: & tenet de utilitate in hita: & si amitteret ex clpa sua tenet redder. Ray. de h i.2. pte. su. ti.i.
Quat9 i occlta rez usurpatione: siue h fiat a filiis d reb parentu: siue ab uxore de reb uiri ipo nesciete: siue a suis d reb dnoru suoz: a dispesatorib de reb patronoz suoz: siue a discipulis de reb magroz suoz: siue ab exneis d reb alioz et si h faceret dado in elemosias paupib n in exma necessitate 9stitutis .14.q.4.c. Forte. de h in .2. pte ti i. p totum.
Quit9 i religiosa appropatioe qn.s. religios9 aliqd recipit: ul nesciete plato suo: ul alti dat ppriq: ul exneo: ul cu occltat: & ut ppa retinet acqsita p eu: ul data no pat9 supiori libere assignare. 12.q.i.c. No dicat: & de h hes i etia pte ti .c.
MANUS BELLATORIA e ubi .s. rapiut: & furta: & rapie & sacrilegia: Manu suam misit hostis .s. bellado ad oia desiderabilia. Desiderabilia aut sunt blada pecuie: edificia: uasa aurea teplu: & alia ornamta: ipz teplu ad qd misit manu exercit9 Nabuchodonosor bellas 9 hierosolyma rapiedo: icedendo: & dstruendo: & hec man9 het qnqz digitos seu modos vz.
Pri9 e cu dns: ul coitas aliqua assuit iustu bellu. na q ad h concurrut adiuuado 9sulendo coopado d oib danis illaz adusariis et si nihil pueiret ad eos tenet satisfacer. 14.q.5.c. No sane. i fi.
Scd9 e q tenet de oib danis: & expesis quas patiut subditi sui q iuolutarii sut: & coacti: na ultra expensas qs faciut aliqn ab adusariis debellat: & capiut ipi & bona eoz. Varius e eiz belli euentus. ut. c. Si culpa .ex. de iniuriis: & damno dato.
Terti9 e qa q het iustu bellum ea q capit: & destruit: ul h facere pmittit suis: sicut coit faciut: satisfacere tenet .23.q.i.c. Militare. Bona aut capta iuste ab inimicis q debet 9diuidi occultando: & retiendo sibi furat. Vigesimatertia.q.5.c. Dicat.
Quat9 e cu iuste bellans rapit bona ecclaz no icastellataru: aut bona clicoz 9trarie ptis: ul

ēt uiatores pegrīos:& alios ino-
cētes.di.86.c.Singul.
Quīt⁹ ē qn̄ bn̄s iustū bellū ex
sua inertia:& crassa negligētia
nō defēdit suos cū possʒ:& p̄ci
pue cū ē conduct⁹ mercede ad
bellan̄ :& silr cū posset d̄bellar̄
īimicos: & sic finē facere guer-
re. ut plus lucret̃ ex duratione
p̄lii:ul qa cōrupt⁹ ab adūsariis
nō fidelr gerit negociū tenet̃.
ex̃ de īiuri.& dā.da.c. Si culpa.
& de bis omib⁹ bēs i.3.pte.ti.
.2.c.De bello .
MANVS DAMNI CAVsa-
toria Dicit̃ puer.16. Si man⁹
ad manū fuerit nō erit īnocens
man⁹:& qn̄ una man⁹ nō suffi
cit ad unū op⁹ alia iuuat.sic ali-
quādo si un⁹ non sufficeret ad
rapien̄:ul furan̄:ul dānificandū
aliū:& tūc adbibet adiutoriū al
ter :& bec ē manus ad manum
adiūcta:& talis q̄uis nō sit p̄n-
cipalis:ul nil pueīat de rapīa :
ul dāno ad eū tn̄ tenet̃ . Et qa
nō ē inocens : sʒ ī cā. & bec bēt
qnq3 digitos q ɔtinēt̃ i b xsu.
Iussio:ɔsiliū:ɔsēs⁹:palpo:r̄curs⁹
Pri⁹ ē cū qs mādat fieri rapīa3:
furtū::usam:ul aliud dānum:&
ex b seqt̃ effectus dāni qd̄ al n̄
fuisset fcū3 talis tenet̃ insolidū
ēt si nil puenit ad eū. Sic & tu-
tor curator pcurator:& factor
qui p pupillis:ul p aliis faciūt
ɔ̃ctus usarios tenēt̃. Si illi p q-
bus fecerūt nō satfaciant cum
sint principaliores .
Scd⁹ qn̄ ɔsulit.ita q ex illo se-
qt̃ dānū qd̄ al n̄ fuisset factū:
talis ēt tenet̃ insolidū ēt si nil
puenit ad eū. Si aūt fuisset fcū3
ēt sie illo ɔsilio : & aliqd plus
factū ē .ad illd̄ plus tenet̃ . In-
nocētius.& Hostiēsis .
Terti⁹ est ɔsēs⁹.s. coopationis
n̄ mēt tm̄.puta qn̄ un⁹:ul plu
res faciūt aliqd̄ furtū : ul dānū
siml.ita q un⁹ nō faceret sine
alio. tenet̃ quil3 īsolidū : secus
cū ēt sie illo fcū3 fuisset:tn̄ cum
al se repit ad dānifican̄:tūc ei3
tenet̃ solū de dāno illato p eū
q etiā ē mediatō sciēter alicu-
ius ɔ̃ctus fraudulēti.ut sensales
tenēt̃ tales de damnis .
Quāt⁹ ē palpo.s.cū qs adulan
do seu laudādo aliquē d̄ furto :
ul de dāno.s.q sit strenuus ex
boc īducit eū ad facien̄ malū q
al nō fecisset:& idē si detrabē-
do:eū ad b īducit.
Quīt⁹ ē recurs⁹.i.cū qs recep-
tat fures:& dānificātes : & ex b
sequunt̃ dāna: ul ēt raptā rē cū
q̄rit̃:& ip̄e occultat:pp qd̄ non
pōt recupare .Officialis ēt qui
pōt sie sue psone pic obstare:
ne fiat damnum:ul rapina : ul

maĩfestare fures:& ablata:& nõ
facit.teneť.hoc Tho.Alb.Pet.
Ricar.in.4.di.iç.Inno.Ray.&
Vuľ.de his ĩ.2.pte sũ.
MANVS PARTICIPAto
ria .s. de re furata:uľ uŕaria:&
de ħ põt intelligi illud Ione.3.
Recedat unusqsq3 ab iniqtate q̃
ĩ mãu sua ẽ.& ħ hẽt.ç.digitos.
Pri⁹ ẽ pãticipando de h⁹i p do
natioẽ3.talis ei3 cui donať:cũ ħ
scit deb3 reddere dño ei⁹ rẽ ab
latã.donũ aũt datũ ab uŕãio cũ
oĩa bõa sua sit obnoxia restitu
tioni teneť ẽt reddere:uľ sibi:
uľ his poti⁹ qb3 uŕari⁹ habet
restituere.
Scd⁹ est p uictiatioẽ3.Familia
ei3 raptoris:uľ uŕarii:uľ uxor:
uľ filii q nõ hñt ṅ de rapinis:
uľ uŕis teneť satisfacere de ꝯsũ
ptis:s3 hñdo ẽt alia bona come
dẽdo:uľ utẽdo reb3 male ablat
ĩ pma specie teneť de eo qđ cõ
sumit.Ray.
Tertius ẽ p dotationẽ:filia ei3
que dotať p eũ q nõ hẽt nisi de
uŕis:uľ aľ male ablat:maritus
q ħ nouit nõ põt recipe dotẽ:
& receptã teneť restituere cre
ditorib3 soceri:& ip̄a etiã filia
mõtuo marito teneť restituere
dotes.Ray.đ ħ ĩ.2.pte sũ.ti.i.c.
Quãt⁹ ẽ pãticipãdo de re rap
ta:uľ furata p emptioẽ3:q enĩ
emit talia sciẽť:uľ ig̊rãtia factã
crassa:teneť restituere cũ ĩueĩt
dñu3 rei:uľ paupib3 erogaŕ:si
illum ig̊rat.Si ẽt talia emit p
habiľr estĩans eẽ uẽditoris po
stea sciẽs fuisse ablata teneť ni
hilomi⁹ dño reddere:si cogno
scit:uľ paupib3 rẽ uľ p̄tiũ ero
gare si non inuenit.Ray.& de
ħ in 2.pte sũ.ti.i.c.
Quit⁹ p legatũ:uľ hereditatõ
nẽ.Intelligiť ei3 hereditas de
ducto ere alieno.Heres g̊:uľ
legatari⁹ eius cui⁹ bona sũt ob
noxia restitutioĩ:uľ ex cõtractu
uľ ex q̃i maleficio:furti:fraudis:
& uŕe & h⁹i:uľ q̃si oĩa teneť
restituere de tali hereditate:uľ
legato.ex đ uŕis c.Michael.
MANVS SACRILEGA
v3 usurpatio circa sacra:& ec
clesiastica.Iob.iç.Tẽdit aduer
sus deũ man⁹.i.sacrilegã.Hec
est man⁹ sacrilegi Nichanoris
quã extẽdit ꝯ tẽplũ dei ꝯmiat⁹
ip̄u3 fũdit⁹ destruere:s3 ip̄o oc
ciso suspẽsa ẽ & lĩgua auida Ma
chabeo ꝯ tẽplũ.2.Machab.iç.
& hec hẽt quinq3 digitos.
Pri⁹ ẽ cũ auferũť sacra ut cali
ces & paramenta:cruces.reliqe
& alia huiusmodi.
Scd⁹ ẽ qñ auferũť aliq̃:& si ñ
sacra:tñ đ loco sacro.ut i eccľia
& de lutroq3.17.q.4.c.Quisqs

Terti⁹ ē q̄n fit incēdiū: uł ef/
fractio i loco sacro .i. iiuriose.
teneť ēt satisfacere:uł ēt iserūt
alia dāna eccłiis: uł p̄sonis ec/
cłiasticis.ut exigēdo gabellas.
& pedagia. ex̄ de cēsi.c. Quā/
quā i.6. Aut iponēdo collectas.
ex̄ đ iiuri.& dā.da.c. Aduersus.
Aut faciēdo repsalias ꝯ p̄sonas
eccłiasticas.c. Et si pignoratio/
nes.ex̄ de iniuriis.
Quāt⁹ ē cū cłici male tractant
bōa eccłiaꝝ dillapidādo idebi/
te:alienādo: i pōpas & lasciuias
expēdēdo:cōsāguineos ditando
.12.q.2.c. Nullus. & bona debi/
ta paupib⁹ :uł cłicis:uł repatōi
eccłie subtrahēdo dꝫ restitueř.
Quīt⁹ cū subtrahūť legata fac
ta eccłiis.13.q.2.c.Qui oblatio/
nes.uł nō soluūť decie ū ꝯsue/
uerūt solui:uł cū nō ē legiptie
i bñfic̄ cōstitutus:sꝫ p itrusioēꝫ
uł p symoniā:uł hēt aliqđ ipe/
dimētū irregularitať teneť eni
fruct⁹ pceptos restitueř.đ reg.
iur.li.6.đ his i.2.pte sū.ti.i.c.
MANVS INIVSTE IVdi
catoria. Beat⁹ qui excutit māu⁹
suas ab oī munere. Isai.33.s.ob/
sequii pecuie & laudis. p mūe
ra eiꝫ freq̄nť puertiť iudiciū :&
hec manus hēt quīq₃ digitos.
Pri⁹ ē q̄n iudex seu qꝯq₃ offi/
cialis dat iiustā sñtiā ex ēta scia
quacūq₃ đcā: siue odio:siue amo
re:siue corruptione pecunie: &
tał teneť de oī dāno: & intesse
pti lese Ray.ii.q.3.c.Quattuō.
Scđ⁹ ē q̄n ex igr̄atia crassa p/
fert iiustā sñtiā:nō eiꝫ đbebat
se ponere ad id qđ ñ erat idōe⁹
cū piculo alti⁹. secus si decept⁹
cōsilio assessoris qui putabatur
idoneus ex malitia:uł ex igran/
tia crassa male cōsulēť tūc tene
bitur assessor pti de expensis
secundum Ray.
Terti⁹ ē q̄n ex notabili neligē
tia ptulit iiustā sñtiā.puta qa
noluit laborař ad legeñ i libris
qđ potuisset iueire: & uideť ēt
teneri.ut.c.Si culpa.ex̄ đ iiur.
Quātus q̄n accipit pecuiaꝫ p
iudicando:uł nō iudicando aut
bñ:uł male. Ray. ēt taleꝫ pecu/
niā sibi retiere nō pōt:sꝫ pau
pib⁹ dare:uł reddere dāti.
Quīt⁹ cū non uult iudicare: &
dare sñtiā put pōt & dꝫ:ne dis/
pliceat bñti iiustitiā:aut ut dā/
nificet ius bñtē:& talis teneť si
p̄s postea amittat iustā cām: uł
si remittat penas: uł diminuat
iiuste cū nō posset teneť coita
ti .si auxerit penā iiuste teneť
ei q soluit. Tho. & Ray. de his
in.2.pte sū.ti.i.c.
MANVS IN IVDICIO iiu
ste assistoria. De hoc ne iunges

manū tuā. ut ꝑ impio dicas fl̄ʒ testimoniū. Exo. 23. & Isai. 21. Eruite oppressū de manu calū niātꝭ. Et hec hēt qnq; digitos s̄ʒ q̄ qnq; gn̄a hominuʒ ibi ꝯcur rūt. s. aduocat⁹: Iuris cōsult⁹: ac tor & ꝓcurator: testis: & reus.
Pri⁹ ḡ ē aduocat⁹ q si sciēt as sumit ad defēsañ iiustā cām ob tinēs uictoriā cause de oī dāno teneť adūsario si cliētulus nō sa tisfecit. Tho. 2. 2. q. Si ūo nō obtiet teneť clientulo de expē sis qn̄ ūʒ dixit sibi cām eē iustā cū alias ille nō litigasset.
Sʒ si assumit cām iustam: & ex crassa igrātia: uł notabili negli gētia ṗdit. uidr̄ teneri cliētulo de dāno suo. c. Si culpa. ex̄ de i iuriis: & damnis.
Scđ⁹ Iuris cōsult⁹ si sciēt ṗstat malū cōsiliū: uł fraudulētū: unđ ius bn̄s ṗdit cām siue sit ille cui ꝯsulit siue alť teneť de dānis iñ secutꝭ. si ūo fidł̄r ꝯsulit ut scit ñ teneť. ut. c. Nemo ex ꝯsilio de reg. iur. li. 6.
Terti⁹ ē actor: & ꝓcurator qui accusat aliquē fl̄o crīe: uł petit idebitū sciēt teneť de oī damno qđ iñ recipit ēt aduersarius de expēsis Tho. 2. 2. q.
Quāt⁹ ē reus si negat ūitatē đ qua iuridice ītrogať negādo in debitum pecuie teneť actori: negādo aūt crimē uñ sequtur ac cusatori mors: uł mutilatio: uł alia pena: uł fatigādo sciēt ap pellatioib⁹: uł dillatioib⁹ teneť ad arbitrium boni uiri.
Quit⁹ testis si ex fl̄o testionio ei⁹ sciēt facto actō: uł reus icur rūt aliqđ dānū iiuste teneť talis isolidū. ex̄ de iniur. c. Si culpa. & si accipit pecuniaʒ ꝑ testio nio ferēdo ēt uere teneť illam paupib⁹ erogare. 14. q. 5. c. Nō sane. & de his omnibus in. 2. p te sū. ti. 1. c.

MANVS FRAVDATOria

Iob. 31. In maib⁹ meis ñ adhesit macula. s. fraudis. & hec habet qnq; digitos seu modos.
Pri⁹ ē i rerū ꝗditate. dū. s. una substātia uēdiť ꝑ alia. ut uinuʒ limphatū ꝑ puro: Aurū uł ar gētū archiātū ꝑ puro: & h⁹i.
Scđ⁹ ē i ꝗtitate. ut cū dāť dimi nute mensure: uł pōdera. puta uncias. ii. ꝑ libra: uł in uasis de uino: oleo: ītico & h⁹i: uł ī cānis de pāno laneo lineo & h⁹i.
Terti⁹ ē i qualitate. ut cū uēdiť res defectuosa. ut uinū: uł caro cōrupta ꝑ bona: aīal uitiosū: & claudicās ꝑ sano: nō diminuē do de ṗtio: & mł̄to grauius eēt uēdēdo rē nociuā: & piclosam homini.
Quāt⁹ ē ī ṗcii: inequalitate, ut

cũ uẽdit̃ res plus iusto p̃tio q̃ ualeat sciẽter:uł cũ mł̃to min⁹ p̃tio emit̃:qa uẽditõ nõ cognoscit rem:uł quia ducit̃ maxima necessitate.

Quit⁹ ẽ ĩ gabelle d̃bite:uł pedagii subtractiõe : Vȝ qa occulte ĩtroducit rẽ ad ciuitatẽ:uł asserit eẽ ꝓ alio:uł mĩoris q̃titatꝫ ut mĩus soluat hi oẽs tenẽt̃ satisfacare. ſm Tho.2.2ᵉ.q. & Ray.de his oĩbꝫ habes in.2.pte sũ.ti.i.c.

MANVS FALSIFICA tõia Iob.5.Qui dissipat cogitatiões maligñrũ ne possint man⁹ eoꝝ implere qd̃ cepunt maĩfestãdo .s.fałsitates eoꝝ.& hec hẽt qnq; digĩtos:uł mõs.

Pri⁹ ẽ ĩ põderibꝫ:& mẽsuris faciẽdo fłas mõetas: uł eis utẽdo falsis:& diminutꝫ ĩ uẽdendo: & emẽdo mẽsuris excessiuis tenetur ẽt talis de dãnis inde secutꝫ illis talibus.

Scd̃⁹ ẽ ĩ falsis monetꝫ fabricando eas falsas:uł ĩcidẽdo: aut falsatis:& diminutꝫ ꝓ legiptimis sciẽt̃ utẽdo ultra peccatum tenet̃ de dãnis lesis.

Terti⁹ ẽ ĩ bullis apł̃icis falsatꝫ: uł p subreptionẽ obtẽtis cũ.s. expressũ ẽ falsũ ĩ supplicatiõe omissũ illud exp̃mendo :q̊ enãrato nõ obtinuisset Beneficiũ eiȝ :uł gr̃a sic obtẽta nõ ualet. uñ tenet̃ satꝫfacere de emolum̃to per ipsas obtẽto.

Quãt⁹ ẽ ĩ ĩstrumẽtꝫ:& scripturis falsificatꝫ.ut testam̃tꝫ ĩ qbus scribuntur legata alit̃ q̃ disponat̃ a testatore:uł scripture. ũ apparẽt debita:& cassãt̃:& h⁹i.

Quit⁹ ẽ ĩ fł̃is pãtubus.ut cum mulier ꝯcipit p adulteriũ : uł supponit sibi alienũ ptũ q̃ tenet̃ de oĩbꝫ que ꝯsuit filius putatiu⁹ d̃ bonis mariti: & de his que: ut filio legiptio sibi de hereditate reliqueret̃.c.Si culpa: ex̃ de ĩiuriis:& de his in.2.pte sũ.ti.i.c.

MANVS PRODITORIA De q̃ xp̃s Luc.22.Ecce manus tradẽtꝫ mecũ ẽ ĩ m̃sa.Nõ eiȝ fit proditio nisi per familiares:& hec habet qnq; digitos.

Pri⁹ ẽ i castris popł̃is : & terris :qñ.s.qs aufert a legiptimo dño:& dat ꝓditorie alt̃i q ibi ius nõ hẽt talis tenet̃ de oibus damnis inde secutis.

Scd̃⁹ ẽ ĩ p̃sõis qñ qs tradit dominũ suũ:uł amicũ ĩ man⁹ inimici occideñ:uł rediendũ:uł ĩpedieñ a negociis suis tenet̃ illis ad omne interesse.

Terti⁹ ĩ rebꝫ qñ pecuĩas:uł alia bona sui dñi : uł amici ꝓcurat deueĩre ad man⁹ inimicoꝝ:aut.

cũ associat se cũ aliq̃.ut dicat ad locum ubi spolietur.
Quãt⁹ est qñ secreta reuellat sui dñi:ul' dãnificatur: ul' aduocat⁹ secreta cãe quã defendit. adũsario pãdit.ut se possit defẽdere tenet de dãnis ex̃ de iniuriis.c. Si culpa. & de his ĩ.2. pte sũ.ti.i.c.
Quit⁹.s. cũ qs utit insidiis nõ s̃uando pacta pmissa. et si eẽt hostis:dũmodo & ipe ei s̃uat fidẽ.& ñ alias.ut.23.q.i.c.Noli.

MANVS SYMONIACA

Et de hac.3 Re.i3. Quicũq3 uolebat iplebat manũ suã.s.pecunia quã dabat: & fiebat sacdos. & hec hẽt qnq3 digitos.
Pri⁹ ẽ accipe pecuiã:ul' alia tẽporalia p sacramẽt:aut bñficiis cõferẽdis:ul' collat p modũ p̃cii nõ p mõu3 elemosie: & talẽ pecuiã retiere ñ põt:s3 paupib3 dz erogare: ul' ecc'ie ĩ cui⁹ iiuriã data ẽ.Tho.2.2ᵉ q.100.
Scd⁹ accipe pecuniã apciatiue p aliis reb3 sacris.ut ecc'iis: altarib3 cõsecratis: aqua baptismali cõsecrata:oleo sãcto & reliquiis scõ4 sepulturis loci sacri iũr patronat⁹ igressu religiõis & h⁹i.tal' pecunia nõ potest retineri.s3 oportet paupibus eã erogare:ul' ecc'ie p q̃ est cõmissa symonia.
Terti⁹ ẽ p spiritualibus exercitiis. & p pdicãdo:orãdo:uisitãdo:eligẽdo: cõfirmãdo:a correptõne desistẽdo:curã aĩarum. exercẽdo cõsecrãdo: & h⁹i alia: recipiendo pecuiã exactẽ: ul' pãtionali: ul' apretiatiue tenet paupib3 erogare: ul' ecc'ie ĩ cui⁹ iiuriã data est. s3 p mõu3 elẽosie sibi retiet põt sic data.
Quãt⁹ ẽ qñ accipit bñficiũ siplex:ul' curatũ aut dignitatem symoiace q3 tenet resignare. & fructus ĩñ pceptos restituet et ɔsũptos ddũctis expẽsis factis ĩ utilitatẽ bñficii illi⁹ et p fructib3 colligendis.
Quit⁹ ẽ de mediatõib3 ad procurãdũ officiũ:ul' bñficiũ ecc'iasticũ:ul' aliqd spũale. hi tenẽt pecuniã pp h̃ receptã paupib3 erogare. Hec oĩa Tho.2.2ᵉ.q. 100.Ray.& Innocẽti⁹.d̃ his ĩ.2. pte sũ.ti.i.p totum.

MANVS IMPEDITORIA

Ecc'iastici.12. Ve duplici cõde & maib3 malefaciẽtib3.i.ĩpedientib3 bona alio4:& hec habet .5.digitos.
Pri⁹ est qñ qs impedit aliquẽ a cõsecutione alicui⁹ officii:ul' beneficii:& si iã illud erat cõsecutus:& possidebat:& iiuste pcurauit auferri sibi tenet satisfacer ĩ totũ. Si uõ nõdũ erat ɔsecut⁹

sed in uia bn̄di tenet̄ ad ābitriū bōi uiri. Tho. & Ric. i. q. di

Scd⁹ ē qn̄ īpedit fruct⁹ ꝓuen turos alicui⁹ agri: ul' uinee: vz effodiēdo semia: destruendo ui neas: ābores: & h⁹i: q tenebitur ad q̄tū estimāt̄ fructus ī illo du bio ualituri. Tho. i. q. Tenendo et̄ colūbarias: & nō sufficiēt pas cēdo colūbos: un̄ dānum iferūt seīnib⁹: ul' fructib⁹ tenēt̄ de dā nis. Pet. de pal'. in. q.

Tertius ē de his q faciūt statu ta: ul' capl'a: ne ul'e solute possit repeti: ul' q̄ possit hoīes cogi ad solueñ: & q iudicāt l'm ea: ul' et̄ sic statutū dāt sn̄iaz q̄ soluāt ul'e ul' solute nō repetāt: hi tenent̄ ad restitueñ eas si ul'arii nō re stituāt. Impediūt eiz restitutio nē. ii. q. 3. c. Qui consentit.

Quāt⁹ ē de his q dāt l'ras emu nitorias d̄bitorib⁹ iiuste ne pos sit cogi a creditorib⁹ ad solueñ eis cū possit. hi tenent̄ illis de illis damnis.

Quit⁹ ē de iiuste īpediētib⁹ ne q̄s possit exeq nogocia sua ho nesta occl'tādo instrumenta: ul' scripturas p q̄ maifestāt̄ ius su um: ul' impedientes ne q̄s acce dat ad iudicē eccl'iasticū in cā q̄ pōt ū sibi faciet iustitiā: ul' al'r iiuste: & malitiose īpediēs iter suū ad iudiciū: ul' ad negocia sua un̄ recipit dānū: & d̄ his tenet̄.

MANVS LVSORIA. De q̄ pōt itelligi illud Iob. 31. Si. i. n̄ osculat⁹ sū manū meā in abscō dito. Lusō eiz cū uicit attribuit man⁹ industrie. un̄ aliqn̄ oscu latur eā. ut cām lucri: & hec hēt quinq̄ digitos.

Prim⁹ cū decipit̄ ī ludo: vz per falsos taxillos aut cartas dicēdo mēdaciū: & sic uincit: tenet̄ eiz restituere de precepto.

Scd⁹ est qn̄ uicit aliis q aliēat̄ nō pn̄t. ut sūt l'ui. filiifamil'. p̄ cipue pupilli: uxores: religiosi: & h⁹i: h opz restituere illis qui hn̄t curam illoꝝ.

Terti⁹ qn̄ uicit ei quē iduxit ad ludeñ ml'ta īportunitate cū nō uellet ludere: ul' uolentē a ludo r̄cedre īuitū d̄tiet: tenet̄ r̄stitueř

Quāt⁹ qn̄ uicit in locis ū ꝓhi bet̄ ludus: & p leges mādat̄ fie ri restitutio: q̄ nec p dissuetudi nē sūt abrogate: & tūc et̄ tene tur restitueř pdēti l'z Tho. 2. 2. q. Ric. i. q. Ray. Inno. & alios

Quit⁹ ē qn̄ uicit ī locis ū non ꝓhibet̄ lud⁹: ul' si ꝓhibet̄: leges sūt abrogate p ꝯriā ꝯsuetudiez: & tūc dz paupib⁹ erogare. V trū ūo nō de necitate: ul' de ho nestate. uide in. 2 pte sū. ti. i. c. de ludo ū plene.

MANVS LOCATIONIS.

& cõductõnis uitiatoria. de hac Deuto. 32. Vidbit q ifirmata sit manꝰ. i. deficiẽs opꝰ i locãdo: & ↄducẽdo: & hec hꝫ qnqꝫ digitos.
Priꝰ qñ qs locat alri rẽ uitiosã sciẽs ut equũ claudicãtẽ: uꝉ dõuz ruiturã q tenet̃ de dãno inde se cuto illi tali.
Secundꝰ ẽ qñ nimis notabiliter exigit pciũ de re locata. domo: agro: ueste: & hꝰi. uꝉ qñ aufert ab eo rẽ locatã sine cã rõabili añ tpꝰ ↄuẽtũ. tñt̃. n. ei d̃ dãno Ray.
Tertiꝰ qñ cõducit qs aliũ ad op andũ nimis pãuo pcio notabꝉr uꝉ debitã mercedẽ nimis tardat dare cũ põt. uñ ille rcipit dãnũ uꝉ loco pecunie debite dat sibi res quas opꝫ eum uendere mi/nori pcio q̃ debꝫ hẽre.
Quãtꝰ si cõductꝰ ad opã ex fe/stinãtia uꝉ negligẽtia nõ fideꝉr ẽ opatꝰ & bene. uñ seqt̃ dãnuz sue rei.
Quitꝰ qñ male tractauit rẽ sibi locatã. ut domũ uꝉ agrũ pmit tẽdo destruere. ut equos: boues & hꝰi. nimis fatigãdo & hꝰi. tenetur taꝉ d̃ hꝰi dãnis ad abitriũ boni uiri. Ray. ĩ sũma. Vasallus aũt q bõa q̃ hẽt ĩ feudũ a domĩo male tractat ex malitia uꝉ negligẽtia. tenet̃ de dãnis. & de his in. 2 parte sũ. ti. p. c.

MANVS TVRPITER lucratoria de qua. Isai. p dñs ait. Manus uestre plene sũt sãguine. i. turpibꝫ lucris: & hec hẽt qnqꝫ digitos.
Priꝰ ẽ lucrum ex ope cãnali. ut meretricio: lenocinio: cõcubinatu adulterio: & hꝰi.
Scdꝰ ẽ ex arte: uꝉ actu ꝓhibito lucrari. ut ex arte mutuandi: uꝉ faciẽdi taxillos: cartas: fucos tõneamẽta: histriõatu turpi fuiẽdo usario ĩ numerãdo pecuĩaz ad usũaz: & scribẽdo & hꝰi. ĩ faciẽdo idiuinatiões: ĩcãtationes & hꝰi: ĩ scribẽdo istrumenta in fraudẽ usurarum.
Tertiꝰ ẽ lucrãdo tpre ꝓhibito ut diebꝫ festiuis uẽdẽdo: & emẽdo sie necessitate scribendo: uel alia opa ob lucrũ faciẽdo.
Quãtꝰ ẽ negociari ĩ locis ꝓhibitꝭ. ut ĩ ecclꝭis uẽdẽdo: uꝉ emẽdo: uꝉ ẽt mittẽdo ad terras sarracenorũ: uꝉ portãdo arma: uꝉ lignamia: uꝉ uictualia: & q̃cũqꝫ mercimoĩa sie lĩa pape tenet̃ illud qd̃ lucratus ẽ: & tãtũdem de suo mittere in subsidium terre sancte.
Quitꝰ ẽ ex ĩtẽtione mere cupiditatꝭ uacare negociationi: uꝉ intentione introducendi carestiã bi oẽs debẽt acqsita pau pibꝫ erogare magis tñ ex bonestate: & cõsilio q̃ ex nccitate

.14.q i.c.Qui bēt.& de his in
.2.pte sū.ti.i.c.
MANVS DETRACTOria
psal.Erue .s.deus de manu caīs
.i.detractoris aīaȝ meam.i.uitā
Prou͠.8.Mors & uita in maibus
detractorie ligue: & hec habet
quinqȝ digitos.
Pri⁹ ē cū qs accusat aliquem đ
falso:& cōuictus de crimīe ꝯdē
natur.talis ei tenet̃ satfacere.
nō qdem detegēdo falsitatem
postq̄ est punit⁹ reus qa sibi
īmīet piculū psone:& illi iā pu
nito nō satfaceret:sȝ alit̃ ad ar
bitrium boni uiri añ satfacere
dȝ q̄ puniat̃: debȝqȝ detegere
fł'itatē.uł đsister̃ ab accusatiōe.
Scđ⁹ ē qñ ex̃ iudicium īfamat
aliquē de crimīe sciēs nō eē ue
rū:uł nesciēs si ē uerū:& tenet̃
illis qb⁹ dixit declarare se fł'm
dixisse:ñ sibi ex h̄ īmineret ma
gnū piculū uite & b⁹i.nā tunc
aliter ꝓut pōt dȝ satfacere: uł
cū libellos famosos sup crimīe
de eo ꝯponit:uł cātilenas quod
peius est.
Terti⁹ qñ aliqđ crimē cōmis
sū uere ab alio auget aliqd ali
ud notabile qđ ē fł'm.ut cū di
cit se:uł aliū turpia colloqa:uł
gestus huisse cū aliqua: sȝ ēt cā
nalē copulā:uł ēt cū alii dicunt
đ eo t̃pitudieȝ cū aliq̄ agere ta
cet studiose: uł aliq̄ signa facit
ut credāt uerū eē q̄ nō ē: & ta
lis tenet̃ ad declarandū fł'ȝ eē.
Quātus ē cū dicit aliqđ crimē
alterius referēs se audiuisse qđ
occultū ē:& ig̊rat̃ si ē uerū: &
talis qūo satfacere debeat.hēs
in.c.sequenti.§.3.
Quit⁹ ē cum dicit crimē alt̃i⁹
uere ppetratū:sȝ occultū:sed ta
lis dȝ ēt famā restituer̃ ꝓut po
test:uł ēt cū dicit ꝯtumeliā in
pñia alioꝝ:& talis dȝ petere ue
niā:uł alit̃ se cū eis recōciliare.
MANVS PERSONE Le
soria .Mich.7.Vir fratrē suū
uenenatū ad mortem malum
manum suaꝝ dicūt bonū. Et
hec hēt qnqȝ digitos.
Pri⁹ ē auferēdo uitā occidēdo
aliū īiuste.i.ex̃ iudiciū ōdiariū:
& talis tenet̃ ꝓut dicet̃ in.c.se
quēti.§.i.de dāno iñ secuto.
Scđ⁹ ē mutilādo m̄brū īiuriose
& tenet̃ de expēsa ī medicis: &
de luc̊ pdito si ex mutilatione
non pōt laborare.
Terti⁹ ē uulnerādo: uł pcutiē
do cū scit tollēdo sospitatē: &
tenet̃ ad dāna iñ secuta ei.
Quātus icācerādo:& sic tollen
do ei libertatē qđ faciēdo abs
que rōnabili cā tenet̃ de dāno
qđ iñ seq̄t.secus si facit qa ē ei
debitor.ut sibi citi⁹ soluat.

Quit⁹ cũ mittit ĩ exilium: uł ↄfinia ĩiuste: & p ħ aufert ei pa-tã3: & omne dãnũ qđ iñ recipit qđ cõmuit̃ ẽ mł̃tũ: & tenetur ei satisfacere.

MANVS ANIMARVM p̃datoria: & de hac Sap̃. i. Impii manibꝫ: & uerbis mortẽ acersiunt: & h3 qnq; digitos seu mõs

Pri⁹ ẽ qñ uolẽtes ingredi religionẽ ad s̃uieñ deo aliqs reuocat: uł iã ĩgressũ p̃suadẽdo educit: teneť hic illũ reducere q̃tũ ĩ eo ẽ: uł se: uł aliũ ponere ĩ religione s̃m Pet. de pał.

Scđ⁹ qñ quis p̃suadet alicui aliqđ crimĩale blãdiẽdo ut decipiat: & mł̃tomagis qñ qs aufert alicui ẜginitatẽ ex̃ matrĩoĩum & deb3 eã ducere ĩ uxorẽ: uł eã dotare si põt. de ħ infra.

Terti⁹ ẽ qñ qs suo s̃mone trahit ad errorẽ fidei. ut faciũt heretici disemĩantes falsã doctrinã: & hi teneť reuocare.

Quãt⁹ ẽ cũ p̃lati: uł patresfamĩlias ex sua negligẽtia p̃mittũt suũ gregẽ perire nõ corrigentes: & admonẽtes: & mł̃toplus cũ suis malis exẽplis eos ad mala p̃uocãt. teneť ei3 eos cõrigere. 2. q. i. c. Scelus.

Quĩtus cũ hõies suis prauis actibꝫ alios scãdalizãt: uł mulieribus suis õnatibꝫ: & aliis tripudis ac ludis iussis ac blasphemiis: & hi đbẽt satisfacere p̃ñia & bonis actibꝫ edificãdo quos pri⁹ scandalizauerãt.

CAPITVLVM SECVNdũ

De restitutionibꝫ ĩ q̊ oñdiť. qđ q̃tum: & qbꝫ sit restituẽdũ: & quo ordine.

CIRCA Autẽ ipam restitutionẽ sũt octo uidẽda: que ĩ hoc ẜsu ↄtinenť.

Quis qd ubi: p̃ q̊s: cui: cur: qũo qñ. Et qa de p̊ dictum ẽ supra c. i. §. 2 & sequenti. iõ p̊ omisso uideñ ẽ de aliis. Quãtũ igiť ad s̃3. s. qd sit restituẽdũ & q̃tũ. Sciẽdũ q̃ ablatũ: si põt. i q. q 6. c. Si res. & si ẽ aliqd fructificãs ẽt fructus ei⁹: uł al̃r satisfacieñ: qñ id restitui non põt.

Sed p̃ h⁹i declaratione sciendũ q̃ dãnũ põt quadrupliciť ĩferri.

Prĩo q̊ ad animã auferẽdo ei ẜtutes ĩfusas: & morales.

Scđo q̊ ad cõp⁹ ĩferẽdo ei lesiones corporales.

Tertio q̊ ad honorẽ & famã p̃ uitupationes uerbales.

Quãto q̊ ad substãtiã per actiõnes crimĩales.

QVANTVM AD PRImũ notãdũ ẽ q̃ q̃uis nemo possit eẽ cã sufficiẽs peccati alterius nec per ↄñs ei auferre uirtutes

directe:& efficaciter:qa uolūtas
cogi nō pōt ubi cōsistit pecca
tū:pp qđ dicit Amb. Nō ē ꝙ
cuiꝙ nr̄aꝫ ascribam⁹ erumnā.
nemo.n. teneť adculpā n̄ ꝓpa
uolūtate deflexerit.iç.q.i.c.Nō
ē.Pōt tñ aliqs esse alteri occō
magna pcc̄i. & decretaľ dicit.
Qui occasionē dāni dat dānum
q̊ꝙ dedisse uidr̄.c.Si culpa. ex
de iiuri.& dā.da. Pōt āt aliqs
eē occō dāni alteri⁹ q̄druplicit̄.
Prīo ūbo suo īducēdo alium ad
pccūꝫ:& sic q īducit aliū ad ma
lū suadēdo:cōsulēdo : p̄cipiēdo
id qđ ē mōtale: ē occō pditiōis
illius.qa p ħ auferūť illi gr̄a : &
ꝟtutes ab anīa. Vñ Aug.Si frī
tuo male psuades:occidis.s. illū
q̊ ad aīaꝫ.de pe.di.i.c.Noli. Et
taľ dānificās ꝭm Sco.ī.q.teneť
r̄stituer̄ dānū mō sibi possibili
.s.īducēdo eū efficacit̄ ad pñiaꝫ:
& ad ꝟtutes siue actus ꝟtuosos
& si sola īductio p ꝟba nō suffi
cit qa facili⁹ ē puertere ꝙ ꝯūte
re teneť ꝙtū pōt p orōnes suas
& ab aliis ꝓcuratas :& p aliorū
suasiones efficaces:dū tñ illis n̄
ꝓdat pccūꝫ occľtū p̄dicti.

QVANTVM AD SEcun
dū.s.reuocādo aliquē a meliori
ꝓpoīto fit hoc dānū alt̄i cū re
uocat eū a religione ī qua pfec
ti⁹ uiuiť ꝙ ī seculo: & taľ dāni
ficās teneť ip̄m reuocatū ab eo
reducere ad īgressū:uľ reūsionē
ad religionē.Nā ꝭꝫ Pet.đ paľ.
ī.q..nō solū ille q īducit ꝓfessū
ad egressū religionis teneť ad ī
ducen̄ ip̄ꝫ ad īgressū r̄ligioīs:uľ
ad reūten̄:sꝫ ēt q retrabit illū
q uolebat īgredi: nec tñ ītraue
rat:teneť īducere ad īgredien̄:ꝙ
si ille nollꝫ ītrare teneť aliū eq̄
idoneū ꝓcurare.qđ si nō possit
teneť ip̄e ītrare . qđ ītelligens
Ray.or.p̄di.q aūterat quēdam
ab īgressu religionis: postea ꝓ
eo ītrauit :rō ē qa abstulit dño
ꝭuū suū nouitiū : uľ intratuꝝ.ħ
Pet.Sed Scot⁹ dicit hoc eē ue
rū de obligato ad religionem
obligatione ꝓfessionis : nō aūt
de eo q erat dispositꝰ ad ītran̄:
necdū ītrauerat.Rō adūsitatꝪ ē
qa ītereſt īt̄ hr̄e:& ꝓpe eē hr̄e.
Vñ nō teneť ad tātā restitutio
nē religioni ad ꝙtā teneret si
fuisset in religione:sꝫ teneť ad
aliq̄lē restitutionē.s.aliq̄lē īduc
tionē illi⁹: uľ alteri⁹ equalētis
ad īgressū religioīs.hec Scot⁹
Idē uidr̄ dicen̄ de eo q aūtit no
uitiū religionē iā īgressū aīo p
manēdi sicut de ꝓfesso:nā talis
obligať religioni saltē ī gn̄e. &
hoc ītelligen̄ ē si retraxerit illū
ītētione dānificādi religionem
tūc eiꝫ teneť religioni . Si autē

h fecit itentione ꝯsulen̄ ꝓprie utilitati sic fraude nō teneṫ religioni: q̄ ad eū q nōdū itrauit: sed ipi pſone quā retraxit pſuasionib; : & aliis boīs spūalib; ad equalētiā eoꝝ in qb; dāificauit. Si aūt qs aūṫet aliquē a religionis igressu. nō sipl̄r: sꝫ ab ea ū dissolute uiuiṫ itēdens ꝓuidere saluti illi⁹ i nullo teneṫ .ar.2ꝫ. .q.5.de occidēdis. Et ex his pꝫ ꝑꝫ. Io. de rip. i quodā tractatu đ ꝯctib; qd diceñ sit đ his q scholares retrahūt: & subtrahūt doctorib; cū qb; audiūt. quia aut h faciūt in odiū docto rū: uł uolentes sibi ꝓuidere: uł aliis ꝓuidr: uł uolētes scholarib; ꝓuidre. Si ꝑmo mō: aut subtrahit scholarē q iā itrabat scholas: & tūc tenetur doctori ad restitutionē salarii : & honoris sibi subtracti. Si ēt doctor cui tał subtrahiṫ sit melior q̄ ille cui eū procurat teneṫ tali ꝓ quāto utilitatē sciē sibi subtraxit. Si aūt ñdū scholas itrauit: sꝫ itrare disponebat: nō tñ teneṫ: lꝫ obligeṫ scholarē idu cere ut redeat ad ꝑmum. Si aūt hoc facit uolendo sibi ꝓuidere: puta ē doctor: & uult sibi đ scholis ꝓuidere: si h sic fraude fecit: & scholaris nōdū se ādderit alicui doctori: nō credo eū in aliq̄ obligari cū cuiꝫ sit licitū mō licito: & debito ꝓcurare utilitatē suā. aliṫ non credo sibi licere. Si āt h facit uolens alii ꝓuidere sicut qñ scholāis alicui⁹ doctōis subtraheṫ cōaṫ scholares aliis doctorib; ut itrēt cum doctore suo: i h solū honorē & utilitatē sui doctoris itēdēs: si subtrahat itrātē cū alio doctore: credo ipꝫ obligāi. nisi fōte illi⁹ doctoris cui subtrahit eū isufficiētia & scholāis aliqua specialis cura q̄ sibi teneṫ excuset. Si aūt retrahat itrare uolētē cū ex h nullū ius doctoris sit acqsitū : & h facit sic fraude nō credo eū doctori i aliquo obligari . Obligatur aūt scholāi: si eū retrahat ne audiat meliorē. Si aūt h facit utilitati scholaris uolēs ꝯsulere : & sup h a scholare reqsitus ꝯsulit ꝙ audiat aliū doctorē meliorē bñ facit. Et dicta i his casibus sūt ceteris parib; itelligēda. iste eiꝫ casus ē ita uariis mōis circūferētialis ꝙ uix pōt dāi certa regula. hec ille .

QVANTVM AD TErtiū .s. dānificādo alios suo malo exēplo: sicut scādalizāt ꝑlati subditos suos pōpis: & lasciuiis: & aliis malis morib; suis. Mulieres suis supfluis ornatib; : & fucis : & ꝑpudis: & alii maīfeste peccātes: & ꝑcipue qñ hoc itēdūt uł

cōtēnūt ſeu ꝑuipendūt ſcādalū
alioꝝ: ꝑꝑ qđ alii ruūt ī diūſa ui-
tia. đ qbꝰ ī euāgelio Vhe mūdo
a ſcandal̾ zc̄. tales tenēť ad ſatt-
facieñ boīs exēplis maīfeſtis: ñ
aūt tenēť ob h̄ ad aliq̄ publicā
pñiaꝫ. ut dicit Alb. ſed ad edifi
cādū alios boīs exēplis maīfe-
ſtis ſicut ſcandalizauerunt per
mala manifeſta.

QVANTū ad q̄rtū. ſ. de ſe-
ducēte ꝟginē: & cōrūpente ex̄
matrmoniū. đr Exo. 22. Qui ſe-
ducit ꝟginē: & dōmit cū ea: do-
tabit eā: & hēbit eā uxorē aut
reddet ei iuxta mōuꝫ dotꝭ quā
ꝟgīes ſolēt accipe. Dānificauit
eīꝫ tal̾ illā ī caſtitate ꝟgīali au-
ferēdo ei theſaurū īrecuꝑabilē.
Vñ teneť ei ſaltē ad reſtitutio-
nē caſtitatꝭ ꝯiugal̾ accipiēdo eā
ī uxorē: ul̾ dotādo. Et ſi q̄dē ꝓ-
miſiſſet eā ducere ī uxorē tene
tur ad hoc: ēt rōne ꝓmiſſiois. ñ
eēt nimis diſparis ꝯditiois. Vñ
fraus potuit dep̄hēdi: & tūc ſa-
tꝭfaciat ad arbitriū bōi uiri: &
idē fōtiꝰ qñ uiolētauit eā. Quā-
uis aūt p̄ceptū legis moſayce
allegatū ſit iudiciale: & ī q̄ñtū h̄
nō obliget: tñ ī q̄ñtū ſūptū ē ꝓ
ſtatuto ab eccl̾ia: ul̾ aliq̄ ciuita-
te obligat. ſicut pꝫ ex̄ de iniur.
& dā. da. c. i. & c. ſequēti.

DE SECVNDA DAMNI-
ficatione q̄. ſ. fit cōpori ꝑ leſio-
nē adūteñ ē ꝙ q̄ttuor mōis cō-
tingit. ſ. Per occiſionē. Per mu
tilationē. Per ꝑcuſſionē. Per ī-
carcerationē. Si ğ fiat dānū p̊
mō. ſm Sco. pōt ſatꝭfacere ſu-
ſtinēdo penā taliois a iudice. ñ
aūt a ſe. nec ēt teneť iudici ſe
offerre: ſꝫ captū nō licet ſe de-
fēdere: aut carcerē īfrīgere: ſed
īuēta oppōtuītate lꝫ fugere ſꝫ
Tho. & Henri. & ꝯdēnatꝰ dꝫ
patiēť mortē ferre. Eſt & alius
mōus ſm Sco. ſibi utilis ad ſa-
tiſfacieñ ꝙuis ad h̄ ñ teneatur
neceſſario. ut. ſ. expōat uitā ſuā
ī cā iuſti belli. ut ꝯ inimicos fi-
dei: & eccl̾ie ꝓ reſtitutiōe ſeu
ſatꝭfactione fienda illi cuiꝰ uitā
abſtulit. Sꝫ ſi nec h̄ ul̾t facer̄ te-
neť ad ſatꝭfactionē ſpūalē pro
aīa occiſi. ut ad facieñ elemoſy-
nas ꝓ eo: ul̾ ad ſumēdā aliquā
peregrīatiōeꝫ ad limīa apl̾oꝝ:
ul̾ ſcī Iacobi & hꝰi ꝓ aīa eiꝰ:
& ꝓcurādo alioꝝ orōnes ī q̄ñtū
pōt: nec h̄ ſufficit. Sꝫ ſi ītfectus
fuiſſet aliq̊s. ut p̄reꝫ m̄reꝫ filios
& hꝰi opibꝰ manuū ſuaꝝ teneť
ītfectō oībꝰ illis ad tm̄ ꝙtū illis
abſtulit ſubſidii ꝑ occiſionem
eiꝰ. Inſup occiſor teneť placare
leſos ꝙtū pōt. hec Sco. Quātū
ad ſm. ſ. de mutilatione dicit
idē Sco. ꝙ ꝓ hꝰi nō eſt ſtatuta

aliq̄ pena ī ecclia n̄ pecuniaria: & ista dꝫ rn̄dere nō solū dāno qđ qs ītulit ꝑ mutilatōnē ꝓ toto tp̄re q̊ usur⁹ esset qs mēbro abscisso: sed et̄ expēsis appositꝭ ī curatione. ut hēt̄ ex̄ de iniuri. & dam. dato. Et ultra h̄ tenet̄ ad placationē lesi ꝙtū ī ip̄o est & ꝯsolationē ip̄i⁹ afflicti q̄ afflictio ꝑpetua ē. Plus et̄ pōderāda ē mutilatio paupis ꝙ diuitis: si magis egebat ꝑte abscissa ad uictū necessariū: puta si abscissa eēt man⁹ dext̄a scriptori q̄ de illa arte uiuebat: tunc eiꝫ magis tenet̄. Quātū ad tertiū uidr̄ deū optīe īposuisse satisfactionē. s. ī lesione: uł ꝑcussione: uł uulneratione corporali. Exo. 2i. Vbi dr̄. Si rixati fuerit uiri: & ꝑcusserit: alt̄ ꝓximū suū lapide: uł pug̊: & ille mortuus nō fuerit sꝫ iacuerit in lecto: si surrexerit: & ambulauerit sup̄ baculū suū: īnocēs erit q̄ ꝑcusserit. s. a mortis pena sustinenda: ita tn̄ ꝙ opas quas interi. s. neglexerit īpeditus ꝑcussura: & īpēsas in medicos restituat. cui pene addēda ē recōciliatio ꝙtū ī eo ē. Quātū ad satisfactionē de. 4. lesione. s. īcarceratiōe: uł detētione. Scien̄ ꝙ ultra recōciliatioēꝫ: & ueniā petitā leso fiet satisfactio iniurie ꝓut sapiēs det̄mīabit. & si lesus plus uellet exigere ꝙ deberet ad illud plus nō tenet̄ ledēs. ut illū reꝯciliet. hec Sco. Sed beatus Tho. ī sūma: & ī. 4. dicit ꝙ ī oībus dānis ū nec ī se nec ī equalēti pōt fieri restitutio. ut ī mutilatione m̄bri & h⁹i: satisfactio fiet ꝑ recōpēsationē ad arbit̄ū boni uiri. Idē Vuł. & q̄a tale exiliū reputat̄: ut q̄dā carc̄ ī iure. iō q̄ mittit aliquē ī exiliū: uł ad ꝯfiniū qđ ē exiliū ad tp̄us iniuste. tā ip̄e ꝙ oēs h⁹i cā dātes auxiliū aut ꝯsiliū efficax ad hoc tenēt̄ exulāti de oī dāno in̄ secuto ex hoc ad satisfactionē. ar. ex de hoīci. c. Sicut dignum: & ii. q. 3. c. Qui consētit.

DE TERTIA DAMNIFICATIONE. s. in fama: & honore.

Scien̄ ꝙ. 4. mōis pōt cōtigere. s. per cōtumelie illationē. Per detractionē. Per detractioīs ab aliis facte recitationē. Per ueritatis negationē cū qs accusatur iuste. Quātū ad p̄mū dr̄ qs ꝯtumeliari alt̄i: seu cōtumeliā īferr̄ cū p̄uati ei: uł corā aliis in faciē dicit cōtūeliā īportātē notabilē defectū culpe. ut uocando eū latronē: lenonē: ꝓditorē: adulterū & h⁹i: Vł cum dicit ꝟba exp̄mētia defectū nat̄e. ut cū dicit ītēdēs in iīuriari. ut uocādo

eum strabonez .ul' illegiptimũ
& h9i.qđ ꝓpe dr̃ ꝯuiciũ. Quan
do igit̃ qs h̃ facit aĩo ĩiuriãdi ul
tra offẽsã mõtalẽ tenet̃ satisfacer̃
ꝓxio leso:& ip̃m placare q̃tũ
põt petẽdo ueĩaz:ul' alio modo.
& h̃ in ꝑuato:ul' publico s̃m q̃
ip̃e ꝑuatiz:ul' publice ĩiuriã itu
lit seu cõtumeliã.nã si ĩ publico
ꝯtumeliã ĩtulit: & h̃ ꝯtumeliat9
reqrit.ut ĩ publico ueniã petat:
tenet̃ ad h̃ .Et si ĩ ip̃a cõtume
lia aliqđ crimĩale falso exp̃ssit
tenet̃ corã illis q h̃ audierũt ex
ꝑmere se falsũ dixisse. Aug.ubi
pccũz inõtuz fuerit ibi moriat̃
.2.q.i.c.Si peccauit. Verum si
p̃lat9 subdito:pr̃ filio:uir uxõi:
magr̃ discipl'o: dñs seruo dicit
ṽba cõtumeliosa faciẽs h̃ ex cõ
rectione nõ tenet̃ petere ueniã
a tali s̃m. Aug.ĩ regl'a:dicẽte đ
p̃latꝭ:Si ip̃i mõuz uos excessis
se sẽtitꝭ non a uobis exigit̃.ut a
uobis subditis ueĩaz postuletis
zc̃. Sz si h̃ faceret ml'tũ ĩiuriose
& liuore uĩdicte .tũc teneret̃ p̃
lat9 subdito petere ueĩaz:& re
cõciliare lesũ s̃m Ray. Verũ si
ꝯtumeliã recipiẽs in ṽbis post
ꝯtumeliã si domestice ꝯũsat̃ cũ
ꝯtumeliãte:& faĩliarit̃.uidr̃ oñ
dere sibi remissã ĩiuriã: & recõ
ciliatũ fore & ꝯñt̃ nõ teneri al'
ad peteñ ueniã s̃m Durañ ĩ sũ.

Quãtũ ad.2.dãnum.s.p detrac
tionẽ:hoc ꝯtigit fieri ꝑcipal'r
duob' mõis.Prio mõ ĩponendo
alicui fl'm crimen ṽbo cãtilena:
ul' famoso libello:& talis tenet̃
illis corã qb' detraxit declarare
se fl'm dixisse . q̃tũꝯq; ei exiñ
exurgat erubescẽtia:& cõfusio:
ñ ex h̃ ĩmineret ei magnũ picu
lũ uite:ul' aliqđ magnũ ĩꝯuẽiẽs
seq̃ret̃:& si nouerit q̃ is cui9 fa
mã abstulit sciuerit detractorez
ip̃m:tenet̃ detrahens ꝯponere
cũ ĩfamato p eũ đ ĩiuria sibi fac
ta:& ueniã postulare ĩ ꝓpa pso
na si audet:ul' p aliũ si p se apte
nõ põt. Sz si ĩgrat diffamatus
detrahẽtẽ reconcilie t̃ ei tacito
noĩe suo.Scđo mõ ꝯtingit fieri
detractio dicẽdo aliqđ crimĩale
de alio:sz uere ꝑpetratũ occl'tũ
tñ:sz ꝯ̃ debitũ ordĩez ĩfaĩe dic
tũ:tal' tenet̃ famã restituere ĩfa
mato q̃tũ põt sic m̃dacio tñ.ut
.s.nõ dicat m̃daciose se illũ infa
masse:sz dicat se male dixisse:&
iniuste difamasse:ul' alio ꝯgruo
mõ.ut non credatꝭ ip̃m eẽ talẽ:
male dixi: & stulte loquut9 sũ
& h9i. Addit Hosti.& dicit h̃
ꝓuañ:ñ ex tali publica recogni
tõne ille ĩfamat9 ampli9 ĩfama
ret̃ .Et.Vul'.h̃ ẽt addit nõ tene
tur.qñ piculũ sibi imĩet ex po
tẽtia aduẽsari. Vidr̃ insup & hoc

ꝑuādū qn̄ crimē qđ ꝑus erat oc
cultū: post denūciationē ſcūȝ ē
maīfestū ꝑ aliū mōuȝ ꝙ̄ ꝑ ūba
illius nō teneť ad h⁹i restitutō-
nē qn̄ ēt nō pōt qs famā resti-
tuere ſcḋm Tho. ī ſū. dȝ per aliū
modū recōpensare dānū illud:
Verū ſi qs crimē alicui occultū
reuellat nō ex odio: uł ex loq̄ci-
tate: ſȝ ex chāitate: uł iustitia: uł
ex necessitate puta dicit ecclīe
ſcḋm ordīeȝ fratn̄e correctionis:
uł accuſat eū corā iudice: uł cō
feſſore cū nō poſſit alr̄ pccūm
ſuū ſufficiēť declarare. Vł ēt ut
ↄfeſſor ore admoneat illū. Vł
p̄lato. ut melius ſibi ꝓuideat:
& gregi ſuo: talł n̄ teneť ad fāe
r̄stitutōnē. ſcḋȝ Pet. Ray. & Alb.
Quātū ad t̄tiū dānū. ſ. recitādo
detractiones auditas corā aliis n̄
ex ſe aſſerēdo: nec tāꝙ̄ c̄tū dicē-
do: ſȝ ꝙ audiuit tale: uł tale cri-
mē de aliq̊ qđ neſciť ab audito-
rib⁹. Dicit Scotus i. q. ꝙ talł in-
caute ſic loquēs de alio ſcḋm cri
men dicēdo fōte ille fecit h̄. cer
te pōt eē ꝙ fecerit: aut dicēdo
ego audiui ꝙ ille h̄ fecit. n̄ oñđ-
ret aliquā c̄titudineȝ maiorē ꝙ̄
ex relatione cōi nō aufert ex na
tura act⁹ illi famā ī opīoe audiē-
tiū. qa ſi illi firmiter ↄcipiūt: &
credūt illū de q̊ ē ſmo crimīo-
ſū leues ſūt. qa q cito credit le-

uis ē cōde. ꝓū. Verū qa a ſcāda-
lo puſilloꝝ cauere opȝ iux̄ illud
Mathe. i8. Qui ſcandalizauerit
unū de puſillis iſtis q ī me cre-
dūt: expedit ei ut ſuſpēdať mo-
la aſiaria ī collo ei⁹ & demer-
gať ī ꝓfūdū. Et qa młti ſūt ta-
les puſilli & leues. iō ꝑiculoſū ē
corā eis talia audita refferre. &
ſi h̄ fiat ītētione mala. ſ. ledēdi
famā ei⁹ nō facile pōt excuſari
a mortali. Si aūt fiat corā puſi-
lis & leuib⁹ ex īcōſideratiōe. du-
rū ē dicere ꝙ ſit mortale. & di
cūt aliq ꝙ ſi qs ex tali relatiōe
alicui⁹ notā īcurriſſet infamie.
teneť famā restituere corā illis
qb⁹ locut⁹ ē de illo. Sed ſi non
ē ſecuta īfamia nō teneť. Quā-
tū ad q̄rtū dānū ↄtigit h̄ qn̄ qs
accuſať ī iudicio de crimine qđ
cōmiſit. Sȝ occłto & non ſuffi-
ciēť ꝓbabili negat ſe coīſiſſe. &
ſic īdirecte crimē īpoīt accuſa
tori oñdēs eū ī h̄ m̄dacē & notat
eū de calūnia. Vbi dicit Sco. in
. q. ꝙ negās ſic nō teneť retrac
tar̄ negatōnē ſuā quā negauit ī
publico uerū crimē: teneť tn̄ ꝑ
quedā ꝟba ſobria restituere fa
mā illi accuſanti quē indirecte
notauit de calūnia: dicēdo non
hēat eū ꝓ calūniatore credo ꝙ
hūit bonā itētionē ī accuſando
& h⁹i Econtra cū qs accuſatur

ab aliis fl'o de aliq crimie ex do lore torture ꝯfessus ē crimē qd nō cōmisit cū se ifamauit: tenet iḡtū pōt declarare se fl'm dixis se magis eiꝫ tenet qs diliger se & ꝯnt ꝯseruationē uite sue: & fame ꝙ alios. Et si ex h seq̄ret ifamia: imo ēt mors accusatiois n̄ ei iputat: sꝫ malitie ipi⁹ accusatoris: si adūtēt h fecit: ul' isipiēter. Si ex errore h fecit: sibi ḡ iputet: qa ad h idebite se posuit cū piculo alti⁹. Itē nota ſꝫ Pet. ꝙ ex iiurius illat qbuscūq̄ mōis solēt tria oriri pordieꝫ in leso. Primū ē racor i effectū. Secūdū ē signū racoris in effectu. Tertiū ē actio ꝯ iiuriātē. Priuꝫ .s. racorē stati dꝫ dimittere iiuriati .i. nūq̄ hre. Scdꝫ dꝫ dimittere cū iiurias petit ueniā: & ista dissio exterior: n̄ est aliud ꝙ acceptatio q̄dā satisfactionis: ul' indicatio reꝯciliatiois ṽbo: ul' facto expressa. ut cū offēsus offedētem elleuat genuflexū an̄ eū: ul' cū dicit dn̄s pcat uobis & h⁹i. Tertiū aūt. s. actionē de iniuria nō tenet dimitter n̄ facta satisfactōne. Sꝫ adūten̄ ē circa signa racōis ꝙ quedā sūt remota q̄dā ppiqua q̄ igerūt pbabilē suspicionē de racore. ut cū aliqs nūq̄ uult iiuriāti loq: ul' obuiās ei diuertit ab eo: aut toruo uultu

sēp aspicit eū. Et h⁹i: & ista signa nulli lꝫ retinere: nec an̄ nec post satisfactionē sibi factā. quia ab oi spē mali abstinen̄ est ſm apl'ꝫ. Vn̄ talis nō dꝫ talia signa facere p q̄ credat pbabil'r eē in odio. Signa uo remota sūt que nō igerūt de odio. argumētū licꝫ odiū sequeret. ut sūt subtractio failiaritat: & ſuitioꝝ aliq̄rū & similia: & illa lꝫ retiere oib' siue post satisfactionē siue an̄: dūmodo nō fiat malo aio: sꝫ p maiori sui: & alti⁹ pace. nō autē tenet iiuriat⁹ q̄rere pacē: ul' recōciliatioēꝫ iiuriat: ipo nō peni tēte: n̄ i cau. s. cū crederet pbabilit ꝙ pp h liberaret aiaꝫ eius a mortali odio: & nō eēt occō mali. puta qa ex h iiurias supbiret: ul' audacia sueret sil'ia faciēdi: ul' oñdret ex h iiuriatū offēdisse & h⁹i. hec oīa Vmbert⁹ in expositiōe reg'e. dꝫ aūt fieri satisfactio: ul' restitutio fame ꝙ citi⁹ pōt & adest opportunitas sie aliis piculis.

DE QVARTA DAMNIficatione. s. rerū exteriorū. Notan̄ p̄ ꝙ restituēda ē res rapta: ul' furata: ul' alio mō ul' patie habita i ppa spē imo in idiuiduo si ipa hēt: nec potest dari alia p ea eiusdē bonitat n̄ forte pecunia ꝯ uolūtatem dn̄i ipsius res

.3.q..i.c.Reitegrāda sūt oīa spo liata.& h v̄ū n̄ in cāu cū usurpatō rei aliene eēt occulta.& ex resti tutione ei⁹ i sua specie detege ret raptō:uł aliud iqueniēs seq̄ ret: tūc ei3 sufficeret dare pciū eius. Scd̄o notādū q̄ si ip̄a res male ablata periit mōte.ut aial: uł sibi auferr̄.nihiloin⁹ restitu ere teneī s̄m Ray.& alios. Si aūt detiorata ē i boitate: uł di miuta i p̄tio supplen̄ ē p̄ciū.qa d3 r̄stitui eiusdē boitati s̄3 Ray. Nā si equu⁹:uł bos ablat⁹ ē pe nes raptorē debilitatus ita.ut estiet̄ .5.s̄ko4 q p⁹ ualebat .10. restituet.10.nō.5.Siłr si furat⁹ est sextarium frumenti ualen tem tūc sold̄.40.cū uō restitui tur ual3.20.duo sextaria tenet̄ reddere:uł.40.solidos:nec suf ficeret redder̄ sextariū s̄3 Ray. & alios:imo si illo intmedio .s. iter usurpatioē3:& restitutionem płs ualuit q̄ tp̄re usurpationis illo pluri p̄cio restituet̄ s̄m ali q̊s. Tenet̄ ēt raptor post resti tutionē dāni petere reissionem de iiuria saltē p iterpositā pso nā:uł p se expsso nomie furis: uł tacito s̄3 q̄ qualitas negocii reqrit.s.si ē maifestū:uł occłtū. Tertio uō si ē res fructificās te net̄ restituere rē cū oib⁹ fructi bus iā pceptis & q pcipi potu issent a diligēti possessore.puta usurpauit agrū alt⁹ :ex q̄ nō pci pit de fructib⁹ n̄.20.sextāia fru mēti: qa male fecit cultiuare ū .30.pcepisset diligēs cultiuator annuati talis restituet̄ tenebit̄. nō solū .20. pcepta.s3.30. Siłr si equū furat⁹ ē cū q̄ lucratus ē m̄suati flor.unū ū dn̄s lucratus fuisset unū 9 dimidio tenebitur restituere ad rōnē uni⁹ floreni cū dimidio p mēse: & itelligit̄ h deductis expen̄ factis i utilita tē:& 9suationē ip̄i⁹ rei neces sariis nō tn̄ supfluis & expēsis fcis gr̄a colligēdo4 fructuum: h⁹ i ei3 deducūt̄ tā a male fidei q̄ a bone fidei possessore.Ray. & Tho.Dāna ēt q̄ passus ē dn̄s ex carētia rei sue tenet̄ satisface re. ex̄ de iniuriis & dā.da.c. Si culpa.Tho.& Ray.Itē uō q̄ si płes cōcurrent ad furtū: uł ad dānū aliqd̄ facien̄ ita qd un⁹ n̄ faceret sie alt̄o qlib3 tenet̄ iso lidū.i.ad totū dānū restituendū q̊usq̄ sit illi satisfactū itegre.Illo aūt r̄staurato p unū illo4 tenet̄ postea qlib3 eo4 p pte sua sa tisfacere ei q totū restituit s̄m Tho.Ray.Inno.Hosti.& Alb. ex̄ de hoīci.c.Sicut dignū. puta cū duo.uł płes uadūt ad furan̄ aliqd ita q̄ un⁹ n̄ iret:uł faceret sie alt̄o:seu cum młti stipēdiarii

bellāt iiuſte.ita ꝙ unus nō face
ret ſic alt̄o p̄cipue ī ꝑncipalibꝫ
Multi ꝯſiliū p̄ſtāt ad facieñ ex
torſiones:uł expoliañ iiuſte ali
quē ciuē ita ꝙ ſicut aſſēſu eoꝝ
nō potuiſſet fieri:uł poſſet:oēs
tenēť īſolidū.de h̄ tñ plene hēs
ī.2.pte ſū.ti.1.c.3. Quīto nota
ꝙ cū duobꝫ: uł pluribꝫ exiſtēti
bꝫ heredibus uſ̄arii:uł raptōis:
ſi alť fcūs ē non ſoluēdo ſi unꝰ
ē teneť īſolidū:ſi plˀes ſūt qlibꝫ
teneť ꝓ pte ſua ad reſtituendū
q̄ uſ̄arie:& uſ̄patiue ſūt accep
ta ab illo.ſ.uſqꝫ ad q̄ꝫtitatē q̄ ꝑ
uenit ad illos de hereditate.nā
oēs res hereditāie obligate ſūt
ex̄ d̄ uſ̄is. Cōcor.Hoſti.Ber. &
Goff.& Io.an. Ad ultra aūt q̄ꝫ
ꝑcepit de hereditate p̄dcī uſ̄arii
uł raptōis n̄ teneť:q̄ꝫuis n̄ eēt ꝑ
illa ſatiſfactū ī totū creditoribus
uſ̄aꝝ:uł rapine. Sexto nota ꝙ
recipiēs a religioſo ꝯ̄ uolūtatē
ſupioris ſui teneť illud reſtitue
re n̄ ī ex̄ma necītate illud acce
pit. Ar.12.q.i.c.Nō dicatꝛ.& re
cipiēs ab ipo p̄lato religioſo ſi
ne cā ratōnabili:ſꝫ ex pētella:uł
ťpitudie teneť ad reſtitutionē
monaſterio. Filia religioſi etiā
abbatis dotata notabiłr d̄ bōis
monaſterii teneť reſtituere do
tes:& uir eiꝰ ēt ſi ſcit h̄:n̄ ꝑ mo
dū elemoſie moderate dotaſſet.

Sed q̄riť utrū oē lucrū qd̄ qs fe
cit ex re rapta furata:uł ꝑ fenꝰ
acqſita teneať reſtituere:uł pau
peribꝫ erogare. ad h̄ rn̄deť per
diſtictionē: aut eiꝫ talis res ē ex
ſe fructificās q̄ ēt ſui uſu nō ꝯſu
miť nec diſtrahiť.ut ager uinea
plātata pratū domꝰ iumtum &
hꝰi:& de hꝰi re dꝫ reſtitui oē lu
crū iñ ꝑceptū ſm Tho. & oēs
alios. Aut talis res n̄ ē ex ſe fru
ctificās:& eiꝰ uſus ē ꝯſūptio .ut
granū: uinū: oleū & hꝰi:aut di
ſtractio.ut pecunia:metalla. Et
circa hꝰi res ē ťplex modꝰ dicē
di.nā qdā dicunt ꝙ oē lucrū iñ
ꝑceptū dꝫ reſtitui:uł paupibus
erogari:qa radice infecta nullꝰ
bonꝰ fructꝰ ſeq pōt .ut dř.i.q.
.i.c.Fertur.Cū ergo radix illiꝰ
lucri ſit uſ̄a: uł rapina uidř ꝙ
fructꝰ:uł lucrū exiñ ſit īfectū
& obnoxiū reſtitutioni : uł ero
gationi. Alii dicūt ꝙ pecuniam
raptā:uł fenebrē teneať īdubie
reſtituere ac ēt dāna q̄ paſſus ē
is qui ſoluit uſ̄am ex carētia ip
ſiꝰ pecunie ſolute:puta qa opō
tuit eū accipe ad uſ̄aꝫ ꝓ ſuis ne
ceſſitatibꝫ : uł uendere res ſuas
młto miori p̄tio q̄ꝫ ualeret: Lu
crū tñ ꝑceptū ex pecunia fene
bri ꝑ licita negocia nō teneť re
ſtituere : uł erogare paupibus
& h̄ tenēt. Tho.2.2.q.78.Ricā.

& Pe. de pal.i.q.

ITEM QVERITVR Vtrũ maifesto usario pstãte cautionẽ de usis restituen͂. si ad p̄ces eius aliqs fideiubeat ꝓ eo teneat ip̄e fideiussor creditoribus usarũ: ul' ep̄o: ul' paupibus ad restitutionẽ oĩu3 usarũ: extõtau: ctau & ĩctau. Ad qd̃ rñdt Laur̃. ũ supra dicens ꝙ Lap9 cũ plib9 aliis doctorib9 determiauit talẽ fideiussorẽ non teneri ultra uires hereditat͡ȷ pncipalis: ẽt si se pncipalẽ cõstituisset. Et addit. hãc ẽt q̄stionẽ disputauit Pau. de leaza: & detmiauit ꝙ nõ obligat̃ fideiussor ultra facultates usarii hito respectu ad tp̄9 cautiois. qa si tp̄re cautionis pncipal' erat soluẽdo: dato ẽt ꝙ facultates sint postea exhauste ñ restitutione usau nec eris aliẽi: sed p alios mõs fideiussor remanebit ad oĩa obligatus. l3 ei3 exceptio iopie ꝓsit pncipali ñ tñ fideiussori: sed si tp̄re pncipal' cautiois nõ erat soluẽdo nõ tenet̃ ultra uires pncipales. Idem tñ Paul9 distiguit inter fideiubẽtẽ ꝓ cautione & se obligãtẽ ad restitutionẽ usarũ ex alia cã. In p̊ ei3 cãu nõ tenet̃ fideiussõ ultra uires. qa nec ultra uires restituere: ul' cauere tenebat̃ pncipal'. In. 2. cãu secus: qa pncipal' ẽ obligat9 ĩsolidũ: l3 hẽat exceptiones iopie: ul' sil'e: q̄ exceptõ utpote psonal' non dirrigit̃ ad fideiussorẽ. Itẽ nota ſm Rycã. ĩ. q. di. iç. Q2 qui dãnificat aliquẽ iiuste ĩ sua libertate. s. ĩiuste ꝓcurãdo eũ redigi ĩ suitutẽ tenet̃ se facere suũ ꝓ eo: si nõ põt eũ alr restituere libertati: ñ forte tal' eẽt 9ditõ psone q̄ h dãnũ ĩtulit: qd̃ notabilr redũdaret ĩ p̄iudiciũ boni cõmunis: in q̊ cãu nõ tenet̃ se facere suũ: s3 tenet̃ ad oẽ aliud ĩteresse ad arbitriũ boni uiri. Quãtũcũq3 qs dãificãet aliquẽ ĩ aliis possessionib9 nũq3 tenet̃ ꝓ restitutione se facere suũ eius: ul' alti9: qa ut dicit̃. ff d̃ reg. iur. Libertas ĩestiabilis res ẽ. Quod aũt dicitur Exo. 22. Si aũt non hũerit uñ reddat uenũdet̃. Iudiciale p̄ceptũ fuit uñ mõ nõ obligat. h ille. Itẽ si qs ĩpedit aliquẽ ĩiuste ab officio: ul' bñficio iã obtẽto: puta ꝓcurãs sibi auferri ex aliqua sinistra cã: ul' fl'a tenet̃ ad satisfactionẽ d̃ toto ſm Tho. & Ricã. ĩ. q. di. iç. sec9 si iuste h ꝓcurat: qa meret̃ p̓uari ex defectu suo. Sed si ĩpedit a bñficio 9seq̄ndo ñ tñ ad tm̃ q̄tũ ẽ bñficium: sed ad ãbitriũ bõi uiri ſ3 Tho. & Ricar. qd̃ ĩtelligeñ uidr̃ qñ h facit ex odio. ul' malicia. nam si

facit .ut sibi: uł amico suo magis ꝓuideret ꝗ illi: puta testator aliqs uł legaẽ Ti.c. Et ego rogo ꝗ magis leget mihi: uł cuidã ꝑsone mihi magis dilecte: & ille sic facit. tal' ẜm Pe. de pal'. i .q. nulli tenet'. qa nulli aufert ius suũ. nã illi nullũ ius erat acqsitũ: & nemini facit iiuriã q utit' iur' suo. cuilꝫ eiꝫ licꝫ se alteri cõmdare. ut donet sibi: uł leget precipue cũ idiget.

ITEM QVERITVR Vtrũ clerici teneatur restituere illos fructus q̃s uoluptuose ꝯsumunt nõ faciẽtes ẜuitiũ i eccł'ia .s. nõ officiantes: uł officiãdo. Respõdeo. ẜm Archi. di. q.q. utiq̃ tenẽt': & h̃ triplicit'. Prĩo rõne dati. Scd'o rõne sacrilegii. Tertio rõne odii. Prĩo ratione dati. nã illa bona tali ecclesie iõ data sũt ut offerãt p̃ces: & sacrificia. ꝑ ipis q dederunt: & ex residuo allẽt' paupes: ad qd facit ỽbum Hierõymi dicẽtꝭ. Tibi o sac'dos de altario uiuere nõ luxuriãi ꝑmittit'. di. q.q. §. i. & q h̃ nõ facit ifidelit' agit. Scd'o rõne sacrilegii. qa defraudant totã eccł'iã quã suis p̃cibꝫ & officiis iuuare dberẽt: & ei ꝓdesse. Vñ Alex. papa. Ipi sac'dotes ꝑ popł'o itpellãt: & peccã ppł'i comedũt. qa p̃cibꝫ suis ea delent .i. q. i. c. Ipi. Tertio ratione dubii qa ꝓuocant irã dei ꝯ poplꝫ. Grego. Cũ is q displicꝫ ad itcedeñ mittit': irati aĩus ꝓculdubio ad deteriora ꝓuocat'. di. 49. §. i. Quod uerũ est qñ popł's ẽ in cã malitie sac'dotꝭ. Sed qd si facit ẜuitium ecclesie: sed in mõtali perseuerãs Respõdo nõ uidet' teneri d̃ fructibꝫ. & rõ ẽ qa ẽt mali ministri orõnes cõmũes. ut officiũ & misse ꝓsũt uiuis & defunctis ẜm Tho. i. q. Sꝫ qd de bonis omissis nũqd tenet' restaurar' totũ. Respõdo ẜm Archi. ex q̃litate deberet sibi iiungi i pñia si possꝫ: sed nõ ẽ necessariũ: sed i h̃ ẽ pñia arbitraria sicut i aliis & idẽ uidr' sẽtire Pe. d̃ pal'. i. q.

QVANTVM AD TERtiũ p̃ncipale. s. ũ fienda ẽ restitutio circa h̃ distingueñ: qa aut ꝑsõa cui fienda ẽ restitutio scit': aut iqrẽdo sciri p̃ot: aut oĩo ig rat'. Si aũt scit' aut iqrendo sciri p̃ot ipe: uł heres ei⁹ ipo mortuo i loco ubi facta ẽ rapia ufa: uł dãnũ: si uterq̃ ibi ẽ: uł ũcũq̃ adiuicem se cõueniũt creditor & debitõ. Si aũt alt' ẽ absẽs a loco ũ facta ẽ ufpatio: uł dãnificatio: mittet' expensis ei⁹ q se absẽtauit de loco Si ỽo ẽ absẽs cui fiẽda ẽ restitutio. puta quia mutauit doiciliũ mittet sibi rẽ

ablatã:uł pecuniã ipe q abstulit expẽsis illius q hẽt restituere. Si ṽo absẽtauit a dcõ loco is q rẽ ułpauit ipe suis ꝓpis expẽsis trãsmittet rẽ:uł pecuiaȝ ẛȝ Hosti.& Iob.An.Et h̃ p talẽ modũ ꝙ nõ detegatur peccator: si peccũȝ ẽ occłtuȝ. Ar.2.q i.c. Si peccauit:uł ẽt põt creditõi significari pcipue:qñ est młtũ remot⁹ a debitore occulte: uł maifeste ẛm ꝙ expedit:& ẛȝ ꝙ creditor ordiat:uł de mittenda illa re:uł reẛuanda:uł aliter dãda:sic agat debitor:& liber eĩt. Si aũt suo ꝓpo motu rẽ illã destiaret seu pecuiaȝ dbitõ:& i uia piec:uł auferrẽ sibi: pirẽ ei q ad h̃ tenereẽ ad satisfacieñ ẛm.Io. i glo. Vł ẽt si speraẽ cito uẽturus ad locũ põt sibi rẽ ẛuare. Et ẛȝ Tho.Hosti.Io.An.i edẽ sacraȝ depõere:uł alio tuto loco aut si res ẽ pui ualoris: & creditõ distãs młtũ:& habũdãs fuerit.Põt ẽt ẛm Vuł. ꝑ aia ei⁹ paupibus erogari. Si ṽo igraẽ nec pquirẽdo iueniri põt cui restitutio fieri debȝ? tũc erogãda est res ablata:uł pciũ ei⁹ paupibꝫ pro aia illi⁹ i loco illo ũ facta ẽ uẛa: rapia:uł dãnũ:uł i loco i q̊ habitat is cui fiẽda ẽ restitutio:& h̃ iõ qa melius ẽ ꝙ uicini iñ sentiant cõmodũ ꝙ̃ exnei:tũ ẽt qa ũisimile ẽ ibi repiri dãnũ passũ. uł heredẽ eius. Ita notat Hosti.Io.An.Et.Io.de Ligna.Vel saltẽ fiat talis erogatio ad arbitriũ diocesani loci ũ fcũȝ ẽ dãnũ:uł rapina ẛm Ray.Si tñ cõmode fieri nõ posset i dicto loco cũ h̃ ñ sit necessariũ põt tũc & dȝ alibi fieri ẛm Vuł.Sed & beat⁹.Tho. in h⁹i cãu nil dicit de loco deẛmiato:sed ꝙ ꝑ ania illi⁹ cui⁹ res erat dȝ paupibꝫ erogari.Vñ & M. Vgo. pit⁹ in utroꝗ iuẛ: & fẛ Clarus dicebãt ꝙ cũ paupes sit.ut unũ m̃brum i cõpe ecc̃łie nec ab hac unitate seq̃streẽ pp locoꝝ distãtiã sufficit si restitutio ĩctorum deẽ q̧buscũꝗ paupibꝫ ẽt alterius ꝓuĩcie:ꝙ̃ ubi fcã ẽ rapia:uł dãnuȝ. & maxie q sunt paupes xp̃i: & utiliões ecc̃łie dei: & saluti aiarũ:& ex h̃ apparet ꝙ loc⁹ non ẽ de necessitate restitutioĩs:sȝ đ ꝯgruentia. Idem tenet Fede.de senis.c.32.opis sui. Vẛe tñ ĩcte extorte p manifestos uẛarios: q̃uo debeãt restitui:& in q̊ loco & p quẽ diocesanũ hẽs in.2.pte sum. ti.i.c.

Q VANVIS ENIM Quod hẽtur in isto.§.non ptineat ad ũ:sȝ magis ad qd.tñ hic notabiłr Queriẽ utrũ fideiussor possit repetere a debitore usuras

quas ꝓ eo soluit creditõi penes
quē ꝓ ip̄o debitore itcessit . ad
qd̄ rñdt Laur̃. ꝙ Io. An. In que
stione sup mercuriali . ĩ regł̃a
Dãnũ. d̄ reg. Iu. ĩ. 6. hãc q̃stionē
explanat nõbilit̃ : & ex ei⁹ dcis
ellicit .ii. ꝯclusiões q̃rũ. Pria est
tal̃. Nõ recipit fideiussor a de
bitor̃ obligationē sciēte: & ꝯdi
cēte uſ̃as suo solutas debitori:
nec ēt sortē: nec qd aliud ĩutilit̃
ĩpensũ. plus ē eiꝫ ꝯdicere ꝙ nõ
ꝯsentire. ex̃ de symo. c. Sicut
tuis. Scd̄a ꝯclusio ē. ñ repetit d̄
bitore sciēte: & patiēte : sꝫ non
mandãte obligationē fideiussor
uſ̃as: uł̃ ĩ debitũ solutas: uł̃ solu
tũ creditori: & sibi ĩputet ꝙ se
obtulit. ex̃ de reg. iur̃. c. Bona fi
des ĩ. 6. repetit tñ sortē ĩ debitũ
qd̄ soluit . Tertia conclusio est
nõ repetit a debitore sciēte : &
mãdãte ip̄ꝫ obligari ꝓ sorte tm̃
fideiussor soluēs uſ̃as. tũ qa tĩes
mãdati excessit. tum qa ad illas
obligat⁹ nõ erat . Quãta ꝯcł̃io
ē nõ recipit a debitore fideius
sor uſ̃as sciēte: & mãdãte ip̄ꝫ in
oēꝫ cãuꝫ: uł̃ sĩpliciter obligari
siue fideiubere . pꝫ qa in gñali
mãdato nõ ĩclusit in debitũ de
q̊ ṽisimił̃r ĩ sp̄e nõ mãdasset. c.
In gñali de reg. iur̃. ĩ. 6. Quĩta
ꝯcł̃io ē repetit a debitor̃ scien
te: & mãdãte ip̄ꝫ ꝓ uſ̃is cũ sub
noĩe sortꝭ ĩclusit eas . ut ē moris
obligari siue fideiubere ip̄e fid̄
iussõ uſ̃as: q̃ꝓtũ iuste creder̃ po
tuit illã sortē totũ debitũ : nec
p̄sumere d̄buit illud debitũ sub
noĩe sortꝭ ꝓmittere. ex̃ de pre
sũp. c. Quia ṽisił̃r. Sexta ꝯcł̃io
ē repetit a debitore sciēte mã
dãte noĩatim ꝓ uſ̃is fideiuberi
ip̄e fideiussor creditori solutas
si iurauit illas soluere : & ista ē
cõmuis opi̊ . ex̃ de fideius.. c. 2.
& istã opi. ap ꝓbat Io. An. hẽt
tñ fideiussor optioēꝫ soluen: uł̃
absolutionē petēdi sicut hēret
debitõ. Septĩa ꝯcł̃io ē repetit
a debitore ēt noĩatĩ mãdãte ꝓ
usuris fideiuberi ip̄e fideiussor
usuras creditori solutas ēt si nõ
iurauit creditori illas soluere .
Si ip̄i fideiussori debitor ĩdēni
tatē iurauit dũmõ alias ꝑꝑ pig̊
ra data: uł̃ aliã cãꝫ debitori fue
rit expediēs uſ̃as solui. c. Perue
nit. ex̃ de fideius. Octaua ꝯcł̃io
ē nõ repetit a debitore sciēte:
& mãdate noĩatĩ ꝓ usuris fide
iuberi ip̄e fideiussor creditori
sponte solutas: si ñ iurauit credi
tori illas soluere : nec debitori
ĩdēnitatē . nec expediebat cre
ditori ꝑꝑ pig̊ra data: uł̃ aliã cãꝫ
ip̄as uſ̃as solui. & ħ de iur̃ fõi.
Sꝫ opinio theologoꝝ q̄ s̃m Io.
An. mł̃tum fauet equitati ē ꝙ

urgeat̃ debitor ad soluen̄ ĩ foro
ꝯsciẽtie de reg.iu.c. Sciẽti.li.6.
Nona ꝯclꝰio est ñ repetit a de-
bitor̃ sciente:& mãdãte noĩatiꝫ
ꝓ uľis fideiuberi ip̃e fideiussor
uľas creditori coacte solutas si
nõ iurauerit creditori illas sol-
uere:nec debitor iurauit fideius
sori ĩdẽnitatem:nec expediebat
d̃bitori pp pig̊ra data:uľ aliam
cãꝫ uľas solui :si fuit ip̃e fideius
sor ĩ culpa:ut qa nõ excepit. se-
cus si ñ fuit ĩ culpa. Decĩa ꝯclꝰio
ẽ ꝙ ĩ oĩ cãu quo põt a debitore
fideiussor uľas repetere :debet
ĩtelligi si nõ ĩuenit fraus pſõe
ad pſonã.s. ꝯstituẽtꝭ ob h̃ fide-
iussorẽ.ex̃ de ꝑuileg.c. Quãto.
Vndecĩa ꝯclꝰio ẽ ꝙ ĩ oĩ cãu q̊ po
test a debitore uľas repetere: fi
deiussor poterit illas repetere
a creditore cui soluit .ff.mãdati
.l.Si fideiussor. §.In oĩbꝫ.

QVANTVM AD Quã-
tũ.s.ꝑ quos dꝫ fieri restitutio .
P̃rio dicen̄ ẽ de ĩctꝭ. Secundo d̃
certꝭ.Querit̃ g̊ utrũ restitutio
ĩctoꝝ debeat fieri ꝑ eũ q h̃ẽt re
stituere : uľ ꝑ aliũ cui coĩserit.
aut solũ ꝑ diocesanũ. Respõdeo
circa h̃ sũt uarie opĩones:& ꝯ̃rie
Hosti.sup c. Cũ tu de usur̃. & ĩ
.c.Cũ sit de iude.& ĩ sũma sua ;
de pe.c.fi.iux̃ finẽ tenet ꝙ unꝰ
de casibꝫ ꝑtinẽtibꝫ ad ep̃ꝫ ẽ re-
stitutõ male ablatoꝝ ĩctorum:
qd̃ ẽt tenet.Io.An.ex̃ de pe.&
rẽi.ĩ.c.Si ep̃us ĩ glo.li.6. & in
.c.Pccũꝫ de.reg.iur̃.li.6.ad qd̃
uidr̃ facere qd̃ h̃ẽt.12.q.i.c. Pre
cipiꝰ. Addũt ẽt aliq q h̃ tenẽt
hãc rõnẽ.Cũ hꝰi bona ĩcta sit
ꝓ aĩabꝫ eoꝝ q̊ꝝ fuerũt fidľr dis
pẽsãda:ac ꝑ ꝯñs sit ad diuĩũ cul-
tũ eoip̃o ; & sustentationẽ pau-
ꝑũ ordĩata. Solus aũt ecclꝛiasti-
cus p̃latus sit rectõ: & modera-
tor diuini cultus : & pater pau-
ꝑum :& dispẽsator reꝝ diuino
cultui ordinandarum . ut pꝫ.di.
.86.c.Diuie .& in mľtis aliis.c.
Ideo ſm iudiciũ eiꝰ debita ĩc̃ta
sũt ꝑ eũ dispẽsãda. Archi.aũt ĩ
q̃dã questione disputata ꝑ eum
& ĩ rosario.14.q.5.c.Non sane
tenet ꝯ̃riũ:& dicit sñtiã. Hosti.
circa h̃ supradicta eẽ uerã ĩ cãu
ũ nullus deputatus ẽ a testatõe
qui h̃ exeq̃t .ut.12.q.2.c.De lai
cis.Vbi uero c̃ta pſona deputa-
ta ẽ a testator̃ illa pſõa dꝫ exeq.
ut ĩ dicto .c.De laicis. ex̃ de te-
sta.c.Tua.Imo credo ꝙ ip̃e rap
tor.ĩcta q̃ debẽt paupibꝫ ero-
gari põt ip̃e paupibꝫ erogare
absq̃ licẽtia:uľ auctoritate ep̃i:
uľ alterius iudicis ecclꝛiastici . ut
satꝭ colligit̃ ĩ dcõ.c.Cũ tu.Et h̃
ĩnuit ẽt clare.glo.in c.Sicut di-
gnũ q hoĩci. §.eos.Nec obstat.

.c.Cū sit de iude. ꝑ qđ probat Hosti. suā opinionē. Nā illud.c. loqͭ de iudeo: nō de xp̄iano cuius actus: uł dispēsatio merito hētur suspecta ab eccłia quo ad xp̄ianos. iō iuste: & bn̄ dicit ibi ſm ꝓuidētiā diocesani que suspicio cessat i xp̄iano: & sic n̄ dubito ꝙ ep̄us nō hēt se intromittere de talibꝫ. Hec archi. Io. de lig. idē sētit: & post adducit hāc rōnē. Qui idebitū extorsit obligatus ē ex maleficio: uł q̄si illis qbus extorsit si extant. ał paupibꝫ. Et regła hēt ꝙ debitor pōt se ꝑ absołonē liberare. Insti. qbꝫ mo. tol. obligatio ꝑ totū. Tu q dicis ꝯriū da mihi cāuȝ exp̄ssū ꝯ regłaȝ: nec est uerū ꝙ sit i dcō. c. Cū sit. qa nō loqtur i xp̄iāo: sȝ i iudo. ut dicit Archi. Hāc opinioeȝ sequitur Pau. Et Ge. sup cle. i. de puilegiis. Hoc ēt ꝯsuluerūt. Io. cal.. Et Recupꝰ. Sȝ dn̄s Vgo. utriusꝗ iuris pitꝰ. Et fr Clarꝰ. ut hēt i q̄dā sūmła ꝯcordauerūt in hoc ꝙ nullū ius exp̄ssū h dicit: nec i decretꝭ: nec alibi: n̄ ꝙ ep̄us ē ꝓcurator pauperum. Illud xo adaptatur quod pōt ꝓcurare đ suo ꝓprio si hȝ: uł de bonis eccłie. i. de fructibꝫ uł aliis modis. Sȝ qa sac̄dotes siplices sūt ipiti ꝑ maiori pte: ep̄i uero reputāt sufficientes i scīa. hinc ioleuit ꝙ hꝰi restitutiones reitūt ad ep̄os. Vn̄ si ꝯfessor pitꝰ sit. & sciat i hꝰi sufficiēt ꝯsulere: nō ē necesse reitere ad ep̄os. hec ibi. & i hac sētētia ē. Io. mo. Hoc ēt inuit Inno. ex đ emuītate eccłe. c. Quia płiꝗ. Ar. 12. q. 4. c. Si quis rōi petas. Ad rōnē supiꝰ iductā ꝑ alia opinione posset respōderi ꝙ q̄uis ep̄i: & p̄lati sit dispēsatores reꝝ dataꝝ eccłiis: nō tn̄ seqtur ꝙ sit dispēsatores oīuȝ q̄ ſm deū sūt i diuinū cultū: & i paupes eroganda: sȝ solū i diuinū cultū iā ordiata. ut redditꝰ eccłiaꝝ & hꝰi. Nā si essent dispēsatores erogādoꝝ oīuȝ ſm h essent ēt dispēsatores oīuȝ superfluoꝝ q̄ diuites ex diuino p̄cepto deberēt paupibꝫ erogare: qđ a nullo ꝯcedit. Sed & Tho. 2. 2ͤ. q. 62. Dicit ꝙ si ille cui dȝ fieri restitutio sit oīo ignotus. debȝ ei restitui sicut pōt. s. dādo in elemosynas ꝑ salute eiꝰ siue sit mortuus siue sit uiuus p̄missa tamen diligenti inq̄sitione eiꝰ: & de auctoritate ep̄i nihil dicit. Scotꝰ i. 4. di. 15. dicit si q̄ras ꝑ cuius manus debeant talia dispēsari: si icerta. Respōdeo ꝙ nō iueni q necessario sit determiātus mediator: ista paupibus dispēsādo. Vidr̄ aūt mihi

ꝙ ꝑ seipuꝫ cõsilio nihilomin⁹
boni uiri põt ħ paupib⁹ erogar̃.
qa tali mediatori ad dispensañ
tribui posset de cuius fidelitate
p̃sumeret:& ñ sibi approparet
uł in alios usus ꝯuerteret q̃ de/
beret. Vñ ů lex diuīa:uł eccłia/
stica nõ ligat sequēda ē rõ na/
turalis. Illa aũt dicta ꝙ q teneẽ
restituere magis ħ faciat ꝑ se q̃
ꝑ aliũ:nõ excludēdo tñ ꝑ ħ ꝯsi/
liũ boni uiri sed ĩcludendo. hec
Scot⁹. Quidã alii faciũt circa ħ
distictionē:vꝫ q̃ tũ eoꝝ in qbus
ꝯpetit repetitõ.ut furto:rapīa:
usura ;fraude & h⁹i dispensatio
ĩctorũ ptĩeat ad ep̃uꝫ. Sed alio/
rũ ů non ꝯpetit repetitio:& si
erogatio fienda ē paupib⁹ .ut ĩ
ludo :& ĩiuste acceptis a iudice
ꝓ iudicãdo:uł a teste ꝓ testĩoĩo:
a meretrice ꝓ fornicatione &
h⁹i qlibet ꝑ se possit dispēsar̃ :
uł cũ ꝯsilio ꝯfessoris. Ego credo
ꝟam opinionē .s. Archi.& seq̃/
cũ oĩo uerã:& simpłr excepto
uno cãu:vꝫ ĩ ĩcert publicoꝝ usᷓa
rioꝝ. quē cãuꝫ nõ dubito oẽs il
los excepisse ĩtēdere . qa ibi ex/
presse:& clare ius ꝓuidit .ut.s.
ꝑ dispositionē diocesani talia ĩ/
certa determiēt & dispēsētur.
ex̃ de usur.c. Quãq̃.li.6.ibi tra
ditur forma de h⁹i: de q̃ hẽs in
.2.ꝑte sũ.ti.i.c. In hoc g̃ cãu
tm̃ põt ĩtelligi illud qđ dr̃ ꝑ ter
tiã opionē .s.ĩ usᷓis publicis ĩc/
tis. Et si q̃rat utrũ ep̃us possit ꝑ
sua synodalia ħ statuer̃.ut.s.sibi
retineat dispēsationē ĩcertoꝝ :
& aliis nõ possit se ĩtromittere
dicit ĩ hoc. Io. de lig̊.sup.c. Cũ
sit đ usur. qđ qcqd dicit Io. An.
dubiũ ē an possit .& Io.cal. ĩ q̊/
dã ꝯsilio dicit exp̃sse ꝙ nõ põt.
Vgo.& frater Clarus dicunt ꝙ
nõ põt ep̃us excõicare de iur̃ sa
ꝯdotes q se ĩtromittũt de dispē/
satione incertorum .

Q VANTVM AD SEcũ/
dũ ꝑ q̊s dꝫ fieri restitutio cer/
torũ bonoꝝ . Ad qđ r̃ndetur ꝙ
ꝑ eũ q abstulit seu recepit usu/
ras seu male ablata põt ẽt & ꝑ
q̃cũqꝫ ꝑsonam aliam facere .in
ħ eiꝫ uera ē regła iuris . Qui ꝑ
alium facit ꝓiñ ē ac si ꝑ seip̃m
facere uideat̃. de reg.iuris.li.6.
Si tñ uitiũ usure furti rapĩe:uł
alterius dãni ē occłtũ : & resti/
tutõ occłto mõ ꝑ se:uł ꝑ alium
fienda ē.ut non detegat̃ ꝑsona:
.2.q.i. Si peccauerit. Caueat ẽt
diligẽt̃ qđ ꝑ aliũ facit ita caute
faciat.ut recipiat q dꝫ:& nõ ille
sibi retineat. qa nõ esset ꝑ hoc
liberatus:Nec cõfidat de ꝯfesso
rib⁹ .nec p̃dicatorib⁹:nec q̃stua/
riis qui querũt pecunias : non
aĩaꝝ salutem :& si is qui rapinã

uſura: uł fraudē fecit n̄ restituat cū hers teneaṫ ad oia onera dfū cti inqtū sufficiat hereditas: tenetur & ipe facere dictā restitutionē. d usur. c. Michael: & eadē rōne heres heredis: & sic in infinitū cū ſcit ab eis hereditas obligata ad restitutionē pp uſuras: & rapias: & dana a pōib fcā: & ũ non sufficeret hereditas ad satiſfacien tenēṫ legatarii: & donatarii. qa legari: nec donari po test alienū. nec excuſareṫ heredes ſciētes: uł dubitātes: uł merito dubitare debētes ex publica fama: uł ex ſcripturis: uł ex fidli relatu testatorē illicitos fecisse ɔ̄ctus: uł uſraios: ex h̄ ꝙ nł lus ponit q̄relā ſup hoc: uł postulat aliqd ab eis. ut debitum. Sed debēt diligēṫ iquirere ueritatē quā poſſūt: & ſi iueniūt ſic eē notificēt: uł notificare faciant illis qbus dbēt ſe offerētes ad restitutionē: & ſi nō iuenirēṫ paupib erogan̄. ał eēt i eis igratia crassa q̄ nō excuſat. di. 37. § . fi. Et ꝗuis defūctis nō ꝓſit illa restitutio ſi deceſſerint ipenitētes ꝓdest tn̄ mō neceſſaria ē ipis heredibus: ſi uolunt ſaluari. qa nō remittiṫ peccm̄ zc̄. d reg. iuris li. 6. Si aūt licitā artē exercebat: uł primonialia tm̄ hēbat testōr: nec appet ex fama: uł ſcriptis de illicitꝭ ɔ̄cti bus ſeu alieno ꝓſumere debēt eū iuste acqſiſſe. qa nemo iudicādus ē imemor ꝓprie ſalutis: & diuini timoris . i. q. 7. c. Sācimus: & ꝓcipue ī mortꝭ artī. Itē nota ꝙ dicit Hoſti. in ſū. ti. de uſuris ꝙ ſi aliqua boneſta pſōa. puta ſacdos: uł epus tractet intꝛ debitorē: & creditorē de ſatiſfaciēdo: & dicat creditori talis mediator tm̄ faciā tibi reddi ſi ex corde reſiduū reittas: nō decipias me qa mediator ſū: nec debitorē cuiꝰ anie ſalutē quero. & r̄ndet creditor ſe ex toto cō de liberare ipū debitorē. quaꝛ nō dicā ipū liberatū? nō uido: nec curo q̄łrcunq ſit ſatiſfactū dūmodo ſit ſatiſfactū ei. Si qui mouēṫ i ɔ̄riū hoc faciūt ī odium uſrarioꝝ. Si qs. n. ex alia cā alii iiurieṫ. eqdē hoc admittet qlibꝫ theologus ꝙ ɔcordia iter ptes poſſit tractari: & pars eius qđ deberetur ex pacto remitti. ał titulus de trāſactis inutilis eſſet & q̄re n̄ idē de uſra? Dicen̄ ḡ & tenen̄ ꝙ precibus poſſit: uł iuſſu iudicis: uł pactione partium remiſſio fieri. & ſic dicā uſrariū abſolutū. hec Hoſti. Que qdē itelligo uera eē ī foro ɔtētioſo nō i foro ɔſciētie. uł ēt in foro ɔſciētie ꝗtū ad ea q̄ dubia eſſet

utrū d̄berēt dari: uł n̄. qa rōnes sūt ad utrāq; ptē: uł cū dubium ē q̄ⱦtū debeat satisfacere ꝓ dam/no dato: & ad hoc faciūt rōnes quas facit ipe Hosti. Sed ū cer/tū: uł clarū ē debitū: uł rōne usurarū: uł alterius usurpationis: n̄ debitor liberał r remittat il lud qd̄ remittit. ēt si de mille tm̄ decē remitteret si h̄ facit qa putat se ał r residuū non posse hr̄e nil ualet illa remissio facta ēt publico pccō q̄ ad aīaȝ. Vn̄ cū mercator īfortunia passus: fallit & occłtat młta de bonis suis mobilibꝫ. ut nō pueniāt ad ma/nus creditorū: & querit ꝯposi/tionē cū eis de miori q̄ⱦtitate q̄ꝑ debeat. puta ꝯuenit rn̄dere sin gulis creditoribꝫ ad rōnē. iç. so/lidoꝝ ꝓ libra. cū tn̄ posset totū dare: uł cedere boīs: cui ꝯposi/tioni assētiunt creditores: & ita recipiētes liberāt eū de residuo: cū illi nō sponte: sed coacte fe/cerit illā reissionē: uolentes illa pte poti⁹ carer̄ q̄ꝑ toto: qnimo & si cedret boīs totał r nihil si/bi reŕuādo: & nō sufficiūt bona illa ad satisfacień: si postea pue/nerit ad piguiorē fortunā tenēt̄ d̄ residuo. d̄ solutiōe. c. Odoād⁹.

DE DAMNIS DATIS Tē pore guerre adiuicē inter ciui/tates qūo: & per quos pōt fieri restitutio qn̄ faciūt pactū cum ētis pactis: & capłis. Nota q̄ꝑ in q̄dā sūmula sic dicit̄ q̄ꝑ q̄uis sint pupilli młti: & absentes q non assētiūt: & forte ēt aliq ꝯdicūt ex ꝓuectis q receperūt dāna i/iuste: nec eis ē satisfactū nibilo/minus tm̄ est bonū pacis: q̄ꝑ qui hn̄t rēpublicā gerere possūt cū ꝯsensu maioris ptis subiectorū sibi pactis pacis subdere & lici te relaxare iuicē dāna data: & si fiat relaxatio p̄dicta tenet: & ua let. Nā & hoc mō pn̄t ēt pro bono reipublice sibi talias īpo nere & h⁹ꝰ q̄s gabellas uocant. De bonis uero clericoꝝ: & reli/giosorum nō pn̄t laici facere re laxationē. qa nō sunt eoꝝ foro subditi: nec d̄ boīs ecc̄łiasticis ꝑ/mittit̄ eis aliq dispositio. ut di. .96. Bn̄ pn̄t tn̄ hoc facere p̄lati spuales terrarum adinuicem de ꝯsēsu & ꝯueniētia cłicoꝝ & re/ligiosoꝝ q dāna receperūt i gu/erra. Hanc aūt relaxationē quo ad laicos: uł cłicos itelligas de dānis datī de rebus ꝯsūptis. nā res extātes. ut equos pannos & h⁹ꝰi q hn̄t: & sciūt sua non esse. utputa qa bellū iustū non fuit. ex pte suoꝝ: uł si iustum ab his acceperūt a qbꝫ non poterant. ipa tenere nō possūt. un̄ si dn̄os ꝓprios iuenire pn̄t eis redder̄

tenentur. aꝉ si non inueniunt.
pauperibus errogare.
IDEM VIDETVR DICEn
dū si de iustitia belli dubitatur.
nā ubi clare bellū iustū ē. res ac
cepte efficiūť capientiū. di. i. c.
Ius militare. q̄ tñ debent inter
eos ꝓportionabiꝉr distribui ꝑ
duces belli. ut. 23. q 5. c. Dicat. ñ
ꝑ publicū edictū datū sit uni
cuiqꝫ qđ capit. Pauꝑum aūt ĩno
cētū nō uidr̃ tutū bona auferre
cū sit sie culpa. ñ subsit cā: cū sit
aliquis puniendus. de reg. iuris
li. 6. Pena tñ tp̄rali frequēť pu
nitur unus ꝓ altero diuersis de
causis. ut. i. q. 4.
DE TVTORIBVS CVRA
toribꝫ negocioꝝ alioꝝ gestori
bus filiisfamiꝉ & hꝰi q extōse
rūt uſ̄as: uꝉ fecerūt rapias: frau
des: & dāna noīe alieno. s. ꝓ pu
pillis patronis: uꝉ p̄ribus suis:
nil tñ eoꝝ ꝑuenit ad eos: sed ad
pupillos dños: uꝉ p̄res eoꝝ: que
ritur utrū ꝑ eos possit & đbeat
fieri restitutio ipsis pupiꝉl: uꝉ
p̄ribus seu dñis nesciētibus: &
ĩuitis de bonis eorū ad quos ꝑ
uenerūt taꝉr extorta. Respōđo
dicūt qdā ĩdistĩcte ꝙ sic ĩ foro
ꝯscientie: dūmodo nō ĩmineat
iñ ꝑiculū uite ꝯsciētie: uꝉ fame
si dep̄hēderetur aut scādalū se
q̄tur: puta qa aliqs credtur fura
tus fuisse illa q ĩnocēs ē & hꝰi.
tales eiꝫ ut dicūt illi nō ꝯuertūt
furtū occulte illa recipiētes: cū
pecunia fructus: uꝉ ꝑ rapias: &
fraudes hīta nō sint eorum. Et
rō est cū ꝑ efficacē cāꝫ p̄dcōꝝ. s.
tutorum: curatoꝝ & hꝰi: & ꝑ ĩ
termediū illoꝝ tale ĩiustū lucrū
deuenerit ad manus pipilloꝝ:
patronoꝝ: uꝉ patrū: & ad resti
tutionē sit obligati isti media
tores iustū eē uidr̃. ut q̄ cā illoꝝ
ĩiuste ablata sūt. nūc iuste lñiaꝫ
hēat illa satisfacere. ne ip̄i de
ꝓprio satisfacere teneāť. ar. ad ħ
de reg. iuris. Vbi dicit Chryso.
Ois res ꝑ q̄scūqꝫ cās ꝯhitur per
easdē dissoluitur. ꝑꝑea ad hoc
ageñ p̄dcĩ tenentur. & ĩ ħ ge
rūt utilē curā sui: & illoꝝ qui ĩ
iuste detinēt aliena. Aliĩ aūt ꝑ
fectius: & equs rñdent ꝑ disti
ctionē vꝫ qa aut tales adhuc ha
bent ĩ manibus admĩstrationē
rerū illoꝝ aut nō. & ĩ p̄mo cāu
p̄nt: & debent restituere de bo
nis illoꝝ ad q̊s ꝑuenit lucrū: qđ
hñt p̄manibus si nolūt remāeř
ip̄i obligati ad satisfacieñ đ suo.
Et hoc siue occulte siue manife
ste cū sufficiēti cautela. ut ab
ip̄is nō possit postea repeti. Et
ad ħ uidr̃ facere rō p̄me opīois
cū regꝉa illa. Ois res. Si aūt ñ
hñt amplius administrationē

tūc subdistīguēdū ē. qa aut predicti tutores: ꝓcuratores & hꝰi non pn̄t illa restituere de suo: puta qa paupes sūt: aut pn̄t. & si non pn̄t sufficit ꝙ denūcient ꝑncipalibus ꝓ qbꝫ fecerūt usuras fraudes & hꝰi. si igr̄ āt qūo fecerūt ꝓ eis talia illicita lucra que ad eos deuenerūt. uñ & obligati sūt ad restitutionē. & si non satisfaciūt ipi ꝑncipales hēant ꝓpositū satisfaciēdi de suo cū poterūt. Ad accipieñ aūt occulte a predictis ad hoc nō tenētur: nec debēt. & rō ē qa quo ad se excusati sūt a restitutione rōne īpotētie. ut. 14. q. 6. c. Si res. q̊ ad illos ꝓ quibꝫ fecerūt usuras: ul fraudes auferēdo ab eis occulte: ꝑ h̄ nō ꝓuidet saluti eorum cū remaneāt obligati ī ꝯsciētia ex q̊ sciunt talia fore facta: nec uelit satisfacere: & sic nō dissoluitur pccūꝫ: ul obligatio q̊ ad estimationē eoꝝ. Sed nec pōt quis a ꝓputata ꝑsona cogi ad restitutōnē male ablatoꝝ n̄ ꝑ iudicē eccl̄iasticū: ul ciuilē nec uidr̄ bn̄ posse excusari a furto cū ꝯtrectet rē alienā iuito dn̄o: cum in usura trāsferat dn̄iuꝫ. ꝑ h̄ ēt se expoīt multis piclis. Si aūt tales mediatores de qbꝫ dictū ē pn̄t restituere cū illi ad q̊s extōta peruenerunt nolūt restituere q ꝑncipaliter obligāt. pn̄t petere huiꝰr nō ꝑ coactionē: ul fraudē a creditoribus usuꝝ: ul fraudū reīssionē: cū penes eos nō remāserit pecunia fenebris: & illi q eā habuerunt remaneāt ꝑncipal̄r obligati. qa remissione obtēta libere: & sponte amplius nō tenebūt. sed tm̄ ꝑncipalis. n̄ & eis fieret reissio. Q2 si remissionē facere nō uellēt tenet satisfacere de suo: & tūc usqꝫ ad ꝙtitatem solutam ꝓ illis poterūt occulte accipe de bonis eoꝝ: si al̄ ꝑ uiam iudicii habere non possunt ita tn̄ ꝙ nō sequatur scādalum: ul piculum que sēp uitāda sūt. Vbi aūt mediator talis sic satisfecit: dꝫ ꝑ aliquē mōuꝫ cautū declarare illi qui sciebat se obligatū ad illud ampliꝰ nō teneri. ut puta si dicat se nō curare ab eo illa recuꝑare ꝙ̄si ac si donasset: Vl declarare heredibus suis: ꝙ nō recipiāt a tali ꝑsona aliqd. ut debitū ꝓ tali cā & hꝰi. Bōa eiꝫ fides n̄ patitur. ut semel exactū bis exigat. de. reg. iu. li. 6.

QVANTVM AD Quintum. s. cui fiēda ē restitutio seu datio rei ablate: ul al̄ illicite acq̊site. Pro fūdamēto notāda ē distictio quā ponit Tho. 2. 2ᵉ. q. 32. dicēs. Tripl̄r pōt aliquid esse acq̊sitū. Vno mō qa id qd

·ãcquiritur illicite.đbeť ei a quo acqsitũ extortũ. est: & siue non transferať dñiuʒ illius rei ĩ acci piẽtẽ ut ĩ furto & rapina siue trãsferatur.ut ĩ usura .tñ ꝯpetit repetitio . Scđo mõ dr̃ aliquid illicite acqsitũ:ita ꝙ ille qui illi cite acqsiuit:ñ põt illud retiẽr̃: nec tñ debetur illi a q̊ acqsiuit: qa ille ꝯ̃ iustitiã dedit : & ille ꝯ̃ iustitiã accepit.ut ĩ symonia & similibus ĩ qbꝫ ip̃a datio: & ac ceptio ẽ ꝯ̃ legẽ . Tertio mõ dr̃ illicite acqsite:nõ ꝙ ip̃a acqsi tio sit illicita:sʒ illđ.ex q̊ acqriť. ẽ illicitũ:ex q̊ trãsfertur dñium: nec ꝯpetit repetitio.ut ĩ mere tricio & hꝰi .Nã meretrix tur piter agit:& ꝯ̃ legẽ dei fornicã do:sʒ ip̃a acqsitio : uł datio pe cunie ꝓ hꝰi illicitis nõ ẽ illicita nec ꝯ̃ legẽ dei: & hoc ꝓ̇pe diciť turpe lucrũ .De illicitis g̊ isto tertio mõ acqsitis ꝭm Tho. & Ray.põt dãi elemosyna: & po test ẽt retiẽri ṅ supfluũ ꝑ frau dẽ:uł dolũ mł̃ier extorserit.qa illud esset restituẽdũ.& ad hoc ꝑtinẽt lucra facta ex histriona tu illicito :ex duello :ex tornea mẽto :ex sertis fc̃is de floribus: & aliis hꝰi quorũ usus ẽ cõmuiť ad lasciuiam : ex deciis factis ex mathematica:seu arte diuĩato ria ex luc̊ negociãis aduocatõis

uł medicĩe ĩ cãu ñ ꝯcesso q̊ ad cł̃icos.ĩ his dixer̃t . aliq ñ posse fieri elẽosyna.qa ut dr̃. Thob. Honora deũ de tua substantia & iterũ honora deũ de tuis iu stis laboribus.&.i4.q.4.c. Ele mosyna. &.i.q.i. Nõ ẽ putãda. Sed hoc nõ ẽ uerũ ꝭm Tho. & Ray.& alios coĩter.Predcã aũt capł̃a allegata hoc intendũt.ꝙ nõ licet dare elemosynã de ma le acqsitis.q̄.s.debẽt ꝯ̃tis ꝑsoĩs restitui:uł ꝙ non dʒ aliqs aliqđ facere illicitũ.ut det elemosiaʒ. Et q̃uis qdã distĩguant.ut dicit Vuł.ꝙ ĩ his q̄ probibita sũt.qa mala:& nõ puniũť a iur̃ ṅ ĩsaia . ut meretriciũ duellũ:& hꝰi talia possũt retieri. Sed q̄ mala sunt qa ꝓhibita a iur̃.ut tornemẽta: negociatio q̊ ad cł̃icos & hꝰi.& talia nõ pñt retieri ad usũ suũ: sed debẽt paupibus errogari.lʒ h̃ destictõ uideať eẽ ꝓbabił: tñ qa pene sũt restrigẽde ñ ãpliã de :& q nimis emũgit ellicit sã guinẽ.Ber.Credo ꝙ ĩ p̄dcis.oĩ bus casibus:& silibus bonũ ẽ: & salubre ꝙ peĩtens ĩducať ad er rogañ paupibus :nõ tñ cogẽdꝰ ad h̃ nec si non uelit ĩ h̃ ẽ iudi cãdꝰ nõ eẽ ĩ statu salutis: si non uelit hꝰi penitẽtiã agere:uł ac cipere .s. ꝙ hꝰi lucra paupibus erroget .ṅ ĩ cãibus a iur̃ exp̄ssis

ut in symonia. Et idē de eo qđ datur iudici ad corrūpeñ eum & hꝰi ut īfra diceť. Scđꝫ ĝ Tho. Vuľ. Ray. & Inno. de hꝰi debet dari elemosia debito honesta/tis & ꝯsilii: nō debito necessita/tis salutis: & sic intelligiť illud .14. q. 4. Qui hētis. Nō ē ĝ illđ acceptū sic restitueñ ei a q̄ ac/ceptū ē. qa ī turpi cā melior ē ꝯditio possidentis. ff. de condi. obť. causam.

DE ILLICITE ACQ VI/sitis ŀo mō vꝫ cum illud sic ac/qsitū ñ debetur ei a q̄ est sic ac/qsitū. nec tñ acqrens pōt ꝓ se retinere. Illud pōt & dꝫ de ne/cessitate salutis nō solū de cōsi/lio & honestate paupibus erro/gari: & hꝰi rō ē ŀm Tho. 2. 2ᵉ. q. 62. quia ipa datō & acceptō ē lege ꝓhibita. ut in symonia. Quidā tñ extēdūt istū ŀm mo/dū ad oē lucrū in quo coittitur pccūꝫ ī dāte: & recipiēte nō so/lū ī symonia: sꝫ ēt in pecunia accepta ex adulterio: & ꝓ uŕa cū quis accipit mutuū sic cā rō/nali: puta ut āplius diteť: & iñ soluit usurā. Illā usurā ut dicunt q accipit retiere nō pōt: nec tñ ei dꝫ reddere qui dedit. qa tpiť opatꝰ ē: dādo mutuū ei quē no/uerat nō idigere. Sed Tho. ñ dicit hoc. Sed cū datio ē ꝯ legē.

In dcō aūt cāu datio pecunie ꝓ mutuo ñ ē pccūꝫ: sꝫ accipe illo mō uŕāio mutuū ē pccūꝫ qa dat illi occasionem mali. Vñ licet peccet mortaľr sic mutuū acci/piēdo dꝫ tñ potiꝰ reddere illi a q̄ accepit q̄ paupibus errogaŕ: ñ ubi nō iueniret ille a q̄ acce/pit: uľ ēt si uellet illā usurā red/dere non uŕario: sꝫ his a quibꝫ extorsit ipe uŕarius uŕas ꝓ eo satisfaciēdo ꝓ illa parte. Et tūc debꝫ uŕario significare ne iteꝝ illi restituat. & pcipue debꝫ h̄ facere cum lĩia epi. ut si dictus usurarius uellet ab eo repetere epus cogat illū desistere a repe/titione: & ex q̄ utiľr gestū est negocium ratū hr̄e dꝫ: non tñ tenetur ad h̄ .f. iqrere: uľ dare his quibus debitor ē uŕarius: sꝫ sufficit q̄ restituat a q̄ accepit. paupibꝫ aūt errogare nō debꝫ. cū nouit eū a q̄ accepit. & pōt ei daŕ. qđ expresse oñdit Aug. dicēs Nolite facere elemosynas de fenore & uŕis. 14. q. 5. Nam cū datur paupibus qđ debetur ēte psone nō liberatur a restitu/tionis obligatione ad illā psōaꝫ. ut hēť ex̄ de hoici. c. Sicut di/gnū circa finē: sꝫ ī symonia ipa datio & acceptio pecunie ē ꝓ/hibita. Vñ dŕ. 1. q. 1. c. Anathēa dāti anathema accipiēti. & idō

nec ſibi retier̃ ualet: nec illi red
dere qui dedit: ſʒ debʒ de neceſ
ſitate ſalutis paupibꝫ errogare
ſi põt: uꝉ illi eccꝉie ĩ cuius iiuriã
data ẽ pecunia applicari: uꝉ aꝉr
ꝓuideri ꝓut hẽs ĩ.2 pte ſũ.ti.i.
.c.i. Siꝉr in iudicio ꝓhibitũ eſt
iudici: uꝉ aſſeſſori cũ hñt c̃tum
ſalariũ accipere aliqd a ptibꝰ ꝓ
iudicãdo: uꝉ nõ iudicãdo: uꝉ iudi
cãdo bñ uꝉ male. & teſti ẽ ꝓhi
bitũ accipere ꝓ teſtionio ferẽ
do. Vñ Aug. Iõ nõ debet uen
dere iudex iuſtũ iudiciũ: aut te
ſtis uerũ teſtioniũ. qa uẽdit ad
uocatꝰ iuſtũ patrociniũ: & iuris
cõſultus uerũ ꝯſiliũ. Illi eiʒ in
utrãq; ptẽ ad examen adhibẽẽ.
iſti ex una pte ꝯſtituũt .14.q.5.
.c. Nõ ſãe. Quod ĝ recipit iudx
ꝓ hꝰi: uꝉ teſtis ꝓ ſe retinere ñ
põt: ſʒ dʒ illi reſtitui qui dedit.
Si iuſte dedit. puta ut iuſte iudi
caret intendens redimere q̊dã
modo uexationẽ ſuã. Vñ Aug. ĩ
dcõ.c. Nõ ſane. Ille ſolet male
ſibi ablatã pecuniã repetere. q
iuſtũ iudiciũ emit qm̃ uenale eẽ
nõ debuit. Sʒ ſi pecunia data fu
it iudici ad eũ corrũpeñ: uꝉ te
ſti ad fꝉm teſtimoniũ diceñ: uꝉ
alicui ad falſo accuſañ: uꝉ aduo
cato ad ĩiuſte aduocañ: illi dato
ri reddi nõ dʒ qa turpiter d̃dit.
nec ſibi retinere debet: ſʒ pau
peribus elargiri. uꝉ illi in cuius
ĩiuriã data ẽ: & p̃cipue ſi ex hꝰ a
miſiſſet iuſtã cãʒ. hñt h in dcõ
.c. Nõ ſane. prout ibi notat. Io.
An. & Archi. & .ii.q.3.c. Qui
recte. & Inno. ex̃ de emu. eccꝉie
.c. Quia pleriq; Ray. & Hoſti. in
ſũm. Siꝉr ĩferiores officiales ut
nũcii miſſi: & hꝰi ſi aliqd extõ
quent ꝑ ĩprobitatẽ. ut denariũ
paruũ: & hꝰi tenẽtur paupibus
errogare: & h ubi certũ ſalariũ
r̃cipiũt. ut dicit glo. ĩ.c. Nõ ſãe.
Nã cũ ſalariũ ſufficiẽs recipiũt.
ſi q̃ extorquent debẽt reſtituer̃
ſi ẽ qd notabile. & idẽ uider̃ di
ceñ de notariis cãerariis: & hꝰi
q officio ſuo exigũt aliqd a pſo
nis. Si eiʒ hñt ſufficiens ſalãriũ
tenentur ad reſtitutionẽ eoꝝ q̃
accipiũt: nec uider̃ excuſare ꝯſue
tudo cũ ſit irrõnabiꝉ. ar. 23.q.i.
.c. Militare: uꝉ paupibus erro
gare: ſi de facili põt ĩueniri. Si
uero ſalariũ nõ hẽrẽt: uꝉ ñ ſuffi
ciẽs credo q ꝯſuetudo excuſaret
qa nemo cogitur ſuis ſtipendiis
militare. ar. Inſup de his qui
accipiũt pecuniã ab accuſatꝭ: uꝉ
ĩcarceratis: añq̃ ꝓferatur ſñtia
ꝯ eos ut ĩtcedãt ꝓ eis: & liberẽẽ.
Sciẽdũ q ſi accuſati: uꝉ ĩcarcera
ti ſunt culpabiles uñ & merito
ꝯdemnãdi illã pecuniã: nec red
dere debent datoribꝫ qa t̃piter

dederūt: nec sibi retinere pn̄t
qa turpiter acceperūt īpedien
tes iustitiā: sꝫ debent pauperibꝫ
erogari. ar. i4. q. 5. Qui hētis.
Si uero sūt īnocētes: & ad re
dimēdā suā uexationē dederūt:
& ꝓcurādā sui liberationē: si in
tercessores eoꝝ sūt officiales sa
lariati aꝉ pecuniā ꝓ h̄ receptā
reddere debēt: uꝉ paupibus er
rogare: n̄ data fuisset ꝑ mōuꝫ
doni: & liberalitatis: & pcipue
post liberationē. qa tūc retieri
posset. ar. i. q. 2. c. Sicut ep̄us: &
siꝉr si itercessores n̄ sūt officia
les salariati: sꝫ ꝓuate psone labo
rādo pro hꝰi iusta liberatione
iuste faciūt: & ꝙ eis datur iuste
retinere ualēt. Itē de pecunia
data ꝓ adulterio coīsso: uꝉ coīt
tēdo. ꝗuis quidā dicāt ꝙ dꝫ da
ri nō ei qui dedit: nec sibi reti
neri sed ei dari ī cuius īiuriam
data ē. s. marito. si uxor eiꝰ coī
sit adulteriū ex q̊ pecuniā hūit
uidetur ꝙ potius debeat paupi
bus erogari. n̄ ille maritus eēt
paup. qa pp pauptatem posset
ēt ꝯfessor ipi mulieri tāꝙ pau
peri dimittere: & siꝉr de uiro
cōmittēte adulteriū q̊ ad uxorē
caste uiuentē: & uidet eē in hꝰi
quasi idē ius: sicut & ī turpi luc̊
ut ī meretricio: qđ ēt pōt retie
ri sic acq̄situ: n̄ ꝙ leges ꝓhibēt
adulteria: & puniūt. non aūt si
plicē fornicationē: & meretri
cia. Nihilominus de pecunia da
ta ꝓ adulterio nil statuūt. sicut
de pecunia symoiaca: & aꝉ hꝰi:
uñ paupibus erogari potius ī
ducendi sūt. i4. q. 5. c. Nō sane.

DE ACQVISITIS ꝑ ludos
fōtune ex̄ illos cāus ī qbꝫ dꝫ aq
sitū ꝓ hꝰi īstitui dbēt paupibꝫ
erogari. q̄nꝙ ēt posset sibi re
tinere. Sꝫ de h̄ s̄ eo. li. ti. i.

DE ILLICITE ACQVI
sitis p̄ mō. i. cū debet illud acq
sitū ei a quo acq̄situ est ut ī fur
to: rapina: usura & hꝰi: Regꝉa
ē ꝙ hꝰi sūt restituēda spoliatis:
siue sit dn̄i illarum reꝝ: siue ad
eos spectet rē non fuisse ablatā
ut accidit ī pigr̊e deposito cō
modato & hꝰi. lꝫ eiꝫ tales q h̄nt
pigra deposita & hꝰi nō sit do
mini illaꝝ rerū. tn̄ ex honesta
cā illa tenent. iō bis debēt resti
tui talia ablata nō dn̄is ipsarum
rerū. & sic itelligo illud. 3. q. i.
c. Reitegrāda sūt oīa spoliatis.
ex̄ de resti. spoli. ꝑ totum. Si
aūt res ablata ē ab eo qui iiuste
hūerat puta ꝑ furtū: uꝉ ꝑ rapi
nā restituēda ē dn̄o illius rei: n̄
illi furatōi: ꝗuis āt malefaceret
taꝉ restituēdo furatōia a q̊ ipe
accepat: & nō dn̄o rei ipiꝰ quē
nouit: tn̄ ꝭm Vber. liberatus ē

ab obligatione restitutionis qa reposuit rē ī pstinū statum: & gradū. Quidā tñ dicūt ꝙ illud qd acqritur ex usura mtali tm̄: nō debet illi restitui q dedit: qa a se uoluntarie abdicauit: nec tñ sibi debet retinere. qa ꝯ legē accepit. ex de usur. c. Cōsuluit: sꝫ dꝫ paupibus erogari. ar. c. Sicut dignū. ex de hoici. de usuris. c. Cum tu. Sed ista iura inducta uidēt eē ꝯ talē opi. nam ibi dr̄ ꝙ debēt ablata restitui eis quoꝝ fuerūt si reperiūt: ul eoꝝ heredibus: nec aliqd ius: nec aliquis doctor sollēnis facit istā distinctionē inter usurā mentalē & pactionalē. ut pma debeat restitui ei q dedit. sa aūt non: sꝫ paupibus erogari. Sed sicut idistincte dicit Aug. de accept p furtum & rapinā ꝙ debēt restitui: non dari pauperibus sic ingēs. Qui ꝯ ius societatis humane: furtis: rapinis: iuasionibus: oppssion ibꝫ aliq abstulerūt reddēda potius ꝙ donanda censemus exemplo Zachei. 14. q. 5. c. Non sane. ita & idistincte dicit idē d usuris Nolite elemosynas facere d usuris. q. ea. quasi dicat b reddēda sūt nō paupibus dāda. Cū. s. iueniūt q dederūt ipas usuras. Et cū dicit ꝙ qui dedit usuras uolūtarie illud a se abdicauit Rñdo ꝙ si dedit ex liberalitate: & p mōuꝫ doni uerꝫ eēt: & tunc recipiēs b sciens nō tenetur restituere: nec paupibꝫ dare. Sed si dedit ratōne mutui pncipalr nō abdicauit illud uolūtarie: supple sed ꝯditōnate ne mutuans reputaret se grauatū: & istū igratū: & sic alia uice nō iueniret mutuū. & iō sibi debet restitui usura. Si aūt nil accepit ultra sortē quis b. nō itenderet i nullo tenetur nec illi: nec pauperibus.

PRO HUIUSMODI AUtē maiori declaratione scieñ ꝙ in re q debꝫ restitui se aliquis tripliciter pōt hre. qa aut ē uerus dñs: aut heres eius: aut solū ē dispēsator circa ipaꝫ rē: & i p cāu cū. s. ē uerus dñs rei ablate debꝫ sibi restitui si pōt. 3. q. 1. c. Reitegranda & fere p totā questioēꝫ. Et hoc ñ iusto bello: ul iusto edicto ipiali: ul ecclīastico ille cui res sublata ē puāetur iur rehndi simplr: ul ad tpus. nam cū cōtigeret b puta qa taꝙ hereticus ꝯdēnatus est dñs rei: ul d crimie lese maiestat ꝯuictus in qbus casibus oīa ꝯfiscāt. post sētentiā sup b nō sibi: sꝫ fisco debent oīa sua applicari. ex de heretici. c. Excōmunicamꝰ. Insuper si dñs rei ablate nō hēt admistrationem bonoꝝ suorum. ut

C. 7.

pupillus dꝫ illud reddi tutori: uel curatori. In .2. uero cau .s. cũ legiptimus heres est sibi debẽt ablata restitui: sed cum tali disti ctione ſm Ray. quia si heredes sũt pľes unicuiq; ſm ꝓportiones sue hereditarie ꝑtis restituendũ ẽ. Si aũt heres ĩ aliqua determiata quãtitate ꝯstitutus sit. puta ĩ .c. uel ĩ domo & non plus tũc restitutio nõ fiet heredi: sꝫ illi uel illis q̄bus testator coĩsit dispẽsationẽ bonoꝝ suorũ. Si ṽo defunctus in morte sua: oĩa bona sua legauit pauperibus: & piis locis qbꝫ illa legata sunt acq̄riť ius ĩ boĩs defũcti pñtibus: & futuris. uñ & eis debet rstitui. In .3. cãu. s. cũ est dispẽsator reꝝ ut epi & alii ꝑlati eccľiaꝝ: & gubernatores hospitaliũ ẽ distiguendũ. qa cũ dãt aliqua aliis: aut dant de rebꝫ suis ꝓpriis puta patrionialibꝫ: uel ꝑ ĩdustriã acq̄sitis sicut scripture doctrine. & hꝰi & de hꝰi dãdo q̄buscũq; ẽt malis ut meretricibus & histrionibus: q̃uis grauiter peccẽt ut illud. 88. di. c. Donare. tñ ñ teneť ad restitutionẽ: nec illi q hꝰi recipiũt ab eis ſm Ray. & Vlri. aut dãt de fructibꝫ eccľiaꝝ suaꝝ & locoꝝ pioꝝ ad m̃saꝫ eoꝝ: seu usũ spãliť deputatis: & tũc etiã male utẽdo & dãdo male faciũt nõ tñ teneť ad restitutionẽ ipi: nec q recipiũt ab eis: ñ recipent ꝑ extorsiones fraudes: & uiolẽtias: & hꝰi tũc tenereť. & h ſm Tho. 2. 2. q. 185. Et ſꝫ Vlri. Aut dãt de boĩs eccľie deputatis ad cultũ diuinũ uel .c. Distribuẽdis aut paupibus erogãdis spãľr: uel cũ ẽt multipliciter coĩttũtur dispẽsationi sue sine distictione sibi deputatorum ad uitam ab aliis: & tũc si dãt cã necessitatis seu eleosyne bñfaciũt: nec ipi teneť: nec q recipiũt ad restituendũ: ñ dareť de his q̃ sũt disticte deputata cľicis. qa tunc tenenť eis d eo qđ abstulit ab eis: qa ñ dãda ẽ elemosyna de alieo .14. q. 5. c. Neq;. Si dant ꝑsonis honestis ꝓ pꝛocinio & labore quẽ ĩpẽdũt eccľiis ẽt laudabiľr faciũt ſm q̃titatẽ laboris & industrie. Eccľiasticis .n. utilitatibus ſuientes eccľiastica opꝫ remuneratione gaudere .12. q. .2. c. Quicũq;. Nec ğ ꝑlati dantes: nec recipiẽtes ꝓ hꝰi teneť ĩ aliq̃ restituere. Sed si dãt rõne pẽtelle cũ tñ ñ ĩdigeãt: uel cã fauoris hũani erga ꝑncipes nõ faceret ad redimendã uexationẽ q̃ ad tyrannos & similes: uel dat cã turpitudis. ut meretricibus: & hꝰi teneť ad restitueñ q̃ sic male dederũt. nõ qđẽ de boĩs

ecclie: sz d bonis pr̄imoialibus: si hēt: ul p idustriā acqsitis. Illi ēt qui sic talia q̄ aliis debebātur male accipiūt: tenēt restituere n̄ ipe qui dedit satisfecissz. Tho. ū s: debent aūt dare: ul successoi eius qui dedit: ul i utilitatē ecclie ꝯūtere cū lr̄ia sup̄ioris: ul paupib⁹ erogare si illa paupib⁹ debebāt. Qui aūt recipiūt a religiosis pp iiustā cāz: ul sie lr̄ia sup̄ioris debēt restituere p̄lato ipi⁹ monasterii: ul ꝯuētus: ul al i utilitatē monasterii ꝯuertere: ul expendere p̄cipue si ipe p̄latus fuit q male dedit. In oi aūt cāu ex supradcis debz fieri ita q̄ pccūz qd ē occultū n̄ maifestet. & ita q̄ nō sequatur maius scandalū. ar. di. iz. c. Duo. Qui āt tenentur alicui ecclie: ul loco pio debēt illud dāe gubernatori seu rectori eius loci: n̄ ille rector n̄ hēret iustū titulū: sz ul patū: ul pbabilr credatur male usurum tūc eiz posset i utilitatē illi⁹ loci ꝯuerti: ul successori reseruare.

QVANTVM AD SEXtū .s. cur sit fiēda restitutō. Ad hoc beatus Tho. 2. 2. q. 62. assignat rōnē: vz qa restitutio ē actus iustitie. ad iustitiā aūt hn̄dā: & exercendā qlibz tenet. Consistit aūt iustitia i quadā eq̄litate que tollit p usurpationē: & detētionē aliene rei: & reparari nō pot n̄ p iteratā dationem: seu p assignationē rei ei cuius erat si pōt & iō tenetur restituere. Sz nota q̄ sicut qlz q ē sui iuris pōt donare rē suā: ita pōt ēt remitter rē sibi debitā gratis: & relaxare suo debitori: q̄ remissio siue donatio libere facta sine fraude: & coactione postq̄ facta ē p penitētiā non pōt reuocari. ut dicit Ray. ar. 7. q. i. c. Quā piculosū. Sz scien̄ q̄ illi q ponūt se i manibus creditorū pmittēdo: seu offerēdo se ad dan̄ qd peterēt: rogātes tn̄ q̄ totū: ul p̄tē dittāt sed n̄ itēdūt restituere: Imo sperant q̄ p nihilo: ul modico qetabunt al nō se ponerēt i manibus eoꝝ. a pccō quidē rapine usure seu alterius male usurpationis nō sūt absoluti. qa pccūz p penitētiā: & ꝯfessionē dimittitur: quā illi uerā nō hn̄t. Sed utrū absoluti sint a debito seu obligatiōe restituen: destiguen̄ s̄m Egidiū in q̄lz. qa si creditor ppria uoluntate: & liberalitate dimisit: & donauit nō curans q̄ debitor itenderet. nō tenet ipe debitor amplius restituere si h̄ ei clare ꝯstat. Secus aūt si creditor deceptus: ul coactus: ul desp̄atus. i. q̄ nunq̄ spabat se illud debitū ab eo posse hr̄e: ul non

posse hr̄e totum: & ido potius uoluit babere partem q̄ nihil dubitans ne nihil hr̄et si totum uellet hr̄e. Tal.n.reissio nō ualet & adhuc obligat̄ ad restituendū. Sed qa hec materia ē mlt tū utilis & necessaria sciri & ī frequēti practica.iō seriosius & plenius tractāda:& qd sētiāt do cto. ī h referēdū. Cum g̃ q̄ritur utrū usrario:ul cuilibz alij q hēt aliena sufficiat i foro ɔscie reissio sibi facta ab his a qb9 extor sit usras:ul alia male ablata: ul ab heredibus eoꝝ si illi n̄ uiuūt rn̄dtur diuersimode a diuersis. ut i. § .sequētib9. Girar.de senis asrit q bn̄s male ablata n̄ reddat aut sufficiētē faciat cautionē nō pōt liberari a sua obligatione p aliū mōuz:cū pōt aliq̄ mō restituere.nec eiz pōt debitum deobligāi. Et p̄ per uiā reissionis . Scdo nec p uiā satisfactōis. Tertio nec p uiā liberationis . Quāto nec p uiā trāslationis . Quito nec p uiā donatōnis. Sexto nec p uiā renūciatiois. Septio nec p uiā ɔueniētie:& discretionis. Inducit ad hoc has rōnes q̄ nō uidēt mltū urgere.sed sie mlta difficultate solui possunt. p eos qui tenēt q absq actuali restitutione pōt tolli obligatio male ablatorū ab eo cui obligat̄ p quēlz hoꝝ mōꝝ dūmodo nil fiat i fraudē :ul p metū:ul per desꝑationē .s.nō rehn̄di :sz libere sponte gratis & scienter. Si eiz fraudulēter coacte:ul h9i fieret tal deobligatio locū hēt qd̄ dicit & non aliter . Q2 non possit tolli talis obligatio p uiā reissionis n̄ restituat̄ ꝓbat sic. nullus ē capax reissionis n̄ a peccato p̄us desistat:sz bn̄s rē male ablatā q̄diu remanet obligatus ad reddeñ nō dr̄ desisteř a peccato .g̃ nō est capax reissionis. & p ɔn̄s obligatio illa tolli non pōt p uiā reissionis.ad qd̄ facit regla Pccū̄z. de reg.iu.i.6.Restitutio eiz p quā obligatio tollitur ē p̄uia reissioni .uñ nō uidet̄ reissio fieri n̄ p restitutionē tollat̄ p̄us obligatio . Sed ad h rn̄det Maior pōt itelligi dupliciter . Vno mō ut intelligat̄ de remissione debiti rei ablate & sic uidet̄ fla.nā pōt alicui reitti debitum si uult fm Egid. Scdo mō ut itelligas de reissione peccati. & tunc ē ra maior & miō fla .nā bn̄s male ablata si non pōt restitueř ullo mō.remanet obligatus ad restitutionē cū poterit. ex̄ de solu.c. Odoardus. & tn̄ desistit a peccato si penitet & ꝓponit restitueř ī futuꝝ. Sz si pōt restituere sz male: &

ħ ĩtendit facere. si creditor non
reittat tal' ẽt adhuc remãet obli
gatus ad restituendũ . & tñ de
sistit a peccato penitẽdo: & qđ
pendet ex regl'a Augeri pccũȝ:
ꝙ restitutio est ṗuia reissionis.
uerũ ē đ restitutione nõ solũ ac
tuali sed ẽt mẽtali: & ĩ ꝓpoito
& ĩ equalenti . Qꝰ non tollať ꝑ
uiã satisfactionis ꝓbat sic. Satisfa
cere ē pccõꝝ cãs excidere & eo
rũ suggestionibꝫ additũ ñ ĩdul
gere de pe. di. ȝ. circa ṗncipium.
Cũ ĝ ablatio & detẽtio rei . s.
peccati qđ sit ꝑ oppositũ suũ
. s. restitutionẽ. igitur ñ restitua
tur nõ uideť posse satisfacere ꝙ
tũcũq; acceptet creditor. Insuꝑ
cũ ꝑ satisfactionẽ nõ solũ repeť
amicitia : sȝ ẽt eq̃litas iustitie q̃
ablata erãt ꝑ usurpationẽ : & de
tẽtionẽ alienorũ ñ tollať cã in
iustitie & ieq̃litatis q̃ fit ꝑ resti
tutionẽ subtractorũ dũ creditõi
redditur ꝙ minus hẽbat ꝙ de
bebat ab ipo usurpatore qui pl's
hẽbat ꝙ debebat : nõ repabitur
iustitie equalitas: & sic ñ fiet sa
tisfactio ñ reddat ablata . Satis
factio. n. fieri dȝ ꝑ ipm debito
rẽ qui uiolauit iustitiã usurpando
aliena nõ ꝑ creditorẽ. Ad ħ res
ponderi põt ꝙ utiq; pcc̃i causa
excidi nõ põt ñ ꝑ restitutionẽ:
sȝ restitutio nõ solũ fieri potest

actu: sȝ ẽt mente & ꝓposito.
al' q nõ põt restituere cum nĩl
hẽat sequereť ꝙ nõ posset satisfa
cere ꝓ pccis qđ est fl'm. Simil'r
ẽt eq̃litas iustitie reparari põt
non solũ ꝑ actualẽ restitutionẽ:
sȝ ẽt ꝑ aliũ mõuȝ: ꝑ quem sibi
creditor: ul' ĩiuriã passus repu
tat sibi satisfactũ . Fit quoq; in
hꝰi remissione satisfactio ꝑ de
bitorẽ q uiolauit iustitiã dũ hẽt
animũ paratũ & se offert ad re
stituendũ si nõ reittit . Tertio
ꝓbat ꝙ nõ tollať ꝑ uiã libera
tiõis sic Chryso. dicit. ex̃ đ reg.
iuris. c. Oĩs res ꝑ quascunq; cãs
nascit̃ ꝑ easdẽ dissoluit̃ . Sed ob
ligatio tal' ĩiusti detẽtoris nas
citur ꝑ solã eius đprauatam uo
luntatẽ. s. rapiendo. ul' tolledo:
ul' detinẽdo rẽ alienã. ĝ dissolui
nõ poterit ñ ꝑ uolũtatẽ. s. recti
ficatã. s. ĩ restituẽdo ablata. & sic
uideť ꝙ nõ sufficiat uolũtas eiꝰ
cui fieri dȝ restitutio ad tolleñ
obligationẽ cũ ñ fuerit cã ipiꝰ .
Ad qđ rñderi põt ꝙ uolũtas đ
prauata usurpatõnis rectificãi po
test: ñ solũ ꝑ actualẽ restitutõ
nẽ : sȝ ꝑ ĩtentionẽ uoluntariam
restituendi si ille sponte nolue
rit remittere & sic nõ solũ uo
luntas creditoris: sȝ & debitoris
uolũtas que fuit cã obligatiõis
ꝯcurrit ad liberañ obligatorẽ

dũ se offert ad satisfaciendũ creditori ad placitũ.

QVANTVM AD QVãtum .s. ꝑ uiã translationis & acqsitionis dñii ꝓbat ꝙ nõ possit tolli obligatio sic. ꝑsuposito ꝙ i usura nõ transferatur dñium ſm q̊sdã tũc assumit tal' regl'a. Nullus põt i re detinẽda. iiust⁹ titulus aduenire : ṅ prius iustus auferatur titul's. nã iiustus titl's auferri ñ põt absq; h qd iustus titul's acqrat̃ & equerso & idcirco erit alia actio ꝑ quã iiustus titulus tollitur & ꝑ quã iustus titulus acqritur. Null⁹ g̊ aduenir̃ poterit iustus titulus ꝑ aliquã actionẽ ṅ ei auferat̃ iiustus titl's ꝑ aliã actionẽ. Sed illis q acqrũt dñiuʒ i re detinẽda aduenit iustus titulus ꝑ dñii acqsitioẽʒ. g̊ si ꝑus hũit iiustũ titulũ ꝑ rei aliene us'pationẽ & detentionẽ: opʒ ꝙ dictus titl's iiustus auferat̃ ꝑ eiusdʒ rei restitutiõem aut dñii acqsitionẽ: & sic ñ ẽ capax dñii añ restitutionẽ: & mlto fõtius i furtis & rapinis ĩ qb ſm oẽs nõ transfertur dñiuʒ. Sʒ ad h rñdetur ꝙ ad h ut dcũʒ est: restitutio ꝑ quã aufert̃ iniustus titulus i foro ɔscie fieri põt : nõ solũ manualiter: sʒ ẽt mẽtaliter dũ .s. ẽ ꝑatus reddere real'r si nõ uult dittere : & sic ablata iiusto titl'o ꝑ spontaneã & liberã remissionẽ creditoris acqritur dñiuʒ.

QVANTVM AD Quĩtũ ꝙ nõ possit tolli ꝑ uiã donationis ꝓbat sic ꝑ has ꝓbationes. Ille cui restitutio fieri dbʒ dõare nõ põt ꝑusq̃ sit restitutus: & ipe iniuste detinẽs aliena añq̃ restituat ablata ɔtificari nõ põt de tali donatione : utrũ sit uera donatõ. priaʒ sic ꝓbat. Donatio ṅ sit libera nõ est donatio uera .ff. de adimẽ. lega. l. Rem legatã Iste aũt q tal'r donat .s. añq̃ sit restitutus nõ libere donat. qa ñ libere illud hẽt: cum nõ actual'r hẽat. & si dicat̃ ꝙ libere restituendus põt hr̃e: & ꝑ ɔñs libere põt donare qa detẽtor bonorũ suoꝝ ꝑatus ẽ reddere. tal' ĩstantia nihil ualet : qa restituendus ɔtificari nõ põt ꝙ talis hñs sua maleablata sit ꝑatus ad ea restituenda: ṅ ea statĩ cũ põt reddat ul' pro eis reddẽdis sufficiẽtem cautõnẽ faciat: qd ꝑtinet ad taʒ ꝓpositionẽ. Nã & si uideat̃ aliq̃ signa qb se ꝑatũ ad satisfaciendũ oñdat nõ ꝓbat̃ eẽ sufficiẽtia cũ illis uti possit Ita ille q nõ hẽt intentionẽ restituendi sicut ille q hẽt: & talis alienoꝝ detentor iiustus cui donatio fit añ restitutionẽ nõ põt eã ut uerã dõationẽ acceptare: ul' accipe cum

lbõa ꝯſcīa. Ad qđ rñdetur ꝙ do
mari poſſũt nõ ſolũ res bĩte: ſed
ẽt iura & actiones & q̄ ſperanť
hrĩ. nec ꝑꝑea põt dici ꝙ nõ ſit
donatio libera qa res actu non
hẽtur. Et cũ hoc negociũ agať
& diſcutiatur ſcɫm forum ꝯſcie
ŭ credeñ ẽ cuilibet ꝓ ſe & ꝯ̈ ſe.
& nemo ſit arbitrādus īmemor
ꝓpe ſalutis ut dr̃. i. q. 7. Sanciꝰ.
ex q̆ debitor offert ſe patũ ad
reſtituendũ ſi uult. rogat tñ ut
donet nõ coactus nõ deceptus:
ſed ſpõtaneus põt ſibi pſuaderẽ
& credere libere donaſſe. p̄ci
pue cũ nõ egeat multũ nec .n.
p̄ſumitur de facili qs proiicere
ſua & donare.

Q VANTVM AD SEX
tũ ꝙ ñ poſſit tolli ꝑ uiã renun
ciationis: ſed añq̈ꝫ fiat male ab
latoꝝ reſtitutõ non põt ille cui
reſtitutio fieri dꝫ renũciare. g̊ ñ
põt tolli obligatio detinẽtꝭ alie
na iniuſte ꝑ uiã renunciationis.
Maiõ ẽ nota. Minor ꝓbať. nam
renũciatõ illa que fit a ſpoliato
añq̈ꝫ reſtituať ipa decernitur eẽ
nɫla. ſicut pꝫ. 3. q i. c. Epis. & eẍ
de reſti. ſpo c. Sollicite. & iõ qa
p̄ſumiť nõ libere fieri qa nõ eſt
ũiſimile ꝙ ſponte iuri ſuo re
nunciauerit q renũciat ſpolia
tus. Sic ī ꝓpoſito uideť dicẽdũ
ꝙ creditor renũcians non reſti
tutus ñ uidetur ſpõte renũciarẽ:
ſed ut coactꝰ & hꝰi. Ad qđ reſ
pondeť ꝙ ea q̄ ꝯtinẽť i dcīs ca
pitulis hñt locũ ī foro ꝯtẽtioſo
ŭ ꝓceditur ꝑ p̄ſũptionẽ. Sꝫ in
foro ꝯſcie ẽt ſpoliatꝰ põt renũ
ciare iuri ſuo ut ī ꝓpoſito. p̄te
rea eo ipo ꝙ offert ſe ad reſti
tutionẽ: ſi uult iã reueſtit & re
ſtituit eũ iuri ſuo.

Q VANTVM AD SEPti
mũ ꝙ nõ poſſit tolli ꝑ uiã con
uenientie: & diſcretionis ꝓbat
ſic. Suppoſito dcẽ regɫe. Pec
catũ. li. 6. Obligatio illa qua in
iuſtus detentor alienoꝝ ẽ obli
gatus ad reſtitutionẽ neceſſe ẽ
ꝙ tollatur ꝑ uiã reſtitutiõis: uɫ
aliã eqpolẽtẽ: & querẽdo q̄ ſit
uia eqpolens reſtitutioni. Si di
cať ꝙ ſit remiſſionis uia: uɫ do
nationis: ſeqť īter alia iſtud in
cõueniens ꝙ põt dici reſtitutõ:
& tñ ī poſſeſſione mīme poſitꝰ
qđ pꝫ eẽ fɫꝫ ꝑ illud qđ hẽť. ff.
de ũbo. ſigni. l. Plꝰ ẽ. dr̃ eiꝫ ibi
ꝙ reſtituere ẽ nõ ſolũ pñiaꝫ rei
p̄beñ: ſꝫ ẽt poſſeſſorẽ facere fru
ctuſq̈ꝫ reddere: quaꝑꝑ nullus
põt dici reſtitutus. Si g̊ reiſſio
q̄ fit añ reſtitutõnẽ equipollet
reſtitutioni ipi ſeqť h̄ icõueni
ens ꝙ ẽt nõ poitꝰ ī poſſeſſione
dicetur reſtitutus. Sꝫ ad hoc reſ
pondetur ꝙ ī foro conſcientie:

& ab Aug. nō sumit ita stricte restitutio sicut i foro ɔtentioso s3 iura. Nā qm̄oɔ ipleat uoluntas creditoris a debitore dr̄ restitutio facta. Et cū qs cedit bonis et ant ponat eos i possessionē restituit q̄ ad cōsciam. Querit utrū usario. ul cuicūq alteri q hēt aliena sufficiat i foro ɔscie reissio sibi facta ab his a qb extorsit usas: ul alias q̄cū q male ablata.
HANC Q VESTIONEM de usis Laurēti i tractatu formans pus recitat opioē3 doctorū. dicit g glo. & i regla pccū3. tenet q sic. Sed dicim ibidē ɔ .s. q nō sufficit n̄ pecunia sit restitutioni pata. Aliquo4 uo theologo4 opio fuit. q et nō sufficit q res sit parata restitutioni: sed et op3 q offerat. Io. An. ibidē sup glo. demū assumit uiā mediā dicens. q aut gerit i mente usarius restituere: & reissio sufficiat aut nō. & tūc secus. S3 Fede. de senis i opere suo format idistincte opione3. dicte glo. sic dicens. Si is cui d3 restitui pecuie: ul male ablata nō coactus: ul deceptus non remittit & oī dolo & ui & calliditate: & metu cessātibus et pcibus: ul suitio4 exhibitōe iductus debitā sibi pecuniā non oblatā nec restitutiōi patā usario dittat: liberatus ē usarius a restitutione non tn̄ a pccō qd ɔxit exercendo usas: n̄ & de illo pccō pn̄ia3 agat. Pōt et dici q plus ē q si usario pseuerāte i crimie & nō disposito ad aliquā restitutionē is q deb3 recipere usas reittat illas ppo motu: ul ad petitionē usarii liberatus est usarius a restitutione rei: & si nō a pccō. qa de h op3 satisfacere deo p pn̄ia3. h ille.
HANC OPINIONEM Videtur firmare Hosti. i sūma. & Archi. i. c. 2. d usur. li. 6. sup ūbo Satfactū dicēs. Satisfactū accipius qm̄oɔ uolūtati creditoris satisfiat. Idē Lappus. Idē autē Laureti sic ɔcludit. ut tollat oīs dubitatio an sit: ul nō sit liber aīus reittenti: & p ɔn̄s clara ɔscia usarii. Et ut facili iducāt hoies ad ɔtritionē: & decetero a talib abstieant: cautū ē pdicāe q n̄ sufficit reissio facta q̄uis se dispōat ad satfacieñ: si nō reitteret creditor: & cautius q op3 q pecunia sit restitutioni pata: & cautissie q offeratur pecunia: ul q plus ē q ponat in maib creditoris. S3 de iure. Et in foro ɔscie puto illā glo. cui opionē seqt Fede. ut dctū3 est eē uerissimā & ad h inducit ipe

Fede. p̄les rationes. Et prima ē talis. In maiorib9 criminibus sicut ē i crimie furti: uł rapine: uł uiolētie: re furtiua: uł rapta remanēte apud furē: uł rapto rē de uolūtate dn̄i purgatur uitium furti: uł rapie sine aliq̄ restitutione. ut. l. Si fur. d̄ usur. in p̄ncipio & ff. d̄ p̄cario. l. Si c̄te. g purgat̄ uitiū uł e remanente uł a apud uł āiū d̄ uolūtate dn̄i: & q̄ illa sit maiora crimia p3 ex maioritate pene: siue agat̄ ciuił r: siue crimiał r. Graui9 aūt ē pccū3 qd̄ grauius puit̄. ut. 24. q. 3 c. Non offeram9. Scd̄a rō ē q̄a i crimie uł a4 & i aliis maiorib9 sufficit facer̄ ꝯdignā satisfactionē: uł emēdationē. ex d̄ rapto. c. i. ut sit qs liberatus a pccō. c. Quāto. ex de usur. Sed satisfactū itelligit̄ qūo ꝯ q̄ desiderium creditoris ipleat̄. et̄ si nō soluat̄. ff. q satdare cog. l. i. Tertia rō ē q̄ uidet̄ s̄m eū isolubił. Sunt quidā spāles cāus i qb9 obligat ad restitutionē nō sufficit reissio. ut. c. Exigit. de. censi. li. 6. & ibi d̄ b. g̃ i aliis casibus stabit regła q̄ sufficit reissio. Idē tenet. Pe. de Pał. i. 4. di 15. q dicit q̄ obligat9 restitutioni excusat̄ pp reissionē creditoris. qa per acceptationē tollit̄: & b n̄ sit tał psona q̄ nō h̄eat admistrationē: uł q̄ nō pōt donare: nec p ꝯns remittere. qa reittere est dare. Itē qn̄ i iure ē cautū q̄ reissio non ualeat: tūc nō excusat sicut i iudice delegato q munera: & expēsas recipiēs: uł extorquēs tenet̄ reddere nulla ptiū reissiōe sibi ꝓfutura. ex de rescrip. c. Statutū li. 6. Et de uisitāte iur ordiario recipiēte munus ad cuius duplū restituen̄ tenet̄. ex d̄ censi. c. Exigit. b Petrus. Q̄ si quis obiiceret̄ regła3. Nō reittit̄ pccū3 zc qd̄ ē ꝟbū Aug. & restituere ē rē i pstinum statū reponere. un̄ nō uidet̄ satisfacere reissio ad qd̄ r̄ndent pdci. Pe. Laurē. post Fedri. q̄ Augu. in dicta regła nō h̄uit respectum ad stricta significationē ꝟbi. s3 eius mēs ē ꝟbis pferēda. ex de ꝟbo. signi. c. Intelligenda fuit. Q̄ si offedisti ꝓximū tuū: rapiendo: furando uł as extorquēdo recōcilies te ꝯ ipo: & coit̄ qa hoies nō iactāt pecunias suas: s3 uolūt sibi restitui res ablatas: ppea Aug. se r̄tłit ad ꝟbū restituat̄. q̄ aūt sic itellexerit Aug. ōndit młtipł r. h ille. Quod aūt dicit Laurē. s. s. eē pdican̄ nō sufficere reissionē n̄ fiant ea q̄ dicunt diūsi nō uidet̄ tutū: uł cautū. nā ex tali pdicatione ita pōt sequi piculū aiaꝝ sicut cautella:

Sicut eiꝫ p̄dicator debet sibi cauere a p̄dicādo ea que hn̄t homies īducere ad malū & ab allegādo mala ita dꝫ cauere a p̄dicādo scrupulosa: & ardua qn̄ cois opio ē i ꝯriū. h eiꝫ eēt iniicere laquꝫ aiabꝫ quod fieri n̄ dꝫ.27.q.i.c. Viduas. Audiēdo eiꝫ talia & nō ꝑuado cū ex auditis format sibi cōsciaꝫ. h sibi necessario fieñ q hēt hꝰi reissionē: & ex dificultate nolit ponere se ad facieñ: erit i malo statu: rōne cōsciētie sibi facte sup eo in quo bn̄ poterat transire cū bona cōsciētia. Preterea si p̄dicator h dicat i p̄dicatione .s. sibi nō sufficere reissionē n̄ zc. & postea i audiētia ꝯfessionis faciat ꝯriū & dicat illi sufficere: nōne ex h pōt sequi magnū scādalū ꝯ doctrinā p̄dicationis. Ex h eiꝫ poterūt credere hoies sic eē de mltis aliis que p̄dicatores dicūt. s. ꝙ non sūt simplr uera. sed ad terrorē dcā: & sic piclitabit fidi doctrina: non uideo ēt cū bona ꝯscia ꝙ absqꝫ sui mag̊ peccato possit h dicere i p̄dicatione si sētiat ꝯrium. qa h comuiť tenēt doctōes. Sꝫ & si teneret aliquā aliā opiōnē cū ille sint scrupulose. non dꝫ uelle īducere hoies ad suos scrupulos. nō g̊ p̄dicando dicat ꝙ sufficiat reissio: ne īducat occasionē mali: & apiat uia usris: neqꝫ dicat ꝙ n̄ sufficit ne dicat m̄daciū: ul scrupulos: & laq̄os iniciat auditoribꝫ. Sꝫ dicat qđ dicit Aug. ꝙ opꝫ ꝙ restituat si pōt. 14. q. 6. c. Si res. & i restitutione icludiť reissio. Ho. in Sūma. ti. de usur. dicit ꝙ si fenerator ptē pecunie fenebris restituat ei a q̊ hūerat: ul heredi suo: & de uolūtate eius ptem retineat: dicūt theologi idistincte ꝙ nō ē liberatus n̄ totū offerat. tu dicas ꝙ si ex pacto fit nō ē liberatus. ar. c. Veniēs. ex đ symonia. Si aūt usrarius ptē sic peccato liberalr soluat ut offerat: & de altera pte misericōdiā petat: & creditor liberalr reitatat: liberatus ē debitor. nec teneť ulteriꝰ ad restitutionē sicut nec teneť si gratis accepssꝫ gratis oblatū ꝓm Goff. Hic tn̄ bonus iudx ex ꝯtis ꝯiecturis motū sui animi ifōmabit. Nā si creditor ē paup: & inops: & usrariꝰ diues & potēs: nō p̄sumo ꝙ creditor ipm usrariū spōte ex corde liberet: sed h faciat qa ultra recupare nō pōt. ut illud tātillū qđ offert recuparet & n̄ aitteret. Si uero creditor sit diues & potēs q ēt ꝯsueuit histrioibꝫ & ioculatoribꝫ tādē de suo donare: ul plus frequeť p̄sui pōt

ꝙ ex corde ℞ faciat . ℞ ille.
Itē ī quadā sūmula dr̄ ꝙ si usu-rius offert libere totā sūmā pe-cunie creditori ondēs plenariā uolūtatē cū nō hēat. qa si crede-ret ꝙ aliqd accipet nō offerret. creditor nihil penitus uult acci-pere sꝫ liberal̄r dimitteret totū iste plenarie satisfecit ꝓximo : sed nō deo. & iō postea sufficit sibi sola ꝯtritio ut satisfaciat deo. Vn̄ ꝯsulen̄ ē nō ꝯtritis ut haud minus hanc liberā satisfactionē faciāt ꝓximo . Itē sūt aliq usurarii q nitūr decipe deū . q numeratā pecuniaꝫ & acceptā tūc exponūt credito-ribꝰ credētes ꝙ illā nō accipiāt. qa si crederent ꝙ illā recipent: nō illā represētarēt . at ille ti-more: ul̄ uerecundia ductus ; ni-hil ul̄ parū recipit: residuū dās: & sic isti tales dicerēt se satisfe-cisse qd̄ nō ē uerū. Itē nota sm̄ quosdā ꝙ sūt qnq; modi satisfa-ciendi . Primus mōus ē cū pecu-nia libere offerē. Scd̄s mōus est cū pecuniā nō hēt & offert pi-gnora . Tertius mōus ē cū pecu-niā nō hēt: nec pignora ꝯgruē-tia facit tn̄ cū istrumētis ut he-redes ꝯpellāt ad satisfactionem : & ēt ipemet . Quātus modus ē cū mediāte sacdote: ul̄ aliq̊ alio religioso fit uolūtaria: & libera ꝯcordia iste tn̄ mōus dꝫ semper ondere creditori uelle: & posse liberꝫ dbitoꝛis. Quitꝰ mōus ē ꝯ ꝯsēsu & misericōdia creditōis po-it dbitō aliquā possessionē ī ma-nu alicuius honesti uiri ex cuius fructibꝰ soluāt p tp̄us debita. de-inde possessio ad heredes reuer-tatur : ul̄ ita debet pmanere ꝓ incertis. ℞ ibi.
ITEM ARCHIDIACONꝰ ī rosario. iq. q. ς. c. Nō sāe. dicit ꝙ Hosti. dicebat ꝙ ī his in qbꝰ ē pccūꝫ mortale sm̄ legē diuināꝫ ut ī furto: ul̄ rapina dispēsare n̄ pōt epus . imo nec ēt papa ut aliq dicūt : q̊minꝰ pn̄iaꝫ agat & restitutio fiat si pōt . ex̄ de usur. c. Cū tu. In his uero ī qbꝰ ē pccūꝫ mōtale sꝫ ius positiuū & cū epis seu iferioribꝰ pape ī-terdcā ē dispēsatio. Nullus dis-pēsare : ul̄ dillationē p̄rare pōt n̄ solus papa. ȝ. q. i. c. Reintegrā-da. ul̄ hi qbꝰ spāliter coīserit. Si ūo nō ē ītdicta potit. ℞ ibi. Sed qd̄ dicit papā nō posse dispēsa-re ī his restitutioibꝰ ubi ē pec-catū mortale ppetratū ī usurpa-tione ꝯ legē diuinā facta ut fur-to : rapina : usura & hꝰi q̊minus restitutio fiat si pōt uidet ītel-ligen̄ q̊ ad restitutionē ctoꝝ si sciūt psone : ul̄ q̊ ad incta : cū dispēsaret absq; cā rōnabili : ul̄ saltē dubia ꝓ libito uolūtatis.

·C·12

Nō eīƺ pōt tollere q̄ sūt ꝓpria hoīum & dare aliis sie cā. sed cū cā rōabili pōt. puta p modū pene. ut cū aufert regnū uł īpe riū alicui pp demerita sua. qa eēt inimicus eccłie hereticus: uł scismaticus: nec se uellet corrigere: uł cū faceret mouere bellū ꝯ aliquē dnꝫ: uł ciuitatē pseq̄ntem ecclīam: uł fauentē hereticis: uł ꝺtinētē bōa ecclesie: & traderet aliis dignitatē iura: & bona illoꝝ sicut fcūꝫ est pꝛies. Nec pōt papa cum bona ꝯscia q̄ pauperib9 deberet dispēsare dare diuitib9 sie cā rōnabili: ſꝫ cū cā rōnabili pōt talib9 obligatꝭ remitteꝛ seu ut paupibus dare ea q̄ acq̄sierūt p furta rapias & ułas cū sūt incta ꝑm oēs ał cū sit supmus & uł is pr̄ pauperū magisq̄ epī q hⁱ solent dispēsare. ut. 87. di. c. Episcopus extra de.

Q VIA HABET ETIAM plenitudiem potestatꝭ ī dispēsatione bonoꝝ ecclīasticoꝝ: & plēā iurisdictionē ī terris ecclīe forte de hⁱ bōis. s. eccłiaꝝ: & boꝝ q bitāt ī terris ecclīe posset reittere debita ex furtꝭ rapina & ułā ēt cū sciūt psone sie eorū ꝯsensu: & ex aliqua cā rōnabili. nā q̄ttidie h fit ut iura unius ecclīe & fructus auferat & det alteri q̄ curato illius ecclīe cū cā tn̄ ut credit rōabili. & sic młto magis ī hⁱ pōt dare dillationē. qa płs ē remitteꝛ ꝺbitū q̄ dillatōeꝫ dāe ad soluenꝺ.

Q VERITVR VTRVM supicertis cū epo q ē pr̄ paupeꝝ possit fieri ꝯpoītio: uł trāsactō. Rn̄det Laurēti9. Scieñ q̄ Pau. ī cle. de pe. & rēi. huc passū examinat: & finałr determiat q̄ nō p illū tex. & p. c. fi. de offi. uica. li. 6. Vult eīꝫ q̄ sine mandato apłico id facere nequeāt epī: ñ ꝯponerent de tanta q̄titate q̄ta ē illa ad quā ascēdūt: & non de miori. Cōtrariū ꝑuatur licet facta tacita ꝯpositione feratur demū sn̄tia taxatiua ipoꝝ ictorum: & si uera sūt q̄ fat9 ē Pau. qꝺ uideꝛ de iure. nec uideꝛ ꝯria ꝯsuetudo ualere. ał młtorū aīe illaqueareꝛ. Textus tn̄ illi uidere meo nō ꝓbant ita clare. Vnde forte posset rn̄deri qꝺ nō ē credeñ q̄ papa q pficit epos patres pauperū idistīcte nō ꝯcessisset eis ī specie: q̄ ex cā possēt cū talib9 transigere. & isti hn̄t maiorē potestatē q̄ illi qb9 libera admīstratio concessa ē. Itē nō simpłr donāt. Itē papa scit hāc ꝯsuetudieꝫ: & diu tollerauit Fiunt tn̄ taxationes ꝓ sn̄tiam. h Laūr. Forte posset dici q̄ ex q̄

ad eccliaꝫ militātē ualꝫ dictum Laūr. & ēt q̄ ad deū & eccliaꝫ triūphātē cū ex cā rōnabili facit ꝯpositionē de miori ꝙtitate ꝙ sit incta. puta qa residuū dimittit ei ut paupi: cū al' non posset uiuere sie idecentia sui status notabil'r. Sed ū absq̄ cā epus sciēter ꝯpoāt d̄ miori ꝙtitate notabl'r ualet dictū Pau. in foro dei. Nō eiꝫ credeñ ē papā fecisse epos dispēsatōes bonoꝝ paupū. ut possēt ꝓ libito uolūtatꝫ reittere: ul' ꝯponeř sup inc̄tis. ut de his postmōuꝫ pōpose uiuant. Nec ipe papa posset cū bona ꝯscia absq̄ aliqua cā rationabili facere hꝰi taxationes lōgemius ꝙ sit d̄bitū ic̄toꝝ: & residuū sciēter illis debitoribus dare: cū oia bene & plene possit restitueř. Secꝰ cū dubitatur utrū sit debitor ꝓ ic̄tꝫ. nā in dubio ē sēp inꝑtañ factū pape p maxīe i bonū. ut di. 40. c. Non nos. cū glo. Papa. n. & si hēat plenitudiem potestatis errare pōt ut hō. & iter cetera sue potestatꝫ ñ aufereř sibi ꝯditio ista cōmunis hominū qn possit peccare mortal'r: & d̄scēdere ad iferos grauius ceteris puniēdus si deliquerit. ut dř. di. 40. c. Si papa. & in glo. Insup cū restitutio certoꝝ debeat ꝑcedere restitutionem incertoꝝ ꝙ epi circa usarios publicos. ut licētiēt ad sacramēta ecclie & sepl'turā ꝑus ꝯpoāt sup c̄ta ꝙtitate ꝓ ic̄tꝫ qꝫ sibi solēt iburſare magisq̄ ꝙ pauperibꝫ dare: & d̄ ceteris ñ ꝓuideāt sufficiēt ut reddāt̄ itegral'r minus bene faciunt. qnimo si nō sufficerēt bona q̄ remanēt usariis: ul' heredibꝫ eoꝝ tenent q̄ acceperūt ꝓ ic̄tꝫ contribuere ꝑ restitutione c̄toꝝ. al' fures sunt & latrones auferētes q̄ debēt c̄tꝫ ꝑsonis. ex̄ de usu. c. Cum tu. 14. q. 6. Si res. Sꝫ ꝯsuetudo i h ñ excusat. q̄ potiꝰ dicēda ē cōruptella. qa ꝯ ius diuinū. di. 8. c. Que ꝯ mōes. 32. q. 7. c. Flagitia.

QVANTVM AD SEPtimū. s. de mō restitueñ seu ordine circa qd̄ ꝯsideranda sūt tria. Primū ē ꝙ restitutio c̄toꝝ preponēda ē restitutioni inc̄toꝝ. Scieñ igiť ꝙ c̄ta oia obligata restitutioni. i. cū sciūť ꝑsone qbus ē faciēda ꝑus itegral'r soluenda sunt ꝙ soluāt ic̄ta qñ. s. sciť: ul' dubitať bōa restituēꝫ ñ sufficere ad utrūq̄. nā tūc restituenda sūt plene ꝑus & itegraliť c̄ta & h ꝑplici rōe. Prio rōe successiois. Scdo rōe obligationis. Tertio rōe sil'itudis. Quātū ad ꝑmam rōnē. s. successionis adūteñ diligēť ꝙ non succedit

ĩ paupib9 ipe xp̄s :ñ qñ nō reperiūt p̄sone c̄te qb9 restitui d̄bēt c̄ta. ut q̄si p substitutionē succedere uideatur :ac si diceret testator dimitto meos hered̄s tales & tales qb9 debeo: ul' ēt si nō debeo. S3 si eos nō reperiri cōtingat . substituo mibi xp̄u3 cū paupib9 suis . Quātū ad s̄a3 rōnē obligatōnis p̄bat' h̄ sic. nā paupib9 nō tenēt' heredes dare .s. p restitutione dictoꝝ inctorū ñ unica rōne . s. i foro dei: s3 creditōib9 c̄t̄ tenēt' duplici rōe .s. i foro dei: & foro mūdi. qa heredes possūt a creditorib9 in iudic̄ 9ueniri. Quātū ad tertiam rōnē. s. sīl'itudis p̄batur idē a simili d̄ uoto simplici & sollēni. Nā uotū simplex ñ ita obligat sic id qd̄ ē sollēne nā q̄ ad deum simplex obligat: & sollēne q̄ ad deū: & mūdū .i. foꝝ mūdi. Vñ simplex uotū ipedit matrimoniū 9beñ: s3 non dirimit 9c̄tū. Sollēne aūt & ipedit 9beñ: & 9ctū dirimit .ut p3 di. 27. p totū. & rō hui9 ē qa ĩ uoto simplici ē unū uicl'3 ligās: ĩ sollēni duplex.

DE RESTITVTIONE Vero c̄toꝝ sciēñ ꝙ restitutō ēt fieri d3 cū q̄dā ordie p̄ cuius declaratione scieñ ꝙ s̄m t̄plicē uolūtatē creditoris 9tīgit debitorē h̄re substātiā eius. P̄ria ē uiolēta. Secunda ē 9ditionata. Tertia 9formata. P̄ria reperitur ĩ furto & sil'ib9 . Sc̄da ĩ us̄a. Tertia ĩ 9c̄tib9 licit̄ siue iustis. & s̄3 hāc t̄plicē uolūtat̄ gradū uarie prius & posterius hō restituer̄ obligat' . Cū igit' p̄ma uolūtate .s. uiolētate debitō tenet' utputa qa abstulit p furtū : & rapinas & h9i uiolētias: talia p̄us restituēda sūt ꝙ usura & alia debita. & h̄ pp tria. s. Prop̄t offēsionē. Prop̄t expropr̄atōe3. Et pp 9pulsionē. Prop̄t offēsionem q̄dē. nā maior ĩ eis fertur iniuria. qa illa penitus sūt inuolūtaria. s. rapina: furtū & h9i . Vs̄a uero aliq̄ mō ē uolūtaria .s. uolūtate 9ditionata: ppea de sui nat̄a minorē ĩiuriā in p̄ximū sapit alia uero debita sīe ĩiuria fiūt qa sūt uolūtaria: puta id qd̄ debet' rōe emptionis facte alicui9 rei: ul' ratione mutui liciti & h9i: & iō rapina & furtū pri9 restitui debēt ꝙ ip̄a us̄a & alia d̄bita licito modo 9c̄ta: & eadē rōe p̄us rapina. qa grauior in ea fit uiolētia & iiuria ꝙ ĩ furto. Sc̄do d3 tal' ordo pp expropr̄ationē. Nā ĩ rapina & furto s̄3 oēs dñiu3 nō trāsfert'. & iō talia nūꝙ total'r fiūt possidētiū. In us̄a uo dñiū trāsferri uidet'. Tertio s̄uād9 ē tal' ordo pp 9pl'sionē. magis. n. d̄bitō 9pellit'

& artat a iur restituer q extosit p furtu & rapia q que huit p usura. na ad restitutione use co pellitur diuio & eccliastico iur: s3 ad restituen rapina opellit: ut artat iure diuino eccliastico & ciuili. Ex qb sequitur q debitor si no pot isolidu restituere qd extosit p rapina & furtu: & et qd huit p usura: & h cu ratione uolutati ocurrett. qa i soluente usam aliq mo uolutas eius ocurrit ad illa expoliatione use. S3 expoliati p furtu seu rapina q oez sua uolutate expoliat. tu et rone iuris coartati. na a iure ciuili ho opellit ad restitutione rapine & furti isolidu: et si no habeat ad rstituen usas: hui9 snie e. Girar. or. hereitaru q uident ronabilr dicta. h excepto. s. q debent pus restitui rapia furtu & usa q alia debita mo licito octa. h. n. eet offerre holocaustu d rapina. Sicut. n. iiuste accipet ab aliq diuite ut daret elemosyna paupi ut dicit. Aug. 14. q. 5. c. Forte. Ita & iiustu uidetur ut de eo qd iuste debetur alteri puta hoesti mutui: ut emptionis: ut alicui9 liciti octus restituat aliena. h ei3 eet rapere alienu. ut reddat alienu: & no sunt facienda mala ut ueniat boa ait Apls. ad Ro. Ad h. 14. q. 5. c. Neq enim.

QVANTVM AD SECu da uolutate q dr oditionata q. s. cadit i usa dicit. Alexa. lobard9 q pus tenet qs restituer q huit p usa3 q q huit p alios oct9 factos uolutarie. Et hui9 ro e qa i restitutione debitou solu suat iustitia: s3 i restitutione use: & male ablatou no solu iustitia suat: s3 etiam iiuria deo facta & pxio admouet. & io restitutio use pfereda e. Si tn oriu obsuet qa. s. talia iusta debita i satisfactione pponet male ablatis: aduten q duplici cau h fieri potest. s. qn debita sut clare maifesta: & restitutio maleablatou no sic: s3 obscure sic ingrendo. Scdo qn res q debet e detmiata. na claru sep pcedit obscuru i iure. & determiata ro ideterminata. s3 illud coit n obsuatur et i pdictos duos caus: qd et uidet ronabilr fieri qa ideces uidet usa3 debere restitui de re iuste alteri obligata. Na p hoc no tollit iiuria facta pxio & do: sed additur noua quia alienum aufertur nec enim tenetur deo & pxio rone use ppetrate: ut alteri9 male ablati n iqtu pot de iure. ar. ex de reg. iur. Nemo ad impossibile obligat. Si g n pot rstituer usa3 n subtrahedo

ius alterius ꝓ tūc excuſatur a
reſtitutione . ꝑꝑea hoc magis
erit uiolentū ſeu ꝯ uolūtatē ei⁹
cui debeť aliqd rōe ꝯꝗctus iuſti ſi/
ue liciti.ſ.ſubtrhaeř ſuū creditū
ꝙ fuerit recipe uſrā ab alio ꝑꝑea
non uidr rōabile ut de iuſto ob
ſeqo qđ fecit proxīo.ſ.ei mutu/
ādo ſeu expectādo ꝑciū rei uēdi
te reportet icōmodū & dānum
qđ ꝯtigeret hoc ſuādo:cum qui
dedit uſrā recepit iā cōmodū ma
gnū ex mutuo ſibi facto.& iō dʒ
ſibi ſufficere ut uſrari⁹ reſtituat
ſibi uſurā cū potĭt de ſuo:& nō
aliēo.qa ſm reglam nemo debʒ
locupletāi cū alti⁹ iactura uľ dā
no.đ reg.iu.li.6.& ħ n̄ iura cōia
uľ mūicipłia alr diſpōerēt. qa
i ħmōi ſuāda ſūt.nā iuř humano
poſſeſſiōes & alia ut ꝓpa poſſi/
denť.ut pʒ di.8.c.Quo iure
QVANTVM AD tciā uolū/
tatē ꝙ dr ꝯformata ħ repiť i ꝯcti
bꝫ licitis ubi uolūtas ꝯhentiū cō
formať iſimł.In reſtitutiōe ēt
taliū aliq̄ ꝑus reſtituēda ſunt.nā
ꝑus reſtitui debēt oīcūꝗ ċta de/
bita ꝙ q̄cunꝗ ad pias cās relicta
atꝗ donata cui⁹ rō ē qa donatō
& ad pias cās largitō ſūt ex ſup
erogātꝭ ꝯſilio : uľ ſūt forte bōa
īcta. Reſtitutō aūt male ablato
rū ſeu aliorꝝ debitorꝝ ċtorꝝ ſunt
ex obligatōis ꝑcepto. Prius.n.

reſtitui debēt q̄ ſūt ſm neceſſi/
tatē ꝑcepti ꝙ q̄ ſūt ſuꝑ eroga/
tiōeʒ ꝯſilii.huic ſentētie ꝯcōdat.
Archi.in c.Nō ſane.14.q.5.Hic
ēt Ray.ait ꝙ ſi creditōes uľ lega
tōes ſił uenerāt ad heredeʒ ꝑ ſa
ſatꝭfaciēdū ē creditoribꝫ:ſʒ ſi uēi/
ūt ſeperati liberabiť heres:ſoluē
do ꝑ ōdineʒ cuilibet ueniēti ſiue
creditoribꝫ ſiue legatāio dū tn̄
nil ī dolo uľ ī fraude opeť.Sꝫ ūtn̄
ſi legatarii ꝑueīūt creditōes & ac
cipiūt uľ poſtiores creditores :
ꝑores & potiores in iuř ꝑueiūt.
Creditores poſtmōuʒ ueniētes
heredē iqetař n̄ đbēt ſi tn̄ de he
reditate remāſerit ei un̄ poſſit
adhuc ſatꝭfaceř illis: ſʒ hēnt tāꝙ
potiores ius ſuum ſaluuʒ ꝯ lega/
tarios qui ꝑ accepūt .Siłr & cre
ditores anteriores ꝯ poſteriores
q accepūt . Idē qꝗ Vuł ait.&
addit ꝙ ſi heres ſcit uľ credit
hereditatē ultra đbita n̄ extēdi
ſiue ex ꝯctu uľ q̄ſi ſeu ex malefi
cio uľ q̄ſi nihil legatariis dʒ dař.
Si uero ꝙtitatē debitorꝝ neſcit
debʒ creditoribꝫ ſatꝭfacere ꝑ.& ſi
legatarii ꝑus uľ ſimł cū credito
ribꝫ legata petant ēt creditoribꝫ
potioribꝫ ꝑmo ſoluēdū ē.Si aūt
đ hereditate nihil remanet ꝑ ſo
lutis debitꝭ legatariis nō teneť.
Si uero hunc ordinē mutauerit
heres ꝑ.ſ.ſoluēdo legatariis ſeu

secūdariis creditorib⁹ porib⁹ in foro ↄsciētie mīme liberat̄ nisi h faciat ignorāt̄ reputās.s. heredi tatem sufficere ad omīa soluēda. Vel nesciēs hūc creditorē eē po tiorē. his aūt concor. Hosti.

ITEM NOTA Qꝫ CETE ris pib⁹ seruāda est regl'a. Qui prior ē tempore potior est i iu re. de reg. iur. li. 6. Vbi autē sunt puilegia paria. s. psonaꝝ et actō nuꝫ insim'l: & equal'r satisfaciēdū est. n de aliquo illorum pbet̄ ꝙ alti pferendus sit ꝫ legem pacti ul' scripti uel usus probati. Hec autē notari solēt. C. de auctori tate iudi. possi. l. Pro debito. Cuꝫ ergo mercator ul' ali⁹ frau git: ul' ut uulgarit̄ dr: fallit non sufficiens satisfacere creditorib⁹ oib⁹ ex integro uēētib⁹ ↄctis ut sibi satisfaciat. hic ordo ꝯuat̄ ꝯm Bal. in. l. Pro debito. C. de bonis auctōitate iudi. possi. Prīo debꝫ satisfieri dominis reꝝ. Verbi gr̄a deponētib⁹ si deposita erāt sibi facta: ut. ff. de pui. credi. l. fi. & l. Veri. Secūdo satisfit merciū uē ditori si extāt merces. h est ipe merces restituūt tāꝗ singl'arit̄ p precio obligate. Si auteꝫ plus ualerēt id pl' reddit̄ ad cōmodū creditoꝝ. ut. ff. de actō. uen. l. Iu lianus.

SI AVTEM IPSE MERCes non extant sꝫ uendite sunt & lo co eaꝝ alie subrogate tales sub rogate non reddūt loco eaꝝ. qa non sūt pro precio obligate. ut. ff. de in rem uerso. l. Quidam. Hui⁹ ratio assignat̄ qa precium ex illa re redactuꝫ obligatū non erat. g nec ēt res q̄ emitur & habet̄ ex eo. Idē ꝙꝗ i pmutatōe dictū ē. qa ū species i obligatiōe ē non succedit loco alterius altera. ut notat̄. ff. de ṽbo. significati. l. Labeo. Tertio ceťis pib⁹ pfertur uxor qa hipotecā hēre censet̄. & ideo pfert: nedū pretēdētib⁹ personalē obligatōeꝫ: sꝫ ēt pten dētib⁹ tacitam hipotecam ut. l. Assiduis. C. q potiores i pigno. hēantur: nō tn̄ preferē creditori b⁹ habētib⁹ hipotecas expressas. Fiscus ꝙꝗ simile hēt priuilegiū cuꝫ muliere. C. de puile. fisci. l. Quanuis. & de h ēt hēs ex de pi gno. C. Ex litteris in glo. q̄niā. Quarto post hipotecas ueiunt deponētes. s. si non extat depo situ. ff. depositi. l. Si hoīs. §. fi. h. n. priuilegiū dat̄ cāe depositi: pp frequentiam ↄctuum deposi toꝝ. tn̄ sicut in. l. pdicta patꝫ. ta li puilegio nō gaudēt q sub noī ne depositi mutuāt ad usūa. hipo teca aūt est potior qa ptinet ad ipsaꝫ rem. ff. de pactis. l. Rescri ptū. Quito ueiunt siplices pui-

legiati.i.hñtes ꝑuilegia pſona/
lia non realia. Sexto & ultio ue
niũt cirographarii pro rata nõ
attẽta ꝑoritate ꝯtuuȝ qa licitũ
eſt debitori ꝓ cumulo creditoꝝ
facere detiorẽ cãȝ creditoꝝ ꝑoꝝ
nõ hñtiũ dominiũ nec hipote/
cã. nec priuilegiũ hñtiũ. ut. ff.
đ ſepatõe bonoꝝ.l.i. §.ꝯrio. Et
iſta ẽ rõ qa in cirographariis cre
ditoribꝯ non attẽdit̃ tempus.ħ/
ille. Veꝝ ubi lex mũicipalis ſeu
ſtatutũ ciuitatis aľr diſponeret:
illi ẽ ſtãdum ẽt in foro cõſciẽtie
ſi non ſit expreſſe ꝯ deũ.qđ nõ
de facili iudicãduȝ eſt.qa nemo ẽ
arbitrãdus ĩmemor đini timoris
& ſue ſaluttꝭ.i.q.7.c.Sancim⁹.ni
hil euident̃ appꝑeret ꝯrium.Vnđ
ĩ aliqbꝯ ciuitatibꝯ ut Florẽtie fal
lẽte mercatore ꝑ ſindicos ĩſtitu
tos a cõitate ſuꝑ huiuſmoi ĩ ũ nõ
ſufficiunt bona debitoris fallẽtis
ad plene reſtituendũ oĩbꝯ ſattſa/
cit unicuiq ꝑ rata ſm facľtateȝ
bonoꝝ illi⁹ & non ꝑus uni q̃ al
tĩ ñ aliqbꝯ pſonis ꝑuilegiattꝭ ĩ ħ ut
in mulieribꝯ ꝓ dotibꝯ rehabẽdis
& huiuſmodi qbꝯ plene ſattſacit
anteq̃ cuiq̃ alioꝝ. Itẽ ꝑ nõ ꝙ
hi qui tenẽt reſtituere ſi oĩo nõ
poſſũt ſoluere uľ reſtituere ſuf
ficit ꝯtrio & ꝑpoſitũ reſtituẽdi
qñ & cõmode poterĩtꝭ.iq.q.6.c.
Si res.qđ ueꝝ ẽ cũ nota ſit pau/
ꝑtas.taľ.n. non debȝ excõmuni
cari ut đr ex̃ de ſolu.c.Odoard⁹
nec aliq̃ pena mľtari.ex̃ de uſur.
.c.Cũ tu.& đr nota pauptas qñ
cedit bonis.ideoq tali debȝ cõſu
lere ſacđos.ſi de pauptate dubi/
tat:ꝙ cedat bõis. Nota tñ ꝙ nõ
ſufficit ħ ceſſio ita ꝙ non ſit ei
aliq̃ penitẽtia ĩiungẽda . qa nec
ſoľo nec ſattfacio plẽaria ſuffice
ret.Nam lȝ ceſſio ſeu ſoľo q̊ ad
ſattfactionẽ bõi ſufficiat. adhuc
tamẽ nõ ẽ eccleſie ſattfactũ.ǵ iu
dex eccleſiaſticus ſeu ſacđos pro
uſ̃patõe rei aliene iniungat ſibi
pñiaȝ.& in ħ oſtendũt plurimi
peccatores deliquẽtes q putant
ſufficere ꝙ ſattfaciãt:nec trãſgreſ
ſionẽ quã fecerũt poſtmõȝ ꝯfi/
tẽt.ħ Hoſti ĩ ſũma ti de peni.&
remiſſionibus.

SECVNDO NOTA Q̃ SI
talis ꝑuenerit poſt ad ꝑiguioreȝ
fortunã tenet̃ ſattfacere ẽt ſi ceſ
ſerat bonis.qa per ħ nõ ſũt libe
rati.ſȝ taľ ceſſio ad ħ eis ꝓdeſt
ne iudicati trahant̃ in carcerem
.C.qui bonis cedere poſſunt. ũ
ẽt dicit glo.ꝙ ceſſio ĩ ħ ẽt ꝓdeſt
ꝙ poſtea nõ poterĩt cõueniri ñ ĩ
q̃tũ facere poſſũt & ſic hẽt rõ ne
egeat & ꝑterea ꝯueniri nõ dȝ ñ
tãtũ ſit id qđ acqſiuit ꝙ merito
uideat̃ debere ꝯueniri.ħ in glo.
Sȝ q hñt reſtituere ſi ꝯueniant̃

ex maleficio si non sunt soluēdo
xberādi sūt p debito. Sz si ñ cō
ueniūtur ex maleficio nō debēt
tales uerberari: sz sufficit ꝙ ce-
dāt boīs. Archi. 14. q. 4. c. Si res.
NOTA TERTIO QꝚ SI IS
qui aliena abstulit pōt restituer̄
& nō restituit non est ī statu sa-
lutꝭ. 14. q. 6. c. Si res. Dicit autē
Ray. ī sūma sua ꝙ dn̄s alicuiꝰ t̄re
tenet̄ restituere indebite exacta
a se uł a suis directe uł īdirecte.
glo. sup indirecte ut qn̄ denegat
eis iustitiā uł nō defendit eos ut
dz. & sic extorquet aliq̄. Si tali
dn̄o ex aliqbꝫ. circūstātiis appeat
młtuz difficile uł īpossibile tał
restitutio satꝭ uidr ꝙ possit ꝯsu-
li huiusmōi ꝙ in cōpensatōe uł
remittat eis cōit̄ cuz eoꝝ cōsēsu
& libera uolūtate aliq̄ ꝯuitutem
uł annuā p̄stātiā īppetuuz uł ad
tp̄s ita ꝙ plenissime uideat̄ eis
satꝭfactū: uł ēt faciat in remissio-
nez peccatoꝝ illoꝝ quibꝫ tenet̄
aliqd̄ hospitale uł aliqd̄ sił e o-
pus pietatꝭ cū ꝯsensu tn̄ eoꝝ dz
si potest reqri. h ibi.

QVARTO NOTA QꝚ
is qui habet aliena restituere &
c̄tis personis. si potest ī totū uł
in ptez sz nō cōmode: sz cuz mł-
ta sui incōmoditate: tūc ꝯponat
uł ꝯueīat cuz ipso leso uł spolia-
to amicabiłr de redditibus suis
moderate ita ꝙ uictus sibi rema-
neat assignādo sibi q̊usq; fuerit
plēarie satꝭfactū uł paulatī sigłis
annis: uł mēsibꝫ: uł aliis tp̄oribꝫ
emēdet qd̄ pōt. & h cū uolūtate
illiꝰ cui dz satꝭfacere. qa si nullaz
īuenir et materiā apud eū absq;
dillatōe tenet̄ satꝭfacere uł bōis
cedere qa tał peccator sēper est
ī mora. Hosti. & Ray. Sed h me-
liꝰ declarabit̄ in ultīo. §. seq̄nti.
Si aūt p̄dictus inuēiat gr̄az apd̄
creditores suos facietes sibi rēis-
siōez uł dillatiōe m: tunc pōt ea
uti & est in bono statu aīe si tn̄
hēt ī pposito faciēdi qd̄ debuis-
sz si non potuissz obtinere īp̄az
remissioēz uł dillatiōez.

QVINTO NOTa ꝙ ū eēnt
płes creditores alicuiꝰ & d̄bitōi
petēti dillatōem: aliq creditores
uolūt dar̄ aliq ñ sz ꝙ cedat boīs
stabit̄ maiori pti creditoꝝ: & in-
tellige maiorez ptē. ubi ē maiꝰ
& fortius debitū: ēt si unus essz
cui pł q̄ omibꝫ debeat̄. Si uero
par sit debituz stañ ē maiori nu-
mero creditoꝝ. Si uero sūt pia
elligēda est clemētiō sn̄tia. s. dil-
latō dāda. C. d̄ cessiōe bonoꝝ. l.
. fi. Ray.

NOTA HIC QꝚ IOANNes
An. sup. c. Quāq; de usur. li. 6.
mouet q̄stionez an heres usrarii
qn̄ hereditas nō sufficit omnibꝫ

C 16

debeat satisfacere p̄ uenientib9 & reffert se dixisse. q non. imo fiet eis & aliis satisfactio p rata unu3 quēq cōfigente. ar. s̄. de testa. c. Relatū. in fi. S3 dicit ipse satis uidetur h cāu hēri debere ɔsideratō tpris: ut ille q prius soluit ul'as recipiat qd suū ē itegral'r: & sic de singl'is f'm regl'a3. i. de reg. iur. Qui por. cū istor ps sit cā ut dixi ibi: & in hipoteca h ɔsideram9. C. qui potiōes ī pigno. hēant. l. Sed si fūdus. & bona usurarii uidēt eē hipotecata. de us. .c. Cum tu. Multi tū doctores tenēt ɔ̄riu3 i h. s. q bona usurarior sit hipotecata. ut Hosti. Archi. Federi. Goff. & Ioan. ēt dicit q de hac hipoteca nō hēmu9 textum exp̄ssum.

SEXTO NOTA Q VBI aliqs ē istitutus heres & nō sufficit hereditas ad soluēdū oīa legata & debita dicit Ray. q credit in iudicio aīe q nō teneat: n̄ in q̄tū hereditas se extēdit ul' sufficit ēt si non fecit inuētariū. Ide3 Ioan. & Federi. secus ī iudicio cōtētioso: si nō fecisset iuētariu3: s3 si nō fecisset nō teneret n̄ durāte hereditate. Distīguit tū it' legata & dbita qa debita sie diminutiōe d3 psoluere durāte. s. ad hoc hereditate. De legatis v° si tot sūt q nō remaēat legitimus

potest detrahere suā legiptimā: & itum quātā f'm q̄sda3 si fuit istitutus heres. Et nota q heres pōt deducere āte oīa expēsas funeris & alias necessarias q̄s fecit cā hereditatis ut i testō & h9modi. Expēsas tū quas fecisset supfluas ad hōre3 & pompa3 mūdi: nō posset cū tuta ɔsciētia trahere de ere alieno. s3 facere intelligeret de suo. Pet. de pal. i q̄rto. Si aūt sūt plures heredes ad debita ul' legata regl'arit' tenet qlib3 p hereditaria pte. C. de her. act. l. 3. S3 d3. Ray. Excipiunt qn q̄ caūs secūdu3 ipsu3 Ray. Primus ē si aliqd idiuiduū ē i obligatiōe faciēdi ul' nō faciēdi. tūc. n. qlib3 tenet. isolidū. ff. d. v. ob. l. In executōib9. §. 2. glo. poit hic ex. ut si testatō pmittit se aliqd opus factur: & pmisit per se ul' heredē suū non fieri q̄ minus p fūdū suum tibi ire liceat. hic qlib3 heredū erit isolidū obligat9. Secūdus caūs ē si res q̄ deb3 restitui ab uno insolidū possideat. C. de acqrēda hereditate. l. 2. §. nēo. Tertius ē in alimētis legatis q̄ pro uolūtate defuncti ul' iudicis uel ab uno insolidū ul' a plib9 pro ptib9 designatis petunt. ff. de alimē. lega. l. 3. Quātus est si testator ab uno heredū legauerit creditori hereditario aīo cōpēsādi:

tunc.n. heres ille usq; ad q̄titatē legati onus illius debiti susti nebit. ff. de lega. 3. l. Cū ab uno. Quitus ī expēsis funeris uxoris nō tn̄ astrixit heredes ꝓ heredi tariis portionib; sz ēt uir ꝓ por tione q̄ puenit ad eum de dote uxoris sue: puta si ad eū puene rit. 100. & in hereditate sit. 200. ipse uir tenebit ꝓ tertia & he reds pro duab; ptib;. ff. de reli gio. & sūptib; funer. l. Quotiēs. & l. Veluti. h oīa ēt Hosti.

QVOMODO DEBEAT

fieri restitutō uxoris cōcipiētt p adultiū quē uir reputat suum de his q̄ cōsumit ipse filius spuri⁹ d bōis pr̄is putatiui: & heredita te tota ul' parte ad eū pueniēte. Primo uidēdū est de ipsa uxore adultera quō teneat & ad qd. Se cūdo de ipō filio spurio si tenet & quō. Tertio uero de ipso pr̄e q ex adultio talē filiuz hūit quō et ad q̄tū tenet. Sup̄is caūs uidē q ponit ex de peni. & rei. c. Of ficii. s. de muliere supponēte si bi alienuz ptuz quē uir eius repu tās suū nutrit & heredē istituit. Vn̄ idē uidet dicendū q̄tum ad restitutōez de ipsa muliere & fi lio suppoito & huic fraudi dāti bus opā efficacem: & de muliere adulta q̄rit p̄ si debeat reuellare marito. Ad h dicendū q aliq̄do non aliqn̄ sic. Nam ubi imineat aliqd eor piculor nō dz reuella re marito. Primū piclz ē ifaie. s. mulieris qa h tal'r reuellando cū esset antea bone fame seipsā pessie ac t̄pissie diffamaret qd qdē magnū piculuz est mulieri. Nā qd pū. 22. scriptuz est. Meli⁹ ē bonū nomē q̄ diuitie m̄lte: lz intelligat de uiris. tn̄ & pericu losi⁹ inhonestis infamia mulie rib; igerit notā. Secundū est pi cl'uz scādali. s. uiri & cōsāguieor & aicor ei⁹ si illis h īnotesceret malū. nam nō solū apd se turba ret ex eo: sz uix ex tūc possēt cuz ea amicitiaz & pacez ac cōcordiā & societatem hēre īmo forte eā maritus dimitteret & iō nō ualē tes forsitaz cōtinere usq; adultiū ppetraret. & sic inumerabilia & irrecupabilia inter eos orirētur mala. Tertiū ē pericl'uz mōtis. s. & uxoris & sue spurie ꝓlis atq; adulteri sui. nā ꝓbabiliter tiere posset q ei⁹ maritus seu qcūq; alius dū occidere aliū q̄reret ne caret s̄m Sco. i. q. Cōcurrentib; p̄dictis picl'is: que uidet ualde ꝓ babilia: & in pl'rib; eueniētia n̄ dz tal' mulier suo cōiugi reuella re pp bonū inctum restituendi hereditatē talib; picl'is se expo nere manifeste. Quātū pp picl'z īꝓbabilitatt. naz nec uir: nec fili⁹

nec etiā publicus iudex ħ mulie
ri ꝛuellāti credere obligāť:ṅ ꝓbꝫ
dicta sua ꝑ īfallibilia signa aut
ꝑ uiolētas ꝓbatōes siue ꝑ testes
idoneos. Naꝫ ex solo eius dictu
ñ potest exheredare talē filium
maxīe in ťris in qbꝫ ꝓ̊ genita ex
ꝯsuetudīe in toto uł in ꝑte succe
dūt. Insuꝑ ẜm Sco. in talibꝫ ter
ris si pať crederet uxori sue ī ħ
non posset tñ a spurio auferre
hereditatē:ṅ in publico foro:cū
ꝓbaret talem:& tunc opōteret
mulierē nō tātum apđ maritum
ſꝫ apđ totaꝫ patriā diffamari:&
isto ꝑ̄suppoito. s. qđ nō debeat
reuellař rōe maloꝝ grauioꝝ ex
īde cōtigētium. Quomō debeat
tał mulier satisfacere diceť infra
ubi tñ ñ īmineret aliud ꝑiculuꝫ
uł malum ṅ infāie ipsiꝰ adulťe
uł mortis sue uiđr ꝙ si ꝑ̄moria
tur uiro suo debeat ante mōteꝫ
ordinare cū cōfessore uł alia ꝑso
na matura ꝙ si moriať postea re
uellet ex ꝑte sua uiro:quādo. s. ex
ħ potest obuiari ne putatiuus
filiꝰ hēat hereditatē totam uel
ꝑtē. Aliqñ ꝟo ħ marito uel aliis
ꝑsonis eẍ ꝯfessioneꝫ teneť muli
er reuellare vꝫ si ħ tria ꝯcurrant
simł. Primo si apđ maritum &
alios fortis & grauis suspitō im
ꝑ̄ssa esset & occas o suspicādi ta
liter. Secūdo si ex ꝯ̇tis & sufficiē
tibꝫ causis potest & dꝫ uehemēť
& ualde ꝓbabiliť credi ꝙ nihil
de ꝑ̇mis periculis supradictis
hic subsequereť:aut cresceret ſꝫ
potiꝰ minuereť. Tertio si firmiť
ꝑ̄sumať ꝙ filiꝰ hoīs mariti uolū
tarie cedet. ſꝫ si ꝑuulus est filius
cessat ista rō qa mittere pōt illū
ad hospitale cū non teneať aleř
alienos:ṅ in extrema necessitate
cū alii desūt q ꝓuideāt. His autē
tribꝫ cōcurrētibꝫ reuellari debe
ret & possꝫ. Sꝫ uix ista cōcurrūt
& rarissime ꝑ̄sumeñ est ꝙ con
currāt. Insuper dici posset ẜm
Vuł. ꝙ ēt reuellare posset si nō
timeret marituꝫ uł aliud īmine
ret ꝑicłuꝫ. Sunt qdam utiqꝫ ui
ri scienter uxoꝝ adulteriū susti
nētes uł ēt ꝯsentientes īmo quā
doqꝫ uxores suas ad hoc hortātes
uł qa propos filios non possūt
hēre uł alia q̈cunqꝫ pudēda occa
sione. Facta ēt hac notificatione
āteqꝫ uir eiꝰ ꝓ educatōe tał filii
expēdat uideť deobligari a resti
tutiōe aliq̈ fiēda. qa fecit ꝙ in se
fuit ut dannū euitaret uiri expē
saꝝ in educādo: & hereditatiōis
q̊ ad alios. Ar. eẍ. de iniuri. &
dā. da. c. Si culpa. Nec tñ dꝫ ma
nifestare adulterū ꝑꝑ ꝑiculū per
sone & īfamie detrimētū & odi
uꝫ ad eū euitādū:& si ante mani
festationeꝫ iam aliq̈ cōsūpsisset

hui⁹ moi putatiuus filius tenebit ipsa mat̄ in qͭtū potest satisfacer̄ si aliqd ut suuz possidet: & si magnus existens qn̄ notificat̄ nolet ipse fili⁹ credere hoc. nec ceder̄ bonis putatiui p̄ris petens saltē legiptimā q̄ sine causis expressis a iur̄ auferri nō dꝫ ut legiptimus fili⁹. nec ꝯriuz potest ꝓbari. tenebit̄ nihilominus ipsa mulier heredib̄ꝫ d̄ portione illa ablata sibi de eo tn̄ qđ potest & n̄ pl̄. ex͂ d̄ reg. iur. li. 6. c. Nemo. & h̄ qa fuit in mora notificandi quādo potuit ꝓuideri. Sed nūqd mulier tal̄ dꝫ reuellar̄ crimē suum filio suo spurio: & inducer̄ eum ad dimittēdū hereditatem ūo heredi. Ad hoc dicēdum f̄m Sco. ū. s̄. Q aut fili⁹ crederet m̄ri aut non. Si aūt crederet: nō aūt ꝓbabile est ꝙ pp h̄ dictam dimitteret hereditatē. Nā paucos repire cōtingit. ꝙ ita pfecti sit ꝙ pp ꝯseruādam iustitiam in foro d̄i dimittāt magnas possessiōes q̄s retinere possūt iure exteriori. & uellēt spurii reputari nec h̄ mater p̄sumere pōt. n̄ antea m̄l̄tum fuisset expta de bōa uolūtate filii sui. Nō ḡ dꝫ se exponere picl̄o c̄to difamationis apđ filiū ꝓpt̄ c̄tā cōreptōez illi⁹. Si x̄o non crederet. tūc seq̄ret̄ ind̄ duplex malū. Primuz qa ipa diffamaret̄. Secūdū qa ab illo sicut antea hereditas possideret̄. Si qs aūt obstet ꝙ tali filio debeat reuellari. ne si ignorat̄ forte copl̄aret̄ p m̄rimoniū sue sorori aut alt̄i sue ꝓpinque: seu alia faceret que a iure spuriis ꝓhibita sūt. dicēdum ꝙ talis ignorantia dū perseuerat oīno excusat cuz sit ignorantia facti. Si qn̄ tn̄ factū ueniret ad lucē tale m̄rimoīum dirimēdū eēt. Si uero q̄rat̄ an dato ꝙ tal̄ fili⁹ ex x̄bis m̄ris se spuriū credat. teneat̄ satisfacer̄ bona q̄ hūit a marito m̄ris cet̄is filiis atq̧ heredib̄ꝫ aliis predicti mariti dicenduz ꝙ si h̄ idubitāt̄ credit & rōez ill̄d credēdi hēt. tenet̄ f̄m deum non tn̄ hūano iur̄ Si tn̄ non hēt sufficientem cāz & rōez credendi illud. tūc reddere non tenet̄ ex quo per se uel p alteꝝ sibi claret ꝙ nō hēt sufficiētez cāz seu ꝯdignaz rōez credendi. Sunt aūt int̄ cetera quattuor signa que reddūt suspectaz talem matrē ita ꝙ ei defacili nō dꝫ credi. Primuz ē amō. i. si p̄diligit aliaz prolem uiri sui. Secūdum ē odiū vꝫ si presumit m̄rez ipsum ul̄ ei⁹ uxorem odire. Tertium est stultitia qa mul̄r fatua & leuis est & pertinacis sensus. Quartū est incertitudo cū non ꝯstat ipsaz esse ul̄ fuisse certā ꝙ

hũc cõcepit đ adultio uł đ uiro. non.n.hoc potest oĩ adulťe esse ẽtuz. Sz qđ remediũ tali mulieri dz adhiberi .Dicẽdum ꝙ ei ꝭm Sco.ũ supra ťplex remediũ dari potest.

PRIMVM EST Qꝛ inducat filiuz intrare religionem. & tñ talem ꝙ possit ꝓfessionem suam seruare: ne.s. icidat in sillã uolẽs uitare caribdim. Secũduz est ꝙ clericus fiat. Vñ ualet tñ ꝭm dũ ecclesiastica beneficia acceptare & his q̃si sufficiẽtibꝫ merito iaz cõtentus: dimittat hereditatem alteri fratri laico in seculo remanẽti. Si tñ per nullaz ꝑsuasiõez hõestã cor tał filii mater flecteř nõ põt ut hereditatẽ dimittat: non uiđr ꝙ debeat se ꝓdere illi cũ ẽta non sit ꝙ tał ab ea iper suasibłis in aliis tã licitis & hõestis flecteret ex illo. ĩmo forte tenaciꝰ retineret: ne spuriꝰ putař tur. cũ talem notaz młti caueãt malenati. Tunc demũ tertiuz remediũ addẽdũ ẽ. s. ꝙ saluo iure humão: & absqꝫ infamia sua: põt & dz de sua dote: cũ eam hẽbit in potestate. uł de parafrenalibꝫ si hẽt: & ẽtis bonis & laboribꝫ & sudoribꝫ suis indemnẽ facere uiꝝ: & legip tiãz eiꝰ ꝓlez. Obligať.n. satisfacere uiro đ cõsũptis ab illegittimo filio. Sz tał filius non teneť satisfacere q̃ consũpsit ꝙ̃ diu bone fidei fuit. De hereditate aũt mulier obligať heredibꝫ uiri ab intestato: uł heredibꝫ scriptis: uł qbꝫ uerisiłr crediť ꝙ reliquiss͂z hereditatez. qđ si nescitur dz pauperibꝫ errogari. teneť iꝙ̃ ꝭm cõrespõdentiaz iustitie. non enim dico ꝙ teneať ad restituendũ equalens hereditati. qa supiꝰ dictum ẽ. Plurimũ qdez differt inter hẽre & proprie esse. Sed qa iste legiptimus heres utrãqꝫ hũit hereditatẽ: lz secũduz iustitiam fuerit proprie. ꝓterea minus ꝙ̃ equalẽs hereditati sufficit sibi ꝓ hereditate fienda. illđ aũt minus determinetur ꝭm arbitũ boni uiri. Quod si nec hoc fieri põt ꝓ tunc non obligať. tenebiť tñ cũ ꝑuenerit ad pinguiorẽ fortunã ex̃. de solu. c. Odoardus. Si ꝟo tał mulier nũꝙ̃ hẽt unđ possit restituere: tũc ex ĩpotentia excusatur: si habeat satisfaciendi propositum. iq. q. 6. Si res.

DE ADVLTERO AVtem cuiꝰ est filiꝰ: dicẽduz uideť si scit uł credit uerisiłr illum eẽ suuz ubi mater ipsa satisfacere nõ ualeat: uideť ꝙ teneať de expensis pr̃i putatiuo. qa cãz efficacem dedit tali dãno. ex̃. de iniuri. & dã. da. c. Si culpa. ꝭm tñ possibilitatem suã. & si mitteret ipa adultera

81

ad hospitale. uł qa fixit mõtuũ
peperisse . uł qa notificauit sie
sui piculo nõ esse filiũ suũ tene/
bit hospitali de nutrimẽto &
aliis expẽsis ṅ notabilis pauptas
excuset eã:cũ de iure naturali ad
hoc teneat. di.i.c. Ius natale. &
hospitalia pp paupes nutriẽdos
sint facta non ppter diuites. Sʒ
& de hereditate uł dote si dota/
ret a pr̃e putatiuo:teneri uidet
ad arbitum boni uiri:attẽta sua
facłtate.q̃ tñ satisfactio: occulte
fieri dʒ cũ sine periclo manife/
stari ñ possit.ar.2.q.i.c.Si pec/
cauerit.Si aũt dubitat adult ex
eo ꝙ mulier leuis est:& cũ aliis
adulterat.uł ẽt quia ipsa adulta
dubitat utrũ sit eiꝰ uł mariti:re/
liquat iudicio di cuiꝰ oĩa nuda sũt
& apta.& grauari nõ uidetur de
restitutiõe. Indecẽs ẽ.n. ut i re
dubia certa det sentẽtia ait Gre/
goriꝰ .xi.q.3.&.di.34.habuisse.
In nullo tñ casu ad obuiandum
huiꝰ periculis uł malis dʒ adul/
tera uł adult querere aborsuʒ uł
mõtem puuli.22. q.3.c.faciant.
Capitulũ septimũ.s. quãdo de
beat fieri restitutio qđ cõtinet
in se magnã difficultatem

QVANTVM AD octauũ.s.
qñ dʒ fieri restitutiõ.Dicit Tho.
2.2e.q.62.ꝙ stati qa sicut accipe
rẽ alienaʒ ẽ contra iustitiã:ita &
retinere eã. qa p hoc ꝙ aliquis
detiet rẽ alienã iuito dño ipedit
eum ab usu rei sue & sic facit ei
iniuriã.Manifestũ est aũt ꝙ nec
per modicũ tempus lʒ alicui in
peccato morari. sʒ qlibet tenet
stati peccatũ dimittere uel dese
rere. Vñ dicit quasi a facie colu/
bri fuge peccatum .Et iõ
qlibet tenet stati restituere. uel
dilatõeʒ petet ab eo q põt usuʒ
rei ꝯcedere.& si quidẽ teneant
de inctis cũ illđ esset erogãdũ
i pias causas cũ consilio ecclesie:
si huiusmoi psone habẽtes resti
tuere remaneãt ita paupes cum
filiis & failia ꝙ nõ hẽant unde
uiuãt fiat dicit Ray.ut dixi in ca/
su simili supra in tiº de decimis.
Ibi aũt sic dicit. Si qs retinuit de
cimas longo tẽpore: & nũc ueĩ/
at ad satisfactionem:& postulat
intuitu dei & ecclesie & qa habʒ
paruam substãtiã sibi remitti
qđ accepit tpr̃ preterito:cũ alit
oporteret cum sua familia mẽdi
care. ꝗuis ecclesia oẽs decimas
posset petere.si uiderit istũ cõ/
tritum & pces eiꝰ initi ꝟitati:
dʒ ei tãꝗ paupi dimittere unde
uiuat:cũ h esset ei datura postea
16.q.i.c. Quoniã .h Ray.qđ in/
telligendũ uidet ubi dãtur decĩe
đ mor put ẽ de iur cõi.Nã secꝰ
ũ đ more nõ dãt uł ualde dimi/

119

aute uidẽt excusari.d̄ h tñ plene
hẽs ĩ prima parte. ti.p̊. Et dicit
ibi glo. Vuł. ꝙ illi qui resignãt
in manu penitẽtiari q h nõ face
rẽt ṅ penitẽtiarii restituerẽt eis
ꝓ parte uel pro toto qñ nescit
cui facienda ẽ restitutio ꝙ non
credit eos esse ĩ statu salutis. Di
cit ẽt paulo post ꝙ nõ est neces
se ꝙ fiat huiusmodi restitutio
ĩ manu pẽitẽtiarii: dũ mõ tñ sit
paratus ad arbitriũ ei⁹ uł alt̃i⁹
boni uiri satſfacere. Dicit ẽt ꝙ in
h casu epũs q est dispẽsatõ pau
peꝝ põt dillatõeꝫ dare uł ꝑtem
dimittere uł ẽt totũ si uiderit ei
expedire ad necessariã substẽta
tionem illius tãq̃ alicui⁹ alterius
paupis. ita tñ ꝙ q̃to utili⁹ põt
gerat negotiũ illi⁹ cui facienda
esset restitutio: si psona ei⁹ ẽẽt
nota. vꝫ exponẽdo illa q̄ essent
restituẽda in usus tales qui ma
gis ei possent ꝓficere q̊ ad deũ
h ibi. Si tenet certis personis q̄
nolũt dare dillationeꝫ dꝫ ad pe
titiõeꝫ ipsoꝝ absq̃ dillatiõe sa
tisfacere uł cedere bonis qa fur
& raptor semp ẽ in mora: & iõ
semp augent peccatũ. ff. de cõ
ditio. fur. l. In re furtĩa. ubi lesi
egent & fame pereunt ne intuei
ẽte paululum mora ĩueniri non
ualeãt q redimant. di. ç. Sẽper
enĩ ẽ uitanda mora ŭ est piculuꝫ

di. 28: c. De siracusana & hoc ẽt
si opꝫ ipꝫ mẽdicar. Vnde ñ dico
hĩto respectu ne egeat. nã ꝯ hoc
nõ ex d̄ uł. c. Cũ tu. tñ uuł addit
sine culpa põt accipe uite nccĩa
. s. exx̃me. Ray. moderate sibi ui
ta retẽta q̊ usq̃ sibi plene satſfa
ciat. Hosti. uõ sic dit. Sꝫ qd si ñ
ĩmineat tał pericłꝫ nccitatſ: & is
q tenet r̃stituere ñ põ t ĩduci ad
restitutõeꝫ statĩ faciẽdã puto ꝙ
discret⁹ sac̃dos põt ꝯsciaꝫ suã in
formare ex eo ꝙ ĩtendit utiliter
gerere negotiũ creditoris. Nam
si uidet ꝙ aliter non põt recupa
re ĩppetuũ uł nõ ita cito: uł ita
comode. potest recepto iura
mẽto uł alia sufficienti cautõe si
hẽre põt dillationẽ cõcedere. &
sub hac cõditiõe. si hec adipleue
rit in talẽ diẽ peccatorẽ absolue
re: & sic creditõ qd ei debet recu
peret & peccator nõ recedat a
presbit̃o desperatus. hoc ille. Sꝫ
ꝙ ĩ fie hui⁹. §. s. ꝙ absoluat sub
cõditõe ꝯriũ asserit Vuł. dicẽs.
Qꝛ absolutõ a peccatis nũq̃ dꝫ
fieri sub cõditiõe: & iõ põt dici
ꝙ absoluat siplicit̃ si ẽ soluẽdo:
sꝫ declaret ꝙ ñ ualebit absolutio
ṅ adipleat ꝓmissum Vuł.
ARCHIDIACONVS uero
sup. c. Si res. iq. q. 6. q̄rit utrũ
habenti restituere debeat hẽri
respect⁹ ne egeat. Et dicit uidet

ꝙ sic. ff. ď reg. iur. l. Incōdēnati. ff. de cessi. bo. l. 2. & sic nota per B. de solu. c. Odoardus. & facit ad h̄ qđ h̄etur. 16. q. 2. Quicūꝗ Sȝ Inno ꝑ notata i. c. Cū tu. ex̄ de usur. secus credit ꝯ canones. Vbi ibi notant Ala. B. & Hosti. ꝙ i solidū tenēt ďtētores usuraꝝ & nō solū i quātū facere possūt. Qui Hosti. i sūma dicit ꝙ q h̄nt restituere paulati sigl'is mēsibꝫ soluāt creditoribꝫ: si al'r nō pn̄t sine magno sui detrimēto ꝓut poterūt: uł cōponāt se cū expoliatis. Qȝ si nullā possūt iueniř miāȝ apud eos absꝗ dilatiōe: tūc tenēř satisfacere uł bonis cedeř. qa pccōr sēp ē in mora. ff de cōditi. fur. l. In re furtiua. ex̄ de simo. c. Cū i eccłia. Multi tenent dictū precedēs tāꝗ equū. s. ꝙ tenēt soluere ꝗtū possūt retenta sibi uita comoda. ar. de. cō. di. ꝯ. c. Discipulos. ex̄ de furt. c. Si qs. Sȝ ar. ꝯ̄ sup ṽbo reddere. eiusdē capituli. & ibi dicit ꝙ stati debȝ reddere totū qđ pōt al'as Tho. 2. 2ͤ. q. 62. q dicit ꝙ stati ē fiēda restitutio. Dictū tn̄ Tho. pōt dici nō esse ꝯ̄ si sane itelligaᷓ ut ī diceř.

SED IN Q VADAM SVMma dř ꝙ q h̄ent restituere uſ'as & maleablata & ꝓponūt firmiť reddere & nō possūt stati. quia nolūt cū familia egere uł mēdicare: & tn̄ icipiūt iux̄ posse satisfacere: utrū tales possūt absolui & cōicare. Rn̄deo aut sciūt ꝑsonas certas aut nō: & si sciūt ipsi h̄entes male ablata: & ipi ēt qbꝫ debēt h'ꝰi nolūt: tutū ē ꝙ de cōsciētia eoꝝ stēt ad ťminū ipoꝝ & uolūtatē. Si uero tales nesciūt dāna sibi data & r̄uelatō possȝ eē periculosa illis q uolūt restituer tūc nō ē reuellādū ill'. sed ꝓsumēdū ꝙ cōfessor causā illoꝝ utiliť agat & cōsitēs itēdat & ꝓmittat ꝗcito satisfacere pōt. qa h̄et locū rati h̄itio de bono & equo: & tūc cōsitēs absolui & cōicaȓ pōt qa ē i uia salutis. Si uero oio nesciaȓ ꝑsone qbꝫ ē restitutio fiēda tūc ē liberū i ꝑtāte ꝑlati uł discreti ꝯfessoris dare & ꝯstituere terminū cōsitēti sicut uiderit necessitatē & ꝯditionē eiꝰ & uolūtatē ꝓptā r̄stituēdi: & ifra istū ťminū tał pōt absolui & cōicari. Itē ubi maior est cōtritio ibi maior misericōdia & uenia ē fiēda & r̄missio. & qa totꝰ mūdꝰ fere est iuolutꝰ i rapis: sic pro posse tuo curre ꝑ mediū ne nimia securitas uł remissio pire faciat quos discreta eqtas poterat reuocare Itē sēper iniurias & spolias uł cōplices eorū debēt h̄ui l'r postulaȓ ueniā ab eis quos offēderūt. ne

illi remaneāt ī rācore & mala uo
lūtate.

QVID AVTEM DEbeat
facere uxor & familia raptoris
& usurarii & hꝰi q nō hn̄t n̄ de
obligatꝫ restitutiōi. hēs supra in
c. de rapina. § .12 .in fine.

Nota ꝙ Ray. & Hosti. ꝯca istā
materiā restitutionis dicūt. Hoc
notēt sacerdotes & retineant: ꝙ
ſꝫ ꝙ maiō uł miō fuerit fraus uł
dolꝰ uł uiolētia: maiō uł miō dꝫ
esse discretio iudicātꝫ & ſꝫ h in
ułis q̄ fiūt i dpositis ut dictū est
supra in. c. de usura. q̄ oīo sūt r̄e
stituende. tn̄ ibi qa minor uiolē
tia q̄ꝫ i ceteris poterit cōfessō eēt
cū scit̄ psona cui fiēda ē restitu
tio magis moderare tēpꝰ resti
tuēdi retēta sibi uita comoda &
familie sue.

QVIDAM CIRCA materiā
istā dicūt & meo iuditio satꝫ ra
tionabiłr ꝙ ī certis casibꝫ nō te
neť qs ad statī restituēdū actua
aliter eēt si hēt modū aliqualē ad
r̄stituēdū & ab eo cui tenetur iue
niť n̄ possit nec dilatōeꝫ nec r̄mis
sionē: sꝫ subitā uelit fieri sibi r̄sti
tutionē. qn̄ vꝫ ex restitutꝫ statiꝫ
uł statī restituēdo sequereť inde
euidēs uł probabile dānū spūale
uł tēporale notabile ipsiꝰ r̄sti
tuētꝫ uł aliorū. qd̄ pponderaret
dāno eiꝰ q dꝫ hēre ex carētia illiꝰ
rei. Potest autē tale dānū esse t̄
plex seu scādalū nōbłe uł dānū.
Periculū mortꝫ. Infamia grauis.
Periculū notabile mortał cłpe.
Ratio autē hꝰi ē ꝙ .s. tał restitu
tio possit differri. qa ſꝫ Sco. Cre
ditō q dꝫ hēre magis dꝫ uelle in
hꝰi casibꝫ ut maximū īcomoduꝫ
seu dānū eiꝰ qui hēt restituere
euiteť i modica restitutiōis dilla
tiōe: q̄ꝫ suū modicū īcomndū uł
dānū ex carētia ad tēpꝰ sue rei.
Et si obiiciať ꝙ restituere ē actꝰ
negatiui precepti. qa reducit̄ seu
explicať p h ꝙ ē nō retinere ali
enū. Sed preceptū negatiuum
obligat semper & ad semper.
Respōdeť ſꝫ Sco. ꝙ alienū iiuste
& iuito dn̄o retinere sipłr phi
beť. ppea sēp & ad sēp isto mō
necesse ē saluti alienū nō retine
re. Sꝫ qn̄ qs hēt uolūtatē & pro
positū restituēdi alienū p tpre
oportuno ex tūc teneť dn̄o rei
uolēte. i. uelle debēte. Vult autē
hoc dn̄us rei & si n̄ actu elicito
tn̄ actu debito & honesto. quia
uelle dꝫ ꝙ q suū hēt retineat
q̊usq potuerit opōtune. Et si di
cat dn̄us rei hoc agit iuite. & qa
nō uult ꝙ p q̄ꝫtūcūq tēpꝰ suum
retineať. Dicēdū ſꝫ Sco. ꝙ dn̄o
eēt iordinate uolēte statī rehēre
suū: & p ꝯsequēs ꝯ rectā rōnem
nolēte pximū retinere suū: tūc

tenẽs nõ ẽ detẽtor iniuſtꝰ.nã &
depoſitũ dꝫ redditiõe ſtrictiſſia
reddi cũ repetit̃.ut.C.depoſitũ
l.ſi.& tñ iuito dño uolũtatẽ ior
dinata cũ repetit ut cũ eo malũ
faciat ſibi uel alteri põt retĩeri.
Et Aug.dicit ꝙ multa bona ſũt
preſtãda iuitis dũ eorũ potiꝰ uti
litati ꝙ̃ uõlũtati ꝯſulit̃. di.45.c.
Et qui emẽdat. Et exẽplũ ponit
23.q.4.c.Ipſa pietas.đ eo.ſ.q ꝯ̃
uolũtatẽ ſuã exħit̃ de domo rui
tura qđ laubadꝉr fit.
EST ERGO unꝰ caſꝰ cũ imĩet
ex eiꝰ r̃ſtitutõe ſubita picꝉũ dãni
icõpabiꝉr ꝑualẽtꝫ dãno qđ iñ ħet
creditor ex carẽtia rei ſue: puta
cũ ip̃e creditor ĩpugnaret bonũ
cõe &.hñdo illaꝫ rẽ ſeu pecuniã
quã qs de ſuo retinet magis poſ
ſet ĩpugnare & ꝑualere. Nã tũc
ẜꝫ Ricar.i.q.nõ tenet̃ illud reſti
tuere illi ſꝫ fideꝉr reꝶuare ut re
ſtituat ſibi uꝉ heredibꝫ ſuis qñ ħ
fieri poterit ſine preiuditio bõi
cõis.uꝉ depoſitare illud ordinã
do & ꝓuidẽdo ꝙ tp̃e ſuo r̃ſtituat̃.
Idẽ uꝛ̃ dicẽdũ cũ quis uteret̃ re
ſua rehabita. puta gladio ad oc
cidẽdũ ſe uꝉ alium uꝉ huiuſmõi.
Idem uidet̃ dicendũ cũ ex ſubi
ta reſtitutiõe ille q r̃ſtitueret rẽ
ablatã per furtũ uꝉ aliud uitiuꝫ
đtegeret̃ & iñ iſamaret̃.cũ fama
ſit qđ notabiliꝰ ſbã tẽporali. vñ

grauiꝰ reputat̃ pccũm đtractõis
ꝙ̃ furti ceteris paribꝫ ẜꝫ Tho.2.
2.q.73.&.5.q.i.c.Deteriores.
Cũ g̊ qlibꝫ debeat ꝓuidere cõſ̃
uatõi fame ſue.ar.12.q.i.c.Nolo
Põt taꝉ differre reſtitutionẽ uſqꝫ
ad tẽpꝰ quo nõ đprehẽdat̃ i cri
mine & iſamet̃ ſi aꝉr ꝓuideri ñ
põt. Idẽ dicẽdũ ẽ cũ id qđ debꝫ
reſtitui nõ poſſit reſtitui ṅ faci
ẽdo magnas expẽſas ad mittẽdũ
ſibi.qa i remotꝫ ẽ creditor. Tũc
enĩ qđ agẽdũ hẽs s̈ ẽt eo.ti.c.3.
Et idẽ dicẽdũ qñ mulier hẽt fi
liũ ꝑ adulteriũ neſciẽte uiro: uel
ſuppoſuit ſibi alienũ partũ qui
nutrit̃ de bõis uiri:uꝉ ẽt heres di
mittit̃ ut ꝓpꝰ filiꝰ cũ teneat̃ mr̃
taꝉ de oĩbꝫ que ꝑcipit taꝉ filius
bõis.ſ.putatiui pr̃is.nõ tñ debet
reuellare factũ qñ ex hoc ſeq̃ret̃
uꝉ ſeq ꝓbabꝉr poſſet mors ſua
uꝉ ꝑꝉ taꝉ: uꝉ ẽt notabiꝉ iſãia ſeu
alia grauia ſcãdala ẜꝫ Ray.& Io.
neapoꝉ.i q̊lꝫ.đ quo hẽs s̈ plene
eo.li.ti.i.c.de furto.ibi uide.
ALIVS CASVS qñ ex hꝰi r̃
ſtitutiõe poſſet ſeq mors ſubita
ſpũaꝉ ſeu pccũm mortale ꝓba
biꝉr i reſtitutõe uꝉ familia eius.
puta reſtituẽdo q̃ hẽt aliena ad
tãtã uenit pauptatẽ uꝉ miſeriaꝫ
ꝙ nõ põt uiuere uꝉ ꝓuidere fi
liis ſuis de uictu & ueſtitu & cũ
ſit aliꝗꝰ nobiꝉ cõditõis m̃dicar̃ ni

mis erubescũt: ab amicis ad suf
ficiētiā nõ iueniũt: laborare ne
sciũt uł nõ possũt: qa paruuli uł
īfirmi. & sic restituēdo exponiẽ
piculo ipe cũ familia sua furādi:
uł pstituēdi filias: uł dsperatõis
ubi retinēdo qd hēt alienũ cum
ipo & īdustria sua puidet & pce
sibi & familie sue: & dispõit ad
satisfaciēd paulatī. Hoc sētire uř
Sco. ī. q. Henri. ī qlꝫ. 6. q. 24. &
idē uideř dicēdũ cũ qs hꝫ istra
art sue uñ ex labore suo guber/
nat se & suos & uēdēdo uł tradē
do ea ut rstituat suis creditoribꝫ
nõ poterit laborař & iñ lucrari.
puta libros q ad iurisperitos &
medicos: ferramta q ad artifices.
Laborãdo aũt cũ predictis ultra
substētatõnē suā poterit ī futuꝝ
paulatī satisfacere. Nec credo ēē
ꝯ hoc qd dicit Tho. 2. 2. q. 62 f.
ꝙ statī restituēdũ ē alienũ sipłr
Nõ. n. ita amare uerba accipiēda
sũt. dicit lex ſꝫ ciuilr. & ī sacra
scriptura statī dř fieri qd ī plixo
tēpore ut patet Malach. 3. Statī
ueniet ad tēplũ zc. & precipue
cũ ex causa ita urgēti differẽ ut
dictũ ē. Põt ēt multiplr capi in
iure & nõ solũ p potētia facti ſꝫ
iuris & comoditat ut patet. 22.
q. 3. c. Faciat. ī glo. Hec tñ ñ sũt
pdicãda ne aperireẽ uia dtētioni
alienoꝝ ad qd nimis persone sũt

īclinate. ſꝫ cũ magna discretione
ī cõfessione & ꝯsiliis tractāda. &
cũ mult circũstātiis cõsiderāda
q honestēt factũ. Ad h ēt facit
qd dicit Io. neapoł. ī quolibꝫ. 9.
q. 22. & Ricar ī. q. & Pe. de pał.
ITEM POTENTI restituere
male ablata statī utrũ sufficiat r/
liquere in testamto uł ī istrumto
ꝙ heredes restituāt. Rñdet ad h
Io. neapoł. ī. 9. qlibꝫ. q. 22. ꝙ h
sufficit ī duobꝫ casibꝫ tātũ.
PRIMVS est qñ bñs male ab
lata credit uere & p certo uł qi
pro certo ꝙ talis retentio non
sit cõtra uolũtatē dñi. tał. n. retē
tio nõ ē iiuriosa uł iiusta. nullꝰ
enī patiẽ iiustitiā uolēs. ut dř. ç.
ethicoruw.
SECVNDVS casus qñ tał re
tētio rei aliene ē ꝯ uolũtatē dñi
ſꝫ iordinatā: puta cũ nõ redditur
gladiꝰ furioso cũ repetit ipsũ ī
furia. hoc. n. iuste fit. ut. 22. q. 2.
c. Ne quis. Et similr h ē quãdo
uult rē suā statī hēre quā rtinēs
nõ põt dare sine notabili dãno
suo. & eꝯ ille cuiꝰ ē põt sine dã
no & īcomodo carere ad tēpus
Ex istos casus nõ sufficit ad salu
tē ñ statī restituat. Ratio ē. qa
d necessitate salut ē uitare pccũꝫ
mortale. ſꝫ ñ solũ auferre alienũ
sed ēt detētio rei aliene ex pre/
dictos casꝰ ēmõtale. qa ꝯ iustitiā.

121

qa cũ faciat ĩiuriã ꝓxĩo & hoc cũ
põt reſtituere. Vñ nõ ſufficit ad
ſalutẽ tali reliquere ĩ ĩſtrumẽto
uꝉ per teſtamẽtũ ꝙ heredes re
ſtituãt. Sʒ de neceſſitate ſalutꝭ ẽ
ſtati r̃ſtituer̃ ſi põt. Sʒ ſi ille cuiꝰ
ẽ res uꝉ cui obligat̃ ñ põt illa re
carere ſine ĩcomodo ſuo ẽt ad tẽ
pus: opʒ ꝙ reſtituat ẽt cũ mag̊
ĩcomodo ſuo. nec ſufficeret dit
tere per teſtamẽtũ.
TERTIVS caſus excuſãs a r̃ſti
tutõe ſubita ẽ cũ ex hoc ĩminer̃t
periculũ mortꝭ cõporaꝉ. Et nota
ſꝫ Ricar. ĩ. q. di. ic. ꝙ ſi ille q dã
nũ ĩtulit h̃et aliqd ultra neceſſi
tatẽ ſubſtẽtatiõis nature q̃uis ſi
bi neceſſariũ ad uictũ ſꝫ decẽtiã
ſue pſone r̃ſtituere tenet̃. Nõ. n.
licitũ ẽ de alieno uiuere cũ ſecu
lari honore. Si autẽ nõ h̃et ñ ne
ceſſaria ad ſubſtẽtationẽ nature:
tũc ſubdiſtĩguẽdũ ẽ. qa aut iſte
q ẽ paſſꝰ dãnũ ñ ĩdigʒ ad ſubſtẽ
tatõeʒ nature eo qđ ab eo ablatũ
ẽ. & ille q abſtulit põt retinere:
& reſtituer̃ ñ tenet̃. qa ex iur̃ na
ture licitꝰ ẽ unicniqꝫ uſꝰ poſſeſſi
onis neceſſarie ad ſubſtẽtatõneʒ
nature. Extrema. n. neceſſitas fa
cit oĩa cõuia. ff. ad legẽ rodiã. đ ia
ctu. l. 2. §. Cũ ĩ eađ. ĩ textu & glo.
Aut ĩdigʒ ad ſubſtẽtatõeʒ nat̃e
eo ꝙ ablatũ ẽ & tũc ſubdiſtĩguo.
qa aut ṗmꝰ. i. dñus ĩ pĩꝰ rei ĩdigʒ
iſta re ad ſubſtẽtatõeʒ ſue nature
priuſq̃ fuit neceſſaria ad ſubſtẽ
tatõeʒ nat̃e illiꝰ q abſtulit: aut eo
dẽ tẽpore uterqꝫ ĩdigẽs factꝰ ẽ
iſta re ad ſubſttatõnẽ ſue natur̃
Aut iſte q abſtulit factꝰ ẽ indi
gẽs re iſta ad ſubſtẽtatõeʒ ſue na
tur̃ ṗꝰq̃ iſte a q̊ ablata ẽ. Primo
modo & ſecundo põt dici ſine
preiudicio ꝙ iſte q abſtulit rem
iſtã teneat̃ reſtituere illi a quo
abſtulit. qa nũq̃ facta fuit res il
lius q eã abſtulit: ſed ſẽp remã
ſit illiꝰ de iure. poſtq̃. n. ſũ ĩ ſta
tu ĩ quo res mea neceſſaria ẽ mi
chi ad ſubſtẽatõnẽ nature: non
põt fieri altiꝰ me ꝯdicẽte. Si t̃tio
modo. tũc ille q abſtulit reſtitu
ere nõ tenet̃. qa ab iſto tẽpore
q̊ facta ẽ neceſſaria ſibi aqſitum
fuit ius ĩ illa re illi qui abſtulit.
Et iõ q̃uis dãnũ paſſꝰ ueniat po
ſtea ad ſtatũ ĩ quo res ſibi ablata
eſſʒ ſibi necc̃ia ad ſubſtẽtatõeʒ
nat̃e ñ pp h̃ hʒ maiꝰ ius ĩ iſta re
q̃ iſte q eã abſtulit niſi iſte qui
eam abſtulit deueniſſet ad ſta
tũ ĩ quo ãpliꝰ res iſta nõ eſſʒ ſi
bi neceſſaria ad ſubſtẽtõeʒ nat̃e.
Idẽ per totũ Pe. de paꝉ. ĩ. q.
& Sco. Ex predictis horũ patʒ
ꝙ tales qui habent reſtituere: &
ſi retineãt ſibi q̊dãmõ neceſſaria
ad ſubſtẽtatõnẽ ſui & familie ad
uitãdũ multa pericula aĩe & cõ

poris que uerisimil͛r seq possēt bonis suis cedēdo & omnibus se expoliādo p restitutōe fiēda. q͛d forte tuti⁹ esset restituere & in deo cōfidere et si opoteret mē dicare s͛z Ray. Ad hoc n̄ uidētur teneri de necessitate salutis. tn̄ n̄ debēt tales laute uiuere & pō pose uestiri cū familiis: & filias su as cū magnis dotib⁹ nuptui tra dere sicut si nō essēt obligati re stitutōi sed parce uiuere & puas dotes traddere. & si nō possunt nobili ul͛ mercatori nuptui dare debent artifici & plebeo trade re & alia superflua resecare. Cū multa ergo prudētia hoc ne gotiū agēdū ē: cū efficacit͛ uidēt͛ facere q͛d possūt ad restituēdū & in aliis se bene habere & cum ti more dei credo q͛ possūt absol ui & comunicari. Qui autem & de eo q͛d possūt semper pera stināt & ānuati repiūt͛ pmitter͛ cōfessorib⁹ restitutōnē facere: & postea nō faciūt nō uidēt͛ absol uēdi n̄ pri⁹ faciāt uel disponant efficacit͛ negociū ut habeat executi onē. & multo min⁹ ei pmitti d͛z cōio sumi: q͛tū dico spectat ad ɔ siliū cōfessoris. Nā q͛tū ad sacer dotē q͛ h͛t cōicare: cū ille se i ma nifesto ad hoc igerit. quid iuris hes ī ³ parte ti. eo.

DE VSVRARIIS aūt manife stis quō sit agēdū cū eis ī restitu tione & collatōe sacramtoꝝ hes supra eo. c. de usuris. Possēt et tales petere remissionē a credi toribꝫ quā si sine fraude & spōte obtinēt nō ipsis apli⁹ obligant͛: nec et pauperib⁹ illa remissa eis dare tenēt. Nō tn̄ decēs ēēt ut di ues a paupere & idigēs parum a m͛ltū idigēte petet reissionē.

QVERITVR utrū epus ella psis trib⁹ ul͛. 4. 30. ul͛. 40. annis possit agere ɔ͞ heredes ul͛ posses sores bonoꝝ q̄ndā illi⁹ q͛ i testa mēto reliquit mille libras soluē das nōine usuraꝝ ictaꝝ cū d͛ ex tōsiōe dcaꝝ usaꝝ nō appareat n̄ p cōfessionē dicti testatoris. Rn̄ det Laur. post Federi. q͛ cū actō que cōpetit ex testamēto ul͛ cō ditio que cōpetit epo p. l. Nulli. sit personal͛ & spatio 30. ānorū claudat͛ p cōsequēs. C. de prescri. 30 ul͛. 40 ānoꝝ. iō ɔ͞ heredes bōa fide possidētes q͛ sēper presūit͛ nō cōpetit actio ad dictas mille libras n̄ probaret͛ heredē malā fi dē habuisse & sciuisse uitiū & cri men defūcti quo casu d͛z ītelligi c. Tua nos. cū si. Et idem si de extorsione appareat per aliud q͛ per testamentū. Quo autē ad possessores bōꝝ ī q͛s p testatorē ul͛ ei⁹ heredē bona sūt alienata: nō est aliq͛d dubiū si possederūt

ſpatio.x.ānorū.qa actio pſonal̄ nō cōpetit cōtra ſucceſſorē ſingl̄arē.ut.l.i.§.hers.ff.ad trebel. Nec obſtāt p̄ dicta.ſ.ꝙ actiones epo cōpetētes durāt 40 ānis.qa itelľr hoc de actōibꝫ ꝯcōpetētibꝫ epatui uľ eccľiis collegiatis. ſed hic nō cōpetit actio epo ut epo ſed ut iconomo & adminiſtratori bonorū pauperū.

QVERIVVR qd ſi premiſſo generali edcō ꝙ qcūꝗ dederit uſuraꝝ noīe aliquid tali ueniat ī toc dies ꝛc̄. Si nemo ueniat: nec ēt aliqua s uſuras certas uſurariꝰ aſſignauerit ifra terminū ſibi ad id ſtatutū lataꝗ̄ ē ſētētia p epum declarās illas eſſe certas: utrū uſariꝰ ſit tutꝰ ſi poſtea appareāt pſone certe qbꝫ ē reſtitutio fiēda. Fredericꝰ de ſenis ſētit ꝙ ſic:ēt quo ad illos q tūc erant ex̄ dioceſi.fatet̄ tñ ꝙ talibꝫ cōpetit remediū ꝯ̄ epuꝫ uľ paupes Sed cogita dicit Laur.an ſit ueꝝ & cōtrariū practicat̄ qñ ñ ē determinatū ꝙ oīa ueniāt ſub noīe īcertoꝝ:hoc ē qñ nō fit taxatio uere & ſ̄ꝫ quātitatē ad quā aſcēdūt ſed minor & ſ̄ꝫ ꝙ īter eos ꝗuētū ē & d̄ hoc iudici ꝓ cuiꝰ ſētētia alio nō dato preſūit̄ ꝙ ſtat legiptime. An aūt talis practica ſit iuri cōſona tu ipe uide. Prōpti ſūt tñ epi ad eiꝰ obſeruatōeꝫ qa ꝓ ſeipſis īcerta iburſāt nec ad illoꝝ uolūt r̄ſtitutōnē uenir̄ uel teneri.ſed fit certa taxatō ſ̄ꝫ cōuētōnē ſ̄ꝫ ꝙ moris ē. que tñ an poſſit de iure fieri uidēdū ē.

QVERIT ēt Archi.ꝙ ſi quis decedēs reliquat ſibi heredē ex teſtamēto uľ ab iteſtato:& ordinauit quēdā executorē tātum ad emēdā ſuorū foriſfactorū q d̄cedēs tēpore mortꝫ ſue creditoribꝫ tenebat̄ & iā t̄mini ſolutōis fluxerāt. Dicit rñdēdo ꝙ iſte executō debita hꝰi ſoluere tenet̄: & pōt cōueniri.qa elapſis termis ſolutōis cepit iiuriari creditoribꝫ ī ñ ſoluēdo defūctis. Ex p̄cepto aūt dñi ē ſolutō faciēda. ar.xi.q.i.c. Magnū.23.q.ultia.c.Tributū.qa peccat i termio nō ſoluēdo:tum qa frāgit promiſſū ex̄ de pact. c.i.&.2.tū qa illo ellapſo inuito dño d̄tinet alienū.ff.de except. doli.l.2.§.Circa.& hoc tenēt quidā.ſ.ut noīe foriſfactoꝝ. hoc caſu ueniāt debita quorū terminus ſolutōis tēpore mōtꝫ elapſꝰ erat & ꝓ ilľ agi poſſꝫ.Secꝰ d̄ debitis q̊ꝝ t̄minꝰ ñ aduenerat. Et ita notat Spec.ī rubrica.Qualľr ſcripta ī iuditō pferri.§.nūc ūo.

DE EO VERO demū cui datū ē aliqd p errorē.dicit Io d̄ rip.in tractatu d̄ ꝯ̄ctibꝫ.ꝙ ī tali datōe aut ē errō pſōe uľ fōtūe uľ alťius

cõditõis appoite. Si p mõ: puta i tẽdo dare Petro & do Martino. tũc Martinꝰ teneť acceptũ rẽsti tuere uł dãti uł illi cui itẽdebat dare. ar 29. q. i. §. i. Si uero error fortune: puta intendo tibi da re ut pauperi & tu es diues dr̃ ꝙ sic acceptũ teneť restitueř dãti uł alicui pauperi ñ recipiẽs iteri effectꝰ fuissꝫ paup. Si ũo sit error alicuiꝰ altiꝰ cõditiõis: puta credo te sactũ cũ tu nõ sis: & ido dono ť: uł credo te cellebraturũ missas: iõ do ť. Dr̃ ꝙ si receptori ꝯstat ꝺ pcisa itẽtõe dãtt. s. qa ał ñ daret ñ ista cõditõ subessꝫ tał er ror obligat ad restituẽdũ recep tũ: aut ad sufficiẽter supplẽdũ p se uł aliũ itẽtõe dãtt. Q uorũ rõ ẽ qa cũ res i istũ nõ trãseat ñ eo mõ quo uult dãs trãsferre si nõ existat cõditõ i ipsũ res nõ trãs fertur. Alii autẽ dicũt ꝙ ad talẽ restitutõnẽ tał error nõ obligat ñ ipa conditio circa quam erra tur esset causa motiua & finalis talis datõis. qꝺ probãt per simi le. Do tibi libras cẽtũ. qa credo te esse amicũ meũ: dato ꝙ accipi ens nõ sit amicus meꝰ ñ obliga tur ad restitutõnẽ. Si autẽ ami citia sit causa pp quã do ť cẽtum libras. s. si sis amicus meus. & nõ amicus fueris obligaris ad resti tutõnẽ. Ex his pꝫ ꝙ q̃stores san cti Autonii uł alii quicũqꝫ nullo modo possũt sibi retinere ea q̃ illis paupibꝫ uł locis p qbꝫ p tũt dãť. qa hic ẽ error psone. Verũp tam̃ qa nullus teneť ppiis stipẽ diis militař nec causas alioꝝ age re ad suas expẽsas. dico ꝙ tales possũt uiuere sup q̃stꝰ quos faci unt & põt eis modratũ salariũ da ri. hec ille. Illa ũo q̃ dãť eis ex m̃da tiis eoꝝ q̃stoꝝ vꝫ qa asserũt ꝙ di cẽť mꝉte misse p dãtibꝫ: uł hebũt talẽ idꝉ gẽtiã: uł absoluẽť a uott eo rũ: uł a casibꝫ reseruatt: uł ꝙ fient lectisternia i hospitali ꝺ hꝰi p q bus illi dãť ał nõ daturi: cũ nec talia fiũt: uł uera sũt. totũ ẽ rapi na: & restitui debẽt dãtibꝫ ea uł pauperibꝫ errogari. ar. i q. q. c. Non sane.

FINIS

Explicit Titulꝰ ꝺ restitututõnibꝫ fratris Antonini Archiepiscopi Florentini in quo diffuse tractať de hac materia.

124

Expliciũt. §: Tertie partꝭ & ꝑ ꝯn̄s tractatus iste d̄ ꝯfessore.
Incipiũt Excõicatões ſedi apl̄ice reſeruate: tã a iure q̄ꝑ ꝑ ꝓceſſũ ſiue per extrauagãtes breuiter re collecte ꝑ ordinẽ .c.31.

Incipit tabl̄a ſup ĩterrogatõio.
Introgatoriũ qd̄ ẽ ſecũdus liber huiꝰ operis ĩ ordine diſtiguit in tres partes pricipales. quaꝝ p̄ma ẽ de introgatõib9 fiẽdis a cõfeſſore ſ3 ordinẽ decẽ p̄ceptoꝝ decalogi. & b3 Capl̄a. 24.

125

Explicit tabula secũde partis Interrogatorii

Incipit tabula tertie partis Interrogatorii que est de statibus que cõtinet capPa 17 c.59.

126

Explicit tabula ſuꝑ tertia ꝑte
Interrogatorii.

Incipit tabula ſuꝑ tractatu đ Re
ſtitutōibꝰ qui ī hoc libro ſeu oꝑe
tertio loco ponit̄. ut pꝫ ī ſecūda
parte ſūme de uitiis capitalibus
eiuſdē fratris Antonini.

.FINIS.

Quem legis impressus dum stabit in aere caracter
Dum non lon ga dies uel fera fata prement.
Candida perpetue non deerit fama Cremone.
Phidiacum hinc superat Bar tholomeus ebur.
Cedite chalcographi: millesima uestra figura est
Archetypas tingit solus at iste notas .

M.CCCC.LXXIII. NICOLAO TRVNO DVCE VENE/TIARVM REGNANTE IMPRRSSVM FVIT HOC OPVS FOELICITER .

